AKTA

GRODZKIE I ZIEMSKIE

Z CZASÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z Archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie

W SKUTEK FUNDACYI

śp. ALEKSANDRA hr. STADNICKIEGO

WYDANE STARANIEM

GALICYJSKIEGO WYDZIAŁU KRAJOWEGO.

TOM VII.

WE LWOWIE.

GŁÓWNY SKŁAD W KSIĘGARNI SEYFARTHA I CZAJKOWSKIEGO.

Z DRUKARNI NARODOWEJ W. MANIECKIEGO.

1878.

AKTA

GRODZKIE I ZIEMSKIE.

Wydano
z dubletów
B. U. W.

dubl. do 19664[7]
67265[7]
18.28.1.S.[7]
48.21.2.1.[7]=
bla 14.II.7
1880. mag

AKTA

GRODZKIE I ZIEMSKIE

Z CZASÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z Archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie

W SKUTEK FUNDACYI

śp. ALEKSANDRA hr. STADNICKIEGO

WYDANE STARANIEM

GALICYJSKIEGO WYDZIAŁU KRAJOWEGO.

TOM VII.

WE LWOWIE.

GŁÓWNY SKŁAD W KSIĘGARNI SEYFARTHA I CZAJKOWSKIEGO.

Z DRUKARNI NARODOWEJ W. MANIECKIEGO.

1878.

Wydano

PRZEDMOWA.

Tom VII Aktów grodzkich i ziemskich, który obecnie oddajemy do rąk publiczności, mieści w sobie tylko 121 dokumentów a mimo to przewyższa objętością swoją wszystkie poprzednie. Powód tego polega na tem, że nagromadzone tutaj dokumenta wymagały tak obszernych objaśnień i krytycznych uwag, jakich w żadnym z poprzednich tomów nie było potrzeba dodawać. Za to też umieszczone tutaj dokumenta — sądzimy — znaczeniem swem nie tylko dorównać mogą materyałom nagromadzonym w poprzednich tomach, ale je nawet znacznie przewyższają. Dokumenta królowej Maryi węgierskiej i ks. Władysława Opolskiego, przywileje odnoszące się do historyi biskupstw przemyskich obrządku łacińskiego i greckiego, protokół wyboru arcybiskupa lwowskiego po śmierci Jana Odrowąża z r. 1450 (nr. XLIX), wyjaśniający fakt dotąd zupełnie nieznany, akt konfederacyi szlachty ziemi lwowskiej i powiatu żydaczowskiego z miastem Lwowem z dnia 13. Grudnia 1464 r. (nr. LV i LVI), a wreszcie dokumenta multańsko-mołdawskie z archiwum lwowskiego, — wszystko to są, — zdaniem naszem — materyały pierwszorzędnej wartości, które znakomicie przyczynić się powinny do wyjaśnienia dziejów przeszłości kraju naszego.

Miłego przy tej sposobności dopełniamy obowiązku, składając publiczne podziękowanie następującym osobom i korporacyom: Wnemu drowi Franciszkowi Piekosińskiemu, który nie tylko dostarczył wydawnictwu kilku cennych odpisów, lecz prócz tego zajął się odcyfrowaniem i opisaniem 44 pieczęci zawieszonych u aktu konfederacyi z r. 1464, jako i uskutecznieniem przerysów dokumentów multańsko-mołdawskich w podobiznach do tomu tego dodanych, — Wnemu prof. E. Kałużniackiemu, który podjął się opracowania dokumentów mul-

tańsko-mołdawskich z archiwum miasta Lwowa, — Wnemu prof. E. Ogonowskiemu, który udzielał nam rady i pomocy przy trudnej korekcie textów ruskich, — Prześwietnym kapitułom przemyskim obrządku łacińskiego i greckiego, które z rzadką uprzejmością udzieliły nam do naukowego użytku cenne dokumenta z archiwów swoich, — a wreszcie Wnemu Mieczysławowi Błażowskiemu, który nie tylko dostarczył nam całego szeregu odpisów, lecz także staraniem i pośrednictwem swem umożebnił nam korzystanie z dokumentów archiwów miejskiego i kapitulnych w Przemyślu.

We Lwowie 1878 r.

W IMIENIU WYDAWNICTWA:

Oktaw Pietruski. *Dr. Xawery Liske.*

Dyplomataryusz.

I.

W Iterampnum 12. Maja 1232 r.

Grzegorz IX. papież poleca prowincyałowi zakonu Dominikanów i braciom tegoż zakonu Jakóbowi i Domasławowi, ażeby zbadali stan duchowieństwa na Rusi celem założenia tamże biskupstwa.

Gregorius episcopus servus servorum Dei dilectis filiis . . Priori [1]) Provinciali, Iacobo et Domaslao fratribus ordinis Predicatorum in Polonia commorantibus [*salutem et aposto*]licam benedictionem. Significante dilecto filio . . Gnezensi Electo nobis innotuit, quod cum in Ruscia, in qua . . . . . servatur, quam plures sint ecclesie Latinorum pastorem aliquem non habentes, nonnulli Biga . . . . . te, homicide ac alias multipliciter criminosi de diversis partibus convenientes ad ipsas in . . . . . antum ordinibus constituti exercere sacerdotalia officia in grave fidelium scandalum non . . . . . quorum conversationem execrabilem vita Latinorum detestabilis redditur et predictum ritum . . . . . venire ad obedientiam sedis apostolice contradicunt. Unde prefatus Archiepiscopus humiliter postulavit, ut in regione predicta creari episcopum mandaremus, per quem extirpatis vitiis ritus ibi catholicus propagatur. Quocirca discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatinus, si est ita, eorumdem clericorum insolentia tam dampnabili instigata inquiratis sollicite de regionis statu et universis circumstantiis, que ad creationem episcopi videritis inquirenda et quod inveneritis, per vestras nobis litteras fideliter exponatis. Quod si non omnes hiis exequendis potueritis interesse, duo vestrum ea nichilominus exequantur. Datum Iterampni IIII. Idus Maii, pontificatus nostri anno sexto.

---

[1]) Nie potrzebuję pewno nadmieniać, że dwa punkty przed *Priori* znajdują się w oryginale i tak samo nieco dalej przed *Gnezensi*.

Dokument pergaminowy w arch. Dominikanów krakowskich w skutek zbutwienia tak uszkodzony, iż oprócz kilku mniejszych dziur wypadła jedna większa podłużna, idąca przez sześć wierszy, która w miejscach wykropkowanych tekst nadwerężyła. Na adresie tą samą ręką napis „*Gneznen*“. Odpis dokumentu tego w powyższy sposób opisanego dostarczył mi łaskawie dr. Fr. Piekosiński.

Dokument ten, o ile mi wiadomo, znany był dotąd tylko ze streszczenia podanego w *Bzovius Ann. eccl.* 1232, nr. 12, które brzmi tak: „Georgius Jacobo Crescentio Provinciali et F. Domaslao ordinis praedicatorum provinciae Poloniae commiserat potestatem inquirendi statum circumstantiasque regionis et nationis Ruthenarum caeteraque omnia, quae ad institutionem episcopi pertinere videbantur. Dedit ea de re utrique literas Interamnae IV. Cal. Maii pontif. anno 6. quarum initium est: Significante dilecto filio Gnesnensi electo etc.“ Jest to widocznie treść naszego dokumentu, ale z ważnemi błędami. Najprzód brewe nasze nie jest wystosowane do Jakóba Crescentiusza prowincyała i Domasława zakonnika, lecz do niewymienionego z nazwiska prowincyała i do braci Jakóba i Domasława. Powtóre pobałamucił Bzowski datę, napisał bowiem *Cal. Maii* zamiast *Idus Maii*. Bzowski wprowadził potém w błąd innych pisarzy a nawet najnowszego *dra. Reifenkugla* (*die Gründung der römisch-katholischen Bisthümer in den Territorien Halicz und Wladimir. Wien 1874*), który (str. 16) podaje brewe to pod 28. Kwietnia 1332 (co jest niewątpliwie błędem drukarskim zamiast 1232) i idzie w ogóle za Bzowskim. Prowincyałem Dominikanów polskich zaś w tym czasie nie był wcale Jakób Krescencyusz, lecz Gerard z Wrocławia, jak zgoła trafnie twierdzi *Barącz*, *Rys dziej. zakonu kaznodziejskiego w Polsce* I., 75—77, nie dając się zwieść wiadomości Bzowskiego wyrażonéj w jego *Annal. eccles.* i w drugiém dziele *de rebus Prov. Polon.*

II.

W Lateranie 12. Maja 1234 r.

Grzegorz IX. papież upoważnia Dominikanów udających się na Ruś do słuchania spowiedzi tam przebywających katolików i udzielania absolucyi nawet exkomunikowanym.

Gregorius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis fratribus ordinis fratrum Predicatorum in terras Ruthenorum et Paganorum proficiscentibus salutem et apostolicam benedictionem. Cum messis multa sit, operarii vero pauci, evangelicus ille paterfamilias in messem suam operarios adhuc mittit, et in hac quasi undecima hora vinee sue novos deputat vinitores, quorum laborem pari cum primis denario recompenset. Cum igitur in terris Ruthenorum aliorumque infidelium vobis sit animarum sollicitudo commissa, ut illius operante clementia, qui de lapidibus potest abtas (*sic*) filios suscitare, verbo et exemplo proficiatis ibidem, et ex . . . . . es in invia reducatis ad viam, nos considerantes,

quod ministerium vestrum diligenter implentes, vos operarios inconfusibiles exhibetis (*vici*)-orum sentes extirpare de agro domini satagendo, propter quod indubitatam de vobis fiduciam obtinemus, ut qui spiritu vivitis s..... ambuletis et de doctrina et conversatione vestra flores et fructus proveniant gratiores, devotioni vestre presentium auctoritate concedimus, ut in terris illis vobis sit licitum christianorum ibi morantium de prelatorum suorum consilio dummodo sint catholici et alioqu..... accedentium confessiones audire ac eis penitentiam iniungere salutarem, et ipsis si aliquibus excommunicationum sententiis sunt astricti..... satisfactione premissa beneficium absolutionis iuxta formam ecclesie impertiri, ita tamen, quod christianis ad partes illas accedentibus huiusmodi absolutio non nisi in necessitatis articulo impendatur et tunc iniungatur eis, quod de iure fuerit iniungendum. Liceat quoque vobis cum vestri ordinis fratribus super irregularitate, nisi adeo sit enormis et gravis, quod ea notati ad sedem essent apostolicam transmittendi, provide dispensare, ac alia facere, que ad conversionem infidelium et salutem pertinere noveritis animarum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Laterani IIII. Idus Maii, pontificatus nostri anno octavo.

Dokument pergaminowy w arch. Dominikanów krakowskich zniszczony znacznie w skutek wilgoci, tak iż na zagięciu środkowem wybutwiała dziura, zaś atrament w wielu miejscach powypryskiwał. Na paśmie żółtego i pąsowego jedwabiu wisi ołowiana bula papieża Grzegorza IX. Odpis dokumentu tego w powyższy sposób opisanego dostarczył mi łaskawie dr. Fr. Piekosiński. O brewe tém nie znajduję wzmianki u Barącza, rys dziej. zakonu kaznodziejsk. w Polsce, jako i w innych publikacyach.

III.

W Orvieto (apud urbem veterem) 13. Stycznia 1283 r.

Marcin IV. papież zatwierdza wszystkie przywileje nadane zakonowi Augustynów w Miechowie.

Martinus episcopus servus servorum Dei dilectis filiis . . preposito [1]) et capitulo domus dominici sepulcri de Mecouia ordinis Sancti Augustini Cracoviensis diocesis salutem et apostolicam benedictionem. Solet annuere sedes apostolica piis votis et honestis petentium

[1]) Dwa punkta przed *preposito* znajdują się w oryginale.

precibus favorem benevolum impertiri, quapropter dilecti in domino filii vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu, omnes libertates et immunitates a predecessoribus nostris Romanis pontificibus sive per privilegia seu alias indulgentias vobis et domui vestre concessas necnon libertates et exemptiones secularium exactionum a regibus et principibus ac aliis Christi fidelibus rationabiliter vobis indultas, sicut eas iuste ac pacifice obtinetis, vobis et per vos eidem domui auctoritate apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. .Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit ncursurum. Datum apud urbem veterem Idibus Ianuarii pontificatus nostri anno secundo.

Oryginał pergaminowy w zakł. nar. im. Ossol. nr. 740; pieczęć oderwana.

IV.

W Orvieto (apud urbem veterem) 13. Stycznia 1283 r.

Papież Marcin IV. poleca dziekanowi sandomirskiemu odzyskanie dóbr zakonu Św. Augustyna w Miechowie, temu zakonowi nieprawnie odebranych.

Martinus episcopus servus servorum Dei dilecto filio . . decano ecclesie Sandomiriensis, Cracoviensis diocesis, salutem et apostolicam [1]) benedictionem. Dilectorum filiorum prepositi et capituli domus dominici sepulcri de Mecouia ordinis sancti Augustini Cracoviensis diocesis precibus inclinati presentium tibi auctoritate mandamus, quatinus ea, que de bonis eiusdem domus alienata inveneris illicite vel distracta, ad ius et proprietatem ipsius domus studeas legitime revocare. Contradictores per censuram ecclesiasticam appelatione postposita compescendo, testes autem, qui fuerint nominati, si se gratia, odio vel amore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellas veritati testimonium perhibere. Datum apud urbem veterem [2]) Idibus Ianuarii pontificatus nostri anno secundo.

Dokument oryginalny na pergaminie z urwaną pieczęcią w Zakładzie im. Ossolińskich nr. 771.

---

[1]) Dwa ostatnie wyrazy dwa razy powtórzone.

[2]) Urbs vetus vulgo Orvieto vocant, powiada Nakielski, Miechowia, str. 187. Nakielski zresztą nie zna tego, ani poprzedniego przywileju papieskiego.

V.

W Starym Sączu 6. Listopada 1334 r.

Konstancya, niegdyś księżna głogowska, teraz zakonnica w klasztorze Klaryssek w Sączu, nadaje Dominikowi synowi Wacława i Sestremilowi las nad rzeczką zwaną Pobyedniszcza dla osadzenia go na prawie magdeburskiem wsią Sławikowa Wola zwaną.

In Nomine Domini Amen. Quoniam ebes est memoria humane conditionis et in actibus suis sepe probatur fore instabilis, ideo expedit, ut facta nobilium et innobilium, que in tempore rite aguntur, apice literarum futurorum noticie deducantur, igitur notum fore cupimus universis presentibus et futuris, quod nos Dei gratia domina Constancia [1]), illustrissimi principis domini Regis Kazimiri, Regis tocius Polonie neptis, olim ducissa Glogoviensis, nunc vero sub habitu alme virginis Clare in monasterio Sandeciensi domino cupiens celibatum dedicare, una cum consensu et voluntate domineque sororis Katharine, dicte Odolani, tunc abbatisse et omnium nostrarum aliquos redditus domus nostre ampliare de maturo et sano consilio sororum cenobii memorati cupiens, ex sterilitate silvarum nostrarum ac assensu domine Hedwigis, regine Polonie, amite nostre carissime, felicis recordacionis domini regis Wladislai relicte, et aliorum nobilium virorum contulimus et dedimus viris discretis Dominico, filio Wenceslai, et Sestremilo quandam nostram silvam, sitam super rivulum, Pobyedniszcza vulgariter dictum, prout se extendit incipiendo a metis ville nostre Sdbykowycze materna lingua nominate inter metas seu granicies Wronowycze, Skratla, Mączyna *(sic* ą) et inter gades ville nostre Cobilczina, ut ibi locent villam dictam Slauykowa Wolya [2]) nuncupatam iure Theutunico, sub forma iuris Maydemburgensis, ad duodecim mansos franconicos. Et in ea sint sculteti ipsi et eorum liberi ac legittimi successores plenum ius scoltecie in evum sorcientes, et ut facilius villicentur, omnibus incolis, qui in ipsa hereditate suum fixerint incolatum, decem et octo annorum omnimodam et plenam eis concedimus libertatem ab omnibus incomodis, solucionibus et contribucionibus ac serviciis, ad nos spectantibus, in decursu dicte libertatis facientes eos exemptos et immunes; de quibus duodecim laneis dictis nostris scultetis et ipsorum posteritati damus

---

[1]) Imię to powtórzone.

[2]) Zbikowice, Wronowice, Skrzętta, Męcina, Kobylczyna, Słowikowa miejscowości blizko siebie położone w Nowosądeckiém.

unum mansum liberum prorsus et immunem pro comuni via et pascuis, medium mansum liberum addantes etenim ipsis iam dictis scultetis nostris de gratia speciali liberum in pretacto rivulo construendo thabernam liberam, bazeatorium (*sic*) liberum, unum maccellum carnificum et unam calcibancam libere possidenda, plane [1]) prohibentes, ne homines nostre domui obnoxios ullatenus ad villam prehabitam mansionaliter recipiant seu locent. Conferimus nichilominus nostris nominatis scultetis et eorum posteris villarum liberum (*sic*) et eciam eis conferimus et incolis eiusdem ville pascua, apum procreacionem, venacionem in longitudine et latitudine hereditatis memorate liberam exercere facultatem, iure tamen nostri dominii pro nobis plenarie reservato. Post evolucionem vero libertatis prelibate, dimensionemque laneorum per nostrum nuncium factam, de quolibet manso franconico quivis colonus nobis et nostro monasterio octo scotos usualis monete die beati Martini episcopi singulis annis racione debiti censualis, omni occasione semota, solvere teneatur, de quo censu nobis quinque partibus presentatis scolteti cum posteritate sua sexta parte perfruantur. Volumus denique, ut prenominati nostri scolteti Dominicus et Sestremilus ac eorum successores omnes causas, que in ipsa hereditate emerserint, mediantibus suis iuratis, suo iure Theutunico iudicent et sine debito determinent. Nec alibi incole ville dicte respondere teneantur, nisi coram suis scoltetis iure suo Theutunico, exceptis causis difficilibus et enormibus, que ad iudicium nostre curie spectabunt, suo tamen iure Theutunico iudicande. Si qui vero ob culpam sui reatus seu criminis capitale (*sic*) seu mutillacionis meruerint sentenciam, in ipsius hereditatis districtu iure concesso puniantur. Sed si quis dictos scultetos aut successores eorum ob aliquam causam citare voluerit literis nostris sigillo nostro sigillatis ad iudicium curie nostre, eum vel eos ad respondendum iure iam dicto evocabit, alias aut aliter citatus seu citati nec parere nec respondere teneantur; iudicia denique magna, que ter in anno per provinciales iudices presidere seu iudicare solent, nisi noster nuncius ad hoc deputatus presideat, soli scolteti dicta iudicia nullatenus iudicare presumant, cui etenim nostro nuncio iure Maydemburgensi cum iuvamine kmethonum expensas ministrare teneantur de iudiciis iudicatis seu questibus iudiciorum nobis duabus partibus assignatis, scolteti et eorum posteri partem percipiant terciam; ad expedicionem generalem et ad servicia legacionum nostrarum explenda eodem iure fruencium parere et deservire teneantur. Expletis itaque annis libertatis premisse, scolteti cum suis villanis honores et alia omnia servicia et iura, prout ius Maydemburgense exoptat et exigere consuevit, nobis et nostre domui exhibere et ministrare ac adimplere teneantur, omni dilacione postposita. Dedimus preterea nostris pluries nominatis scoltetis et ipsorum

---

[1]) Wyraz później dopisany na wyskrobanem miejscu.

utriusque sexus legittimis successoribus prenotatam scoltetiam cum omni iure pretacto possidendam, vendendam, commutandam, donandam et utlibet a se alienandam de nostro tamen scitu et voluntate seu favore. In cuius rei testimonium presentes nostri conventus sigilli munimine fecimus roborari. Actum et datum in Antiqua Sandecz, civitate nostra, annò domini millesimò tricentesimo tricesimo quarto, presentibus hiis annotatis: domino Pribyslao dicto Zabka, tunc procuratore nostro, domino Iacobo dicto Gladisch, tunc procuratore domine regine, domino Stiborio dicto Iasczorka, domino Isaac, tunc iudice Sandeciensi, domino Iohanne, dicto Gąmka (*sic* ą), domino Pribcone et aliis quampluribus fidedignis. Data per manus domini Victoris plebani dicte nostre civitatis, tunc notario (*sic*) nostro (*sic*), indiccione septima [1]), octavo Idus Novembris.

Pergaminowy dokument w Zakł. nar. im. Ossolińskich nr. 778. Zawieszone były dwie pieczęci, które zaginęły wraz ze sznurkami, na których wisiały. Pismo dokumentu tego nie zgadza się zupełnie z czasem, w którym dokument miał być pisany, jest to pismo przypominające prędzej drugą połowę a nawet koniec wieku XV. aniżeli pierwszą XIV. Kształt dokumentu taki jak notaryackich, wysoki a wązki. Ze zewnętrznych znamion możnaby zatem dokument ten uważać za podrobiony. Treść atoli nie wskazuje zdaniem mojem na fałszerstwo. Tylko jedna indykcya nie jest dokładna, błąd, który się często powtarza nawet w dokumentach niewątpliwej autentyczności. Sądzę zatem, ze text dokumentu nie jest podrobiony, lecz tylko później przepisany, za czem zdaje się przemawiać także pisownia a mianowicie Mączyna i Gąmka przez przekreślone *a* pisane. Tej przepisanej kopii nadano potem pozór oryginału, zawieszając pieczęci. Że bowiem zawieszone tu były dwie pieczęci, na to wskazują wyraźne ślady pozostawione od sznurków, prócz wyciętych 6 dziurek, po trzy w trójkąt. W dokumencie samym jest mowa tylko o jednej pieczęci.

VI.

W Sandomierzu 2. Lutego 1346 r.

Kazimierz Wielki nadaje Cedronowi wieś Witkowice i pozwala urządzić ją na prawie magdeburskiem a oraz darowuje mu las w celu wykorczowania i osadzenia.

In Nomine Domini Amen. Que magnifica Regum decrevit auctoritas, digne ea str. 65 obtinent robur perpetue firmitatis, proinde nos Kazimirus Dei gracia Rex Polonie necnon terrarum Cracouie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cviauie, Pomoranie Russieque dominus

[1]) Na rok 1334 przypadała indykcya druga a nie siódma, jak tutaj powiedziano.

et heres notum facimus omnibus et singulis, tam presentibus quam posteris, presencia inspecturis, quod volentes regni nostri utilitatis per extirpacionem silvarum in terra nostra Sandomiriensi reducere condicionem, discreto viro nostro fideli Cedroni dicto, sibi et suis heredibus et successoribus legittimis damus silvam nostram in fluvio dicto Brzeznycza ad locandam novam villam, cuius granicia et meta incipit a fluvio dicto Opydowa transeundo circa Vyetowycze (*sic*) ex utraque parte fluvii Brzeznycza ambo litora usque ad ipsum Ostrow et ab Ostrow usque ad paludem vulgariter do Lugv vel Czysowe Lawy usque ad Thvshynia, ut autem ex predicta et silve extirpacione nobis fructus provenient [1]), concedimus predicto nostro fideli et suis legittimis locandi mansos quadraginta vel quot magis poterint extirpare seu locare iure Theutunico [2]), quod vulgariter Maydemborgense dicitur. In qua
str. 66 villa | damus predicto nostro fideli Cadroni (*sic*) et suis legittimis successoribus sculteciam cum quatuor mansis liberis perpetue ac iure hereditario omnimode habendam, tenendam, possidendam, commutandam, vendendam, pro sua et suorum posterum utilitate convertendam, ut sua et suorum voluntas melius decreverit. Pro eclesia vero unum mansum et unum ortum liberum et alium pro pellendo grege, quod vulgariter Skothnycza nuncupatur, libere assignamus et de manso seu laneo per unam mensuram siliginis et aliam avene. Damus eciam predicto nostro sculteto sextum denarium census et de omnibus proventibus nostris censuum sextam partem predictus scultetus habebit et de omni re iudicata sive in parvis sive in magnis iudiciis tercium denarium et duas thabernas liberas et unum molendinum cum quatuor rotis in fluvio dicto Brzeznycza, piscinas liberas, quotquot possent et possunt fieri ex omni parte ville, prata, pascua, rubeta libera et quatuor ortulanos cum quatuor ortis liberis et licebit predicto eciam nostro sculteto habere piscaturas piscium et vena-
str. 67 ciones ferarum tam parvarum quam magnarum, aucupacionem avium | in omnibus nemoribus et locis predicte ville Vythkowycze [3]) pro sua utilitate et infra limites sue hereditatis usque ad fluvium dictum Thvshynia mellificia faciendi in ipsa hereditate in omnibus graniciis dicte ville Wythkowycze, que omnia et singula ipso predicto nostro sculteto ac suis legittimis heredibus debent esse libera perpetueque liberamus scultetum, kmethones et quoslibet incolas ville predicte Wythkowycze de omnibus iuribus, iudiciis et potestatibus omnium pallatinorum, capitaneorum, castellanorum, iudicum, officialium quorumcunque, ita ut coram eis aut aliquo eorum cittatus pro causis tam magnis quam parvis, puta furti,

---

[1]) Wyraz ten pisarz opuścił i dopiero później dopisał na marginesie, dając między słowami *fructus* a *concdimus* znak, iż go tutaj wpisać należy.

[2]) W rękopisie: *iure ac nostro Theutunico.*

[3]) Tej nazwy mamy kilka wsi w województwie sandomirskiem. Sądzę, że przywilej ten odnosi się do Witkowic w pobliżu Sędziszowa, zobacz *Liber Beneficiorum* II., 280.

sanguinis, homicidii, ipse cum suis incolis minime respondebit, kmethones et incole ville predicte coram eorum sculteto vel suo viceadvocato, solus vero scultetus coram nobis, dum tamen per nostram literam nostro sigillo sigillatam cittatus fuerit, tunc de se querulantibus non aliter quam suo iure Thevtunico Maydburgensi respondebunt, in causis criminalibus et capitalibus predictus scultetus plenam et omnimodam facultatem habebit iudicandi, puniendi, sentenciandi, condemnandi, | non aliter, nisi, suo iure Thevtunico Maydenburgensi, str. 68
secundum quod demeruerit in parvis et in magnis rebus. Damus eciam predicto sculteto et kmethonibus in villa dicta Wythkowycze manentibus silvam liberam usque ad fluvium Thvshynia; scultetus vero, qui pro tempore fuerit, ad expedicionem nostram generalem nobis debet dare unum equum pro tribus marcis, kmethones vero expirata libertate viginti annorum concessa quilibet eorum de quolibet manso pro censu singulis annis unam marcam solvere tenebitur et unam mensuram avene, duos pullos, duos caseos et duodecim owa pro censu sunt solvere astricti (*sic*). Pro omnibus contribucionibus, exaccionibus, expedicionibus dacionibus, laboribus, angariiis, equitaturis, vecturis, quibuscunque nominibus nominentur, pro decima tres scotos dare tenebuntur. In quorum omnium testimonium et evidenciam clariorem nostrum sigillum duximus presentibus appendendum. Datum Sandomirie in die Purificationis Marie Virginis anno domini millesimo tricentesimo quadragesimo sexto, presentibus his | testibus domino Hermano Procuratore Terrestri, Iohanne Castellano Woyny- str. 69
ciensi, domino Spytkone Cracouiensi, domino Dobeslao Cracouiensi, Wylczkone Sandomiriensi Subdapiferis, domino Iohanne Iura [1]) et aliis fidedignis.

Odpis dokumentu tego ręką pierwszej połowy XV. wieku znachodzi się w manuskrypcie biblioteki Zakładu nar. im. Ossolińskich pod nr. 1873 od str. 65—69. Potém po małym odstępie następuje tą samą ręką zapiska zanadto ważna, abyśmy ją tutaj pominąć mogli. Brzmi ona jak następuje

---

[1]) Świadkowie tak są podani w rękopisie: *domino Hermano Procuratore Terrestri, castellano Woynyciensi domino Spytkone Tharnowiensi, domino Dobeslao Cracouiensi, Wylczkone Sandomiriensi, domino Iohanne Iura.* Szereg ten dygnitarzy przypada rzeczywiście na rok 1346, lecz jest w rękopisie widocznie pobałamucony, starałem się nadać mu w texcie kształt, który zdaniem mojem mieć powinien. Tytuł pierwszego świadka, którego zwykle nazywają *procurator cracouiensis* lub *generalis*, zadziwiać nas nie może. *Procurator terre generalis* pisze on się n. p. w kod. dypl. małopolsk. str. 249. — Przy świadku drugim opuszczono widocznie imię, które w texcie dodałem. Świadek trzeci Spytek jest to kasztelan krakowski, *Tharnouiensi* zamieniłem na *Cracouiensi*, Spytek czyli Spycymir nigdy się Tarnowskim nie pisał. Mylka powstała tutaj zdaniem mojem ztąd, że kopista wpisujący dokument ten do książki będącéj nie tylko własnością, ale nawet pewnym podręcznikiem Melsztyńskich chciał tym sposobem na pewne oznaczyć, że mowa tutaj o członku tej rodziny. Dwom następnym świadkom Dobiesławowi i Wilczkowi dodałem godność, którą wtedy piastowali. Dziwno jeszcze, że ostatniemu świadkowi Janowi Jurze nie dodano w dokumencie godności podkomorzego krakowskiego. — Nie sądzę, żeby dokument ten był fałsyfikatem mimo tych mylek, lecz przypisuję je niestaranności i bałamutności kopisty. Uderza jednak jeszcze szyk tych świadków: Herman wysunięty na samo czoło, kasztelan wojnicki przed krakowskim, lecz wtedy jeszcze porządek godności w szeregu świadków nie jest ściśle zachowywany.

Anno domini millesimo tricentesimo quadragesimo dominus Spyczmirus, castellanus Cracouiensis, fundavit castrum Melsthin et eclesias quamplures ibidem pertinentes. Quiquidem dominus Spiczmirus castellanus Cracoviensis obiit feria tercia post dominicam Iudica (27. Marca) *anno domini millesimo tricentesimo quinquagesimo secundo.*

Otrzymujemy ztąd datę śmierci Spycimira protoplasty Melsztyńskich i Tarnowskich, która dotychczas znaną nie była. Porównaj Szajnochy Jad. i Jag. wyd. 2. II. str. 34.

VII.

W Drugnie 24. Sierpnia 1368 r.

Kazimierz Wielki potwierdza na żądanie Jana Kmity z Wiśnicza, starosty ruskiego, sfałszowany przywilej księcia Bolesława Wstydliwego z dnia 16. Listopada 1286 r., rozszerzając nadane tym przywilejem prawa nawet na dobra Jana Kmity w przyszłości nabyć się mające.

In Christi Nomine Amen. Quoniam ea, que in tempore aguntur, ne simul cum tempore pereant, necesse est, sollempni literarum titulo, fidedignorum testimonio ad perpetuam rei memoriam roborari, proinde nos Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, necnon terrarum Cracouie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuyauie, Pomoranie Russieque dominus et heres notum esse cupimus tam presentibus quam futuris, quod in nostra baronumque nostrorum constitutus presencia nobilis strenuusque miles dominus Iohannes, dictus Kmytha, heres de Wysznicze, capitaneus terre nostre Ruşsie, nobis fidelis et dilectus, privilegium predecessoris nostri Boleslai, olim ducis Cracouie, sub ipsius vero sigillo nostre magestati exhibuit, supplicans humiliter, quatinus dictum privilegium nostris regalibus literis confirmare, ratificare et innovare dignaremur de nostra gracia ac benignitate speciali. Tenor vero dicti privilegii de verbo ad verbum noscitur et erat talis:

In Nomine Domini Amen. Cum res gestas aboleat processus temporum, confirmat illas sollempnis titulus literarum. Noverit igitur tam presens etas, quam futura posteritas, quod nos Boleslaus, Dei gratia Dux Cracouie, Sandomirie, Syradie et cetera ob fidelia multipliciaque obsequia, que nobis strenuus miles, dominus Oceslaus, heres de Wysznicze, multipliciter exhibuit et auctore domino exhibere poterit in futurum, ipsum Oceslaum cum sua posteritate necnon familiam, kmethones, thabernatores, molendinatores et quoslibet incolas in hereditatibus seu villis suis infrascriptis et earum silvis aut mericis, locatos et locandos, videlicet in Conussza, in Damyanicze, in magno et parvo

Wysnicze, in Lipnicia, in Lomna, in Cobila et in Pogors [1]) ab omnibus iudiciis, iurisdiccionibus et potestatibus omnium .. palatinorum, .. castellanorum, iudicum et subiudicum universorus ac officialium eorundem absolvimus, eximimus et perpetuo liberamus ita, quod coram eis vel eorum aliquo pro c(*ausis*) tam magnis quam parvis citati minime respondebunt, sed tantummodo predictus miles et sui successores coram nobis aut in iudicio nostro generali, dum per literam nostram nostro sigillo sigillatam evocati fuerint suo iure militari, kmethones autem necnon tabernatores, molendinatores et omnes incole iam dictarum hereditatum coram suis .. sculthetis iure Theutonico Franconico, .. scultheti vero coram eorum domino eodem iure Franconico aut in nostro iudicio Theutonico in casu, in quo dominus ipsorum in reddenda iusticia negligens repertus fuerit, de se querulantibus respondere tenebuntur. In causis autem criminalibus et capitalibus, puta furti, sanguinis, homicidii, membrorum mutillacionibus et aliis quibuscunque .. sculthetis earumdem hereditatum iudicandi, sentenciandi, puniendi et condempnandi plenam, meram et omnimodam concedimus facultatem secundum quod dictum ius Franconicum in omnibus suis articulis postulat et requirit. Preterea sepedicti militis nostri domini Oceslai benemerita nos inducunt, ut sibi et suis successoribus ampliorem graciam faciamus, ut ceteri ad similia servicia dominorum suorum spe future retribucionis provocentur, omnes .. kmethones, .. thabernatores, molendinatores et incolas universos in sepedictis .. hereditatibus degentes ab omnibus solucionibus, exaccionibus, collectis, contribucionibus, laboribus, necnon a solucione frumentorum, que dicitur sep, a vacca, a bove, a porco, ab ove, a sstan, a przevod, a stroza, et ab angariis et preangariis universis, quibuscumque vocabulis seu nominibus nuncupentur, liberos facimus perpetuis temporibus et exemptos. Insuper damus eidem domino Oceslao et suis successoribus unum centenarium de sale grosso et unum coretum de sale minuto in zuppa nostra Bochnensi pro sua coquina qualibet septimana perpetuo tollendos et recipiendos sine cotradiccione alicuius. In quorum omnium testimonium premissorum sigillum nostrum presentibus literis est appensum. Actum et data Cracouie sub anno domini millesimo CCLXXXVI., XVI. kalendas Decembris, presentibus Laurencio Iudice Cracouiensi, Woyslao Castellano de Brzesk, Adam Camerario ducisse, Iohanne Agazone Cracouiensi, Iohanne Agazone Sandomiriensi, Nicolao herede de Negowa et aliis multis fidedignis, tam clericis quam laicis tunc in nostra curia congregatis [2]).

---

[1]) Wymienione tutaj miejscowości są to następujące: Wiśnicz nowy, miasto, Wiśnicz mały i Wiśnicz stary, wsie w Bochnieńskiem, tak samo wsie Lipnica dolna, górna i murowana, Damianice, Łomna, Kobyła. Pogórska Wola wieś w Tarnowskiem, Pogórza tam dzisiaj nie ma. Koniusza wieś parafialna w pobliżu Proszowic, należała niegdyś tak samo, jak Wiśnicz do dziekanatu wielko-kazimirskiego. Zob. Liber beneficiorum Długosza II., 169.

[2]) Dokument ten jest falsyfikatem zbyt nie zręcznym, żebyśmy mieli mieć potrzebę wdawania się w obszerne wywody jego nieautentyczności. Już te dwie okoliczności, że Bolesław Wstydliwy w r. 1286 od siedmiu lat nie żył, zmarłszy r. 1279, i że nigdy nie mógł używać i nie używał tytułu „dux Cracovie, Sandomirie, Syradie et cetera," bo był tylko i pisał się tylko krakowskim i sandomirskim, są dostatecznymi dowodami jego nieautentyczności, pomijając różne inne, jakie nastręcza treść, aktykacya, sposób umieszczania owych dwóch punktów, tak często w tym dokumencie podawanych, tytułowanie świadków i t. d. Musiał mieć p. Kmita wielkie poparcie w kancelaryi króla Kazimierza, kiedy mu potwierdzono tak nędzny falsyfikat. Podaję ten dokument tutaj, aby pokazać jak nieraz ufać nie można autentycznym królewskim potwierdzeniom, nawet chronologicznie tak zbliżonym do czasów transsumowanego dokumentu, jak dokument powyżéj podany. Wypadało go także podać i z tego powodu, ponieważ z za-

Nos itaque memorati domini Iohannis Kmythe, militis nostri fidelis, capitanei terre nostre Russie, ut prefertur, dignis peticionibus annuentes, memoratum privilegium ducis Boleslai cum omnibus clausulis et articulis in eo positis et expressis ex certa nostra sciencia approbamus, innovamus et confirmamus per omnia, graciose volentes nichilominus, ut supradicte gracie, iura, exempciones et eciam libertates, non solum ad hereditates superius nominaliter expressatas, sed etiam ad omnes alias, quas quocumque titulo seu modo assecutus est vel in futurum assequetur, perpetuis temporibus extendantur. Ut autem omnia premissa robur perpetue firmitatis optineant (*sic*), presentes conscribi iussimus et nostri sigilli appensione communiri. Datum in Drugna [1]) in die beati Bartholomei apostoli gloriosi anno nativitatis domini millesimo trecentesimo sexagesimo octavo, presentibus dominis, magnifico duce Allexandro Coriati, Wilczkone Castellano, Pelca Iudice Sandomiriensibus, Predborio Subdapifero, Msczugio Subcamerario et Andrea Subiudice Cracouiensibus.

---

twierdzenia kazimierzowskiego wynika, że Jan Kmita w r. 1368 już widocznie był w posiadaniu majętności wymienionych w tem rzekomo bolesławowskiem nadaniu.

[1]) Co do oznaczenia tej miejscowości mogłaby zachodzić pewna wątpliwość. W kronice Janka z Czarnkowa (Bielowski, Mon. Pol. Hist. II., 635) czytamy, że Kazimierz W. testamentem swym przekazał na własność synom swym z nieprawego łoża miejscowości: „*Cutaw, Puznicz, Drugram et alias villas.*“ Tak napisał wydawca tej kroniki Jan Szlachtowski w texcie, w odmiankach zaś czytamy, że kodex VI. ma *Drugiam* zamiast *Drugram*. Sądzę, że lekcya przyjęta do textu przez Szlachtowskiego nie jest poprawna i właściwa, zamiast *Drugram* zdaniem mojem stać powinno *Drugnam*. Długosz bowiem (Hist. Pol. III., 321 wyd. krakowskiego), który mógł się wydawcy kroniki Janka przydać do restytucyi textu pobałamuconego w tém miejscu dość znacznie, Długosz, który używał jak wiadomo kroniki Janka, pisze w tem miejscu: „*villas Cuthaw, Iurznicz et Drugnia.*“ Sądzę zatem, że ta miejscowość zapisana synom nieprawym nazywała się Drugna lub Drugnia a nie Drugra, jak czytamy w wydaniu kroniki Janka. Jest to zdaniem mojem właśnie ta Drugna, w któréj Kazimierz W. wydał oddrukowany powyżej dokument. Gdzie zaś ta Drugnia leży, o tém dowiadujemy się z Długosza *Liber beneficiorum*, gdzie pomiędzy wsiami parafialnemi leżącemi w obwodzie probostwa wiślickiego czytamy (tom II., 389 i 392) także Drugnię (Drugnya) jako wieś, wtedy kiedy Długosz pisał swoje dzieło, królewską, położoną w pobliżu miast Szydłowa i Pierzchnicy. Wieś ta nazywa się i dzisiaj Drugnia obwód stopnicki, powiat szydłowski. Podobną albo nawet zupełnie tak samo brzmiącą nazwę napotykamy wprawdzie także w innych stronach dawnej Rzeczypospolitej polskiej, lecz o tych miejscowościach myśleć tutaj nie możemy. I tak spotykamy także w *Liber benef.* wieś *Droginya* zwykle przez Długosza zwaną (II., 183—185. III., 32, 33, 49, 50, 116, 434, 441—443). Raz jeden tylko (III., 49) nazywa ją Długosz *Drugynya*, co jest prawdopodobnie może tylko fałszywie odczytane za *Drogynya*, jak zresztą zawsze Długosz pisze. Wieś ta leży dzisiaj w powiecie myślenickim i nosi nazwę tę samą Droginia. — Wreszcie czytamy jeszcze u Długosza (Hist. Pol. III., 554 wyd. krak.) pod rokiem 1403, że Władysław Jagiełło nadał Świdrygielle Podole, ziemię żydaczowską, *item districtus Strij, Schydlow, Stobniczam, Drugnyam, Uscze.* Nie wchodząc w kwestyą, o ile wiadomość ta jest dokładną lub niedokładną (zobacz o tém K. hr. Stadnicki, Synowie Gedymina I., str. XXXVIII. nota 171 i 172), zaznaczam jednak, że i tutaj ma Długosz niewątpliwie na myśli tę samą Drugnię, w któréj Kazimierz W. wystawił oddrukowany powyżéj dokument, wynika to ze związku, w jakim miejscowość tę podaje ze Szydłowem, Stobnicą, Uściem, w téj saméj okolicy położonemi.

Oryginał na pergaminie, dobrze zachowany jest własnością Edmunda hr. Starzeńskiego z Mogielnicy. Na sznurku, skręconym z czerwonego i zielonego jedwabiu zawieszona majestatowa pieczęć Kazimierza W. wytłoczona na zwyczajnym wosku.

Na odwrotnej stronie dokumentu znajduje się napis: *1564. 19. Januarii oblata et revisa in conventu regni Varschoviensi.*

VIII.

We Lwowie 1370 r.

Wacław Dmytrowski nabywa u braci Skibiczów i synowca ich Ołenka dworzysko z przyległościami, w okolicy miasta Lwowa.

Ѣw има wтца и с[ъı]на и св[а]т[о]го д[оу]ха, в[о]жимъ исторѣньıемъ, оу вѣки аминь. И сталоса подъ державою великого короля краковьского Казимира и господара рѳскоѣ землѣ, и сталоса при державѣ пана Отъı, старостъı рѳскоѣ зе[м]лѣ, оже кѳпилъ панъ Ватславъ Дмитровский дворище исъ земею, ѣко изъ вѣка слѳшало к[ъ] томѳ дворищю, [и] вшитци вжиткове, што дн[ѥ]сь сѳть и потомъ могѳть бъıти, и што може причинити болше межи тѣми вжитки, то на своѥ полѣпшѣньıе, ѣкожь торговля истала са, кѳпилъ панъ Ватславъ оу вѣки оу Васила, иѥмѳжь рѣчіоть Скибичь, и въ иего брата, на има оу Гѣнка, и въ ихъ с[ъı]новца, оу Оленка, иже кѳпилъ панъ Ватсавъ оу всѣхъ трии, тожь тѳ именовани, далъ имъ панъ Ватславъ ś.т[ь] копъ грош[ей] вѣсного срѣбра, и далъ имъ всѣмъ тремъ то срѣбро посполною рѳкою. Тогдъı они пришедши вшитци, и своимъ племенемъ оуздали панѳ Ватславѳ со всѣми обьѣздъı того дворища по своиѳй доброй воли, и за инъıѣ молвили, абъı въ добромъ покон вжити тѣхъ вжитковъ панѳ Ватславѳ, ѣко въздали при панѳ Блотишевскомъ, воиводѣ ильвовьскомъ. А то свѣдци, мѣстичи: панъ Кнефль [и] Михно, войтъ ѣрославьскїй: а се вояре: Пѣтръ Мошенка [и] Ходко Лоиевич[ь]; а се попове: Ди[они]сий, попъ Юрко Кропъıшевич[ь] [и] попъ Лой; а се сѳсѣде околнии: Онисимъ; а се дьıци: Стенанъ Мелехович[ь], Мелентий Кѳцевич[ь], Семенъ Понахидич[ь] [и] Иванъ Кѳзмич[ь]; а се вортници: Пашко, вортн[и]къ исъ Смелина, Юрко Мошничь, Михно Великопольскїй [и] Голко Залѣский. А въıѣздилъ тѳ землю Ходоръ Чюлчич[ь], тожь обьѣздил[ъ] шт[ъ] пана Отъı, старостъı. А пани то вшитко свидци. А писана грамота тъıсача лѣт[ъ] по божьимъ рожествѣ, т̃. лѣт[ъ] о̃. лѣт[ъ] и одно лѣто. А писалъ Грюдкович[ь] Иван[ъ], а писано оу Кнефля в' домѳ, оу вѣки аминь.

W imię ojca i syna i świętego ducha bożém zrządzeniem na wieki amen. I stało się to za panowania wielkiego króla krakowskiego i hospodara ruskiej ziemi, Kazimierza, tudzież przy dzierzawie pana Oty, starosty ruskiej ziemi, iż kupił pan Wacław Dmytrowski dworzysko z ziemią,

która należała do dworzyska tego od wieków, i wszelkie pożytki, co dziś są i potem być mogą i cokolwiek do pożytków tych przyczynione być może — to wszystko nabył pan Wacław według targu, jaki stanął ku swemu własnemu wzbogaceniu na wieki u Wasyla, którego zowią Skibiczem, i u jego brata, imieniem Hinko, i u synowca tychże, Ołenka, — nabył pan Wacław u wszystkich trzech tu wymienionych społem, i dał im 6 kóp groszy ważonego srebra, — dał im wszystkim trzem srebro to wspólną ręką. Wtedy oni przyszedłszy wszyscy razem, oddali swoim i swoich krewnych imieniem panu Wacławowi dworzysko to łącznie z wszelkimi objazdy [=zagrodami] według swojéj dobréj woli, a za innych oświadczyli, iż panu Wacławowi przysługuje prawo używać w dobrym spokoju dostatków onych, tak jak mu wręczone były przy panu Błociszewskim[1]), wojewodzie lwowskim. A świadkami byli mieszczanie: panowie Knefl i Michno, wójt jarosławski; tudzież bojarzy: Piotr Moszenka i Chodźko Łojewicz; popowie: Dyonizy, pop Jurko Kropyszewicz i pop Łój; sąsiedzi okoliczni: Onisym; diacy: Szczepan Mełechowicz, Melenty Kucewicz, Semen Ponachidycz i Iwan Kuźmycz; a nakoniec pszczelarze: Paszko, pszczelarz z Jemelina, Jurko Mosznicz, Michno Wielkopolski i Holko Zaleski. A objeżdżał ziemię tę Chodor Czułczyc z rozkazu pana Oty starosty, i był także świadkiem tego pisma, które napisane zostało roku od narodzenia bożego tysiąc trzysta siedemdziesiątego i pierwszego[2]). A pisał Hrudkiewicz Iwan w domu Knefla na wieki amen.

Oryginał pergaminowy w arch. miasta Lwowa nr. 4, na sznurku jedwabnym koloru czerwonego zawieszona na zwykłym wosku wyciśnięta herbowa pieczątka, ze znamionami tak niewyraźnemi, iż ich dzisiaj już rozpoznać nie można. Drukowany był pierwszy raz w całości według kopii ś. p. Zubrzyckiego w Aktach, odnoszących się do historyi zachodniéj Rossyi [**Акты, относящіеся къ исторіи западной Россіи**], tom I., N. 3, str. 20. Przejrzawszy atoli przedruk ten dokładniej, przyszliśmy do przekonania, że wydawcy Aktów — czyli raczej, że korespondent ich Zubrzycki — nie ze szczególną postąpili sobie w tym razie ścisłością. Bo gdybyśmy nawet pominąć chcieli milczeniem usterki, powstałe przez zamianę liter: **и, ѡ, ѧ, ы, ѣ, оу** i tym podobnych na: **i, o, я, ы, e, y** i t. d., to nie możemy żadną miarą zgodzić się na uchybienia tego rodzaju, jakiem

---

[1]) Wyrazy te zdają się wskazywać, że dokument niniejszy wystawiony w imieniu króla Kazimierza i starosty jego, Oty, był prawdopodobnie ponownem tylko umocowaniem umowy, która zawartą została właściwie już przed wojewodą lwowskim Błociszewskim.

[2]) Zubrzycki w kronice miasta Lwowa str. 35, a za nim także i wydawcy Aktów, odnoszących się do historyi zachodniej Rossyi, zmienili datę tę dowolnie, stawiąc w zamian za rok 1371, rok 1351. Być może, że wydawcy Aktów uczynili to dla tej szczególnie przyczyny, by uniknąć kolizyi z Jankiem z Czarnkowa (Bielowski, Mon. Pol. Hist. II., 636), który świadczy, że król Kazimierz Wielki, w imieniu którego dokument niniejszy wystawiono, umarł nie w 1371, lecz dnia 5. listopada 1370 roku. Gdy atoli w dokumencie samym nie mamy najmniejszych danych do zakwestyonowania autentyczności onegoż, ani też wskazówek, które by uzasadnić pozwalały przypuszczenie, iż liczba 1371 jest tylko prostą myłką pisarza, to nie pozostaje nam w tym razie nic innego, jak tylko oglądnąć się za innym, nieco prawdopodobniejszym sposobem tłómaczenia. I w samej istocie, wyjaśnienie tej, na pierwszy rzut oka tak zawiłej kolizyi nie będzie wcale tak trudnem, skoro zważymy, że pisarze ruscy stosowali się zwykle do obyczaju swéj cerkwi, zaczynającej rok nowy nie w styczniu, lecz we wrześniu, i że wobec tego to, co dla Janka z Czarnkowa działo się jeszcze w roku 1370, pisarz ruski notował już pod rokiem 1371. Zdaje się więc, że i dokument niniejszy otrzymał li tylko dlatego datę 1371 roku, że wystawiony został w miesiącu wrześniu lub październiku, w każdym zaś razie nie później, jak w pierwszych dniach listopada 1370 roku.

jest n. p. opuszczenie słowa: **пана** w formule **и стало сѧ при держав'ѣ пана Оты, старост'ы рѳскоѣ зе[м]л'ѣ**; albo jakiem jest wstawienie słów: **и запис'ѣ** zamiast słów **и за ин'ыг'ѣ** w formule: **Тогд'ы они пришедши вшитиц, оꙋздали... и за ин'ыг'ѣ молвили** i t. p. Nie obojętne są zresztą dla badacza historyi między innemi także i myłki, które powstały wskutek niepoprawnej pisowni niektórych imion własnych, wskutek czego imię **Дисий-Ди[они]сий** zamienione zostało wprost na **Денисъ**, a imię własne **Чюлчич[ь]** na **Чеолчичь** i wiele, wiele innych.

Odczytał i przetłómaczył E. Kałużniacki

IX.

W Sanoku 31. Maja 1373 r.

Władysław, książę opolski, nadaje Przemysławowi, synowi Phala z ziemi łęczyckiej wieś Jabłonicę, położoną w powiecie sanockim.

In Nomine Domini Amen. Decet excellentiam principum suorum subditorum commodis et utilitatibas intendere, ut dum eorum profectibus invigilant, ipsos in honoris sui promocione et serviciis sentiant promtiores, nos igitur Ladislaus Dei gratia dux Opoliensis, dominus Russiae et Wielunensis ad perpetuam rei memoriam volumus devenire, quod inspectis fidelibus obsequiis per Przybislaum filium Phal de terra Lanciciae fidelem dilectum nobis exhibitis et adhuc futuris temporibus eo fidelius exequendis, maturo nostrorum seniorum praehabito consilio diligenti de nostrae largitatis munificentia eidem Przybislao et suis heredibus atque legitimis successoribus villam nostram dictam Iablonicza [1]) sitam in districtu nostro Sanocensi prope flumen San, cum omnibus et singulis suis pertinentiis, iuribus et dominiis, proventibus, obventionibus, censibus, redditibus et emolumentis, prout eadem villa in suis limitibus, metis et graniciis incipiendo a metis villae Wolosze [2]) ex una parte et alia parte Ulicz [3]) noscitur esse distincta cum agris cultis et incultis et de novo extirpandis silvis, nemoribus, mericis, rubetis, venationibns, aucupationibus, aquis, stangnis, piscinis, aquarum decursibus et robora pro suis mellificiis excidere, ceterisque omnibus pertinentiis et usufructibus ibidem pervenire valentibus, damus, conferimus et donamus iure Polonicali perpetuis temporibus libere possidendam, tenendam, habendam, vendendam,

---

[1]) Jabłonica ruska wieś w powiecie bireckim nad Sanem.

[2]) Wołodz wieś w powiecie bireckim nad Sanem w sąsiedztwie Jabłonicy na północ.

[3]) Ulucz wieś w powiecie bireckim także nad Sanem na południe od Jabłonicy.

commutandam, utifruendam et in usus suos beneplacitos convertendam, hoc tamen excluso, quod singuli cmethones dictae villae nobis et nostris successoribus de qualibet curia possessa singulis annis in festo sancti Martini duos grossos latos solvere pro censu nost:ae camerae sint astricti et quod dictus Przybislaus aut sui heredes vel successores cum uno balistario bene armato in equo valido nobis aut nostris successoribus, quotienscunque in terra nostra ad expeditionem evocati fuerint, servire sint astricti. Promittimus etiam dicto Przybislao et suis heredibus seu legitimis successoribus, quod, si captus vel capti fuerint in nostro bello seu aliqua rationabilia dampna perceperint ab hostibus nostris, ipsum seu ipsos ab huiusmodi captivitate restitutis singulis damnis liberare. In cuius rei testimonium praesentes scribi fecimus et nostri sigilli maioris munimine roborari. Datum et actum in Sanok feria tertia infra octavas Ascensionis Domini anno eodem millesimo trecentesimo septuagesimo tertio, praesentibus domino Petro Brun milite, Veslao Roza, Stephanno de Riboczycz, Michaele Galthomcone, Scalca, Thomcone Waszota Palatino nostro Sanocensi [1]) et Ioanne de Glogouia nostro Prothonotario [2]), qui praesentia habuit in commissis et aliis fidelibus nostris plurimis fide dignis.

Dokument ten potwierdził Zygmunt I. „*Bidgostiae in conventu generali feria quarta ante festum s. Nicolai*“ 5. Grudnia *1520* na prośby „Constantiae heredis de villa Jablonicza.“ Kopia, z której drukujemy, z metryki koronnej (lit. B. B. N. 37. f. 35) sporządzona znajduje się w posiadaniu p. Ant. Schneidera.

X.

We Lwowie 9. Września 1374 r.

Władysław ks. opolski zapisuje Bienkowi z Kuchar wsie Żabokruki i Branice pod warunkiem, że osiędzie z rodziną swoją na Rusi.

(I)N Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Ladislaus Dei gracia Dux Opoliensis, Welunensis et Russie, notumfacimus tenore presencium universis, quibus nosse fuerit opportunum, quod inspectis fidelibus obsequiis fidelis nostri dilecti

---

[1]) „Palatino nostro Sanocensi“ ma to być nie wątpliwie urzędnik „wojewodą“ na Rusi zwany, niewłaściwie tutaj wyrazem „palatinus“ oddany.

[2]) Jakkolwiek dokument ten jest prawie w zupełności co do formy podobny do dokumentu w *Aktach V.* str. 9. oddrukowanego, to jednak tylko pierwszy i ostatni świadek są zkądinąd znani, reszta nie zachodzi nigdzie.

Benconis de Kuchar [1]), nobis hucusque operosa sollicitudine exhibitis et in futurum propensius exhibendis, et quod idem Benco cum uxore et pueris suis residenciam personalem facere tenebitur in dicta terra nostra Russie propter carenciam populi vigentem in eadem, sibi suisque heredibus et legittimis successoribus villas nostras Zabokruky et Branicze [2]) contiguas, in districtu Lemburgensi situatas, cum omnibus ipsorum utilitatibus, fructibus, proventibus, censibus, redditibus, emolumentis et aliis obvencionibus universis, eo iure et dominio, quibus ipsas soli hactenus habuimus, freti sumus et possedimus, prout ipse eciam in suis limitibus circumferencialiter sunt distincte, videlicet agris, pratis, campis, pascuis, silvis, nemoribus, quercetis, rubetis, virgultis, mericis, mellificiis, piscinis, lacubus, paludibus, aquis et earum decursibus, molendinis, piscaturis et aliis pertinenciis et appendiis universis, iure feodali damus et conferimus donacione perpetua et inviolabili iugiter possidendas, tenendas, habendas, utifruendas, donandas, vendendas, obligandas, commutandas, alienandas et in usus suos, suorum heredum et successorum legittimorum beneplacitos convertendas, prout sibi et eisdem melius, utilius et conveniencius videbitur expedire. Verumtamen in predictis villis de quolibet fumo seu qualibet domo duos grossos latos vel quatuor paryos pro censu camere nostre singulis annis in festo beati Martini episcopi percipiendos, nobis et nostris posteris perpetue reservamus. Preterea vero idem Benco seu heredes et successores legittimi cum una hasta et duobus sagittariis, quando et quociens nobis opportunum fuerit et necessitas ingruerit, iuxta consuetudinem aliorum nostrorum terrigenarum nobis et nostris posteris tenebitur deservire. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus duximus appendendum. Actum et datum Lemburg in crastino Nativitatis beate Marie Virginis sub anno domini millesimo tricentesimo septuagesimo quarto, presentibus hys dominis: Ieskone Kmitha, Ieskone Kustra, Petro Brun, Dobeslao Chalasca de Martinouicz, Ienkone de Owczuch, Andreaschone Burgravio Sudaczouiensi et Iohanne de Glogouia Cancellario Curie nostre, qui presentes habuit in commissis et aliis quam plurimis nostris fidelibus fidedignis [3]).

Oryginał pergaminowy będący własnością W. Józefa Rola Bartnikowskiego nieco plamami z wilgoci poplamiony. Na sznurku z pąsowego i zielonego jedwabiu wisi pieczęć majestatyczna

---

[1]) Ciekawy ten dokument pokazuje czas osiedlenia i pochodzenie znanego na Rusi Beńka z Żabokruk, w tym zbiorze tak często zachodzącego. Szkoda tylko, że ks. Władysław nie powiedział w jakiej ziemi te Kuchary leżą, nie wiemy bowiem do jakiej linii licznych Kucharskich go zaliczyć.

[2]) Branic dzisiaj nie ma ani w pobliżu Żabokruk, ani w ogóle w wschodniej Galicyi.

[3]) Z dokumentu tego pokazuje się także, jakie bajki o Beńku z Żabokruk popisał Ludwik Zieliński w Lwowianinie z r. 1841 w artykule: „Mikołaj Beńko z Żabokruk Cebrowski herbu Groty, mylnie Hołobok (str. 280). W ogóle nie wiemy wcale, jakiego herbu Beńko używał, a Cebrowskim sam nigdy się nie pisał.

UNIWERSYTET W BIAŁYMSTOKU
BIBLIOTEKA GŁÓWNA

ks. Władysława Opolskiego w zwyczajnym wosku wyciśnięta, na odwrotnej stronie w zielonym wosku wyciśnięte contrasigillum tegoż księcia. Dokładny opis tej pieczęci już po kilkakrotnie w zbiorze tym podano. — Odpis dokumentu tego udzielił mi łaskawie dr. Fr. Piekosiński.

XI.

W Wieluniu 6. Lipca 1375 r.

Władysław ks. opolski zapisuje Jaśkowi wieś Drosow w Samborskiem położoną.

In Nomine Domini Amen. Decet excellenciam principum suorum subditorum commodis et utilitatibus intendere, ut dum eorum profectibus invigilant, ipsos in honoris sui promocione et serviciis senciant prompciores, nos igitur Ladislaus Dei gracia Dux Opoliensis, Wielunensis et dominus Russie ad perpetuam rei memoriam volumus devenire, quod inspectis fidelibus obsequiis Iaskonis fidelis nostri nobis exhibitis et adhuc aucto fidelitatis studio futuris temporibus eo fidelius exhibendis, maturo nostrorum seniorum prehabito consilio, de nostre largitatis munificencia eidem Iaskoni et suis heredibus et legitimis successoribus villam nostram Drosow [1]) dictam in districtu Samboriensi sitam, cum omnibus et singulis suis pertinenciis, iuribus et dominiis, proventibus et obvencionibus, censibus, redditibus et obvencionibus, prout eadem villa in suis metis, limitibus et graniciis est situata circumferencialiter et distincta, cum agris cultis et de novo extirpandis seu locandis, cum sylvis, nemoribus, mericis, quercetis, mellificiis, rubetis, venacionibus, aucupacionibus, pratis, pascuis, tabernis, piscinis, molendinis, stagnis, paludibus, montibus, collibus, vallibus, planiciebus, cum aquis et aquarum decursibus, ceteris quoque omnibus adherenciis, utilitatibus et usufructibus, pronunc in dicta villa Drossow existentibus vel temporibus successivis ex eadem provenire valentibus, damus, conferimus, donamus et appropriamus eidem Iaskoni et suis heredibus et legitimis successoribus ea libertate et consuetudine, qua ceteri vasalli nostri bona sua possident, perpetuis temporibus possidendam, tenendam, habendam, vendendam, alienandam, donandam, commutandam, obligandam et in usus suos beneplacitos convertendam; racione vero predicte ville idem Iasko et sui successores legittimi nobis nostrisque successoribus legittimis cum una hasta et uno sagittario, quociescunque ad expedicionem generalem in terra nostra Russie ventus (*sic*) fuerit, tenebitur deservire, et a qualibet curia possessa

[1]) Dzisiaj Doroszów wyższy i dolny w powiecie samborskim.

singulis annis in festo sancti Martini duos grossos magnos pro censu camere nostre dare sint astricti. Promittimus insuper eidem Iaskoni et posteritati ipsius, quod si captus fuerit sub nostro bannirio in exercitu nostro, seu aliqua dampna notabilia in equis interfectis perceperit cum scitu virorum proborum, ipsum ab huiusmodi captivitate, dampnis restitutis, liberare. In cuius rei testimonium presentes scribi fecimus et nostri sigilli maioris munimine roborari. Actum et datum in Wielun feria sexta post festum ss. Petri et Pauli sub anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo quinto, presentibus strenuis: Andrea Scamiro, domino Coszyra, Merbota [1]) Capitane(*o*), Radlo Wenstow et domino Iohanne Cancellario nostro et aliis multis fidedignis.

Z kopii zamieszczonej w tomie VIII. tek Naruszewicza pod Nr. 126 przepisanej z oryginału zachowanego niegdy w archiwum głównem, u którego wisiała pieczęć na sznurku jedwabnym, wyobrażająca rycerza w szyszaku na koniu. Odpisu udzielił mi dr. Fr. Piekosiński.

XII.

We Lwowie 7. Grudnia 1375 r.

Władysław ks. opolski przenosi Jarosław na inne miejsce, nadaje mu prawo niemieckie i powiększa jego przywileje.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Ladislaus Dei gratia dux Opoliensis, dominus Vielunensis et Russiae, ad universorum tam praesentium quam futurorum devenire volumus notitiam [1]), quod cupientes terram nostram Russiae pro [*posse*] [2]) civitatis locatione [3]) maioribus utilitatibus reformare, civitatem nostram dictam Iaroslaw de loco, ubi pridem sita extitit et locata, transferimus ante castrum nostrum de novo locandam [4]) iure Theutonico Magdeburgensi, centum mansos Franconicos ipsi civitati adiungimus [5]) pertinendos, dantes et conferentes discretis viris Petro et Mathiae fratrueli suo eorumque heredibus et legittimis successoribus advocatiam in eadem nostra civitate, ad quam quidem advocatiam sex mansos liberos, decimum denarium de qualibet

---

[1]) Merbota, piszący się często także Merbota de Szyrawa, to jest z Żyrawki, wsi w powiecie lwowskim, (A. G. Z. III., 48), był w tym czasie starostą przemyskim (A. G. Z. V., 14 z dnia 12. marca 1376 r.) Ponieważ zatem Merbota w powyżéj oddrukowanym dokumencie z 6. Lipca 1375 r. występuje jako starosta według wszelkiego prawdopodobieństwa przemyski i tę samą godność piastuje jeszcze 12. Marca 1376, nasuwa się przeto domysł, że i wymieniony w dokumencie z 31. Sierpnia 1375 r. (A. G. Z. II., 8) Benco Capitaneus Premisliensis jest tym samym Merbotą, zwałby on się w takim razie *Benco Merbota de Szyrawa*.

re iudicata, duobus pro nobis et nostris posteris reservatis, maccella [6]) carnium, bancas pannum, sutorum, stubam balnealem, duo molendina, quodlibet in una in fluvio San [7]), in quo etiam piscari [8]) libere possint pro ipsorum mensa, prata insuper sub monte, quae antiquitus ad advocatiam pertinebant, ad praenominatos Petrum et Mathiam advocatos et eorum successores perpetuis temporibus volumus ratione locationis pertinere. Item unum mansum pro ecclesia et tres pro pascuis de praescriptis centum mansis deputamus, removentes ab eadem nostra civitate et ab omnibus incolis eiusdem omnia iura Polonicalia, angarias, preangarias [9]) et consuetudines universas, quae ipsum ius Theutonicum perturbare consueverunt, absolventes insuper et eximentes dictos advocatos et eorum heredes legittimos et successores, cives et incolas praenominate civitatis nostrae a potestate omnium palatinorum, castellanorum, iudicum et subiudicum et ministerialium eorum, ita quod coram ipsis in [10]) causis tam magnis quam etiam parvis minime respondebunt, nisi duntaxat cives et incolae ipsius civitatis coram advocatis suis, advocati vero et eorum posteri coram nobis aut iudice seu capitaneo nostro generali, dum tamen per litteras nostras sigillo nostro munitas evocati fuerint, iure ipsorum Theutonico de se querulantibus respondebunt. In causis autem criminalibus et capitalibus, aut quibusvis aliis dictis advocatis et eorum posteris iudicandi, sententiandi et puniendi, secundum quod ipsum ius Theutonicum postulat et requirit, plenam et omnimodam concedimus potestatem. Habeant etiam dicti advocati plenam facultatem eandem advocatiam iure hereditario et proprietatis titulo possidendi, tenendi, habendi, utifruendi, vendendi, obligandi, commutandi et in suos usus necessarios convertendi, etiam quod ipsi advocati et eorum posteri nobis et nostris successoribus cum una hasta et uno balistario in equis et armis bene valentibus, quotiescunque fuerit opportunum, servire sint adstricti. Singuli quoque dictorum mansorum cultores nobis et nostris successoribus dare unum [11]) scotum [12]) grossorum latorum annis singulis in festo sancti Martini episcopi pro censu, sex vero grossos latos pro decima episcopali solvere tenebuntur. Ceterum addicimus, quod cives et incolae ipsius civitatis ligna in silvis nostris ex utraque parte fluvii San recipere et libere deducere valeant pro aedificiis et domibus praeparandis. Habebunt etiam navigium liberum trans fluvium San pro feno seu pabulo ac etiam lignis pro aedificiis domorum traducendis. Volumus praesertim [13]) et statuimus, quod nullus mercatorum aliqua mercimonia in villis in eodem districtu Iaroslaviensi sitis audeat quomodolibet exercere. Praeterea volumus, ut singuli dictae nostrae civitatis habitatores nobis omnia et singula servitia debita exhibeant, prout ceterae civitates terrae nostrae Russiae facere consueverunt. In cuius rei testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum. Actum et datum in Lemburga in crastino sancti Nicolai confessoris anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo quinto, praesentibus strenuis: Demetrio

de Goray, Bogschikone de Chrabkowicz [14]), Nicolao Bozera, Iohanne Nereczko, Petro Brown [15]) Iudice Provinciali terrae Russiae, Michaele Tehaba et Iohanne de Glogovia nostro Cancellario, qui praesentia habuit in commissis.

Odpis tego dyplomatu jako znajdującego się w „libris metrices privilegiorum Iaroslaviensium antiquo haractere ingrossatum“ potwierdzili 2. Grudnia 1779 w Jarosławiu burmistrz i dwaj urzędnicy jarosławscy. Dnia 3. Grudnia t. r. wpisano ten odpis w akta grodzkie przemyskie (już pod rządami austryackiemi). Dnia 5. Lutego 1780. staje burmistrz jarosławski w grodzie lwowskim i oblatuje odpis ten, na co mu wydają extrakt. Extrakt ten oryginalny na 2 arkuszach pięknie pisany posiada p. Antoni Schneider i z tego też exemplarza dyplomat ten wydajemy.

Dziwną zdaje nam się ta okoliczność, że mieszkańcy Jarosławia nie posiadali już w r. 1779 oryginalnego dyplomatu, ani też żadnego dawniejszego potwierdzenia, lecz że go z odpisu w jakimś kopiaryuszu (tak bowiem rozumiemy słowa transumptu „ex libris metrices privilegiorum Iaroslaviensium“) w akta grodzkie wciągają. Nasuwa się tu podejrzenie, czy też dyplomat ten nie został interpolowanym. Nadania prawa magdeburskiego *kończą się* bowiem w ogóle, nie wyjmując także nadania Władysława opolskiego dla Lwowa 29. Grudnia 1372 r., klauzulą o służbie wojennéj, po któréj w naszym dyplomacie *następują* jeszcze ważne nadania jak: wolność użytkowania z lasów, i wolny przewóz na rzece Sanie po paszę lub drzewo. Dopuszczalnym przeto jest domysł, iż części te dyplomatu interpolowano, choć ostatecznym dowodem byłaby tylko ta okoliczność, iż obywatele jarosławscy nie posiadali tych praw, czego w braku danych udowodnić nie jesteśmy w stanie. W ogóle zaś trudno zadecydować tę kwestyę, ponieważ dokument ten jest — o ile mi wiadomo — prócz nadania dla Lwowa z r. 1372 *jedynem* dotąd znanem nadaniem prawa niemieckiego, wydanem przez Władysława opolskiego dla miejscowości na Rusi.

Dyplomat ten widzieli wydawcy „starożytnej Polski“ (Baliński i Lipiński), w artykule bowiem „Jarosław“ tak mówią (II. str. 651—2): „Władysław ks. opolski, siostrzeniec króla Ludwika, posiadając wiele zamków na Rusi, przenosi miasto na inne miejsce, nadaje mu 1375 r. sto łanów frankońskich, obdarza prawem magdeburskiem i różnemi swobodami, pod obowiązkiem płacenia po skojcu z łanu (z tego też w texcie dodaliśmy „unum“) i po 6 gr. pragskich za dziesięcinę biskupią; uposaża dziedzicznego wójta i zobowiązuje, aby na każdą wyprawę wojenną stanął z kopią i kuszą na koniu w zbroi porządnej“. Wydawcy „Starożytnej Polski“ mieli widocznie oryginał lub kopią przed sobą kończące się właśnie tym obowiązkiem służby wojskowej, co w nas obudza tem większe podejrzenie, iż końcowe ustępy interpolowane zostały.

Treść dyplomatu podał Siarczyński w dziełku pod tytułem: Wiadomość historyczna i statystyczna o mieście Jarosławiu. Lwów 1826 na str. 5—7. Przechodzi on tutaj całą treść dyplomatu punkt za punktem nie zmieniając porządku. Punktów tych jest 16, poczem mówi „*Na ostatek* z miejsca, w którem było miasto osiadło, pod zamek je przenosi“. Słowa te zadziwiają, gdyż w dyplomacie o przeniesieniu mówi nadawca *na początku* a nie *na ostatku*.

[1]) *Notionem* w extrakcie. [2]) Wypuszczono w extrakcie. [3]) *Civitate locationis* w extrakcie. [4]) *Locandum* w extrakcie. [5]) *Adjunximus* w extrakcie. [6]) *Maccellas* w extrakcie. [7]) Zdanie to

widocznie pobałamucone, możeby lepiej było czytać „*quodlibet unum in*“. [8]) *Piscium* w extrakcie. [9]) *Pangarias* w extrakcie. [10]) *Ex* w extrakcie. [11]) Cyfra wypuszczona w extrakcie. [12]) *Scotos* w extrakcie. [13]) *Praesentium* w extrakcie. [14]) *De Chrebnowicz* w extrakcie. [15]) *Browy* w extrakcie.

XIII.

W Bachorzu pomiędzy 26. a 31. Grudnia 1377 r.

Władysław ks. opolski zapisuje Ładomirowi Wołoszynowi pustynię Hodle Pole, aby na niej osadził wieś na prawie wołoskiem.

Wo Imia Otca y Syna y Swiatoho Ducha Amin. Bożeju Miłostiju My Kniaź Wołodysław Opolskoy Ziemli y Wielunskoy Ziemli y Ruskoy Ziemli Hospodar y Diedzicz Wieczny Ziemlam Tiem Samoderzec Kniaź wiele naszeju dobrowoleju y naszym zdorowym umyśleniem tośmy uczynili, wozrewszy na Naszego Wiernaho Słuhu Imieniem rekuczy Ładomir Wołoszyn, cztoże nam wierno służył, y ieszcze służyty budiet, a proto pro Ieho wiernuju służbu daliśmy Iemu Hodle Pole [1]), Cztoże leżyt od Bochurja bolsze mili, to Pole pustynia za Ternawu Reku, Imiwszy suwoju storonoju olize do wiercha Reki Toje y Pola Wsia czto sut po Rece toy y wse to, czto koli Kniazienija Pustynie suwoju Storonu ot Bochurja Lesy, y Dubrowy od Iarosławskoie Wołosty Pustyniu, les y Dubrowy, y Pola Cztoże koli jest tam, toje Pustynie Kniazienija, to Wse dalismy Ładomirowi saditi Soło u wołoskoje prawo, a daliśmy Iemu nawieki y Dietiam Ieho so wsem objezdom, y so wsemi hranicami, Iakie y zwieka służaie ktoy Pustynie y od Bochurja y od Iarosławskoje Pustynie y z Ziemloju, y z Lesy, y z Dubrowami, y z Sienozatiami, y z Rekami, y z Bołoty, y z Łowiszczy, y so Wsemi Użytki, czto ninieczy mohut biti, wolen prodati, wolen zamienity tako Dobromu, jako iest Sam, y zo Kniażeju woleju, a ztoho imieiet Kniaziu służyti z trymi Strelcy, A osadiwszy i z każdego kmietia po dwa hrosza szyrokaja u Kniażju Kamoru dawati na Każdyn Rok, a na to daliśmy hramotu naszoju y Pieczat prywiesili Wielebnoho Kniastwa Naszego, a przy tom byli i Swiedcy Pan Sudywon Starosta Krakuwski, Pan Andrejasz Starosta Ruski, Pan Marszałok Szoff [2]), Pan Klawko, Pan Mikszyk Iędrychow Syn, Pan Marcin Lutkowski, a dana iest hramota u Bochuri po Bożiem Narożenie Tysieczu Letie y Trysta letie y Siemdżesiat Letie y osmom letie [3]). Pisał Kniaźni Pisar Kostko Bolestraszycki u wieki Amin. + + + + +

Z kopii zamieszczonej w tomie VIII. tek Naruszewicza pod Nr. 151, z oryginału przechowanego niegdy w archiwum głównem, przy którym znajdowała się pieczęć jedna na sznurku z pąsowego jedwabiu. Odpis udzielił mi dr. Fr. Piekosiński.

[1]) *Hodle Pole* znajdowało się tam, gdzie dzisiaj leżą wsie Hadle kańczuckie i Hadle szklarskie w okolicach Dubiecka. Zdaniem Jego Exc. K. hr. Krasickiego, kuratora Zakładu nar. im. Ossol., gruntownego znawcy topografii galicyjskiej, dokładnie obeznanego z okolicą, której powyższy dokument dotyczy, obszar w dokumencie oznaczony obejmuje dzisiaj nie tylko Hadle jedno i drugie, ale i trzy inne osady, pomiędzy temi Tarnawkę, gdzie płynie rzeczka Tarnawka, w dokumencie wspomniana.

Co do *Bochurja*, w którem dokument jest datowany, wątpiłem czyli to jest dzisiejsza wieś Bachorz nie daleko od Hadel w pobliżu Sanu położona, czy też wieś Bachorzec w tej samej okolicy ale bliżej Dubiecka położona. Zdaniem Exc. hr. Krasickiego może tu być mowa tylko o Bachorzu, a to z tych powodów: już nazwa pokazuje, że Bachorz jest starszy od Bachorca, a co ważniejsza Bachorz jest to wieś ruska a więc dawniejsza, Bachorzec polska, przeto późniejsza. W Bachorzu jest starożytna cerkiew ruska, w Bachorcu tylko kościół polski i zaledwie kilkunastu Rusinów. Z tego wszystkiego wynika, że Bachorz jest znacznie starszy od Bachorca, a więc że dokument powyższy jest datowany w Bachorzu.

[2]) W kopii udzielonej mi przez dr. Fr. Piekosińskiego stoi: *Pan Marszałkoszost*, co jest niewątpliwie myłką przepisywacza zamiast: *Pan Marszałok Szoff*. Jest to znany marszałek Władysława ks. opolskiego Schoff lub Szoff zwykle zwany.

[3]) Data ta nie da się z powodu opuszczenia dnia rozwiązać inaczej, jak tylko pomiędzy 26. a 31. Grudniem. Zachodzi jeszcze wątpliwość, czy dokument ten pochodzi z r. 1377 lub 1378, jak w nim napisano. Na Rusi rozpoczynano rok cerkiewny z Wrześniem i tak też nieraz datowano dokumenta ruskie, jak to widzimy z dokumentu nr. VII. powyżej oddrukowanego. Być więc może, że i tutaj w ruskim dokumencie przez „kniaźnego pisarza“ zredagowanym trzymano się daty cerkiewnej, że zatem dokument ten przypada na rok 1377. Choćby zaś nie trzymano się tutaj rachuby cerkiewnej, to i tak dokument ten może pochodzić z r. 1377, bo, jak wiadomo, zwykle wtedy jeszcze rozpoczynano rok z Bożem narodzeniem a nie z dniem 1. Stycznia i dotychczas nikt jeszcze nie wykazał, od kiedy u nas zaczęto liczyć rok regularnie i stale od 1. Stycznia. Wszelkie prawdopodobieństwo więc przemawia za tem, że dokument ten pochodzi z r. 1377. Umieszczam go przeto pod tym rokiem, czemu się, o ile widzę, zawarte w nim daty nie sprzeciwiają. Sędziwoj z Szubina już w tym roku 1377 został starostą krakowskim po zabiciu Jaśka Kmity. W r. 1378 zaś dnia 22. Grudnia przebywa w Krakowie. (Piekosiński kod. dypl. Małop. str. 406 i 407.)

XIV.

20. Lutego 1383 r.

Marya królowa węgierska nadaje Józefowi Olachowi synowi Piotra, jako i Maciejowi bratu jego i Mussacie córce jego wieś Kunzendorf.

Maria Dei gracia Hungariae, Dalmaciae, Croaciae, Ramae [1]), Seruiae, Galliciae, Lodomeriae, Comaniae [2]) Bulgariaeque Regina, Princeps Salernitana et honoris [3]) ac montis sancti Angeli domina, omnibus Christi fidelibus tam praesentibus quam futuris, praesentium continenciam audituris, salutem in omnium Salvatore. Decet ecquidem Regiae Maiestati subditorum fidelia servitia perspicere, ipsosque ob respectum eorundem serviciorum beneficiis competentibus reddere consolatos, proinde ad universorum notitiam harum serie [4]) volumus pervenire, quomodo serenissimo Principe domino Lodouico [5]) eadem Dei gracia illustrissimo Rege Hungariae, Poloniae, Dalmaciae etc., glorioso laudandae recordationis genitore nostro carissimo, volente Domino coeli, cuius nutu omnia reguntur et disponuntur, absque prole masculina de medio sublato, nobis iure successorio et ordine geniturae [6]) coronam et solium dicti [7]) Regni Hungariae ac sceptra regiminis ipsius genitoris nostri feliciter adeptis, fidelis noster Ioseph Olahus filius Petri de Regno nostro Rusciae [8]) ad nostrae Serenitatis accedendo praesenciam [9]), propositis suis fidelibus et fidelium servitiorum suorum meritis, nostrae humiliter declaravit Maiestati, quod ipse ab heredibus quondam provid viri Conradii dicti Rusciae [10]) sculteti quandam villam novam, quae vulgariter [11]) Cuntzendorph [12]) nominatur [13]), centum et duodecim mansos Franconicos continentem in silva vulgariter dicta Poras [14]) sub iure Teutonico videlicet Maydburgensi [15]), quo gaudet civitas nostra Sanok sitam et locatam, emisset et comparasset pro certa sumpta [16]) pecuniae [17]) quantitate et a dictae [18]) emptionis tempore in [19]) eiusdem villae pacifico dominio perstitisset et staret de praesenti, supplicans exinde nostrae humiliter Maiestati, ut praelibatam villam a servitio [20]) scultetiae eximere [21]) sibi, item Mathiae fratri et dominae Mussata appellatae filiae suis, novae donationis nostrae titulo dare et conferre [22]) dignaremur. Nos itaque praemissis humillimis supplicationibus praefati Ioseph reginali pietate exauditis, consideratisque eius fidelibus servitiis, quibus ipse primum [23]) praedicto domino Lodouico [24]) genitori nostro, et demum nobis in [25]) cunctis expeditionibus eiusdem atque nostris diversis fortunae casibus se submittendo pro utilitate et ampliatione dicti Regni nostri Rusciae [26]) studuit, et adhuc eadem fultus fidelitate studet complacere, praelibatam novam villam in [27]) memorata silva Poras [28]) adiacentem, vulgariter Cuntzendorph nominatam,

cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis sub suis veris limitibus, prout eadem ab antiquo per suos priores possessores habita extitit et possessa, eidem Ioseph filio Petri et per eum dictis Mathiae fratri et Mussatae filiae suis, ipsorumque heredibus et successoribus universis dedimus, donavimus et contulimus, immo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam, eximentes eandem[29]) ab omni servitute sculteciae praenotatae[30]). Ita tamen, ut idem Ioseph, Mathias et domina Mussata ipsorumque heredes nobis et nostris heredibus ac successoribus regibus[31]) Hungariae secundum morem et cosuetudinem praedicti regni nostri Rusciae[32]) cum una hasta decenter expediti servire sint astricti. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes concessimus literas nostras privilegiales pendentis et autentici[33]) sigilli nostri duplicis munimine roboratas. Datum per manus reverendissimi in Christo patris et domini domini Demetrii[34]) miseratione divina[35]) Sanctorum Quatuor Coronatorum sacrosanctae Romanae ecclesiae presbyteri Cardinalis, sanctae Strigoniensis ecclesiae Gubernatoris[36]) perpetui locique eiusdem Comitis[37]) similiter perpetui et aulae nostrae fidelis Cancellarii, anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo tertio, decimo kalendas mensis Martii, regni autem nostri anno secundo, praesentibus[38]) reverendissimis et venerabilibus in Christo patribus: eodem domino Demetrio Gubernatore ecclesiae Strigoniensis perpetuo, Lodouico Colocensi, Ugolino Spalatensi et Ugone Ragusiensi[39]) Archiepiscopis, Emerico Agriensis, Paulo Zagrabiensis, Gublino[40]) Transyluaniensis, Valentino Quinque Ecclesiarum decretorum doctore, Iohanne Waradiensis, Gvillermo[41]) Iauriensis, Benedicto[42]) Wesprimiensis, Iohanne Chanadiensis, Georgio Boznensis[43]), Petro Wachyensis, Iohanne Sirimiensis[44]), fratre Dominico Nitriensis, Paulo Tymniensis[45]), Demetrio Nonensis, Grisogono Traguniensis, Matheo Sibinicensis, Stephano Pharensis, Iacobo Maharensis[46]), Mych Scardoniensis[47]) et Thoma Sceniensis[48]) ecclesiarum Episcopis, ecclesias Dei feliciter gubernantibus, Corbauiensi sede vacante, magnificis viris: Nicolao de Gara[49]) regni nostri Palatino et Iudice Comanorum, Ladislao Woywoda Transylvano et comite de Zonuk[50]), comite Nicolao de Zeech Iudice Curiae Nostrae, Stephano[51]) de Lindwa[52]) totius regni Sclauoniae, Emerico[53]) Bebeek[54]) dicto Dalmatiae et Croatiae ac Stephano[55]) filio Philippi[56]) de Machon Banis[57]), Nicolao dicto Zambou Tavernicorum[58]), Blazio[59]) dicto Forgach[60]) Pincernarum, Nicolao filio Nicolai de Telegd[61]) Ianitorum, Ladislao[62]) filio Nicolai de Weszen Dapiferorum et Stephano[63]) filio quondam domini Dyonisii Woywodae[64]) Agazonum nostrorum Magistris, praedicto Nicolao dicto[65]) Zambou Comite Posoniensi[66]) aliisque quam pluribus[67]) regni nostri comitatus tenentibus et honores[68]).

Z kopii zamieszczonej w tomie VIII. tek Naruszewicza pod N. 194 przepisanej z oryginału zachowanego niegdy w archiwie głównem, przy którym wisiała pieczęć na sznurku z jedwabiu

karmazynowego i granatowego. Odpisu udzielił mi łaskawie dr. Fr. Piekosiński. Dokument ten poprzednio drukowany był w dziele *Supplementum ad historica Russiae monumenta*, Petersburg 1848, str. 505—507. Stąd go przedrukował K. hr. Stadnicki w dziele swem Synowie Gedymina II. 248 i 249, pominął atoli wszystkie imiona świadków, tak że text jego kończy się na wyrazach *regni autem nostri anno secundo.* Odmianki zachodzące pomiędzy textem naszego rękopisu a textami Stadnickiego i względnie Supplementu podaję w notach poniżej. P. Stadnicki powiada na czele textu swego (str. 248): „Dokument wyjęty z archiwum familijnego Sieniawskich". W *Suppl. ad hist. Russ. mon.* atoli czytam tylko: „Originale scriptum in charta membranea. Sigillum avulsum. Apographum hujus diplomatis relatum est Collegio Archaeographico a correspondente Varsoviensi W. A. Maciejowski". Z tego wnosiłbym prędzej, że Maciejowski przepisał text swój z oryginału archiwum głównego, z którego powstała i nasza kopia.

[1]) *Rasciae* u hr. Stadnickiego. [2]) *Cummaniae* u St. [3]) *Et honoris* nie ma St. [4]) *Serie* nie ma St. [5]) *Ludvico* u St. [6]) *Genitur* u St. [7]) *Dicti* nie ma u St. [8]) *Rusiae* u St. [9]) *Praesenciam accedendo* u St. [10]) *Russiae* u St. [11]) Wsi Kunzendorf nie ma dzisiaj ani w Sanockiem, ani w ogóle w Galicyi. Jest atoli wieś Poraż w powiecie liskim, utrzymała się zatem ta nazwa, pierwotnie do lasu przywiązana. Zauważył to już K. hr. Stadnicki, Synowie Gedymina II., 250. [12]) *Cuntzendorf* u St. [13]) *Nominaretur* w rękopisie. [14]) *Poraz* u St. [15]) *Magdeburgensi* u St. [16]) *Sumpma* w rękopisie. [17]) *Pecunia* w ręk. [18]) *Addicione* w ręk. [19]) *Temporum et* w ręk. [20]) *A servitio* nie ma w ręk., zamiast tego luka. [21]) *Eximeret* w ręk. [22]) Zamiast *et conferre* w ręk. *Zophie.* [23]) *Primum* nie ma St. [24]) *Ludovico* u St. [25]) *Et* w ręk. [26]) *Russiae* u St. [27]) *Et* w ręk. [28]) *Poraz* u St. [29]) *Eadem* u St. [30]) *Scultecia prenotata* w ręk. [31]) *Regni* w ręk. [32]) *Russiae* u St. [33]) *Autem* w ręk., *et* nie ma St. [34]) *Demetro* w ręk. [35]) Po *divina* ma ręk. *circa.* [36]) Zamiast *gubernatoris* ma ręk. *cum gubernationis.* [37]) *Canonicis* w ręk. [38]) Nie ma w ręk. Reszta u Stadn. pominięta. [39]) *Hagusiensi* w ręk. [40]) *Sublino* w ręk. [41]) *Guillelmo* w Suppl. ad mon. Russiae. [42]) *Wenedicto* w ręk. [43]) *Woznensis* w ręk. [44]) *Gyrimiensis* w ręk. [45]) *Cymniensis* w ręk. [46]) *Macarensis* w Suppl. [47]) *Michaele Scodraniensis* w Suppl. [48]) *Geniensis* w ręk. [49]) *Isico de Cara* w ręk. [50]) *Zonne* w ręk. [51]) *Strenuo* w ręk. [52]) *Ludna* w Suppl. [53]) *Canonico* w ręk. [54]) *Webeek* w ręk. [55]) *Strenno* w ręk. [56]) *Philippus* w ręk. [57]) *Wanis* w ręk. [58]) *Camban canonicorum* w ręk. [59]) *Et Blasio* w Suppl. [60]) *Forgat* w ręk. [61]) *Calek* w ręk. [62]) *Vladislao* w ręk. [63]) *Strenuo* w ręk. [64]) *Woynot* w ręk. [65]) *Dicto* nie ma w Suppl. [66]) *Camban Canonici Posnanienses* w ręk. [67]) *Plurimis* w Suppl. [68]) *Et honores* nie ma w rękopisie.

XV.

3. Kwietnia 1384 r.

Marya królowa węgierska uposaża biskupstwo przemyskie.

Maria [1]) Dei gratia [2]) Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie Bulgarieque [3]) Regina, princeps Sallernitana et honoris ac montis sancti Angeli domina omnibus Christi fidelibus tam presentibns quam futuris, presencium noticiam habituris, salutem in omnium salvatore. Regie sublimitatis honor divinarumque rerum exempcio decorantur, ut accionis [4]) sue gratitudinis studio illic aciem exprimat, unde se novit munus celsitudinis recepisse, tantoque in sua gloria clarior permanet, quanto in divinis cultibus et ecclesiastice consideracionis studiis sollicicior invenitur [5]). Proinde ad universorum noticiam harum serie [6]) volumus pervenire, quod [7]) serenissimo principe domino Lodouico eadem Dei gracia illustrissimo Rege Hungarie, Polonie, Dalmacie etc., genitore nostro carissimo laudande recordacionis, volente domino celi, cuius nutu omnia reguntur et disponuntur [8]) absque prole masculina de medio sublato nobisque iure successorio et ordine geniture coronam et solium dicti regni Hungarie ac sceptra regiminis ipsius genitoris nostri feliciter adeptis, fidelis noster venerabilis in Christo pater dominus Ericus Premislyensis [9]) episcopus ad nostre serenitatis ac serenissime et illustris principis domine Elyzabeth eadem Dei gracia Regine Hungarie, Polonie, Dalmacie etc., genitricis nostre carissime, veniens in presenciam, nobis humiliter exposuit, quomodo dudum sacrosancta sedes apostolica ad devote supplicationis instanciam illustris et serenissimi principis condam domini Lodouici Regis, genitoris nostri predicti, inter ceteras [10]) ecclesias regni nostri Ruscie ecclesiam Primislyensem ab antiquo fuisse ecclesiam kathedralem declarasset et ad cautelam tunc de novo kathedralem erexisset et locum eundem civitatis nomine, titulo et honore insignivisset et decrevisset, esse perpetue civitatem, dictam ecclesiam pro kathedrali et locum ipsum pro civitate perpetue voluisset reputari, certis exinde litteris apostolicis confectis et emanatis. Dictusque genitor noster pro huiusmodi salubri et salutifero suo consequendo intentu et optatu ad humilimam supplicationem dicti domini Erici episcopi Primislyensis decreverat predictam ecclesiam et episcopatum villis, possessionibus et aliis bonis donandam, fundandam et dotandam. Sed quod [11]) pius Rex pie conceperat, morte proh dolor preventus adimplere nequivit, nos siquidem tandem sceptra regiminis et gubernacula regnorum dicti patris nostri feliciter optinentes, volentes propositum predictum et voluntatem laudabilem ipsius perducere ad effectum, considerantes quoque, quod rerum

temporalium ac earum [12]) spaciosum dominium ad futuram gloriam promerendam [13]) nil ferant [14]), nisi quatenus ad pias causas seu caritatis opera convertantur [15]); nam etiam hoc nostrorum predecessorum principum providencia [16]) diligenter advertens pro eadem consequenda gloria et divini cultus intuitu kathedrales et collegiatas tam secularium quam regularium ecclesiasticarum personarum et alias diversas ecclesias in regnis et terris eis subiectis, villis, possessionibus, proventibus ac bonis aliis copiosissime dotarunt et diversis libertatum prerogativis et privilegiis decorarunt, eorum exemplo commonite, tam salubribus eorum vestigiis inherere volentes ob remedium salutis dicti genitoris ac nostre nostrorumque successorum in ampliacionem cultus divini quasdam quinque possessiones nostras regales, quarum quatuor ad castrum nostrum Sanok et una ad castrum nostrum Primislyense in dicto regno nostro Ruscie [17]) hactenus pertinuerunt, ab ipsis castris nostris removentes et recipientes ac ab omni iurisdicione et iudicatu quorumlibet capitaneorum, castellanorum, iudicum, subiudicum ac omnium singulorum officialium nostrorum penitus et per omnia in perpetuum eximentes et liberantes Bresen et Domarethz situatas in aqua Stobnicza vocata, item villas Rauna, Cyrgow et Radympna [18]) nuncupatas cum omnibus et singulis iuribus, dominiis, agris, terris cultis et incultis, pratis, silvis, nemoribus, rubetis, quercetis, mellificiis, virgultis, molendinis, pisscinis *(sic)*, aquis aquarumve decursibus, venacionibus, aucupacionibus, piscacionibus in possessionibus predictis et nemoribus eis adiacentibus ac aliis proventibus ad ipsas pertinentibus, prout ipse possessiones in suis limitibus seu graniciebus circumferenciáliter sunt distincte seu fundate et locate et prout eciam ipsas predecessores nostri possederunt et nos possedimus et tenuimus hucusque, de manibus nostris regiis predicte ecclesie in honore [19]) virginis gloriosissime Marie et sancti Iohannis Baptiste de novo in dicta civitate Primisliensi pro [20]) kathedrali fundande et per consequens venerabili in Christo patri dicto domino Erico episcopo Primislyensi ac aliis episcopis ei in dicto episcopatu canonice succedentibus necnon episcopatui eiusdem ecclesie in perpetuam elemosinam obtulimus, dedimus, contulimus et donavimus, ymmo de consensu et beneplacita voluntate serenissime principis domine Elyzabeth premissa Dei gracia Regine Hungarie, Polonie, Dalmacie etc., genitricis nostre carissime, ac prelatorum et baronum regni nostri consilio prematuro offerimus, damus, conferimus et donamus perpetue et irrevocabiliter possidendas, libere tenendas pariter et habendas. Ut autem tam salubris nostre celsitudinis donacio et dotacio tractu temporis per quempiam non possit in irritum revocari, presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas. Datum per manus reverendissimi in Christo patris et domini domini Demetrii miseracione divina tituli [21]) Sanctorum Quatuor Coronatorum sacrosancte Romane ecclesie presbiteri Cardinalis, sancte Strigoniensis ecclesie Gubernatoris perpetui

locique eiusdem Comitis similiter [22]) perpetui et aule nostre fidelis Cancellarii, anno domini millesimo trecentesimo octoagesimo quarto, tercio Nonas Aprilis, regni autem nostri anno tercio, reverendissimis [23]) et venerabilibus in Christo patribus: eodem domino Demetrio Gubernatore ecclesie Strigoniensis perpetuo, Lodouico Colocensi, Petro Iadrensi, Vgulino Spalatensi [24]) et Vgone Ragusiensi Archyepiscopis; Emerico Agriensis, Paulo Zagrabiensis, Gublino Transsiluanensis [25]), Valentino Quinque Ecclesiarum decretorum doctore, Iohanne Waradiensis, Guillermo Iauriensis, Benedicto Wesprimiensis, Iohanne Chanadiensis, Georgio Boznensis, Petro Wacyensis, Iohanne Syrimiensis, fratre Dominico Nytriensis, Paulo Tymniensis [26]), Demetrio Nonensis, Grisogono [27]) Traguriensis, Matheo Sybinicensis, Beneuenuto Pharensis, Iacobo Makarensis, Mychaele [28]) Scardonensis [29]) et Thoma Sceniensis [30]) Ecclesiarum Episcopis, ecclesias Dei feliciter gubernantibus, Corbauiensi [31]) sede vacante; magnificis viris Nicolao de Gara regni nostri Palatino et Iudice Comanorum, Ladizlao Voyuoda Transsiluano [32]) et Comite de Zonuk, Comite Nicolao de Zeech Iudice curie nostre, Stephano de Lindua tocius regni Sclauonie, Stephano Dalmacie et Croacie ac Stephano filio Phylipus (*sic*) de Machon Banis, Nicolao dicto Zambou [33]) Tavarnicorum [34]), Blasio dicto Forgach Pincernarum, Nicolao filio Nicolai de Telegd Ianitorum, Ladizlao filio Nicolai de Wessen [35]) Dapiferorum et Stephano filio condam domini Dyonisii Agazonum nostrorum Magistris, predicto Nicolao dicto Zambou [36]) Comite Posoniensi aliisque quam pluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

Oryginał pergaminowy wcale dobrze zachowany, lecz bez pieczęci i sznurków od niej, znajduje się w archiwum kapituły przemyskiej obrz. łac. Uprzejmości ks. kanonika Łobosia i pośrednictwu p. M. Błażowskiego mam do zawdzięczenia, że oryginał ten mogłem tutaj skopiować Na odwrotnej stronie kilka napisów, jeden współczesny ręką bardzo podobną do oryginału, brzmi: *Cor et Coll* (co ma pewno znaczyć: *correctum et collationatum*), drugi ręką także prawie współczesną podaje treść dyplomatu. Według dwóch innych napisów oblatowano dokument ten dwukrotnie: *w ziemstwie przemyskiem feria quarta post festum s. Annae matris Deiparae Virginis Mariae proxima die videlicet 28. mensis Iulii a. d. 1773 ad personalem oblationem generosi Matthaei Filipowski castrensis Premisliensis subdelegati iurati et illustrissimi episcopi Premisliensis pleni potentis*, a powtórnie w *grodzie sanockim feria secunda post festum s. Lucae evangielistae videlic die 25. mensis Octobris a. D. 1773 ad personalem oblationem adm. rndi. Antonii Golaszeski in Odrzykoń curati.* Drukował zaś dokument ten najprzód według tego samego oryginału niewymieniony z nazwiska wydawca w czasopiśmie: *Przyjaciel Chrześciańskiéj Prawdy* (Przemyśl 1833. Rocznik I., zeszyt I. str. 100—104), potem nie znając tego oddruku *K. hr. Stadnicki* w dziele *Synowie Gedymina* (II., 250—253) według kopii z tabuli lwowskiej *libr. testamentorum nov. 56 p. 155.* Omyłki główniejsze popełnione w *Przyj. Chrz. Pr.* podaję poniżej w notach, myłek znajdujących się w oddruku K. hr. Stadnickiego nie wymieniam, już dlatego że mając oryginał przed

sobą nie potrzebujemy się zajmować oddrukiem, choć starannym, ale z nie bardzo wiernej kopii dokonanym.

Przywilej ten przedłożył do zatwierdzenia królowi Zygmuntowi I. ówczesny biskup przemyski i podkanclerzy koronny Maciej Drzewicki a król go zatwierdził *Pyotrcoviae in conventione generali feria quarta post dominicam Reminiscere proxima* (27 Lutego) *anno domini millesimo quingentesimo decimo, regni nostri anno quarto.* Potwierdzenie to nie zawiera prócz zwykłych formuł i szczegółów, że dobra w dokumencie Maryi wymienione znajdowały się także w r. 1510 w posiadaniu biskupów przemyskich (są zresztą i dzisiaj ich własnością) i że pieczęć u oryginału była złamana, nic ważnego z wyjątkiem licznego szeregu świadków, który tak brzmi:

> Praesentibus reverendissimis et venerandis in Christo patribus dominis Andrea Gnesnensi ac Primate, Bernandino Leopoliensi Archiepiscopis, Ioanne Cracoviensi, Vincentio Vladislauiensi, Ioanne Poznanieusi, Erasmo Plocensi, Luca Varmiensi, Mathia Premisliensi et regni nostri Vicecancellario Episcopis, necnon magnificis, venerabilibus, generosis Spitkone de Iaroslaw Castellano Cracoviensi, Nicolao de Camyenyecz Cracoviensi, Nicolao Gardzina de Ludbrancz Calisiensi, Ambrosio de Pampow Siradiensi, Iaroslao de Lassko Lanciciensi, Nicolao de Coszczyelecz Brestensi, Nicolao de Crethkow Iunovladislaviensi, Stanislao Kmitha de Wisznicze Russiae, Nicolao Firlyey Lublinensi, Stanislao de Srensko Plocensi, Prandotha de Thrczyana Ravensi Palatinis, Ioanne de Calinowa Poznaniensi, Cristoforo de Schidlowyecz Sandomiriensi, Ioanne de Przeramb Siradiensi, Iordano de Brudzewo Calisiensi, Nicolao de Pilcza Visliciensi, Nicolao de Schidlowyecz Radomiensi, Nicolao Iordan de Zakliczyn Byeczensi, Thoma de Bartnyky Plocensi, Andrea de Radzyeyowicze Sochaczoviensi, Luca de Gorka Sandecensi et Maioris Poloniae generali, Stanislao de Coszczyelyecz Iunowladislaviensi, Stanislao de Sprova Zarnovicensi Castellanis, Ioanne de Lassko Coadiutore Gneznensi et regni Poloniae Cancellario, Stanislao de Chodecz regni Poloniae Marszalco Leopoliensi et Cameneczensi Capitaneo, Ioanne Lathalski Praeposito Cracoviensi, Stanislao de Gorka Calisiensi Secretariis nostris, Stanislao de Iaroczyn Marsalco Curiae nostre et Capitaneo Iunivladislaviensi, Stanislao Lanskorunsky de Brzezye Pincerna Sandomiriensi ceterisque dignitariis, officialibus et curiensibus nostris, testibus ad praemissa. Datum per manus eiusdem reverendi patris domini Ioannis Coadiutoris Gneznensis et regni Poloniae Cancellarii de Lasko, sincere nobis dilecti.
>
> Ioannes Coadiutor et Cancellarius
> subscripsit.

Zatwierdzenie to wydrukowano w całem brzmieniu w czasopiśmie przemyskiem *Przyjaciel Chrześc. Prawdy*, rocznik I., szeszyt II., str. 85—88. Szereg świadków jest w zatwierdzeniu tem o tyle ważniejszy, ponieważ pokazuje, którzy senatorzy i inni dignitarze byli obecni na sejmie piotrkowskim z r. 1510, na którym się traktowała sprawa pruska i przygotowania do zjazdu poznańskiego z r. 1510.

O nadanym w dokumencie powyższym biskupom przemyskim Radymnie czytamy w czasopiśmie przemyskiem *Przyjaciel Chrześc. Prawdy* (1833, rocznik I., zeszyt III., str. 105 i 106) następujące ciekawe wiadomości:

„Radymno czyli Radympna wsią było, gdy się dostało w posiadłość biskupów. Władysław król polski zamienił je na miasto (*in civitatem*) na prośbę Jana Lubiniusza bisk. przem., każąc, by się zwało Radymno, by się rządziło prawem teutońskiem czyli magdeburskiem, uchyliwszy wszelkie prawa i zwyczaje polskie i ruskie prawu temu przeciwne. Dla podniesienia miasteczka nadał mu przywilej na targi we dnie wtorkowe i na jarmark trzechdniowy, coroczny na św. Wawrzyniec, z którego i kupcy i kupujący bez opłaty targowego lub innego poboru jarmarkowego do domów wracać mieli. Przywilej sam wydany jest z *Krakowa w poniedziałek* to jest nazajutrz *po niedzieli Iudica me* (to znaczy 19. marca) *r. 1431* w obecności Wojciecha arcybiskupa gnieźnieńskiego i prymasa, Zbigniewa krakowskiego, Jana włocławskiego biskupów, Mikołaja z Michałowa kasztelana, Jana na Tarnowie wojewody, Pawła z Bogumiłowic sędziego krakowskich, na ręce kanclerza koronnego Jana biskupa włocławskiego i Władysława z Oporowa doktora dekretów, proboszcza łęczyckiego i św. Floryana w Krakowie, podkanclerzego.

„Kazimierz Jagiellończyk król polski mając wzgląd na przymioty, usługi i doświadczoną dla siebie i dla kraju wierność (*habendo respectum ad non mediocrem virtutem meritorumque redolentiam necnon erga nos et regnum nostrum acceptissimam devotionem*) X. Mikołaja Błaszkowicza bisk. przem. nadał miasteczku przywilej na jarmark drugi w dzień św. Mateusza, który trwać miał przez całe dni ośm, zastrzegając dla kupców wolność i bezpieczeństwo wszelkie, równie jak dla kupujących. Przywilej wydanym jest w *Nowem Mieście Korczynie we czwartek po Oktawie Bożego Ciała* (to znaczy 11. Czerwca) 1467 r. Obecnymi byli Jan z Rytwian w. marszałek koronny, Michał Lassocki podskarbi, starosta łęczycki i marszałek nadworny, Maciej z Wassni krajczy koronny, Mikołaj Roża z Borysowicz kasztelan zawichoski, ochmistrz najjaśn. Elżbiety królowej polskiej, Stanisław z Szydłowca kasztelan żarnowski, ochmistrz dziatek królewskich. Na ręce X. Wojciecha z Żychlina kustosza sandomierskiego, kanonika gnieźnieńskiego, krakowskiego, kujawskiego, poznańskiego, podkanclerzego koronnego.“

[1]) M dopisano znacznie później ręką niezgrabną i bledszym atramentem w zostawionem na inicyał okienku. [2]) Litery *t* i *c* niczem się nie różnią w oryginale. [3]) Początkowa wielka litera *B* bardzo podobna do *W* w oryginale. [4]) Przyj. Chrześc. Prawdy błędnie *altioris*. [5]) Przyjaciel Chrześc. Prawdy błędnie: *inveniatur*. [6]) Zamiast *serie* w Przyj. *sic*. [7]) Zamiast *quod* w Przyj. błędnie *quia*. [8]) *Regunt et disponunt* w Przyj. [9]) Tylko tutaj *Premislyensis*, we wszystkich następnych miejscach *Primislyensis*. [10]) *Certas* w Przyj. [11]) Błędnie *quae* w Przyj. [12]) *Eorum* w Przyj. [13]) *Promovendam* błędnie w Przyj. [14]) Tak całe to zdanie stoi w oryginale, mimo to sensu nie widzę, powinno przecież być *res temporales* zamiast *rerum temporalium*. [15]) *Convertant* w Przyj. [16]) *Prudentia* błędnie w Przyj. [17]) *Russie* w Przyj. [18]) *Brezen = Brzozów* miasteczko powiatowe. *Domarethz = Domaradz* wieś w powiecie brzozowskim. *Rauna = Równe*, *Cyrgow = Cergowa* wsie w powiecie krośnieńskim w pobliżu Dukli. *Radympna = Radymno* dziś miasteczko w powiecie jarosławskim. Bliższą o nim wiadomość znajdzie czytelnik powyżéj w objaśnieniach. [19]) Tak w oryginale, a nie *in honorem*. [20]) *Prae* w Przyj. [21]) W Przyjacielu *etc*. Tego atoli nie ma tutaj; *etc*. pisze pisarz zupełnie inaczej. Tutaj mamy dwa *c* albo raczej dwa *t* (w dyplomacie bowiem nie ma żadnej różnicy pomiędzy *c* a *t*) a nad tem znak skrócenia, co rozwięzuję: *tituli*. [22]) *Similiter* nie ma w Przyj. [23]) Przed *reverendissimis* spodziewalibyśmy się *presentibus*,

tego atoli nie ma w oryginale. [24]) *Spalacensi* w Przyj. [25]) *Tnassilvanen.* w Przyj. [26]) *Zymirien.* w Przyj. [27]) *Chrisogono* w Przyj. Stoi tu atoli niewątpiwie *Grisogono.* Pomiędzy inicyałami *C*, *T*, *G*, *S* zachodzi rzeczywiście w piśmie tego dyplomatu wielkie podobieństwo, tak że tylko po długiem rozpatrywaniu się potrafi się odróżnić osobliwe każdej litery znamiona. Inicyały *B* i *W* także są wielce do siebie podobne [28]) *Mych* w Przy.; stoi tu rzeczywiście *Mych*, ale ze znakiem skrócenia. [29]) *Gardonen* w Przyj. [30]) *Scemen.* w Przyj. [31]) *Corbanien.* w Przyj. [32]) *Tnassiluano* w Przyj. [33]) W Przyj. niewątpliwie błędnie *Zambon.* [34]) *Tavanicor.* w Przyj. [35]) *Vieszen* w Przyj. [36]) *Zambon* w Przyj.

XVI.

W Przemyślu 8. Maja 1385 r.

Emeryk Bebek starosta ruski poświadcza, że Piotr Stryjski zapisał wieś swą Pnekolt, dziś Pnikut, na rzecz biskupów przemyskich.

In Nomine Sancte Trinitatis et Individue Unitatis Amen. Generis humani quilibet volens et desiderans sue salutis eternam beatitudinem fideliter acquirere et feliciter contemplari, congruum est in perpetuum laudabile, ut per ipsum via supremi eteris et celestis glorie mettadus (*sic*) acquiratur, per quod anima sua ad paradisi gaudia valeat pervenire et in divine potestatis conspectu cum prefulgentissimis celorum virtutibus in evum iocundanter gratulari et suum Creatorem benedicere, tueri et laudare in secula seculorum. Nos igitur Emericus Bebek totius Regni Russie capitaneus ad universorum notitiam, presentium et futurorum harum literarum testimonio et vigore volumus pervenire, quod nobilis vir discretus dominus Petrus Strysky in anno domini millesimo tricentesimo octuagesimo quinto, octavo die festi beatorum Philipi et Iacobi apostolorum in civitate Premisliensi in nostram personaliter accedens presentiam, non compulsus, nec coactus, sed ex innata benivolentia et spontanea voluntate, sanus mente et corpore proposuit, retulit et confessus extitit tali modo: quod quin ipse memor sue salutis, volens viam salutiferam anime sue, ipso adhuc vivente, ad celestis glorie patriam directe ducendam, preparare, attendens etiam, ut cuilibet creature in die tremendi iudicii, afflictionis et ultionis de sua vita, que gesserit in hac lacrimarum valle, suo Creatori rationem oporteat asignari, pro eo quandam villam suam Pnekolt [1]) vocatam, in districtu Premisliensi sitam et existentem, kathedrali ecclesie in dicta civitate Premislia in honorem beatissime Marie et semper Virginis edificate et constructe et per consequens gubernatori eiusdem ecclesie, qui est de presenti,

vel qui erunt temporibus futuris, cum omnibus suis utilitatibus, fructuositatibus, redditibus, obventionibus, sub eiusdem veris metis et talis (*sic*) granitiebus, quibus ipsa possessio Pnekolt per ipsum dominum Petrum Strysky usa fuisset et possesa, et generaliter omni iure et quolibet vigore instrumentali, qua (*sic*) idem dominus Petrus iam dictus ipsam villam Pnekolt tenuit et possedit, legavit, dedit, contulit et donavit perpetue et inrevocabiliter servituram, nullum ius, nullumve dominium prefatus dominus Petrus pro se vel suis heredibus ac successoribus in dicta possessione Pnekolt reservando. In cuius rei testimonium uberioremque firmitatem presentibus sigillum nostrum autenticum est appensum. Datum loco et termino prenotatis, presentibus nobilibus et discretis viris dominis Iohanne Decano eiusdem ecclesie, Plebano Premisliensi, Waskone in Episcopum electo Rutenorum, Chotkone Bibelsky, Herborto Dobromilsky, Michaele Advocato Premisliensi, Iohanne Gerlati, Martino, Henrico, Georgio, Stanlone Consulibus Premisliensibus necnon aliis plurimis fidedignis.

Oryginał pergaminowy, dobrze zachowany w arch. kap. obrz. łac. w Przemyślu. Pieczęć wraz z paskiem, na którym wisiała, oderwana, pozostały tylko dwa wcięcia w pergaminie. Dokument ten był poprzednio drukowany z licznemi myłkami w czasopiśmie: Przyjaciel Chrześciańskiej Prawdy (Przemyśl 1833, rocznik I., zeszyt IV., str. 84 i 85), gdzie go wytłoczono według jakiejś kopii, ponieważ, jak pisze wydawca (str. 84) „oryginał się spalił," co, jak widzieliśmy, nie jest prawdą.

[1]) Pnikut wieś w powiecie mościskim i dzisiaj należąca do rz. kat. kapituły przemyskiej.

XVII.

W Budzie 6. Października 1385 r.

Marya królowa węgierska nadaje Janowi synowi Andrzeja de Pallugya wsie Dmytrowice, Jerzmanice, Pleszowice i Popowice.

Nos Maria Dei gracia Regina Hungariae, Dalmaciae, Croaciae etc. memoriae commendamus tenore praesencium. Significámus quibus expedit universis, quod serenissimo et excellentissimo Principe olim domino Ludouico praemissa Dei gracia Rege Hungariae, Poloniae, Dalmaciae etc. felicis et laudandae recordationis genitore nostro benignissimo, volente Domino coeli, cuius nutu omnia reguntur et disponuntur, absque prole masculina de medio sublato, nobisque iure successionis [1]) et ordine geniture coronam et solium dicti regni Hungariae ac sceptra regiminis ipsius genitoris nostri feliciter adeptis, Iohannes

filius Andreae de Pallugya ad nostram ac serenissimae principis dominae[2]) Elisabeth eadem gracia Reginae Hungariae[3]) genitricis nostrae benignissimae[4]) veniendo praesentiam, suas fidelitates et obsequiorum merita, quibus primum[5]) eidem domino regi Ludouico ac tandem nobis possetenus studuit complacere, proponens ac in memoriam nostrae revocans Maiestatis, portionem possessionariam in possessione[6]) Demetrouich[7]) vocata, habitam, quae quondam Dessk ac porciones possessionarias in possessionibus Iesmanich[8]), Pleseuich[9]) et Popouich[10]) vocatis, habitas et existentes, quae quondam consortis Ivan, hominum, ut fertur, absque heredibus utriusque sexus defunctorum, praefuisse asseruntur[11]) in regno nostro Russiae in districtu Premisliensi existentes, racioneque praevia ad manus nostras regias devolutas, sibi et Ladislao et Michaeli uterinis, nec non Andreae filio Philippi patrueli fratribus suis a nobis perpetuo conferri postulavit. Nos igitur, quae cunctorum merita animo debemus metiri pietatis, consideratis praemissis fidelitatibus et fideliorum obsequiorum meritis ipsius Iohannis, quibus idem primum annotato domino regi Ludouico et demum, ut praemencionatum, eodem de medio sublato, nobis locis et temporibus oportunis, iuxta possibilitatis suae exigenciam indesinenter studuit complacere[12]), praedictas porciones possessionarias in dictis possessionibus Demetrouich, Iesmanich, Pleseuich et Popouich vocatis, habitas annotatas quondam Dessk et dominam quondam[13]) consortem Ivan de iure contingentes, prout eaedem[14]) de iure nostrae regiae pertinere discernuntur collationi, cum omnibus earum utilitatibus et pertinentiis universis[15]) sub eisdem[16]) metis et terminis ac condicionibus[17]), quibus[18]) per praefatos condam Dessk et dominam consortem Ivan habitae fuerunt et possessae[19]) de consensu eiusdem dominae[20]) genitricis nostrae praelatorumque et baronum nostrorum consilio praematuro, eidem Iohanni ac Ladislao, Michaeli et Andreae fratribus suis eorumque heredibus et posteritatibus universis damus, donamus[21]) et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendas et habendas, testimonio praesentium mediante[22]), salvo duntaxat iure alieno. Datum Budae in Octavis festi beati Michaelis Archangeli anno Domini MCCCLXXXV.

Z kopii zamieszczonej w tomie VIII. tek Naruszewicza pod Nr. 208, zaznaczonej „*Ex libello Iurium Austriae, praetensarum ad Russiam*“. Odpisu udzielił mi łaskawie dr. Fr. Piekosiński. Poprzednio już drukowano dokument ten w dziele „Zbiór deklaracyi not i czynności, które poprzedziły i zaszły podczas sejmu pod węzłem konfederacyi odprawującego się od dnia 18. września 1772 do 14. maja 1773“, a z dzieła tego przedrukował go K. hr. Stadnicki w książce swej: Synowie Gedymina II., 253 i 254. Odmianki zachodzące pomiędzy naszym textem, a textem hr. Stadnickiego znajdzie czytelnik poniżej podane. Text hr. Stadnickiego jest widocznie skrócony.

[1]) *Successoris* w ręk. [2]) *Dominae* nie ma u St. [3]) Od *eadem* do *Hungariae* nie ma u St. [4]) *Benignissimae* nie ma St. [5]) *Pridem* u St. [6]) *Possessionem* w ręk. [7]) Dmytrowice w powiecie

przemyskim, o milę od Radymna. [8]) *Iesmanuich* u St. [9]) *Pleszovich* u St. [10]) *Iesmanich* a więc pewnie Jerzmanice, takiej wsi dzisiaj nie ma w Galicyi. *Pleseuich* = Pleszowice, wieś w powiecie przemyskim. *Popouich* = Popowice, wieś w powiecie przemyskim. [11]) *Asserentur* w ręk. [12]) Całego ustępu od *quae cunctorum* aż do *complacere* nie ma u St. [13]) *Condem* w ręk. [14]) *Eaedem* nie ma St. [15]) *Universis* nie ma St. [16]) *Eisdem* nie ma St. [17]) *Ac condicionibus* nie ma St. [18]) Po *quibus* ma St. *eisdem*. [19]) *Et possessae* nie ma St. [20]) *Dominae* nie ma St. [21]) *Dedimus, donavimus* w ręk. [22]) Ustępu od *et irrevocabiliter* do *mediante* nie ma u St.

XVIII.

We Lwowie 1. Listopada 1385 r.

Emeryk Bebek, starosta ruski, opierając się na rozkazie królowej węgierskiej Maryi z dnia 6. Października 1385, dosłownie przytoczonym, wprowadza Jana syna Andrzeja de Kis Pallugya w posiadanie wsi Dmitrowic, Jerzmanic, Pleszowic i Popowic.

Nos Emericus Bebek totius Regni Russiae Capitaneus significamus tenore praesentium, quibus expedit universis, quod Iohannes filius Andreae nobilis de Kis Pallugya de comitatu Liptouiensi literas serenissimae principis Mariae Dei gratia Reginae Hungariae, (*Dalmaciae, Croaciae etc. nobis praesentavit, quarum tenor sequitur in hunc modum*:

Maria Dei gratia Regina Hungariae [1]), Dalmaciae, Croaciae etc. fidelibus suis magnifico viro domino Emerico Bebek capitaneo Regni totius Russiae etc. vel castellano cuidam Premisliensi salutem et gratiam. Cum nos porciones possessionarias hominis cuiusdam Dessk dicti, qui, ut dicitur, absque heredum solacio universe carnis debitum persolvisset, Demetrouich et alias porciones eiusdem ubicunque locorum situatas et quocumque nomine vocitatas, item Iesmenich, Pleseuich et Popouich [2]) vocatas ad prefatum castrum (*Premisl* [3]) vocatum spectantibus et pertinentibus, Iohanni, Ladislao et Michaeli filiis Andree de Kis Pallugya et Andree filio Philippi de eadem, aliis literis nostris mediantibus nove donacionis titulo duximus concedendas, eosdemque in dominium earundem possessionariarum porcionum volumus per vestram fidelitatem legitime statuere et introduci; fidelitati igitur vestre mandamus et committimus praesentibus perceptis, eosdem Iohannem, Ladislaum, Michaelem et Andream in dominium earumdem porcionum possessionariarum introducere et cosuetudinibus dicti regni Russiae statuere debeatis premissae nostrae novae donacionis titulo possidendas. Datum

Budae in octavis festi beati Michaelis Archangeli anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo quinto.

Nos itaque praesentes literas dominae nostrae Reginae honorabiliter, ut tenemur, acceptavimus, porcionesque possessionarias Demetrouich et alias eciam pertinentes cuiusdam hominis Dessk vocati, absque heredum solacio decessi et defuncti, necnon Iesmenich, Pleseuich et Popouich ad castrum pertinentes et spectantes sepedictis Iohanni, Ladislao, Michaeli ac Andree fratribus suis iuxta praeceptum literarum Reginalium assignavimus imperpetuum et statuimus, ipsis heredum ipsorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas et habendas nullius contradiccione obviante. In cuius rei testimonium perpetuamque firmitatem praesentes sigillo nostro consignantes eidem Iohanni et fratribus suis praenotatis duximus concedendas. Datum in (*Lem*)burga [4]) eadem, die festi omnium Sanctorum anno praenotato.

Z kopii zamieszczonej w tomie VIII. tek Naruszewicza pod Nr. 209, zaznaczonej „Ex Pratensionibus Austriacis cum Russiam invaderent 1773". Odpisu udzielił mi dr. Fr. Piekosiński. Z powyższych czterech dokumentów trzy pierwsze t. j. Nr. XIV., XV. i XVII. drukował już K. hr. Stadnicki, Synowie Gedymina II., 248—254, czwartego t. j. XVIII. atoli nie znał. W dziele tem wykazał także autor (str. 106 i 254) umiejętnie i dosadnio ważność i znaczenie tych dokumentów, jedynych w całej rozciągłości znanych a świadczących o panowaniu królowej Maryi nad Rusią Czerwoną.

[1]) Cały ten nawiasem objęty ustęp w kopii opuszczony. [2]) Co do miejscowości tych zobacz dokument poprzedni Nr. XVII. [3]) Zamiast nazwy *Premisl* znajduje się w kopii tylko linijka. [4]) Zamiast *Lem* w kopii tylko pauza.

XIX.

W Jarosławiu 18. Lutego 1387 r.

Jadwiga królowa polska przywileje ziemi przemyskiej zatwierdza i pomnaża.

In nomine domini Amen. Cum humani generis labilis existat memoria, nec gesta principum perpetuo duratura per ipsam valeant conservari, nisi scripturarum serie firmiter fuerint roborata, proinde nos Heduigis Dei gratia Regina Polonie Litwanieque princeps suprema et heres Russie etc. significamus tenore presencium, tam presentibus quam fu-

turis harum noticiam habituris, quibus expedit universis, quod consideratis et in animo nostro diligencius revolutis fidelibus et multiplicibus serviciis, ac inmensa fidelitatis constancia, quam erga nostros progenitores ac demum nostram Maiestatem nostri fideles dilecti . . Milites . . Nobiles . . Clientes . . Advocatus . . Consules . . Cives totaque comunitas districtus nostri Przemisliensis exhibuit et exhibere prestancius, adaucto fidelitatis studio, divina suffragante clemencia, non desinent in futurum, horum intuitu ipsos nostris benignis favoribus prosequi cupientes, et ut mali bonis visa nostra pietate tantocius debeant aclinari, eosdem et eorum quemlibet in suis privilegiis, iuribus, libertatibus ab antiquo habitis conservantes, ipsa iura, privilegia confirmamus, ratificamus, approbamus et tenore presencium ascribimus perpetuo valitura et melioramus, prout inferius est expressum. Adiungimus eciam . . Militibus . . Nobilibus . . Clientibus . . Civitatum Consulibus . . Civibus totique comunitati districtus nostri predicti, quod cum ipsos seu ipsorum quemlibet nobiscum vel nostro . . Capitaneo, pro tempore constituto, ad expedicionem transire contingerit (*sic*), tunc ipsis et eorum cuilibet pro dampnis, captivitate stare volumus et ipsis dare iuvamina, tamen iuxta consuetudinem per progenitores et antecessores nostros alias observatam, promittentes eundem districtum Przemisliensem a Corona Regni nostri Polonie in perpetuum non alienare, nec in manus alicuius ducis vel principis tradere, nec eciam aliquem ducem vel de ducali genere descendentem in capitaneum preficere ibidem nisi Polonum vel Rutenum de nobili genere procreatum. Volumus insuper episcopos Przemislienses, prelatos, canonicos et utrumque capitulum, videlicet Catholicum et Ruthenicum, et ecclesias ac bona et villas eorumdem circa iura ipsorum et consuetudinem antiquitus observatam perhenniter conservare. In quorum omnium premissorum evidens testimonium presentes scribi fecimus nostrique appensione sigilli munimine roborari. Actum in Iaroslaw feria secunda Carnisbriuii (*sic*) anno Domini millesimo trecentesimo octuagesimo septimo. Datum per manus honorabilis viri Kelczonis Prepositi sancte Marie in civitate Cracouiensi, aule nostre Cancellarii.

Oryginał pergaminowy, opatrzony niegdy jedną pieczęcią, której już nie ma. Własność biblioteki w Suchej. Odpisu udzielił mi dr. Fr. Piekosiński.

XX.

W Rzymie 8. Czerwca 1397 r.

Bonifacy IX. papież poleca Piotrowi biskupowi krakowskiemu, aby zawyrokował w sprawie spornej o granice dyecezyi pomiędzy biskupem przemyskim a arcybiskupem halickim.

Bonifacius Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri .. episcopo Cracouiensi salutem et apostolicam benediccionem. Exhibita nobis pro parte venerabilis fratris nostri Mathie episcopi Premisliensis peticio continebat, quod licet antequam clare memorie Kazimirus Rex Polonie partes illas, que per infideles detinebantur, ad sinceritatem Catholice fidei et unitatem sacre Romane ecclesie potenter reduxisset, ecclesia Premisliensis certam limitatam diocesim habuerit, tamen post reduccionem eandem venerabilis frater noster Iacobus archiepiscopus Haliciensis in alienam messem falcem mittens magnam partem dicte diocesis, asserens illam ad suam Haliciensem diocesim pertinere, usurpare conatus fuit et conatur in episcopi et Premisliensis ecclesie predictorum non modicum detrimentum. Quare pro parte dicti .. episcopi Premisliensis nobis fuit humiliter supplicatum, ut sibi super hoc providere de oportuno remedio dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicacionibus inclinati, Fraternitati Tue per apostolica scripta committimus et mandamus, quatinus vocatis prefato .. archiepiscopo et aliis, qui fuerint evocandi, de antiquis limitibus dicte diocesis Premisliensis summarie, simpliciter et de plano, sine strepitu et figura iudicii auctoritate nostra te diligenter informes et prout circa huiusmodi limites antiquis temporibus fuisse servatum, inveneris, ita limites eosdem ad statum pristinum reducas et facias inviolabiliter observari, contradictores auctoritate nostra, appellacione postposita, compescendo, non obstante, si dicto .. archiepiscopo vel quibusvis aliis communiter vel divisim a sede apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas apostolicas, non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum Rome apud Sanctum Petrum VI. Idus Iunii, pontificatus nostri anno octavo.

Mandat ten wyjęto z wyroku Piotra biskupa krakowskiego datowanego ze Lwowa 24. Września 1398 a oddrukowanego i opisanego poniżej pod Nr. XXI.

XXI.

We Lwowie 24. Września 1398 r.

Piotr biskup krakowski odgranicza z polecenia papieskiego biskupstwo przemyskie od arcybiskupstwa halickiego.

Nos Petrus [1]) Dei gracia episcopus Cracoviensis necnon sacrosancte Romane ecclesie prothonotarius, commissarius ad infra scripta per sanctissimum in Christo patrem et dominum nostrum, dominum Bonifacium divina providencia papam nonum specialiter deputatus, notum facimus, quibus expedit universis, presentes nostras definitive limitacionis dyocesum literas inspecturis, quod cum dudum inter reverendos in Christo patres dominos.. archiepiscopum Haliciensem actorem ex una et .. episcopum Premisliensem tunc reum parte ab alia de et super limitibus et greniciis dictarum diocesum exorta fuisset materia questionis, sanctissimus in Christo pater et dominus Urbanus felicis recordacionis papa sextus certa suarum comissionis serie literarum ad instanciam domini Bernhardi olim archiepiscopi Haliciensis reverendissimo in Christo patri et domino domino Demetrio [2]) tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum presbitero Cardinali dictas Haliciensem et Premisliensem dioceses commisit limitandas, qui dominus Demetrius cardinalis, huiusmodi non limitatis diocesibus, sicud (*sic*) Deo placuit, diem suum clausit extremum. Tandem reverendus in Christo pater dominus Mathias episcopus Premisliensis secundus, cupiens tempore sui regiminis dictas dyoceses et signanter suam Premisliensem limitacioni debite commendare (*sic*), certas commissionis litteras ad limitandum huiusmodi dyoceses a sanctissimo in Christo patre et domino nostro domino Bonifacio superna providencia pape (*sic*) nono predicto sanas, salvas et integras in nostri personam impetravit et impetratas et extractas nobis presentari per suos certos procuratores, ad hoc mandatum sufficiens habentes, humiliter procuravit, quas nos cum ea, qua decuit, reverencia illibatas recepimus huiusmodi sub tenore:

Tutaj następuje mandat papieża Bonifacego IX. do Piotra biskupa krakowskiego z dnia 8. Czerwca 1397 r., oddrukowany powyżéj pod Nr. XX. Potem brzmi wyrok dalej:

Post quarum quidem literarum apostolicarum exhibicionem et recepcionem fuimus per honorabilem Nicolaum Petri de Pilsno canonicum Premisliensem procuratoremque dicti domini Mathie episcopi Premisliensis et pro parte ipsius cum instancia debita requisiti, ut ad execucionem dictorum apostolicorum nobis directorum mandatorum procedere curaremus

iuxta traditam a sede apostolica nobis formam. Nos itaque mandata predicta apostolica, ut tenemur, exequi reverenter cupientes, nostras citacionis literas sub certo termino competenti contra reverendum in Christo patrem dominum Iacobum archiepiscopum Haliciensem et ad instanciam memorati domini Mathie episcopi Premisliensis decrevimus, cuius citationis realiter execute termino veniente prefatorum .. episcopi et .. archiepiscopi procuratores coram nobis personaliter constituti, termino satisfacientes, causam huiusmodi honorabilibus Nicolao decretorum doctori et Petro Strelicz nostris canonicis Cracouiensibus hinc inde in eos consencientes subdelegare pecierunt, quam subdelegacionem in forma solita eorum moti precibus procuratorum duximus concedendam. Qui quidem nostri subdelegati in causa huiusmodi ad actus nonnullos procedentes et in suspenso dimissa indecisa ad dictarum preces parcium ad nos suarum certo tenore literarum decidendam, diffiniendam remiserunt, que omnia et singula hic habentur pro insertis et sufficienter pro expressis. Demumque pro parte dictarum parcium nobis fuit humiliter supplicatum, ut ad fines et ad limites dictarum dyocesum personaliter descendere et easdem re subiecta oculis summarie, simpliciter et de plauo informati sine strepitu et figura iudicialibus limitare et distingwere auctoritate apostolica predicta dignaremur. Nos itaque finem litibus imponere et dictarum amfractus parcium domare nostre humanitatis viribus studiosis sumopere cupientes, dato ad hoc faciendum eisdem partibus die et termino competentibus, ad fines dictarum dyocesum Haliciensis et Premisliensis personaliter descendimus. Et quia ita, ut in nostra sentencia infrascripta sufficiencius, re subiecta oculis testimonioque fidedignorum nobilium, videlicet utriusque dictarum dyocesum terrigenarum, coram nobis personaliter comparencium et deponencium atque ex ostensione privilegiorum et litterarum antiquarum dictis .. ecclesiis per principes, qui pro tempore fuerant, concessarum, summarie, simpliciter et de plano, sine figura et strepitu iudicialibus efficacius comperimus, eo, quo sequitur modo, fore et esse rite et racionabiliter dyoceses huiusmodi distinguendas, ideoque prefatis dominis Mathie (*sic*) episcopo Premisliensi et Iacobo archiepiscopo Haliciensi per nostre citacionis edictum in nostra presencia personaliter constitutis et infrascriptam limitacionis sentenciam per nos ferri et promulgari unanimi consensu petentibus, eandem sentenciam limitacionis dictarum diocesum diffinitivam sufficienter deliberati et informati protulimus huiusmodi sub tenore: Cristi nomine invocato, ipsum solum pre oculis habentes, pro tribunali sedentes, auctoritate apostolica nobis hac in parte concessa, in facto, causa et negocio limitum distinccionum grenicierum Haliciensis, Premisliensis diocesum inter venerabiles patres dominos Mathiam episcopum Premisliensem actorem ex una et Iacobum archiepiscopum Haliciensem reum parte ab alia cepto, innovato coram nobis iudicialiter et exorto, per hanc nostram limitacionis diffinitivam sentenciam dicimus, sentenciamus, declaramus et in

hiis scriptis diffinitive et limitatorie pronuncciamus: Ad ecclesiam Premisliensem et ad eundem dominum Mathiam episcopum Premisliensem ac suos successores, ut ex deposicione fidedignorum comperimus, . . opida, . . castra, . . villas, hereditates quaslibet, quibuscunque nominibus censeantur, in regimine spiritualium a terminis infrascriptis, videlicet primo ubi confiniunt limites Lubaczouienses et Grodecenses usque ad fluvium Rak [3]) vulgariter dictum sive pontem in eodem fluvio situatum et ab eodem ponte sive fluvio dicto Rak progressive et directe transseundo (*sic*) ad fluvium sive lutum Blosew vulgariter dictum et ab eodem fluvio Blosew usque ad illum locum, ubi Blosew predictus cadit in fluvium Dnestr vulgariter appellatum, et sic procedendo per fluxum eiusdem fluvii Dnestr usque ad illum locum, ubi idem fluvius Strig vulgariter appellatus ortus est et surrexit, et usque ad illum locum, ubi idem fluvius Strig in Dnestr fluvium introivit, inclusis castris Tustan, Zambor [4]) necnon districtibus Strigensi, Drohobicensi cum eorum adiacenciis universis, a parte illa dictorum fluviorum situatis, cum pleno iure et dominio spiritualium, quibus idem dominus . . archiepiscopus suo tempore de facto tenuit, cum omnibus iuribus, pertinenciis, fructibus, proventibus, quibuscunque nominibus censeantur, ad eandem ecclesiam Premisliensem et ad prefatum dominum Mathiam episcopum Premisliensem et suos successores perpetuis temporibus pertinuisse et pertinere debere [5]) eundemque dominum Mathiam episcopum et ecclesiam suam in eorumdem castrorum, districtuum, opidorum, villarum et adiacencium eisdem in possessionem, gubernacionem, regimen et tuicionem eorumdem eadem apostolica auctoritate spiritualiter admittendum, ponendum, inducendum et preficiendum fore, quantum in nobis est, admittimus, ponimus, inducimus et preficimus in hiis scriptis memoratoque domino Iacobo archiepiscopo et ecclesie sue Haliciensi et suis successoribus perpetuum super eisdem silencium imponendum fore et imponimus per presentes, expensas inter (*sic*) litis inter ipsos hincinde factas propter bonum pacis et concordie mutuo complanantes. De qua quidem sentencia limitacionis diffinitiva dicti domini Mathias episcopus Premisliensis et Iacobus archiepiscopus Haliciensis optime stantes contenti, pecierunt sibi eam per nos decerni redigendam fore in formam publici documenti et in futurorum memoriam sempiternam nostri appensione sigilli communiri, quod nos eorum moti instanciis studiosis, fieri decrevimus et per notarios publicos redegi (*sic*) et publicari fecimus infrascriptos. Actum et datum in minori castro Lemburgensi anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo octavo, indiccione sexta, die vicesima quarta mensis Septembris, hora vesperorum vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Bonifacii superna providencia Pape noni anno nono, presentibus ibidem honorabilibus et nobilibus viris dominis Iohanne de Tarnow Decano, Nicolao de Lappanow Canonico Cracouiensibus, Iohanne

Capella, Iohanne Rutheni Premisliensibus Canonicis, Iohanne de Tarnow Palatino Sandomiriensi et Capitaneo Russie, Manczina de Conyna Burgrabio Lemburgensi, Nicolao Mazouitha testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

S. N.

Et ego Nicolaus Iaczkonis clericus coniugatus de Premislia, publicus apostolica et imperiali auctoritate notarius predicte diffinitive limitacionis dyocesum sentencie prolacioni, necnon dictarum parcium pro eiusdem diffinitive sentencie prolacione instanti peticioni et ipsius concordi acceptacioni et omnium in ea contentorum unacum prenominatis testibus et circumspecto viro magistro Laurencio Dytconis de Sandomiria clerico coniugato dyocesis Cracouiensis publico apostolica et imperiali auctoritate notario infrascripto presens interfui eaque omnia et singula sic, ut premittitur, fieri vidi et audivi aliisque negociis arduis occupatus per alium fideliter scribi feci, me subscribens manu propria, eandem sentenciam diffinitivam limitacionis dyocesum predictarum in hanc publicam formam redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis unacum appensione sigilli domini episcopi Cracouiensis commissarii prenotati et de mandato ipsius singulari et ad requisicionem ipsarum parcium predictarum consignavi in testimonium premissorum.

S. N.

Et ego Laurencius olim Didconis de Sandomiria diocesis Cracouiensis clericus coniugatus, publicus imperiali auctoritate notarius, predicte diffinitive limitacionis diocesum sententie prolacioni, necnon dictarum parcium pro eiusdem diffinitivo (*sic*) sentencie prolacione instanti peticioni et ipsius concordi acceptacioni et omnium in ea contentarum unacum prenominatis testibus et honesto viro Nicolao Iaczkonis de Premislia eciam clerico coniugato diocesis Premisliensis, notario publico suprascripto, presens interfui eaque sic, ut premittitur, fieri vidi et audivi, ad mandatumque reverendi in Christo patris et domini domini Petri dei gratia episcopi Cracouiensis, commissarii in causa limitacionis diocesum predictarum per sedem apostolicam dati et requisicionem parcium predictarum

me huic instrumento manu propria subscripsi, signo et nomine meis solitis consignavi in testimonium omnium premissorum.

Oryginał na ogromnym arkuszu pergaminu w arch. kapit. obrz. łac. w Przemyślu, po pieczęci pozostał tylko sznurek jedwabny koloru czerwonego i czarnego. Dokument ten był poprzednio drukowany z niektóremi myłkami i opuszczeniem podpisów notaryackich i opisu dyplomatu w czasopiśmie przemyskiem Przyjaciel Chrześciańskiej Prawdy 1833, roczn. I., zeszyt IV., str. 89—95.

Wydawca dodał w czasopiśmie przemyskiem do dokumentu tego niektóre wcale ciekawe objaśnienia, nie podając atoli źródła, z którego je zaczerpnął. Dla rzadkości tego czasopisma podajemy je także tutaj. „Za czasów (biskupa Eryka) — powiada wydawca — granice dyecezyi przemyskiej i lwowskiej nie były należycie odznaczone. Ztąd skargi wzajemne obydwóch pasterzy na siebie w Rzymie. R. 1388 udali się byli przemyscy Dominikanie do lwowskiego arcybiskupa z prośbą o konsekracyą swego kościoła. Arcybiskup zjechał, konsekrował kościół. Ztąd proces między biskupem a Dominikanami, który się zakończył dekretem delegowanych sędziów dwóch kanoników krakowskich, aby Dominikanie biskupa przeprosili, biskup zaś za to uchybienie od łaski swej ich nie oddalał. Widać ztąd, iż Henryk biskup przemyski nie 1387, ale około końca r. 1388 lub później umrzeć musiał.“ Ostatni ten domysł jest wcale słuszny, biskup Eryk bowiem żył jeszcze przy końcu r. 1390, zobacz A. G. Z. III. nr. 51 i 52.

W dodatku do powyżej oddrukowanego dokumentu podaje wydawca wiadomość o mandacie Piotra biskupa krakowskiego, wydanym wkrótce po ogłoszeniu naszego wyroku. „Wyjechawszy ze Lwowa — czytamy w Prz. Pr. Chrz. str. 96—97 — Piotr biskup krakowski apostolski komisarz wydał jeszcze z Jarosławia na dniu 27. Września 1398 uniwersał do Jana ze Lwowa i do Jana z Prandoczyna kościołów parafialnych rządców i kanoników przemyskich, tudzież do duchowieństwa całego dyecezyi przemyskiej nowemi granicami zakreślonej względem exekucyi powyższego wyroku, rozkazując duchowieństwu pod posłuszeństwem i pod karą exkomunikacyi, by ci lub ten, co po przeczytaniu tego dekretu wezwani będą od biskupa Macieja lub od prokuratora jego wprowadzili go do posiadania istotnego granic wspomnionych, to jest miast, wsi, miejsc określonemi granicami objętych, by w 12 dniach po danem sobie od biskupa przemyskiego upomnieniu we wszelkich rzeczach duchownych i słusznych przyzwoite jemu i następcom jego wraz z wiernymi wszelkiej kondycyi płci oddawali posłuszeństwo, składając biskupowi, jak to dotąd dla arcybiskupa halickiego czynili, z dochodów, i z pól zwykłe daniny, jak to prawem lub chwalebnym zwyczajem są zaprowadzone. Nareszcie, by X. Jakóba arcybiskupa halickiego powagą apostolską rzymską upomnieli, aby do rządów duchownych, do sprawowania czynów wszelkich pasterskich w tych obwodach, jako to do wizyt, do ordynacyi, do konsekracyi kościołów, ołtarzy, do święcenia kaplic, naczyń, aparatów nie chciał się więcej mięszać, ani też czynić przeszkód jakich bądź biskupowi przemyskiemu. Gdyby zaś, czego Boże uchowaj, arcybiskup halicki opierał się w czem bądź przeciw temu wyrokowi, czyniąc przeszkody jakie biskupowi przemyskiemu Maciejowi lub jego następcom, zabrania się mu przez pismo niniejsze przystępu do kościoła przez dni sześć. A gdyby po tych dniach 6 interdyktu

trwał przecież następnych dni sześć przy swem przedsięwzięciu, suspendujemy go od sprawowania ofiary. Gdyby zaś po wyrokach interdyktu i suspensyi przez dni sześć drugie, przez dni jeszcze 12, czego broń Boże, uporczywym się okazał, my go wraz z tymi, co mu dawali poradę, pomoc, jawną lub skrytą porękę, w imie pańskie tem pismem exkomunikujemy, którego i których exkomunikacya tak długo co niedziela w kościołach ogłaszać się będzie, dopóki inaczej nie rozkażemy".

[1]) Piotr Wysz z Radolina.

[2]) Kardynał — arcybiskup ostrzychomski i kanclerz węgierski, występujący jako świadek w powyżej oddrukowanych dokumentach królowej Maryi.

[3]) *Rak*, tak stoi tutaj jak najwyraźniej, zwykle zaś zowią rzeczkę tę Rusz.

[4]) Lubaczów miasteczko w powiecie cieszanowskim. Gródek, Stryj, Sambor, Drohobycz miasta powiatowe, Tustań wieś w powiecie stanisławowskim, o 4 kilometry od Halicza.

[5]) Wydawca dokumentu w Przyj. Chrz. Pr. tak oznacza własnemi słowy te granice: „Biskup krakowski takiemi granicami odgrodził od archidyecezyi lwowskiej przemyską dyecezyę: rzeką Stryjem, który od źródeł swoich, aż do ujścia swego w Dniestr miał stanowić ścianę. Od ujścia Stryja Dniestr przedzielać miał dyecezye obiedwie aż do miejsca, gdzie błotnisty potok Błozew sączy się do Dniestru. Tu już opuściwszy Dniestr, do góry bagnem Błozew idąc aż do potoku Rusz zwanego i do granic między Lubaczowem i Gródkiem doszedłszy, przeczne granice oddzieli się".

XXII.

W Nowem Mieście 28. Czerwca 1402 r.

Władysław Jagiełło nadaje braciom stryjecznym Juryemu, Zankowi i Dymitrowi z Ulicza pole Dobre w Sanockiem.

In nomine domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quia tunc multis errorum et dubiorum incommodis prudenter occurrimus, dum [1]) gesta aetatis nostrae litterarum apicibus et testium annotacione perhennamus, proinde nos Wladislaus Dei gratia Rex Poloniae Lithuaniaeque princeps supremus et heres Russiae etc. significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis praesentibus et futuris, praesentium notitiam habituris, quod attentae mentis intuitu perpendentes gratae fidelitatis studiosa obsequia, quibus Iury. Zany [2]) et Dimetrius fratres patrueles, servitores nostri de Vlicz [3]) cum eorum fratribus nostrae Maiestati plurimum placuerunt et in posterum aucto fidelitatis studio praestantius poterint complacere, quorum intuitu volentes ipsos specialis gratiae praerogativa praevenire et ad obsequia nostra reddere promptiores, ipsis campum nostrum dictum vulgariter Do-

bre [4]) in terra nostra Sanocensi situm, in graniciis istis videlicet a vertice lapidis usque ad vadum dictum Brud Chlumcense [5]) cum omnibus et singulis eius utilitatibus, fructibus, proventibus, censibus, redditibus, agris, pratis, campis, pascuis, sylvis, gaiis, nemoribus, mericis, quercetis, virgultis, venationibus, aucupationibus, mellificiis, piscinis, piscaturis, lacubus, paludibus, molendinis, fluviis, aquis et earum decursibus ac cohaerentiis, pertinentiis et appendiis universis ad eum spectantibus, cum omni iure et dominio damus, conferimus liberaliter et donamus per ipsos Iury, Zanikonem et Dimetrium ac eorum fratres liberosque ipsorum et successores legittimos habendum, tenendum, utifruendum et pacifice perpetuis temporibus possidendum. Racione cuius donationis praefati Iury, Zaniko et Dimetrius ac ceteri illorum fratres seu ipsorum liberi et successores legittimi cum tribus sagittariis bonis ad expeditionem nostram quamlibet nobis et nostris successoribus servire tenebuntur perpetue et in aevum, ad castrum vero nostrum Sanocense in eisdem tribus equis servire debebunt, quociens fuerit oportunum et fuerint requisiti. Harum quibus sigillum nostrum appensum est testimonio litterarum. Actum in Nova Civitate [6]) feria quarta in vigilia sanctorum Petri et Pauli apostolorum anno domini millesimo quadringentesimo secundo, presentibus his strennuis nobilibusque viris Iohanne de Tanczyn Castellano Cracoviensi, Iohanne de Tarnow Cracoviensi, Petro Kmitha Sandomiriensi, Iohanne Liganza Lanciciensi, Iacobo de Koniecpole Siradiensi [7]) Palatinis et Cristino de Ostrow Castellano Sandomiriensi multisque aliis nostris fidelibus fidedignis. Datum per manus domini Nicolai de Curow sanctae metropolitanae Gnesnensis ecclesiae Archiepiscopi, nobis sincere dilecti.

Dominus Rex per sese.

Acta inductar. inscription. castrens. Haliciens. tom XVII. pag. 711 i 712. Oblatowany został dokument ten w dniu feria IV. post dominicam Reminiscere 1621 r. na żądanie „nobilis Andreae Dobrzański de Dobre districtus Sanocensis.“ Oryginał opisano, że miał pieczęć króla Władysława Jagiełły wiszącą fillo (*sic*) sericeo.

Extrakt z aktów grodzkich z podpisem Jakóba Bydlowskiego podstarościego halickiego potwierdził Władysław IV. we Lwowie 5. Października 1634 r. Pergaminowy oryginał tego potwierdzenia przez cały środek wykruszony przepisał p. M. Błażowski na dniu 27. Marca 1876 r. u p. Gorazdowskiego introligatora w Przemyślu, do którego do oprawy w ramki i za szkło dali go szlachcice z Dobry pod Birczą. Wszyscy potomkowie przywilejatów z wyjątkiem jednego chłopa Częstopiana są wyznania greckiego. Ponieważ jednak potwierdzenie Władysława IV. jest tylko zatwierdzeniem extraktu z aktów grodzkich a oryginałem dla tego extraktu jest oblata znajdująca się w aktach halickich, przeto wydrukowałem dokument według tej zresztą dość poprawnej oblaty a nie według znacznie uszkodzonego potwierdzenia Władysławowego, w którem dzisiaj już całych wierszy odczytać nie można.

[1]) *Dum* nie ma w oblacie. [2]) Dwa te imiona rozmaicie są pisane w oblacie, pierwsze *Iury* albo *Iuny*, drugie na tem miejscu *Zany*, wszędzie dalej *Zaniko*. [3]) Dzisiaj Ułusz albo Ułucz wieś w powiecie bireckim o 9·4 kilom. od Mrzygłodu. [4]) Dzisiaj Dobra wieś w powiecie bireckim o 3·7 kilom. od Mrzygłodu. [5]) Jest wieś Hłumcza w powiecie bireckim o 1·8 kilometra od Mrzygłodu. [6]) Niezawodnie Nowem Mieście Korczynie. [7]) *Siradiensi* nie ma w oblacie.

XXIII.

W Sanoku 9. Grudnia 1402 r.

Ścibor starosta sanocki i najwyższy szlachecki sędzia prowincyonalny poświadcza, że Laczko Wołoch sprzedał wieś swą Blizno za 100 grzywien Maciejowi przemyskiemu biskupowi.

Cunctorum perit memoria factorum, nisi scripture presidio testiumque aminiculo firmentur lucide insignita, idcirco nos Styborius capitaneus castri Sanok, iudex iuris provincialis terrigenarum supremus, Paithko Vngarus de Temeschow, Pakosch de Pakoschowka, Petrassius Wsdowsky dominus de Wsdow, Nicolaus Czeschyk dominus de Tyrawa minori, Mathyasch de Boyschcze, Petrassius de Grabownicza, Nicolaus de Tarnawa et Botha de Morochowa [1]) heredes notum facimus, quibus expedit, universis tam presentibus, quam futuris, harum seriem literarum intuituris: quod accedens nostram nobisque assistencium et assidencium presenciam Laczko Walachus non compulsus, nec coactus, nec alicuius erroris scrupulo circumventus, sed sanus mente pariter et corpore existens, suorum fretus consilio amicorum prematuro, villam suam Blysne [2]) dictam, in districtu Sanocensi sitam, reverendo in Christo patri ac domino domino Mathie Dei gracia episcopo Premisliensi cum omni iure, dominio, usibus, fructibus, censibus, proventibus, emergenciis, decidenciis et appendiis universis, prout eadem villa Blysne supradicta in suis greniczebus (*sic*) et circumferenciis longe lateque est distincta ab antiquo et limitata, quibus ipsam solus habuit, tenuit et possedit, pro centum marcis grossorum Pragensium numeri Polonicalis consueti, videlicet quamlibet marcam specialiter per quadraginta octo grossos computando, recognovit se rite et racionabiliter vendidisse. Quamquidem villam seu hereditatem idem Laczko memorato domino Mathie episcopo Premisliensi coram nobis tempore perpetuo resignavit, faciens ipsum dyocesanum antefatum et suos succedaneos verum et legittimum eiusdem hereditatis perpetuumque possessorem promittens [3]) sepedicto [4]) domino episcopo pro quovis eiusdem hereditatis emte (*sic! sic!*) obligare et ad usus beneplacitos convertere [5]), prout sibi suisque

legitimis heredibus melius et utilius videbitur expedire. In cuius rei testimonium sigillum domini Styborii Capitanei Sanocensis suprascripti maiorem propter evidenciam plenioremque certitudinem presentibus est appensum. Datum Sanok Sabbato proximo post festum Conceptionis Marie anno domini M^mo CCCC^mo secundo X^ma indiccione [6]).

Oryginał pergaminowy w arch. kap. obrz. łac. w Przemyślu, o istnieniu pieczęci świadczą tylko przecięcia w pergaminie. Dokument ten był dawniej drukowany z licznemi myłkami w czasopiśmie Przyjaciel Chrześciańskiej Prawdy (1833, roczn. I., zesz. III., str. 96 i 97).

[1]) Temeszów w powiecie brzozowskim, Pakoszówka w sanockim, Wzdów w brzozowskim, Tyrawa w sanockim, Zboiska w tymże, Grabownica w brzozowskim, Tarnawka i Morochów w sanockim.

[2]) Blizne wieś w powiecie brzozowskim o 8 kilometrów od Brzozowa i dzisiaj do r. k. biskupstwa w Przemyślu należąca. Bezimienny wydawca w Przyj. Pr. Chrz. powiada o tej wsi (roczn. I., zesz. III., str. 96), że na umieszczenie jej wraz z sołtystwem nad rzeką Stobnicą pozyskał był zezwolenie od Kazimierza W. r. 1366 niejaki Falko z Krosna.

[3]) Właściwie stać powinno *permittens* zamiast *promittens*, wyraźnie atoli stoi *promittens*.

[4]) *Dicto* dwa razy powtórzone.

[5]) Zamiast ustępu od *pro quovis* do *convertere* stoi w Przyj. Pr. Chrz.: *supradictam haereditatem vendere, comutare, obligare, ad usus beneplacitos convertere.*

[6]) W Przyjacielu czytamy: *A. D. 1400 secunda decima Indic.*, tak samo w treści podanej przyjmuje wydawca jako rok wydania tego dokumentu 1400. Jest to myłka w odczytaniu, na rok 1400 przypadała bowiem indykcya VIII. a nie XII.; tutaj też wyraźnie stoi *secundo* a nie *secunda*, a zatem dokument ten przypada na rok 1402 i indykcyą dziesiątą, co jest zupełnie poprawną datą.

XXIV.

W Opatowie 31. Lipca 1404 r.

Albert sędzia i Mikołaj podsędek ziemscy sandomirscy poświadczają, że Maciej opat świętokrzyski zamienił wieś Pabianów na wieś Zakrzów należącą do Mikołaja z Garbowa.

Nos Albertus iudex et Nicolaus subiudex terre Sandomiriensis generales significamus tenore presentium omnibus et singulis, quibus expedit, publiceque protestantes profitemur: quomodo venerabilis ac religiosus vir dominus Mathias, divina patientia abbas monasterii

Calvimontis, cum conventu suo venientes ad nostram nostrorumque assessorum presenciam personaliter accedentes, non compulsi, non coacti nec aliquo dolo seducti, sed de bona et ultronea ipsorum voluntate amicorumque suorum consilio prehabito, fassi sunt publiceque recognoverunt, quod hereditatem ipsorum, Pabianow [1]) dictam et lacum ibidem iacentem cum omni iure et dominio, necnon cum omnibus et singulis utilitatibus et quibuslibet pertinenciis, quibuscumque censeantur nominibus, prouti dicta hereditas in suis gadibus et limitibus late longeque ac circumferencialiter est distincta et limitata, nichil pro se vel successoribus suis in eadem penitus retinentes, pro heredítate dicta Zakrzow [2]) totali, situata in districtu Radomiensi, per modum commutacionis dederunt, contulerunt et in perpetuum resignaverunt nobili viro domino Nicolao de Garbow heredi eiusque veris et legitimis successoribus hereditatem Pabianow memoratam cum omni iure et dominio, ut premittitur, tenendam, habendam, regendam, gubernandam, commutandam; donandam ac in perpetuum possidendam pacifice et quiete. Quam quidem commutacioenm ratam, gratam ac indissolubilem habere volentes, presentem literam iussimus scribi et confici ob robur maioris certitudinis nostris sigillis consuetis ad ipsam subappensis. Datum Oppatow feria quinta proxima post festum beati Iacobi appostoli anno domini millesimo quadringentesimo quarto, presentibus his testibus nobilibus viris et dominis: Iascone de Nagnoyow, Henrico de Przibislauicz, Lassotha de Ruscza, Stanislao de Wirzbicza, Clemente de Woczechouicz, Henrico de Cobilani heredibus et aliis quam pluribus fidedignis.

Oryginał pergaminowy w bibl. Zakł. nar. Im. Ossol. nr. 739. Dwie pieczęci oderwane, pozostały po nich tylko dwa kawałki pasków pergaminowych, na których były zawieszone.

[1]) Wsi tej lub podobnej nazwy nie mogłem odszukać.

[2]) Zákrzów wieś w województwie sandomirskiem, obwodzie i powiecie radomskich.

XXV.

W Sandomierzu 10. Września 1405 r.

Albert sędzia i Mikołaj podsędek sandomirscy poświadczają, że Paszko z Trześni i Jan z Gierczycz bracia rodzeni zawarli ugodę co do podziału dóbr dziedzicznych.

Nos Albertus iudex et Nicolaus subiudex terre Sandomiriensis generales protestamur universis, quibus expedit, presentium per tenorem, quomodo venientes nobiles viri et domini videlicet Pascho de Trzeschin [1]) necnon Iohannes de Gethczicze [2]), fratres germani ad nostram nostrorumque assesorum presenciam personaliter, non compulsi, non coacti nec aliquo dolo seducti, sed de bona et libera eorum voluntate fassi sunt et publice recognoverunt contractum perpetue divisionis bonorum hereditarium (*sic*) inter se fecisse, tale tamen, quod domino Paschoni predicto in districtu Sandomiriensi medietas hereditatis dicte Michoczin omnibus cum laboribus, duo vero huiusmodi in Kaymow [3]) ac hereditas dicta Zayezerze [4]) totalis cum omni iure et dominio cesserunt perpetuali in divisione utilitatibusque cum universis, Iohanni vero prehabito porcio totalis in Gethczicze ac in Callissani [5]) necnon hereditas dicta Melecz cum Vola Melethska [6]) dicta, Borzissowicze [7]), Duthow [8]) Trzsczana [9]) et Sdzechowicze [10]) in terra Lublinensi cum omni iure et dominio nec non cum omnibus et universis utilitatibus, quibuscunque censeantur nominibus, similiter in divisione perpetuali cesserunt. Quamquidem divisionem inter se debent tenere, irrefricabiliter observare, ducentarum marcarum sub vadio parte ex utraque. In cuius rey testimonium et meliorem evidenciam nostra presèntibus sigilla sunt appensa. Datum Sandomirie in colloquio generali feria quinta proxima post festum Nativitatis beate Marie Virginis anno domini millesimo quadringentesimo quinto, presentibus hys strennuis et nobilibus viris et dominis, Cristino Sandomiriensi, Michaele Lublinensi Castellanis, Iaschone Iudice Cracoviensi, Spithcone Subcamerario, Iohanne Capitaneo Sandomiriensibus, Iohanne Iudice Lublinensi et aliis quam plurimis fide dignis.

Oryginał pergaminowy w Zakładzie nar. im. Ossolińskich nr. 738. Na paskach pergaminowych zawieszone były dwie pieczęci, z których druga na zwyczajnym wosku wyciśnięta zachowała się. Znajduje się na niej odcisk herbu Grzymała i napis nieczytelny w otoku. Na odwrotnej stronie ręką 17. w. napisano: „Pasco Fredro medietatem bonorum hereditariorum Niegoszyn in districtu Sandecensi (*sic*) sitorum Ioanni Cero".

[1]) Trześń wieś w powiecie tarnobrzeskim. [2]) Gierczyce w wojew., obw. i pow. sandomierskich. [3]) Michocin i Kaimów wsie w pow. tarnobrzeskim tuż pod Dzikowem. [4]) Zajeziorze w woj., obw. i pow. sandom. [5]) Kaliszany w woj., obw. i pow. sandom. [6]) Mielec miasteczko powiatowe, Wola mielecka wieś pod Mielcem. [7]) Borszowice w imielińskiej parafii zob. Lib. benefic. II., 66. [8]) Dutrów w wojew. lubelskiem, obwodzie hrubieszowskim, powiecie tomaszowskim. [9]) Trzciany nie ma w Lubelskiem, są tylko dwie wsie Trzciniec nazwane. Jest atoli wieś Trzciana w Mieleckiem. [10]) Zdziechowice w województwie lubelskiem, obwodzie zamojskim, powiecie kraśnickim.

XXVI.

W Sandomierzu w drugiej połowie Sierpnia 1407 r.

Władysław Jagiełło zatwierdza uposażenie władyctwa przemyskiego i niektóre jego przywileje.

In nomine domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Wladislaus Dei gratia Rex Poloniae terrarumque Cracouiae, Sandomiriae, Syradiae, Lanciciae, Cviauiae, Pomeraniae Lituanieque princeps supremus et heres Russiae noticiam facimus his nostris literis praesentibus et futuris: agnovimus ad peticionem honorabilis in Domino Deo Kiiprziana metropolitani Kiouiensis et Haliciensis tociusque Russiae et illustrium principum Siemyon Lochwiena et domini Fieduska Lubartowicza, fratribus nostris dilectis [1]), et etiam aliorum nostrorum nobilium Russiae servicium [2]), volentium nostram gratiam exhilarare Premislien(*si*) wladistwa [3]) templi sancti Ioannis consecrati Graeciae religionis et Russiae, et ita eo tempore religioso Afanasiewy wladicae Premisliensi et eius successoribus post eum et aliis wladicis Russiae omnibus, quibuscunque conferretur [4]) in aevum, in latitudine regni nostri terrarum Russiae in districtibus Premisliae et Samboriae villas, quae ex antiquo ad laudem Dei collatae sunt, superius scriptae czerkwie [5]) pertinentes et quaelibet curiolae nomine vocatae [6]): hoc est Valawa, Natkovicze, Ternowcze [7]), Gniewnowicze [8]), Calienikow [9]), Monasterium [10]), Russewicze, Male Stobiencze, Makowniewo, v Wielynyczach tres curiae, Korostowicze, Dziewienczicze, v Bonyewiczach sex curiolae, v Buskowiczach duae curiolae, v Plysziewiczach duae curiolae, v Chrochowczach tres curiolae, v Iaskmaniczach duae curiolae, w Kormaniczach duae curiolae, v Klokowiczach [11]) curiola et circa Premisliae (*sic*) civitatis nostra in sola margine Moscziska [12]), Monaster [13]), Mikulincze arcem versus quinque curiolae, Sczekotczicza [14]) curiola et w Samborach [15]) Strassewicze, Babyna, Volkowicze, Manaster swiętego Spassa templum, Monasteria: Szozan [16]), Smol-

nicza [17]) et Lawrow [18]) Monaster sancti Onewrzego [19]) et alia omnia monasteria, quae sunt sub obediencia wladicze, quemadmodum villae superius scriptae et cum monasteriis et etiam curiolis additis ad spirituales cum omnibus et singulis censibus et fructis (*sic*), pertinenciis et iuribus omnibus cum agris, pratis, campis, silvis, mericis, gaiis, quercetis, rubetis, virgis bartium spastwąmy et cum fluviis, piscinis, stagnis, lacubus, aquis et cum prehenssione piscium, emolimentis et cum venatione ferarum et avium et aliis omnibus, quibuscunque nominibus vocitentur, z dolynąmy, montibus y rownoscziąmy et cum aliis przebiegii ad eas villas vel etiam monasteriis superius descriptis, sicut ex antiquo pertinebant, et nos damus et donamus et roboramus et ex nostra libera adauctione perpetua donatione in aevum superius descriptae czerkwie omnibus wladicis tenere, habere, possidere et utifrui et dominum Deum pro omnibus fidelibus rogare. Et superius descriptarum villarum ex quolibet cmethone ex laneo vel etiam ex curiola alias dworziska singulis annis per duos grossos monetae nostrae et debent dari (*sic*) ad nostram cameram, dum alii dant [20]). Et alia iura nostra regalia, soluciones vel etiam servicia omnium wladicarum et subditorum eius sacerdotum et omnium spiritualium in tota terra Russiae liberos eos facimus [21]) in omnibus rebus, et ita spiritualium negotia superius dicto wladicae et iudicia spiritualia, quae ex antiquo pertinebant ad providenciam wladicae religionis Graeciae Russiae I kvny s popow [22]) et iudicia spiritualia damus et adscribimus perpetuo et in aevum iudicare et regere secundum ius spirituale et conditionem consuetudinemque. In cuius rei melius et efficatius testimonium ad has nostras litteras sigillum nostrum est subappensum. Actum et datum Sandomiriae post primam dominicam Assumptionis Mariae [23]) sub anno nativitatis Christi millesimo quadringentesimo septimo. Et circa haec erant testes superius descripti honorabilis in Christo pater Kyprzian Metropolitanus et dominus Semyon Lochuyeny [24]), dominus Chviedusko Lubartowicz [25]) et etiam magnifici et milites dominus Chrzisczon Cracouiensis [26]), dominus Ioannes Tarnowski et Palatinus Sandomiriensis [27]), dominus Michael Lubelskii, dominus Clemens Visliciensis [28]), dominus Albertus Iudex Sandomiriensis et alii quam plures boni, fidedigni.

Mandatum Regiae
Maiestatis.

Text dokumentu tego wyjęty z potwierdzenia Zygmunta I. *d. d. Wilnae feria quarta post dominicam Laetare proxima* (10. Marca) *anno domini millesimo quingentesimo tricesimo quinto* powtórzonego w przywileju Zygmunta Augusta *d. d. Cracouiae feria tercia post festum sancti Bartholomei proxima* (27. Sierpnia) *anno domini millesimo quingentesimo quadragesimo nono.* Pergaminowy oryginał tego ostatniego znajduje się w bibliotece gr. kat. kapituły w Przemyślu pod sygnaturą A. 14. Pieczęć odpadła, pozostał tylko sznurek z zielonego i różowego jedwabiu.

Potwierdzenie Zygmunta Augusta nastąpiło z oryginału Zygmunta I.: „exhibitae coram nobis per venerabilem Antonium Radołowskii wladicam Premisliensem et Samboriensem literae pergameneae inferius scriptae divi Parentis nostri sigillo minori in cordula sericea appenso communitae", podczas gdy pierwotny przywilej Władysława Jagiełły już Zygmuntowi I. tylko w kopii przedłożony został. Król Zygmunt I. bowiem wyraża się w potwierdzeniu swem w następujący sposób o tem: „veniens ad praesentiam nostram reverendus pater Laurentius wladica Premisliensis deplorata ingenti calamitate, quam ab igne in conflagratione ecclesiae aut sinagogae rittus eorum Rutenici in civitate nostra Premisliensi accepisse se exposuit, in qua non res tantum et fortunae tam suae quam ecclesiae, sed etiam ornamenta ecclesiastica atque litterae et privilegia totaliter exustae sunt, quorum quidem exempla veraciter, ut ipse asserebat, ex originalibus literis serenissimi olim regis Wladislai avi nostri et ducis Leonis descripta coram nobis exhibuit et instanter peciit, ut tenores eorundem, praesertim vero Wladislai regis, literis nostris inseri atque authoritate nostra simul et decreto approbare et confirmare dignaremur. Cuius quidem exempli litterarum serenissimi Wladislai regis tenor talis erat":

Tutaj następuje powyżej oddrukowany przywilej, poczem te jeszcze słowa do obchodzącej nas kwestyi się odnoszące:

„Post cuius quidem praeinserti exempli exhibitionem ipse wladica ad comprobandam veritatem tenoris praeinserti literarum obtulit coram nobis literas nobilium districtus Premisliensis sub eorum sigillis, quibus testabantur, se vidisse eiusmodi litteras originales et earum tenorem intellexisse, quod in huiusmodi exemplo ab ipsius originali nihil est mutatum aut additum sit, fidem facere. Et insuper dictus wladica paratum se dicebat iure iurando confirmare velle unacum duobus poponibus praeinsertum exemplum veraciter descriptum esse ex literis originalibus per ignem consumptis. Nos itaque attendentes, quod nil aequae sit dignitati principe (*sic*) christiano, quam eos, qui vel per naufragium vel ignis voraginem aut hostium incursionem rerum et fortunarum suarum iacturam passi sunt et nedum res, sed etiam literas et privilegia bonorum immobilium atque libertatum fulcimenta amiserunt, clementer sublevare litterasque praeinsertas earumque tenorem cum omnibus clausulis et condicionibus in eis insertis, quatenus in earum usu et possessione wladicae Premislienses fuerunt, innovandas, approbandas, ratificandas et confirmandas decrevimus, prout innovamus, approbamus, ratificamus et confirmamus praesentium per tenorem, dando et concedendo praefato patri wladicae Praemisliensi bona omnia supra in tenore literarum descripta oppignorata de manibus tenutariorum et possessorum eorundem redimere et iuridice eliberare".

W obec takich okoliczności musimy się bliżej przypatrzeć autentyczności powyżej oddrukowanego przywileju, aby się przekonać, czy nie został on podrobiony lub interpolowany.

Aktykacya przywileju tego nie jest niezawodnie aktykacyą używaną w kancelaryi Władysława Jagiełły przy spisywaniu łacińskich dokumentów. Lecz dokument ten jest jak najniezawodniej tylko tłómaczeniem i to bardzo nieosobliwem oryginalnego ruskiego textu i ztąd wynikają owe liczne usterki w aktykacyi i owe niezliczone niegramatyczne zwroty i językowe błędy. Taką łaciną urzędnicy kancelaryi króla Władysława nie pisali. Zresztą najniewątpliwiej przemawia zatem, że

powyższy przywilej jest tylko tłómaczeniem, ta okoliczność, że tłómacz bezustannie nie tylko z konstrukcyi łacińskiej wypada, ale nawet wprost z języka łacińskiego, podając całe zwroty w języku na pół ruskim, na pół polskim. Aktykacya zatem dokumentu tego jest aktykacyą ówczesnych ruskich a nie łacińskich dokumentów, pierwotnie był on po rusku napisany a jaki nie wielce łaciny świadomy pisarz z kancelaryi władyki przemyskiego przetłómaczył go na język łaciński.

Data nie obudza w nas podejrzenia, ale też niczem stwierdzić jej nie umiemy. Czy król Władysław był w Sandomierzu w drugiej połowie Sierpnia 1407 r., na to nie umiemy stanowczo odpowiedzieć, ale też nie umiemy temu zaprzeczyć. Z roku 1407 posiadamy bardzo mało dokumentów królewskich, Długosz jest co do roku tego nadzwyczajnie ubogi. Itinerarium królewskie z roku tego jest skutkiem tego bardzo niedokładne i fragmentaryczne. Co do czasu, który nas tutaj obchodzi, wiemy tylko, że król Władysław znajdował się dnia 1. Lipca 1407 r. w Łęczycy (Daniłowicz Skarbiec I., 356) a dnia 13. Października t. r. we Lwowie (A. G. Z. IV., 59), z Długosza zaś wnosić można, że już 12. Października t. r. znajdował się we Lwowie (Długosz tom III., 535 wyd. krak., ks. X. col. 188 wyd. lipskiego). Mógł zatem znajdować się w drugiej połowie Sierpnia w Sandomierzu, ale dowodu na to nie ma.

Co do świadków, to pierwszy z nich Cypryan metropolita kijowski, halicki i całej Rusi rzeczywiście fungował wtedy. Czytam wprawdzie u A. Schneidera w Encyklopedyi do krajoznawstwa Galicyi artykule arcybiskupstwo lwowskie ruskie (str. 270), jakoby ten Cypryan zmarł już w r. 1406, lecz wiadomość ta opiera się, o ile widzę, tylko na twierdzeniu Karamzyna, który jeszcze dowodem być nie może.

Dwaj następni świadkowie Szymon Lichwen rodzony brat króla Władysława i Fedor Lubartowicz, stryjeczny brat Władysława, zgadzają się zupełnie, żyli w tym czasie i mogli się znajdować przy królu. O ile widzę z dzieł K. hr. Stadnickiego nie posiadamy jednak o nich dokładnych wiadomości z r. 1407. Tylko o Lichwenie czytam (Bracia Wład. Jag. 289), że Nowogród w r. 1407 uzyskał od Witołda pozwolenie, aby Szymon Lichwen na nowo w jego murach rezydował, a ten przybył rzeczywiście do Nowogrodu. Kiedy to nastąpiło, nie wiemy. Z tego atoli widzimy, że ci dwaj świadkowie nie nastręczają żadnych podejrzeń.

Świadek czwarty: *dominus Chrziszczon Cracouiensis* i świadek piąty: *dominus Ioannes Tarnowski et palatinus Sandomiriensis.* Jako kasztelana krakowskiego zatem podano Krystyna, jako wojewodę sandomirskiego Jana Tarnowskiego, połączenie zaś za pomocą *et* dwóch wyrazów *Tarnowski* i *palatinus* pokazuje, że pisarz uważał Jana za kasztelana tarnowskiego i wojewodę sandomirskiego. Kasztelanem krakowskim atoli jest w r. 1407 Jan Tarnowski od r. 1406, poprzednio był on wojewodą krakowskim a jeszcze przedtem wojewodą sandomirskim i to do r. 1403. Kasztelanią krakowską piastował od r. 1406 do śmierci, która nastąpiła przed dniem 10. maja 1409 r., pod tym dniem bowiem czytamy już o nim jako o „*pie memorie*“ u Helcla, Pomniki II., 182.

Wojewodą sandomirskim jest 1407 r. Krystyn z Ostrowa, a jest nim jeszcze 12. marca 1409 r. (A. G. Z. IV., 73); i 9. maja 1409 r. (Helcel II., nr. 1222), po nim zostaje wojewodą sandomirskim Mikołaj z Michałowa, poprzednio kasztelan wojnicki (A. G. Z. IV., 74

z dnia 20. Sierpnia 1409 r.) Krystyn z Ostrowa zaś idzie na kasztelanią krakowską, opróżnioną przez śmierć wyż omówionego Jana Tarnowskiego. — Z tego więc wynika, że r. 1407 kasztelanem krakowskim był Jan Tarnowski, wojewodą sandomirskim Krystyn z Ostrowa, a nie na odwrót, jak powiedziano w naszym dokumencie.

Wszyscy następni świadkowie zgadzają się jak najdokładniej.

Kasztelanem lubelskim w r. 1407 jest rzeczywiście Michał z Jeżowa (A. G. Z. V. 34 i 35). Jest nim jeszcze r. 1408 (Helcel II., p. 174).

Kasztelanem wiślickim jest Klemens z Moskorzowa i piastuje tę godność do co najmniej 23. Sierpnia 1408 r. (Helcel II., nr. 1168. Porównaj także R. Maurer, Urzędnicy kancelaryjni Władysława Jagiełły str. 19).

Sędzią sandomirskim jest rzeczywiście Albert. Zachodzi on tak często, że dowodów przytaczać nie potrzeba.

Świadkowie zatem zgadzają się wszyscy z wyjątkiem czwartego i piątego, których godności przestawić trzeba. Cóż z tego wynika? Czy na tej podstawie możnaby dokument ten uznać za sfałszowany? Sądzę, że nie. Winę pobałamucenia tego ponosi zdaniem mojem tylko ten, który dokument ten tłómaczył z ruskiego na łacinę. Świadkowie w tym ruskim oryginale zdaniem mojem byli podani tak: pan Jan Tarnowski krakowski, pan Krystyn wojewoda sandomirski. Tłómacz, który Jana uważał za kasztelana tarnowskiego, nie mógł pogodzić tych dwóch rzekomych kasztelanów ze sobą, poprawił więc text oryginału, przestawiając nazwiska, Krystyna przeniósł na pierwsze miejsce, Jana Tarnowskiego na drugie, łącząc z nim godność województwa za pomocą *et*. Przypuszczać, żeby data była zmieniona przez tłómacza nie możemy, boby się to na nic nam nie przydało, nigdy bowiem nie było obok kasztelana krakowskiego Krystyna z Ostrowa wojewody sandomirskiego Jana Tarnowskiego. Jeżeli więc przestawimy nazwiska świadków czwartego i piątego, osiągniemy w szeregu świadków zupełną zgodę.

Co do samej treści dokumentu, to nie przemawia ona w niczem przeciw autentyczności dokumentu. Biskupstwo przemyskie nie miało wprawdzie swego Długosza, któryby spisał jego *Liber Beneficiorum*, nie umiemy zatem orzec na pewne, czy wymienione w dokumencie włości znajdowały się wtedy rzeczywiście w ręku władyki przemyskiego, o niektórych jednak wiemy to z zupełną pewnością, i tak znajdzie czytelnik w tym tu tomie poniżej dwa dokumenta, jeden z r. 1422, drugi z r. 1424, świadczące o tem, że dwie z wymienionych tutaj posiadłości: cerkiewna ziemia św. Spasa i Kormanice posiadał w tym czasie rzeczywiście władyka przemyski; inne zaś, jak to widzimy niżej, posiada i dzisiaj jeszcze. I pod tym względem zatem nie możemy wątpić o autentyczności tego dokumentu.

Być jednak może, że niektóre ustępy wsunięto do oryginału. I tak jest rzeczą nieprawdopodobną, żeby w oryginale znajdował się: „*dum alii dant*“, czyli innemi słowy, żeby król orzekał: „będziecie płacić z łanu lub dworzyska rocznie po dwa grosze szerokie do naszego skarbu, dopóki inni płacić będą“. Takiego ograniczenia nie ma w podobnych nadaniach i przepisach. Być więc może, że je tutaj wsunięto w wieku XVI., kiedy opłata taka w ogóle ustawała, a uczyniono to w tym celu, aby pokazać, że i władyctwu przysługuje także teraz rozpowszechnione zwolnienie.

Nie śmiem wreszcie orzekać, czy i z następujących potem orzeczeń nie zostało które później wsunięte i nie znajdowało się w samym oryginale.

Z tego dłuższego wywodu wynika zatem: dokument ten uważam za autentyk a mianowicie za nieudolne tłómaczenie z ruskiego oryginału z przestawionemi przez tłómacza nazwiskami dwóch świadków i z wsuniętym prawdopodobnie jednym ustępem, wyżej wymienionym, do oryginalnego textu.

Dokument ten jest cytowany w dziele Michała Harasiewicza Annales Ecclesiae Ruthenae str. 66. Autor przytoczywszy krótki ustęp z dokumentu, powiada: „Ex illo decreto apparet tunc pertinuisse ad episcopatum Ruthenum Premisliensem bona Strylki, Tyssowica, Ploskie, Lelina, Potok, Woloszynowa, Wola Koblanska, Zawadka. Lużek, Nahujowice, salis coctura Samboriensis, Sozan, Malkowice, Tarnowce, Gniewnowice, Kalników, Male Stubience, Makuniew, Korostawice, Dziewięczyce, Boniewice, Pleszowce, Grochowce, Iaksmanice, Komarnice etc.“ O ile przytoczenie to jest dokładne i wierne, mógł się każdy przekonać, kto przeczytał powyżej umieszczony dokument.

[1]) Powinno być oczywiście: *fratrum nostrorum dilectorum.*

[2]) *Servicium*, może raczej *servitorum* albo też *servicii* t. j. czeladzi.

[3]) Pewnie raczej *wladistwu.*

[4]) *Scilicet*: *hoc wladistwo.*

[5]) To jest wyż wymienionej cerkwi św. Jana w Przemyślu.

[6]) Właściwie stać tu powinien przypadek czwarty zależny od dalszego *damus et donamus*, tego rodzaju błędy atoli powtarzają się tutaj bezustannie.

[7]) Walawa, Hnatkowice, Tarnawce wsie w pow. przemyskim, dzisiaj tylko pierwsza własnością biskupstwa przemyskiego obrz. gr.

[8]) Takiej wsi nie ma dzisiaj, może to Nienowice w pow. jarosławskim, dziś własność prywatna.

[9]) Pewnie Kalnikow w pow. mościskim własność prywatna.

[10]) Wsi nazwanych: Monasterz, Monaster, Monasterek, Manaster, Manasterz, Manasterek, Manasterzec jest w Galicyi kilkanaście.

[11]) Hruszowice w pow. jarosławskim, Stubienko w przemyskim, Makuniów w mościskim, Wielunice w przemyskim, Korostowice w rohatyńskim, Dziewięczyce w przemyskim, Boniowice w birczańskim, Buszkowice, Pleszowice, Grochowce, Jaksmanice, Kormanice i Kłokowice w przemyskim. Ze wszystkich tych majętności należą dzisiaj tylko Wielunice do biskupstwa przemyskiego obrz. greck.

[12]) Właściwie zwała się ta miejscowość Mostyszcze, jak z aktów archiwum miejskiego w Przemyślu wynika. Dziś ani ślad tej nazwy nie pozostał. Grunta tej wioski miał San zabrać, tak przynajmniej twierdzono według aktów w XVII. wieku. Ze względu jednak, że do dziś posiada biskupstwo przemyskie obrz. gr. pod miastem nad Sanem wioskę nazwaną Wilcze. która to nazwa wyłania się dopiero w XVII. w. po zaginięciu tamtej nazwy, zdaje się rzeczą wielce prawdopodobną, że owe Mościska są dzisiejszą wsią Wilcze.

[13]) I tu rozstrzygnąć nie umiemy, o jakim to monasterze mowa.

[14]) Nazwa Mikulińce odnosi się zapewne do następnych *quinque curiolae*, dziś ani w Przemyślu ani pod nim nie znana, tak samo jak i następna *curiola Sczekotczicza*.

[15]) To znaczy w Samborszczyźnie, następne miejscowości więc mają leżeć w Samborszczyźnie.

[16]) Straszewice, Babina w powiecie samborskim. *Volkowicze* będzie pewnie Wołcza dolna w pow. samborskim. *Monaster świętego Spasa* będzie może dzisiejsza wieś Spas w tymże powiecie. Sozań wieś w tymże powiecie. Z tych wszystkich miejscowości dzisiaj tylko Straszewice należą do bisk. przem. obrz. greck.

[17]) Wsi z nazwą Smolnica mamy dwie w tych stronach, jednę w powiecie liskim, drugą w samborskim. Może tu jednak mowa o wsi Smólnik w pow. liskim należącej dzisiaj do kapituły przemyskiej gr. obrz.

[18]) Ławrów wieś w powiecie samborskim.

[19]) Późniejsza ręka poprawiła to na *Onoffrzego*. Monastyr św. Onufrego w r. 1469 należał do wsi Kanafosty w powiecie rudeckim, niegdyś zaś samborskim.

[20]) Wyrazy *dum alii dant* może są późniejszą interpolacyą, zwykle bowiem nie wpisywano takiego ograniczenia do podobnych nadań. Wyrazy te trącą wiekiem XVI., kiedy to już regularne płacenie danin co raz bardziej ustawało.

[21]) I w tem zdaniu jak w ogóle w całym dokumencie konstrukcya tak koszlawa, że prawie sensu domacać się nie można.

[22]) To znaczy: i kuny z popów, brane z popów we wsiach skórki z kun. Porównaj dokument nr. L. poniżej umieszczony.

[23]) Ponieważ datę dnia (*feria*) tutaj opuszczono, nie umiemy daty tej inaczej rozwiązać, jak tylko w drugiej połowie Sierpnia. W ogóle sposób oznaczenia daty tak, jak go tutaj czytamy, jest w łacińskich dokumentach zgoła niezwykły. *Prima dominica Assumptionis Mariae*, ma to być pierwsza Niedziela po Wniebowzięciu N. P. M. lub też dzień 14. Sierpnia, to jest Niedziela, która w r. 1407 przypadała pomiędzy Wilią święta Wniebowzięcia a samem świętem, które w roku tym przypadało na Poniedziałek? W pierwszym razie data dokumentu przypadałaby na dnie między 16. a 20. Sierpnia, w drugim razie na dnie między 22. a 27. Sierpnia.

[24]) To jest Szymon Lichwen, trzeci syn Olgierda z Julianny księżniczki twerskiej. Zob. K. hr. Stadnicki Bracia Władysława Jagiełły str. 283 i nast.

[25]) To jest Fedor Lubartowicz, syn Lubarta brata Olgierda, i Kiejstuta, a więc stryjeczny brat Władysława Jagiełły króla. Porównaj K. hr. Stadnicki Synowie Gedymina II., 161 i nast.

[26]) To znaczy kasztelan krakowski (*dominus Cracoviensis* = pan krakowski).

[27]) To połączenie za pomocą *et* pokazuje, że pisarz uważał Jana Tarnowskiego za kasztelana tarnowskiego i wojewodę sandomirskiego.

[28]) To jest kasztelan lubelski i kasztelan wiślicki.

XXVII.

W Nowem Mieście Korczynie 22. Sierpnia 1409 r.

Władysław Jagiełło uwalnia mieszkańców miasta Pilzna od podwód z pewnem zastrzeżeniem.

In nomine domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Ad hoc eterni regis presidio gloriosi principatus solium assumpsimus, ad hoc regni recepimus dyadema, ut subiectus nobis populus nostro felici suffultus regimine in pacis dulcedine conquiescat et ab omni oppressionum gravamine iugiter liberetur, proinde nos Wladislaus Dei gracia Rex Polonie, necnon terrarum Cracouie, Sandomirie, Syradie, Cuyauie, Lancicie Lithwanieque princeps supremus et heres Russie Pomoranieque dominus etc. notificamus tenore presentium tam presentibus quam futuris, quibus expedit universis: quod consideratis et in animo revolutis multiplicibus gravaminibus, oppressionibus, laboribus et iacturis civibus et incolis civitatum regni nostri ex frequentia vectigalium, ducturarum, equitaturarum, que podwodi dicuntur, et aliis quibuscunque nominibus nunccupentur, iminentibus, digna et salubri animadversione eadem vectigalia, ducturas, equitaturas, ut premittitur, podwodi dictas, merito decrevimus abolendas, ut omnes incole civitatum regni nostri et nostrorum dominiorum a gravaminibus ipsarum respirare valeant et creatoris nostri clementiam pro nobis, consorte et prole nostris carissimis liberius exorare, et ut civitas nostra Pilsno hac plenitudine gratiarum nostrarum gaudeat, utifruatur et letetur, cives et incolas eiusdem civitatis Pilsno ab omnibus vectigalium, ducturarum, equitaturarum oppressionibus, que podwodi dicuntur, et earum gravaminibus excipimus et perpetuo liberamus. Decernentes et constanti firmitate statuentes, quod ammodo ab eisdem civibus et incolis civitatis predicte Pilsno equi pro vectigalibus et ducturis, equitaturis, podwodi dictis, tam pro curribus, quam nuncciis, quam etiam falconistis et aliis nulla recipiantur per nostros quoscunque officiales et nunccios ratione, sed quod ipsi cives et incole ab ipsorum datione sint liberi, soluti et exempti. Illa nostra neccessitate tantummodo ex(*cep*)ta et exclusa, quod dum ibidem in Pilsno constituti fuerimus, ipsi cives et incole eiusdem civitatis pro reducendis nostris utensilibus quoquinalibus (*sic*) tres aut quatuor currus nobis (*et domine*) regine, consorti nostre carissime similiter dare tenebuntur ad locum seu ad civitatem proximam, in qua, vel in quo stationem facere tunc nos contingat, iuxta consuetudinem tempore felicis recordationis (*Kazimi*)ri regis Polonie etc. predecessoris nostri observatam. Si autem aliqua oportunitate

emergente ipsi cives et incole huiusmodi vectigalia, ducturas, equitaturas ratione requisitionis nostre dederint et (*assignaverint, i*)sta ad solutionem debitam nostrarum pecuniarum et non aliter dare et assignare tenebuntur. Vobis igitur capitaneis, burgrabiis, procuratoribus, viceprocuratoribus, tenutariis, nuncciis et officialib(*us universis nostris fir*)mis damus regalibus in mandatis, quatinus eosdem cives nostros circa hanc, quam ipsis concessimus, inviolabiliter conservare debeatis libertatem. Harum quibus sigillum (*nostrum est subappensum te*)stimonio litterarum. Actum in Nouacivitate alias Corczin feria quinta ipsa octava Assumptionis beate Marie Virginis gloriose anno domini millesimo quadringentisimo no(*no, presentibus his nobilibus et*) strenuis viris dominis: Sbigneo de Brzesze Nostre Curie Marschalco, Dobcone de Oleschnicza, Iaskone de Bogumilouicze, Pelka de Lappanow, Sassino de Vichud ..... [1]) et aliis quamplurimis fidedignis, nostris fidelibus dilectis. Datum per manus venerabilis Nicolai Prepositi sancti Floriani ante Cracouiam, Regni Polonie Vicecancellarii.

Ad relationem eiusdem domini Nicolai,
Regni Polonie Vicecancellarii.

Oryginał pergaminowy uszkodzony w Zakładzie nar. im. Ossolińskich nr. 766. Z pieczęci lub sznurka, na których pieczęć była zawieszona, nie pozostało ani śladu, ponieważ środek dokumentu wycięty.

[1]) W tem miejscu dokument uszkodzony, luka na 4—5 wyrazów.

XXVIII.

(W Krośnie) 12. Marca 1410 r.

Piotr Falkowski, podsędek sandomirski, poświadcza rozgraniczenie dokonane na rozkaz królewski pomiędzy wsią Erenberg a przedmieściem krośnieńskiem.

Cunctorum perit memoria factorum, nisi testibus veridicis aut scriptis publicis fuerint perhennata, proinde nos Petrus Falkowsky [1]), subiudex Sandomiriensis, Zawyscha Olschowsky et tribunus Dolobyn (*sic*), Martinus Vroczymofsky significamus universis et singulis tam presentibus quam futuris, quibus aperta fuerit noticia subscriptorum: quod serenissimus princeps et dominus, dominus Wladislaus, Rex noster nimium nobis graciosus,

firmissimis suis nobis dedit in mandatis: quod inter nobilem Martinum de Moskorsow, filium domini Clementis [2]) felicis etc., parte ex una et inter suburbanos Palwerzee (*sic*), qui ad civitatem Crosznam iure hereditario spectare dinoscuntur [3]), parte ex altera, ita quod granicias facere deberemus, incipiendo in campo, ubi agri Kotkenhaw et civitatis conveniunt divisim, silvam usque ad rivulum Globnycza parvum [4]) et idem rivulus debet esse granicias (*sic*) inter villam Errenberg [5]) et suburbanos Palverzee usque ad rivulum maius (*sic*) Gylobnycza. Et idem rivulus minor Gylobnycza debet mediare Errenberg et Palwerzee et limitare in illum locum, sicut in Wyslok cadet. In cuius rei testimonium ad evidenciam pleniorem sigilla nostra appendimus et eciam domini Sawyscha Plaza, qui predicta ex mandato Regis innuit limitare. Actum et datum ipso die sancti Gregorii Confessoris gloriosi sub anno domini M. quadringentesimo decimo, presentibus testibus Stybur, audaci militi, Capitaneo Sanocensi, domino Sprossky, Clemente Flodkowszky, Petro Kostyrowsky, Zawtynsky, nobili viro Preczlao herede de Wsdow ac pluribus fidedignis.

Wydrukowano według kopiariusza pisanego w wieku XV., którego resztki przechowują się w archiwum miasta Krosna.

[1]) Piotr Falkowski był w r. 1399 łowczym sandomirskim i dostał wtedy w darowiźnie od króla Władysława wieś Szczepańczowę Wolę dziś Szczepańczową, w powiecie krośnieńskim. Zobacz A. G. Z. III., nr. LXXII.

[2]) Ten Marcin jest to zatem syn znanego Klemensa z Moskorzowa podkanclerzego koronnego, zmarłego r. 1408.

[3]) *Iure hereditarie spectare dinoscitur* w kopii.

[4]) Nie zmieniam fatalnej konstrukcyi tego zdania, z którego sensu nie łatwo się domacać.

[5]) Errenberg czyli Erenberg jest to późniejszy Kamieniec, zamek znany dzisiaj pod nazwą odrzykońskiego, nad Wisłokiem, pół mili od Krosna. Porównaj A. G. Z. III., strona 145 nota 3.

XXIX.

W Sączu 25. Czerwca 1416 r.

Stanisław Gamrat kasztelan połaniecki i starosta sandecki poświadcza, że Jan Franczuch z Nosaczowic oczyścił się z zarzutu robionego mu przez Pełkę z Nosaczowic.

Nos Stanislaus alias Gamrath, castellanus Polanecensis et capitaneus Sandecensis, significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, tam presentibus quam futuris, harum seriem literarum nostre recognicionis intuituris, publice profitentes et expresse: quod quemadmodum Pelka heres de Nossaczowice [1]) Iohannem Franczuch de ibidem inculpaverat, quod Stephanum et Iohannem alias Pesthiconem homines quosdam domo in sua fovisset et servasset et quod ab eodem Iohanne egredientes eundem Pelkam furticinio suo ut sepius dampnificarent, de isto tunc antefatus Iohannes Franczuch suam innocenciam per sufficiens testimonium expurgavit, se rite efectualiterque iustificando. In cuius rei testimonium et maiorem evidenciam nostrum presentibus sigillum est subappensum. Datum Sandecz feria (*quin*)ta in crastino sancti Iohannis Babtiste anno domini M° CCCC° sexto decimo, presentibus hys testibus nobilibus viris et dominis Petro et Nicolao Czeczotki, Thomcone de Porampca, Nicolao Gauel de Vatcowicze, Stanislao de Grodek, Iohanne de Kanthi heredibus et aliis quam pluribus fide dignis.

Oryginał pergaminowy w Zakładzie nar. im. Oss. nr. 745; na pasku pergaminowym zawieszona pieczęć z odciskiem herbu Sulima na ciemnozielonym wosku, napis w otoku nieczytelny.

[1]) Nossaczowice wieś w parafii podgrodzkiej a arcydiakonacie sandeckim należała za czasów Długosza do Piotra Franczucha herbu Prus. Zob. *Liber benefic.* I., 549. Porównaj dokument poniżej oddrukowany nr. XXXVI.

XXX.

W Przemyślu 30. Maja 1418 r.

Iwo z Obychowa, kasztelan szremski i starosta ruski poświadcza, że Piotr Lunak podczaszy sandomirski i Mikołaj rodzeni bracia z Wiśnicza, odstępują Iwaszkowi i Łukaszowi braciom rodzonym z Birczy wieś Bereskę za 55 grzywien.

Nos Iwo de Obychow castellanus Srzemensis, capitaneus Russie generalis, significamus tenore presentium, quibus expedit, universis, quod in nostra nostrorum constituti assessorum presencia strennui Petrus Lunak; subpincerna Sandomiriensis, et Nicolaus fratres germani de Wisnycze parte ex una, et Iwaschko et Lucas fratres germani de Bircza parte ex altera, huiusmodi inter se fecerunt composicionem, concordiam et unionem in causa litis et discordie, quam Iwaschko et Lucas moverant prescriptis dominis Petro et Nicolao pro villa dicta Bereska [1]), in districtu Premisliensi sita, et aliis causis Petro et Nicolao obiectis condicione huiusmodi, quod dicti fratres P. et N. prescripti, redimentes litis discordiam et strepitum iudicii, sepedictis Iwaschkoni et Luce fratribus quinquaginta et quinque marcas numeri et ponderis Polonicalis solverunt cum effectu. Quam villam Bereska Iwaschko et Lucas prescriptis dominis Petro et Nicolao cesserunt, renunciaverunt et resignaverunt cum omni iure et dominio eviterne et ab actione ipsis ipsi mota liberos dimiserunt promiseruntque prefati Iwaschko et Lucas dictam villam ab omni impeticione consangwineorum suorum liberare. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum in Premislia feria secunda infra octavam Corporis Cristi anno domini millesimo quadringentesimo decimo octavo, presentibus strennuo Andrea de Bibel, Dobeslao de Sprowa, Iaschkone de Meszmicz, Preczlao de Boyowicz, Petro Iudice Premisliensi, Iohanne dicto Primus etc.

Oryginał pergaminowy w zakł. nar. im. Ossol. nr. 756. Pieczęć oderwana, pozostał tylko pasek pergaminowy.

[1]) Bereska wieś w powiecie liskim o 11 kilometrów od Liska.

XXXI.

W Przemyślu 1. Lipca 1418 r.

Brat Mikołaj dominikanin konwentu lwowskiego w imieniu swojem, swej matki i siostry zeznaje w obecności notaryusza Macieja z Chomętowa, że sprzedał swój ogród leżący w Przemyślu Janowi kucharzowi biskupa przemyskiego Macieja za 11 grzywien i 1 fertona, który to ogród ks. biskup darował Markowi byłemu notaryuszowi miasta Przemyśla.

In nomine domini amen. Sub anno nativitatis eiusdem millesimo quadringentesimo decimo octavo, indiccione XI., pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini domini Martini pape quinti anno ipsius primo, prima die mensis Iulii, hora vesperarum vel quasi, in pallacio domus habitacionis mee in Premislia, in mei notarii publici et testium infrascriptorum ad hoc vocatorum specialiter et rogatorum presencia constitutus personaliter religiosus frater Nicolaus fratrum Predicatorum ordinis conventus in Lemburga, natus olim Iacussii carpentarii civis in Premislia, suo et Heduigis matris sue ac Halschcze sororis germane nominibus fassus est et publice recognovit se unacum .. matre et .. sorore predictis ortum ortis Conradi et Clischonis olim Ruthenorum in Premislia contiguum Iohanni coco [1]) reverendi in Christo patris ac domini domini [2]) Mathie Dei gratia episcopi Premisliensis pro undecim marcis cum uno fertone vendidisse ac resignasse dictasque pecunias recepisse et cum effectu levasse per ipsum Iohannem cocum et suos posteros legittimos habendum, tenendum, possidendum, utifruendum et in usus beneplacitos convertendum. Quem quidem ortum prefatus reverendus in Christo pater dominus .. episcopus Premisliensis Marco notario condam civitatis Premisliensis dederat racione fidelium serviciorum ipsi domino episcopo per ipsum Marcum exhibitorum. Super quibus omnibus et singulis predictus Iohannes cocus a me notario publico infrascripto peciit sibi confici et dare presens publicum instrumentum. Acta sunt hec anno, indiccione, pontificatus, die, mense, hora et loco, quibus supra, presentibus discretis nobilique viris dominis Nicolao de Pantheliowicze, Bernhardo de Prochnyk, Egidio de Felstein plebanis et Stephano de Hermanowicze ac [3]) aliis testibus quampluribus fidedignis vocatis et rogatis.

S. N.

Et ego Mathias Gregorii de Chomanthow clericus Cracoviensis diocesis, publicus imperiali auctoritate notarius, predictis fassioni et publice recognicioni aliisque omnibus et singulis, dum sic, ut prefertur, agerentur et fierent unacum prenominatis testibus presens interfui eaque omnia et singula premissa sic fieri vidi et audivi et in hanc formam publicam redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis unacum appensione sigilli prefati in Christo patris domini Mathie episcopi Premisliensis in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum corroboravi rogatus et requisitus.

Ta sama ręka dodała poniżej:

Et protestor de obmissione illarum diccionum: divina providencia in secunda linea non esse vicii sed erroris.

Oryginał pergaminowy dobrze zachowany znajduje się w archiwum m. Przemyśla (Rozdział I. Dokumenta pergaminowe nr. 74). Pieczęć rzeczonego biskupa Macieja, niegdyś na pasku zawieszona, odpadła, jak świadczy podłużne przecięcie pergaminu.

[1]) To jest kucharzowi.

[2]) „Ac domini domini“ napisane tą samą ręką, lecz czarniejszym atramentem. Widoczna to jest poprawka na wyskrobanem miejscu.

[3]) Słowo „ac“ napisane tą samą ręką, lecz czarniejszym atramentem na wyskrobanem miejscu.

XXXII.

W Pohoniczach 21. Stycznia 1422 r.

Staszko z Dawidowa starosta samborski rozgranicza dobra Strzałkowce od dóbr władyctwa przemyskiego.

Мы панъ Сташко исъ Давыдова староста самборьскый приводимо то коу вѣчной памяти нынѣшнимъ и потомъ коучимъ. Илъя влдка премышлескый и самборьскый жаловалъ сѧ предъ кролемъ на Стрѣлковцѣ, аже оубивають сѧ оу землю оу цр҃ковноую ст҃го

спса. Та[1]) король господарь приказалъ намъ своимъ листомъ, абыхмо выѣхали и земяны и старьци и розъѣхали межи влдкою а межи Стрѣлковци w землю w цр҃квноу[2]). Тако єсмо подлоугъ приказаньа короля нашего господара выѣхали и земяны самборьскыми и старьци, штожь w томъ добре вѣдають. Тогды влдка почалъ вказовати и рекъ стана такъ: „Милии панове! то єсть цр҃квная земля ст҃го спса — по лисичий бродъ и за князя Юрья и за иныхъ многыхъ державець[3]). А то свѣдомо земяномъ самборьскымъ и старьце(мъ) самборьскымъ и всѣмъ w҃бполнымъ.“ Тако єсмъ поустили на земяны и на старьцѣ. Тако земяне исмовившисѧ и старьци и вызнали, аже по лисичий бродъ земля цр҃квная ст҃го спса из вѣка из давного. И то йѣци вызнали[3]), аже влдчии люде слѣдъ гонять по лисичий бродъ и оуздають Тополничаномъ. Занеже Тополничане имѣють соу владыкою границю а Стрѣлковци не имѣють. Тако єсмо оуѣхали влдцѣ и земяны по лисичий бродъ, ако было из вѣка и вызнано. Тако єсмъ подлоугъ того вызнанья исмовившисѧ и земяны и дали єсмо влдцѣ листъ и нашею печатью потвердили єсмъ ємоу, аже єсть єго по лисичий бродъ. А при томъ были свѣдци: панъ Иванъ Жюрчевичь, панъ Петръ соудья перемышльскый, панъ Васко Бъгдановичь, панъ Ивашко Корнелевьскый, панъ Грицко ловчий кролевъ Сметанъка и намѣстникъ лавровьскый Єфтимий и старци лавровьсции и крилошане самборьсции и много добрыхъ. А писана грамота оу Погоничихъ оу четвертокъ м҃ца Генъваря оу к҃а. дн҃ь на память ст҃го Ф҃ца Маѯима исповѣдника по л҃ѣ рж҃тва хв҃а а҃ѣ ѵ҃ а҃ѣ к҃в. лѣто.

My Pan Staszko z Dawidowa, starosta samborski, przywodzimy to ku wiecznej pamięci dzisiejszym i potem będącym: Eliasz, władyka przemyski i samborski, skarzył się przed królem na Strzałkowce[4]), iż wdzierają się w ziemię cerkiewną świętego Spasa. Tedy król Jegomość przykazał nam swoim listem, abyśmy wyjechali z ziemianami i starcami i rozgraniczyli między władyką a między Strzałkowcami ziemię cerkiewną. Tak podług przykazania króla naszego Jegomości wyjechaliśmy z ziemianami samborskimi i starcami, co o tem dobrze wiedzą. Tedy władyka począł ukazywać i rzekł stanąwszy tak: „Mili panowie! to jest cerkiewna ziemia świętego Spasa po lisi bród i za księcia Jerzego i za innych wielu władców (dzierzawców). A to wiadomo ziemianom samborskim i starcom samborskim i wszem obopólnym“. Takośmy puścili na ziemian i na starców. Tedy ziemianie, umówiwszy się ze starcami, wyznali, iż po lisi bród ziemia cerkiewna świętego Spasa z wieku dawnego. I to jeszcze wyznali, że ludzie władyki ślad gonią po lisi bród i oddają Topolniczanom[5]), albowiem Topolniczanie mają z władyką granicę a Strzałkowce nie mają. Takośmy wjechali władyce z ziemianami po lisi bród, jak było od wieku i wyznano. Takośmy podług tego wyznania, umówiwszy się z ziemianami, dali władyce list i naszą pieczęcią potwierdziliśmy jemu, iż jest jego po lisi bród. A przy tem byli swiadkowie: pan Iwan Żjurżewicz (syn Jerzego), pan Piotr sędzia przemyski, pan Waśko Bohdanowicz, pan Iwaszko Kornelewski, pan Hryćko łowczy królewski Śmietanka i namiestnik ławrowski Eufemi i starcy ławrowscy i kryłoszanie (kanonicy) samborscy i wielu dobrych. A pisana hramota w Pohoniczach[6]) we czwartek miesiąca stycznia dnia 21. na pamięć świętego ojca Maksyma wyznawcy[7]), roku 1422 po narodzeniu Chrystusowem.

Oryginał pergaminowy dobrze zachowany w bibliotece gr. kat. kapituły w Przemyślu pod sygn. B. 2. Pięć przecięć pergaminu świadczy o odpadłej z paskiem pieczęci. Na zewnętrznej stronie dokumentu podana jest kilkakrotnie treść jego po polsku, rusku i łacinie. Polski napis z XVII. wieku nazywa tę granicę „lisim“ brodem: „po Lisi bród granice między Topolniczany z jednej, a Stryłkowicami z drugiej strony przez starostę samborskiego ograniczone 1422“. Ruski napis współczesny zatarł się. Dokument ten zatwierdził król Zygmunt August w tłómaczeniu polskiem w Krakowie 27. Sierpnia 1549 r. i to na prośbę Antoniego Radołowskiego władyki przemyskiego, w tej formie oblatowano go w grodzie przemyskim w r. 1759 dnia 25. Maja. Odpis powyższego dokumentu udzielił mi p. Mieczysław Błażowski z Przemyśla, przetłómaczył go zaś na polskie prof. dr. E. Ogonowski.

[1]) Późniejszą ręką i bledszym atramentem dodano tu nad wierszem „к“, przez którą to poprawkę rzeczone słowo jako „Тѧ“ się przedstawia.

[2]) Po tem słowie, które na końcu wiersza wypadło, dopisała późniejsza ręka na marginesie „и лкс“. Że jest to dodatek nieautentyczny, świadczy także o tem jego brak w polskiem tłómaczeniu znajdującem się w transsumcie Zygmunta Augusta z r. 1549.

[3]) W oryginale napisano „вьзнали“.

[4]) Strzałkowice wieś o 5 kilometrów od Sambora.

[5]) Topolnica wieś pod Samborem.

[6]) Pohonicze jest to dzisiejszy Sambor.

[7]) W r. 1422 dzień 21. Stycznia przypadał na Środę a nie na Czwartek.

XXXIII.

W Przemyślu 13. Marca 1424 r.

Spytko z Tarnowa starosta ruski ogłasza wyrok w sprawie Eliasza władyki przemyskiego przeciw Januszowi Nasangniewowiczowi o grunt we wsi Kormanicach.

Nos Spithco de Tarnow terre Russie capitaneus generalis significamus tenore presencium, quibus expedit, universis presentibus et futuris, presencium noticiam habituris, quomodo, dum de mandato speciali serenissimi principis domini domini Wladislai Dei gracia Regis Polonie etc., domini nostri graciosissimi, in causa honorabilis domini Ilia, Ruthenici episcopi alias wladice Premisliensis, in qua agebat et processebat iudicialiter contra Ianussium Nasangnewowicz pro area ecclesiastica alias o dworzischze, Dzunyegyowo nuncupata, in villa Cormanicze in Premisliensi districtu sita, quomodo idem Ianussius

ipsam aream minus iuste possideret, iudicio presidebamus [1]), tandem Ianussius respondit, dicens: „Habeo literas Regie Maiestatis donacionem perpetuam dicte aree una cum villa Cormanice [2]) simul patri meo per Maiestatem Regiam factam in se continentes, que litere aput patruum meum sunt in partibus Slezie, petoque, ut oblacioni ipsarum coram vobis michi terminum dare velitis et assignare competentem". Nos itaque auditis affectibus dicti Ianussii racionabilibus sibi oblacionem literarum predictarum seu munimentorum super dicta area per decem et octo septimanas terminum assignavimus et dedimus literasque papireas incisas ipsis ab utraque parte dedimus, terminum in eisdem ipsis assignantes. Adveniente itaque decem et octo septimanarum termino in adventu tunc domini nostri Regis graciosissimi constituti coram nobis parte ab utraque cum literis incisis per nos ipsis traditis, idem Ianussius literas seu munimenta super dictam aream Dzunyegyowo coram nobis non exhibuit nec obtulit, sed coram nobis et dominis subscriptis, nobiscum protunc [3]) iudicio presidentibus, videlicet domino episcopo Premisliensi, Petro Wlodcowicz subdappifero (*sic*) Sandomiriensi, Domarath castellano Beczensi, Michaele de Buczacz Halicensi, Wlad Cropeczensi capitaneis, Stanislao Dauidowsky, Demetrio Chodorowsky, Dobeslao Sprowsky, Senkone Sennowsky, Czurilone de Stoyanicze, Iohanne Culicowsky, Iwancone Dersnakowicz, Wolczcone Boretinsky, Iaschcone Mezenyczky, Pechnone Bogdanowicz, Iwaschcone Ianczinsky, Oleschcone Leopoliensi, Petro Premisliensi iudicibus et aliis multis fidedignis dixit ita: „Patruus meus subitanea morte est defunctus in terris Slezie et nescio, quo literas predictas seu munimenta fecit et reposuit; peto igitur ad hanc oblacionem dictarum literarum ulteriorem terminum michi dare [4]), ut ipsas interim inveniam, ubi sint reposite, coram vobis oferam et exhibeam". Quo iterum audito, sibi pro dicta area Dzunyegyowo ad iteratas decem et octo septimanas ultimum et peremptorium terminum dedimus et assignavimus, decernentes ibidem inter nos cum dictis pro dicta area ipsum condempnari, si et in quantum esset et fieri deberet in dicto peremptorio termino in oblacione literarum predictarum seu munimentorum insufficiens et defectuosus. Dum autem terminus peremptorius et ultimus decem et octo septimanarum advenisset, in quo cum dominis subscriptis videlicet Iohanne de Mzurow woyewoda Premisliensi, Przeczslao et Nicolao fratribus germanis de Bogyowicze, Paschcone Golambek, Budcone de Nathcowice, Fridrone, Pechnone Bogdanowicz, Wancone Premisliensi advocato, Hridzcone Wolczisczowsky, Iwancone Caplicz, Nicolao Orzechowsky, Fedorcone Moschenczicz, Radcone Riboticzsky, Iwancone Werboticzsky, Andrea Dzeciąthcowicz [5]) et aliis pluribus fidedignis in eadem causa in iudicio sedissemus (*sic*), ubi veniens prefatus wladica Premisliensis pro predicta area coram nobis paruit et stetit. Ianussius vero pretactus nec paruit neque literas seu munimenta obtulit, prout debuit. Propter quod visa iusticia

predicti wladice sibi predictam aream Dzunyegyowo contra Ianussium prescriptum et fratres ipsius cum omni iure, proprietate et dominio perpetuo adiudicavimus obtinendam. Ianussio vero et fratribus suis perpetuum silencium fecimus et imposuimus ac imponimus, tenore presencium mediante. Harum quibus sigillum nostrum appensum est testimonio literarum. Datum in Premislia feria secunda proxima post dominicam Invocavit anno domini millesimo quadringentesimo vicesimo quarto.

Oryginał pergaminowy dobrze zachowany w bibliotece gr. kat. kapituły w Przemyślu pod sygn. B. 3. Po odpadłej pieczęci pozostał pasek pergaminowy.

[1]) Ponieważ następny termin oddalony był od obecnego o 18 tygodni, a następny przypadał na 8. Listopada 1423 r., przeto przypadał obecny na 5. Lipca 1423 r.

[2]) Wieś Kormanice leżąca w Przemyskiem.

[3]) Ponieważ termin ten od następnego oddalonym był o 18 tygodni, a następny przypadał na 13. marca 1424, przeto przypadał obecny na 8. Listopada 1423 r.

[4]) Współczesna ręka poprawiła na *dari*.

[5]) Litera *ą* wyrażona przez o przekreślone.

XXXIV.

W Pilźnie 12. Września 1425 r.

Sołtys i rajcy miasta Pilzna poświadczają, że Agnieszka owdowiała Nyrowa zapisała, wybierając się dnia 7. Maja 1423 r. w pielgrzymkę do Rzymu, jatki rzeźnicze na rzecz ołtarza N. Maryi Panny w kościele pilźnieńskim św. Jana Chrzciciela.

Nos Cwnusch scultetus, Andreas Gladiator, Nicolaus Longus, Iohannes de Sanok et Nicolaus Niger consules civitatis Pylssno significamus singulis, quibus expedit, ac universis, quomodo ante tempora nondum tribus annis elapsis in vigilia sancti Stanislai tempore Maii [1]) ad nostri veniens consulatus personaliter presenciam devota et virtuosa domina Agnes, Nicolai alias Nyr felicis memorie civis nostre civitatis relicta, in precinctu vie curie Romane existens et limina beatorum Petri et Pauli apostolorum Ihesu suffragio optans visitare, usus altaris et redditus de bonis propriis iuste laboribus acquisitis gliscens ampliare, ut ex hiis anime legancium felicia possent consequi incrementa, ipsa vero mente

sana et corpore, debita fungens racione, nullo corpore seducta fraudis sed magis almi adacta pneumatis gracia ob spem summe felicitatis dictum revolvens sua in mente domini: „Qui reliquerit domum et agros et similia propter nomen meum centuplum accipiet et vitam possidebit eternam“, igitur huius premissi desiderans esse particeps receptura pro terrenis celestia, pro transitoriis mansura, pro perituris eterna, ad laudem et ad honorem Dei omnipotentis et beatissime Marie Virginis gloriose toteque (*sic*) cohorti (*sic*) supernorum, nobis audientibus ex parte maccelli carnium sui (*sic*) certi (*sic*) hereditatis siti et locati inter maccella carnificis Nicolai sculteti parte ex una et Nicolai Nowipistoris parte ex altera in linea scampnorum versus pretorium racionabili disposicione tale ordinavit cum effectu, sagaciter fecit sue ultime voluntatis testamentum, ut si divina permittente clemencia ipsam Agnetem in via eadem peregrinacionis diem suum extremum claudere acciderit, ex tunc dictum maccellum donavit, dedit testamentaliter et cum omni iure, limitibus, possesione hereditarie, prout sola tenuit, cum effectu sine dolo contulit, legavit censuandum et assignavit pro altari beate Marie Virginis gloriose siti (*sic*) et fundati (*sic*) per fratres fraternitatis altaris dicti in ecclesia sancti Iohannis Baptiste parrochiali ibidem in Pylssno, ut ultra priores census altaris prefati censuare debeat et habet (*sic*) honorabili viro domino Iohanni alias Gleczer, moderno altariste eiusdem, exhinc omnibus et singulis suis legitimis successoribus eternis temporibus et perpetuis. Et ut hec legacio salubre anime leganti tribuat subsidium et salutem . . prescriptus dominus Iohannes sui legitimique successores racione huius solempnis testamenti singulis annis perpetue ex parte fraternitatis dicte voce cantare tenentur missas, dies, officia infrascripta sine omni contradiccione rate in futuris et grate inviolabiliter et tenere se sub bona fide obligarunt, puta in diebus Nativitatis Cristi Ihesu, Circumcisionis eiusdem, Epiphanie domini, Ascensionis eiusdem et Corporis Cristi, nam omnis altaris dicti tutor legittimus et rector investitus aut eius vicarius iuxta confirmacionem singulis diebus dominicis cantare voce missam sunt iuridice astricti. Et quia predicte solempnitates quinque dierum interdum extra diem cadunt dominicum, ideo presenti sunt incluse serie, ut prefertur, ad cantanda tali addita condicione, ut si aliquo motu advocatorum aut arbitrio civitatis vel alio, quod absit, casu, quibusvis censetur nomine et vocabulo, dictum maccellum vendere contigerit, ex tunc recepta pecunia per sepedictum dominum Iohannem aut per eius sequaces legittimos cum decretu (*sic*) fratrum nominate fraternitatis et collatorum, ad quos ius patronatus altaris spectare dinoscitur, racionativa in simul habita persuasione proborum et consilio de alio altaris censu comodo sciscitare habeat et competenti, quo invento ex tunc pro pecunia maccelli eiusdem venditi loco priori redditus alium censum perpetuum notato domino Iohanni et eius legittimis succedaniis pro omni sorte pecuniali vendita, in quantum se taxa extendit

sumaria emant et cum effectu procurant (*sic*) perpetuis temporibus duraturis. Harum quibus testimonio literarum sigillum nostre civitatis maius pro roboramine presentibus est subappensum. Datum Pylssno feria quarta proxima post festum Nativitatis Marie sanctissime anno domini millesimo quadringentesimo vicesimo quinto.

Na zewnętrznej stronie inna ręka nieco późniejsza napisała:

Item hoc maccellum carnificum ego Iohannes de Lanczhuth altarista pro presenti conpulsus per advocatos et per arbitrium tocius civitatis vendidi cum consensu et voluntate fratrum fraternitatis beate Marie Virginis pro XVIII. marcis et pro eisdem pecuniis emi alios census atque alteram dimidiam marcam [2]). Sed [3]) literam nolui cassare propter ipsam scripturam et testamentum, quod fecit honesta domina Agnes alias relicta Nicolai Nyr, ut patet in litera et pro eadem pecunia est emptum unum pratum cum horreo pro XXVI. marcis apud brevem Petrum carnificem.

Oryginał pergaminowy w Zakł. nar. Im. Ossolińskich nr. 770 bez pieczęci, pozostał tylko pasek pergaminowy.

[1]) Zapis ten miał zatem miejsce w dniu 7. maja 1423 r.
[2]) Tutaj dwa wiersze wykreślone.
[3]) Odtąd ręką odmienną, ale także dawną.

XXXV.

Pomiędzy Przemyślem a Żurawicą 12. Lipca 1425 r.

Piotr z Charbinowic starosta ruski rozgranicza z polecenia królewskiego wieś Żyrawicę od dóbr miasta Przemyśla.

Nos Petrus de Charbinowice capitaneus Russiae generalis significamus etc. (*sic*), quomodo nobis ex speciali mandato domini nostri Regis graciosissimi una cum nobilibus et terrigenis infrascriptis super limitaciomem circumferentialemque distinctionem granicierum inter civitatem Premisliensem eiusdem domini Regis ab una et hereditatem Zyrawica [1]) dictam nobilis domini Dobeslai succamerarii Russiae ab altera partibus descendentibus, ibique ducti sumus per senes, qui pro utraque parte vocati fuerunt

secundum consuetudinem iuris communis causa agnoscendae veritatis inter partem utramque. Incipientes primitus a suppremo rivi cuiusdam dicti Wieprnica transeundo directe usque ad rivulum Royatyn dictum et stratam communem, qua de Premislia in Iaroslawiec [2]) itur, dixeruntque (*sic*) dicti senes unam partem civitati adiacentem ad civitatem spectare, aliam vero haerentem hereditati memoratae ad ipsam hereditatem Zyrawica pertinere, et eisdem parte ab utraque scilicet tam advocato et consulibus iuratisque civitatis memoratae, quam etiam dicto domino Dobeslao succamerario Russiae ipsa per eosdem senes edicta placuerunt. Unde nos una cum nobilibus et terrigenis Russiae infrascriptis ad plenum visa et considerata eductione eorundem senum iusta et rationabili, nulla parte eam impugnante, ipsas granicies taliter limitavimus distinguimusque circumferentialiter, praesentibus decernentes: itaque primo incipiendo a suppremo rivi dicti Wieprznica et transeundo directe usque ad Royatyn rivulum et stratam communem, qua in Iaroslawiec itur, inter quos rivulos granicies alias kopce immediate unam post aliam sequentem ereximus et erigere fecimus. Ita tamen, quod pars adhaerens civitati ab ilis graniciebus ad civitatem spectabit; alia vero adhaerens villae memoratae ab eisdem graniciebus ad hereditatem memoratam Zyrawica spectare debebit. Quae quidem granicies, sic inter eandem civitatem Premisliam et hereditatem Zyrawica per nos distinctae et limitatae, inviolabiliter perpetuis temporibus stabunt et stare debebunt, ita quod de cetero nulla pars ex eisdem partibus nihil in praemissis alio tempore vel momento movere contra aliquem debebit, immo perpetue silere. Harum testimonio litterarum, quibus sigillum nostrum est subappensum. Actum in loco memorato limitationis granicierum feria quinta in vigilia sanctae Margarethae anno domini millesimo quadringentesimo vigesimo quinto, praesentibus nobilibus dominis Sencone de Sienno [3]), Iwano de Rokitnica, Nicolao de Mylczyce, Petro Bogdanowicz, Goląbcone de Zamiechow, Butkone de Zaborze, Fredrone de Pleszowice, Fedkone de Bolestraszyce, Conrado de Chusienice, Iaskone de Mycnice, Bernardo de Stobro et Nicolao de Orzechowce heredibus et aliis quam plurimis testibus ad premissa.

Według kopii znajdującej się w akcie lustracyjnym z r. 1617. Dokument ten potwierdził król Zygmunt I. w Krakowie „*feria secunda proxima post dominicam conductus Paschae* (13. Kwietnia) *anno domini millesimo quingentesimo vigesimo tertio*“, a potwierdzenie to potwierdził na nowo król Zygmunt III. w Warszawie 22. Października r. 1615. Ostatnie potwierdzenie wpisano do aktów ziemskich przemyskich 26. Stycznia r. 1774.

[1]) *Zyrawica* dziś Żurawica wieś pod Przemyślem.
[2]) Tak zawsze w dokumencie tym nazwany Jarosław miasto powiatowe w Galicyi.
[3]) *Senino* w kopii.

XXXVI.

W Sączu 18. Lipca 1426 r.

Krystyn z Kozichgłów kasztelan sądecki (krakowski?), jeneralny sędzia ziemi sądeckiej, poświadcza, jako Klemens Franczuch niegdyś dziedzic z Nosaczowic odstąpił bratu swemu rodzonemu Janowi Franczuchowi część tej wsi.

Nos Cristinus heres de Cosze(*glowy*) [1]) castellanus Cracouiensis (*sic*), generalis iudex terre Sandeczensis, ad omnium noticiam cupientes devenire, significamus t(*enore*) presencium universis et singulis, quibus expedit: quia coram nobis nostrorumque assessorum presencia constitu(*tus*) personaliter nobilis Clemens Franczuch olim heres de Noszaczowicze [2]), non coactus nec compulsus nec aliquo dolo (*fr*)audis seductus, recognovit se totam partem patrimonii ibi, que (*sic*) locorum habuit et habiturus est, condescendisse et resignasse nobili Iohanni dicto Franczuch heredi de ibidem, fratri suo germano et eius successoribus, quod ipse prenominatus Iohannes predicto Clementi fratri suo pro totali porcione patrimonii satisfecit, ita tamen quod amodo ipsum Iohannem et eius posteros impedire et amonere (*sic*) non debet perpetualiter predictum ordinem et divisionem inter ipsum et fratrem suum tenere et observare et pro quo eciam idem Clemens ipsum Iohannem racione patrimonii citaverat, ipsum ab omnibus perpetualiter liberum dimisit. In cuius rei testimonium sigillum nostrum est appensum. Datum in Sandecz ipso die sancti Arnolphi [3]) anno domini millesimo quadringentesimo vigesimo sexto, presentibus nobilibus Pelka, Wchacz Derslao dicto [4]) heredibus de Adamowawola, Wornario et Petro heredibus olim de Gaban, Prandocze de Lucowicze et Nicolao dicto Czeczothka Nicolaoque Cracowka heredibus de Lucowicza.

Oryginał wilgocią i rdzą uszkodzony w bibl. Zakł. nar. Im. Ossolińskich nr. 737. Na pasku pergaminowym zawieszona na ciemnozielonym wosku wyciśnięta malutka pieczątka ze znamionami herbowemi nie bardzo już wyraźnemi, ale mimoto rozpoznać można herb Lis, napis w otoku zaś już zupełnie nieczytelny. — Dokument ten niezawodnie jest oryginałem, wszystkie zewnętrzne znamiona stanowczo za tem przemawiają, tak pismo jak pergamin i zawieszona pieczątka, a mimo to zawiera on łamigłówkę, którą rozwiązać trudno. Pochodzi on od Krystyna z Kozichgłów, jak o tem świadczy i napis i pieczątka, lecz ten Krystyn z Kozichgłów nigdy nie był kasztelanem krakowskim, w r. 1426 był nim najniezawodniej Krystyn z Ostrowa herbu Rawicz.

Obok tego Krystyna z Ostrowa kasztelana krakowskiego występuje w Helcla pomnikach przez długie lata Krystyn z Kozichgłów, kasztelan sądecki, herbu niezawodnie Lis (choć Niesiecki daje mu herb Zerwikaptur), co wynika z opisu chorągwi jego w bitwie pod Tannenbergiem u Długosza podanej i z zawieszonej u naszego dokumentu pieczątki. Krystyn z Kozichgłów zatem nie był roku 1426 kasztelanem krakowskim i nie był nim w ogóle nigdy, jakże więc wytłómaczyć tę okoliczność, że w naszym dokumencie, który falsyfikatem żadną miarą być nie może, występuje sam jako kasztelan krakowski? Najprawdopodobniej polega to na niedbalstwie pisarza, który zamiast *Sandeczensis* napisał *Cracouiensis*. Tłómaczenie to wyda się może niejednemu nieprawdopodobnem w obec tego, że Krystyn sam dokument ten wystawia, że więc pisarz jego dobrze wiedzieć musiał, w czyjem imieniu dokument wystawia. Przyznaję, że tego rodzaju niedbalstwo rzadko pewnie się pojawia, mimo to jednak możemy właśnie z Sącza, który, zdaje się, odznaczał się tą specyalnością, przytoczyć drugi podobny przykład. Dnia 21. Kwietnia 1356 r. wystawił Wydźga dla mieszczan sądeckich dokument, zaczynający się od słów: *Nos Wydzga Castellanus Sandeczensis* (zob. Piekosiński kod. dypl. małop. str. 290 i 291), dokument ten jest niewątpliwie oryginałem, a mimo to Wydźga nie był nigdy kasztelanem, lecz starostą sądeckim.

[1]) Pierwsze pięć liter zupełnie dobrze zachowane, z szóstej litery pozostała jeszcze dolna zakrzywiona kreseczka, reszta skutkiem rdzy i wilgoci zniszczona, nie może zatem ulegać wątpliwości, że tutaj stał wyraz: *Coszeglowy*.

[2]) Porównaj dok. nr. XXIX. powyżej oddrukowany.

[3]) Św. Arnolfa obchodzono w Polsce według kalendarza krakowskiego (Biel. Mon. Pol. Hist. II.) w dniu 18. Lipca.

[4]) Właściwie stać powinno: *Derslao dicto Wchacz*.

XXXVII.

W Drohobyczu 8. Lipca 1427 r.

Władysław Jagiełło wyposaża kościół koropiecki.

In nomine domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quia tunc multis errorum et dubiorum prudenter occurrimus incommodis, dum gesta etatis nostre literarum apicibus et testium annotacione perhennamus, proinde nos Wladislaus Dei gracia Rex Polonie necnon terrarum Cracowie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuyawie Litwanieque princeps suppremus, Pomeranie Russieque dominus et heres significamus tenore presencium, quibus expedit universis presentibus et futuris, presencium noticiam habituris: quomodo zelo devocionis accensi, cupientes diem extremi iudicii pietatis operibus

prevenire et ut ecclesia perrochialis (*sic*) in Kropiecz [1]) collacionis nostre in honorem omnipotentis Dei et sanctorum Nicolai episcopi et confessoris ac Katherine virginis fundata, certis sit dotata stipendiis, quod rectores in ea pro tempore existentes nostris suffulti presidiis Creatoris nostri clemenciam pro nostra et incliti nati nostri carissimi domini Wladislai, nobis dono Dei dati, salute eo attencius valeant exorare et inibi cultum divinum augere et pertractare sollicite et constanter, peticionibus itaque devoti Nicolai eiusdem ecclesie plebani aclinatí, sibi et ecclesie sue predicte in Kropiecz de innate nobis celsitudinis clemencia, villam Dyalowa [2]) in terra Russie et eodem districtu Kropiecensi sitam, necnon decimam metretam brazei et cuiuslibet grani de molendino Kropiecensi nobis provenientem, dicte ecclesie annexa ab antiquo, ac eciam decimas manipulares cuiuslibet grani post omnes et singulos agros et araturas allodiorum et curiarium nostrarum, ibidem in Kropiecz pro nunc erectarum, item annonas missalium alias Meschne in dicto opido Kropiecz et ubivis locorum de quolibet laneo per quemcumque possesso in iure Thewtunico per unam siliginis et aliam avene mensuras sive truncos, klodi dictos, damus, inscribimus, annectimus et donamus donacione perpetua irrevocabili et in ewum, per ipsum Nicolaum plebanum et eius successores memoratam villam Dalyowa (*sic*) cum omnibus et singulis eiusdem ville utilitatibus, fructibus, censibus, redditibus, proventibus, agris, agriculturis, pratis Suchdol, campis Tupali dictis, pascuis, silvis, mericis, gaiis, nemoribus, rubetis, sareptis, mellificiis, venacionibus, aucupacionibus, stangnis, lacubus, paludibus, piscinis, piscaturis, fluviis, rivis, torrentibus, aquis earumque decursibus, molendinis et emolimentis ipsorum, attinenciis, pertinenciis, coherenciis, appendiis, obvencionibus et usibus universis, qui modo ibidem sunt et imposterum per ipsum plebanum et ipsius successores augeri possunt quoquomodo et disponi, nichil pro nobis et nostris successoribus iuris, proprietatis et dominii in eadem villa penitus reservantes; ac decimam metretam de molendinis, decimas manipulares et annonas missalium superius descriptas tenebunt, habebunt, utifruentur, tollent, percipient et pacifice possidebunt temporibus perpetuis affuturis. Volentes autem, ut dicta villa Dalyowa convolacione hominum condicionem recipere valeat prompciorem, ipsam prout in suis metis et limitibus longe, late et circumferencialiter ab antiquo limitata existit et distincta, de iure Polonico, Ruthenico et quovis alio in ius Thewtunicum, quod Maydburgense dicitur, transferimus perpetuo duraturum, removentes ibidem omnia iura Polonicalia, Ruthenicalia et quevis alia, modos et consuetudines universas, que plerumque ipsum ius Thewtunicum consweverunt perturbare. Eximimus insuper, absolvimus et perpetuo liberamus scultetum necnon et omnes et singulos kmethones, thabernatores et quosvis dicte ville incolas ab omni iurisdiccione et potestate omnium regni nostri palatinorum, castellanorum, capita-

neorum, iudicum, subiudicum, woyewodarum et quorumvis officialium et ministerialium eorumdem, ut coram ipsis aut ipsorum aliquo pro causis tam magnis, quam parvis, puta furti, incendii, sangwinis, membrorum muthilacionis et quibus (*sic*) enormibus excessibus citati minime respondebunt nec aliquas penas solvere teneantur, sed tantum dicte ville kmethones, tabernatores et quivis incole coram suo sculteto, qui fuerit pro tempore, scultetus vero coram prenominato Nicolao plebano vel procuratore suo aut coram nobis vel iudicio nostro generali, dum tamen per nostram litteram nostro sigillo sigillatam idem plebanus evocatus fuerit et citatus et hoc si in reddenda iusticia negligens fuerit et remissus, tunc non aliter quam suo iure Thewtunico de se querulantibus respondere sit astrictus. In causis autem criminalibus et capitalibus superius expressatis memorate ville sculteto in metis et graniciis iudicandi, sentenciandi, puniendi, corrigendi, plectendi et condempnandi plenam damus et omnimodam tenore presencium concedimus facultatem, prout hoc ipsum dictum ius Thewtunicum Maydburgense in omnibus suis punctis, sentenciis, condicionibus, articulis et clausulis postulat et requirit. Harum quibus sigillum nostrum appensum est testimonio literarum. Actum in Drohobicz infra octavas Visitacionis sancte Marie feria tercia anno domini millesimo quadringentesimo vigesimo septimo, presentibus strenuis et nobilibus Floriano de Corithnicza Castellano Wisliciensi, Alberto Malsky Lanciciensi et Scheliga Siradiensi Subcamerariis, Manszicone de Dambrowa Mense Regie Subpincerne (*sic*) Generali, Laurencio Zaramba Regni nostri Marschalko et Vincencio Swidwicz de Schamothuli multisque aliis fidedignis. Datum per manus venerabilium Iohannis Decani Cracouiensis, Regni Polonie Cancellarii et Stanislai Czolek eiusdem Regni Polonie Vicecancellarii, sincere nobis dilectorum.

Z oryginału pergaminowego znajdującego się w prywatnym ręku przepisano dla Akademii Umiejętności w Krakowie. U oryginału na świeżo dorobionym sznurku czerwonym jedwabnym zawieszona jest prawdziwa pieczęć większa Władysława Jagiełły na czerwonym wosku wyciśnięta.

[1]) Koropiec wieś w powiecie buczackim.

[2]) *Dyalowa*, Delawa wieś w powiecie tłumackim i dzisiaj należąca do probostwa koropieckiego.

XXXVIII.

W Pilźnie 12. Listopada 1428 r.

Władysław Jagiełło, opierając się na przywileju, nadanym mieszkańcom Pilzna przez króla Kazimierza, uwalnia ich od opłaty cła na jarmarkach i targach w Wojniczu.

Wladislaus Dei gracia Rex Polonie Lythwanieque princeps supremus et heres Russie etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis presencium noticiam habituris, quomodo iuxta literas serenissimi principis Kazimiri Regis Polonie nostri predecessoris coram nostra Maiestate productas, quibus civitas nostra Pylsno ab exaccionibus et solucionibus theoloneorum et foralium est in Woynycz [1]) libera penitus et exempta, condicionem eiusdem civitatis Pylsno cupientes facere meliorem, civibus, mercatoribus, vectoribus et salis ductoribus aliisque incolis in ipsa civitate existentibus ab omnibus solucionibus et quibuscunque dacionibus theoloneorum et foralium tociens, quociens ipsos cum mercanciis et rebus in Woynycz descendere contingerit (*sic*), omnimodam dedimus et contulimus damusque et conferimus presentibus libertatem. Quocirca vobis capitaneis, tenutariis, procuratoribus, viceprocuratoribus in Woynycz, et signanter Marco, civi Cracouiensi theoloneatori nostro, consulibus et civibus ibidem in Woynycz, qui pro tempore fueritis, theoloneatoribus fidelibus nostris dilectis firmis nostris damus regalibus in mandatis, quatinus dictos cives, mercatores, vectores et salis ductores et quosvis predicte civitatis nostre Pylsno incolas tociens, quociens ipsos ibidem in Woynycz descendere cum rebus et mercanciis quibuscunque et quocienscunque contingerit (*sic*) vendere et emere eciam in foris, tam nundinum (*sic*) quam ebdomadarium, permittatis et permitti faciatis absque prefati theolonei exaccione et solucione citra nostram revocacionem specialem efficiendum, ne in rebus ipsorum et mercanciis predictis dampnum paciantur aliquod et gravamen. Harum quibus sigillum nostrum est appensum testimonio literarum. Actum et datum in Pylsno feria sexta in crastino sancti Martini anno domini millesimo quadringentesimo vigesimo octavo.

Ad relacionem wenerabilis Iohannis Decani Cracouiensis, Regni Polonie Cancellarii etc.

Oryginał dobrze zachowany w zbiorze dokumentów Zakładu narodowego Imienia Ossolińskich nr. 768. Po zawieszonej pieczęci pozostał tylko kawałek paska pergaminowego.

[1]) Wojnicz miasto w powiecie brzeskim.

XXXIX.

W Jarosławiu 5. Listopada 1430 r.

Spytko z Tarnowa czyli z Jarosławia pozwala na zamianę łanów dla kościoła we wsi Łowcach.

In nomine domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Spythko de Tharnow alias de Iaroslaw significamus tenore presencium presentibus et futuris, noticiam presentem (*sic*) habituris, quibus expedit universis: quomodo ad presenciam nostri nostrorumque assessorum veniens providus Lucz Chodori filius deliberato animo agrum suum vel vulgari obschar, quem pater suus felicis recordii a nobis optinebat, in hereditate nostra Lowcze [1]) in districtu Iaroslaviensi sita deprope gades ville nostre Ostrow [2]) taliter dicte nobili Marcissio de Woyczіechow iure hereditario pro viginti marcis monete comunis in regno Polonie currentis publice se recognovit vendidisse et iuste resignacionis, vendicionis titulo resignasse, prout solus tenuit, possedit et habuit cum omnibus utilitatibus et proventibus, nichil pro se aut successoribus suis reservando in eisdem. Eciam idem Marcissius fidelis noster dilectus habuit nos supplicatum pro consensu nostro speciali comutacionis alterius lanei per eundem Marcissium aput Massonem Lowczycz kmethonis ibidem in Lowcze ex opposito eclesie empti, pro laneo plebani ibidem ex donacione nostra speciali ad eclesiam ab antiquis dato et pertinente. Decernentes vero, quia laneus Massonis utilior est pro ecclesia et rectore pro tempore existente ..... [3]) et Petro protunc ... [4]) ecclesie plebano, ab ipso certam et racionabilem arbitrii voluntatem augurantes dictam comutacionem perpetuo admisimus predicto domino Petro laneum dictum Massonis pro ecclesia assignando, annectentes laneum ecclesie priorem ad agrum dictum obschar per eundem Marcissium aput Lucz emptum et insimul in unum congregatum eidem Marcissio et successoribus suis legittimis eundem angulum alias obschar aput Lucz emptum, quem eciam aput plebanum per ... [5]) a gadibus eiusdem anguli usque ad flumen Rokythnicza recte tendendo cum omnibus eiusdem anguli utilitatibus, fructibus, proventibus confirmamus, damus, donamus, ratificamus et iure hereditario apropriamus, quantum longe, late et circumferencialiter eidem angulo sicut in se distincto per eundem Marcissium et successores suos legittimos eosdem angulos taliter .... [6]) coadunatos tenendos, habendos, possidendos, utifruendos, regendos, donandos, comutandos, vendendos, alienandos et in usus suos suorumque successorum beneplacitos convertendos. Nostro tamen consensu et voluntate speciali ad id accedente attribuimus, quod eciam eidem Marcissio et successoribus

suis legittimis ad eosdem angulos liberam facultatem silvam nostram retro Shan pro scindendis edificiorum roboribus et lignis domesticis intrandi secundum prout et aliis servitoribus nostris indulsimus graciose. Damusque et assignamus eidem Marcissio et successoribus suis legittimis omnimodam potestatem equos, peccora et pecudes pro necessitate ipsius libere pascendi in campis predicte hereditatis Lowcze. Et e converso: kmethones de ibidem in ipsius angulis prefatis libere pascant et hoc sine nocumento ipsorum videlicet tam Marcissii quam kmethonum. Cuius quidem resignacionis, vendicionis, confirmacionis et donacionis tenorem per omnia habere volumus robur perpetue firmitatis et inviolabiliter per nos et nostros successores observare. De quibus quidem angulis idem Marcissius et successores sui legittimi nobis et nostris successoribus ad quamlibet expedicionem generalem equum valoris duarum sexagenarum dare tenebitur et habebit, de qua expedicione feliciter ad propria venientes vice versa eundem equum, dum vivet, restituere eidem habemus, occasione qualibet procul mota. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appenssum (*sic*). Actum et datum in Iaroslaw die dominico proximo post festum omnium sanctorum anno domini millesimo quadringentesimo tricesimo [7]), presentibus his strenuis et nobilibus dominis: Petro Capitaneo de Rither Subcamerario Reginali, Iwankone de Horzewicze, Iohanne de Mzurow, Nicolao Ptaczek de Ienkowicze, Phal de Pelnyaticze, Mathia Cachna de Czeschatin, Masskone de Chlopy, Nicolao de Orzechow, Nicolao alias Pylch de Bobrka, Penthkone sculteto de Lowcze et aliis quam pluribus fidedignis nobilibus. Scriptum Iohannis nobilis per manus de Possadow protunc notario nostro [8]).

Text wyjęty z potwierdzenia Piotra biskupa przemyskiego d. d. *feria quarta infra octavas beati Laurencii* (11. Sierpnia) *anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo quarto*, gdzie też oryginał Spytkowego przywileju opisany został. Patrz niżej Nr. XLV.

[1]) Łowce wieś w powiecie jarosławskim.
[2]) Ostrów wieś w pobliżu Łowiec.
[3]) Trzy wyrazy tak wypełznięte, że ich odczytać nie można.
[4]) Jeden wyraz zupełnie wypełznięty.
[5]) Kilka liter zupełnie wypełzniętych.
[6]) Jeden wyraz zupełnie wypełznięty.
[7]) Wyraz ten jest poprawką tej samej ręki na miejscu wyskrobanem.
[8]) W tym niewłaściwym porządku i z niewłaściwym ablatiwem na końcu znajdują się wyrazy te w dokumencie.

XL.

W Przemyślu 8. Maja 1434 r.

Władysław Jagiełło zapisuje biskupom przemyskim miasto Jaśliska i wsie Królikowę, Biskupice, Dalejów i Nową Jasieńkę w powiecie sanockim położone.

In nomine domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Convenit actus hominum, qui vetustate cadunt et successu temporum in oblivionem labuntur, solidis scripturarum fundamentis commendare, qui (*sic*) sagaci providencia nullis marcescunt temporibus, sed scripturarum perhennacione iugi memorie sine muttacione servantur, proinde nos Wladislaus Dei gracia Rex Polonie necnon terrarum Cracowie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuyauie, Lytwanie princeps suppremus, Pomeranie Russieque dominus et heres etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris: quomodo attendentes, quod tunc celestium donorum sortes in eterna beatitudine et humane felicitatis auspicia et successus possumus adipisci, dum ecclesiarum profectibus intendimus et ad statum ipsarum munificencie nostre desideriis aspiramus, reverendo in Christo patri domino Ianussio episcopo Premisliensi, ipsius mense et eius successoribus episcopis pro salute anime nostre et pro eo eciam, quod ingruente nobis tempore gwerrarum ardua necessitate certas summas pecuniarum ab eo et Mathia pie recordacionis eius predecessore recepimus, opidum nostrum Iassliska [1]) et Crolicowa [2]), Biscupicze [3]), Daleyow ac Nowa Iaschenka [4]), villas nostras in terra Russie et districtu Sanocensi sitas, prout in suis metis et limitibus longe, late et circumferencialiter sunt distincte et limitate, dedimus, donavimus, inscripsimus ac tenore presencium damus, donamus, conferimus, inscribimus et largimur, cum omni iure, proprietate et dominio, prout soli hactenus tenuimus et possedimus, necnon omnibus et singulis ipsarum utilitatibus, fructibus, censibus, redditibus, proventibus, agris, agriculturis, pratis, campis, pascuis, silvis, nemoribus, mericis, gaiis, borris, mellificiis, sareptis, virgultis, quercetis, pinetis, rubetis, vallibus, insulis, stangnis, lacubus, paludibus, piscinis, piscaturis, molendinis et ipsorum emolimentis, fluviis, torrentibus, aquis et eorum (*sic*) decursibus, aucupacionibus, venacionibus et aliis quibusvis usibus, quibuscumque nominibus censeantur, necnon attinenciis, coherenciis et appendiis universis, ad ipsum opidum et villas predictas quomodolibet spectantibus et spectare potentibus in futurum, habendum, tenendum, utifruendum et

pacifice ac quiete possidendum perpetuo et in evum, necnon commutandumt, obligandum, alienandum, vendendum et in usus suos beneplacitos, prout sibi aut suis successoribus episcopis melius, conveniencius videbitur expedire, libere convertendum, salvis iuribus nostris regalibus, que in hominibus aliorum terrigenarum habemus seu habere consuevimus, que pro nobis et nostris successoribus reservamus. Harum quibus sigillum nostrum presentibus est subappensum testimonio literarum. Actum in Premislia Sabbatho ipso die sancti Stanislai Martiris gloriosi infra octavas Ascensionis Domini [5]) anno incarnacionis eiusdem millesimo quadringentesimo tricesimo quarto, presentibus strennuis et nobilibus Predborio de Conyeczpole Castellano Rosperiensi, Nicolao de Brzezye Curie nostre Marschalko, Pyechnone Iudice Premisliensi, Nicolao Slanka de Lapschow, Scarbcone et Iacobo pluribusque aliis testibus fide dignis. Datum per manus magnifici et reverendi patris Iohannis de Conyeczpole Cancellarii, Wladislai de Opporow Electi Wladislauiensis Ecclesie Episcopi, Vicecancellarii Regni Polonie, sincere nobis dilectorum.

Ad relacionem eiusdem reverendi patris
Wladislai Electi Ecclesie Wladislauiensis,
Regni Polonie Vicecancellarii.

5) Oryginał pergaminowy w arch. kapit. obrz. łac. w Przemyślu. Pieczęć wraz ze sznurkiem oderwana. Dokument wydrukowano już w czasopiśmie Przyjaciel Prawdy Chrześciańskiej (Przemyśl 1833, rocz. I. zesz. II., str. 90—93). Bezimienny wydawca przypisał go Władysławowi Warneńczykowi, nie wiedząc, że 8. maja 1434 r. żył jeszcze ojciec jego król Władysław Jagiełło. Dokument ten był oblatowany w grodzie sanockim 25. Października 1773 r., w ziemstwie przemyskiem 10. Lutego 1775. Zatwierdził go zaś na prośbę Macieja Drzewickiego biskupa przemyskiego i kanclerza koronnego król Zygmunt I. w Krakowie 10. Lutego 1512 r. w obecności licznego szeregu świadków, których tutaj podaję, bo widzimy, jak bogaty zastęp senatorów i innych dygnitarzy zjechał się na ślub króla z Barbarą Zapolską, który się odbył 8. Lutego 1512 r. „Presentibus reverendissimis et reverendis in Christo patribus dominis Ioanne Gneznensi et Primate, Bernardino Leopoliensi Archiepiscopis, Ioanne Cracoviensis, Ioanne Poznaniensis, Erasmo Plocensis, Luca Varmiensis, Nicolao Chelmensis Ecclesiarum Episcopis, necnon magnificis, venerabilibus et generosis Spithkone de Iaroslaw Castellano, Nicolao de Camyenyecz Palatino et Capitaneo Cracoviensibus, Nicolao Gardzyna de Ludbrancz Poznaniensi, Ioanne de Tarnow Sandomiriensi, Iaroslao de Lassko Siradiensi, Ioanne Zaremba de Calynowa Lanciciensi, Nicolao de Crethkow Brestensi, Stanislao de Cosczielecz Iuniwladislaviensi, Ioanne Odrowansch de Sprowa Russie, Nicolao de Pilcza Belzensi, Nicolao Firley de Dambrowicza Lublinensi, Otha de Chodecz Podolie Palatinis, Luca de Gorka Poznaniensi et Capitaneo Maioris Polonie generali, Christoforo de Schidlowiecz Sandomiriensi et Vicecancellario ac Siradiensi, Sochaczoviensi et Gosthinensi Capitaneo, Ioanne Iarand de Brudzow Calissiensi, Andrea de Oporow Brestensi, Thoma de Barthniki Plocensi, Andrea de Radzieiowicze Sochaczoviensi, Iacobo de Siekluka Voyniciensi, Nicolao Iordan de Zakliczyn Visliciensi,

Nicolao de Schidlowiecz Radomiensi, Andrea de Thanczin Biecensi, Andrea Czurilo de Sthoianowicze Premisliensi, Albertho de Pothulicze Camenensi et Nicolao Missopad Czechoviensi Castellanis, Stanislao de Chodecz Marsalco et Capitaneo Leopoliensi, Andrea de Cosczielecz Thesaurario Regni Nostri, Scepusiensi, Oswiaczimensi, Iuniwladislaviensi et Bidgostiensi Capitaneo, Zupparioque ac Procuratore Generali Cracoviensi, Ioanne Lathalski Gneznensis, Cracoviensis, Lanciciensis Ecclesiarum Preposito, Petro Thomiczki Archidiacono. Sigismundo Thargowiczki decretorum doctore, Ioanne Carnkowski Canonicis Cracoviensibus et Stanislao Goreczki Preposito Calissiensi, Secretariis nostris, Stanislao Iaroczki Marsalco, Stanislao Chroberski Vexillifero, Incisore et Subpincerna et Nicolao Oczieski Magistro Agasonum curie nostre, Costensi, Pizdrensi et Conynensi Capitaneo".

[1]) "Jaśliska miasto w powiecie sanockim. „Miasteczka Jaślisk urządzenie według prawa magdeburskiego — czytamy w Przyj. Pr. Chr. roczn. I., zesz. III. str. 106 i 107 — idzie od Kazimierza W. kr. Polsk., który z Opatowa w oktawę św. Agnieszki (t. j. 28. Stycznia) r. 1366 w obecności Zawiszy kaszt., Piotra starosty sądeckich, Rafała sandom. podkomorzego, Bodzanty prokur. generaln., Jana z Jurkowa, Węgrzynowi niejakiemu Janowi Henzelinowi i następcom jego nadał wójtowstwo w mieście Henstbok, zepsute z Hochstadt, czyli Wysokiem mieście do posiadania go prawem magdeburskiem na wzór miasta Biecza, 200 łanów pola odznaczył król Kazimierz z młynami, stawami, jatkami dla rzeźników, sklepikami sukiennemi i z łaźnią. Wójt miał łanów 4 wolnych dla siebie, dworek, czynsze od rzeźników, szewców, sukienników, czy na łokcie, czy na postawy sprzedających, czynsz zwany *Schreyceig* (?), czynsze z ogrodów miejskich, czynsz od balwierzy zwany *Sthergadom* (?), od wagi miejskiej, które się zowie *Woge*, od stacyi solnej *Salctege*, od składu piwa i wina *Schrotowe* (?), grosz szósty z czynszów, grosz trzeci od spraw osądzonych. Dwa łany wolne przeznaczył król dla kościoła, stawiać się mającego, dwa łany dla pędzenia bydła (*Skothnica*), cztery łany na pastwisko (*Wiwayde*). Mieszczan i mieszkańców lokować się mających uwolnił król na lat 20 od podwód, stacyi, pogoni wszelkich, po latach 20 płacić mieli na św. Marcin królowi po 10 szkotów czynszu, plebanowi na dziesięcinę po szkocie. Sołtys i następcy obowiązanym był przy każdej królewskiej expedycyi ruszyć na służbę z dwiema płachty (*cum duabus plachtis*), Nadto wójt, mieszczanie i kmiecie wsi przyległych albo powinni byli dać trzy obiady w czasie sądów generalnych przez króla lub wiceprokuratora jego odbywających się, lub za każdy obiad zapłacić *fertonem unum*. Wójtostwo z prawami mu nadanemi kupił r. 1432 Jan Lubiniusz bisk. przem. od szlachetnego Jędrzeja de Łubne Oporowskiego. — Andrzej Oporowski bisk. warmiński, administrator biskupstwa przemyskiego w niedzielę mięsopustną r. 1477 (to jest 16. Lutego) w obecności Pawła z Wroczymowic proboszcza, Jana z Humnisk dziekana prałatów kapituły przemyskiej, Andrzeja Kobylińskiego kanonika kruświckiego, parocha brzozowskiego, Macieja Golcowskiego plebana chcąc podnieść rujnujące się miasto Jaśliska, powyższy przywilej króla Kazimierza co do wolności mieszczan wskrzesił i rozciągnął go do czasów wieczystych".

[2]) Królik polski i wołoski wsie w pobliżu Jaślisk w powiecie sanockim, należące i dziś do biskupów przemyskich rz. kat.

[3]) Biskupic nie posiadają dzisiaj biskupi przemyscy rz. kat., nie ma też takiej nazwy wsi w okolicy, w której leżą inne tutaj wymienione.

[4]) Daliowa wieś w powiecie sanockim o 9 kilometrów od Jaślisk, Jasionka wieś w powiecie krośnieńskim o 3 i pół kilometra od Dukli. Obie należą do bisk. przemyskiego.

[5]) Dokument ten pochodzi zatem z dnia 8. maja 1434 r., data bardzo dokładnie podana. Jest to ostatni dokument Władysława Jagiełły, jaki dotąd w ogóle znamy, umarł on, jak wiadomo, w kilkanaście dni potem.

XLI.

W Nowym Sączu 15. Lutego 1437 r.

Mikołaj Kozłowski kanonik krakowski zaopatrzony do tego przez sobór bazylejski w osobne pełnomocnictwo upoważnia każdego kapłana do dania z zachowaniem przepisanej formy absolucyi z wszelkiego rodzaju grzechów Janowi Dębance z Żórawnika, który złożył pewną sumę w kasie kościoła w Nowym Sączu.

Universis presentes literas inspecturis. Ego Nicolaus Coslowski magister theologie, canonicus Cracouiensis, a sacra sinodo Basiliensi ad execucionem indulgenciarum pro reduccione graciarum per ipsam sinodum concessarum comissarius in toto regno Polonie constitutus, tenore presencium notum facio, quod nobilis Andreas filius nobilis Iohannis dicti Dębanka de Zorawnik, prout in sua consciencia asseruit, contribuit ad predictum opus reduccionis et in trunco in ecclesia parochiali in Novasandecz ordinato reposuit iuxta tenorem dictarum indulgenciarum. Quapropter quicunque sacerdos secularis vel regularis alias discretus, quem in confessorem sibi elegerit, eundem semel in vita et semel in morte ab omnibus peccatis et censuris ecclesiasticis plene absolvendi et alia faciendi facultatem habeat, que in decreto dictarum indulgenciarum late continentur et sub hac (*forma*): „Dominus noster Ihesus Christus per meritum sue passionis dignetur te absolvere et ego auctoritate sancte matris ecclesie et sacrosancte Basiliensis si(*nodi specialiter*) mihi concessa absolvo te ab omni sentencia excommunicacionis, suspensionis et interdicti a iure vel generaliter ab homine pro (*auctoritate sedi apo*)stolice specialiter reservata et plene te restituo (*sacr*)amentis ecclesie et com(*modis*) fidelium, et eadem auctoritate absolvo te ab (*omnibus quibus*)cunque peccatis, culpis et negligencciis mortalibus et (*occasionalibus*), de quibus corde, (*cogitacione*) et ore confessus et de quibus libenter confitereris, (*si modo ex tua mem*)oria venirent et remitto omnem penam (*iuri*)s (*tibi*) debitam et plena(*m re*)-missionem hac vice tibi imparcior, quam remissionem et penam Romam tempore Iubilei

cruce signatis ad recuperacionem terre (*sancte tempore*) passagii generalis euntibus in (*nomine patris, filii et spiritus sancti*) amen". Datum in Nouasandecz CCCC° XXXVII., XV. mensis februarii, sigillo (*nostro subappenso*).

Oryginał na małym skrawku pergaminu znacznie uszkodzony w zbiorze dokumentów Zakładu narodowego imienia Ossolińskich Nr. 765. Przecięcie u dołu dokumentu świadczy o tem, iż dawniej była do niego zawieszona pieczęć na pasku pergaminowym.

XLII.

W obozie nad rzeką Murą 6. Kwietnia 1441 r.

Władysław Warneńczyk przyjmuje na siebie spłatę 100 grzywien, które Dobiesław Kmita z Wiśnicza winien był Mikołajowi Wroczyńskiemu i zapewnia tę sumę na wsi Wroczyńce, którą oddaje w posiadanie Wroczyńskiemu, aż do wypłacenia owych 100 grzywien.

Wladislaus Dei gracia Hungarie, Polonie, Dalmacie, Croacie etc. Rex Lithuanieque princeps supremus et heres Russie etc. significamus tenore presencinm, quibus expedit, universis presentibus et futuris, presencium noticiam habituris, quomodo attendentes grata fidelitatis obsequia studiosa generosi Dobeslai Kmithe de Visznicze, quibus Maiestati nostre complacuit multipliciter et signanter in hac via Hungaricali cum familia ornata armataque auctoque fidei sue studio prestancius poterit complacere in futurum, horum intuitu volentesque ipsum Dobeslaum Kmitha graciarum nostrarum prosequi favoribus et ad obsequia continuo reddere prompciorem, sibi centum marcas monete et numeri Polonicalium consweti, videlicet quadraginta octo grossos in quamlibet marcam computando, apud nobilem Nicolaum Wroczinsky intercessimus et intercedimus per presentes, ipsumque Nicolaum plene assecurantes de dictis centum marcis sibi in et super villa nostra Wroczinicze [1]) in terra Sanoczensi sita inscribimus, assignamus, damus, donamus et largimur graciose tenore mediante per ipsumque Nicolaum et ipsius legittimos successores tenendam, habendam, regendam, quiete et pacifice possidendam, cum omnibus et singulis eiusdem ville utilitatibus, fructibus, censibus, proventibus, redditibus, agris, pratis, campis, pascuis, silvis, borris, gaiis, nemoribus, rubetis, mericis, virgultis, fluviis, fluminibus, lacubus, piscinis, stagnis, aquis et earum decursibus, molendinis, emolimentis, venationibus, mellificiis ac aliis obventionibus generaliter universis tamdiu, quousque per nos aut nostros successores

sibi aut suis successoribus legittimis huiusmodi centum marce fuerint integraliter persolute. Quo facto ville predicte possessio ad nos et ad nostros successores revertetur pleno iure, stationibus tamen et iuribus nostris regalibus semper salvis. Harum quibus sigillum nostrum est appensum testimonio literarum. Datum in loco campestri circa fluvium Mura feria quinta ante dominicam Ne longe [2]) anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo primo.

Relatio magnifici Iohannis de Scekoczin Subdapiferi Sandomiriensis et Capitanei Lublinensis.

Oryginał w bibliotece mogielnickiej, własność Edm. hr. Starzeńskiego. Na pasku pergaminowym zawieszona mniejsza pieczęć królewska, na czerwonym wosku wyciśnięta.

[1]) Wroczynic w ziemi sanockiej nie mogłem odszukać.

[2]) Takiego oznaczenia niedzieli nie ma ani u Grotefenda ani u Weidenbacha. Jest atoli u Pilgrama, że w ten sposób oznaczano niedzielę palmową, oczywiście od początkowych słów ewanielii. Jest to zatem dzień 6. Kwietnia.

XLIII.

W obozie pod miastem Sthsan (?) 23. Sierpnia 1442 r.

Władysław Warneńczyk zapisuje Jerzemu Strumile z Dymoszyna dwieście grzywien na wsi Złoczowie.

Wladislaus Dei gracia Hungarie Polonie, Dalmacie, Croacie etc. Rex Lithwanieque princeps supremus et heres Russie etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis presentibus et futuris, presencium noticiam habituris, quod nos pensatis fidelibus obsequiis et meritorum integre fidei prestanciam strenui Georgii alias Strumilonis de Dymossini, familiaris nostri dilecti fidelis, quibus Maiestati nostre complacuit et signanter in hoc Regno nostro Hungarie rebellium nostrorum in compressione auctoque fidelitatis sue studio poterit prestancius complacere in futurum, horum intuitu volentes ipsum graciarum nostrarum prosequi favoribus et ad obsequia nostra futura reddere prompciorem, sibi in et super villa nostra Szloczow [1]), in terris Russie et districtu Leopoliensi sita,

ducentas marcas communis pecunie Polonicalis numeri consueti, in quamlibet marcam quadraginta octo grossos computando, inscribimus, assignamus, damus, donamus et largimur graciose presencium tenore, per ipsumque Georgium et ipsius successores legittimos tenendam, habendam, regendam, quiete et pacifice possidendam cum omnibus et singulis eiusdem ville utilitatibus, fructibus, censibus, proventibus, redditibus, agris, pratis, campis, pascuis, silvis, borris, gaiis, nemoribus, rubetis, mericis, virgultis, fluviis, fluminibus, lacubus, stagnis, piscinis, piscaturis, aquis et earum decursibus, molendinis, emolimentis, venacionibus, aucupacionibus, mellificiis ac aliis obvencionibus generaliter universis, quibuscunque dicantur nominibus, ad ipsam villam ab antiquo spectantibus, tam diu quousque per nos aut nostros successores sibi aut suis successoribus legittimis huiusmodi ducente marce fuerint integraliter persolute; quibus persolutis possessio dicte ville ad nos et ad successores nostros revertetur pleno iure, stacionibus tamen et iuribus uostris regalibus semper salvis, hoc eciam addito, ut ibi residénciam personalem facere teneatur. Harum testimonio literarum, quibus sigillum nostrum est appensum. Datum in loco campestri stacionis prope opidum Sthsan [2]) feria quinta in vigilia sancti Bartholomei apostoli anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo secundo.

Relacio Nobilis Iohannis de Rzessow.

Poniżej na zagięte:

Lectum per Albertum de Zichlin Regni Polonie Vicecancellarium.

Odpisu dokumentu tego z podobizny dokonanego dostarczył mi dr. Fr. Piekosiński.

[1]) Złoczów dzisiaj miasto powiatowe. Dnia 14. Maja 1443 r. zapisał król Władysław na tym samym Złoczowie 100 grzywien Michałowi z Buczacza. Zob. Muczkowski i Rzyszczewski Kod. dypl. Polski I., 327.

[2]) Coby to była za miejscowość, nie umiem powiedzieć. Nazwa zdaje się przekręcona w kopii, której używamy.

XLIV.

W Czchowie 14. Stycznia 1443 r.

Bartosz z Góry sędzia i Piotr z Czykowa podsędek ziemscy krakowscy poświadczają, że Michał z Przyszowa zastawił u Domarata z Jaszowy za 13 grzywien kmiecia Hanusza z Jaszowy.

Nos Barthossius de Gory iudex et Petrus de Czykow subiudex terre Cracouiensis generales notum facimus, quibus expedit, universis presentibus et futuris, presencium noticiam habituris, quomodo coram certis camerariis nostris in iudicialibus in iudicio terrestri nostro Cracouiensi presidentibus constitutus personaliter nobilis Michael de Przyszow, sanus mente pariter et corpore existens, recognovit, quomodo kmethonem suum Hanus in Iaszowa [1]) cum omni iure, prout solus tenuit, nichil in eodem pro se iure reservando obligavit in tredecim marcis monete communis numeri Polonicalis consueti nobili Domarath de Yaszowa heredi tenere a festo nativitatis ad aliud festum nativitatis Christi proximum per annum usque ad plenariam solucionem tredecim marcarum, promittens occasione premissorum iuxta consuetudinem terrestrem Cracouiensem ubilibet intercedere et relevare. Si vero Michael predictus pecuniam habuerit et habere voluerit suam obligacionem, extunc post festum natale Domini quocumque tempore predictam pecuniam dederit, predictus Domarath debet ipsam recipere et obligacionem viceversa condescendere. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt subappensa. Actum et datum in Czchow [2]) feria secunda proxima post octavas Epiphanie Domini sub anno nativitatis domini millesimo quadringentesimo quadragesimo tercio, presentibus his testibus strenuo Derslao Balon de Wyanczkowice, Nicolao Campyensky, Stephano de Yanowicze, Sandmiro de Luccowicze, Czeczotka de Luccowicze, Zegotha de Stradomya pluribusque aliis fidedignis.

Oryginał pergaminowy w Zakł. nar. im. Ossolińskich Nr. 743, na paskach pergaminowych zawieszone były dwie pieczęci, z których druga znacznie uszkodzona, Piotra z Cikowa podsędka, pozostała z odciskiem herbu Radwan na zwykłym wosku z napisem w otoku zatartym.

[1]) Jazowa wieś w powiecie ropczyckim.
[2]) Czchów miasteczko w powiecie brzeskim.

XLV.

W Radymnie 12. Sierpnia 1444 r.

Piotr Chrząstowski biskup przemyski potwierdza przywilej Spytka Tarnowskiego z dnia 5. Listopada 1430 r.

In nomine domini amen. Petrus Dei gratia episcopus Premisliensis ad perpetuam rei memoriam. Significamus tenore presencium, quibus expedit universis presentibus et futuris, quomodo oblata nobis peticio pro parte nobilis Marcissii heredis in Morawsko continebat, quatinus privilegium magnifici domini Spythkonis de Tharnow alias de Iaroslaw salvum, sanum et integrum, non viciatum, non abrasum, non abolitum, non cancelatum nec in aliqua parte sui suspectum, sed omni prorsus vicio et suspicione carens, eius vero sigillo rotunde figure intus de viridi [1]), exra vero de comuni ceris in pensula sericea rubei coloris dependente sigillatum, de et super comutacione et cambio laneorum inter ipsum ab una et discretum Petrum rectorem legittimum ecclesie parrochialis in Lovcze partibus ab altera factis, sibi datum et concessum ac ipsam comutacionem auctoritate ordinaria admittere, approbare, ratificare et confirmare dignaremur, cuius tenor sequitur et est talis:

Tu następuje przywilej Spytka z Tarnowa z dnia 5. Listopada 1430 r., oddrukowany powyżej pod nr. XXXIX. Potem brzmi potwierdzenie biskupa Piotra dalej:

Nos vero attendentes supplicacionem prefati Marcissii fore iustam et racioni consonam, et quia iusta petentibus non est denegandus assensus, de voluntate et consensu venerabilium et honorabilium prelatorum et canonicorum capituli ecclesie Premisliensis protunc nobiscum congregatorum prescriptum privilegium in omnibus punctis, clausulis, condicionibus et articulis universis eiusmodi cambii et comutacionis legitime et absque quovis dolo et fraude factis admittimus, approbamus, ratificamus et confirmamus per presentes, decernentes ipsum exnunc et in perpetuum robur obtinere perpetue firmitatis. Pro cuius maiori evidencia sigilla nostrum et capituli presentibus sunt appensa. Actum et datum in Radympna feria quarta infra octavas beati Laurencii anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo quarto, presentibus ibidem venerabilibus, generoso, honorabilibus et nobilibus Benedicto Preposito, magistro Michaele Archidiacono et Officiali,

Petro Custode, Francisco de Orzek Canonico Premisliensibus, Iohanne de Chranstow herede, Nicolao de Iaroslaw altarista, Iacobo de Radslawicze, Nicolao de Dobyan heredibus, testibus circa premissa et aliis quam pluribus fide dignis.

Manu Martini Iohannis de Sochaczew scribe R(*everendi*) P(*etri*).

Oryginał pergaminowy spłowiały w archiwum konsystorskiem w Przemyślu. O obu wraz z sznurkami odpadłych pieczęciach świadczą 4 okrągłe przedziurawienia pergaminu.

Na zewnętrznej stronie czytamy: *Anno domini 1693 die vero 1ma Martii circa visitacionem generalem reproductum privilegium Petri episcopi Praemisliensis.* Podpisano: *Andreas Podolski Archidiaconus, visitator generalis m(anu) p(ropria.).* — Według drugiego napisu przedłożono dokument ten w dniu 12. Listopada 1722 r. za wizytacyi nakazanej przez biskupa Krzysztofa Jana Szembeka.

[1]) Wyraz ten jest napisany na wyskrobanem miejscu, ale tą samą ręką i takimże atramentem.

XLVI.

W Piotrkowie 28. Sierpnia 1447 r.

Kazimierz Jagiellończyk, powołując się na dawny przywilej króla Kazimierza W., uwalnia mieszczan pilźnieńskich od płacenia cła w Wojniczu.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie et Magnus dux Lithwanie, Russie significamus presentibus universis, quomodo consules civitatis nostre Pylssnyo, exhibitis litteris serenissimi olim principis domini Kazimiri Regis super libertate theolonei regni nostri in Woynycz ipsi civitati Pylssnyo et incolis eiusdem concessis [1]), nobis supplicaverunt, ut ipsos circa libertatem huiusmodi theolonei conservare dignaremur et nos supplicationibus eorum acclinati, ipsos et ipsorum quemlibet conservavimus, quocirca vobis theolonatoribus nostris presentibus comittimus et mandamus, quatenus ipsos cives nostros de Pylssnyo et ipsorum quemlibet circa presentem nostram libertatem conservetis, prout per nos sunt conservati nullumque theoloneum in Woynycz regni nostri ab ipsis aut eorum aliquo recipere presumatis sub gracia nostra. Harum quibus sigillum nostrum est appensum

XLVIII.

W Ropczycach 12. Lipca 1448 r.

Kazimiez Jagiellończyk nakazuje, aby mieszczanie pilzneńscy opłacali podatki zdawkową monetą krakowską a nie półgroszkami.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, Magnus Dux Lithwanie et heres Russie etc. significamus tenore presencium universis, quibus expedit, quomodo attendentes constitucionem generalem per totius Regni Polonie consiliarios factam et approbatam, quod minuta pecunia monethe nostre Cracouiensis et non medii grossi tam per nos, quam etiam per omnes prelatos, barones et subditos Regni nostri pro censibus et quibuslibet solucionibus recipi et exigi debet irrecuse, pro tanto civibus nostris Pilznensibus comisimus et presentibus comittimus, quod pro censibus nobis seu tenutariis nostris solvi debitis minutam pecuniam monethe Cracouiensis et non medientes dent et solvant; quocirca tibi magnifico Crzeslao de Curoswanc castellano Lublinensi et tenutario Pilznensi aliisque pro tempore existentibus tenutariis Pilznensibus comittimus et mandamus seriose, quatenus non medientes, sed minutam pecuniam monethe Cracouiensis a dictis civibus Pilznensibus exigere et percipere debeatis irrecuse, gracie nostre sub obtentu secus non facturi. Harum testimonio literarum quibus sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum in Ropcicze feria sexta in vigilia sancte Margarethe anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo octavo.

Relatio magnifici Petri de Sczekoczini, Regni Polonii Vicecancellarii.

Dokument oryginalny na pergaminie w Zakł. nar. im. Ossolińskich nr. 753. Na pasku pergaminowym zawieszona na czerwonym wosku wyciśnięta mniejsza pieczęć królewska.

XLIX.

We Lwowie 13. Listopada 1450 r.

Kapituła metropolitalna lwowska oświadcza, w jaki sposób odbył się wybór Franciszka z Orzka, dziekana lwowskiego i proboszcza św. Floryana w Krakowie, na następcę arcybiskupa lwowskiego Jana Odrowąża.

In nomine Domini amen. Sub anno nativitatis eiusdem millesimo quadringentesimo quinquagesimo, indicione tredecima, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Nicolai divina providencia pape quinti, anno ipsius quarto, die vero Veneris, tredecima mensis Novembris post summam missam de spiritu sancto decantatam in sacristia ecclesie sancte Marie metropolitane Leopoliensis nos Petrus custos et administrator in spiritualibus, Gregorius de Myslowicze decretorum doctor archidiaconus, Iohannes Burcardi de Byecz, Laurencius de Grodek, Petrus Vankonis de Premislia, Nicolaus Olchowski, Iohannes sculteti de Leopoli, Stanislaus alias Bass Bartholomei de Vnyeow prelati et canonici ecclesie metropolitane Leopoliensis, significamus tenore presencium mediante, quomodo eadem ecclesia Leopoliensi vacante per mortem olim recolende memorie reverendissimi in Christo patris et domini domini Iohannis Odrowansch, archiepiscopi Leopoliensis eiusdem ecclesie ultimi et immediati rectoris et pastoris, vocatis omnibus, qui potuerunt, voluerunt et debuerunt comode interesse, ad sonum campane, misse post de spiritu sancto decantancionem fuimus congregati in ecclesia metropolitana antedicta, considerantes, quod vaccacio metropolitane Leopoliensis ecclesie, si dilacionem caperet, nobis proch dolor dispendium allatura esset graviusque eadem ecclesia tam in spiritualibus quam temporalibus incomoda reportaret, cum tamen, quanto expedicius, tanto salubrius viduatis ecclesiis de devoto patre et pastore vitaque laudabili decorato provideatur, volentes, quantum in nobis extitit, huiuscemodi casui consulere et occurrere consulendo vota nostra in venerabiles dominos Petrum custodem et administratorem, Iohannem Burcardi, Nicolaum Olchowski confratres nostros tamquam in scrutatores per formam scrutinii transtulimus et quilibet nostrum transtulit, dantes et concedentes eisdem plenam, liberam et omnimodam potestatem eligendi patrem et pastorem, quem ipsi dono spiritus sancti duxerint eligendum votis singulorum sigillatim examinatis. Quiquidem Petrus custos, Iohannes Burcardi et Nicolaus Olchowski canonici, deliberacione sufficienti prehabita, obtenta licencia et mandato a nobis venerabilem dominum Franciscum de Orzek, decanum Leopoliensis, prepositum

sancti Floriani ecclesiarum etc., presentem et audientem vitaque et moribus sufficienti sciencia circumfultum, necnon etate legittima et in sacris constitutum, nobilique thoro ex utroque parante (*sic*) stipatum et procreatum laudabiliterque tam in spiritualibus, quam in temporalibus circumseptum unanimi consensu nostro et voce concordi gracia spiritus sancti invocata in archiepiscopum ecclesie metropolitane Leopoliensis prefate ac pastorem canonice elegerunt et ellectum pronunciaverunt. Quem prefatus Iohannes Burcardi canonicus de mandato aliorum dominorum duorum scrutatorum et nostro consensu canonice ellectum pronunciavit videlicet in hec verba: „Cum ecclesia metropolitana Leopoliensis per mortem bone memorie reverendissimi in Christo patris domini Iohannis Odrowansch, ultimi et immediati rectoris et pastoris archiepiscopi, vaccare dinoscatur pro presenti, prelati et canonici ad elleccionem congregati, spiritus sancti gracia invocata, licencia igitur et mandato a predictis prelatis et canonicis ac confratribus nostris captis et obtentis, ipsis presentibus et consencientibus, ego Iohannes Burcardi nomine meo et aliorum scrutatorum videlicet Petri custodis et administratoris ac Nicolai Olchowski canonici omniumque et singulorum prelatorum et canonicorum ecclesie metropolitane Leopoliensis, spiritus sancti gracia invocata, ad honorem Dei omnipotentis et beate Marie Virginis gloriose eiusdem ecclesie patrone, eligo venerabilem dominum Franciscum de Orzek in archiepiscopum, patrem et pastorem eiusdem ecclesie metropolitane Leopoliensis. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen.“ Post cuiusquidem ellectionis publicationem et nominationis vocem nos prelati et canonici supradicti prefatum dominum Franciscum ante summum altare abduximus et ad locum et stallum, in quo archiepiscopus eiusdem ecclesie consuetus est installari, installavimus et „Te Deum laudamus“ voce sonorosa decantare mandavimus et campanas pulsare ad honorem omnipotentis Dei et eius genitricis Virginis gloriose. Quibusquidem sic peractis, prefatas nostras ellectionis litteras per ingeniosum Andream Petri de Schamothuli, arcium liberalium baccalarium, Poznaniensis diocesis notarium scribamque nostrum infrascriptum scribi et publicari mandavimus nostroque sigillo capitulari maiori iussimus communiri. Acta sunt hec anno, indicione, pontificatus, die, mense, hora et loco, quibus supra, presentibus honorabilibus viris dominis Andrea de Ostrauia, Nicolao Blassii, Michaele de Schamothuli, Stanislao Plebano de Dawidow, Iohanne de Thuchow Predicatore Polonorum, Presbiteris Leopoliensibus et aliis fidedignis circa premissa testibus [1]).

Et ego Andreas Petri de Schamothuli, clericus Poznaniensis diocesis, publicus imperiali auctoritate notarius, quia predictis scrutatorum canonice elleccioni, deputacioni, votorum conscripcioni, installacioni aliisque omnibus et singulis pre-

S. N.

missis, dum sic, ut premittitur, agerentur et fierent, una cum prenotatis testibus presens interfui eaque omnia et singula premissa sic fieri vidi et audivi, ideo hoc presens electionis instrumentum manu propria scripsi et in hanc publicam formam redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis consignavi, rogatus et requisitus, sigilloqne capituli maiori Leopoliensis de mandato dicti capituli Leopoliensis communivi, rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum.

Oryginał pergaminowy w Zakładzie nar. im. Ossolińskich nr. 782. Dokument został, zdaje się, tuż pod ostatnim wierszem odcięty, tak że po pieczęci, o której w nim mowa, nie pozostało najmniejszego śladu. Nadto u spodu znajdują się w równych odstępach cztery równoległe przecięcia.

[1]) O ile mi wiadomo wybór ten dotąd wcale nie był znany. Długosz nic o nim nie wie, lecz każe Grzegorzowi ze Sanoka być wybranym bez trudności po śmierci Odrowąża. O tym Franciszku z Orzka czytamy zaś u Długosza pod r. 1435, że go po śmierci Jana biskupa przemyskiego wybrano na stolicę biskupów przemyskich, lecz że król mianował Mikołaja Chrząstowskiego herbu Strzegonia proboszcza św. Floryana i kanonika krakowskiego. Kiedy zaś potem zajęto dobra kościelne, musiał Franciszek z Orzka choć prawnie wybrany ustąpić i przyjąć w zamian probostwo św. Floryana. Tak było w r. 1435. Jakie zaś w r. 1450 zaszły przeszkody, że znów prawnie obrany Franciszek nie został arcybiskupem, nie wiemy. — Na stanowisku dziekana kapituły spotykamy zresztą tegoż Franciszka z Orzka w A. G. Z. od r. 1440 (A. G. Z. II., 105 i 110). Po r. 1450 już go tutaj nie spotykamy, w r. 1458 zaś widzimy na tem dziekaństwie jakiegoś Michała (V., 166). Z innych prałatów, którzy brali udział w wyborze Orzka nie spotkaliśmy dotąd jednego: Piotra Wańkowicza z Przemyśla. Inni zachodzą w A. G. Z. dość często i tak: Grzegorz z Mysłowic archidiakon od r. 1440 (II., 105), Piotr Kustosz od r. 1440 (II., 105. V., 109 i 114), kanonicy Jan Burkardowicz z Biecza od r. 1440 (II., 105. V., 114), w r. 1455 (V., 180) jest on oficyałem a jest nim jeszcze w r. 1467 (VI., 108), — Wawrzyniec z Grodka zachodzi od r. 1440 (II., I05 i 110. V., 114), — Mikołaj Olchowski zachodzi od r. 1441—1455 (V., 109, 114, 160, 180), — Jan Sołtysowicz ze Lwowa od 1442—1467 (V., 114, 180. VI., 108), — Stanisław Basz wreszcie nie pojawia się w aktach przed r. 1450, zachodzi zaś jeszcze w 1467 (II., 66 i 197. V., 180).

L.

W Krakowie 19. Marca 1454 r.

Kazimierz Jagiellończyk dozwala mieszczanom, kupcom i mieszkańcom Pilzna wolny przejazd prostszą drogą z Pilzna do Wrocławia i na odwrot.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie et Magnus dux Lithwanie heresque Russie significamus tenore presencium, quibus expedit, universis et singulis, quomodo cupientes providos cives, mercatores et incolas universos circa iura, munimenta et libertates a predecessoribus nostris felicis recordii eis concessas conservare, ipsis hanc gratiam seu prerogativam nostram dedimus tenoreque presencium damus mediante, ita tamen, quod prefati Pilsznenses et universi incole via rectiori, qua eos de Pilszno versus Wrathislaviam et e converso transire contingerit (*sic*) cum rebus et mercanciis ipsorum cuiuscunque generis aut speciei existant proficisci atque transire, sine aliquo impedimento vel arresto licite poterint solutis ubique theoloneis nostris perprius per ipsos dari consuetis. Quocirca vobis universis et singulis capitaneis, tenutariis, burgrabiis, procuratoribus, theoloneatoribus, advocatis, magistris civium, consulibus et aliis officialibus quibusvis per et infra Regnum nostrum ubilibet constitutis, presentibus requirentes, comittimus et mandamus, seriose et omnino habere volentes, quatenus prefatos cives nostros Pilsznenses ac mercatores et alios incolas cuiuscunque conditionis aut preeminentie existant, per civitates, oppida, passus, loca, pontes et dominia via rectiori, ut prefertur, de Pilszno in Wrathislaviam et e converso cum rebus et mercanciis eorundem universis transire atque proficisci pacifice et quiete permittatis et permitti faciatis irrecuse efficiendo, ne dampnum aliquod in rebus ipsorum partiantur (*sic*) vel gravamen, iuxta consuetudinem eorum ab antiquo tentam. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est impressum testimonio litterarum, secus igitur facere nostra pro gracia non ausuri. Datum Cracouie feria tertia post Dominicam Reminiscere anno millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto.

Ad relationem magnifici Petri de Sczekoczini, Regni Polonie Vicecancellarii.

Oryginał pergaminowy w Zakładzie nar. im. Ossolińskich nr. 772. Pieczęć na czerwonym wosku wyciśnięta zupełnie już wykruszona.

LI.

We Lwowie 28. Czerwca 1458 r.

Stanisław z Chodcza starosta halicki sprzedaje Opiekadnictwo monasteru Kryłoszańskiego z wsiami Podgrodzie i Błachowiszczenie Romanowi z Ostałowic za 25 grzywien.

Actum in Halicz secunda feria in crastino Visitationis Beate Marie Virginis (3. Lipca) anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo, presentibus nobilibus dominis Petro de Siemionkowce protunc iudice castrensi, Nicolao Tarnkowski woiewode (*sic*) Haliciensibus, Ioanne de Herburtow, Paulo de Petrykow et aliis:

Nos Stanislaus de Chodecz Haliciensis etc. capitaneus significamus tenore presentium, quibus expedit, universis et singulis, presentibus et futuris, presentium notitiam habituris, quia tutoriam monasterii Krylosiensis [1]) alias Opiekadnictwo nobis per serenissimum dominum nostrum Regem comissam nobili Romano de Ostalowice [2]) de manibus nostris comittimus et presentibus damus, donamus, conferimus cum omnibus et singulis proventibus, fructibus, dationibus, contributionibus, honorationibus, censibus, agris, campis, pratis, pascuis, sylvis, mericis, rubetis, borreis, mellificiis, aquis, ryvis et eorum decursibus, ac generaliter cum omnibus proventibus, uti est dictum monasterium Krylos in suis metis et granitiebus longe, late et circumferentialiter limitatum, ac etiam cum villis Podgrodzie [3]) et Blahowisczenie [4]), ad prefixum Krylos spectantibus, cum omnibus dictarum villarum proventibus, uti solus tenuimus, nihil pro se aut successores nostros legitimos (*sic sic*) reservando, sed cum pleno iure favorabiliter damus et largimur, habendi, tuendi, regendi, gubernandi, pacifice et quiete possidendi, sine quovis impedimento nostro et officialium nostrorum ac quarumcunque personarum sexus utriusque et cum omni iure et poenis spiritualium, que ab antiquo adiacere et pertinere consueverunt [5]), spectantes [6]) pro tutore dicti monasterii Krylos alias na Metropolita, ac etiam cum marderibus de poponis [7]) districtus Haliciensis ab antiquo super Metropolitum exigendis annis singulis. Quarum villarum cmethones, quosvis homines spectantes ad dictum Krylos ac villas superius dictas absolvimus, et presentibus liberamus ab omnibus solutionibus et laboribus castri Haliciensis, sed dicti homines et cmethones solum nobili Roman superius expresso respondere tenebuntur, et omnes popones sub monasterio Krylos degentes non coram alio, nisi ipso nobili Roman, pro omnibus excessibus in iudicio spirituali respondere tenebuntur. Cui

etiam Roman superius memorato promittimus apud serennissimum dominum nostrum Regem consensum expedire ad extremam consumationem vite sue super tutoriam alias na Opiekadnictwo dicti monasterii Krylos. Si, quod absit, dictum consensum apud dominum Regem sibi Roman non expediremus, et idem eadem nostra non expeditione esset per suam Maiestatem aut Metropolitum depressus, extunc nos tenebimur sibi summam pecuniarum apud ipsum receptam viceversa restituere, videlicet viginti quinque marcas communis pecunie et numeri Polonicalis consueti, quadraginta et octo grossos in quamlibet marcam computando. In cuius rei evidenciam sigillum nostrum presentibus est appensum. Actum et datum iu Leopoli feria quarta proxima post festum sancti Iohannis Baptiste anno domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo, presentibus testibus generosis nobilibusque dominis Nicolao Romanowski Subpincerna Leopoliensi, Stanislao Krzywecki, Stanislao de Landowica, Lazore de Romniewo, Martino Kustra de Wolosow, Prot de Ieniatniki et aliis quam pluribus fide dignis ad premissa.

Ex actis terrestribus Haliciensibus. M. Harasiewicz Annales Ecclesiae Ruthenae str. 50 uważa ten dokument, którego treść w swój sposób podaje, za dowód wdzierania się w prawa ruskiego duchowieństwa i ogołacania go z praw mu przynależnych. Tak jednak nie jest, bo Stanisław z Chodcza sprzedaje tutaj nie wsie należące do duchowieństwa ruskiego, lecz tylko tak zwane opiekadnictwo czyli pewien rodzaj patronatu, który mu przysługiwał może na podstawie fundacyi przez niego, lub którego z jego przodków dokonanej. Już sama cena, 25 grzywien, pokazuje, że tutaj nie mogło być mowy o sprzedaży paru wsi, bo te miały wówczas niezawodnie większą wartość, lecz tylko o sprzedaży pewnych dochodów wynikających z prawa patronatu czyli opiekadnictwa, jak je tu nazwano.

[1]) Kryłoś wieś w powiecie stanisławowskim o 6·6 kilometrów od Halicza.
[2]) Ostałowice wieś w powiecie przemyślańskim.
[3]) Podgrodzie wieś o 7·6 kilometrów od Halicza.
[4]) Tej nazwy wsi odszukać dziś nie mogłem.
[5]) *Consueverunt* nie ma w dokumencie.
[6]) *Spectante* w dokumencie.
[7]) Porównaj wyżej dok. nr. XXVI., str. 51: *I kvny s popow.*

hochfrewelte, ader noch dem irsten frewel der bussen nicht achtende seynen frewel vornewete, so mag en dy czeche bussen noch erem derkentnis. Vnd kegen vns Ratmanne app is vor vns brocht wert vnd kegen deme her gefrewelt hot mit wort ader tat, sal her zünen noch seynem vormogen. Vnd wer der czechen vnderweysungen nicht folgen welde, sich czu rechte ruffende, wurde her mit rechte oberwunden, so sal her der czechen bussen noch genoden. Wirt auch ymanth an seyner gebort, ader seyner vorrockunge, ader das her in der vnee sese, ader in andern vnredlichen sachen beschuldiget, der sal mit vnser wissenschaft czechrecht nicht haben, noch erbeten, is sey meister ader geselle, her fertige sich denne der sachen vnd vorwisse sich vmb seyn vngelt czerunge vnd vorseumpniss mit deme, der en beschuldigete, vnschedlich vnserr bussen, is auch der selbe beschuldiget, er gewerke de büsse der czechen eynen balbin stein wachs. Welch meyster der czechen heimlichkeit ausbrechte, der büsse eynen halbin besmer wachs vnd vns auch noch vnserm derkentnis, is were denne eyne sulche heimlichkeit, dy deme gemeynen notcze schedlich were, des sal her vnwettehafftig seyn. Welch meyster bey eren gewerken ader knappen leichczeichen nicht were, czwene smale groschen zey dy busse. Den knappen sal man also wol bestaten, als den meyster vnd app der knappe noch em lisse cleyder ader pfennige, das sal dy czeche iar vnd tag ynne halden mit vnser wissenschaft, vnd is das des gestorben knappen nesten freunde, dy dorczu recht hetten, in des nichten quemen, so sal das gerethe angewant werden czu zelgerete noch vnser vnderweysunge. Keyn meyster sal auch barfus geen in der Stat bey der bussen eynes halben bezmer wachs. Is sey meyster ader geselle der ymanden off dem hentwerke schuldig were is das is durch dy czechmeister irkant wirt vnd wirt czu dem firden mole vormanet beczalunge czu thuen, vnd her das nichten achte, der verbusse eynen halben bezmar wachs; achte her das auch nicht, so mag man em das hantwerk legen bis czu genuglicher beczalunge. Sunder was do ober zeben breythe groschen ist, das habe vnser phoit vnd nicht dy czeche czu richten. Der meyster, der an des heiligen leichnamstag vnd an dem achten tage eyn licht noch seynen vormogen nichten hette, der busse czwene smale groschen. Welch meister sich vorspelete, ader man en ausczoge vor trankes beczalunge, dy busse eyn bezmer wechs vnd keyn man sal mit dem andern nicht spelen off dem hentwerge bey eynem bezmer wachs, vnd sulche sal dy czeche vns offinbarn, dy sullen durch vns sunderlich gebusset werden. Is sey meyster ader geselle, bey dem worfel irfunden werden, dy busse eyn bezmer wechs. Keyn meister sal keyn frey weypp nicht eren bey eynem bezmer wachse dy busse. Welch meister dy leymet czu korcz mese den leuten, der busse eynen bezmer Wachs. Eyn ider meister sal dy ele off gewonlich lon worchen, sunder armen leuten, dy is nicht czu vorlonen hetten, sullen sy vmb dy fumffte

ele worchen. Wen auch eyn lerknecht das hantwerk leren welde, der sal dem meister drey iar dynen vnd yn dy czeche eynen firding geben, vnd wen her ausgelernet vnd dy drey iar ausgedinet, so sal en zein meister mit eyner mark heller cleyden, ader eyne mark heller do vor geben, das her disderfleisigter an seynen dinste zeyn mochte. Is das denne her yn seinen leriaren seynen meister apptrunnik wurde, so sal her seynem meister vor seyne mue czerunge vnd vorseumpnis genuk thuen noch des hentwergis gewonheit, welde her abir das hantwerg weder lernen, so sal her off eyn newes anhebin, vnd kynen lerknecht sal man nicht offnemen an der czechmeister willen vnd wissen. Der meister sal dem knappen yn eynem vollen worche orlopp geben, der anders tete eynen halben bezmer dy busse, is were denne, das her mit seyner erbet nicht besteen kunde, desgleich zal auch der knappe nicht orlopp nemen wen yn eynem vollen worche, vnd sal denne seynen meister den stul reumen. Der anders tete vnd seynen meister lisse zeyn werk steen, der sal wandern. Welch meyster dem andern seyn gesinde enthfremdit, der vorbusse eynen halbin steyn wachs. Auch sal keyn meyster den knappen, so her offsteet von seynen meister, nicht zeczczen, her froge denne vor app her frey ist, eyn halber bezmer wachs ist die busse. Keyn meister noch geselle sal grantwerre machen vnder meister vnd gesellen mit worten ader mit werken, dovon geczok möchte bekomen, den man oberqweme mit geczeuge, eyn bezmer wachs zey dy busse, vnd vorwesse sich sunderlich mit vnser bussen. Welch knappe dem meister zein gesinde entfremdete, den man oberqweme, der sol gebusset werden noch der czechen derkentnis mit vnserm rate. Dy czechmeister sullen nymanden keyn gelt leyen an der czechen wissen, app sy das brechen, so sal eyn ider czechmeister geben eynen halben steyn wachs vnd sullen das inlegen bey firczentagen. Alle kauffstucke dy sullen dy lenge vnd breite haben als do vorne, vnd sullen geczeichnet zein noch des hentwerges gewonheit. Vnd dy frawen arme wetwen, dy itczunth begriffen zeyn, dy sullen erbeten off eynen stul bis an ir ende, vnd ober dy czu getwange der czechen czullen ander nicht offgenomen werdin, sunder dy frawen, dy do mane haben von andern hentwergen, ader gebawers lente, dy sullen das hentwerg nicht hindern vnd zullen erer mannen gewerbis warten. Idach en alleyne ader selbist, mogen sy mit ir hant werken, was en not wurde seyn. Welch meister zeyn czechrecht off sagete vnd wellende von hynne scheiden, seyn burgerrecht offgebe, vnd von vnd seyner erberkeit briffe begerte, der sal dy czechmeister an em haben, dy von aller gewerken wegen bekenen sullen vor vns, wy her sich czweschen en gehaldin hat vnd von en gescheiden ist. Auch sal eyn ider knappe, der do wandern wil, von der ganczen czechen briffe nemen, wy her sich off dem hantwerk gehaldin hot bey sulcher vnderscheit vnd ansslissunge. So wir derkennen mochten dy obgenanten artikeln gar,

ader yrkeyne ausen vns, vnser Stat ader dem gemeynen notcze vmbeqweme, ader schedlich czu zeyn das wir des alle czeit mechtig seyn sullen, dy czu tilgen, abeczunemen vnd, app is not were, czu vorwandeln vnd noch vnser Stat notcze andere czu gebin, des czu hocher kunthschaft habe wir vnser Stat Ingesegel an dezen briff lossen hengen. Gegeben an dem montage noch der Geborth vnser lieben frawen der Iarczal vnsers lieben hern Tausint virhundert vnd newen vnd phumffczig iar.

Z oryginału pergaminowego będącego niegdyś własnością p. Kajetana Jabłońskiego przepisano. Kopia znajduje się w arch. m. Lwowa. U oryginału wisiała pieczęć woskowa radziecka po kilkakrotnie już opisywana.

LIII.

We Lwowie 16. Marca 1462 r.

Piotr z Branic sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy poświadczają, że, kiedy Andrzej Odrowąż ze Sprowy wojewoda i starosta ruski zastępował sędziego ziemskiego po śmierci Ścibora z Wiszni, stanęła przed nim i podsędkiem Janem z Wysokiego Oluchna z Hermanowa żona Wojciecha Swatka z Ujazdu i zapisała mu 70 grzywien.

Nos Petrus de Brancze iudex, necnon Iohannes de Wyssokye subiudex terrestres Leopolienses generales significamus tenore presentium, quibus expedit generaliter universis tam presentibus quam futuris, presentium noticiam habituris, quomodo veniens personaliter ad presenciam magnifici domini Andree Odrowąnsch de Sprowa palatini et capitanei terre Russie generalis protunc in loco iudicis terrestris Leopoliensis residentis racione iudicis mortui et hoc generosi Stiborii de Visznya et mei subiudicis superius fati et aliorum dominorum infrascriptorum [1]) generosa Oluchna de Hermanow [2]), consors generosi Alberti Swathek de Vyasd [3]) iudicis castrensis Leopoliensis, non compulsa nec coacta nec aliquo errore devio seducta menteque corpore existens sana ac amicorum suorum maturo freta consilio libere recognovit, quia prefatus Albertus Swathek maritus suus dilectus septuaginta marcas pecunie communis monete et numeri Polonici consueti, marcam in quamlibet quadraginta octo grossos computando, in bona dotis alias possagu et in medietatem, quam de obligacione exemit ville dicte videlicet Hermanow importavit. Quasquidem septuaginta

marcas pecunie communis monete et numeri pretactorum ante fata Oluchna ipsi domino Swathek in et super tercia parte dotis et tercia parte sue exempcionis, ut superius dictum est, quam habet ibidem in Hermanow, reformavit, incorporavit et inscripsit presentibusque inscribit cum omni iure, dominio et proprietate, utilitatibus, censibus, proventibus, redditibus, fructibus, agris, pratis, campis, silvis, mericis, gays, piscinis et earum demissionibus, stagnis, fluviis, lacubus, tabernis ac obvencionibus generaliter universis, quocunque nomine vocitentur, ad dictam terciam partem dotis et etiam terciam sue exempcionis quomodolibet spectantibus, nichil in eadem tercia parte dotis et etiam tercia sue exempcionis pro suis successoribus ex aliis viris, quam ex ipso Swathek eggressuris, penitus reservando, dictam partem dotis et terciam predicte exempcionis per ipsum Swathek ipsiusque successores legittimos tenendam, habendam, possidendam, utifruendam tamdiu, quousque dicte septuaginta marce per successores ipsius Oluchne ipsi domino Swathek aut successoribus suis plenarie fuerint persolute. Etiam eadem domina Oluchna ibidem recognovit, quia equirea alias stado, que est et fiat in curia ibidem in Hermanow, illa est domini Swathkonis, quia ipsam solus coëmit et acquisivit. Terciam autem partem omnium supellectilium, domus et omnium peccorum et peccudum, conseminacionem autem totam hyemalem et vernalem horreum etiam totum prefata domina Oluchna antefato domino Swathek marito suo dilecto dedit, donavit et contulit perpetue et in evum, presentibusque dat, donat et largitur, per ipsum dominum Swathek predicta omnia fore obtinenda, super que omnia per ipsum dominum Swathek memoriale est positum, per iudicium vero receptum. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt appensa. Actum et datum Leopoli feria tercia proxima post dominicam Quadragesime videlicet Reminiscere anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo secundo, presentibus ibidem: reverendissimo in Christo patre et domino domino Gregorio, Dei gracia Archiepiscopo Leopoliensi, necnon magnificis, generosis et nobilibus dominis Dobeslao Zyrawsky Castellano Premisliensi et Capitaneo Loviczensi, Nicolao de Golegori Castellano Haliciensi, Georgio Strumilo Succamerario, Iohanne Swynka Vexillifero, Nicolao Romanowsky Subpincerna Leopoliensibus, Petro de Buczacz, Myklasz Herbort, Iohanne Swyrcz, Iohanne Podolecz, Thoma Lopaczynsky et aliis quampluribus testibus fidedignis ad premissa.

Pergaminowy dokument kilkakrotnie poprzekreślany, dość dobrze zachowany w Zakładzie nar. im. Ossolińskich nr. 786. Pergaminowych pasków, na których pieczęci były zawieszone, jako i pieczęci samych nie dostaje. Na odwrotnej stronie współczesny napis „*hanc inscribe et non aliam*“, drugi, jakoby próba pisma nieco późniejszego, wielkim książkowym charakterem „*Liber Pauli de Colomia, ora frater pro eo Ave Maria.*“

Pomiędzy tym dokumentem a wydrukowanym w tomie VI. A. G. Z. str. 67 zachodzi sprzeczność taka, że jeden z tych dokumentów nie może być prawdziwym. W powyższym dokumencie bowiem poświadcza Piotr z Branic sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy, że na dniu 16. Marca 1462 r. w obecności wymienionych świadków załatwił Andrzej Odrowąż ze Sprowy wojewoda i starosta ruski w zastępstwie zmarłego Ścibora z Wiszni sędziego ziemskiego razem z Janem z Wysokiego podsędkiem ziemskim lwowskim sprawę powyżej w dokumencie wyłuszczoną. W dokumencie w tomie VI. str. 67 zaś, pochodzącym z dnia 15. Września r. 1461 załatwia już Piotr z Branic jako sędzia razem z Janem z Wysokiego jako podsędkiem sprawę sądową. Jeżeliby więc Piotr z Branic był już 15. Września 1461 r. sędzią lwowskim, nie mógłby 16. Marca 1462 r. występować Andrzej Odrowąż ze Sprowy w zastępstwie zmarłego sędziego i nie mógłby przy dokumencie następnym z 5. Kwietnia 1462 r. występować Piotr Branicki jako świadek bez tytułu i to jako świadek przy dokumencie, w którym znowu Andrzej Odrowąż zastępuje jako sędziego zmarłego Ścibora z Wiszni. Kiedy Ścibor z Wiszni umarł nie umiemy na pewne oznaczyć, ostatni raz w znanych nam dokumentach występuje on 12. Września 1460 r. (A. G. Z. II., 166), odtąd już go nie spotykamy. Mógłby więc Piotr z Branic piastować urząd sędziowski w dniu 15. Września 1461 r., gdyby przeciw temu nie przemawiały dokumenta powyżej oddrukowany i numer następny. Ów dokument zaś z 15. Września 1461 r. (A. G. Z. VI., 67) choć zewnętrznie co do kształtu pergaminu, pisma, pieczęci nie obudza żadnego podejrzenia, to jednak co do treści wywołuje bardzo ważne. Pismo dokumentu tego jest wprawdzie dość okrągłe, ale w każdym razie takie, że mogło powstać w r. 1461 a na dobitkę znajduje się na odwrotnej stronie tego dokumentu napis podający treść jego napisany niewątpliwie współczesną ręką. Na paskach pergaminowych są zawieszone u niego dwie pieczęci woskowe pierwsza znana i niewątpliwa pieczęć Piotra z Branic, z herbem Hołobok i napisem ✕ s ✕ petri ✕ de ✕ brancze ✕ indicis . leopolie, druga tak znacznie otłuczona, że już ani znamion herbowych ani napisu w otoku rozpoznać nie można. Co do treści, to Jan Świnka występujący w dokumencie jako podstoli lwowski nie był nim ani wtedy, ani przed tem, ani po tem. W r. 1461 jest podstolim lwowskim Jan Chodorowski i to niezawodnie już 17. Sierpnia 1461 r. (A. G. Z. VI., 65) a jest nim jeszcze n. p. 13. Grudnia 1464 (zobacz poniżej nr. LV.) Jan Świnka nigdy podstolim nie był, był zaś chorążym lwowskim (jako taki występuje od 3. Marca 1463 w A. G. Z. II., 171). Dalej wymieniony w dokumencie Mikołaj z Gołogór podkomorzy lwowski nie był nim także już dnia 15. Września 1461 r. Podkomorzym lwowskim był wówczas już Jerzy Strumiło (był nim niewątpliwie już 17. Sierpnia 1461 A. G. Z. VI., 65) i był nim długo potem n. p. jeszcze 13. Grudnia 1464 r. (zobacz poniżej nr. LV.) Tak więc dwie główne w dokumencie występujące osoby mają nadane sobie godności, których albo nigdy nie piastowały (Jan Świnka) albo wtedy już nie dzierzyły (Mikołaj z Gołogór). Uderza także jeszcze w tym dokumencie, że podsędek, który razem z sędzią dokument ten wystawia, występuje prócz tego jeszcze w szeregu świadków. Pomiędzy wymienionymi świadkami wszyscy inni nie piastują żadnej godności, usuwają się więc ze ściślejszej kontroli. Tak więc mimo wszelkich zewnętrznych cech autentyczności muszę dokument z dnia 15. Września 1461 r., który oddrukowałem w A. G. Z. VI., 67, uznać za podrobiony. Jest to falsyfikat niewątpliwie albo współczesny albo nie długo po r. 1461 dokonany i to prawdopodobnie albo przez samego sędziego Piotra z Branic,

albo też przez kogo, kto miał pod ręką jego autentyczną pieczęć, autentyczność tej pieczęci bowiem wątpliwości nie podlega. Ponieważ zaś w dokumencie tym zachodzą tak ważne błędy, jak nadanie Świńce godności, której nigdy nie piastował, prawdopodobieństwo przemawia więcej za fałszerstwem, które wyszło nie od samego Piotra z Branic, lecz może od jakiego jego pisarza.

[1]) Nie może być wątpliwości, że tak data tego dokumentu, jak i świadkowie, co zresztą wynika i z tych słów: *dominorum infrascriptorum*, odnoszą się do czasu podanej w tym dokumencie czynności a nie do zrobionego przez Piotra z Branic i Jana z Wysokiego wyciągu. Porównaj n. p. A. G. Z. II., nr. 60, 70 i 72.

[2]) Hermanów wieś w powiecie lwowskim.

[3]) Będzie to pewnie wieś Ujazd w powiecie rohatyńskim.

LIV.

We Lwowie 5. Kwietnia 1462 r.

Andrzej Odrowąż ze Sprowy wojewoda i starosta Rusi jako zastępca zmarłego sędziego lwowskiego Ścibora z Wiszni i Jan z Wysokiego podsędek ziemski lwowski poświadczają, że Iwaszko Czahrowski i Fietko Raszkowicz opiekunowie dzieci po ś. p. Janie Daniłowiczu przeprowadzili podział majątkowy pomiędzy temi dziećmi a Mikołajem Sieniawskim, jako mężem Doroty, siostry tegoż Jana Daniłowicza a córki Daniła Zaderewieckiego.

Nos Andreas Odrowonsch de Sprowa palatinus et capitaneus terre Russie generalis, pro [1]) tunc locum iudicis terrestris Leopoliensis tenens et Iohannes de Wyssokye su(*biudex*) terrestris Leopoliensis, significamus tenore presencium, quibus expedit generaliter universis tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, quomodo venientes personaliter ad presenciam nostram et dominorum inferius descriptorum [2]) nobiles Iwaszko Czahrowsky et Fyethko Raszkowycz patrui et tutores puerorum olim nobilis Iohannis [3]) Danylowycz videlicet Nicolai, Petri, D(*imetrii*), Iohannis, non compulsi non coacti neque aliquo errore devio seducti, mente corporeque existentes sani ac amicorum, consanguineorum predictorum puerorum maturo freti consilio videlicet g(*enerosorum*) et nobilium dominorum Iohannis et Iursze de Chodorowstaw, Pauli et Pstan Iurkowskych [4]), Michaelis Wyercząszky, Iuchnonis Nagwaszdan de Stankow, Fyethkonis Czolhanski [5]), Iohannis Nyenczynski coram

nobis libere recognoverunt, quia generosus dominus Nicolaus Syenyewski ex invencione et consensu ipsorum et prefatorum propinquorum [6]) pr(*edictorum*) puerorum consanguineorum tricentas sexagenas post generosam Dorotheam filiam olim generosi Danylonis Zaderewyeczski, sororem vero eciam nobilis Iohannis D(*anilo*)wycz, consortem autem suam legittimam, racione dotis alias za possag tollere, recipere et realiter levare debet, centum [7]) autem sexagenas eximendo generosam Margaretham, matrem p(*redictorum*) puerorum de dotalicio [8]) quinquaginta vero marcas nobili Iohanni Nyenczynsky eciam racione dotis post nobilem Katherinam amitam prefatorum pueororum (*sic*) de consensu v(*oluntate*) et mandato antefatorum tutorum et amicorum dedit et exolvit. Quarum [9]) sumarum summae tocius quingente marce et quinquaginte (*sic*) marce pecunie communis monete et numeri Po(*lonicalis con*)sueti, marcam in quamlibet octo grossos et XL^{ta} computando; in quibus quingentis quinquaginta marcis tricentarum sexagenarum racione dotis et centum sexagenarum cum quinquaginta racione certi ac veri debiti per prefatum Nicolaum dictum est (*sic*) persoluti antefati tutores et amici consanguinei puerorum dictorum ex invencione et diffinicione nostris tanquam iudicum in (*iudicio*) in hys causis residencium et hoc propter absenciam iudicis terrestris Leopoliensis mortui videlicet generosi Stiborii de Wysznya bona et villas videlicet Zdzurow, Podmichalowe, Kolokolin [10]) in districtu Leopoliensi territorioque Zudaczowyensi iacentes prefato Nicolao Syenawski ipsiusque successoribus legittimis cum omni iure, dominio et proprietate, nichil iuris (*pro se*) aut pueris predictis in eisdem villis penitus reservando, immo obligatorio tenere dederunt, commiserunt et contulerunt presentibusque dant, committunt et conferunt [11]) et ipsum in possessionem villarum predictarum p(*er ministerialem*) Zudaczowyensem videlicet Iassek incorporaverunt et intromiserunt, quasquidem villas prefatus Nicolaus suaque posteritas legittima habebit, tenebit et possidebit cum omni iure, dominio, utilitatibus, censibus, proventibus, redditibus, fructibus, agris, campis, pratis, agriculturis cultis et incultis, silvis, mericis, nemoribus, borris, rubetis, quercetis, fluviis, stangnis, paludibus, piscinis et earum demissionibus, rippis, curiis, molendinis et eorum emolumentis, kmetonibus, laboribus, conseminacionibus, tabernis, penis ac obvencionibus generaliter universis, quocunque (*nomine*) et vocabulo vocitentur, necnon cum omnibus appendiis et coherenciis ad dictas villas quomodolibet spectantibus, prout in suis metis et graniciebus longe, late et circumferencialiter sunt limitate et d(*istincte*), tenebit dictas villas a festo Nativitatis Domini proxime affuturo ad aliud et sic ab anno ad annum quousque quingente et quinquaginte (*sic*) marce per ipsos Iwaszkonem Czahrow(*sky, Fye*)thkonem Raszkowycz aut antefatos pueros vel eorum successores ipsi Nicolao plenarie fuerint persolute. In quaquidem possessione dictarum villarum sepefati tutores, videlicet Iwaszko et Fyethko, Nicolaum ab omni persona sexus utriusque protegere et

tueri sunt obligati presencium sub vigore; si autem non protegerent vel etiam prefati pueri ad annos pubertatis devenientes (*em*)pcionem tenere nollent vel ipsam quovismodo infringere vellent et ob hoc ipse Nicolaus dampnum aliquod pateretur, illud super simplicem assercionem ipsius prefatorum tutorum fieri debet (*iu*)ramento corporali ipsius Nicolai excluso et dum pro hys prefati tutores per ipsum Nicolaum sic in ius terrestre aut castri Leopoliensis [1]) citarent, extunc in primo termino et totam causam propriam (*perdere*) debent succumbendo per tres marcas iudicio et parti, non evadendo ipsum ullo iure nec litteris regalibus, bello, expedicione, legacione, prescripcione, colloquio generali, novis seu veteribus constitu(*cionibus vel*) laudis terre, vera aut simplici infirmitate, reposicione et reclamacione terminorum causa belli aut excepcione ad districtus alios pro maiori nec aliqua re excogitata eis in facto s(*ubsidiaria, sed*) quibuscumque rebus et coloribus exquisitis evadere vellent, hys omnibus in primo termino parerere et totum ipsorum causam propriam perdere debent et iam in eodem primo termino prefatus Nicol(*aus pre*)fatos videlicet Iwaszkonem et Fyethkonem in toto suo lucro, penis et dampno condempnare potens erit tanquam in termino peremptorio, super que omnia per dominum Nicolaum me(*moriale*) est positum, per nos vero receptum. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt subappensa. Actum et datum Leopoli feria secunda post dominicam Quadragesime Iudica (*me*) proxima anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo secundo, presentibus ibidem generosis et nobilibus dominis Georgio Strumilo Succamerario, Nicolao Romanowski (*Subpincerna*) Leopoliensibus, Iohanne Cola de Daleyow Succamerario Haliciensi, Mikitha de Dublany, Petro Branyeczski, Iohanne Krąpszky, Iohanne .....

Oryginału nie mamy, pozostał tylko projekt dokumentu tego na pergaminie, który zapewne zaraz otrzymał poniżej wykazane poprawki. Czy tedy dokument tej treści wystawionym został, nie wiemy, jest jednak prawdopodobieństwo, iż go inaczej napisany wydano, bo ta sama ręka, która projekt ten pisała, poprawiała a nareszcie tym samym atramentem przekreśliła, napisała na odwrotnej stronie: *Nullius valoris tantum propter incisuras*, i rzeczywiście nie w jednem miejscu jest pergamin tak przetartym, że nie mógł służyć za podstawę pismu urzędowemu. Rozumie się, iż pieczęci nigdy nie było. Projekt ten służył widocznie do oprawy jakiejś książki w małem folio, jak tego dowodem resztki kleju i obcięcie z obu stron. Projekt ten jest własnością Zakładu nar. im. Ossolińskich nr. 788.

[1]) Nad ustępem od *pro* aż do *subiudex* napisano tą samą ręką: *iudex protunc cause huius existens propter absenciam iudicis terrestris Leopoliensis mortui videlicet generosi* (Stiborii de) *Viszna.*

[2]) Na boku: (nobiscum) *protunc in iudicio terrestri sedencium.*

[3]) Na górze nad następnem słowem napisane.

[4]) Porównaj poniżej dokument nr. LXXVIII.

[5]) Obok na pół przecięte wyrazy . . . . *agis* . . . . *Zdzu(row)* . . . . *huha* . . . . *uas* . . . . *(ma)rcas* . . . . *tis* . . . . *prefato* . . . . *(Da)nilowicz* . . . . *habuit.*

[6]) Słowo to przekreślone, nad niem tąż ręką napisano: *amicorum.*

[7]) Nad ustępem od *centum* aż do *predictorum* napisano: *et recognoverunt, quod idem Nicolaus eximit generosam Margaretam, uxorem prefati.*

[8]) Dwa te wyrazy przekreślone.

[9]) Nad słowami *Quarum . . . . pecunie* napisano: *et hec premissa debita solvit de consensu, voluntate et mandato antefatorum tutorum et amicorum puerorum predictorum.*

[10]) Żurów, Podmiłowce i Kołokolin wsie w powiecie rohatyńskim.

[11]) Od *presentibusque* do *conferunt* przekreślone.

[12]) Nad ustępem od *Leopoliensis* do *propria* napisano: *a cuiuscunque districtu . . . . ab omnibus districtibus propriis.*

LV.

We Lwowie 13. Grudnia 1464 r.

Szlachta ziemi lwowskiej i powiatu żydaczowskiego zawiera konfederacyą z miastem Lwowem celem obrony wspólnych interesów.

Nos Georgius Strumilo de Dimoszyn succamerarius Leopoliensis, Iohannes Swynka de Pomorzany [1]) vexillifer, Iohannes de Iaczimyrz [2]) dapifer, Iohannes Chodorowsky de Brzozdowcze [3]) subdapifer, Petrus de Brancze [4]) iudex terre Leopoliensis, Iohannes et Dobeslaus de Olyesko [5]), Andreas de Szenno [6]), Iohannes de Kulykow [7]), Iurscha de Chodorowstaw, Stanko de Dawydow [8]), Iohannes de ibidem, Paulus et Stano de Czarthorie [9]), Petrus Czebrowsky de Stoky [10]), Dmitr Lahodowsky de Pohorelcze [11]), Iohannes de Czemyerzincze [12]), Iohannes de Niesluchow, Raphael de Streptow, Michael Kay de Drewlyani, Martinus de Mylathin [13]), Stanislaus de Lyesky [14]), Nicolaus Semp de Zelyechow [15]), Martinus Calyenyk de Podhaycze [16]), Iohannes de Mylathin, Nicolaus Wiprothek de Pyeczichwosty [17]), Michno et Paschko de Borschow [18]), Iurgy de Malczicze [19]), Iohannes et Petrus de Zymnawoda, Iohannes de Malyeczkowycze [20]), Wlodek de Cuczani [21]), Iohannes et Stanislaus de Banunyn [22]), Blazek de Sroky [23]), Michael de Myrisczow [24]), Syenko Halka de Elgyschow [25]), Syenko de Nahorecz [26]), Olyechno de Drohoschow [27]), Marko et Lyenko de ibidem, Petrus Wolczko de Clodzyencze [28]), Steczko et Onysko et Steczko Ilko de

Czerkas [29]), Dmitr de Huniatycz [30]), Michael de Strzelczicze [31]), Fyedko de Czolhancze [32]), Fyedko et Steczko de Mlynyscze, Dmitr et Iaczko de Dedoschycze [33]), Iaczko de Rosznytow, Andreyko de Swariczow [34]), Iwaschko de Dulyebi [35]), Iwan de Koschawa [36]), Alexa de Wyethwycze [37]), Luczka de ibidem, Danko et Myka de Balycz [38]), Prothassy de Sulyeyathicze [39]), Nicolaus de Czernow [40]), Iączko de Nowosyelcze [41]) et Syenko de Balicz significamus tenore presencium, quibus expedit, generaliter universis presentibus et futuris, presentium noticiam habituris, quomodo, ne in agendis et causis per nos tractandis terre civitatisque Leopoliensis ac districtus Zudaczouiensis rem publicam concernentibus et tangentibus, Regie Maiestati et inclite sacreque Corone Regni Polonie aliquatenus reddamur suspecti, primo et principalius promittimus serenissimo principi et domino domino Kazimiro Dei gracia Regi Polonie, magno duci Lythwanie, Russie Prussieque domino et heredi etc., domino nostro gratiosissimo, ac inclite et sacre Corone Regni Polonie sinceram fidelitatem debiteque obediencie puritatem, attendentes insuper et libramine vere rationis pensantes, quomodo ex inadvertencia et discordia nostra terra Leopoliensis districtusque Zudaczouiensis nostre inhabitacionis, similiter et civitas Leopoliensis, ad quam in extrema necessitate tota terra Russie tamquam ad civitatem capitalem suam habet respectum et refugium, per plurimos annos usque in hactenus diversis iniuriis, impressionibus, gravaminibus, calumpniis et dampnis hinc inde affliguntur, ita quod pre gravaminum afflictione amplius non valeant respirare, volentesque huiuscemodi casum instaurare, ut in adversis maioribus ad resistendum consiliis et auxiliis abundemus, cum consulibus et civibus totaque communitate civitatis predicte Leopoliensis fraterna unione nos univimus, et eos in confratres nostros nobis coniuratos, prout et litera eorum ab altera parte nobis data evidencius canit [42]) gratanter suscepimus hoc modo: Quod promittimus et spondemus civitati Leopoliensi omnia iura et privilegia eiusdem civitatis cum omnibus articulis in eis contentis ac consuetudines singulas ab antiquo tentas tenere et observare firmiter et illese, et quod consulibus et civibus totique comunitati dicte civitatis Leopoliensis, pro augmento et profectu reipublice sive communis boni civitatis eorum consiliis, auxiliis, defensionibus ac omnimodo semper et irrecuse assistere volumus. Si vero per aliquam sive aliquas personam vel personas cuiuscumque status, dignitatis vel preeminencie existat vel existant in iuribus suis dicta civitas Leopoliensis sive eius consules, cives et incole vexati, impediti, molestati, debilitati seu quovismodo perturbati vel eciam quascunque alias passi iniurias fuerint, ita quod pro suis iuribus, iniuriis et oppressionibus sive defectibus coram Regia Maiestate, vel alibi actionem habere pretenderent, et nos pro asistencia et defensione iurium et causarum suarum requisierint, extunc pro eisdem iuribus, oppressionibus seu defectibus dictorum consulum, civium et incolarum Leopoliensium aliquos de confratribus

nostris terrigenis coniuratis Leopoliensibus cum dictis consulibus sive civibus ad Regiam Maiestatem vel alibi, ubi causa locum audiendi habuerit, mittemus in propriis expensis et impensis, ita quod dicti domini terrigene confratres nostri, qui in tali causa civili per nos fuerint transmissi, dicte civitatis Leopoliensis iurium amfractus, iniurias, gravamina calumpniarum, oppressiones et singulos defectus coram Regia Maiestate vel ubi locus fuerit una cum dictis consulibus sive civibus Leopoliensibus exponant, producant et defendant, tanquam tocius et ipsiusmet terre Leopoliensis et districtus Zudaczouiensis causam propriam. In casu etiam, quo civitati Leopoliensi aliqua gravamina manus violenta, insidie sive insecuritates a quibuscunque personis aut insultus hostiles imminerent quoquo modo et consules sive cives Leopolienses pro succursu et auxilio ad unum terrigenam Leopoliensem sive Zudaczouiensem intimaverint, extunc ille terrigena ad alios et illi alii ad ceteros terrigenas predictos fratres nostros coniuratos destinare debebunt, sub iuramentis et humanitate eorum ea notificando in instanti et nos quam cito ea perceperimus, promittimus in propriis expensis et impensis diei noctique non parcendo in civitatem Leopoliensem omnes convenire, quilibet pro posse suo eiusdem civitatis Leopoliensis consulibus et civibus in auxilium, consilium et defensionem, collis et bonis nostris eis omnimodo asistentes. Pollicemur etiam et spondemus nullas conventiones seu colloquia absque consulibus Leopoliensibus celebrare, sed quod ipsi consules Leopolienses singulis conventionibus et colloquiis nostris, ad que eos invitare sive vocare debebimus, ipsis diem et locum notificando, in consiliis nostris semper interesse, et una nobiscum sive inter nos locum habere debent, tanquam fratres nostri coniurati, pro republica terre et civitatis Leopoliensis et districtus Zudaczouiensis fideliter consulentes. Insuper si acciderit alicui civi sive incole civitatis Leopoliensis infra terram Leopoliensem aut districtum Zudaczouiensem in viis, villis aut quibusvis aliis locis damna, lesiones, violencie, rapine, iniuste depactaciones, depredaciones, furticinia sive quecunque iniurie fuerint illata et per eum alicui de predictis confratribus nostris coniuratis aut in villis eorum notificatum et expositum fuerit, extunc idem terrigena aut officialis suus requisitus absque mora alios vicinos terrrigenas per nuncios avisare et obdestinare debet solus, illis non expectatis, diligenciam facere debebit celeriter secundum requisicionem dicti civis et incole Leopoliensis eiusmodi iniuriam passi, qui omnes obdestinati statim auxiliis defensione facta et latronum insecucione et quovismodo necessario et opportuno eidem civi sive incole Leopoliensi assistere tenebuntur. Premissa itaque omnia et singula, prout superius pertinenter sunt descripta, sub iuramentis nostris corporalibus in sacramento per nos singulos dictis consulibus, civibus et incolis Leopoliensibus iam de facto prestitis ac sub humanitate, fide et honore nostris promittimus una cum successoribus nostris, quos pro republica in ulteriores annos con-

servanda volumus esse obligatos, prefatis consulibus, civibus et incolis Leopoliensibus eorumque successoribus, fideliter et absque omni corruptela humanitatis nostre tenere et observare perpetuo et in evum. Cuius rei in evidencius testimonium et robur maioris firmitatis sigilla nostra presentibus sunt subappensa. Datum in Conventione Leopoliensi feria quinta ipso die sancte Lucie virginis anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quarto.

Oryginał pergaminowy wcale dobrze zachowany w archiwum miasta Lwowa. Na odwrotnej stronie współczesny napis: *Littera confederationis nobilium cum civitate sub eorum sigillis 1464.* Na sznurkach z jedwabiu kręconego koloru czerwonego zawieszone dziś jeszcze 44 pieczęci (z pierwotnie zawieszonych 47), częścią na zwyczajnym, częścią na ciemnozielonym wosku wyciśnięte, a mianowicie:

Nr. 1: Znak herbowy podobny do Kuszaby czyli Paprzycy, napis w otoku: S. IANKONIS . DE . CHODOROW.

Nr. 2: Saława taka sama jak nr. 64 na tablicy w broszurze: Znaki pieczętne Rusi (Paryż 1862), jest to pieczęć sygnetowa bez napisu w otoku.

Nr. 3: Sas z napisem: S HERMANI DE SWARYCOW.

Nr. 4: Szeliga z napisem: S . IOHANNIS . DE . . YOWLI . .

Nr. 5: Brakuje.

Nr. 6: Sas z napisem ruskim: + ꙗ҆ꙁ҆ꙋ҆ꙗ҆ꙁ҆ꙋ҆ѧ҆ѣ҆ . . ꙗ҆ꙋ҆ꙗ҆ѣ҆ѣ҆ѧ.

Nr. 7: Bończa sygnet bez napisu.

Nr. 8: Korczak z napisem: S . MICHNO . . . DE . BORSOFSKY.

Nr. 9: Korsak z napisem: + S ✱ STANISLAY ✱ KOYS + D . WYUTHO.

Nr. 10: Dębno z napisem: SIGILLUM IOHAN̄IS DE OLEZNO (*sic* n zamiast k)

Nr. 11: Leliwa z napisem: S . STANISLAI . DE . HWR.

Nr. 12: Hołobok z napisem: × S × PETRI × DE × BRANCZE × IUDICIS × LEOPOLIE.

Nr. 13: Korczak z napisem: S . MICHAELIS DE . BORSSEV.

Nr. 14: Znak herbowy taki jak nr. 1 z napisem ruskim bardzo uszkodzonym: ꙗ҆ꙁ҆ꙋ҆ѧ҆ѣ҆ꙗ҆ѧ.....

Nr. 15: Hołobok z napisem: S . PETRUS CZEKOWSKY, tak a nie CZEBROWSKY, jak stoi w dokumencie.

Nr. 16: Brakuje.

Nr. 17: Waryant Kościeszy wyglądający najpodobniej do nr. 104 na tablicy w broszurze: Znaki pieczętne Rusi, z tą jednak różnicą, że nasz znak jest odwrócony (strzałą na dół) i że ma tylko jednę poprzeczną belkę, tak jak prawdziwa Kościesza. Napis w otoku ruski tak zniszczony, że go już odczytać nie można

Nr. 18: Dębno z napisem: SIGILLUM IOHAN̄IS DE OLEZNO.

Nr. 19: Grzymała z napisem: S ✱ PAULS ✱ DE ✱ IURKOUICZ.

Nr. 20: Brakuje.

Nr. 21: Saława z napisem ruskim: ПЄЧѦТЬПѦНѦЄ.
Nr. 22: Sas z napisem: S IOHANNIS DE HOSCHOW.
Nr. 23: Sas z napisem: S ILKO STECKO DMN⁹ DE SIRKAZ.
Nr. 24: Korczak z napisem: S . MICHN . . . . DE . BORSOFSKY.
Nr. 25: Korczak z napisem: S . IOHANNIS . DE BANNYNSKI.
Nr. 26: Taki znak jak na nr. 1 z ruskim napisem: ПЄЧТѦН . . . . .
Nr. 27: Grzymała z napisem: S ✶ PAULS ✶ DE ✶ IURKOUICZ.
Nr. 28: Waryant Sasa polegający na tem, że pod półksiężycem znajduje się coś na kształt litery gotyckiej N i że strzała jest ostrzem do góry zwrócona, napis w otoku: S . . . . CONIS . DE . DZEDOSICZE.
Nr. 29: Znak taki jak nr. 83 na tablicy w broszurze: Znaki piecz. Rusi z tą tylko różnicą, że na samym szczycie znajdują się dwie rozszczepione laseczki, tak jak na szczycie nr. 30 na tej tablicy tejże broszury, napis w otoku ormiański, którego odczytać nie umiem.
Nr. 30: Sas z napisem S ILKO STECKO DMN⁹ DE SIRKAZ.
Nr. 31: Waryant Saławy polegający na tem, że trzy krzyże umieszczone są na zewnątrz a nie na wewnątrz koła, napis w otoku ruski . . . . ЧѦ . . . ПѦNѦIIѦN . . .
Nr. 32: Dębno z napisem: SIGILLUM IOHAN̄IS DE OLEZNO.
Nr. 33: Waryant Dąbrowy różniący się tem od zwykłej, że na ocelach stoją prostopadle dwa długie miecze tak wysokie, jak cała podkowa z krzyżem, napis w otoku + S . GEO . . . . STRVMILO DE DYMOSIN.
Nr. 34: Sas z napisem: S HERMANI DE SWARYCOW.
Nr. 35: Taki sam jak nr. 29.
Nr. 36: Jastrzębiec z napisem S . NICOLAI DE SARKOWCZE.
Nr. 37: Saława, sygnet bez napisu.
Nr. 38: Sas z napisem ruskim: + ЯGЄПЄЧѦТЬПѦЮРЬЄВѦ.
Nr. 39: Sas z napisem: S ILKO STECKO DMN⁹ DE SIRKAZ.
Nr. 40: Taki znak jak nr. 1 z napisem ruskim: ПЄЧТѦН . . . . . .
Nr. 41: Taki znak jak nr. 40, ale odwrócony z napisem: S . PETRI DE BRSTCZ.
Nr. 42, 43, 44: Sas z napisem: S . IOHANNIS DE HOSCHOW.
Nr. 45 i 46: Jastrzębiec z napisem S . NICOLAI DE SARKOWCZE.
Nr. 47: Sas z napisem: S . HERMANI DE SWARYCOW.

Z uczuciem głębokiej wdzięczności oświadczam tutaj, że odczytanie napisów na tych pieczęciach i oznaczenie znaków herbowych zawdzięczam rzadkiej zaiste uprzejmości i uczynności najznakomitszego niezawodnie sfragisty polskiego dra Fr. Piekosińskiego. Z powyższego opisu widzimy, że pierwotnie wisiało u dokumentu tego pieczęci 47, pozostało jeszcze 44, brak zaś piątej, szesnastej i dwudziestej. Kilka pieczęci wyciśniętych jest jednym i tym samym tłokiem, mianowicie nr. 3, 34 i 47, — potem nr. 2 i 37, — potem nr. 6 i 38, — potem nr. 8 i 24, — dalej nr. 10, 18 i 32, — dalej nr. 14, 26 i 40, — dalej nr. 19 i 27, — dalej nr. 22, 42, 43 i 44, — dalej nr. 23, 30 i 39, — dalej nr. 29 i 35 a wreszcie nr. 36, 45 i 46. Znak pieczętny pojawiający się w nrach. 1, 14, 26, 40 i 41 z drobnemi odmianami, podobny do Kuszaby, uważa

dr. Piekosiński za rodzaj strzemienia lub też tego żelaza, które się używa u wozów, aby za pomocą jego założyć naszyjnik konia na dyszel. Z 65 szlachty, którzy do konfedracyi tej przystąpili, tylko zatem 47 zawiesiło swe pieczęci a z nazw na tych pieczęciach umieszczonych zaledwie kilka zgadza się z temi, które zachodzą w samym dokumencie. Różnice te dadzą się może tym sposobem wytłómaczyć, albo że synowie nie mając własnych pieczęci używali pieczęci po ojcu pozostałej, albo że szlachcic, przeniósłszy się na inne dobra, z tych się pisał a na pieczęci wyryta była nazwa dóbr dawniejszych (za tem przemawia i ta okoliczność, że, jak pokazują podane poniżej w notach objaśnienia, wszyscy uczestnicy konfederacyi piszą się od dóbr w ziemi lwowskiej i żydaczowskiej, to jest od tych, na których w r. 1464 siedzieli) albo wreszcie, że szlachcic nie mający własnej pieczęci użył pieczęci szlachcica innego, lecz tymże herbem się pieczętującego. Dojść więc do tego, do którego z wymienionych w dokumencie uczestników należy każda poszczególna, u dołu zawieszona pieczęć, byłoby rzeczą nadzwyczaj trudną a może już nawet niepodobną. W każdym razie jednak zawierają te napisy bogaty materyał heraldyczny, który kiedyś posłuży może jakiemu umiejętnemu heraldykowi.

Wiadomo, że konfederacya albo jak mówią sami uczestnicy konjuracya, nazywają bowiem siebie samych *coniurati*, zwrócona była przeciw możnowładczej rodzinie Odrowążów i to przedewszystkiem Odrowążów piszących się ze Sprowy, nie znajdujemy więc pomiędzy uczestnikami ani jednego szlachcica pieczętującego się Odrowążem. Ze szlachty piastującej wówczas urzędy w lwowskiej ziemi nie znajdujemy w dokumencie wymienionego ówczesnego podsędka Jana z Wysokiego, dlatego, że pieczętował się herbem Odrowąż, dalej podczaszego Mikołaja z Romanowa, który według Niesieckiego miał używać herbu Bożawola, sędziego grodzkiego Wojciecha Swathek, podstarościego Jana ze Sokolnik, o których nie wiem, jakim się herbem pieczętowali, i niektórych mniejszych z nazwisk mi nieznanych. Województwo, kasztelaństwo i starostwo zaś znajdowały się w ręku Odrowążów ze Sprowy, a mianowicie województwo i starostwo ruskie czyli, jak się wówczas jeszcze często zwie, lwowskie, jako i tenuta żydaczowska w ręku Andrzeja, kasztelania lwowska zaś w ręku Pawła Odrowążów ze Sprowy.

Dokument powyższy, jako i następny, dotyczący tej samej sprawy, jest to bowiem zobowiązanie wystawione ze strony miasta Lwowa, należą niezawodnie do najważniejszych, jakie w tym zbiorze znalazły miejsce. Jest to może jedyna w swoim rodzaju w dziejach polskich konfederacya i ścisły związek całej okolicznej szlachty z miastem, postawionem w związku tym zupełnie na równi ze szlachtą do tego stopnia, że szlachta obowiązuje się nie odbywać żadnego zgromadzenia bez udziału reprezentantów miejskich. O ostatecznem załatwieniu tej sprawy pisze Długosz pod r. 1465, o zawiązanej konfederacyi atoli nie wspomina.

Drukiem ogłoszony nie był ani powyższy dokument, ani następny, znano je dotąd tylko z niedokładnego podania treści w Zubrzyckiego kronice miasta Lwowa str. 116 i 117, gdzie Zubrzycki podaje także w niejednem miejscu błędny spis szlachty, która w związku tym udział brała. Pieczęci skonfederowanej szlachty nigdzie dotąd nie były opisane z wyjątkiem jedynego inwentarza archiwum miejskiego we Lwowie, zawierającego opisy tak niesłychanie błędne, że prawie ani słowa trafnego w nich nie ma.

[1]) Pomorzany miasteczko w powiecie złoczowskim.

[2]) Jaćmierz miasteczko w powiecie sanockim.

[3]) Brzozdowce miasteczko w powiecie bóbreckim; ten Chodorowski pisał się także *de Chodorowstaw*, jest to teraźniejszy Chodorów miasteczko w powiecie bóbreckim.

[4]) *Branic* nie ma dzisiaj we wschodniej Galicyi, ale że były niegdyś wynika z dokumentu oddrukowanego powyżej nr. X.

[5]) Olesko miasteczko w powiecie złoczowskim.

[6]) Siennów wieś w powiecie łańcuckim.

[7]) Kulików miasteczko w powiecie żółkiewskim.

[8]) Dawidów wieś w powiecie lwowskim.

[9]) Czartorya wieś w powiecie bóbreckim.

[10]) Stoki wieś w powiecie bóbreckim.

[11]) Pohorylce wieś w powiecie przemyślańskim, gdzie także leży Łahodów.

[12]) Ciemierzyńce w tymże samym powiecie.

[13]) Niesłuchów, Streptów, Derewlany i Milatyn wsie w powiecie Kamionackim (Kamionka strumiłowa).

[14]) Pewnie Laszki, lecz trudno orzec które? jest bowiem tej nazwy wsi kilka w powiatach lwowskim, rudeckim, przemyślańskim, bóbreckim i innych.

[15]) Żelechów mały i wielki wsie w powiecie kamionackim.

[16]) Podhajce miasto powiatowe.

[17]) Pieczychwosty wieś w powiecie żółkiewskim.

[18]) Borszów wieś w powiecie przemyślańskim.

[19]) Malczyce wielkie i małe w powiecie gródeckim.

[20]) Zimnawoda, Maliczkowice w powiecie lwowskim.

[21]) Kuczyny przysiołek do Radrusza w powiecie rawskim.

[22]) Banunin wieś w powiecie kamionackim.

[23]) Sroki wieś w powiecie lwowskim.

[24]) Miryszczowa nie ma, jest atoli Mirów w powiecie kamionackim.

[25]) Wsi takiej odszukać nie umiem.

[26]) Nahorce małe w powiecie kamionackim, Nahorce wielkie w żółkiewskim.

[27]) Doroszów mały i wielki w powiecie żółkiewskim.

[28]) Kłodzienko w tymże powiecie.

[29]) Czerkasy w powiecie rudeckim.

[30]) Honiatycze w tymże powiecie.

[31]) Może Strzelczyska w powiecie mościskim.

[32]) Może Czołhynie w powiecie jaworowskim.

[33]) Młyniszcze i Dzieduszyce w powiecie złoczowskim.

[34]) Rożniatów miasteczko i Swaryczów wieś w powiecie dolińskim.

[35]) Tej nazwy Duliby znamy trzy wsie we wschodniej Galicyi w stryjskim, w czortkowskim i bóbreckim powiecie, tutaj pewno Duliby w stryjskim, bo szlachta poprzednia i następna jest także z ziemi żydaczowskiej.

[36]) Hoszów w powiecie dolińskim.

[37]) Witwica w tymże powiecie.

[38]) Balicze w powiecie żydaczowskim.

[39]) Sulatycze w tymże powiecie.

[40]) Czerniów w powiecie rohatyńskim.

[41]) Nowosielce wieś w powiecie bóbreckim.

[42]) Porównaj dokument następny nr. LVI.

LVI.

We Lwowie 13. Grudnia 1464 r.

Miasto Lwów zawiera konfederacyą ze szlachtą ziemi lwowskiej i powiatu żydaczowskiego celem obrony wspólnych interesów.

Nos consules civitatis Leopoliensis residentes et antiqui unacum advocato et scabinis, magistris mechanicorum alias Sczechmystrzy ac cum tota communitate civitatis predicte Leopoliensis significamus tenore presentium, quibus expedit, generaliter universis, presentibus et futuris, presentium notitiam habituris: quomodo, ne in agendis et causis per nos tractandis terre et civitatis Leopoliensis districtusque Zudaczouiensis rempublicam concernentibus et tangentibus Regie Maiestati et inclite sacreque Corone Regni Polonie aliquatenus reddamur suspecti primo et principalius promittimus serenissimo principi et domino domino Kazimiro Dei gratia Regi Polonie, magno duci Lithwanie, Russie Prussieque domino et heredi etc., domino nostro gratiosissimo, ac inclite et sacre Corone Regni Polonie sinceram fidelitatem debiteque obediencie puritatem. Attendentes insuper et libramine vere rationis pensantes, quomodo ex inadvertencia et discordia nostra erga terram Leopoliensem et districtum Zudaczouiensem habita, ipsa terra et civitas Leopoliensis districtusque Zudaczouiensis per plurimos annos exactos usque in hactenus diversis iniuriis, impremissionibus, gravaminibus, calumpniis, defectibus et dampnis hinc inde acriter affliguntur, ita, quod pre gravaminum afflictione amplius non valeant respirare, volentesque huiusmodi casum instaurare, ut in adversis maioribus ad resistendum consiliis et auxiliis abundemus, cum dominis dignitariis et terrigenis terre Leopoliensis et districtus Zudaczouiensis, fraterna

unione nos univimus et eos in confratres nostros coniuratos, prout et litera eorum ab altera parte nobis desuper data evidencius canit et ostendit [1]), gratanter suscepimus hoc modo, quod promittimus et spondemus terre Leopoliensi districtuique Zudaczouiensi omnia iura et privilegia cum articulis in eis contentis et consuetudines singulas antiquas et rationabiles tenere et observare firmiter et illese, et quod predictis dominis dignitariis et terrigenis pro augmento et profectu reipublice sive comunis boni terre Leopoliensis districtusque Zudaczouiensis auxiliis et consiliis competentibus semper et irrecuse assistere volumus. Si vero per aliquam sive aliquas personam vel personas cuiuscunque status, dignitatis vel preeminencie existat vel existant in iuribus suis prefata terra Leopoliensis et districtus Zudaczouiensis vexati, impediti, molestati, debilitati seu quovismodo perturbati vel etiam quascunque alias passi iniurias fuerint, ita quod pro suis iuribus, iniuriis, oppressionibus sive defectibus coram Regia Maiestate vel alibi actionem pretenderent habere, et nos pro assistencia defensioneque iurium et causarum eorum requisierint, extunc pro eisdem iuribus, iniuriis, oppressionibus, defectibus sive quibusvis perturbacionibus dictorum dominorum dignitariorum et terrigenarum terre Leopoliensis et districtus Zudaczouiensis aliquos de confratribus nostris consularibus sive civibus Leopoliensibus cum dictis dominis dignitariis aut terrigenis ad Regiam Maiestatem aut alibi, ubi causa audiendi locum habebit, mittemus in propriis expensis et impensis eisdem nunciis nostris impendendis, qui consules vel cives per nos missi prefate terre Leopoliensis et districtus Zudaczouiensis iurium amfractus, iniurias, gravamina calumpniarum, oppressiones et singulos defectus coram Regia Maiestate vel ubi locus fuerit una cum dictis dominis dignitariis sive terrigenis terre Leopoliensis aut districtus Zudaczouiensis exponant, producant et defendant, tanquam ipsiusmet civitatis Leopoliensis causam propriam. In casu etiam, quo terre Leopoliensi sive districtui Zudaczouiensi aliqua gravamina, manus violenta, insidie sive insecuritates a quibuscunque personis aut insultus hostiles imminerent, extunc predictos dominos dignitarios et terrigenas Leopolienses et Zudaczouienses ad civitatem nostram confugientes suscipere volumus, eis consiliis et auxiliis defensionibusque in civitate Leopoliensi possetenus assistentes. Pollicemur etiam et spondemus, quod pro communi bono predictarum terrarum videlicet terre Leopoliensis et districtus Zudaczouiensis similiter et civitas Leopoliensis singulis convencionibus et colloquiis per prefatos dominos dignitarios et terrigenas terre Leopoliensis et districtus Zudaczouiensis celebrandis, dum ad id avisati fuerimus per prefatos dominos dignitarios et terrigenas, consiliis nostris per certos confratres nostros consulares interesse volumus, qui confratres nostri pro republica predictarum terrarum similiter et civitatis Leopoliensis unacum predictis dominis dignitariis et terrigenis unanimiter consulere debebunt. Insuper, si alicui predictorum dominorum terrigenarum

sive kmethonum aut villanorum eorum in civitate Leopoliensi aliqua irrogaretur iniuria quovismodo, extunc iuribus nostris tales in civitate Leopoliensi volumus defensare. Premissa itaque omnia et singula, prout sunt superius descripta, sub iuramentis nostris corporalibus in sacramento per nos singulos prefatis dominis dignitariis et terrigenis iam de facto prestitis ac sub humanitate, fide et honore nostris promittimus unacum successoribus nostris eisdem dominis dignitariis et terrigenis terre Leopoliensis et districtus Zudaczouiensis ac eorum successoribus fideliter et absque omni corruptela humanitatis nostre tenere et observare perpetue et in evum. Cuius rei in evidentius testimonium et in robur maioris firmitatis consularis, scabinalis sive iudiciarii et artificiorum fraternitatum nostrorum officiorum sigilla presentibus sunt subappensa. Datum in Conventione Leopoliensi feria quinta ipso die sancte Lucie anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo quarto.

Acta offic. consul. leopol. T. I., pag. 90 ex anno 1464.

[1]) Zobacz dokument nr. LV.

LVII.

Dnia 20. Grudnia 1466 r.

Jan Odrowąż ze Sprowy podstoli sandomirski i starosta samborski przyrzeka pożyczone 144 złotych węgierskich Hernasta kupca lwowskiego zwrócić mu do 10. Lutego 1467 r. jako i 7 złot. węg. za konczerz.

Nos Iohannes Odrowansch de Sprowa subdapifer Sandomiriensis et capitaneus Schamboriensis significamus tenore presentium, quibus expedit universis, recognoscentes et fatemur nos teneri et obligari certi et veri iustique debiti videlicet centum quadraginta quatuor florenos Hungaricales veri et iusti ponderis famoso et circumspecto domino Hernasth civi et mercatori Leopoliensi, quos quidem centum quadraginta quatuor florenos Hungaricales prefato domino Hernasth aut suis successoribus legitimis pro die et festo Carnisprivii proxime venturo promittimus sub fide et honore solvere et in effectum extradere pollicemur. Casu tamen, quo dictos florenos non solveremus, extunc quodcunque dampnum propter huiusmodi nonsolutionem nostram prefatus dominus Hernasth habuerit aut perceperit, illud dampnum non erit ipsius domini Hernasth sed nostrum Iohannis

Odrowansch nec eundem insuper promittimus ulla re evadere nociva seu sinistra, que dampnum suum representaret, sed pecuniis comparatis ipsi domino Hernasth pro die predicto solutionem facere obligamur et promittimus; etiam fatemur, quod facta ratione huiusmodi iterum mandavimus eidem domino Hernasth nobili domino Zubbrzsky septem florenos aut stamen panni valoris septem florenorum pro gladio alias Conczerz dare et exsolvere, quos et quidem septem florenos Hungaricales ipsi domino Hernasth ad diem et terminum suprascriptum dare, exsolvere et pagare in effectu promittimus et obligamur per presentes. In cuius rei testimonium signetum nostrum presentibus iussimus appendum. Actum et datum sabbato in vigilia beati Thome apostoli anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto testimonio littere per presentes.

Oryginał pergaminowy, dziś bez pieczęci w Zakładzie nar. imien. Ossolińskich nr. 747.

LVIII.

W Nowem Mieście Korczynie 2. Czerwca 1467 r.

Kazimierz Jagiellończyk obiecuje Iwanowi Bireckiemu władyctwo przemyskie.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, magnus dux Lythwanie, Russie Russieque dominus et heres etc. significamus tenore presencium, quibus expedit universis, quomodo habentes specialem respectum ad virtutes et merita, quibus nobilis Iwan Byrethsky fidelis noster dilectus aput nos meruit comendari sibi, ut et tamquam illi, qui est de rittu Grecorum, ut obtineat wladicatum Premisliensem per liberam resignacionem aut per mortem moderni wladice Premisliensis vaccantem, consensum nostrum regium prebemus, damus et concedimus per presentes [1]). Harum quibus sigillum nostrum est appensum presentibus testimonio litterarum. Datum in Nova Civitate Corczin feria tercia infra octavas Corporis Christi anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo.

Relacio venerabilis Alberti de Zichlin
Regni Polonie Vicecancellarii.

Oryginał pergaminowy dobrze zachowany i bardzo czytelnie pisany znajduje się w bibliotece ruskiej kapituły w Przemyślu pod sygn. N. V. a. Po odpadłej pieczęci zawieszonej zapewne na pasku pozostał ślad w przecięciu pergaminu.

[1]) Konstrukcya zdania tego wielce pobałamucona, co nie jest rzeczą zwykłą w dokumentach z kancelaryi królewskiej.

LIX.

W Pilźnie 1. Lipca 1467 r.

Piotr z Weszmuntowa sędzia i Mikołaj z Winiar podsędek ziemscy sandomierscy poświadczają, że Mikołaj zwany Babiuch z Zgłobic sprzedał Abrahamowi z Chotowa za 5 ½ grzywny rolę w Zgłobicach.

Nos Petrus de Veschmunthow iudex et Nicolaus de Vinari subiudex terre Sandomiriensis generales significamus presencium per tenorem, quibus expedit, universis tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris, quomodo coram iudicio terrestri personaliter constitutus Nicolaus dictus Babyvch heres de Sglobicze [1]) non compulsus nec coactus, sed sua bona ac spontanea de voluntate publice recognovit: quia vendidit et imperpetuum resignavit agrum unius stadii ibidem in Sglobicze iacentem inter ortum thaberne et agrum domine Iaszyowa usque ad Dvnayecz fluvium cum omni iure et dominio, prout latus et longus predictus ager in se continetur, pro quinque marcis et media marca pecunie comunis monete et numeri Polonicalis consueti et iam sibi coram iure dedit intromissionem nobili domino Abrahe de Chothowa [2]) et debet ipsum tueri et intercede(*re*) a qualibet persona iuxta iuris formam, secundum quod ad quam personam pertinet prescripcio. Harum quibus in testimonium literarum sigilla nostra presentibus sunt appensa. Datum in Pilszno feria quarta in vigilia Visitacionis Virginis Marie anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo, presentibus his nobilibus Nicolao de Lyathoschin, Dobeslao de Chischow, Nicolao de Mala, Nicolao de Fristat, Nawogio de Roza, Iacobo de Coczina ac aliis quampluribus fide dignis testibus.

Oryginał pergaminowy w Zakł. nar. im. Ossolińskich nr. 526. Na paskach pergaminowych zawieszone były dwie pieczęci, które odpadły, pozostał tylko jeden pasek wycięty, jak się zdaje, z innego dokumentu, bo można na nim jeszcze kilka słów odczytać.

[1]) Zgłobice wieś w powiecie tarnowskim.
[2]) Chotowa wieś w powiecie pilźnieńskim.

LX.

W Przemyślu 15. Lutego 1469 r.

Kazimierz Jagiellończyk uwalnia duchowieństwo ruskie władyctwa przemyskiego z pod juryzdykcyi świeckiej.

Kazimirus Dei gratia Rex Polonie, magnus dux Lithuanie, Russie Prussieque etc. dominus et heres significamus tenore presencium, quibus expedit, universis et singulis, quomodo existentibus nobis in hoc loco honorabilis vir Iwonka wladica Premisliensis unacum ceteris rittus Grecorum seu Ruthenorum tam spiritualem quam secularem statum profitentibus personis constituti coram nobis aliisque consiliariis protunc ad latus nostrum presentibus in gravibus deposuerunt querelis, qualiter in iurisdicione et officiis eiusdem wladice a nonnullis dignitariis, officialibus, terrigenis aliisque subditis nostris, cuiuscunque status et conditionis sint, religionis et rittus Catholici derogamen, diminuacionem, detractionem et iniuriam suffert, sepius sentit et tollerat, et quod prefati nostri subditi eius popones, diaconos, subdiaconos et archimendritas aliosque in officiis sive maioribus sive minoribus spiritualis status rittus Grecorum existentes ad secularia eorum iudicia evocare, citare et ad parendum respondendumque cogere pro causis spiritualibus sentenciareque, condempnare, punire divoritiaque inter eos seu quoscunque Ruthenos coniugatos sive spirituali sive seculari statui pertineant exercere atque ecclesias Ruthenicas in bonis eorum existentes aliis poponibus ab illis exclusis et expulsis alios in locum eorum munerum pretiique et pecuniarum gracia surrogare, ponere et instituere contra scitum et voluntatem wladice consueverunt iusticiamque super eisdem iniuriis a nobis se accepturum impetrabat, cum itaque nostris sit humeris, conditioni et solio adiunctum illud onus et debitum, ut omnes et singulos maxime tamen regimini, dicioni, obediencie et tutele nostre pertinentes subditos nostros iusticiam a nobis efflagitantes in iure et equitate consuetudinibusque primewis et solitis teneamus, servemus et gratia nostra complectamur; considerantesque

ritum Grecorum personasque hunc fatentes nedum per ceteros Catholicos principes, sed et per sanctam universalem matrem ecclesiam Catholicam summamque apostolicam sedem spe future unionis semper tolleratum, factum (*sic*) et conservatum; merito et nos qui illius exempla, vestigia et dogm(*ata*) [1]) sectamur (*sic*), dignum duximus prefatos wladicam aliosque rittus Grecorum seu Ruthenorum incitatores nostre tutele atque iusticie subiacentes et parentes, in legis atque iuris consuetudinumque [2]) vetustarum libertate, quibus dudum gaudebant, temporibus regiminis (*nostri*)[3]) nunc et in futurum conservare et remanere (*sic*). Unde quia prefati wladice aliorumque poponum et spiritualium personarum quarumcunque sive in maioribus sive in minoribus officiis s(*uis*) [4]) constitute (*sic*) rittus Grecorum condicio et officium spiritualem statum recognoscunt [5]); volumus et tenore presentium decernimus, statuimus et laudamus, quatenus a modo et decreto nullus dignitariorum, officialium, terrigenarum et subditorum nostrorum cuiuscunque status preeminencieque sit in religione Catholica, inclusorum nostreque dicioni dominiis et obediencie subiectorum, prefatos popones, diaconos et subdiaconos, archimendritas et quoscunque in officiis maioribus aut minoribus constitutos nec aliquem ex eis pro causis et rebus spirituale forum concernentibus rittus Grecorum seu Ruthenorum in iudicium seculare cittare, iudicare, sentenciare, condempnare, punire vel ad parendum respondendumque cogere debeat neque divorcia, matrimonii inter quoscunque coniugatos Rutenos exercere, sed neque ab ecclesia Rutenica preter voluntatem, scitum et consensum wladice aliquem poponem alienare, excludere aut alium subarrare et gratia munerum aut alicuius precii aut pecuniarum in locum suum ponere et instituere debeat, poterit, audeat, presumat aut peramplius ius aut facultatem habeant, debeant, poterint, audeant et presumant ulla racione. Sed omnia eorundem poponum aliarumque personarum spiritualium rittus Grecorum iudicia causeque spirituali iudicio pertinentes et specialiter, que superius sunt expresse, prefati wladice et suorum successorum iurisdicioni, examini, sentencie, condempnacioni, punicioni et disposicioni pertinebunt et spectabunt pro beneplacito nostro val(*i*)turum. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum. Datum Premislie feria quarta Cinerum anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo nono [6]).

Relacio venerabilis Alberti de Zychlin
Regni Polonie Vicecancellarii.

Text wzięty z potwierdzenia Zygmunta I. d. d. *Premislie feria quinta post festum sancti Bartolomei Apostoli* (30. Sierpnia) *anno domini millesimo quingentesimo nono*, którego oryginał znajduje się w bibliotece gr. katolickiej kapituły w Przemyślu pod sygn. A. VI. Potwierdzenie to pisane jest na pergaminie atramentem wyblakłym, na zgięciach częstokroć całkowicie startym.

Na pasku wisi zupełnie pokruszona mniejsza pieczęć koronna na czerwonym wosku wyciśnięta, zaszyta w dwa okrągłe płatki starego białego sukna, które ją a raczej pozostałe po niej woskowe okruchy od rozpadnięcia chronią. Oryginału Kazimierzowskiego potwierdzenie nie opisuje wcale. Odnośne słowa brzmią: *constitutus coram nobis honorabilis Antonius Onyky wladica premisliensis supplicavit humiliter, quatenus literas tenoris infrascripti confirmare dignaremur, quarum sequitur tenor: Kazimirus etc.*

Na zewnętrznej stronie pergaminu stoi wielki tytułowy, jak się zdaje jeszcze z kancelaryi królewskiej wyszły napis „Wolnosc Duch“(owieństwa) a obok niego wiele późniejszych mniej lub więcej dokładną treść przywileju podających napisów. Nie brak takich, które całkiem fałszywie ją pojmują, jak n. p. ów ręką z końca XVII. wieku zrobiony i orzekający, że przywilej ten jest dla unitów nadany: „*Rutheni uniti ab omnibus oneribus exempti, a iurisdiccione seculari liberi, pacificati Catholicis, coram suis episcopis comparebunt*“. Prostuje go inny napis z XVIII. wieku słowy „*favore non unitorum*“.

Ciekawszą jednak jest polska nota również z XVIII. wieku, brzmi ona tak: „Z „Ioanniki“ zrobiono biskupa „Iwan, Niki“; po nim nastąpił Antoni i temu dano przeszłego źle rozumianego nazwisko „Oniki“. Z tego non eruitur przywileju, że powinno Schyzmatykom służyć, co się w nim zamyka albowiem dotąd jeszcze schyzmy prawdziwej nie było w Rusi: ale aż po synodzie Brestenskim, po roku 1595. Ale to na jaw się wydaje, że Polacy nie znając więcej nad swój łaciński obrządek, wszystko to co po łacinie nie było, o herezyę potępiali i prześladowali. Zaczym tym gwałtownościom im wpojonym król przywilejem zakłada tamę“.

Co do powyższej filologicznej konjektury tłómaczącej nazwisko „Onyki“ złem odczytaniem imienia „Ioannikij“, wypada chyba nadmienić, że jest ona równie bałamutną jak i inne prawnicze i polityczne poglądy jej autora. Exystencya biskupa Antoniego Onyki, jest przecież najlepiej samymże przywilejem Zygmunta udowodnioną a szematyzm dyecezalny zwąc go także Onykim kładzie jego rządy na rok 1506—1520.

[1]) Ostatnie litery zupełnie starte.

[2]) Druga połowa tego wyrazu aż do niemożności odczytania zatarta.

[3]) Tu pergamin przetarty na wielkość słowa o trzech lub czterech literach.

[4]) Również ze trzy litery wytarte.

[5]) Konstrukcya tego zdania Unde quia . . . . . statum recognoscunt została zapewne wskutek jakiejś pomyłki przepisywacza zupełnie zwichniętą. Sens jednak jest mimo to dość jasny.

[6]) M. Harasiewicz annales ecclesiae Ruthenae str. 51 powiada, że Kazimierz Jagiellończyk dokumentem tym zatwierdził przywilej Witołda, widzimy, że o takim przywileju nawet mowy tu nie ma. I z tego twierdzenia występuje na jaw tendencya objawiająca się w całem tem niesłychanie zagmatwanem dziele, którego autor chciałby ogołocić ze wszelkiej zasługi około kościoła ruskiego szlachtę i królów polskich. Chciałby więc i tutaj przedstawić ten rzeczywiście ogromnej doniosłości przywilej nadany przez króla Kazimierza *proprio motu* kościołowi ruskiemu jako zatwierdzenie przywileju nadanego przez Witołda, o którym niewiedzieć jakiem prawem miałby nadawać przywileje kościołowi przemyskiemu.

LXI.

We Lwowie 14. Czerwca 1469 r.

Rajcy miasta Lwowa zatwierdzają statut dla czeladników cechu płócienników we Lwowie.

Wir Ratmanne der Stat Lemborg Bekennen Offenbarlichen mit Laute Dises briffes Allen, Den is natdorft ist, Das vor vnsern gesessen Rath komen ist dy Erber Czeche der Leyneweber mit sampt den gesellen eris hantwergis vnd haben beschrebin brocht dy stucken vnd gewonheit, dy man pflegit czweschen den gesellen halden vnd gebrawchen off erem hantwerge czu der landishut [1]) vnd anders wo; als dy obgenante Erber czeche der leyneweber vnd ere gesellen vns vorczelit haben begerende vnd bittende, das wir en dy selben beschrebene stucke, artikel vnd gewonheit bestetigen sulden czu gebrawchin mit vnserem briffe. Welche stucke, artikel vnd gewonheit, dy yn schriften durch sy vns geentwert ist, folgit in desen worten. Czu dem irsten, welch geselle nicht drey Iar hot gelart off dem Hantwerke, den selben gesellen sal man nicht eren, noch fordern yn ir czechen, ader von dem hantwerge. Item welch geselle anderswo eyn elichweipp hat, den sal man nicht lenger halden, wen fyr wochen. Item wo czwene lyrknechte haben gelart mittenander yn eyner wergstat, dy sal man nicht eren, noch fordern. Item welch geselle bey sulchen lerknechten wurde erbten, des her oberczeugit wurde mit czween gesellen, der sal verbussen eynen bezmer wachs, vnd app her sich do weder setczen welde vnd yn eynem frewel wegk czihen wolde, so zullen em dy gesellen briffe nochzenden mit der meyster hulffe vnd rate, das her nicht sal gefordert werden, her vorrichte denne seyne sache, vnd das keyn geselle sal bey em erbeten bey eyner sulchen bussen. Item welch geselle eynem meister schuldig bleybit vnd wegk czewth an des meisters willen, der sal auch nicht gefordert werden also lange, bis das her beczalit seynem meister. Item welch geselle eyne örten trincket vnd weg gehet vnbeczalet vnd hot nicht mit dem schenken abegereth, wirt her vor den Meistern beclaget dorumme, der sal vorbussen drey smale groschen. Item wenne eyn geselle den andern smehet ader vnereth yn eynem leithawze, der verbusset eynen smalen groschen. Item welch geselle den trangk nymt aws der örten vnd eret eyn frey weipp do mete, der vorbusset eynen smalen groschen. Item welch geselle trinket ober dy mosse, das her den trank mus weder gebin yn dem leithawze, Ader yn des meisters hauze, der vorbusset fyr smale groschen. Item welch geselle

yn dy czeche geeth vnd gewere by em hot, is zey gros ader cleyn, von itczlichem eynen smalen groschen. Item welch geselle treith eyn krenczel von garne, der vorbusset eynen smalen groschen. Item welch geselle barfus geeth aws eyner werkstat yn dy andere, der vorbusset eynen smalen groschen. Item welch geselle off dy gasse geeth, dy weile man yn der czechen ist, der vorbusset eynen smalen groschen. Item app eyn geselle cranck wurde vnd nicht czerunge hette, dem sal man aws der czechen legen zechs breite groschen. Item app eyn Meister czu eynem gezellen wirt, der sal den gesellen geben fyr breite groschen. Item wen eyn lerknacht awsgelart hot seyne ler Iar, so zal her den gesellen geben fyr breite groschen. Item wen das czeichen vmmegcet vnd eyner ynheymesch ist vnd dem czeichen nichtenfolget, der vorbusset eynen smalen groschen. Item welch geselle mit dem andern spelet welcherley spel das zey vmb gelt, der vorbusset eynen halben bezmer wachs. Item welch geselle sich weder dy Eldesten gesellen zeczet czu vnrechte, als ofte her das tut, also ofte vorbusset her eynen smalen groschen. Item welch geselle nicht czu der beygrast kompt, wen her ynheimesch ist, zo vorbusset her eynen smalen groschen. Item welch geselle czu dem leichczeichen nichten kömet, wen her ynheymesch ist, der vorbusset eynen smalen groschen. Item welch geselle kompt gewanderth, der vor alhy nicht hot geerbet, der sal geben eynen smalen groschen. Item vorbas Alle Ingenge czu fyr heller. Item wen eyn geselle eyn Iar awssen ist vnd kompt weder, der sal geben eynen smalen groschen. Item der geselle, der eyn elich weipp hot anderswo, wenne her fyr wochen geerbet vnd wekczewth, oder wandert, der sal eyn firtel Iar awssen zeyn. Item welch geselle vnder den Eldisten vnrichtig lebete, der sal noch also fil gebin, als eyn ander geselle gebe. Item off alle qwattemper Zal man leichczeichen legin ader habin. Merkende vnd irkennende wir obgenante Ratmanne der Stat Lemborg der egenanten leyneweber Erber Czechen vnd gesellen mogliche vnd beqweme bete, haben en dy obinbeschrebin gewonheit vnd ordnunge der gesellen eris hantwergis befestet, beweret vnd bestetiget en czugebrawchen, vnd bestetigen mit dezem Briffe, auch vnschedlich vnser Stat gerichte, Also das wir mechtig wellen zeyn, dy obgenanten stucke apczunemen, czu wandeln, czu höen vnd czu mindern Noch der Stat natcze vnd der czeit gelegenheit. Und app ir keyn stucke czweschen den gesellen begenen wurde, das obin nicht beschreben were, das sullen sy halden vnd handeln, als is off eren hantwerke yn andern czechen gehalden wirt. Auch haben sich Meister vnd gesellen vorwillet, das alle dy obgenannten bussen dy czeche habin sal vnd sal dy czu der ere vnd dinste gotes, der czechen vnd den gesellen czu ere vnd czu notcze anwenden, Ausgenommen, das ir keyn geselle den gesellen flichtig ist czu gebin, als app eyn meister der eyn geselle wert, vir breite groschen gebit, vnd eyn lerknecht, der awsgelerit, der auch fyr breite groschen gebit, das sal nicht

der czechen zunder den gesellen geboren, vnd auch anders das man den gesellen flegit czu geben. Des czu hocher bestendigkeit haben wir vnsers Ratamptis zegel An dezen briff lossen hengen. Gegeben an der metwoche vor Sinte Viti tag Der Iarczal vnsers lieben hern Tawsent vierhundert vnd newn vnd zechczig Iar.

Z pergaminowego oryginału z zawieszoną woskową pieczęcią radziecką znajdującego się niegdyś w posiadaniu p. Kajetana Jabłońskiego przepisano dla arch. m. Lwowa.

[1]) To jest miasto Łańcut.

LXII.

Na sejmie walnym piotrkowskim 8. Listopada 1469 r.

Kazimierz Jagiellończyk wyznacza komisarzy celem rozgraniczenia wsi Dunkowicze należącej do króla i wsi Las należącej do Spytka z Jarosławia, podkomorzego przemyskiego.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, magnus dux Lithwanie, Russie Prussieque dominus et heres etc. generosis ac nobilibus Paulo de Sprowa Leopoliensi, Dobeslao de Zyrawicza Premisliensi castellanis, Raphaeli de Iaroslaw capitaneo Leopoliensi, Iohanni Lysszakowsky, fidelibus nostris dilectis, graciam nostram regiam cum favore. Generosi et nobiles, fideles nostri dilecti. Volentes, ut controversie, dissensiones et differencie, que occasione granicierum et limitum inter bona nostra regalia videlicet villam Dunkowicze [1]) tenute reverendi patris domini Nicolai episcopi Premisliensis ab una, necnon villam Lasz [2]) generosi Spithkonis de Iaroslaw succamerarii Premisliensis ab altera partibus oriri possint et suscitari, dirimantur et sopiantur et fine debito decidantur, vobis, de quorum iurispericia et legalitate plenius confidimus, committimus ac mandamus, habere omnino volentes, quatenus captatis die et termino competentibus, vocatis ad vestri presenciam utrisque partibus, ad loca granicierum inter prefata bona nostra Dunkowicze necnon Lasz Spithkonis memorati personaliter descendentes, limites seu granicies ibidem limitetis et distingwatis signis metalibus et scopulis easdem consignando, nulli parcium faventes, sed Deum et iusticiam pre oculis habentes id, quod iusticie equitas perswaserit, utrisque partibus in ipsa distinctione granicierum faciatis et administretis, in quo vestras consciencias

oneramus. Ubi vero Fidelitates vestre predictas partes componere non poterint, extunc vestris Fidelitatibus committimus et mandamus, ut actor cause cum terrigenis et nobilibus testibus fidedignis de terra Premisliensi granicies seu limites predictas approbet corporali iuramento mediante, ita videlicet, ut ubi easdem idem actor probaverit, illic easdem limitare et distingwere debeatis, si vero ipse actor premissa approbare et exequi, sic ut prefertur, renuerit, extunc pars adversa eas approbare et exequi per vestras Fidelitates admittatur, etiam cum totidem nobilibus testibus iuramento corporali mediante. Et ideo aliter pro gracia nostra non facturi. Datum in convencione generali Piotrkowiensi feria quarta proxima ante festum sancti Martini anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo nono.

Relatio magnifici Iacobi de Dambno cancellarii regni Polonie et capitanei Cracouiensis.

Według zatwierdzenia komisarskiego wyroku; które to zatwierdzenie wydał król Kazimierz Jagiellończyk w Piotrkowie 21. Listopada 1470 r. Znajduje się ono oddrukowane i opisane poniżej pod nr. LXIV.

[1]) Duńkowice wieś w powiecie jarosławskim pod Radymnem.
[2]) Dzisiaj Łazy w powiecie jarosławskim pod Radymnem w sąsiedztwie Duńkowic.

LXIII.

Pomiędzy Duńkowicami a Lasem 17. Października 1470 r.

Paweł ze Sprowy lwowski, Dobiesław z Żyrawicy przemyski kasztelanowie, Rafał z Jarosławia starosta lwowski i Jan z Łysakowa rozgraniczają jako komisarze królewscy wieś królewską Duńkowice i wieś Las należącą do Spytka z Jarosławia.

Nos Paulus de Sprowa Leopoliensis, Dobeslaus de Zyrawicza Premisliensis castellani, Raphael de Iaroslaw Leopoliensis capitaneus et Iohannes de Lysszakow commissarii per serenissimum principem et dominum Kazimirum Dei gracia Regem Polonie, magnum ducem Lithwanie, Russie Prussieque dominum et heredem etc. pro sopiendis et complanandis

controversiis, dissensionibus et differenciis occasione granicierum et limitum inter bona sue Serenitatis villam Dunkowicze tenute reverendi patris domini Nicolai episcopi Premisliensis ab una, necnon villam Lasz generosi domini Spithconis de Iaroslaw succamerarii Premisliensis partibus ab altera ortis specialiter deputati significamus tenore presencium tam presentibus, quam futuris, presencium noticiam habituris, quibus expedit universis, quomodo dum ex mandato et commissione speciali eiusdem serenissimi domini Regis, domini nostri graciosissimi predicti, vocatis ad nostri presenciam partibus utrisque supra dictis in et ad locum granicierum inter prefata bona Dunkowicze regalia tenute domini episcopi iam expressi ex una et Lasz villam domini Spithconis ex altera partibus, descendissemus iudicialiterque ibi resideremus, tum coram nobis stans personaliter reverendus pater dominus Nicolaus episcopus Premisliensis, tenutarius predictorum bonorum regalium Dunkowicze, ut actor per suum procuratorem, cui coram nobis causam suam contulit, dixit: „domini commissarii, prout dominus Rex vestras Caritates informavit, tum verbotenus, tum per commissionem literalem, ut dummodo ego nollem approbare granicies regales a villa Dunkowicze corporali iuramento cum sex testibus, dominus Spithco admitteretur cum sex testibus easdem approbare de parte ville sue Lasz, ego admitto dominum Spithconem easdem granicies approbare cum sex testibus per corporale iuramentum iuxta decretum domini Regis et commissionem vobis datam". Nos itaque revisa domini Regis commissione nobis data ad easdem granicies, cuius commissionis tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis:

Tutaj następuje polecenie królewskie datowane na sejmie walnym piotrkowskim 8. Listopada 1469 r. a oddrukowane powyżej pod nr. LXII. Potem brzmi dokument ten dalej:

predictas granicies domino Spithconi cum sex testibus approbare adiudicavimus et dominus Spithco statuit coram nobis testes nobiles videlicet Iohannem Mzurowsky, Pelkam de Czeschky, Alexandrum de Orzechowcze, Martinum de Zvrowicze, Prandotham de Chlopycze, Iohannem de Dmytrowicze, cum quibus dominus Spithco in scopulo angulari alias na Narosznem Copczu iuravit in hanc formam: „Ita me Deus adiuvet et sancta crux, quod incipiendo a primo scopulo angulari usque ad ultimum scopulum angularem equitavi per terram meam et patrimonium meum et in dextra parte scopulorum sunt bona regalia ad Dunkowicze pertinencia, in sinistra vero mea bona paternalia", dixit itaque granicies incipiendo a scopulo aciali circa silvam Zamohylicze per silvam et rubos usque ad pratum, quod dicitur Babyanka, et ab eodem prato per directum usque ad viam tendentem de eodem prato per silvam adusque deprope fluvium Vysznya usque ad magnam viam de Radymna ad Dunkowicze tendentem, ubi scopulos sipavimus et ereximns et in silvis in

arboribus signa ad modum crucis excisimus. Item a predicta per lacum directe Rybno dictum et tunc rippa eiusdem lacus usque ubi idem lacus incidit in Vysznya fluvium equitavimus, ubi etiam scopulos et signa in arboribus ad instar crucis confecimus. Item in rippa eiusdem fluvii Wysznya equitavimus, rippa eiusdem fluvii pretereundo molendinum usque deprope Syemyonow wir, ubi etiam scopulos ereximus et signa in arboribus ad modum crucis fecimus. Item transfretando fluvium Wysznya in alteram partem in campo Zacroczon in rippa eiusdem fluvii scopulum sipavimus, a quo scopulo equitavimus per silvam Krewye usque ad mericam etiam scopulos sippando et signa in arboribus ad modum crucis faciendo et veniendo ad mericam, equitavimus per mericam prope silvam usque ad montem scopulos sipando et signa in arboribus faciendo, et a monte usque ad Ioythochowaroschocha, ubi finalem et angularem scopulum sipavimus et ereximus. Quas granicies et scopulos ministerialis Iohannes Possaka in primo et ultimo scopulis angularibus alta voce proclamavit prima, secunda et tercia vicibus, super quo dominus Spithco predictus memoriale posuit, quod nos recepimus. Quas granicies taliter sipatas et erectas vigore commissionis predicte regie decernimus robur perpetue firmitatis obtinere. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt appensa testimonio literarum. Actum et datum in loco predictarum granicierum feria quarta in crastino sancti Galli anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo, presentibus nobilibus dominis Marcissio de Morawsko Iudice, Nicolao Hleb de Siennow Subiudice, Petro de Radochoncze Tribuno Premisliensibus, Alexandro de Drohoyow, Iacobo Byereczky, Stanislao Slawsky et aliis multis testibus ad premissa.

Według potwierdzenia królewskiego z 21. Listopada 1470 r. oddrukowanego i opisanego poniżej pod nr. LXIV.

LXIV.

Na sejmie walnym piotrkowskim 21. Listopada 1470 r. Kazimierz Jagiellończyk zatwierdza rozgraniczenie wsi Duńkowic i Lasu przez komisarzy dokonane.

IN NOMINE DOMINI AMEN. Ut actus hominum sub tempore versantes in perhenni memoria permaneant, sagax humana condicio assuevit eos literarum apicibus et testium annotacione eterne memorie comendare. Proinde nos Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, necnon terrarum Cracouie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuyauie, magnus dux Lithwanie, Russie Prussieque ac terre Culmensis, Elbingensis et Pomeranie dominus et heres etc. ad perpetuam rei memoriam significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, pre-

sentibus et futuris, harum noticiam habituris, quomodo per generosum Spithconem de Iaroslaw, succamerarium Premisliensem, fidelem nostrum dilectum, oblata nobis humiliter peticio continebat, quatinus literam suam infrascriptam, qua commissarii nostri superiori tempore ad faciendum granicies inter bona nostra regalia, videlicet Dunkowicze villam ex una et villam suam Lasz dictam partibus ab altera, per nos dati, deputati et assignati easdem granicies se limitasse, sipasse profitentur et recognoscunt, confirmare, approbare et ratificare dignaremur. Cuiusquidem litere commissariorum limitacionis granicierum prefate tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis.

Tutaj następuje rozgraniczenie komisarskie z 17. Października 1470 r. oddrukowane powyżej pod nrem. LXIII. Potem brzmi potwierdzenie dalej:

Nos itaque huiusmodi peticionibus tamquam iustis et racioni consonis annuentes, prescriptam literam granicierum in omnibus punctis, clausus *(sic)* et condicionibus ratam et gratam habentes, approbamus, gratificamus, roboramus et confirmamus, ipsam decernentes robur firmitatis obtinere. Harum quibus sigillum nostrum presentibus est subappensum testimonio literarum. Actum in convencione generali Pyotrkowiensi feria quarta proxima post festum sancte Elizabeth anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo, presentibus reverendissimo reverendisque in Christo patribus dominis Iohanne sancte ecclesie Gneznensis Archiepiscopo et Primate, Iohanne Cracouiensi, Iacobo Wladislawiensi et Andrea Poznaniensi Episcopis, necnon magnificis, strenuis, generosis ac nobilibus Iohanne de Pylcza Cracouiensi, Luca de Gorka Poznaniensi, Nicolao de Cuthno Lanciciensi, Nicolao de Cosczelecz Brestensi, Iohanne de eadem Cosczelecz Iuniwladislawiensi, Stanislao de Chothecz Russie, Groth de Nowemiasto Rawensi Palatinis, Petro de Schamothuli Poznaniensi, Hincza de Rogow Sandomiriensi, Bartholomeo de Iwanowicze Calissiensi, Dobrogostio de Ostrorog Gneznensi, Dobeslao Kmytha de Wysznycze Lublinensi, Iohanne de Tharnow Woynyciensi, Felice de ibidem Wisliciensi, Dobeslao de Zyrawicza Premisliensi, Eustachio de Sprowa Radomiensi, Stanislao de Schydlowiecz Zarnowiensi Castellanis, et aliis quam pluribus testibus ad premissa fidedignis. Datum per manus magnifici ac venerabilis Iacobi de Dambno Cancellarii et Capitanei Cracouiensis ac Alberti de Zychlin Custodis Sandomiriensis Gneznensisque, Cracouiensis, Wladislawiensis et Poznaniensis ecclesiarum Canonici, Vicecancellarii regni Polonie, sincere nobis dilectorum.

Ad relacionem eiusdem venerabilis Alberti de Zychlin regni Polonie Vicecancellarii.

Oryginał na wielkim arkuszu pergaminowym w bibl. zakł. nar. im. Ossolińskich nr. 775. Pieczęć wraz z sznurem zaginęła.

LXV.

We Lwowie 22. Stycznia 1472 r.

Piotr z Branic sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy poświadczają, że Jan Chodorowski winien Wacławowi z Dworzysk 20 grzywien, za co mu oddaje wieś Bolechów do czasu oddania długu.

Nos Petrus de Brancze iudex et Iohannes de Wyssokye subiudex terrestres Leopolienses generales significamus tenore presentium, quibus expedit, generaliter universis tam presentibus quam futuris, presentium noticiam habituris, quomodo veniens ad nostram et aliorum dominorum nobiscum protunc iudicio terrestri residencium presenciam personaliter geuerosus dominus Iohannes de Chodorowstaw, dapifer Leopoliensis, non compulsus, nec coactus, neque aliquo errore devio seductus, menteque corpore existens sanus, coram nobis libere recognovit, se teneri certi ac veri debiti viginti marcas pecunie communis monete et numeri Polonici consueti, marcam in quamlibet quadraginta octo grossos computando, nobili Venceslao de Dworzyska [1]); in quibusquidem viginti marcis prefatus Iohannes Chodorowsky fato Venceslao villam suam in districtu Leopoliensi et territorio Zudaczowyensi sitam, Bolechow [2]) Valachorum dictam, post fluvium Szukyl iacentem, cum omni iure, dominio et proprietate, utilitatibus, censibus, fructibus, proventibus, agris, pratis, campis, silvis, mericis, gays, virgultis, quercetis, rubetis, venationibus, [3]) aucupacionibus, rivis, torrentibus, fluviis, stagnis, lacubus, aquis, piscinis, ipsarum demissionibus, molendinis et eorum emolimentis, kmethonibus, tabernis, penis, decimis agnorum et porcorum ac obventionibus generaliter universis, quocumque nomine et vocabulo vocitentur, nichil ibidem pro se suisque successoribus in eadem villa penitus reservando, tenere obligavit et invadiavit, et iam sibi Venceslao intromissionem in eandem villam dedit, quam villam Bolechow ipse Venceslaus tenebit et habebit tamdiu, quousque dicte viginti marce per ipsum Iohannem aut suos successores sibi Venceslao plenarie fuerint persolute. In quaquidem possessione dicte ville ipse dominus Iohannes fatum Venceslaum ab omni persona sexus utriusque iuxta consuetudinem terrestrem, prout ad aliquam personam prescripcio terrestris spectaret, protegere et a bello intecedere est obligatus. Si autem non protegeret vel solus sibi Venceslao in possessione dictarum villarum aliquas iniurias inferre vellet et ob hoc ipse Venceslaus dampnum aliquod pateretur, illud non ipsius Venceslai, sed fati Iohannis fieri debet; cum autem pro premissis in ius terestre Leopoliense ipse Iohannes per ipsum Venceslaum cittaretur, extunc recedendo a districtu suo Zuda-

czowyensi in primo termino parere et totam suam causam perdere debet, et iam in eodem primo termino ipse Venceslaus fatum Iohannem in toto suo lucro condempnare potens erit, tamquam in termino peremptorio, pro quibus expressis non debet eundem ipsum Venceslaum ullo iure nec literis regalibus, bello, expedicione, legacione, prescripcione, colloquio generali vacant (*sic*) simplici infirmitate, nec se excipiendo ad districtus alios pro maiori, nec aliqua re excogitata sibi Iohanni in facto subsidiaria, sed quibuscunque modis evadere vellet, his omnibus in primo termino parere et totam suam causam perdere debet, super que ipse Venceslaus memoriale posuit, quod nos recepimus. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt subappensa. Actum et datum in Leopoli feria quarta in crastino sancte Agnetis virginis anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo secundo, presentibus ibidem generosis et nobilibus dominis Iohanne de Culykow Subdapifero, Petro Spyklossky Subpincerna Leopoliensibus, Petro Czebrowsky, Paulo Clusz de Crosno, Raphaele de Streptow et aliis ad premissa testibus fidedignis quam pluribus.

Oryginał na pergaminie w zakł. nar. im. Ossol. nr. 784., obie pieczęci oderwane.

[1]) Dworzysko wieś w przemyślańskim powiecie.
[2]) Bolechów w powiecie doliniańskim.
[3]) Wyraz ten dwa razy powtórzony.

LXVI.

W Gorliczynie 5. Kwietnia 1473 r.

Rafał z Jarosławia, dziedzic przeworski, podkomorzy przemyski i starosta ruski, prawa i powinności miasta Przeworska urządza i określa.

In nomine Domini Amen. Quia nulla unquam subditorum, nisi favore naturalium dominorum stetit communitas, nam quantomagis dominorum in suos favor funditur subditos, tantomagis ipsi in rebus et personis crescunt, augentur et multiplicantur, verum ad temporum alteracionem domini alterantur et favores eorum pro tanto alta regum, principum et dominorum solertia prerogativas, si quas in suos faciunt subditos, litterarum apicibus testiumque fidedignorum annotacione decrevit perhennare, proinde nos Raphael de Iaroslaw, heres in Przeworsko, succamerarius Premisliensis et capitaneus terre Russie generalis, notum facimus presencium tenore, quibus expedit, universis, presentibus et futuris, presencium noticiam habituris, quomodo considerantes nostrorum subditorum civium in

Przeworsko in certitudinem et omnimodam ambiguitatem in exactione annuali, contribucionibus, consuetudinibus et quibusvis prerogativis, ipsis a nostris predecessoribus diu et in hactenus tentis et observatis, quam tunc occasione defectus munimentorum et privilegii super premissa habere dinoscebantur, huiusque pretextu ipsi cives nostri verebantur, se expost per nos aut nostros gravare posse in premissis successores, et ob id ipsum in eorum laboribus segniores effecti a negociacione bonorumque suorum augmentacione supersederunt, sed et reipublice incurabilius intenderunt, quod ipsi civitati nostre finalem portendere videbatur anullacionem, quorum ambiguitati tempestive succurrere cupientes, ipsos quoque cives certo cerciorés efficere volentes, dictamque civitatem nostram Przeworsko in meliorem vertere satagentes condicionem, privilegium ipsi civitati nostre Przeworsko nomine et sigillo magnifici Iohannis alias Iaszkonis de Tarnow pallatini Sandomiriensis, proavi, nostri dilecti, primi eiusdem civitatis nostre fundatoris scriptum et obsignatum, datum, concessum et perpetuatum, firmum, illesum et inconcussum ac omnimode validum in omnibus suis clausulis, particulis et punctis ratificantes et approbantes, perpetuum robur et firmitatem habere presentibus decernimus. Ex nostra insuper singulari largitate universas et singulas communitatis res et pretorium, stratas, semitas, vias, viam pecualem, diu versus Rozborzs tentam, omnes staciones curruum et equorum sive boum pabulaciones alias Creptuchowe, extra domos civium nundinarum tempore constitutas, pondera sive libras omnium ponderabilium, metretas sive mensuras mensurabilium omnium, penesticas, ius forense alias targowe de omnibus et singulis mercatoribus solummodo et piscatoribus, qui nostri non sunt censite(?), diebus tantummodo forensibus per quatuor obulos, ac silvam dictam alnetum alias Olsznica, que est supra aggerem molendinarem in piscina nostra molendini nostri superioris ac infra et iuxta aggerem eundem usque ad pratum nostrum in suburbio nostro Mokrastrona dicto et fluvio Mleczka usque ad angulum sive finem latitudinis eiusdem prati nostri post ortos civiles usque ad alveum fluvioli decurrentis post eandem silvam sive alnetum, post et iuxta sepes inferiorum ortorum civilium iuxta pontem et stratam versus Canczugam [1]) iacencium, pro extirpandis, excolendis et dilatandis pratis et pascuis communitati civitatis nostre prescripte ab omnibus nostris censibus penitus liberis et exemptis, prata eciam tria diu Blonna nuncupata, primum superius videlicet inter ortos civiles versus prescriptam silvam, in qua et antea ipsa civitas nostra commune et speciale habet pratum, quod eciam presentibus a censu nostro perpetuo liberum et exemptum facimus; aliud pratum ex opposito predii hospitalis, per quod itur in molendinum dictum Blonsky mlyn, tercium pratum inter hoc ipsum molendinum et ortos civiles post pontem in Lanczuth transeundo, in quo laterificium civile extat edificatum, ab omni censu nostro similiter libera perpetuo et exempta, vecturas quoque braseorum in quecunque molendina nostra et de molendinis cum omnium et singulorum premissorum fructibus, utilitatibus et

proventibus omnibus et singulis sepedicte civitati nostre Przeworsko donavimus, dedimus, incorporavimus, appropriavimus et largiti sumus presentibusque omnia et singula premissa donamus, damus, incorporamus, perpetuo appropriamus et largimur, sic ut nulla persona privata cuiuscunque status sive civilis sive extera de premissis omnibus et singulis pretorio videlicet, stratis, semitis, viis, pecuali via, stacionibns extra domos nundinarum tempore, libris, mensuris, penesticis, iure forensi mercatorum et piscatorum, alveto sive prescripta silva in suis prescriptis finibus et graniciis, pratis et tribus Blonye prescriptis ac molendinorum vecturis sese quomodolibet intromittere presumat, quin sola civitas nostra Przeworsko omnibus et singulis premissis, sibi sic datis, donatis, incorporatis et appropriatis, perpetuo utifruatur et ipsa in usus communes convertat; albatorium insuper de novo et recenter de nostra speciali voluntate edificatum et erectum infra molendinum nostrum superius iuxta fluvium Mleczka sepedicte civitati nostre Przeworsko damus, largimur et perpetuo appropriamus, tali condicione adiecta specialiter et expressa: ut consules civitatis nostre prescripte pro tempore existentes ipsum albatorium regant, disponant et dirigant, magistrumque albatorem, quocienscunque necessitas exegerit, perpetuis instituant temporibus, censum vero quantumcunque de eodem albatario annis singulis ipsi consules tulerint et perceperint, extunc medietatem eiusdem census sub ipsorum iuramentis nobis nostrisque posteris annis, ut premittitur, singulis, perpetuis vero temporibus pro festis sancti Martini dent, solvant et reponant, reliquam vero medietatem dicti census similiter annis singulis et perpetuis temporibus pro communitate nostre civitatis Przeworsko tollentes et percipientes convertant et ob id ipsum nosmet et successores nostri ad omnia et singula dicti albatorii edificia maiora, ut ad domos et ad sepes ipsi civitati nostre vecturis roborum et aliorum necessariorum auxiliari perpetuo debemus; volumus insuper habere, ut molendinator molendini nostri superioris pro tempore existens mortarium alias folusch sive intra albatorium sive extra in aggere videlicet molendinari alias Napogrodkach dicti molendini vel ubicunque nobis et civitati nostre competencius esse videbitur, meatum quoque sive aque decursum pro rigandis eiusdem albatorii aggerulis ad madefactionem tele dealbande annis perpetuis tociens, quocienscunque necessarium fuerit, impensis civitatis laboret, instauret et reparet, et propter hoc ipsum nosmet cum nostra posteritate ac civitas nostra, eidem molendinatori annis singulis, perpetuis vero temporibus de communi albatorii censu duas mercas *(sic)* pecunie pro festis sancti Martini solvere tenebimur. Sepedictam insuper civitatem nostram Przeworsko et eius totam communitatem una certa pecuniarum summa racione exactionis nostre annualis nobis annis singulis, perpetuis vero temporibus provenientis presentibus certiorem facimus perpetuoque assecuramus, sic ut ipsa civitas nostra Przeworsko in statu et integritate suis salva et incorrupta stans, triginta mercas pecunie communis numeri consueti, in quamlibet mercam quadraginta octo grossos computando, et

monete similiter consuete communiter in Regno currentis, nobis et nostris posteris annis singulis, perpetuis vero temporibus de tota sui communitate racione exactionis annualis premisse dare et respondere ad festa sancti Iohannis Baptiste tenebitur. Exactio vero maior, quocienscunque per laudum commune fuerit laudata et instituta, volumus, ut ipsa civitas nostra eandem nobis et nostris posteris eque cum aliis terre Premisliensis exactionaretur civitatibus. Item, dummodo et quocienscunque expedicio generalis acciderit, ita ut tota terra Premisliensis ad eandem moveretur transire et proficisceretur, extunc civitas nostra Przeworsko de tota sui communitate nobis nostrisque posteris expedicionales belli diu solitas currum videlicet unum panno supertectum, victualibus his scilicet: sex pernis sive lardis carnium, farina bene mundata de sex mensuris sive truncis siliginis, piscibus sutis [2]) pro media altera mercis, tribus quartalibus pisi, media mensura milii, vasculo butiri, sex sexagenis caseorum, panibus pro tribus fertonibus oneratum et impositum, sex equos veredarios, duas aurigas et unum peditem, in expensis tamen nostris dare atque expedire temporibus perpetuis teneatur et sit astricta, hoc tamen specialiter adiecto et expresso, ut si per communne laudum aliter pro defensa Reipublice fuerit super civitates communiter laudatum et institutum, extunc iuxta hoc ipsum communne laudum et ipsa civitas nostra eque cum civitatibus aliis expedire tenebitur. Obvenciones annuales solitas et consuetas, videlicet duodecim mensuras avene et unum octuale cervisie pro festis Nativitatis domini et (*b*)ovem saginatum pro festis Pasce volumus, ut sepedicta civitas nostra annis singulis, perpetuis vero temporibus nobis nostrisque successoribus de tota sui communitate, preter artificum speciales contribuciones *(solve)*re et contribuere teneatur et sit astricta. Item quatuor vecturas annuales similiter diu solitas, quas ipsa civitas nostra annis singulis nostris predecessoribus et nobis necessitate exigente, duobus, tribus (*vel*) quatuor equis veredariis ad longam sive brevem viam dare et expedire solebat, volumus, ut dicta civitas nostra temporibus perpetuis, annis singulis nobis et nostris posteris, nostris in expensis, det et expediat *(neces)*sitate, ut premittitur, exigente alias necessitate cessante. Dicte quatuor vecture de uno anno in alios sequentes annos non debent retineri sive mutari in gravamen civitatis. Que omnia et singula premissa *(soluci)*onem, medietatem census albatorii, expedicionales belli obvenciones sive contribuciones, quatuor vecturas premissas et generaliter omnia et singula nomine tocius communitatis danda, contribuenda, *(solven)*da, quibuscunque nuncuparentur nominibus, temporis tractu plurificatis dominis heredibus sepedicte civitatis nostre Przeworsko nostris successoribus pluribus tanquam uni et uni tanquam pluribus ipsa civitas *(de Prze)*worsko det, solvat et contribuat. Ut autem omnia et singula premissa perpetue vobur habeant firmitatis, presentes litteras nostri sigilli appensione iussimus communiri. Actum et datum *(in Gorly)*czina [3]) feria secunda in crastino sancti Ambrosii anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo tercio, pre-

sentibus nobilibus dominis Nicolao Goluchowsky herede in Swyączicza, Sta(*nislao V*)oydkonis de Wyrzbna [4]) Sculteto, Stanislao Schumsky, Thoma Oszyeczkowsky Sculteto in Grodzysko, [5]) Procuratore nostro in Gorlyczina, Iohanne Miszkowsky Curie Nostre Notario, Dobeslao . . . . . Oporow, Marcissio Broszina in Trincza [6]), Niclassio in Studzyana [7]) Scultetis, discreto Mathia Curie Nostre Presbitero et aliis plurimis fidedignis.

Oryginał pergaminowy, w lewym dolnym rogu uszkodzony, opatrzony pierwotnie pieczęcią zawieszoną w prawym rogu dolnym, po której sznur z pąsowego i zielonego jedwabiu pozostał, jest dzisiaj własnością Stanisława hr. Tarnowskiego. Dokument ten jest ingrossowany w księgach tabuli krajowej galic. Libro nov. Oblig. 108 pag. 145. Odpisu udzielił mi łaskawie dr. Fr. Piekosiński.

[1]) Kańczuga miasteczko w powiecie łańcuckim.
[2]) *piscibus sutis* tak w udzielonym mi łaskawie odpisie, może jednak raczej *piscibus siccis* albo *siccatis* więc suszonych ryb.
[3]) Gorliczyna wieś w powiecie łańcuckim, o trzy mile od Przeworska.
[4]) Wierzbna wieś w powiecie jarosławskim.
[5]) Grodzisko, tej nazwy jest dzisiaj w powiecie łańcuckim miasteczko, dalej dwie wsie Grodzisko dolne i górne.
[6]) Tryńcza wieś w powiecie łańcuckim.
[7]) Studziana wieś w tymże powiecie.

LXVII.

We Lwowie 17. Marca 1474 r.

Grzegorz arcybiskup lwowski, Mikołaj przemyski i Mikołaj kamieniecki biskupi nadają odpusty bractwu garncarskiemu we Lwowie.

Gregorius Dei gracia sancte eclesie Leopoliensis archiepiscopus, Nicolaus Premisliensis, Nicolaus Camenecensis eadem gracia episcopi universis et singulis, presentes litteras inspecturis, salutem in domino sempiternam. Licet is, de cuius munere venit, ut sibi a suis subditis digne et laudabiliter serviatur de innata sue pietatis clemencia, que supplicum vota excedit, et vota fideliter servientibus sibi multo maiora retribuat, quam valeant promereri, volentes tamen populum reddere domino acceptabilem et bonorum operum sectatorem, fideles Christi ad complacendum suo creatori quasi quibusdam allectivis muneribus, indulgenciis et remissionibus invitamus, ut exinde reddantur divine gracie apcio-

res, cum itaque, sicut accepimus, ad fraternitatem artificum magistrorum lutifigulorum civitatis Leopoliensis licet parva confluxerit multitudo, ex quorum fraternitate et caritativa unione ecclesia beate Marie virginis Leopoliensis provisione et decore ad cultum divinum laudabiliter decoratur laudesque Deo omnipotenti et beate Marie Dei genitricis semperque virginis alacriter persolvantur fiuntque suffragia animabus fidelium defunctorum, nos vero cupientes, ut ipsa fraternitas votiva successive augmentum in personis ad eandem confluentibus suscipiat incrementa, omnibus et singulis utriusque sexus fidelibus dicte fraternitati incorporatis et in futurum incorporandis, qui eiusdem fraternitatis missas defunctorum et vigilias statutas visitaverint easque cum devocione audierint ac contribuciones pro necessariis ad cultum divinum fecerint necessarium *(sic)*, aut Pater noster, Ave Maria, Credo oraverint et in eisdem missis offertoria domino obtulerint sive quevis onera dicte fraternitatis portaverint tociens, quociens id fecerint, contritis et confessis vere penitentibus de iniunctis ipsis penitenciis de omnipotentis dei misericordia beatorum Petri et Pauli apostolorum eiusdem auctoritate confisi, quadraginta dies indulgenciarum in domino relaxamus et largimur per presentes. Preterea indulgencias per alios reverendissimos et reverendos patres dominos episcopos dicte fraternitati concessas sive expost concedendas . . . . approbamus, ratificamus et tenore presencium confirmamus temporibus perpetuis valituras. Sed quia cum conceditur beneficium, conceditur propter officium, ideo dicti fratres et maystri lutifigulorum singulis quatuortemporibus vigilias more solito persolvant et pro pulsu campanarum grossos octo Polonicales et non plus solvere tenebuntur, singuli maystri dicte fraternitatis pro dictis singulis etiam quatuortemporibus ollas [1]) duas pro domo venerabilis dominorum canonicorum capituli Leopoliensis et mucrale quilibet magister lutifigulus per se tenebuntur dare, et tenebitur rescindere cacabos [2]), quod opus et necessarium ad altaria fuerit tempore hyemis, prefati maystri aptos ad altaria cum prunis [3]) faciliter deportandis sponte ad dandum sunt obligati [4]) temporibus perpetuis et in evum. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Leopoli feria quinta proxima ante dominicam Letare anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quarto.

U dołu na rzemyku pergaminowym wisi pieczęć woskowa arcybiskupstwa lwowskiego, a druga na takimże samym rzemyku pieczęć zatarta nie do poznania. W ten sposób przepisany i opisany znajduje się przywilej ten w arch. m. Lwowa. Oryginał miał się znajdować w posiadaniu cechu garncarskiego.

[1]) *olla* garniec.
[2]) *cacabus* kafel.
[3]) *pruna* węgiel.
[4]) Nie mając oryginału pod ręką, muszę zdanie to podać tak, jak je znajduję w kopii, nie umiejąc zrestytuować tekstu widocznie tutaj pobałamuconego.

LXVIII.

(We Lwowie) 3. Sierpnia 1474 r.

Rajcy lwowscy poświadczają, że Ormianin Rostakis zbiegły dla długów do klasztoru lwowskich Dominikanów zobowiązał się wraz z żoną swoją do zapłacenia tych długów w oznaczonych terminach.

Dominus Georgius pellifex preconsul noster, dominus Clemens Caden consul, Georgius Gebel notarius noster et Iarosch Mornstein iuvenis de Cracouia recognoverunt coram nobis, quomodo coram ipsis in claustro Leopoliensi fratrum ordinis sancti Dominici Rostakis Armenus Leopoliensis pre debitis ibidem fugitivus manens una cum uxore sua legitima recognoverunt, se manu coniuncta et indivisa teneri centum et decem et septem florenos Hungaricales domino Benesch de Cracouia, promittentes manu coniuncta et indivisa predicti debiti sibi solvere pro nunc septem florenos et triginta florenos a die presentium dare per sex septimanas in manus domini Clementis de Caden prefati dicto domino Iarosch per prefatum dominum Benesch consignatos et iterum alios triginta florenos in sex septimanis post predictorum XXX florenorum terminum solucionis in manus predicti domini Georgii pellificis preconsulis nostri ad manus fideles. Reliquum vero debitum promiserunt manu coniuncta ut supra dicto domino Benesch videlicet quinquaginta florenos indilate exolvere pro festo sancte Agnetis proxime venturo ad nundinas Leopolienses [1]). Actum feria IIIIta proxima post diem ad vincula sancti Petri apostoli.

Acta officii Consularis T. I. pag. 270 nr. 656 ex anno 1474.

[1]) Porównaj dokument następny nr. LXIX.

LXIX.

(We Lwowie) 5. Grudnia 1474 r.

Rajcy lwowscy udają się do króla ze skargą na Ormian zasłaniających swoją opieką żonę Ormianina Rostakis nie chcącą zapłacić długu na niej ciążącego i upraszają króla o zasadnicze rozstrzygnięcie tej sprawy.

Serenissime princeps et domine, domine noster generosissime. Rostakis quidam Armenus Leopoliensis, pre debitis in claustrum secedens, impetratis sibi a Benesch cive

Cracouiensi, presentium ostensori, debiti sui ulterioribus terminis solucionis, eo quod ad inscribendum se in librum consularem dicto Benesch racione aliorum creditorum sibi in pretorium tutus non pateret accessus, misit ad preconsulem nostrum, ut cum aliquibus consulibus collegis nostris ad eum in claustrum conscenderent, quos et dictus Benesch eidem dicti Armeni recognicioni petivit interesse. Cum vero preconsul noster cum duobus collegis nostris in claustrum venirent, dictus Rostakis Armenus ad presentiam eorum venit, demum et uxor sua, pro qua miserat, leto vultu et spontanea eciam venit. Sic ambo videlicet dictus Armenus et uxor sua recognoverunt manu coniuncta et indivisa, se dicto Benesch teneri certum debitum, se obligantes pro ceteris per eos expressis terminis eiusdem debiti manu coniuncta facere solucionem et petiverant recognicionem eorum introduci in librum nostrum consularem, quam recognicionem secundum deposita dictorum preconsulis et duorum consulum nostrorum in librum nostrum consularem induci iussimus [1]), prout eiusdem inscripcionis litera nostra, consulari sub sigillo nostro dicto Benesch data, lacius continetur. Tandem exacto termino uno vel pluribus dicte solucionis, Benesch venit in Leopolim et cum videret eundem Armenum a creditoribus iterum absentantem, citavit uxorem suam pro toto debito, eo quod manu coniuncta debitum recognovit. Armeni vero seniores venerunt cum ea petentes, eam iudicari iure Armenico per advocatum nostrum, quod eis concessum est. Cum vero advocatus noster scabinis et Armenis dictum ius locaret, misimus e medio nostrum duos collegas nostros consulares pro experiencia maioris iusticie. Querela itaque per dictum Benesch facta, quomodo ipsa cum marito suo sibi manu coniuncta debitum recognovit et solucionem pro certis exactis terminis non fecit, petivit solucionem habere ab eadem iuxta contenta dicte inscripcionis sue, cuius inscripcionis prefatam literam nostram consularem produxit, ad quam proposicionem dicti Benesch uxor prefati Armeni non negavit se modo predicto inscripsisse, sed dicebat, id se fecisse conpulsa per maritum suum. Sic Armeni seniores invenire volebant sentenciam, cum dicit, se talem recognicionem seu inscripcionem fecisse per maritum suum compulsa, iuret propria manu, quod ita sit et sit libera ab inscripcione sua, quod advocatus noster cum aliis assessoribus pro sentencia decernere noluerunt, quia cuilibet patere poterit, eam ad talem inscripcionem faciendam non fuisse compulsam, nam maritus suus in daustro ut detentus manens exitum liberum ad uxorem non habuit ad compellendam eam, sed ipsa libere venit ad eum in claustrum, sed voluerunt, quod ipsa satisfaciat iuxta insripcionem suam actum, ne ipsi Armeni conquererentur de gravamine, pro diffinicione eiusdem sentencie remisimus partes ad Serenitatem vestram, assignantes eis terminum ad felicem Serenitatis vestre in Regnum adventum, quem Armeni suscipere noluerunt, sed voluerunt terminum habere ad Serenitatis vestre felicem adventum in Leopolim, quem Benesch, ut hoc dampnificatus, admittere noluit, sic ipsa Armena fideiussores non habens sedet us-

que ad Serenitatis vestre informacionem. Petimus igitur Serenitatem vestram dictum Benesch circa inscripcionem suam dignari conservare, alias multe inscripciones Armenorum in librum nostrum consularem ab antiquis temporibus facte per talem, ut premittitur, excepcionem, infringerentur. Datum feria II. vigilie S. Nicolai 1474.

Acta Officii consularis. T. I. ex a. 1474 pag. 275. Nr. 683.

[1]) Porównej dokument poprzedni nr. LXVIII.

LXX.

W Wojniczu 13. Marca 1475 r.

Jan Bohun z Dunos sędzia i Jan z Pielgrzymowic podsędek ziemscy krakowscy poświadczają, że Jan z Bobowy sprzedał Mikołajowi Szrop z Jasiony za 150 grzywien wsie Bukowiec i Żebraczkę.

*(Nos Iohannes Bohun de Dunos)*y iudex et Iohannes de Pyelgrzym*(owice subiudex terre Cracouiensis generales sig)*nificamus tenore presentium, quibus expedit, u*(niversis et singulis presentibus et futuris, prese)*ntium notitiam habituris, quomodo coram nobis aut *(iudicio nostro terrestri v)*eniens personaliter nobilis Iohannes de Bobowa [1]) heres sanus *(mente pariter et corpore)* non compulsus nec coactus, sed de ipsius libera voluntate fe*(cit recognicionem, quia v)*illas suas videlicet Bucowyecz et Zebraczka cum omni iure et toto dominio, utilitatibus, fructibus, censibus, laboribus, incolis, areis, domibus [2]), agris, campis, pratis, pascuis, silvis, gagiis, rubetis, borris, aquis, torrentibus, piscinis, piscariis, molendinis, tabernis, ortis et universis ac singulis pertinenciis et coherenciis, quibuscunque dicantur nominibus, ad eadem bona quomodolibet spectantibus, prout solus tenuit, habuit et possedit, nichil penitus excludendo, nobili Nicolao Szrop de Iassyona [3]) in centum quinquaginta marcis pecunie communis, numeri Polonici consueti, maternitatis ipsius in totum obligavit et iam coram iure intromissionem realem dedit, tenere modo obligatorio ab uno festo Nativitatis ad aliud usque ad plenam exempcionem possidere, promittens ipsum occasione premissorum ab omnibus impedimentis et dampnis quarumlibet personarum utriusque sexus, secundum quod ad quamlibet pertinet prescripcio personam, sub dampno iuxta iuris formam et consuetudinem terrestrem intercedere et eliberare, non evadendo litteris regalibus, prescripcione, districtu, colloqnio nec quovis modo alio sub ammisione sue cause. Schado ministerialis datur sibi de iure ad intromittendum. Acta in Woynycz

feria secunda proxima post dominicam Iudica anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto, presentibus his testibus nobilibus Stanislao Lygaza de Bobrek, Clemente de Thucza, Iohanne de Voynarowa, Iohanne de Gorlycza, Nicolao Szappowsky de Thągoborza et Nicolao de Zarnowycza heredibus et aliis pluribus fidedignis.

Oryginał znacznie uszkodzony znajduje się w zbiorze dokumentów biblioteki Ossolińskich, Nr. 774. Miejsca uszkodzone staraliśmy się uzupełnić. Na pasku pergaminowym pozostał okruch z zawieszonej dawniej pieczęci. Druga pieczęć wraz z paskiem zaginęła.

[1]) Bobowa miasto w powiecie grzybowskim.

[2]) Ostatnie trzy wyrazy pisarz dwa razy napisał.

[3]) Bukowiec, Żebraczka i Jasiona znajdowały się w ręku tegoż Szropa, kiedy Długosz pisał swoje *Liber beneficiorum*. Leżały wtedy w parafii lipnickiej archidiakonatu sandeckiego. Zobacz *Lib. benef.* II. 238.

LXXI.

W Pilźnie 19. Czerwca 1475 r.

Otto z Plechowa sędzia i Jan z Biechowa podsędek sandomirscy rostrzygają spór o oznaczenie granic pomiędzy Barbarą z Wiewiórki, żoną Stanisława Tęczyńskiego podkomorzego chełmskiego, a Anną z Góry.

Nos Otho de Plechow iudex et Iohannes de Byechow subiudex terre Sandomiriensis generales significamus tenore presencium, quibus expedit, universis tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris: quomodo dum et quando generosa domina Barbara de Wyewyorka [1]) heres, consors generosi domini Stanislai de Thanczin, succamerarii Chelmensis, citasset Annam de Gora [2]) heredem pro eo, quia ipsa noluisset cum eadem domina Barbara granicies sippare et scopulos facere inter hereditatem et villam ipsius domine Barbare Wyewyorka ab una, et inter portionem ipsius Anne hereditariam, quam habet in Gora partibus ab altera. Quas granicies et scopulos ipsa domina Barbara secus voluisset sippare, habere et facere et ipsa Anna noluisset, pro quo ipsam in centum marcis dampnificasset. Que Anna coram nobis diversas faciebat controversias contra prefatam dominam Barbaram termino in peremptorio, iuri non deservientes. Quibus exauditis controversiis prefate domine Barbare pro prefatis graniciebus inter hereditates predictas accionem adiudicavimus et per presentes adiudicamus, significamusque et decernimus,

nostra sentencia difinitiva mediante. Harum quibus in testimonium literarum sigilla nostra presentibus sunt appensa. Datum in Pylzno feria secunda proxima post festum sancti Viti anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto presentibus his nobilibus Nicolao de Mathoschin, Iohanne de Strzezow, Nicolao de ibidem, Nicolao de Zarnowyecz, Nicolao de Iaworzye, Abraham de Chotowa ac aliis quampluribus fidedignis testibus.

Dokument na pergaminie, dobrze zachowany, w zbiorze dokumentów zakładu im. Ossolińskich nr. 763. Obu pieczęci brakuje, pozostały paski pergaminowe.

[1]) Wiewiórka wieś w powiecie pilźnieńskim, *cuius haeres Stanislaus Thanczynsky ratione uxoris*, powiada Długosz w *Lib. benef.* II, 259. Do niej należała wtedy cała sąsiednia okolica, cała parafia zasowska wraz ze samym Zasowem.

[2]) Góra, Motyczną dzisiaj zwana, wieś w powiecie pilźnieńskim.

LXXII.

W Hołhoczach 28. Kwietnia pomiędzy r. 1481 a 1485.

Dawid z Buczacza, wojewoda podolski, starosta kamieniecki i kołomyjski, funduje altaryą przy kościele parafialnym w Buczaczu i uposaża takową na dobrach swych Hołhocze.

In nomine sancte Trinitatis ac eiusdem individue unitatis Amen. Cum inter humana negocia humanosque actus nichil dignius habeatur memoria, que non nisi soliditate ac robore necnon excellencia litterarum stabiliri et confirmari potest, proinde nos David de Buczacz, palatinus Podoliensis necnon Camenecensis et Colomiensis capitaneus generalis etc., significamus tenore presencium universis et singulis, tam presentibus quam futuris, quia zelo devocionis accensi cupientes salutem anime nostre necnon parantum (*sic*) et consanguineorum successorumque nostrorum decessorum vel decedendorum habere, ut anima nostra ac parantum, nostrorum piorum operum ac elemosinarum presidiis requiem nanciscatur opulentam, quocirca in honorem omnipotentis Dei et eiusdem sanctisime matris et omnium sanctorum laudem altare in sinistra parte versus chorum eundo in ecclesia Buczaczensi maiori et capitali duximus sumptibus et peccuniis propriis construendum, relevandum et dotandum, iamque de facto hoc ipsum altare honorabili viro domino Nicolao nostro presbitero de Svirzov comisimus et dedimus racione precum et oracionum pro animabus fundandum, gubernandum et regendum. Ut autem fatus presbiter Nicolaus et cum

ipsius aliis post mortem eiusdem sequacibus sive successoribus circa hoc ipsum altare degentibus iugiter sacrificia et oraciones perpetuis et eviternis temporibus offerre Deo queant, id dotamus modo tali, scilicet quod talis presbiter degens circa fatum altare decimam post araturam nostram in Holhocze [1]) cuiuslibet grani debebit habere; de piscinis eciam duabus in Holhocze de qualibet emissione alias spustu ambarum piscinarum cuiuslibet seorsum debebit habere per unam tunnam luceorum alias Beczka, vel loco cuiuslibet tunne quinque marcas numeri et peccunie comunis in terra currentis, et pro expensis singulis annis unam iuvencam et duos porcos et unum braseum et decimam metretam cuiuslibet grani de molendino in Holhocze braseis duntaxat exceptis et braxatorium in Buczacz, de quo eciam huiusmodi presbiter sustentari poterit. Dictumque presbiterum et suos sequaces oneramus ad id faciendum: Primo singulis septimanis tenebitur tres missas legere, unam in honorem gloriosissime Virginis et aliam pro animabus et terciam pro peccatis; tenebitur ecciam talis presbiter ad hoc altare serviens plebanum in cantandis et legendis dumtaxat in ecclesia iuvare, idque rate ac inviolabiliter perpetue compromittimus tenendum. Si autem quis hominum id irritum aut quovismodo diminutum facere curaverit, id extremo iudicio omnipotentis et consciencie sue comittimus. In cuius rei testimonium sigillum nostrum maius presentibus est appensum. Actum et datum in Holhocze ipso die Vitalis [2]), presentibus reverendissimo in Christo patre domino Iohanne Vantropka Archiepiscopo Leopoliensi et magnifico domino Michaele de Buczacz, generoso Iohanne Procop, honorabili Stanislao Rykala plebano in Buczacz et domino Iacobo de Dampszko protunc Notario magnifici domini Davidis de Buczacz et aliis quampluribus.

Dokument oryginalny znajduje się w ręku każdorazowego proboszcza obrządku łac. w Buczaczu. Pieczęć na zielonym wosku wyciśnięta, a na jedwabnym sznurze koloru amarantowego zawieszona, przedstawia w tarczy herb „Habdank“. Nad tarczą znajduje się hełm z wizyrem ku lewej stronie zwrócony, a nad nim powtórnie ten sam herb pośród pięciu piór strusich umieszczony. W otoku: „SIGILUM MAIUS . . . . .“ reszta nieczytelna. Na zewnętrznej stronie pergaminu znajduje się wiadomość, że dokument ten został przez Michała Burnickiego ołtarzystę kościoła paraf. w Buczaczu do aktów (zdaje się dyecezalnych) w Marcu r. 1610 wniesiony.

[1]) Hołhocze wieś w powiecie podhajeckim o 9 kilometrów od Podhajec.

[2]) Ponieważ podano tylko dzień a opuszczono rok, nie umiemy daty tej dokładnie oznaczyć. Dokument ten musiał być wydany po r. 1480, wtedy bowiem dopiero został Jan Wątróbka arcybiskupem lwowskim. O wystawcy dokumentu Dawidzie z Buczacza bardzo mało wiemy. Znamy go tylko z dokumentu wydrukowanego w AGZ IV, 197, gdzie 27. Czerwca 1484 r. jako wojewoda podolski i starosta kołomyjski uposaża kościół w Biale. (Dokument ten prostuje twierdzenie K. hr. Stadnickiego: wspomnie-
nie o Buczackich w Przewodn. nauk. i lit. 1873, I, 157, jakoby Dawid nie

był wojewodą, i pokazuje, że Jakób Buczacki nie mógł być podolskim wojewodą od r. 1481—1491). Jak długo był wojewodą podolskim Dawid powiedzieć nie umiemy, ponieważ jednak dnia 21. Października 1485 r. spotykamy na stanowisku wojewody podolskiego Jakóba z Buczacza (patrz niżej nr. LXXXII), musiał zatem dokument powyżej oddrukowany być wydanym przed tym dniem i rokiem. Oznaczamy zatem datę jego: pomiędzy rokiem 1481 a 1485.

LXXIII.

Na sejmie w Lublinie 15. Lutego 1484 r.

Kazimierz Jagiellończyk nakazuje urzędnikom królewskim pilnie czuwać nad tem, aby kupcy w ogóle nie omijali z swemi towarami składu lwowskiego pod karą zabrania im tych towarów na korzyść skarbu królewskiego.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, magnus dux Lithwanie, Russie Prussieque dominus et heres etc. universis et singulis pallatinis, castellanis, capitaneis ceterisque dignitariis et officialibus, terrigenis, civitatum et oppidorum consulibus ac villarum procuratoribus ubique in terris Russie et Podolie constitutis, presentibus requirendis, sincere et fidelibus nostris dilectis graciam nostram cum favore. Magnifici, generosi, nobiles et famosi, sincere et fideles nostri dilecti. Ex querela civium nostrorum Leopoliensium accepimus, quomodo licet iuxta privilegia ipsorum omnes et singuli mercatores et vectores regni nostri et alias undecunque venientes, qui in terris Russie negociantur, cum rebus et mercibus eorum cuiuscunque generis aut maneriei existentibus, ultra depositum generale Leopoliense nec ab hac Polonie nec ab illa Russie sive Podolie parte progredi debeant, sed omnes mercatores, res et merces suas illuc aut vendere aut reponere tenentur. Nichilominus quoniam plures mercatores cum diversis mercanciis per terras Russie et Podolie obmisso deposito generali Leopoliensi negociando discurrunt in preiudicium iurium et privilegiorum ipsius civitatis et destructionem depositi ipsius et eciam in detrimeutum theolonei nostri, pro tanto cupientes, quatinus prefata civitas Leopoliensis in iuribus suis ac deposito generali illuc de antiquo tento et consignato conservaretur et ne eciam proventus nostri theolonei pereant, commisimus et presentibus committimus prefatis civibus Leopoliensibus omnes et singulos mercatores, qui dictum depositum generale preterirent, ubicunque deprehensi fuerint, arrestare resque et merces ipsorum cuiuscunque generis aut

maneriei existentes pro phisco nostro Regio recipere. Pro tanto vobis et cuilibet vestrum et presertim tibi magnifico Spithkoni de Iaroslav pallatino Sandomiriensi et capitaneo Leopoliensi et aliis pro tempore existentibus committimus et mandamus omnino habere volentes, quatinus dum per dictos cives nostros Leopolienses sive eorum officiales presentibus fueritis requisiti, seu aliquis vestrum fuerit requisitus, ipsis in arestandis dictis mercatoribus, qui, ut premittitur, depositum Leopoliense preterirent, necnon in recipiendis mercibus et bonis ipsorum consilio et auxilio esse debeatis tociens, quociens opportunum fuerit et necesse, nec aliter facere ausuri sub gravi nostra indignacione et sub penis in litteris iurium dicte civitatis Leopoliensis originalibus contentis. Datum in Convencione Lublinensi die dominico post beati Valentini anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quarto. Crzeslaus Cancellarius subscripsit [1]).

Relacio venerabilis Creslai de Curozwanki Decani Gneznensis, Regni Polonie Cancellarii.

Tuż pod relacyą napisano: *Rta* (to znaczy *Registrata*).

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 256. Na pasku pergaminowym zawieszona większa pieczęć królewska, wyciśnięta na czerwonym wosku.

[1]) Podpis ten Krzesława z Kurozwęk znajduje się rzeczywiście w tem miejscu t. j. w dalszym ciągu ostatniego wiersza. Porównaj dokument następny nr. LXXIV.

LXXIV.

Na sejmie w Lublinie 15. Lutego 1484 r.

Kazimierz Jagiellończyk nakazuje urzędnikom królewskim pilnie czuwać nad tem, aby kupcy mianowicie zaś Żydzi i Ormianie nie omijali z swemi towarami składu lwowskiego.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, magnus dux Lithwanie, Russie Prusieque dominus et heres etc. universis et singulis pallatinis, castellanis, capitaneis ceterisque dignitariis et officialibus, terrigenis, civitatum et opidorum consulibus ac villarum procuratoribus, ubique in terris Russie et Podolie constitutis, presentibus requirendis, sincere et fidelibus nostris dilectis, gratiam nostram cum favore. Magnifici, generosi, nobiles et famosi,

sincere et fideles nostri. Ex querela civium nostrorum Leopoliensium accepimus, qualiter licet iuxta iura et privilegia eorum omnes et singuli mercatores regni nostri et alias undecunque venientes, qui in terris Russie et Podolie negociantur, cum rebus et mercibus ipsorum depositum generale Leopoliense transgredi non debeant, prout hoc ipsum in privilegiis et iuribus eorum lacius continetur, sed illuc res et merces reponere vel vendere teneantur. Nichilominus nonnulli mercatores et presertim Iudei, Armeni et alie persone, premissis non attentis, et depositum Leopoliense transgrediuntur et in civitatibus, oppidis, villis ac curiis aliisque locis inconsuetis merces eorum vendunt, pannos incidunt et alia fora exercent, per que ipsa civitas Leopoliensis et depositum eius ac theoloneum nostrum destruitur. Nos itaque volentes talibus erroribus occurrere comisimus prefatis civibus nostris Leopoliensibus, quatinus omnes mercatores Iudeos et alterius cuiuscunque ritus homines, qui aut depositum Leopoliense preterirent, aut in prefatis civitatibus, oppidis, villis, curiis et aliis locis inconsuetis merces vendicioni exponerent, pannos inciderent ac alia fora inconsueta exercerent contra privilegia, iura et consuetudinem approbatam dicte civitatis Leopoliensis, arrestare et huiusmodi res et bona ipsorum cuiuscunque generis aut maneriei existencia pro fisco nostro regio recipere. Pro tanto vobis et cuilibet vestrum et presertim tibi magnifico Spithconi de Iaroslaw pallatino Sandomiriensi et capitaneo Leopoliensi et aliis pro tempore existentibus committimus et mandamus, omnino habere volentes, quatinus, dum per dictos cives nostros Leopolienses sive eorum officiales presentibus fueritis requisiti seu aliquis vestrum fuerit requisitus, in arrestandis dictis mercatoribus Iudeis et cuiuscunque rittus hominibus, qui premissis contravenirent, necnon in recipiendis mercibus et bonis ipsorum consilio et auxilio esse debeatis tociens, quociens opportunum fuerit et necesse, nec aliter facere ausuri sub gravi nostra indignacione et sub penis in litteris iurium dicte civitatis Leopoliensis originalibus contentis. Datum in Conventione Lublinensi die dominico post festum beati Valentini anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quarto. Crzeslaus Cancellarius subscripsit [1]).

Relacio venerabilis Creslai de Curozwanki Decani Gnesnensis, Regni Polonie Cancellarii.

Tuż pod relacyą napisano *Rta* (to znaczy *Registrata*).

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 257. Na pasku pergaminowym zawieszona większa pieczęć królewska na czerwonym wosku wyciśnięta.

[1]) Podpis rzeczywiście w tem miejscu. Porównaj dokument poprzedni nr. LXXIII.

LXXV.

Na sejmie w Lublinie 17. Lutego 1484 r.

Kazimierz Jagiellończyk załatwia spór pomiędzy miastami Lwowem i Komarnem w ten sposób, że pozwala mieszkańcom Komarna prowadzić wolny handel od strony Polski, zakazując go od strony Rusi.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, magnus dux Lythwanie, Russie Prussieque dominis et heres etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis presentibus et futuris, quomodo dum multe differencie orirentur inter civitatem nostram Leopoliensem et opidum Comarno [1]) nove fundacionis generosorum de Chothecz [2]) germanorum propter lenciosam dictorum opidanorum mercaturam, quam supra et infra Leopolim continuo facere consueverunt in detrimentum theolonei et destruccionem depositorii dicte civitatis nostre, unde ad sedandam huiusmodi eorum controversiam reparacionique prefati theolonei nostri et depositorii dicte civitatis consulendo, considerantes situm opidi prefati, quod ex hac parte civitatis Leopoliensis super fluvio, quo et Grodek est, situetur, cum consiliariorum nostrorum consilio decrevimus presentibus, quod opidani opidi eiusdem Comarno ad eam partem Leopolis, que versus Poloniam est, habeant mercandi licenciam sine quavis dictorum Leopoliensium perturbacione et arresto, sed ad eam, que versus Russiam et Podoliam iacet, nulla itinera et mercancias a modo et peramplius facere audeant sub penis et arrestibus dicte civitati nostre concessis, sed pro more aliarum illius partis civitatum negocia sua in Leopoli exerceant, theoloneo et depositorio satis faciendo. Que omnia prescripta per partes predictas volumus firmiter observari in evum. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum. Datum in Convencione Lublinensi feria tercia post festum sancti Valentini proxima anno domini millesimo quadringentesimo octogesimo quarto.

Crzeslaus Cancellarius subscripsit.

Relacio venerabilis Creslai de Curozwanki Decani Gnesnensis, Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 259. Pieczęć wraz z paskiem, na którym wisiała, oderwana. Na tej samej stronie, na której dokument jest napisany, znajduje się po prawej stronie na dole napis *Rta* (*Registrata*).

[1]) Komarno miasto w powiecie rudeckim.

[2]) U Balińskiego i Lipińskiego Starożytna Polska II, 573 czytamy, że Stanisław z Chodcza woj. ruski, star. halicki i kamieniecki zamienił wieś swą dziedziczną Komarno na miasto za przywilejem Kazimierza Jagiellończyka z r. 1471.

LXXVI.

Na sejmie w Lublinie 17. Lutego 1484 r.

Kazimierz Jagiellończyk, wynagradzając mieszczan lwowskich za prace i koszta podjęte przy odbudowaniu i wzmocnieniu miasta, uwalnia ich od wszelkiego rodzaju podatków na sześć lat bez przerwy po sobie następujących.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie magnus dux Lythwanie, Russie Prussieque dominus et heres etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quomodo attendentes operam, labores et fatigas sumptusque, impensas satis graves Leopoliensium civium, quas circa structuram civitatis eiusque fossatarum iugi studio et diligenciis impendunt, volentes eos graciarum nostrarum prosequi favoribus atque ad ceptum opus perficiendum reddere fervidiores, ipsis ab expiracione date literarum prioris libertatis ab omnibus et singulis contribucionibus, daciis et exaccionibus in posterum laudandis, quocunque nomine appellandis, a data presencium usque ad sex annorum immediate se sequencium decursum absolvimus et liberos dimittimus graciose et liberaliter libertamusque favore presencium mediante. Quocirca vobis omnibus et singulis exactoribus pro tempore existentibus, presentibus requirendis, committimus et mandamus, quatinus dictos cives nostros circa eandem libertatem conservare debeatis, nil exactionum earum ab eis exigentes. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum. Datum in convencione Lublinensi feria tercia post festum Valentini anno domini millesimo quadringentesimo octogesimo quarto.

Crzeslaus Cancellarius subscripsit.

Relacio venerabilis Creslai de Curozwanki Decani Gneznensis, Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 258. Na pasku pergaminowym zawieszona większa pieczęć królewska wyciśnięta na czerwonym wosku. Pod dokumentem po prawej stronie znajduje się napis *Rta* (*Registrata*).

LXXVII.

Na sejmie w Lublinie 18. Lutego 1484 r.

Kazimierz Jagiellończyk przykazuje poddanym swym, aby nie aresztowali i nie zabierali wołów pędzonych przez kupców z ziem ruskich i wołoskich pod pozorem, jakoby woły te były skradzione.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, magnus dux Lithwanie, Russie Prussieque dominus et heres etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quod nos crebris famosorum civium nostrorum Leopoliensium querelis impulsati contra nonnullos subditos nostros, nobiles et plebeos, factis, qui pecora eorum empticia *(sic)* seu boves sive in Russie sive Podolie aut Wachie (*sic*) terris per eos comparatos inter pellendum arrestare consueverunt et arrestant furti sub colore, furatos videlicet eos boves seu pecora asserentes, quos habere cupiunt, quotquidem tanquam furatos eisdem civibus recipiunt, nulla solucione impensa, quo eos in mercanciis eorum impediunt et molestant gravantque non mediocriter et dampnificant. Unde volentes eorundem recipiencium hunc impertinentem abolere morem, ut ipsi cives nostri eorum mercaturas intendere bovesque ipsos seu peccora per ipsos emptos sine impedimentis huiusmodi pellere abigereque valeant securius, de nostrorum consiliariorum consilio nobis hac in convencione assidencium statuimus et decernimus presentibus, quod cives ipsi sive mercatores Leopolienses boves seu peccora per ipsos foris sive annalibus sive communibus in civitatibus et opidis Russie, Podolie sive Walachie emptos et comparatos canteriis alias pyathnem, ut fit, consignare debeant, quosquidem boves seu peccora, postquam eo, ut premittitur, modo consignati fuerint, nullus hominum cuiuscunque status vel condicionis fuerit, arrestare recipereque audeat de cetero gravi sub indignacione nostra. In cuius rei fidem sigillum nostrum presentibus est subappensum. Datum in Convencione Lublinensi feria quarta post Valentini anno domini millesimo quadringentesimo octogesimo quarto.

Crzeslaus cancellarius subscripsit.

Relacio venerabilis Creslai de Curozwanki Decani Gnesnensis, Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 260. Na pasku pergaminowym zawieszona większa pieczęć królewska, wyciśnięta na czerwonym wosku. Tuż pod relacyą napisano *Rta* (*Registrata*).

LXXVIII.

We Lwowie 28. Maja 1484 r.

Gunter z Sieniawy sędzia i Piotr Gołąbek z Zimnowody podsędek ziemscy lwowscy poświadczają, jako przed nimi Dymitr Daniłowicz dziedzic Rudy i Prokop Korawa dziedzic Malechowa uskutecznili podział dóbr po wuju swym Pawle Jurkowskim.

Nos Guntherus de Syenyawa iudex necnon Petrus Golambek de Zimnavoda subiudex terrestres Leopolienses generales significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris: quomodo ad nostram et aliorum dominorum, protunc in iudicio terrestri Leopoliensi nobiscum residencium, presenciam venientes personaliter nobiles Demetrius Danylowycz heres de Ruda et Procopius Corawa heres de Malechow, non compulsi, non coacti, neque aliquo errore devio seducti, sani mente et corpore existentes ac amicorum suorum maturo freti consilio, coram iure palam recognoverunt, quia divisionem perpetuam et irrevocabilem inter se fecerunt de bonis hereditariis, que ipsis cesserunt post mortem et obitum olim nobilis Pauli Iurkowsky [1]) awunculi ipsorum, modo et condicione tali: quia domino Demetrio Danylowicz divisione perpetua cesserunt ville videlicet Volkow et Cuhayow [2]) cum omni iure, dominio et proprietate, Procopio vero similiter divisione perpetua cesserunt ville Malechow [3]), Clekothow [4]) et Iuschkowcze [5]) cum omni iure, dominio et proprietate. Ad quam divisionem dominus Danylowycz sibi Procopio Corawa ad sortem ipsius centum et sexaginta marcas pecunie communis monete et numeri Polonici consueti, marcam in quamlibet quadraginta octo grossos computando, addidit. Que divisio perpetua per ipsos dominos Demetrium et Procopium tenenda, habenda et possidenda perpetue et in evum debet cum omnibus earundem villarum utilitatibus, censibus, fructibus et redditibus, agris, pratis, campis, silvis, mericis, gaiis, virgultis, indaginibus, borris, mellificiis, venacionibus, aucupacionibus, aquis, fluviis, stagnis, paludibus, piscinis et ipsarum demissionibus, molendinis et eorum emolumentis, tabernis, penis, kmethonibus, laboribus, daciis ac obvencionibus generaliter universis, quocunque nomine et vocabulo nuncupentur, ita longe, late et circumferencialiter, prout dicte ville in se et suis metis ac graniciebus sunt distincte et limitate ex antiquoque tente et possesse, per ipsos dominos Demetrium et Procopium quilibet (*sic*) ipsorum suam sortem tenendam, habendam, utifruendam, dandam, donandam, obligandam, vendendam, pacifice et quiete possidendam ac in usus suos suorumque successorum beneplacitos et vo-

luntarios, prout ipsis et ipsorum posteritati melius et utilius videbitur expedire, convertendam. Et debet una pars aliam protegere ab omni persona sexus utriusque iuxta modum terrestrem, precipue vero fatus Procopius Corawa ipsum dominum Demetrium a nobili Anna sorore ipsius Corawa protegere et defendere est obligatus. Si autem non protegeret et ob hoc se in ius terrestre Leopoliense per ipsum Demetrium citare permitteret, extunc in primo termino parere et totam suam causam perdere est obligatus, non evadendo ipsum Demetrinm ullo iure, literis regalibus, bello, expedicione, legacione, prescripcione, colloquio generali, vera aut simplici infirmitate, nec se excipiendo ad districtus alios pro maiori, neque aliqua re excogitata sibi in facto subsidiaria, et quicquid sibi in subsidium recipere vellet, eo toto causam perdere debet. In quo primo termino fatus Demetrius ipsum Corawa in toto suo lucro et dampno, pro quo citaret, condempnare potens erit tanquam in termino peremptorio. Et super hoc Demetrius memoriale posuit, quod iudicium recepit. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt subappensa. Actum et datum Leopoli feria sexta in crastino Ascensionis Domini anno eiusdem millesimo quadringentesimo octuagesimo quarto, presentibus ibidem generosis et nobilibus dominis Iohanne de Olesko Castellano Malogostinensi, Sigismundo de Pomorzani Capitaneo Trebowliensi, Paulo de Olesko Succamerario, Andrea de Swyersz Gladifero, Nicolao Carnkowsky Subdapifero, Stanislao Maldrzik Tribuno et Vicecapitaneo Leopoliensibus, Iacobo de Rudancze Tribuno Haliciensi, Petro de Olesko, Stanislao Iariczowski et aliis circa premissa testibus fide dignis.

Oryginał pergaminowy w arch. miasta Lwowa nr. 261. Na paskach pergaminowych zawieszone dwie na zwyczajnym wosku wyciśnięte pieczęci, pierwsza sędziego z odciskiem herbu Leliwa druga podsędka z odciskiem herbu Gryf.

[1]) Porównaj powyżej nr. LIV.
[2]) Wołków i Kuhajów wsie w powiecie lwowskim.
[3]) Malechów wieś w powiecie lwowskim.
[4]) Klekotów wieś w powiecie brodzkim.
[5]) Juszkowce wieś w pow. bóbreckim.

LXXIX.

We Lwowie 4. Marca 1485 r.

Gunter z Sieniawy sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy poświadczają, jako pomiędzy Katarzyną i Zofią rodzonemi siostrami, dziedziczkami z Zubrzy, stanął podział dóbr.

Nos Guntherus de Syenyawa iudex necnon Iohannes de Wyssokye subiudex terrestres Leopolienses generales significamus tenore presencium, quibus expedit, generaliter universis, tam presentibus quam futuris, presencium noticiam habituris: quomodo ad nostram et aliorum dominorum, protunc in iudicio terrestri Leopoliensi nobiscum residencium, presenciam venientes personaliter nobiles domine Katherina et Zophia, sorores germane heredes de Zubrza, coram iure palam recognoverunt: quia divisionem perpetuam inter se fecerunt, tali modo: quia domine Katherine divisione perpetua cessit curia cum kmethonibus, usque ad kmethonem dictum Lyeknar et deserte eidem Catherine necnon lanei cum medio, et etiam piscina molendini, et pratum penes novam piscinam cum medio molendino et cum media taberna et cum media villa dicta Sichow [1]) et cum earundem medietatum accidencium *(sic)*, et hec cesserunt cum omni iure, dominio et proprietate, et unus ortulanus. Et nobili Zophie cessit kmetho Lyeknar usque ad graniciem dictam Oszwycze [2]) et duo ortulani et medietas taberne cum medietate molendini et cum piscina nova et Zyrawka [3]), et alia piscina deserta nova a Szywycza et quinque lanei cum medio, incipiendo a laneo taberne usque ad laneos ipsius Katherine, qui ad curiam ceduntur, et a granicie ville Zyrawka quatuor lanei cum medio, et prata, que sunt inter eosdem laneos, et cum medio Sichow etiam cum omni iure, dominio et proprietate. Et super hoc per ipsas dominas memorialia sunt posita, que iudicium recepit. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt subappensa. Actum et datum Leopoli feria sexta ante dominicam Oculi Mei proxima anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto, presentibus ibídem magnifico, generosis et nobilibus dominis Iohanne de Olesko Castellano Malogostinensi, Stanislao Maldrzyk Tribuno et Vicecapitaneo, Petro de Zymnawoda Iudice Castrensibus Leopoliensibus, Iacobo de Rudancze Tribuno Haliciensi, Iohanne Nyesluchowsky, Georgio Zimnowodsky, Iohanne Dawydowsky, Petro Czebrowsky, Iohanne Sandzicz [4]) de Syenyawa et aliis quam pluribus circa premissa testibus fidedignis.

Oryginał pergaminowy w arch. miasta Lwowa nr. 263. Na paskach pergaminowych zawieszone dwie na zwyczajnym wosku wyciśnięte pieczęci, z których pierwsza sędziego z odciskiem herbu Leliwa, druga podsędka z odciskiem herbu Odrowąż.

[1]) Zubrza, Sichów wsie w powiecie lwowskim.
[2]) Dziś las pod Zubrzą.
[3]) Żyrawka wieś w powiecie lwowskim.
[4]) Pewno sędzic, to jest syn Guntera z Sieniawy.

LXXX.

We Lwowie 4. Marca 1485 r.

Gunter z Sieniawy sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy poświadczają, że Zofia, córka Jana Zubrzskiego a żona Jana Kunata, sprzedała część swoją dziedziczną we wsi Zubrzy i połowę wsi Sichowa Janowi wójtowi z Sokolnik za 250 grzywien.

Nos Guntherus de Syeniawa iudex necnon Iohannes de Wyssokye subiudex terrestres Leopolienses generales significamus tenore presentium, quibus expedit, generaliter universis, tam presentibus quam futuris, presentium noticiam habituris, quomodo ad nostram et aliorum dominorum, protunc in iudicio terrestri nobiscum residencium, presenciam veniens personaliter nobilis Sophya heres de Zubrza, filia olim nobilis Iohannis Zubrzky, consors vero nobilis Iohannis Cunath, non compulsa, non coacta, neque aliquo erore devio seducta, sana mente, corpore existens ac amicorum suorum maturo freta consilio, coram iure libere recognovit, quia sortem suam hereditariam in villa Zubrza in districtu Leopoliensi sita et medietatem ville Sychow [1]) nobili Iohanni advocato in Sokolniky [2]) pro ducentis marcis et quinquaginta marcis pecunie communis monete et numeri Polonicalis consueti, marcam in quamlibet quadraginta octo grossos computando, perpetue et in evum vendidit cum omni iure, dominio et proprietate, censibus, fructibus, proventibus et redditibus, agris, pratis, campis, silvis, mericis, virgultis, gaiis, indaginibus, rubetis, quercetis, venacionibus, aucupacionibus, pascuis, graminetis et aquis, fluviis, stagnis, paludibus, piscinis et ipsarum demissionibus, piscinulis, molendinis et eorum emolumentis, kmethonibus, laboribus, tabernis, penis, curiis ac obvencionibus generaliter universis, quocumque nomine et vocabulo vocitentur, ita longe, late et circumferencialiter, prout dicta sors in se suis metis, graniciebus est distincta et limitata, nichil iuris dominii et proprietatis in eadem sorte pro se et suis successoribus penitus reservando, per ipsum Iohannem advocatum et suam posteritatem tenendam, habendam, dandam, donandam, obligandam, pacifice et quiete perpetue possidendam, prout sibi melius et utilius videbitur expedire, convertendam, et iam

fata domina Sophia recognovit, quia ab ipso Iohanne pro eadem sorte solucionem totalem recepit et iam sibi in eandem sortem per ministerialem tonsum intromissionem dedit et perpetue admisit. De qua sorte fata domina Sophia se abdixit et silencium perpetuum habere debet cum sua posteritate. In qua vendicione dicte sortis ipsa domina fatum Iohannem et ipsius legitimos successores ab omni persona sexus utriusque iuxta modum terrestrem, prout ad aliquam personam prescripcio terrestris spectat, protegere et tueri est obligata, et super hoc Iohannes memoriale posuit, quod iudicium recepit. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt subappensa. Actum et datum Leopoli feria sexta proxima ante dominicam Oculi Mei anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto, presentibus magnifico, generosis et nobilibus dominis Iohanne de Olesko Castellano Malogostinensi, Stanislao Maldrzyk Tribuno et Vicecapitaneo, Petro de Zymnavoda Iudice Castrensibus Leopoliensibus, Iacobo de Rudancze Tribuno Haliciensi, Iohanne Niesluchowsky, Georgio Zymnovodsky, Iohanne Dawydowsky, Petro Czebrowsky et aliis quam plurimis testibus ad premissa fide dignis.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 262. Na paskach pergaminowych zawieszone dwie pieczęci: jedna Guntera z Sieniawy z herbem Leliwa, druga Jana z Wysokiego z odciskiem herbu Odrowąż, obie na zwyczajnym wosku wyciśnięte.

[1]) Porównaj nr. LXXIX.

[2]) Sokolniki wieś w powiecie lwowskim.

LXXXI.

We Lwowie 18. Sierpnia 1485 r.

Jakób syn Sulisława z Sandomierza notaryusz publiczny wystawia w imieniu lwowskiej rady miejskiej instrument apelacyjny do kuryi rzymskiej lub arcybiskupa gnieźnieńskiego w sprawie z arcybiskupem lwowskim Janem.

In nomine domini amen. Sub anno nativitatis eiusdem millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto, indiccione tercia, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Innocencii pape octavi anno primo, die vero Iovis, decima octava mensis Augusti, hora terciarum, in civitate capitali Leopoli, in terra Russie sita, et in sacristia ecclesie metropolitane eiusdem civitatis Leopoliensis ac diocesis eiusdem, in mei notarii

publici testiumque infrascriptorum ad hoc vocatorum specialiter et rogatorum presentia constitutus personaliter circumspectus dominus Iohannes notarius dicte civitatis Leopoliensis, precipuus procurator et nomine procuratorio spectabilium ac famosorum dominorum: proconsulis Petri Lynnar, Stanislai Stano alias Clopar, Nicolai Zarogowsky, Luce Lyndnar, Hilary Petri Tyska, Nicolai Dumzlar, Bartholomei Hanel, Martini Penkacz, Laurencii Kosnar, Iohannis Walach et Nicolai Arnast, residentium et antiquorum consulum ac tocius seu universalis comunitatis civium et suburbanorum seu incolarum territorii eiusdem civitatis Leopoliensis, de cuius procuracionis mandato michi, notario publico infrascripto, sufficienter et ad plenum constabat atque constat, tenens et habens suis in manibus cer-tam cartam papiream, tenorem appellacionis in se continentem eamque animo et intencione appellandi atque interponendi michi notario publico infrascripto ad manus legendam tradidit et dedit huiusmodi sub tenore:

Quod cum appellacionis remedium a sacris canonibus inclitisque patribus non in cassum, sed in relevamen omnium indebite, iniuste ac importune obpressorum, ut hii, qui taliter, ut premittitur, obprimuntur seu gravantur, eiusdem appellacionis remedio possint relevari et ad complementum iusticie debite reimponi, proinde coram vobis hic presentibus et astantibus ac te notario publico tanquam autenticis fidelibusque et ydoneis personis procurator et nomine procuratorio spectabilium ac famosorum dominorum prescriptorum Petri Lynnar proconsulis, Stanislai Clopar, Nicolai Zarogowsky aliorumque omnium consulum, presidencium et antiquorum ac tocius comunitatis civium et incolarum seu suburbanorum civitatis Leopoliensis animo et intencione appellandi atque provocandi, gravi in querela ac lamentabiliter proponit, dicit, allegat, appellat proponendoque, allegando lacrimose deducit, quia licet in iure canonico sit cautum sufficienter et clare: quod nemo hominum sit monendus aut requirendus ad instanciam cuiuscunque actoris, preter quam ex strepitu et figura iudicii pro peccuniis aut rebus iudicialiter condemnatis et adiudicatis per iudicem competentem per partes hinc inde approbatum, nichilominus tamen revendissimus in Christo pater et dominus, dominus Iohannes, Dei gracia Archiepiscopus Leopoliensis, non attento canone et sanctione premissis, nescitur quo ductus spiritu, ut presumitur, quodam obprobrio ductus, quendam processum, si dici meretur, monitorium cum sentencia excomunicationis absque termini prefixione insolitum et ex iure prohibitum contra eosdem dominos consules ac comunitatem totam prefatam ad instanciam sue paternitatis sub titulo et sigillo suis more sue cancellarie decrevit dandum, eundemque processum, monitorium contra eosdem dominos consules et comunitatem Leopoliensem prefatam coniunctim et divisim cuidam domino Georgio, vicario prefate metropolitane ecclessie Leopoliensis, ad exequendum et monendum eosdem sub certis penis ecclesiasticis precepit et mandavit

eosdem requirens, ut infra sex dierum spacium in ipso processu monitorio descriptum spacium effectui eiusdem monicionis realiter et cum effectu paruissent et parerent, alias si secus fecerint sentenciis excomunicacionis in ipso processu contentis ipsis monitis cominando, eosdemque eisdem irretiri et involvi promittendo quamvis iniuste et indebite, tum non ex obligatis, tum non ex condemnatis iudicialiter, nec eciam ex re iudicata, prenominatus dominus Archiepiscopus Leopoliensis premissa faciens in gravem iniuriam, infamiam et damna ineffabilia eorumdem dominorum appellancium, que omnia idem procurator et nomine quorum supra ad animum revocando tunc extimavit et nunc extimat bona fide ad mille florenos Ungaricos auri puri et ponderis iusti, mallentes plus de propriis amittere, quam talia preiudicia iniusta et temeraria ab ipso domino Archiepiscopo pati et sustinere. Tandem vero ipsi domini consules cum comunitate predicta nolentes subire et pati incurabiliter dicti domini Archiepiscopi excomunicationis sentencias, extunc currentibus fatalibus eiusdem monicionis seu requisicionis, ipsis taliter, ut prefertur, facte et quoquomodo subordinate, disposito, cum iurisperitorum consilio et salvis eorum informacionibus a predictis gravaminibus, preiudiciis et requisitionibus contra iuris canonici formam et dispositionem eisdem dominis sic monitis, illatis et incussis ac contra Deum et iusticiam perpetratis seu factis; necnon a predicto reverendissimo domino Archiepiscopo Leopoliensi et ab eius predicto pretenso processu, si dici meretur, monitorio ac sentencia excomunicationis in eo contenta sive descripta ac ab eius tota iurisdiccione eiusque omni officialium ac iudicum autoritate sua commissarios eorumque omnium toto processu tanquam iniquis et iniustis ac incompetentibus eorumdemque omnium et singulorum vexacionibus, turbacionibus, processibus, cittacionibus ceterisque monicionibus seu requisitionibus, sentenciis excomunicationum, aggravacionum, reaggravacionum et superreaggravacionum ac interdicti in eis contincntibus, eciam tanquam iniquis et iniustis, forsan per eundem dominum Archiepiscopum Leopoliensem aut eius officiales seu commissarios contra dictos dominos consules ac communitatem predictam Leopoliensem fulminatis vel fulminandis, datis sive dandis, necnon ab aliis omnibus et singulis gravaminibus et iniuriis illatis vel inferendis, etiam similiter maliciosis et importunis ad sanctissimum in Christo patrem et dominum nostrum dominum Innocencium papam octavum modernum eiusque sanctam sedem apostolicam sive curiam Romanam, aut indifferenter ad reverendissimum in Christo patrem et dominum, dominum Sbigneum, Dei gracia Archiepiscopum et Primatem eiusque sanctam sedem primaticam et metropolitanam Gnesnensem, in scriptis provocat et appellat appellatosque instanter, instantius, instantissime, si quis sit, qui eos dare velit aut possit, vel saltem a te notario publico literas testimoniales ipsis dominis appellantibus dari petit, subiciens ipsos dominos prescriptos appellantes omnesque ipsis in hac parte adherentes et adherere volentes tuicioni, proteccioni et defensioni prefati sanctissimi domini Innocencii

pape octavi moderni, et reverendissimi domini Sbignei Archiepiscopi et Primatis Gnesnensis eorumque sedum sive katedrarum pontificalium prenarratarum, et protestatur idem procurator ac nomine quorum supra, quod prenominati domini appellantes, hanc eorum appellacionem prosequentur loco et tempore ipsis a iure statutis, eamque insinuabuntur parti adverse et etiam illis, quibus de iure veniet esse insinuanda iuris beneficiis semper salvis, videlicet addendi, minuendi, mutandi, corrigendi, aliamque seu alias appellacionem seu appellaciones interponendi, quociens opus fuerit.

Post cuius quidem appellacionis interpositionem et eius ad manus traditionem idem procurator et nomine quorum supra a me notario publico infrascripto peciit ipsis dominis appellantibus fieri et confici presens publicum instrumentum seu plura pnblica instrumenta necessaria. Acta sunt hec anno, indiccione, pontificatus, mense, die, hora et loco, quibus supra, presentibus ibidem honorabilibus et famosis viris dominis Clemente arcium baccalaureo, altarista, Wenceslao Almanorum predicatore, Leonardo de... [1]) lectore altaris Petri Nymant, notario publico, Iohanne vicario, Mathia Bar prenominate ecclesie actu presbiteris et Nicolao Mora eiusdem ecclesie servitore testibus circa premissa specialiter petitis et rogatis.

S. N.

Et ego Iacobus Sulislai de Sandomiria, clericus Cracouiensis diocesis, publicus apostolica et imperiali auctoritatibus notarius, quia predictis appellacionis interpositioni, interieccioni et eius ad manus tradicioni aliisque omnibus et singulis premissis, dum sic, ut premittitur, agerentur et fierent unacum prenominatis testibus presens interfui eaque omnia et singula sic fieri, vidi et audivi, ideoque hoc presens publicum instrumentum manu alterius fidelis fideliter scriptum; sed hinc me manu mea propria subscribens, exinde confeci, subscripsi et publicavi, in hancque publicam formam reddegi signoque et nomine meis solitis et consuetis consignavi rogatus, subarratus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum etc.

Oryginał na pergaminie bez pieczęci dobrze zachowany w archiwum miasta Lwowa nr. 264

[1]) W dokumencie pozostawiona luka na jeden wyraz.

LXXXII.

We Lwowie 21. Października 1485 r.

Gunter z Sieniawy sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy poświadczają, jako Prokop Korawa z Malechowa zeznał przed sądem, iż Mikołajowi ze Żmigrodu, kasztelanowi przemyskiemu, dłużny jest 90 grzywien monety polskiej.

Nos Guntherus de Syenyawa iudex necnon Iohannes de Wyssokye subiudex terrestres Leopolienses generales significamus tenore presencium, quibus expedit, generaliter universis, tam presentibus quam futuris, presentium noticiam habituris, quomodo, dum in iudicio Regali pro tribunali residebamus, extunc ad nostram et aliorum dominorum, protunc eodem iudicio Regali nobiscum residencium presenciam, veniens personaliter nobilis Procopius Corawa heres de Malechow [1]) coram iudicio Regali libere recognovit, se teneri certi ac veri debiti nonaginta marcas pecunie communis monete et numeri Polonici consueti, marcam in quamlibet quadraginta et octo grossos computando, magnifico domino Nicolao de Smygrod castellano Premisliensi solvere ad festum sancti Petri Apostoli proxime instantem, si autem non solveret, extunc in crastino termini nonsolucionis debet ei dare intromissionem in medietatem ville sue Malechow et in totam tabernam et piscinam totam molendini cum eius demissionibus et in molendinum ibidem cum eius emolumentis et in medietatem agrorum curiensium alias wzory et pratorum excepta curia cum omni iure, dominio et proprietate, censibus, fructibus, proventibus et redditibus, agris, pratis, campis, silvis, mericis, gaiis, rubetis, quercetis, virgultis, venacionibus, aucupacionibus, indaginibus, aquis, fluviis, stagnis, paludibus, kmethonibus, laboribus, tabernis, penis ac obvencionibus generaliter universis, quocumque nomine et vocabulo nuncupentur, ita longe, late et circumferencialiter, prout dicta miedietas ville est distincta, prout solus eandem medietatem ville dicte, piscine, molendini et taberne tenuit, habuit et possedit, nichil pro se et suis successoribus in eadem medietate dicte ville, piscina, molendino, taberna reservando, et iam ad dandam intromissionem ministerialem super se addidit, quem sibi dominus Castellanus duxerit eligendum, per ipsum dominum Castellanum tenendam, habendam, utifruendam, obligandam et possidendam a die intromissionis usque ad festum sancti Petri immediate sequens et a festo sancti Petri ad aliud et sic ab anno ad annum usque ad plenariam solucionem dictarum nonaginta marcarum, hoc expresso, quod si ad festum sancti

Petri proxime instans nonaginta marcas non solverit, extunc dominus Castellanus potens est inequitare in eandem medietatem dicte ville, piscinam, molendinum et tabernam. Et ipse Procopius ipsum dominum Castellanum ab omni persona sexus utriusque iuxta modum terrestrem, prout ad aliqaam personam prescripcio terrestris spectat, protegere et tueri ac eliberare est obligatus. Si autem non protegeret aut intromissionem non admitteret et ob hoc se in ius terrestre aut castrense Leopoliense citare permitteret, extunc in primo termino parere et totam suam causam perdere est obligatus, non evadendo ipsum dominum Castellanum aut ipsius successores ullo iure, literis regalibus, bello, expedicione, legacione, prescripcione, colloquio generali, vera aut simplici infirmitate, nec se excipiendo ad districtus alios pro maiori neque aliqua re excogitata sibi in facto subsidiaria. Et quicquid sibi in subsidium reciperet, eo toto causam suam perdere debet. In quo primo termino fatus dominus Castellanus ipsum Procopium aut suos successores in toto suo lucro et dampno condempnare potens erit, tanquam in termino peremptorio. Nec etiam eandem piscinam fatus Corawa dimittere debet nec piscari in ipsa usque ad solucionem dictarum nonaginta marcarum. Et super hoc dominus Castellanus memoriale posuit, quod iudicium recepit. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt subappensa. Actum et datum Leopoli in iure Regali feria sexta ipso die Undecim Milia Virginum anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto, presentibus ibidem magnificis, generosis et nobilibus dominis Iacobo de Dambno Castellano et Capitaneo Cracouiensi, Mathia de Bnyn Posnaniensi, Spithkone de Iaroslaw Sandomiriensi et Capitaneo Russie Generali, Iohanne de Pilcza Russie, Iacobo de Buczacz Podoliensi, Dobeslao de Byschow Belzensi Palatinis, Iohanne de Olesko Castellano Malogostinensi, Cleophe de Mlodowycze Tribuno Sniathinensi, Andrea de Swyrsz Gladifero, Nicolao Carnkowsky Subdapifero Leopoliensibus et aliis quam pluribus.

Oryginał pergaminowy w arch. miasta Lwowa nr. 265. Na paskach pergaminowych zawieszone dwie na zwykłym wosku wyciśnięte pieczęci, pierwsza sędziego z herbem Leliwa, druga podsędka prawie zupełnie zniszczona.

[1]) Porównaj nr. LIV i LXXVIII.

LXXXIII.

We Lwowie 23. Października 1485 r.

Gunter z Sieniawy sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy uznają ważność rozgraniczenia pomiędzy Zimnowodą a Lwowem, dokonanego niegdyś przez komisarzy królewskich: Andrzeja Odrowąża ze Sprowy wojewodę i starostę ruskiego i Jerzego Strumiłę podkomorzego lwowskiego.

Nos Gutherus de Syenyawa iudex necnon Iohannes de Vyssokye subiudex terrestres Leopolienses generales significamus tenore presentium, quibus expedit, generaliter universis tam presentibus quam futuris, presentium notitiam habituris, quomodo, dum in iudicio serenissimi principis et domini, domini Kazimiri Dei gracia Regis Polonie, magni ducis Lythwanie, Russie Prussieque domini et heredis, domini nostri gratiosissimi, pro tribunali iudicialiter residebamus, ex tunc ad nos et aliorum dominorum, pro tunc eodem iudicio nobiscum residencium, presenciam, quemadmodum nobilis Iohannes Goląmbek heres de Zimnawoda famosos magistrum civium et consules antiquos et modernos ac totam communitatem civitatis Leopoliensis ad presenciam Regie maiestatis pro renovacione alias o ponowyenie y o possypanie granicierum antiquarum inter hereditatem ipsius Zimnawoda ab una parte, et civitatem Leopoliensem ab alia parte citaverat, ac in iudicio Regali occasione granicierum premissarum iudicialiter controversiam cum prefatis civibus Leopoliensibus fecerat, tandem domini ex informacione Regie Maiestatis et dominorum consiliariorum per sentenciam iudicialiter decreverunt, quod nowe granicies inter prefatum Iohannem ex una et eius hereditatem Zimnawoda et civitatem Leopoliensem ex altera partibus ex commissione Regia olim per magnificum dominum Andream Odrowąsz de Sprowa, protunc palatinum et capitaneum terrarum Russie generalem, et generosum Georgium Stromilo, tunc succamerarium Leopoliensem, sipate et facte [1]), debent in suo robore permanere, iuxta literam earundem granicierum, que litera super easdem granicies per eosdem dominos, palatinum et succamerarium, super easdem granicies data, debet habere robur perpetue firmitatis, et ipse Iohannes Zimnowodczski pro eisdem graniciebus silencium perpetuum habere debet. Super quo consules Leopolienses memoriale posuerunt, quod iudicium recepit. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt subappensa. Actum et datum Leopoli die dominico post Undecim Millia Virginum proxi-

mo anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto, presentibus ibidem magnificis, generosis et nobilibus dominis Mathia de Bnyn Posnaniensi et Capitaneo Premisliensi, Spithkone de Iaroslaw Sandomiriensi et Capitaneo Russie Generali, Iohanne de Pilcza Russie, Iacobo de Buczacz Podolie, Dobeslao de Byschow Belzensi Palatinis, Nicolao de Smygrod Premisliensi, Iohanne de Olesko Malogostinensi Castellanis, Nicolao Carnkowsky et aliis quam pluribus circa premissa testibus.

Oryginał pergaminowy w arch. miasta Lwowa nr. 266. Na paskach pergaminowych zawieszone były dwie na zwyczajnym wosku wyciśnięte pieczęci, z których pierwsza sędziego dobrze zachowana z odciskiem herbu Leliwa, druga podsędka prawie zupełnie zniszczona.

[1]) Rozgraniczenie to odbyło się 11. Września 1462 r. Zobacz AGZ VI, str. 71 i 72.

LXXXIV.

We Lwowie 25. Października 1485 r.

Kazimierz Jagiellończyk wydaje rozporządzenie celem ścisłego zachowywania prawa składu lwowskiego przez mieszkańców Rusi i wszelkich innych.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, magnus dux Lithwanie, Russie Prussieque dominus et heres universis et singulis pallatinis, castellanis, capitaneis, tenutariis, burgrabiis, terrigenis, nobilibus ceterisque terrarum nostrarum Russie indigenis, presentibus requirentes, cuiuscunque status et condicionis fuerint, sincere et fidelibus dilectis. Magnifici, generosi et nobiles, sincere fidelesque nostri dilecti. Intelleximus ex famosis preconsule et consulibus nostris Leopoliensibus, fidelibus nostris dilectis, quod nonnulli nobiles et plebei, terrarum predictarum indigene, nedum Leopolim venientes, civitates alias non incolentes, panno et rebus aliis venalibus mercari pannumque pretactum non in summis, ut moris est, sed in particulis et staminibus, preter civitatem Leopoliensem ducere in villisque et locis aliis mercanciis insolitis incidere cum iisdemque illinc mercary consueverunt, in depositorii Leopoliensis abrogacionem, civitatis eiusdem destruccionem et proventuum nostrorum diminucionem. Que quidem mercature consuetudo nobis indigna civitatique predicte et depositorio eiusdem preiudicialis visa existit, quam, ut preiudicialem, de nostrorum consiliariorum consilio, hic nobis assidencium, abolendam et abrogandam decrevimus, abolimusque et abrogamus tenore presencium mediante; statuentes, quod nullus de certo terrigenarum ex-

tunc civitatem ipsam et depositorium eiusdem, pannum et res alias venales, cuiuscunque generis aut manieriei fuerint, ducere, vendere, commutare, cambire, pannos incidere et alia negociacionis genera in villis et locis aliis mercanciis non cessis exercere presumat, sub omnium et singularum mercanciarum et rerum venalium ammissione perpetua, fisco nostro applicandarum. Quocirca vobis omnibus et singulis dignitariis et subditis nostris suprascriptis, et presertim Spithkoni de Iaroslaw pallatino Sandomiriensi moderno et pro tempore existentibus capitaneis nostris Leopoliensibus eorundemque vicesgerentibus mandamus, omnimodo habere volentes, quatinus ipsas mercancias pannique et rerum aliarum venalium ducturas, cum preiudicio depositorii nostri Leopoliensis fieri solitas, omnibus nobilibus et villarum incolis prohibeatis, quoslibet secus facientes depositoriumque predictum declinantes arrestaturi, quorum res et merces omnes, velut contemptorum decreti nostri, pro fisco nostro tollere recipereque debeatis, eos duntaxat admissuri pannos in summa ducentes, qui de more mercatorum civilium iuribus civilibus et depositorio predicto satisfacere curant. Harum quibus sigillum nostrum est subappensum testimonio literarum. Datum Leopoli feria tercia post Undecim Millia Virginum anno domini millesimo quadringentesimo octogesimo quinto.

Creslaus Cancellarius subscripsit.

Relacio venerabilis Creslai de Curozwanky Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w arch. miasta Lwowa nr. 267. Na pasku pergaminowym zawieszona na czerwonym wosku wyciśnięta bardzo uszkodzona większa pieczęć królewska.

LXXXV.

We Lwowie 19. Czerwca 1486 r.

Rajcy miasta Lwowa poświadczają, jako Osanna, wdowa po Piotrze Nymant, we własnem i syna swego Piotra imieniu przekazała Stanisławowi Maldrzykowi z Chodywanic, wojskiemu i podstarościemu lwowskiemu, i żonie jego Małgorzacie, córce Piotra Nymant, jako spadek po rodzicach ostatniej dwie kamienice w mieście Lwowie, folwark położony na przedmieściu lwowskiem i dom w Kamieńcu.

Nos consules civitatis Leopoliensis significamus tenore presencium, quibus expedit, universis presentibus et futuris, quomodo in presentia consularis residentie nostre perso-

naliter constituti generosus dominus Stanislaus Maldrzik de Chodywanicze tribunus et vicecapitaneus Leopoliensis et domina Margaretha filia olim domini Petternymant, uxor sua legittima, ipse suo et ipsius domine uxoris sue nominibus, tanquam tutor eius legittimus, sponte et libere recognoverunt, quia ipsis honesta domina Osanna uxor olim prefati domini Petternymant, mater prefate domine Margarethe, per tutorem suum dominum Lucam Lindner, expediendo eos de sorte paternali et maternali de consensu et voluntate Petri filii sui, fratris germani ipsius domine Margarethe, dedit, nominavit et largita est duas domos lapideas, unam videlicet in platea Cracouiensi in acie penes Caspari carnificis domum iacentem et alteram in platea Sutorum inter Mebrot et Nicolai Przexta domos sitam ad mille florenorum taxatas, et predium in suburbio, quod olim dominus Petternymant ab olim domino Iacobo Zindrich in centum marcis habuit, ac domum ipsorum propriam in Camenecz. Que omnia predictus dominus vicecapitaneus cum uxore sua et suis posteris legittimis iure hereditario habebunt et possidebunt ad tempora eviterna. Quocirca prenominatam dominam Osannam et Petrum filium eius de parte paternali et maternali liberos dimiserunt et solutos perpetue et in evum. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est subimpressum [1]). Datum Leopoli feria secunda ante festum sancti Iohannis Baptiste anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo sexto.

Oryginał pergaminowy w arch. miasta Lwowa nr. 268. Pieczęć oderwana, pozostał tylko po niej pasek pergaminowy.

[1]) *Subimpressum*, mimo to pieczęć zawieszona a nie na pergaminie wyciśnięta.

LXXXVI.

Na sejmie walnym w Piotrkowie 28. Stycznia 1487 r.

Kazimierz Jagiellończyk w nagrodę za prace i koszta podjęte przy budowie murów około miasta Lwowa odstępuje magistratowi lwowskiemu pobór podatku zwanego cyzą, opłacanego przez mieszczan, na cele fortyfikacyjne.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, magnus dux Lithwanie, Russie Prussieque dominus et heres recognoscimus presentibus, quomodo attendentes famosorum preconsulis et consulum Leopoliensium, fidelium nostrorum, impensas conatusque et labores circa refor-

macionem civitatis eiusdem et presertim in errectis per eos fossatis et antemuralibus circum civitatem eandem, ipsis exactionem cize Leopoliensis civitatis alias ab incolis duntaxat civitatis eiusdem pro reformacione civitatis exigendam et recipiendam dedimus et concessimus graciose damusque et concedimus presentibus. Tibi venerabili Iohanni Crowyczszky, decano Leopoliensi notarioque nostro et exactori cize eiusdem, mandantes, quatinus preconsulem et consulem (*sic*) predictos ad percepcionem cize ab incolis duntaxat Leopoliensibus admittas, de qua eosdem preconsulem et consules Leopolienses quittamus, tenore presencium mediante. Harum quibus sigillum nostrum est subimpressum testimonio literarum. Datum in convencione Pyothrkouiensi generali dominica proxima ante festum Purificacionis gloriosissime Virginis Marie anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo.

Creslaus Cancellarius subscripsit.

Relacio venerabilis Creslai de Curozwanky Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 271. Na czerwonym wosku wyciśnięta dobrze zachowana większa pieczęć królewska.

LXXXII.

Na sejmie walnym w Piotrkowie 28. Stycznia 1487 r.

Kazimierz Jagiellończyk zważywszy, że mieszczanie lwowscy uwolnieni od zapłacenia dwurazowego podatku celem odbudowania miasta, powodowani jednakże potrzebą rzeczypospolitej podatek ten zapłacili, pozwala im na następne dwa lata, po upływie poprzedniego uwolnienia ściągnąć podatek ten na odbudowanie miasta.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, magnus dux Lythwanie, Russie Prussieque dominus et heres etc. significamus tenore presentium, quibus expedit, universis, quomodo, licet superiori tempore famosos proconsulem et consules Leopolienses propter reformacionem civitatis eiusdem a solucione exactionum nostrarum sub certis condicionibus libertaverimus, tamen, quia, non obstante libertatione nostra huiusmodi et in preiudicium eiusdem, exposcente Reipublice neccessitate perdificili, bis exaccionem ipsam ex eisdem recepimus,

itaque respectum nostrum recensentes, quo permoti eramus ad dandam ipsis libertatem ab exaccionibus predictis, tum recompensam exaccionis sic, ut premittitur, bis ab eis sub libertate concessa extorte, binas exactiones nostras per ipsos cives nobis primum et immediate post expiracionem libertatis prime debendas, eisdem proconsuli et consulibus Leopoliensibus dedimus et contulimus gratiose, damusque et conferimus tenore presencium mediante per ipsos pro reformanda civitate recipiendis. De quibus duabus exaccionibus quittamus eos presentibus, vobis omnibus et singulis dignitariis et officialibus, notariis, exactoribus et quibuslibet subditis nostris mandantes, quatinus cives nostros ipsos circa percepcionem duarum exaccionum predictarum modo, quo supra, habendam impedire non debeatis. Harum quibus sigillum nostrum presentibus est subappenssum (*sic*) testimonio litterarum. Datum in Convencione Pyothrcouiensi generali dominica ante festum Purificationis beatissime Virginis Marie anno domini millesimo quadringentesimo octogesimo septimo.

Creslaus cancellarius subscripsit.

Relacio venerabilis Creslai de Curozwyanki Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy dobrze zachowany znajduje się w archiwum miasta Lwowa pod nr. 270. Na pasku pergaminowym zawieszona jest większa pieczęć królewska, wyciśnięta na czerwonym wosku. Na odwrotnej stronie znajduje się napis: *Rta* (*Registrata*).

LXXXVIII.

W Żydaczowie 7. Maja 1487 r.

Feliks z Paniewa, kasztelan lwowski i starosta żydaczowski, załatwia w myśl uchwały powziętej przez radzców królewskich spór pomiędzy Janem Dzieduszyckim a Juchnonem Nagwazdanem z Stankowa o 63 grzywien, które ten ostatni miał zapisane na wsi Lekczynie należącej do Jana Dzieduszyckiego.

Acta sunt in Zydaczow feria secunda in vigilia natalis sancti Stanislai anno domini millesimo quadringentessimo octuagessimo septimo, presentibus generoso et nobilibus Guntierzo de Syenyawa camerario Leopoliensi, Michaele Wierzansky, Demetrio Chodorowsky, Iohanne Sorawynsky, Barthonio wicecapitano Zydaczouiensi, Iuchnone Theyscha-

rowsky, Andree de Czirnieyow, aliis quam pluribus ad premissa fidedignis testibus. Quomodo Iuchno Nagwazdan de Stankow cittavit nobilem Iaczkonem de Dyedossicze pro sexaginta tribus marcis, quas habuit inscriptas super villa dicta Lechczin [1]) et stans ipse Iaczko Dyedossiczsky reproduxit literam satisfactionis sub sigillis iudicis et subiudicis Styborii et Iohannis de Wyssoke, et dominus Felix de Panyewo, castellanus Leopoliensis et capitaneus Zydaczouiensis [2]), exaudita eadem litera, per se nichil decernere voluit, sed ad convencionem Wysnensem ad dominos regni Polonie consiliarios interrogandos literam eandem recepit et ibidem dominos interrogavit et ibi in eadem convencione domini regni Polonie consiliarii decreverunt, ut si litera ipsius Iaczkonis Dyedossiczsky cum libro terrestri Zydaczouiensi concordata fuerit, extunc eadem litera robur perpetue firmitatis obtinebit et sic ipse dominus Felix, castellanus Leopoliensis et capitaneus Zydaczouiensis, terminum et diem eisdem presentibus assignavit, quando termini particulares proximi in Zydaczow celebrati fuerint, et ad hoc ambe partes consenserunt et si vero per se personaliter non paruerint, extunc in filios eorum consenserunt, ut decisionem eiusdem cause filii ipsorum attemptarent ac si ipsimet, et ibidem ad iudicium terrestre Zydaczouiense per dominos suprascriptos celebratum venientes filii ipsorum cum ipsorum procuratoriis, in primis nobilis Georgius de Stankow, filius nobilis Iuchni de eadem Stankow, et item parte ab altera nobilis Michael de Dyedossicze, filius eiusdem Iaczkonis de Dyedossicze, reproduxerunt parte ab altera procuratoria sua et quilibet eorum procuratoriis credebat et ibi in iudicio terrestri litera ipsius Iaczkonis Diedossyczsky lecta est et cum libro terrestri concordata est, et tunc iuxta decretum dominorum regni Polonie consiliariorum, quod in convencione Wysnensi decreverunt, dominus Felix de Panyewo, castellanus Leopoliensis et capitaneus Zydaczouiensis, per suum wicecapitaneum nomine Barthon adiudicavit nobili Iaczkony Dyedossiczsky ewasionem et ipse nobilis Iuchno Nagwazdan cum sua posteritate debet habere silencium perpetuum pro eisdem sexaginta tribus marcis. Super quod ipse nobilis Michael, filius ipsius nobilis Iaczkonis Dyedossiczsky, memoriale suum posuit, quod iudicium recepit.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 272. Na pasku pergaminowym zawieszona na zwyczajnym wosku wyciśnięta pieczęć sygnetowa z herbem Paniewskiego Godziemba.

[1]) Disiaj Leszczyn wieś w powiecie bóbreckim.

[2]) W szeregu dostojników Rusi nie był dotąd znany Felix z Paniewa kasztelan lwowski.

LXXXIX.

Na zamku bełzkim 7. Marca 1488 r.

Królewicz Jan Olbracht załatwia spór handlowy pomiędzy mieszkańcami miasta Lwowa z jednej, a Żydami lwowskimi z drugiej strony.

In nomine domini amen. Iohannes Albertus Dei gracia serenissimi principis et domini, domini Kazimiri eadem gracia Regis Polonie etc. natus significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quemadmodum ex commissione, propter eam causam specialiter nobis facta a serenissimo domino nostro et genitore carissimo, vocatis ad nos consulibus Leopoliensibus et Iudeis indigènis eiusdem civitatis, ut cum iuribus suis coram nobis se presentarent pro finali decisione controversie inter ipsos agitate super cesura et negociacione panni ad ulnas auditisque prius partis utriusque allegacionibus, deinde ecciam inspectis et examinatis litteris et privilegiis eorum, cum consules per privilegium incorporacionis illius civitatis et districtus in regnum et regni civitates ostenderent, quod ipsi debent esse et frui eodem iure, quo sunt et fruuntur alie civitates in regno capitales, que Iudeis incolis earum minime permittunt talem panni ad ulnas negociacionem et cesuram, Iudei vero nichil aliud afferrent, quam privilegium continens ius, quo admissi sunt in regnum et quo agitare et iudicari debent sine aliqua mencione et concessione faciente ad eorum propositum in tali causa et controversia et tantummodo per consuetudinem, quam consules non admittebant, esse servatam, vellent infringere ius scriptum et privilegia, quibus universum ius regni continetur, auctoritate nobis concessa in ea re, ut supra, determinavimus et decrevimus, quantum pertinet ad vendicionem panni ulnatim, quod Iudei, qui in Leopoli morantur, non debent esse et frui alio iure vel licencia, quam sint et fruantur illi Iudei, qui Cracouie aut Poznanie aut Sandomirie commorantur, cum presertim consules ipsi per litteras patentes licet in papiro scriptas, demonstrarent serenissimi domini nostri et genitoris nostri carissimi eandem esse mentem et voluntatem in ea controversia et pannicidie sint ubique privilegiate et ad fiscum regium pertineant. Actum in castro Belzensi, presentibus reverendo in Christo patre et domino Mathia Episcopo Cameneczensi et Nominato ad Chelmensem ecclesiam ac magnifico Venceslao de Nyeborow Castellano Belzensi et generosis Petro Balyczsky Magistro Coquine curie nostre et Derslao de Huhnow aliisque pluribus fidelibus et fidedignis, sexta feria proxima

ante dominicam Oculi anno domini millesimo quadringentesimo octoagesimo octavo. In quorum fidem signetum nostrum est subappensum.

Według potwierdzenia Kazimierza Jagiellończyka z dnia 16. kwietnia 1489 r. opisanego poniżej pod tymże dniem i rokiem a nrem XCIV.

XC.

W Rzymie 15. Czerwca 1488 r.

Inocenty VIII na prośbę rajców lwowskich przyznaje im prawo patronatu i prezenty do ołtarza Nawiedzenia N. P. Maryi, który Barnabasz z Negrona uposażył i swe prawo patronatu i prezenty rajcom tegoż miasta przekazał.

Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Ad perpetuam Rei Memoriam. Sincere devotionis affectus, quem dilecti filii consules civitatis Leopoliensis ad nos et Romanam gerunt ecclesiam, promeretur, ut illa eis favorabiliter concedamus, per que ipsis honor cum augumento divini cultus accedere possit et hiis, que propter ea eis concessa fuisse dicuntur, ut firma perpetuo et illibata persistant, libenter, cum a nobis petitur, apostolicis adiicimus muniminis firmitatem. Sane pro parte consulum predictorum nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim quondam Barnabas de Negrono, laicus Ianuensis, incola dicte civitatis, qui dudum quandam perpetuam capellaniam ad altare Visitationis beate Marie ac sanctorum Iohannis Baptiste, Barnabe Apostoli, Luce Evangeliste, Decem Millium Martirum, Undecim Millium Virginum, Helene, Barbare, Katherine, Agnetis, Dorothee et Margarethe situm ecclesia Leopoliensi, per ordinarium loci erectam, de propriis bonis suis sufficienter dotavit, reservato sibi per ipsum ordinarium, quamdiu viveret, et deinde pro se, successoribus suis iure patronatus et presentandi personam idoneam ad illam, dum eam pro tempore vacare contingeret, provide attendens, quod in partibus illis consanguinei sui non habitabant quodque expediebat pro conservatione dicte capellanie et in illa divini cultus augumento patronos illius in dicta civitate esse, ius patronatus huiusmodi eisdem consulibus sponte et libere donavit et concessit, prout in quibusdam litteris autenticis dicti Barnabe desuper confectis dicitur plenius contineri [1]). Quare pro parte consulum predictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut donationi et concessioni predictis pro illarum subsistentia firmiori robur apostolice confirmationis adiicere aliasque

in premissis oportune providere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur consules prefatos et eorum singulos a quibuscunque excommunicationis, suspensionis et interdicti aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et penis, a iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum presentium duntaxat consequendum harum serie absolventes et absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, concessionem et donationem predictas, ac prout illas concernunt, omnia et singula in dictis litteris contenta auctoritate apostolica tenore presentium approbamus et confirmamus ac presentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnes et singulos defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis ac statutis et consuetudinibus dicte ecclesie, iuramento, confirmatione apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre absolutionis, approbationis, confirmationis, communitionis et suppletionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Rome apud sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quadringentesimo octuagesimo octavo, decimo septimo kalendas Iulii, pontificatus nostri anno quarto.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 273. Zawieszona bula ołowiana Innocentego VIII. na sznurku z kręconego jedwabiu koloru czerwonego i żółtego.

Pod zagiętką po lewej ręce napis: *Ia fiella* i 4 nad tem krzyżyki, pod spodem *S. Cassinus.*

W środku: *Io Baselinus. P. de Bey.... Deomitis.*

Po prawej: *Sollicitavit Ie de Striehatis et exposuit ducatos triginta s. Theobaldi.*

Na zewnętrznej stronie zagiętki w środku *Io. Morenus*; po prawej stronie *B. de Accoltis* tą samą ręką co dokument. Na zewnętrznej stronie *Rta* (*Registrata*).

[1]) Barnabasz de Negrono przekazał rzeczywiście prawo patronatu rajcom 11. Czerwca 1467 r. (zobacz AGZ VI, nr. LXXV), założył zaś ten ołtarz 2. Stycznia 1464 r. (AGZ II nr. XCIX).

XCI.

W Nowem Mieście Korczynie 9. Października 1488 r.

Kazimierz Jagiellończyk pozwala Elżbiecie z Podoszyc, wdowie po Jerzym Strumile kasztelanie lwowskim, założyć i udotować ołtarz.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quamvis ad principes et personas quantumvis excellentes singulos auctoritatis illorum actus literis comendare conveniat, illos tamen, qui pro cultus divini augmento vel fiunt vel futuros, esse constat, et apicibus literarum et sigillorum autenticorum appensione ad eviternam memoriam perhenare roborareque meritorium existit, proinde nos Cazimirus Dei gratia Rex Polonie necnon terrarum Cracouie, Sandomirie, Siradie, Cuyawie, Lancicie, magnus dux Lithwanie, Russie, Prussie ac Culmensis et Elbingensis Pomeranieque dominus et heres etc. significamus tenore presentium, quibus expedit, universis presentibus et futuris, harum noticiam habituris, quomodo attendentes generose Elisabeth de Podossyc, relicte generosi et strenui olim Georgii Strumylo castellani Leopoliensis, grate nobis dilecte, ad augendum cultum divinum affectum, quo in remedium salutis et anime sue et ipsius olim mariti sui beneficium ecclesiasticum non curatum seu alias altare fundare dotareque instituit, cuius sui religiosi instituti deliberationisque atque eiusdem olim mariti sui in nos et rempublicam benemeritorum intuitu, censum annum ecclesiasticum perpetuum duodecem marcarum, quadraginta octo grossos marcam in quamlibet computando, in bonis quibuscumque hereditariis ubicumque in regno consistentibus quorumque subditorum nostrorum pro iusta atque consueta pecuniarum seu florenorum summa emendum, comparandum in eoque beneficium ecclesiasticum seu altare fundandum, dotandum ac erigi procurandum, de certa nostra sciencia et prelatorum consiliariorumque, nobiscum hic existentium, consilio admisimus et consensimus, admittimusque et consentimus tenore presentium mediante, per altaristas altaris predicti denuo erigendi possessores pro tempore existentes iuxta inscriptionum in seculari vel spirituali foro faciendarum atque errectionis auctoritate ordinaria fiende continentiam, vim et tenorem habendum, exigendum et percipiendum. Quemquidem censum duodecem marcarum, taliter per ipsam Elisabeth emendum iuri, libertati et emunitati ecclesiasticis ascribimus, adicimus et incorporamus atque auctoritate ordinaria ascribendum, adiciendum et incorporandum admittimus sic, quod pro illius repetitione ad forum spirituale comunis habeatur recursus. Quem etiam ab omni expeditione bellica,

terrestri, generali regni nostri vel particulari, ab omni denique onere, potestate, iurisditione, exactione solutioneque singulari exemendum, excipiendum et liberandum duximus eximimusque, excipimus et liberamus presentibus in ewum, decernentes censum eundem ac libertatès prefatas eiusdem perpetuis temporibus duraturum. In cuius rei testimonium sigillum nostrum est subappensum. Actum in Nova Civitate Korczyn feria quinta proxima post festum sancti Francisci anno domini millesimo quadringentesimo octogesimo octavo, presentibus ibidem reverendo, magnificio, venerabili et generosis Mathia Episcopo Cameneczensi, Petro de Curozwanky Thezaurario Regni nostri, Vincencio de Przeramb Decano Curzelouiensi et Canonico Craccouiensi, Secretario, Zavissio Roza de Borzysszewicze Succamerario Chelmensi, Petro Baliczski, Marcissio de Choczybowicze Magistro Coquine nostre, curiensibus nostris, et aliis quam pluribus fide dignis ad premissa testibus. Datum per manus venerabilis Creslai de Curozwanky Regni nostri Cancellarii, sincere nobis dilecti.

Creslaus cancellarius subscripsit.

Relatio venerabilis Creslai de Curozwanky Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 274. Po pieczęci pozostał tylko sznur jedwabny koloru białego i czerwonego.

XCII.

W Krakowie 15. Kwietnia 1489 r.

Kazimierz Jagiellończyk zatwierdza dokonaną przez rajców lwowskich zamianę wsi Łuczan, Nahorzan czyli Piotrowej Góry i Bolszowa w powiecie żydaczowskim położonych a do szpitala św. Ducha należących na wieś Malechów należącą do Dymitra Chodorowskiego.

In nomine domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quamvis celsitudo Regia subditorum suorum votis sese authoritatemque suam e quodam dignitatis virtutisque debito accommodare, atque ea, quae ex illa peterent, pro dignitate rei admittere debeat, communiter eis tamen benigniores, inclinatiores quoque aures ac ex Maiestate sui culminis Regii munimen libertatemque, consensum etiam aeviternum quodam modo obligatius ac generalius praebere consuevit, qui vel pro locis Deo dicatis vel pro egentium personarum

augendo profectum conditioneque eorum meliori facienda, solliciti et operosi fiunt, proinde nos Casimirus Dei gratia Rex Poloniae nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Cuiaviae, Lancicae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae ac Culmensis et Elbingensis Pomeraniaeque dominus et heres etc. significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis, praesentibus et futuris, harum notitiam habituris, quomodo dum famosi consules Leopolienses nostri, tanquam oeconomi, tutores et provisores speciales hospitalis ad sanctum Spiritum in civitate Leopoliensi nostra propter conditionem meliorem et profectus augendos maiores hospitalis ipsius villas Luczany, Nahorzany alias Piotrowa hora et Bolszow, in terra Leopoliensi et districtu Zydaczoviensi sitas, ad hospitale praedictum pertinentes, quarum provisioni eo, quod longe situarentur ab Leopoli, intendere non valuerunt commode exindeque incommoditates in villis ipsis, in censibus vero diminutionem saepemumero habuere, cum nobili Demetrio Chodorowski, fideli nostro dilecto, pro villa Malechow [1]) in terra praedicta, districtu vero Leopoliensi, velut propius Leopolim situata, quam villam ipse Demetrius, ad hospitale praedictum pro ipsis villis apud nobilem Ioannem Korawa, eiusdem villae heredem empturus, hospitalique praedicto inscripturus est, perpetuo commutare deliberaverint, et iam in effectu commutationem per modum fori concluserunt, ipsi tandem consules nomine tutorio hospitalis illius suppliciter nos habuerunt rogatos, quatenus consensum Regium ad eam commutationem praebere dignaremur, quorum supplicibus annuentes petitionibus, nichil magis Regium existimantes, quam pro ecclesiis, vel pro piis operibus authoritatem impartiri Regiam, de certa scientia gratiaque nostra Regia ac praelatorum et consiliariorum consilio hic nobiscum agentium, ad eam ipsam commutationem consensum nostrum Regium dandum et praebendum decrevimus damusque et praebemus praesentibus, sic quod villa ipsa Malechow de cetero ad hospitale illud pertinere, Luczany tandem, Nahorzany alias Piotrowa hora, et Bolszow ad ius terrestre proprietatemque et hereditatem Demetrii illius et successorum suorum transferri debeant, iuxta vim et tenorem inscriptionis super ipsa commutatione in foro terrestri, ad quod villae ipsae pertinent, faciendae. Quam etiam villam Malechow omnesque eiusdem incolas immediate post inscriptionem illam hospitali praedicto ac libertati, iuri et immunitati ecclesiasticis incorporamus, ab omnique expeditione bellica generali et particulari, onere quoque saeculari liberavimus et eximimus, ac realiter liberamus et absolutam facimus, tenore praesentium mediante, in perpetuum, salvis tamen iuribus nostris. In cuius rei testimonium sigillum nostrum est praesentibus subappensum. Actum Cracoviae feria quarta post dominicam Ramispalmarum anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo nono, praesentibus ibidem reverendissimis in Christo patribus illustrissimoque principe, dominis Friderico Ecclesiae Cracoviensis Electo Confirmato, nato nostro charissimo, et Andrea Roza Archiepiscopo Theomogensi Praepositoque Lanciciensi, Secretario nostro,

necnon magnifico, venerabilibus et generosis Creslao Cantore et Canonico Cracouiensi, Cancellario, Petro Thesaurario de Kurozwanki et Gregorio de Ludbraniec Scarbimiriensi et sancti Floriani Praeposito, Vicecancellario Regni Nostri, Nicolao de Zmigrod Premisliensi, et Marcissio de Wroczymowice Polanecensi Castellanis ceterisque consiliariis et curiensibus nostris, sincere et fidelibus dilectis. Datum per manus venerabilis Creslai de Kurozwanki Regni Nostri Cancellarii, sincere nobis dilecti.

Creslaus Cancellarius subscripsit.

Relatio eiusdem venerabilis Creslai de Kurozwanki, Regni Poloniae Cancellarii.

Według kopii z XVII wieku znajdującej się w księdze arch. miejsk. lwowskiego nr. 1087, str. 225.

Wsie w dokumencie wymienione zapisał 22. Czerwca 1457 r. Jan Chodorowski z Brzozdowic na szpital lwowski (AGZ V, nr. CLIII). Łuczany jest to wieś w powiecie bóbreckim, która i dzisiaj tak samo się nazywa. Dwie drugie zmieniły swoją nazwę. Wieś w powyższym dokumencie nazwana *Nahorzany alias Piotrowa hora* nazywała się w r. 1457 *Mohylyszcze*, dziś zaś nazywa się *Nahorynie* i leży także w powiecie bóbreckim. Trzecia miejscowość w powyższym dokumencie i w r. 1457 *Bolszow* nazwana jest dzisiejszem miasteczkiem Bołszowce. (Porównaj *Rasp, Beschreibung der Stiftungen des Bürgerspitals St. Lazar* str. 7 i 8). Przypatrzmy się tej zamianie bliżej, aby dojść do tego, czy rajcy lwowscy zrobili dla szpitala korzystny lub niekorzystny interes. Zamienili więc trzy wsie na jedną. Łuczany liczą teraz (t. j. według spisu z r. 1870) 237 mieszkańców i mają morgów niższo-austryackich objętości gruntów ornych 220 większej własności, 299 mniejszej własności; łąk i ogrodów 295 większej własności, 45 mniejszej własności; pastwisk 8 w. wł., 23 mn. wł. Nahorynie liczy według spisu z r. 1870 mieszkańców 167, objętość wsi wynosi według Raspa 234 morgów (dokładniejszych dat nie posiadam, bo w skorowidzu Orzechowskiego wykaz gruntów tej wsi pominięto). Bołszowce są dzisiaj miasteczkiem z ludnością 2362 mieszkańców, grunta orne 752 morg. większ. własn., 942 morg. mniejsz. własn.; łąk i ogrodów 560 morg, większ. własn., 260 morg. mn. własn.; pastwisk 35 morg. w. wł., 72 morg. mn. wł.; lasów 30 morg. większ. własn. — Malechów liczy mieszkańców 507, grunta orne 169 morg. w. własn., 479 morg. mn. własn.; łąk i ogrodów 74 morg. w. wł., 227 morg. mn. wł.; pastwisk 6 morg. w. wł., 65 morg. mn. wł.; lasów 54 morg. w. wł. Gdyby więc kto dzisiaj zrobił taką zamianę, zamieniłby trzy miejscowości liczące 2766 mieszkańców i 3775 morgów gruntów za wieś liczącą 507 mieszkańców i 1074 morgów gruntów, zrobiłby więc interes niżej wszelkiej krytyki. Oczywiście nie możemy sprawy tej osądzać zupełnie z tego stanowiska, bo w r. 1489 musiały się stosunki te przedstawiać znacznie inaczej: Bołszowce nie były wtedy jeszcze miastem lecz wsią, a korzyść blizkości Malechowa, położonego bliziutko Lwowa, znaczyła wtedy pewno jeszcze więcej aniżeli dzisiaj. W każdym razie jednak powiedzieć możemy, że rajcy lwowscy zrobili tutaj interes dla szpitala niekorzystny.

[1]) Porównaj nr. LIV., LXXVIII i LXXXII.

XCIII.

W Krakowie 16. Kwietnia 1489 r.

Kazimierz Jagiellończyk uwalnia miasto Lwów na rok jeden od opłaty wszelkich podatków.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, magnus dux Lythwanie, Russie Prussieque dominus et heres etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quod quemadmodum antea famosis preconsuli et consulibus Leopoliensibus pro subsistencia ad labores fossatarum et aliarum municionum, per eos pro tutamento civitatis circum civitatem ipsam Leopoliensem inceptarum, libertatem per certos annos in literis nostris, tunc ipsis concessis, descriptos concessimus, illo modo quo perstringunt litere nostre super libertate ipsa date, sic [1]) hactenus quoque ex eis respectibus, ex quibus annis superioribus ipsos a solucione exaccionum nostrarum liberaveramus, videlicet ut liberius sufficienciusque communicioni civitatis intendere fossatasque et opera alia per eos incepta determinare valeant, libertatem unius anni alias pro una vice post expiracionem iam dictarum libertatum ipsis concessarum, ab omnibus et singulis contribucionibus, daciis, exaccionibus et quibusvis solucionibus, tam pro nostra, quam Reipublice necessitatibus laudatis atque constitutis, laudandisque et constituendis, quibuscunque appellentur nominibus, dandam et concedendam duximus graciose damusque et concedimus presentibus. Quo circa vobis omnibus et singulis exactoribus et quibusvis officialibus nostris presentibus requirendo mandamus, omnino habere volentes, quatenus cives ipsos circa presentem libertatem nostram, ad alias priores libertates, quibus derogare nolumus, datam, conservare debeatis, nichil exaccionum solucionumque ipsarum nostrarum ex ipsis exigere ausuri, usque quo vices ipse seu anni libertatum ipsis expiraverint integre. Et aliter facere non ausuri pro gracia nostra. Harum quibus sigillum nostrum est subappensum testimonio literarum. Datum Cracouie feria quinta post dominicam Palmarum anno domini millesimo quadringentesimo octogesimo nono.

Creslaus Cancellarius subscripsit.

Relacio venerabilis Creslai de Curozwanky Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 276. Na pasku pergaminowym zawieszona, na czerwonym wosku wyciśnięta większa pieczęć królewska. Na odwrotnej stronie współczesną ręką napisane *Rta* (*Registrata*).

[1]) Wyraz sic na podskrobanem miejscu.

XCIV.

W Krakowie 16. Kwietnia 1489 r.

Kazimierz Jagiellończyk potwierdza rozporządzenie, którem syn jego Jan Olbracht załatwił spór handlowy pomiędzy mieszkańcami miasta Lwowa z jednej a Żydami lwowskimi z drugiej strony.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, magnus dux Lithwanie, Russie Prussieque dominus et heres etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quomodo, dum famosi consules Leopolienses nostri fideles dilecti, coram constituti, exhibitis originalibus nobis literis decreti per illustrissimum principem dominum Iohannem Albertum, eadem gracia natum nostrum carissimum, inter ipsos consules ac incolas omnes Leopolienses ex una et Iudeos similiter Leopolienses partibus ex altera de speciali commissione nostra facti, in eis ipsis litteris descripti, suppliciter habuerunt nos rogatos, ut eas litteras nati nostri auctoritate Regia ratificare, confirmare et roborare dignaremur, quarum sequitur tenor in hec verba:

Tu następuje dokument wydany przez Jana Olbrachta z dnia 7. Marca 1488 r. wydrukowany w niniejszym tomie nr. LXXXIX a potem potwierdzenie tak brzmi dalej:

Quorumquidem civium supplici rogatu permoti considerantes decretum nati eiusdem nostri e nostro mandato emanasse, eas ipsas litteras, velud officiose obtentas, decrevimus de speciali gracia nostra roborandas et ratificandas roboramusque et ratificamus ac easdem robur muniminis eviterni habere decernimus in perpetuum, tenore presencium mediante. Harum quibus sigillum nostrum presentibus est subappensum testimonio litterarum. Datum Cracouie feria quinta post dominicam Ramispalmarum proxima anno domini millesimo quadringentesimo octoagesimo nono.

Creslaus Cancellarius subscripsit.

Relacio venerabilis Creslai de Curozwanki Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 275. Na sznurku ukręconym z czerwonego i zielonego jedwabiu zawieszona większa pieczęć królewska, wyciśnięta na czerwonym wosku. Na odwrotnej stronie współczesną ręką napisane *Rta* (*Registrata*). Drugi napis ręką 17. wieku: *Prosze mi przepisac ten dekret ex antiquo charaktere in praesentem.*

XCV.

Na sejmie walnym w Piotrkowie 7. Grudnia 1490 r.

Kazimierz Jagiellończyk nadaje miastu Lwowu zwolnienie z wszelkich podatków na rok jeden po upływie ostatniej miastu nadanej exempcyi.

Kazimirus Dei gracia Rex Polonie, magnus dux Lithwanie, Russie Prussieque dominus et heres etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quia propter reformacionem fortificacionemque civitatis nostre Leopoliensis, tam in muris, quam in fossatis et antemuralibus per famosos preconsulem et consules civitatis eiusdem, iam dudum inceptam, nunc quoque per eos continuari solitam, pro qua se ipsos pluries depactando summas notabiles cernuntur impendere, volentes eos ipsos cives favore prosequi Regio, ipsis libertatem unius anni post expiracionem libertatis ultimo ipsis concesse futuri, alias ab una exactione una vice non solvenda dandum duximus, damusque presentibus, eximentes eos pro una vice tantum ab omnibus exaccionibus et contribucionibus quibusvis nostris laudatis et laudandis, quas primum nobis post expiracionem prime libertatis soluturi essent. Quocirca vobis omnibus et singulis dignitariis et officialibus nostris, presentibus requirentes, mandamus vobis, omnino habere volentes, quatenus eos circa libertatem ipsam pro una vice tantum conservare debeatis, secus facere non ausuri pro gracia nostra. Harum quibus sigillum nostrum est subappensum testimonio literarum. Datum in Convencione Pyotrkouiensi generali feria tercia in vigilia Concepcionis beatissime Virginis Marie anno domini millessimo quadringentesimo nonagesimo.

Creslaus Cancellarius subscripsit.

Relacio venerabilis Creslai de Curozwanky Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 277. Na pasku pergaminowym zawieszona, na czerwonym wosku wyciśnięta, znacznie uszkodzona większa pieczęć królewska.

XCVI.

(W Pilźnie) 1. Lipca 1491 r.

Marcin z Bogoryi podstoli i sędzia i Mikołaj Sworski z Bedlna podsędek ziemscy sandomirscy poświadczają, że za urzędowania poprzedników ich Piotra Szanczygniewskiego z Pacanowa sędziego i Mikołaja ze Zborzany podsędka ziemskich sandomirskich stanęła na dniu 22. Lutego 1485 r. zamiana gruntów pomiędzy Janem z Mikołajowic a Janem i Bartłomiejem ze Zgłobic.

Martinus de Bogoria subdapifer et iudex et Nicolaus Sworski de Bedlno subiudex terre Sandomiriensis generales significamus tenore presencium, quibus expedit, universis et singulis, presentibus et futuris, presenciumque noticiam habituris, quomodo tempore antecessorum nostrorum olim generosorum Petri Szanczygnyewsky de Paczanow iudicis et Nicolai de Sborzanya subiudicis terre dicte generalium notam acticatam in actis ipsorum Pylznensibus feria tertia post dominicam Invocavit proxima (*22. Lutego)* anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto invenientes, ipsam sub titulis et sigillis nostris in hunc modum expedire mandavimus, quomodo facta est perpetualis commutacio bonorum hereditariorum inter nobiles Iohannem et [1]) Mykolayewycze heredem et Iohannem et Bartholomeum heredes de Sglobicze in hunc modum, quia nobilis Iohannes de Mykolayewycze terram dedit et perpetualiter commutavit pro terra et hereditatem pro hereditate dando ibidem in Sglobycze [2]), hoc est agrum, quod iacet inter Rzadek et viam magnam, que tendit de Tharnow in Woynycz, commuttando eisdem Iohanni et Bartholomeo cum omni iure et dominio nil excipiendo, prout solus tenuit et habuit, et hoc pro agro taberne ibidem in Sglobicze iacente in rippa fluvii Dvnayecz prope navigium et hoc commutaverunt eidem Iohanni cum omni iure et dominio, nil pro se ipsis et suis posteris reservantes, prout soli tenuerunt et habuerunt, et iam eisdem invicem in prefatam commuttacionem dederunt intromissionem per ministerialem Obura de iure additum, et debent se mutuo tueri et intercedere a qualibet persona iuxta iuris formam, secundum quod ad quam personam pertinet prescripcio. Harum quibus in testimonium litterarum sigilla nostra presentibus sunt appensa. Datum expositionis huius litere feria sexta post festum sancti Iohannis Baptiste anno domini millesimo quadringentesimo nona-

gesimo primo, presentibus hiis nobilibus Iohanne de Zakrzow, Georgio de ibidem, Stanislao de Gora, Groth de Przelank et aliis pluribus testibus fidedignis.

Oryginał pergaminowy w Zakł. nar. im. Ossolińskich pod nrem 583. Na paskach pergaminowych zawieszone były dwie pieczęci, które wraz z paskami zaginęły.

[1]) Powinno być *de* zamiast *et.*
[2]) Zgłobice wieś w powiecie tarnowskim.

XCVII.

W Pilźnie 1. Lipca 1491 r.

Marcin z Bogoryi podstoli i sędzia i Mikołaj Sworski z Bedlna podsędek ziemscy sandomirscy poświadczają z aktów pilźnieńskich, że 24. Kwietnia 1482 r. za czasów ich poprzedników Dobiesława z Chlewisk i Mikołaja Zborzeńskiego Stanisław Czelen ze Zgłobicz przyznał Janowi synowi Bartosza ze Zgłobicz prawo używania drogi prowadzącej przez jego ogród.

Martinus de Bogoria subdapifer et iudex et Nicolaus Sworsky de Bedlno subiudex terre Sandomiriensis generales significamus tenore presencium, quibus expedit, universis et singulis, presentibus et futuris, nec non presencium noticiam habituris, quomodo tempore antecessorum nostrorum olim generosorum Dobeslai de Chlewyska iudicis et Nicolai de Sborzanya subiudicis terre dicte generalium notam acticatam in actis ipsorum Pylznensibus feria quarta in crastino sancti Georgii (*24. Kwietnia)* anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo secundo invenientes, ipsam sub titulis et sigillis nostris in hunc modum exponere mandavimus, quomodo constitutus personaliter coram iure nobilis Stanislaus Czelen dė Sglobycze sanus mente et corpore existens, non compulsus, sed ex sua libera voluntate publice recognovit, quia nobili Iohanni filio [1]) Barthosii de Sglobycze viam per suum ortum ad ipsius perpetualiter admisit nec sibi eam debet defendere sub pena XV [2]). Harum quibus in testimonium ląterarum sigilla nostra prseentibus sunt appensa. Datum exposicionis huius litere in Pylzno feria sexta post festum sancti Iohannis Baptisste *(sic)* anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo primo, presentibus hiis nobilibus Nicolao de Tulkowycze, Petro de Lukanowycze, Dobeslao de

Lowczow, Barthosio de Vysznowa, Stanislao de Rudno et aliis pluribus testibus fide dignis.

Oryginał pergaminowy dobrze zachowany w bibliotece Ossolińskich nr. 594. Po dwóch pieczęciach pozostały tylko dwa paski pergaminowe, na których pierwotnie wisiały.

[1]) Zamiast *filio* napisał pierwotnie pisarz, widocznie przez pomyłkę, jakiś inny wyraz, zaczynający się od *de...y*, które to litery z pod poprawki przeglądają.

[2]) Po nad piątką znajduje się znak skrócenia.

XCVIII.

W Nowym Sączu 27. Lipca 1491 r.

Burmistrz i rajcy Nowego Sącza wystawiają świadectwo urodzenia i zachowania dla Jana Róży pochodzącego ze Sącza a przenoszącego się do Lwowa.

Universis et singulis, ad quos presentes nostre pervenerunt litere, signanter tamen famosis ac prudentibus dominis prothoconsuli et consulibus totique comunitati famate urbis Leopoliensis, amicis et fautoribus nostris plerumque honorandis nos preconsul et consules civitatis Sandeczensis salutem amicabilem et omnis boni incrementum. Famosi ac providi domini et amici plurimum colendi. Prout racio iuris deposcit suas leges, statuta precipiunt, ut hii, qui in alienis partibus exorti, quorum noticia non habetur, necesse est eis, ut scripta ostendant, ideo nos prefati significamus tenore presencium, quibus nosse opus est, fideliter profitentes et recognoscentes, quomodo, dum in consulatu pleno residebamus, accedens ad nostri presenciam personaliterque constitutus is circumspectus Iohannes Rosa, ostensor presencium, cum amicis suis, fidedignis hominibus, concivibus nostris, supplicaverunt, quatinus sue generacionis et conservacionis ei literas daremus, nos vero perpendentes, quia iusta petentibus non est denegandus assensus, easdem literas sibi scribere iussimus, recognoscentes, quod is providus Iohannes Rosa, in civitate nostra Sandeczensi iuxta ritum sancte matris ecclesie, legittime coniugato thoro honesto ac legittimo, honestis ex parentibus extat progenitus, genitore Iohanne Rosa, Martha vero genitrice eius originem trahens in civitate nostra Sandeczensi famamque laudabilem, probam et honestam conversacionem ac conservacionem, in omnibus a minimo ad maximum duxit honesteque se, aput nos conservavit; de quo nulla nota infamie, imo omne bonum laudabile et honestum tem-

poribus, quibus nobiscum commansit, et in exteris partibus, prout audita percepimus, prorsus innotuit. Supplicamus igitur vestras famositates ac prudencias omni ex affectu, quatinus sepetactum Iohannem Rosa, presencium exhibitorem, in gremium et congregacionem vicinitatemque vestre famate urbis Leopoliensis dignemini benigniter assummere favorose susceptumque favoribus consiliis et auxiliis, intuitu presencium nostrarum sueque bone ac honeste fame prosequi graciosis. In licitis autem et honestis maioribus et similibus volumus erga vestras famositates ac prudencias dante Domino promereri, amiciciasque vestrum cuilibet grate paratissimi facere studebimus reciprocas. In horum fidem et testimonium sigilli nostri officii consulatus evidens impensio *(sic)* perhibet presens scriptum. Datum in Nowa Sandecz feria quarta post festum sancti Iacobi apostoli proxima anno salutis millesimo CCCC° nonagesimo primo.

Acta Officii consularis Leopol. T. I ex a. 1491 pag. 604. Nr. 1689.

XCIX.

Na sejmie walnym piotrkowskim 8. Lutego 1493 r.

Jan Olbracht uwalnia miasto Lwów od wszelkich publicznych ciężarów na lat cztery, licząc od wygaśnięcia poprzednio im przez ś. p. króla Kazimierza nadanego uwolnienia.

Iohannes Albertus Dei gracia Rex Polonie, supremus dux Lithwanie, Russie Prussieque dominus et heres etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quomodo habentes in prospectu fidem et fidelia servicia famosorum proconsulis consulumque ac tocius comunitatis civitatis nostre Leopoliensis, quibus se nobis comendatos reddiderunt, attendentes eciam eorum sumptus et impensas, quas pro tutela et conservacione terre illius in edificanda et munienda civitate predicta in vallibus ac muro faciunt, horum itaque racionem habere volentes, ut tanto liberius et securius laborem predictum et munícionem civitatis ipsius continuare et prosequi valeant, utque tempore felicis nostri regiminis ad pingwiorem venire valeant condicionem, ipsis, ab expiracione prioris libertatis per olim serenissimum dominum Kazimirum Regem Polonie etc., genitorem nostrum carissimum, illis concesse, quatuor annos libertatis continue et immediate se sequentes a solucione omnium exactionum et daciarum nostrarum Regalium, ad que de iure vel racione publici subsidii cum civitatibus et opidis Regni nostri obligarentur, necnon a podvodis,

expedicione bellica et censuum ex domibus debitorum, alias iuxta effectum prioris libertatis per olim serenissimum parentem nostrum illis concesse dedimus et concessimus, damusque et concedimus tenore presencium mediante. Quo circa vobis capitaneo civitatis nostre predicte Leopoliensis et exactoribus nostris, pro tempore existentibus, mandamus, omnino habere volentes, quatinus predictos cives nostros iuxta priorem libertatem et presentem, illis per nos concessam, plenarie conservetis et conservari faciatis, sub gracia nostra aliter non facturi. Datum in Convencione Pyothrkowiensi generali feria sexta infra Octavas Purificacionis beatissime Virginis Marie anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo tercio.

G Vicecancellarius subscripsit.

Relatio venerabilis Gregorii de Ludbrancz Regni Polonie Vicecancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 278, na pasku pergaminowym zawieszona na czerwonym wosku wyciśnięta mniejsza pieczęć króla Jana Olbrachta.

C.

Na sejmie walnym piotrkowskim 14. Lutego 1493 r.

Jan Olbracht zatwierdza wszelkie prawa i przywileje wszystkich mieszkańców królestwa polskiego w ogóle a ziemi lwowskiej w szczególe.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Splendor, venustas et omnis honor Regie et cuiuslibet ducalis excellencie eo potissimum ordine elucescere conspicitur, dum sinceritatis, pure fidei, assercionis et benivolencie subditorum suorum muniunt iura quoque et privilegia, quibus plebium equitas ac omnium dubiorum vires moderari consueverunt, ex plenitudine potestatis sue novi roboris munimine ratificat, innovat et confirmat perhenniter, proinde nos Iohannes Albertus Dei gracia Rex Polonie necnon terrarum Cracouie, Sandomirie, Siradie, Lancicie, Cuyauie, supremus dux Lithuanie, Russie, Prussie ac Culmensis et Elbingensis Pomeranieque dominus et heres etc. significamus tenore

presencium, quibus expedit, universis presentibus et futuris, harum noticiam habituris, quomodo divino numine prelatorumque, baronum et universorum Regni nostri regnicolarum favore comuni atque concordi ad regnandum in hoc inclito nostro Polonie Regno primum electi, tandem sacro culminis Regii diademate coronati existentes, in penetralibus pectoris nostri Regii revolventes, nichil magis Regium esse quam gratia et favores meritis dignos munificenciis compensare Regalibus, ad idque lucubraciones ac solicitudines nostras impendere Regias, quo singuli subditorum nostrorum in iure, iusticia, moribus, consuetudine et libertatibus comunibus iustis et laudabilibus, a divis olim predecessoribus nostris Regibus et ducibus Polonię usque ad presencia felicis nostri regiminis tempora liberaliter concessis, tentis et observatis, non solum conservari, verum eciam comunis eorum status augeri, favor quoque ipse et affectus unanimis (nobis pollicitus tam in eleccione, quam coronacione felici nostra per universos eosdem regnicolas) [1]) prebitus per nos auctoritate, benignitate et munificencia Regiis reddi possit non per errorem aut improvide vel indeliberate, sed de certa sciencia innataque nobis benignitate, virtute, favore et deliberacione Regiis nostris omnia et singula spiritualia, secularia, localia, personalia, civilia et municipalia, nova et antiqua iura, privilegia, munimenta, libertates, prerogativas, inscripciones, donaciones, immunitates, statuta, observaciones et consuetudines in genere aut specie, in publico aut privato Regno nostro Polonie omnibusque et singulis terris ac Regni et terrarum et presertim terre Leopoliensis incolis spiritualibus et secularibus, nobilibus et ignobilibus cuiuslibet status, sexus et condicionis, nunc et in futurum existentibus, per nos ac serenissimos illustrissimosque principes, Reges et duces Regni Polonie, specialiter vero per olim celebris memorie Kazimirum, Lodvicum, Vladislaum avum, Wladislaum Polonie et Hungarie Regem patruum et Kazimirum genitorem nostrum (cuius paterno Regioque solio immediate successimus feliciter) [2]) aliosque Reges et principes predecessores nostros, in diversis locis et conventibus ac in conventionibus et sine convencionibus deliberata, conclusa, generalibusque aut specialibus literis, privilegiis et inscripcionibus descripta et confirmata, universaque alia sub quocumque privilegiorum, literarum et inscripcionum genere ordineque comuniter aut divisim, iuste et legittime data, concessa, scripta ac ab eis emanata, quorum et quarum tenores, articulos et effectum proinde esse et valere volumus et statuimus, ut presentibus nostris originaliter ac de verbo ad verbum inserti essent, in omnibus ipsorum ipsarumque punctis, condicionibus et articulis innovandum, ratificandum, roborandum, approbandum, gratificandum et presentis muniminis Regii nostri perpetui patrocinio confirmandum duximus, ac innovamus, ratificamus, roboramus, approbamus, gratificamus et confirmamus tenore presencium mediante in perpetuum, promittentes illas et illa ac quodlibet illorum illarumque in omnibus predictis eorum et earum modis, posicionibus, descripcionibus, punctis et condicionibus firmiter, inconcusse et inviolabiliter

tenere, habere et observare tuerique, haberi et observari facere temporibus eviternis duraturum, tenore presencium mediante. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum. Actum in Convencione Pyothrkouiensi Generali feria quinta ipso die festi sancti Valentini anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo tercio, presentibus ibidem illustrissimo principe reverendissimisque et reverendis in Christo patribus, dominis, magnificis, venerabilibus, generosis, strenuis et nobilibus Frederico Electo Confirmato Cracouiensi, Andrea Rosa Archiepiscopo Theomoniensi et Coadiutore Leopoliensi, Petro Vladislauiensi, Vriele Poznaniensi, Mathia Chelmensi Episcopis; Nicolao Primus Przemisliensis, Petro Camineczensis Postulatis Ecclesiarum; Iohanne Amor de Tarnow Castellano, Spithkone de Iaroslaw Palatino Cracouiensibus, Iohanne Swidva Calisiensi, Nicolao de Cuthno Lanciciensi et Capitaneo Maioris Polonie Generali, Iohanne de Opporow Brestensi, Mathia de Sluszow Iuniwladislauiensi, Iohanne de Pylcza Russie Generali, Dobeslao de Curozwanky Lublinensi, Andrea de Coslow Rawensi Pallatinis; Iohanne de Ostrorog Poznaniensi Castellano, Creslao Decano et Canonico Cathedrali et Preposito sancti Michaelis in Castro Cracouiensi, Cancellario, Petro Thesaurario et Capitaneo Cracouiensi de Curozwanky, Gregorio de Ludbrancz Skarbimiriensis et Sancti Floriani Preposito Ecclesiarum, Vicecancellario Regni nostri; Andrea de Schamotuli Calisiensi, Sandvogio de Czarnkow Gnesnensi, Nicolao de Curozwanky Siradiensi, Andrea de Vroczynyn Lanciciensi, Andrea de Olesznycza Sandeczensi, Andrea de Thanczyn Voyniczensi, Nicolao de Ostrow Byeczensi, Stanislao de Schydlovyecz Radomiensi, Ambrosio Pampowsky Rosperiensi, Dobrogostio de Ostrorog Myedzyrzeczensi, Stanislao Kmytha de Vysnycze Premisliensi, Slawyecz de Nyemyglow Castellano et Capitaneo Sochaczouiensi, Iohanne de Przythyk Zarnowiensi, Petro Myszkowsky Vyelunensi, Alberto Gorsky Landensi, Andrea de Zaxyn Brzezniensi, Andrea de Cuthno Gostinensi, Nicolao Gardzina de Ludbrancz Spiczimiriensi, Iohanne de Prussi Rawensi, Iohanne Sokolowsky de Vrzancza Santoczensi, Iohanne de Oleszko Malogostensi, Mathya Slupsky Naklensi, Iohanne Supiensky Przemaczensi et Iudice Calissiensi, Paulo de Sborzana Czechowiensi, Martino de Wroczimouicze Polanaczensi, Iohanne Szamowsky Conariensi Castellanis; Iohanne de Tarnow Vexillifero Cracouiensi, Petro Kmytha Sandeczensi et Scepusii Capitaneo, Andrea de Vysznycze Subpincerna Cracouiensi; Sbigneo de Thanczin Cracouiensi, Capitaneo Callisiensi, Raphaele de Leszno Curie nostre Marschalko, Iohanne Vaschek Siradiensi, Iohanne Vosznyczky Lanciciensi, Floriano Szichlinsky Brestensi, Thoma Sadkowsky Rawensi Succamerariis; Iaroslao de Lassko Tribuno Siradiensi, Petro de Opalenycza Poznaniensi, Martino de Skothnyky Sandomiriensi, Petro de Bachczicze Siradiensi, Floriano de Gay Lanciciensi, Nicolao de Sczavin Costinensi, Vyeruss Vyelunensi, Petro Firley de Dambrovycza Lublinensi, Iudicibus; ceterisque prelatis, baronibus, curiensibus, proceribus et subditis nostris ad premissa testibus

sincere, devote et fidelibus nostris dilectis. Datum per manus eiusdem venerabilis Creslai de Curozwanky Regni nostri Cancellarii sincere nobis dilecti.

Creslaus Cancellarius subscripsit.

Relacio prefati venerabilis Creslai de Curozwanky Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 279., na sznurze skręconym z jedwabiu białego, żółtego, czarnego i niebieskiego zawieszona, na czerwonym wosku wyciśnięta, większa pieczęć króla Jana Olbrachta.

[1]) Nawias znajduje się w oryginale.

[2]) Nawias w oryginale.

CI.

Na sejmie walnym w Piotrkowie 22. Lutego 1493 r.

Jan Olbracht wynagradzając wierność mieszczan pilźnieńskich, jaką mu po śmierci ojca okazali, zatwierdza wszystkie przywileje kiedykolwiek miastu temu nadane.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Culminis Regii proprium (*est div*)ersorum subiectionem sibi virtute fidelitateque attributam munificencia Regia revendere, quodque ob eorum decreverit intuitum, literis perhennibus perpetuum efficere, proinde nos Iohannes Albertus Dei gracia Rex Polonie necnon terrarum Cracouie, Sandomirie, Siradie, Cuyauie, Lancicie, supremus dux Litwanie, Russie, Prussie ac Culmensis et Elbingensis, Pomeranieque dominus et heres significamus tenore presencium, quibus expedit, universis presentibus et futuris, harum noticiam habituris, quomodo attendentes singularem egregiamque virtutem et animi constanciam famosorum preconsulis, consulum ac universorum civitatis Pylznensis incolarum, hac presertim tempestate Regni nostri per mortem diwi olim parentis nostri vacantis [cuius s(*oli fel*)ices ac immediati sumus successores] [1]) in nos exhibitam, qui sicut Maiestati olim paterne fideles esse consweverant, sic, eo morte absumpto, sacre provisionis Regie non minus fideles ac subiecti esse cupientes, neminem alium quam nosmet omni desiderio et affectu usque ad nostri

ellectionem, coronacionemque prosp . . . . . [2]) visi sunt postulasse, propter quod nos tante eorundem virtutis et fidei indicium memorabile ac perpetuum efficere perpetuaque munificencia Regia ipsos ac civitatem predictām complecti cupientes, de certa sciencia et innata nobis benignitate Regia ipsis omnes et singulas libertates, prerogativas, privilegia, indulta, donaciones, literas et munimenta civitati predicte per serenissimos illustrissimosque predecessores nostros, Reges et principes Regni Polonie sub quibuscunque modis, condicionibus et tenoribus, quasquidem hic habere volumus pro insertis, iuste tamen, racionabiliter et legitime concessas et concessa, in omnibus punctis et articulis roborandas, confirmandas, ratificandas et gratificandas, ac roboranda, confirmanda, ratificanda et gratificanda duximus et decrevimus, roboramusque, ratificamus, gratificamus et confirmamus tenore presencium mediante; decernentes illas et illa vere, perpetue, indubie et inviolabilis firmitatis robur obtinere in evum. In cuius rei testimonium sigillum nostrum est subappensum testimonio literarum. Actum in Convencione Pyothrkoviensi Generali feria sexta ante dominicam Invocavit anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo tercio, presentibus ibidem illustrissimo principe, reverendissimis et reverendis in Christo patribus necnon magnificis, *(venerabil)*ibus, generosis, strennuis et nobilibus Frederico Ellecto Confirmato Cracouiensi, Andrea Rosa Archiepiscopo Theomiensi et Coadiutore Leopoliensi, Petro Wladislauiensi, Vriele Posnaniensi, Mathia Chelmensi Episcopis, Nicolao Primus Przemisliensis, Petro Camenecensis Postulatis Ecclesiarum; Iohanne Amor de Tharnow Castellano, Spithkone de Iaroslaw Pallatino Cracouiensibus; Iohanne Switdwa Callisiensi, Nicolao de Cuthno Lanciciensi et Capitaneo Maioris Polonie Generali, Iohanne de Opporow Brzestensi, Mathia de Sluzow Iuniwladislaviensi, Iohanne de Pylcza Russie Generali, Dobeslao de Curozwanki Lublinensi, Andrea de Cosslow Ravensi Pallatinis; Iohanne de Ostrorog Castellano Poznaniensi, Creslao Decano et Canonico Cathedralis et sancti Michaelis Preposito Ecclesiarum, Cancellario, Petro Thesaurario et Capitaneo Cracouiensi Generali de Curozwanki, Gregorio de Ludbrancz Scarbimiriensis et sancti Floriani Preposito Ecclesiarum, Viccecancellarii (*sic*) Regni nostri; Andrea de Samotuli Callisiensi, Sandwogio de Czarnkow Gnesnensi, Nicolao de Curozwanki Siradiensi, Andrea de Wroczynin Lanciciensi, Andrea de Olesnycza Sandecensi, Andrea de Thenczin Woynycensi, Nicolao de Ostrow Byecensi, Stanislao Schidlowiecz Radomiensi, Ambrosio Pampowszki Rosperiensi, Dobrogostio de Ostrow Myedzerzecensi, Stanislao Kmytha de Wysnycze Przemisliensi, Slawiecz de Niemyglow Castellano et Capitaneo Sochaczoviensi, Iohanne de Przythyk Zarnoviensi, Petro Miszkowski Wyelunensi, Alberto Gorszki Landensi, Martino de Wroczimowicze Polanacensi Castellanis; Petro de Wysnycze Sandecensi et S*(cepusii)* Capitaneo, Iaroslao de Lassko Tribuno Minori Siradiensi, Raphaele de Lesczno Curie Nostre Marsalco, Martino Scothnyczki Sandomiriensi, Petro de Bachczicze Siradiensi Iudicibus, ceterisque prelatis, baronibus, curiensibus,

proceribus et subditis nostris ad premissa testibus, sincere devote et fidelibus nostris dilectis. Datum per manus eiusdem Creslai de Curozwanki, Regni nostri Cancellarii, sincere nobis dilecti.

Creslaus Cancellarius Regni subscripsit.

Relatio prefati venerabilis Creslai de Curozwanki Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w zbiorze dokum. zakł. nar. im. Ossol. nr. 780. Pieczęć ze sznurem oderwana.

[1]) Klamra w oryginale.

[2]) Kilka liter wydartych.

CII.

Na sejmie walnym piotrkowskim 26. Lutego 1493 r.

Jan Olbracht poświadcza, że nałożony na sejmie na ziemię lwowską podatek pochodzi jedynie z dobrej woli a nie z obowiązku mieszkańców.

Iohannes Albertus Dei gracia Rex Polonie, supremus dux Lithwanie, Russie Prussieque dominus et heres etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quomodo post felicem nostram ad gubernacionem Regni Polonie sublimacionem prelati, barones universique proceres, animadvertentes reditus nostros Regales admodum esse extenuatos et inpignoratos, pro nostro honesto et felici statu Regnique defensione ex benevolencia, quam erga nos gerunt, nobis certas dacias, videlicet quartam partem censuum ex censibus propriis, item de quolibet cmetonum laneo fertonem, et exaccionem civilem ac vasorum contribucionem ad presens dutaxat (*sic*) duraturas, eciam libertatibus suis, quas predecessores nostri eis concesserunt et per nos eis confirmate sunt, pro hac duntaxat vice sponte et ex mera liberalitate recedentes, nobis de terris nostris singulis, presertim etiam de terra et districtu Leopoliensi, concesserunt et donaverunt, nos itaque non mediocri gratitudine liberalitatem ipsorum acceptantes, providendo, ne ipsi pro hoc affectu, quem contra nos habent, in posterum aliqua sequela ad prefatas dacias cogerentur et gravari possent, promittimus nostro verbo Regio ipsas dacias per hanc sequelam ab huius terre Leopoliensis incolis non exigere, recognoscimusque ipsas

nobis sponte et ex liberalitate et non ex debito concessas et donatas. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum. Datum in Convencione Generali Pyotrkowiensi feria tercia post dominicam Invocavit proxima anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo tercio.

Creslaus Cancellarius subscripsit.

Relacio venerabilis Creslai de Curozwanki Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 280, na pasku pergaminowym zawieszona, na wosku czerwonym wyciśnięta, większa pieczęć króla Jana Olbrachta.

CIII.

W Proszowicach 28. Lutego 1494 r.

Mikołaj Strasz z Białaczowa sędzia i Jan młodszy z Biechowa podsędek ziemscy krakowscy potwierdzają, że za życia podsędka Jana z Większej Modlnicy Jan z Baszowa zabezpieczył żonie swej Beacie, córce Mikołaja Piwka z Obuchowa, 70 grzywien wiana i 70 grzywien posagu na Banszowie.

Nos Nicolaus Strasch de Byalaczov iudex et Iohannes iunior de Byechow subiudex terre Cracouiensis generales significamus tenore presencium, quibus expedit, universis presentibus et futuris, quomodo vivente olim in humanis generoso Iohanne de Maiori Modlnicza subiudice predicte terre Cracouiensis generali tunc veniens personaliter nobilis Iohannes de Baschow sanus mente et corpore existens, non compulsus, nec coactus, sed de ipsius spontanea voluntate publice recognovit, quia septuaginta dotis et septuaginta dotalitii marcas pecuniarum comunis numeri Polonicalis consueti in et super tota medietate partis sue in Banschowa [1]) nunc habitorum, et ex post habendorum ubicunque nobili Beathe filie olim Nicolai Pywko de Obuchovo, uxori sue care, in totum dedit, donavit, dotavit et iudicando iudicialiter assignavit, per ipsam dominam Beatham dictam medietatem bonorum cum omni iure et toto dominio, utilitatibus, fructibus, censibus, laboribus, incolis, areis, domibus, agris, campis, pratis, pascuis, silvis, gaiis, rubetis, indaginibus, sareptis, aquis, fluviis, fluminibus, piscinis, piscariis, ortis, ortulanys, thabernis, molendinis, curiis, prediis, acervis, allodiis, peccoribus, peccudibus, seminetis omnibus hiemalibus et estivalibus suppelectilique

tota domestica et universis ac singulis pertinentiis, quibuscunque dicantur nominibus, ad dictam medietatem bonorum quomodolibet pertinentibus, nichil penitus excludendo, tenendum, habendum, utifruendum et iuxta consuetudinem aliorum dotum et dotalitiorum diutius in Regno Polonie observatorum possidendum. In cuius rei testimonium sigilla nostra presentibus sunt appensa. Actum in Proschowice feria sexta post dominicam Reminiscere proxima anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo quarto, presentibus ibidem nobilibus Iacobo de Konari, Iohanne de ibidem, Nicolao de Zagorzany, Nicolao de Wylkowisko, Iohanne Kmitha de Gorka, Nicolao de Gnonyk heredibus et aliis quam pluribus fide dignis ad premissa.

Dokument oryginalny na pergaminie w bibliot. zakładu im. Ossolińskich. Pieczęci i pasków brak.

[1]) *Banschowa*, *Baschowa* tak się piszą u Długosza dwie majętności w pobliżu Pacanowa, z których jedna *Beszowa* właściwie zwana jest własnością klasztorną, druga *Baschowa episcopalis alias Zborów* należy do biskupów krakowskich. *Długosz Liber Benefic.* II, 387, 404 i 436; III, 380. 421, 422, 424, 453 i 454.

CIV.

W Krakowie 30. Maja 1494 r.

Jan Olbracht pozwala Elżbiecie z Podoszyc, wdowie po Jerzym Strumile z Dymoszyna, kasztelanie lwowskim, przeznaczyć łaźnię jej we Lwowie zwaną Ormiańską na beneficyum kościoła metropolitalnego lwowskiego.

In nomine domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Consuetudine celebri velud sanccione comuni approbatum existit, ut actus regii, perpetue concessionis vim habituri, literarum apicibus et sigillorum appensione autenticorum perhennentur posterorumque memorie comendentur, proinde nos Iohannes Albertus Dei gratia Rex Polonie necnon terrarum Cracouie, Sandomirie, Siradie, Cuyawie, Lancicie, supremus dux Litwanie, Russie, Prussie ac Culmensis et Elbingensis Pomeranieque dominus et heres etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis presentibus et futuris, harum noticiam habituris, quomodo consideratys generose Elizabeth de Podossyc, generosi olim Georgii Stru-

mylo de Dmossyn castellani Leopoliensis relicte, pie devocionis ardorem et affectum ad cultum divinum augendum sibi de certa sciencia deliberacioneque nostra balneum Armenorum in suburbio civitatis Leopoliensis, foris muros civitatis retro ecclesiam beatissime Virginis Marie situm, cum domibus, ortis et areis ad balneum illud ex antiquo pertinentibus, simul cum balneo ipso teneri et haberi solitis emendi atque illud cum eisdem domibus et ortis pro beneficio seu beneficiis ecclesiasticis in ecclesia metropolitana Leopoliensi eiusdem beatissime Virginis Marie auctoritate ordinaria erigendis, dandi, donandi et incorporandi concessimus et admisimus concedimusque et admittimus, presentibus decernentes, balneum, domos, ortos et areas predictas iuxta vim donacionis privilegii balnei predicti per presbiterum vel presbiteros, quibus ipsa Elizabeth per se aut per executores testamenti sui legittimos balneum, domos, ortos et areas predictas donandum duxerit, tenendum, habendum, possidendum et utifruendum pacifice in ewum. Admittentes balneum, domos, ortos et areas predictas iuri, libertati, iurisdictioni et immunitati ecclesiasticis annecti, adiungi et inviscerari, sic quod pro repeticione censuum et proventuum, ex eo ipso balneo, domibus, ortis et areis proveniencium, ad forum iudicii spiritualis ordinarii recursus habeatur in futurum eviterne, salvis tamen censibus nostris consuetis, ex eodem balneo, domibus, ortis et areis nobis seu alias pro castro nostro Leopoliensi annuatim solvi solitis [1]). In cuius rei testimonium sigillum nostrum est presentibus subappensum. Actum Cracouie feria sexta post festum Sacratissimi Corporis Christi anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo quarto, Regni vero nostri anno secundo, presentibus ibidem illustrissimo principe reverendissimisque in Christo patribus dominis Frederico divina miseracione tituli Sancte Lucie in Septem Soliis Presbitero Cardinali, Archiepiscopo Gneznensi, Episcopo Cracouiensi, et Andrea Rosa Archiepiscopo Leopoliensi, ac magnificis, venerabilibus et generosis Iohanne Amor de Tharnow Castellano, Spithkone de Iaroslaw Cracouiensi, Dobeslao de Curozwanky Lublinensi Pallatinis; Nicolao de Curozwanky Siradiensi, Ambrosio Pampowsky Rosperiensi et Iohanne de Przythyk Zarnouiensi Castellanis; Creslao Gneznensis et Cracouiensis Decano Ecclesiarum, Cancellario, Petro Thesaurario et Capitaneo Generali Cracouiensi de Curozwanky, Petro Kmytha de Wyssnycze Marsalco, Gregorio de Ludbrancz Preposito Scarbimiriensi, Vicecancellario Regni nostri aliisque quam pluribus consiliariis et curiensibus nostris ad premissa testibus, sincere, devote et fidelibus dilectis. Datum per manus eiusdem venerabilis Creslai de Curozwanky Regni nostri Cancellarii, sincere nobis dilecti.

Creslaus Cancellarius subscripsit.

Relatio prefati venerabilis Creslai de Curozwanky Regni Polonie Cancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 281, na sznurku skręconym z jedwabiu czerwonego i białego zawieszona, na czerwonym wosku wyciśnięta, większa pieczęć króla Jana Olbrachta.

[1]) Porównaj nr. XCI podobne pozwolenie udzielone tej samej Eźlbiecie przez króla Kazimierza Jagiellończyka 9. Października 1488 r.

CV.

W Nowem Mieście 25. Września 1494 r.

Jan Olbracht ze względu na pożar, który niedawno nawiedził Lwów, uwalnia tych mieszczan lwowskich, którzy od pożaru ucierpieli, na lat 15, innych zaś na lat 10 od opłaty wszelkich podatków.

Iohannes Albertus Dei gratia Rex Polonie, suppremus dux Lithwanie, Russie Prussieque dominus et heres etc. significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quia attentis damnis et impensis famosorum civium et incolarum civitatis nostre Leopoliensis, que novissime ex ignis infausto incendio in rebus et structurarum ac turrium propugnaculorumque et parcaneorum edificiis sunt perpessi [1]), quorum damnis, ut tenemur, compaciendo, ipsis civibus nostris et incolis Leopoliensibus damna passis quindecim annos, aliis vero damna non passis, qui tocius civitatis prefate Leopoliensis interim onera portant et intercedunt, ut eo diligencius reformacioni dicte civitatis nostre Leopoliensis et parcaneorum intendant, decem annos libertatis, continue et immediate se sequentes, ab exaccione civili, noviter instituta, et ab aliis exaccionibus, contribucionibus et solucionibus omnibus, durante prefata eorum libertate, pro nostra aut Reipublice necessitate qualibet laudandis et instituendis, dedimus et concessimus, damusque et concedimus, tenore presencium mediante. Quamquidem libertatem ad decursum annorum prefatorum ipsis tenere volumus. Vobis eciam omnibus et singulis palatinis, castellanis, capitaneis, tenutariis, exactoribus et quibuslibet officialibus nostris committimus et mandamus, omnino habere volentes, quatinus eos iuxta nostram presentem libertatem, per nos eis concessam, conservetis et conservari ac teneri faciatis debeatisque gracie nostre sub obtentu. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum. Datum in Nowe Myastho feria quinta

proxima post festum sancti Mathei apostoli et ewangeliste anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo quarto, Regni vero nostri anno tercio.

G Vicecancellarius subscripsit.

Relatio venerabilis Gregorii de Ludbrancz Regni Polonie Vicecancellarii.

Oryginał pergaminowy w archiwum miasta Lwowa nr. 282, na pasku pergaminowym zawieszona, na czerwonym wosku wyciśnięta, mniejsza pieczęć króla Jana Olbrachta.

[1]) Pożar ten miał miejsce według Zubrzyckiego (Kron. m. Lwowa 126 str.) dnia 5. Sierpnia 1494 roku.

CVI.

W Dunajowie 8. Maja 1495 r.

Andrzej Róża arcybiskup lwowski potwierdza erekcyę służby bożej przy ołtarzu Narodzenia N. P. M. i św. Stanisława męczennika, wzniesionym w katedrze lwowskiej przez Annę z Buczacza dziedziczkę Litwinowa, żonę Dersława z Hownowa, kasztelana bełzkiego.

(I)N NOMINE SANCTE ET INDIVIDUE TRINITATIS, PATRIS ET FILII ET SPIRITUS SANCTI AMEN. Nos Andreas Rosa Dei gratia sancte eclesie metropolitane Leopoliensis archiepiscopus ad perpetuam rei memoriam significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, tam presentibus, quam futuris, presencium noticiam habituris, quomodo magnifica domina Anna de Buczacz, heres unica et legittima de Lithvinow, coniux magnifici domini Derslai de Hownow castellani Belsensis, coram nobis personaliter constituta, revolvens in animo doctrinam beati Pauli apostoli salutarem, quod omnes stabimus ante tribunal Iesu Christi pro meritis, prout gessimus in corpore, sive bonum fuerit, sive malum, recepturi, cupiens igitur eum diem bonis et misericordie operibus prevenire, ac spe firma eternorum premiorum plantare in terris, quod prestante domino cum fructu multiplici colligeret in celis desideransque ex animo felici commercio terrena in celestia et transitoria in eterna permutare, animo bene deliberato, salubri amicorum freta consilio, de libera voluntate et expresso consensu prefati domini Derslai castellani, mariti sui, coram nobis prestitis suorum progenitorum desiderio et ordinacioni satisfaciens: altare sive capellaniam in eclesia

nostra metropolitana Leopoliensi, et in capella prima, in corpore eiusdem eclesie partis sinistre, in honorem Dei omnipotentis et beatissime Nativitatis Virginis Marie ac sub titulo et patrocinio beati Stanislai martiris et pontificis gloriosi edificata, fundata, erecta et dedicata de et in bonis suis hereditariis paternis infrascriptis pro sustentatione rectoris altaris eiusdem, pro tempore existentis, perpetuo in locum certe pecunie, videlicet quadringentarum triginta marcarum pro fundatione et erectione beneficii eclesiastici in eadem capella per olim magnificum Michaelem de Buczacz palatinum Podolie deposite et tandem per olim dominum Iohannem de eadem Buczacz, filium prefati olim Michaelis, et patrem domine Anne predicte, tanquam fratrem seniorem et tutorem aliorum suorum fratrum iuniorum videlicet Iacobi moderni palatini Podolie, ac Anne et Zuzanne filiarum olim domini Petri, expresso consensu ditavit et dotavit, domino Deo ea in sacrificium laudis offerendo pro cuiusdam altaris dote et fundo ac rectoris, ut prefertur, pro tempore existentis, sustentationem. Ipsa domina Anna viginti marcas communis pecunie in regno et terris Russie comuniter currentis, quadraginta octo grossos marcam in quamlibet computando, in et super piscinis maioribus, in opidis et villis suis hereditariis Lithvinow, Rudniky [1]), Brzozowicza [2]) et Ostrow [3]) existentibus, et earum demissionibus, seu quibuscunque laxacionibus vel depiscacionibus etiam post earum rupturas alias Zlowkow annis singulis et continuis per eam ac heredes et dominos opidorum et villarum huiusmodi solvendas, ita tamen, quod eedem piscine debebunt ordinarie et successive annis singulis, et nunquam simul plures demitti seu expiscari, ut annis continuis eedem viginti marce eidem altari obvenirent et solverentur, dedit, donavit et perpetuo cum omni iure et toto dominio de consensu sacre Regie Maiestatis, per suas patentes litteras habito et concesso, assignavit et demonstravit per ipsum altare sive capellaniam et eius rectorem pro tempore existentem habendas, tenendas, exigendas ac perpetuis temporibus possidendas, seque et suos successores et dictorum bonorum, in quibus eedem piscine consistent, possessores seu tenutarios eidem altari et eius rectori pro tempore prefatas viginti marcas reddendas, dandas et temporibus perpetuis, annis singulis pro festo sancti Martini eppiscopi *(sic)* et confessoris sub penis, sentenciis et censuris omnibus ecclesiasticis integraliter persolvendas, inscripsit et obligavit, astrinxitque etiam in casu, quo absit contingeret aliquam piscinam ruptam, demissam vel expiscatam negligentia possessoris oppidi vel ville alicuius predictarum piscinarum desertari vel non restaurari tempestive, quominus demissio piscine secundum eundem ordinem prescriptum demissionis piscinarum sequi posset, eo tunc nichilominus possessor ville et piscine totiens, quotiens demissio piscine in suo vero ordine fieri non posset, ad earum viginti marcarum solucionem realem tenebitur et erit astrictus modo et ordine suprascriptis, ac ut dicta sua dotacio et donacio obtineret robur perpetue firmitatis, eadem domina Anna suo et successorum suorum nominibus petivit instanter proven-

tus prefatos in bonis predictis, ut premissum est, auctoritate nostra ordinaria dicto altari seu capellanie incorporari, approbari, inviscerari, et perpetuo foro, iudicio, iurisdicioni et coercioni ecclesiastice ascribi et appropriari. Nos vero Andreas Archiepiscopus predictus, piis et sinceris domine Anne prefate iustisque peticionibus ac dotacioni altaris huiusdem competenti, eosdem proventus in bonis predictis, eo modo et ordine, ut premissum est, dicto altari, seu capelanie, donatos et largitos, in Dei nomine confirmamus, ad ipsumque altare et eius rectorem pro tempore existentem perpetuis temporibus spectare et pertinere debere, ascribimus, appropriamus et incorporamus per presentes, decernentesque ipsos proventus et bona ab omni potestate et iurisdicione seculari, sed ea teneri et debere solummodo et dumtaxat uti, potiri et gaudere privilegio, iurisdicione et cohercione eclesiastica et spirituali; cuiusquidem dotacionis intuitu ius patronatus et presentandi idoneam persònam ecclesiasticam loci ordinario pro tempore vacacionis, per cessum vel decessum occurentem instituendi seu investiendi ad idem altare seu capellaniam prefatis domine Anne ac magnifico et generosis dominis Iacobo de Buczacz heredi de Podhaycze Palatino Podolie, Zuzanne et Anne filiabus olim domini Petri, heredibus in Czessybyesy, tanquam dicti altaris fundatoribus ex comunibus bonis ipsorum et paternis eorumque successoribus legittimis reservandum duximus, ac presentibus reservamus. Qui quidem réctor altaris seu capellanie, sicut prefertur, presentatus et institutus pro ministerio dicti altaris seu capellanie et onere tenebitur et debebit temporibus perpetuis singulis septimanis per se vel alium idoneum presbiterum legere et conplere tres missas: duas videlicet pro parentum, predecessorum prefatorum dominorum fundatorum eorumque cum eos dominus ex hac vita vocare dignabitur et eorum successorum salute; terciam vero de beata Virgine Maria diebus Sabbati, necnon singulis quatuor temporibus, similiter temporibus perpetuis, procurare et eficere, cantari per vicarios aut alios presbyteros vel scolares vigilias novem leccionum conplete cum missa defunctorum, ut prefertur, et hoc sub pena excomunicacionis late sentencie, et in casu, ubi sustineret censuras ecclesiasticas per sex menses privacionis ab officio et beneficio ante dicto. In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium nostrum sigillum presentibus est subappensum. Actum et datum in Dvnayow [4]) opido nostro die Saturni, octava mensis May, hora terciarum, in domo aciali nuncupata Pabian, ex opposito cimiterii sita, anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo quinto, presentibus ibidem magnifico, venerabili, generosis et nobilibus dominis Stanislao de Chodecz [5]) Castellano Leopoliensi, Halicziensi et Cameneczensi Capitaneo, Iohanne Parmyowsky Canonico Leopoliensi, Iohanne Polyak Capitaneo Glogoviensi, Nicolao Pukowsky, Iohanne Rey de Schvmsko, Iohanne Urmaniczsky, Dobeslao Karasz et discreto Alexio de Fulky Curie nostre Scriba et Notario publico, et aliis quam pluribus fide dignis testibus circa premissa.

S. N.

Et ego Iacobus Iohannis de Clodawa Clericus Gnesnensis dioecesis, apostolica et imperiali auctoritatibus notarius publicus coram memorato reverendissimo in Christo patre et domino, domino Andrea Rosza Dei gratia Archiepiscopo Leopoliensi facti huiusmodi scriba, quia predictis pronunciacioni, assignacioni, dotacioni, erreccioni, confirmacioni, incorporacioni et reformacioni aliisque omnibus et singulis premissis, dum sic fierent et agerentur, unacum prefatis testibus presens interfui eaque omnia et singula premissa sic fieri vidi et audivi, ideo presentes litteras sive hoc presens publicum instrumentum manu alterius, me tunc occupato arduis negociis, notarii scriptum exinde confeci, publicavi et in hanc publicam formam redegi signoque et nomine meis solitis et circa talia fieri conswetis consignavi in fidem et testimonium omnium et singulorum requisitus premissorum.

Oryginał na pergaminie dobrze zachowany w archiwum kapituły łacińskiej we Lwowie Loc. 19 vol. 2. Na zielonym jedwabnym sznurku wisi pieczęć arcybiskupia, przedstawiająca odcisk herbu Róża z krzyżem po nad herbem i znacznie zatartym napisem w otoku.

[1]) Litwinów, Rudniki wsie w powiecie podhajeckim.

[2]) Może *Berezowica* w powiecie tarnopolskim albo *Berezówka* w buczackim, K. hr. Stadnicki, który zna treść powyższego dokumentu z Pirawskiego rękopiśmiennego *Liber beneficiorum*, domyśla się pod tą nazwą Brzozdowic albo Brzuchowic (Wspomnienie o Buczackich Przewod. nauk. i liter. 1873, I, 158).

[3]) Może Ostrów w powiecie tarnopolskim.

[4]) Dunajów dzisiaj wieś w powiecie przemyślańskim.

[5]) Pod tak wczesną datą nie występował dotąd Stanisław z Chodcza jako kasztelan lwowski. Najwcześniejsza dotąd znana data pochodziła z r. 1497. Musiał on na bardzo krótko przed datą dokumentu zostać tym kasztelanem, bo jeszcze w r. 1493 występuje tylko jako starosta halicki. Zobacz *Przegląd krytyczny* rok 1874 — 75 str. 269.

CVII.

W Laszkach 27. Września 1495 r.

Jan, syn Stanisława z Krakowa, notaryusz publiczny spisuje testament Doroty, córki zmarłego Marcina Majzel mieszczanina lwowskiego, a Stanisław Trzebuchowski, kanonik i oficyał lwowski, zatwierdza ten testament 28. Marca 1496 r.

In nomine domini Amen. Sub anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo quinto, indiccione quartadecima [1]), pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Allexandri divina providencia Pape sexti anno ipsius quarto, die vero solis, vicessima septima mensis Septembris, hora vesperorum vel quasi, in villa Laszky [2]) dicta et in stuba nova alba lignea curie domini Nicolai Arnesth ibidem sita, in mei notarii publici infrascripti ac testium subscriptorum presencia personaliter constituta honesta et virtuosa virgo Dorothea, filia olim providi Martini Mayszel, civis Leopoliensis, licet langwens corpore, sana tamen mente, et compos racionis existens, omnibus melioribus modo, via, stilo et forma, quibus melius potuit et debuit, nolens de hac vita intestata decedere, sed de bonis suis, mobilibus et immobilibus rebusque universis, sibi a domino Deo collatis, debitum ordine disponere, fecit, disposuit et sollemniter ordinavit suum verum legittimum et irrevocabile testamentum suamque ultimam voluntatem in hunc, qui sequitur, modo (*sic*): Primo et principaliter animam suam Deo omnipotenti et beatissime eius Genitrici Virgini Marie et omnibus sanctis commendavit, demum attendendo, quia ipsa bona difficiles per labores antecessorum suorum sint acquisita, cupiensque sue ac ipsorum suorum antecessorum saluti salubrius consulere, ac piis operibus exitum vite sue prevenire, pro ecclesia maiori metropolitana Leopoliensi omnes pecunias, que in pretorio civitatis Leopoliensis apud dominos consules in paratis pecuniis reposite sunt, ipsam concernentes, quantum ad eam pertinere dinoscetur, et pro structura seu tectura prefate ecclesie dedit, assignavit et testamentaliter legavit una cum quinquaginta marcis per olim Martinum Mayszel patrem suum a domino Spithkone de Iaroslaw palatino Cracouiensi etc. perceptis et in actis civilibus inscriptis, quas similiter pro edificiis et structura prenominate metropolitane ecclesie Leopoliensis dedit, deputavit et testamentaliter apropriavit. Item omnes margarithas suas, maiores et minores, quotquot sunt, legavit et testamentaliter nominavit pro ornato seu casula ad capellam fraternitatis dominorum consulum, in

prefata ecclesia metropolitana consistentem atque sitam, quod pro decore eiusdem casule de nova comparaubile (*sic*) converti debent et largiri plene et integre. Item dominis canonicis unacum dominis vicariis duntaxat presentibus pro communi mensa eorum de bonis suis quinque marcas deputavit et testamentaliter assignavit, ut in missis et aliis oracionibus Deum omnipotentem pro sua et predecessorum suorum animabus exorarent. Item honeste domine Hedwigi Cunczina, attenta eius paupertate, et memor bene serviciorum sibi per eam illatorum, quinque marcas de bonis similiter suis per propinquos suos, qui fuerint et bona eius obtinuerint, solvendas dedit, donavit et testamentaliter legavit. Item domino Nicolao de Kamyenyecz presbitero, lectori altaris domini Peternymenth, unam marcam dedit et assignavit. Item domino Mathie plebano in Prussy unam marcam dedit et assignavit. Eciam prenominate domine Cunczyna ultra dictas quinque marcas, tunicam suam rubram de panno et omnes vestes albas deputavit et legavit. Item petivit, ut debitum, quod olim pater suus domino Iohanni Kynasth, videlicet sex florenos, tenebatur per successores et propinquos suos de bonis suis solverentur. Et similiter petendo commisit, ut domino Petro Schado septem marce pecuniarum, quas eciam pater suus pro laboribus suis, sibi et olim domino Cuncza factis, tenebatur, eciam per consanguineos solverentur. Ceterum ad hospitale sancti Spiritus, intra muros civitatis situm, ortum suum maiorem, et pro alio hospitali sancti Stanislai extra muros civitatis sito, pro sua et antecessorum suorum animarum salute [3]) dedit, donavit, nominavit et perpetue appropriavit, et tercium ortum, unum videlicet ex minoribus, domine noverce sue habendum reliquit pro sua tercia parte in correspondenciam mortuorum prefatorum. Quod si ortus huiusmodi sit minoris valoris pro sua tercia parte, extunc domini executores de suis bonis propinquis debent mandare, ut eam de supra faciant contentam. Item omne argentum, videlicet de coclearibus, cingulo, anulis et picariis quantum pro eius parte cedit, nichil excipiendo pro deauracione crucis magne argentee nowe in ecclesia metropolitana Leopoliensi prefata dedit et testamentaliter legavit. Item ad ecclesiam Corporis Christi fratribus in eodem conventu morantibus pro eorum necessariis, que viderentur oportuniora, quinque marcas nominavit et testamentaliter assignavit. Item fratribus ordinis sancti Francisci in civitate similiter pro ipsorum maiori necessitate, que videretur pro maiori eorum commodo, quinque marcas dari comisit et legavit. Alia omnia sua vestimenta vendere fecit et pauperibus elemosynas errogare. Cetera omnia bona, ordinatis et solutis omnibus premissis, suis consanguineis, qui pocius habebunt sue propinquitatis testimonium una cum debitis reliquit et commisit. Ceterum, ut prefatum testamentum posset et valeat debite execucioni demandare, prenominnta virgo Dorothea fecit et constituit solemniterque ordinavit suos veros et indubitatos executores, tutores, factores et gubernatores videlicet famosos dominos Martinum Waszerbroth et Michaelem Gasnar consules

Leopolienses absentes tanquam presentes, ambos in solidum, dans et concedens ipsis plenum mandatum et omnimodam potestatem in premisso testamento per eam ordinato, facto et disposito exequendi, perficiendi et ad debitum effectum perducendi, tuendi et defendendi, absque omni suorum consanguineorum contradicione, prout saluti anime sue noverint salubrius et utilius convenire. Super quibus omnibus et singulis premissis prefata virgo Dorothea testatrix peciit sibi fieri a me notario publico infrascripto et confici presens publicum instrumentum et plura, si opus fuerit, instrumenta. Acta sunt hec anno, indicione, pontificatus, die, mense, hora et loco, quibus supra, presentibus ibidem honorabilibus et famosis dominis Nicolao Presbitero prefato, Nicolao Arnasth Consule, Iohanne Kynasth Advocato, Iohanne Burza et Petro Schado Scabinis ac Petro Notario publico, Scriba domini officialis Leopoliensis, testibus circa premissa.

S. N.

Et Ego Iohannes Stanislai de Cracouia, clericus coniugatus [4]) eiusdem diocesis, apostolica et imperiali auctoritatibus publicus et nunc civitatis Leopoliensis notarius, quia predictis testamenti ordinacioni, disposicioni, legacioni, executorum constitucioni et eorum potestatis dacioni aliisque omnibus et singulis, dum sic, ut premittitur, agerentur et fierent, unacum prenominatis testibus presens interfui, eaque omnia sic fieri vidi et audivi, ideo hoc presens publicum instrumentum, manu alterius fideliter scriptum, et huic me manu propria subscribens, exinde confeci et in hanc publicam formam redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis consignavi in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum, rogatus et requisitus.

Akt notaryacki bez pieczęci na pergaminie w archiwum miasta Lwowa nr. 283. Na odwrotnej stronie znajduje się taki napis.

Anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo sexto, die Lune, vicesima octava mensis Marcii oblata per famosum dominum Michaelem Gasnar, executorem presentis testamenti, petens illud ratificari et confirmari. Et venerabilis dominus Stanislaus de Trzebochow, Canonicus et Officialis Ecclesie Leopoliensis generalis, reviso huiusmodi testamento et eo perlecto, nolens cuipiam per celerem eiusdem testamenti consumacionem preiudicare, iuris ordine servato, ad dictorum executorum testamenti instanciam, decrevit certam cittacionem per edictum publicum contra omnes, sua communiter vel divisim interesse habentes, ad videndum et audiendum hoc ipsum testamentum admitti et confirmari

seu ad dicendum causas racionabiles, propter quas id fieri non debeat; termino itaque adveniente predicto executore huiusmodi testamenti introscripte testatrix (*sic*), cittacione eadem debite executa, unacum presenti instrumento testamenti realiter et facto coram ipso domino Stanislao Canonico et Officiali Leopoliensi in audiencia publica consistoriali iudicialiter reproductis, in contumaciam omnium et singulorum cittatorum, sua communiter vel divisim ad huiusmodi testamentum interesse putancium, et dictorum cittatorum non comparencium, contumaciam accusando et in eorum contumaciam huiusmodi testamentum per ipsum dominum Officialem admitti, confirmari et eidem auctoritatem ordinariam pariter et decretum apponi petendo. Et prefatus venerabilis dominus Stanislaus, Canonicus et Officialis Leopoliensis, peticione huiusmodi iusta attenta, huiusmodi testamentum cum omnibus clausulis, punctis et condicionibus, in eo descriptis, in contumaciam dictorum citatorum satis diu expectando et non comparencium nec aliquid contradicencium, et alias nullo ex adverso impediente aut repugnante, duxit admittendum et confirmandum, ac in Dei nomine admisit, ratificavit et confirmavit, decernendo, illud habere robur perpetue firmitatis. Cui quidem testamento auctoritatem ordinariam interposuit pariter et decretum, presentibus ibidem honorabilibus dominis Nicolao, Martino, Romano, Stanislao et Iacobo Ecclesie Leopoliensis Vicariis, et me Petro Consistoriali Notario.

[1]) Na rok 1495 przypadała indykcya trzynasta.

[2]) Laszki wieś w powiecie lwowskim.

[3]) Tutaj, zdaje się, opuszczono wyrazy *ortum suum minorem* albo podobne.

[4]) *Wattenbach* w dziele swojem *Das Schriftwesen des Mittelalters* (str. 246) tak pisze o tych *clerici coniugati*: *Nicht nur alle Studenten und Gelehrten hiessen clerici, sondern auch alle welche irgend mit dem Schreiberwesen zu thun und desshalb Theil an den Privilegien des Clerus hatten. So handelt ein Statut von Bayeux c. a. 1250 von clericis coniugatis, welche pergamenum, libros vel huiusmodi ministeria ad eclesiam pertinentia vendiderint.*

DOKUMENTA MOŁDAWSKIE I MULTAŃSKIE

Z ARCHIWUM MIASTA LWOWA

OPRACOWAŁ

EMIL KAŁUŻNIACKI.

Zadość czyniąc życzeniu prof. Liskego i powodowany chęcią upowszechnienia mniej dostępnych materyałów naukowych, obowiązałem się opracować dla VII tomu Aktów grodzkich i ziemskich dokumenta, pochodzące od hospodarów ziem mołdawskiej i multańskiej, a znajdujące się obecnie w archiwum miasta Lwowa, dla którego niegdyś były wystawione.

Na dokumenta te zwracano wprawdzie już kilkakrotnie uwagę świata naukowego. Uczynił to przedewszystkiem Dyonizy Zubrzycki w Kronice miasta Lwowa i, uznając ich ważność, podał nawet obszerne z nich wyciągi [1]). Za przykładem Zubrzyckiego poszedł następnie B. P. Hażdeu (po rum. Hasdeŭ) [2]), który jako znakomity znawca rzeczy, mających znaczenie dla historyi rumuńskiej, przybył osobiście dla dokumentów tych do Lwowa i, przepisawszy je, wydrukował je w zbiorze, noszącym tytuł: Archivă istorică a Românieĭ etc., Collecţiune criticá de documente assupra trecutuluĭ, Bucurescĭ, 1865. Ale edycya Hażdeua chociaż obejmuje prawie wszystkie ważniejsze dokumenta [3]), o których obecnie mówimy, i odpowiada całkowicie wymogom krytyki i ścisłości pa-

---

[1]) Kronika m. Lwowa (Lwów 1844) str. 75—76, 97, 101, 109, 113, 115.

[2]) O dokumentach tych wspomina także historyograf morawski, x. Beda Dudik, w Archiwach królestwa Galicyi i Włodzimierza (Die Archive im Königr. Galizien u. Lodom., aus dem XXXIX B. des Archives f. österr. Geschichtsquellen besonders abgedruckt. Wien 1867), na str. 132—133, i docent uniwersytetu odeskiego, A. Koczubiński, w sprawozdaniu o zajęciach swoich na polu dyalektologii słowiańskiej (Отчетъ о занятіяхъ слав. нарѣчіями, изъ XVIII т. Записокъ имп. новорос. университета, Одесса, 1876), na str. 22—23. Przejrzawszy atoli wiadomości te, przekonałem się, że x. B. Dudik nie miał właściwie należytego wyobrażenia o rzeczach, o których pisał (nie umiał nawet rozróżnić książąt multańskich od mołdawskich i nazywa n. p. także księcia Włada hospodarem mołdawskim, a księcia Mirczę wprawdzie księciem multańskim „Mircza Fürst multanski“, ale pieczęć jego mołdawską!!), a p. A. Koczubiński, nie otrzymawszy wstępu do archiwum miasta Lwowa, ograniczył się tylko na zanotowaniu tego, co spotkał w wyciągach Zubrzyckiego, a względnie w pomnikach dyplomatycznego i sądowego języka ruskiego, wydanych przez Gołowackiego. Moje własne wskazówki o tych i wielu innych znajdujących się we Lwowie mołdawskich dokumentach ob. w Przeglądzie słowiańsko-ruskich pomników języka i literatury (Обзоръ славяно-русскихъ памятниковъ языка и письма, наход. въ арх. и библ. львовскихъ, Е. І. Калужняцкого, Кіевъ, 1877, na str. 63, 64 i 108.

[3]) A w szczególności według edycyi niniejszej dokumenta Nr. *I, Nr. *II, Nr. *V, Nr. *VIII, Nr. *X, Nr. *XII, Nr. *XIV.

leograficznej, ma tę niedogodność, że nie może być przystępną dla tych, którzy nie znają języka rumuńskiego. ani też zrozumiałą należycie dla tych, co nie obeznani z geografią i statystyką polityczną Rumunów. Nie pozostawało zatem nic innego, jak, stosownie do życzenia prof. Liskego, wydać je raz jeszcze w zbiorze, o ile można kompletnym i zaopatrzonym w objaśnienia, dające możność korzystania z dokumentów tych każdemu, coby się interesował historyą „ziem mołdawskiej i multańskiej".

Co się tyczy przyjętych przez nas nazw: „ziem mołdawskiej i multańskiej" to opiera się ona na tem, że (i to jest w każdym razie dowód najgłówniejszy) Rumuni sami odróżniają w ten sposób części kraju swego północne od południowych, określając pierwsze przez wyrazy: Moldova, lub ţérra moldovénescă, a drugie przez: Munteniă lub ţérra munténescă. A że nomenklatura ta nie jest ani przypadkową [4]), ani też nową, świadczy przedewszystkiem ta okoliczność, że już Włoch Bonfinio, który całe prawie życie spędził na Węgrzech [5]), a zatem, jako historyograf i przyjaciel króla Macieja Korwina, wiedzieć mógł dokładnie o wszystkiem, co się działo i mówiło w krajach ościennych, w dotyczącem dziele swojem, Rerum Ungaricarum libri XLV, Viennae, 1744, pag. 21 odzywa się o sprawie tej w sposób taki: „Ad Tibiscum usque spatiatur, quod Montanae Daciae caput est, quam Ripensem plerique dixerunt et nunc Montanam Valachiam appellant. Altera vero Valachia, cui Moldaviae nomen est, inter Istrum et Tyram, ab Hierasso, Montanae Valachiae termino, ad Euxinum usque Pontum extenditur". To samo potwierdzają także i dokumenta niniejsze, w których, zacząwszy od r. 1407, powtarza się ustawicznie frazes: A muntiańskyj [6]) wosk i Braszewskyj słobodno im jest'. Potwierdza to dalej i Marcin Kromer, który w dziele swojem, De origine et rebus gestis Polonorum, Basileae, 1568, pag. 213 [7]), mówiąc o podziale Wołochów na dwie części, tych, co mieszkają na wschód i na północ, nazywa Mołdawianami, a tych, co mieszkają na południe od gór siedmiogrodzkich, nazywa Multanami i dodaje: „Muntani [8]) a nostris, a caeteris vero Transalpinenses vocentur". Tak samo, też i w dziele, Polonia, sive de situ regni Poloniae, w Mizlera Historiarum Poloniae collectio magna, Varsoviae, 1761, pag. 118, skonstatowawszy, że jest dwu hospodarów, z których jednego mianują po łacinie Transalpinensis, a drugiego Moldavicus, poświadcza Marcin Kromer jak najwyraźniej, iż ten ostatni nazywany jest przez Polaków hospodarem wołoskim, a pierwszy multańskim: „quorum hic a nostratibus peculiater Valachiae palatinus dicitur, ille vero Multanicus". Do tej samej konkluzyi przychodzi zresztą także i historyk

---

[4]) Nazwa Mołdawii pochodzi, jak słusznie zauważył już i Samuel Twardowski w dziele, Król Władysław IV, Leszno, 1650, pag. 53, „od rzéki Mołdawy niewielkiej" przebiegającej kraj ten od północnego zachodu, i wpadającej do Seretu, pobocznej Dunaju; nazwa Multan, czyli dokładniej Muntan, po rum. Munteniă, od rum. słowa munţi, łać. montes, góry. Multany znaczą zatem tyle, co połowa kraju wołoskiego (czyli rumuńskiego) górzysta.

[5]) Urodził się w roku 1427, a umarł w r. 1502, jak poświadcza Haždeu, w Istoria critică a Românilorŭ, Bucurescĭ, 1875, I. 51.

[6]) Widać zatem, że także i Słowianie (w tym razie Polacy i Rusini) nie mówili dawniej Mułtany, względnie Multany, lecz Muntany, [rum. Munteniă.

[7]) W tłómaczeniu polskiem Błażowskiego (w Warszawskim Zbiorze dziejop. pols.) pag. 360.

[8]) O przechodzeniu dźwięku n na l (a względnie na ł) ob. Chavée-go, Lexicologie indo-européenne, Paris, 1849, pag. 156.

Marcin (względnie Joachim) Bielski [9]) w Kronice, wydanej w Zbiorze dziejopisów pols., Warszawa, 1767, pag. 196—197 a w ślad za nim i Włoch Gwagnin, który w Opisie Sarmacyi, wydanym w tymże Zbiorze Dziejopisów, w tłómaczeniu Paszkowskiego (pierwsze wydanie tłómaczenia tego pojawiło się w Krakowie 1611 r., a pierwsze wyd. oryginału w Krakowie 1578 r.) na str. 642 mówi dosłownie tak: „Wołosza dzieli się na dwoje, i teraz ma dwóch wojewodów, Multańskiego i Wołoskiego, choć pierwej pod jednym była; tę część, która się siedmiogrodzkiej ziemi dotyka, dziś Multańską, a owę, która nas, t. j. Polaków, Wołoską (sic!) ziemią zowiemy". A wreszcie i rodowity Mołdawianin, znakomity w swoim czasie Miron Kostyn poświadcza to jak najdobitniej, gdy przedkładając pieśni swe [10]) królowi Janowi III Sobieskiemu, nazywa je wyraźnie: Opisaniem ziem mołdawskiej i multańskiej, a wskazówki swe [11]) o urzędach i dostojeństwach wołoskich: Porządkiem senatorskich i ziemskich urzędów ziem mołdawskiej i multańskiej.

Lecz mimo tych licznych i aż nadto jasnych dowodów, weszło u nowszych pisarzy polskich w zwyczaj Mołdawię i Multany uważać za synonimy, a dla oznaczenia części kraju rumuńskiego południowych — na podobieństwo używanej przez niemieckich pisarzy nomenklatury — substytuować wyrazy Wołoszczyzna = niem. Walachei i wołoski = niem. walachisch. Nawet ludzie tej powagi naukowej, co Adam Naruszewicz [12]) i x. Wyrwicz [13]), nie zdołali oprzeć się zboczeniu temu i sprawili, że w czasach naszych, gdzie tradycye, łączące Polskę z Mołdawią i Multanami, poszły do szczętu prawie w zapomnienie, mięszano za ich przykładem jeszcze bardziej to, co jak dowiedliśmy powyżej, oznaczało dwa różne i pod względem topograficznym i politycznym całkiem niezgodne ze sobą pojęcia. Ale na tem nie koniec; identyfikując Multany z Mołdawią i, zamiast wyrazu „Multany" stawiając wyrazy: Wołoszczyzna, Walachia, albo kraj wołoski — nie spostrzegli się mężowie ci i naśladowcy ich wcale, że przez substytucyę tę, a względnie, że przez naśladowanie używanej przez niemieckich pisarzy nomenklatury — popadli nadto jeszcze w inną i, według okoliczności, nie mniejszą od poprzedniej pomyłkę. Polega zaś pomyłka ta na tem, że wyrazy: Wołoszczyzna, Walachia, Wołosza, wołoski oznaczały w języku Słowian nie samą tylko po-

---

[9]) Mówi on w miejscu wskazanem: „Dziś tę część Wołoszy, która się siedmiogrodzkiej ziemi dotyka, Multańską zowią".

[10]) Wydane są w Pismach Józefa hr. Dunina Borkowskiego, Lwów, 1856, na str. 239—268.

[11]) Tamże, na str. 269—273.

[12]) Historja Chodkiewicza, Warszawa, 1781, II, pag. 278: Wołoszczyzna dzieli się na dwie części, z których obie na południe Dunaju, na zachód siedmiogrodzkiej ziemi dotykają. Część jej północna, która się ku Dniestrowi i granicom Polski rozciąga, imię nosi Multańskiej ziemi albo Mołdawii; druga część za górami, na wschód zabiegającemi, starożytnem nazwiskiem zowie się Walachią, albo Wołoszczyzną; lubo Polacy bliższą część granicom swoim Wołochami także pospolicie nazywają.

[13]) Geografia, Wilno, 1794, pag. 267: Ziemia wołoska graniczy z Mołdawią, Transylwanią i styka się z Dunajem.

łudniową [14]) lecz zawsze i wszędzie obie [15]) połowy zamieszkałego przez Wołochów kraju; że wyrazy te od czasów najdawniejszych [16]) miały nie tyle polityczne, ile narodowo-etnograficzne znaczenie; że wypowiadały jednem słowem to, co obecnie wypowiadamy przez wyrazy: Rumunija, Rumuni, rumuński. A że tak było i jest w samej istocie, poświadcza przedewszystkiem lud ruski na Bukowinie, który (a wiadomo, że lud ruski bywa w pojęciach swoich aż nadto konserwatywny) sąsiadów swoich, czy to Mołdawian, czy Besarabów, czy też Multańczyków — jednem słowem wszystkich, co mówią po rumuńsku — nazywa jak dawniej, tak i dzisiaj Wołochami [17]), wiarę ich wołoską wiarą, języki ich mołdawiańskim lub także wołoskim językiem. To samo poświadcza także i Włoch Bonfinio, który, jak słyszeliśmy powyżej, oprócz Wołoszczyzny multańskiej (Valachia Montana) zna wyraźnie drugą jeszcze Wołoszczyznę, która nazywaną bywa pospolicie Mołdawią: Altera vero Valachia, quae Moldawia dicitur etc. Za tem przemawia także Marcin Kromer [18]); przemawiają również Marcin (względnie Joachim) Bielski i inni, powyż wspomnieni pisarze: dając wyraźnie do zrozumienia, że nie tylko Multany, lecz że owszem Mołdawia zwała się w ustach ogółu Wołoszczyzną. Za tym sposobem pojmowania przemawia zresztą i Gwagnin (a względnie Maciej Stryjkowski, który, jak wiadomo, właściwym był autorem Opisu Sarmacyi), gdy l. c. pag. 641 twierdzi, że wołoski naród (a więc ogół Mołdawian, Multańczyków i t. d.) Wołoszą nazwano, jakoby od przychodniów z Włoch; przemawia dalej i uczony Petrycy, gdy w Polityce Arystotelesa, Kraków 1605, pag. 201, podaje między innemi wzmiankę, że „we Lwowie, gdy Grecy lub Wołosza (a wiadomo, że do Lwowa przyjeżdżali po większej części sami tylko Mołdawianie) przyjedzie, mają nad sobą pewnego tłómacza i przystawa"; przemawiają następnie: Volumina legum [19]), gdy stanowią o wsiach, na prawie wołoskiem opartych; przemawia [20]) nakoniec i Maciej

---

[14]) Dla określenia części Wołoszczyzny południowej używany był, zacząwszy od XIV stulecia (a być może i pierwej) w dokumentach greckich wyraz *Οὐγγρο-βλαχία*, a w dokumentach słowiańskich Угро-влахія, Węgro-wałachia. Ale właśnie w tem stałem dodawaniu słówka „Węgro-" leży cała istota rzeczy. Przez to wyrażali książęta multańscy z jednej strony prawa swoje do posiadłości, które mieli na Węgrzech, a z drugiej i różnicę swoję od hospodarów mołdawskich, którzy byli także książętami wołoskimi. Nigdzie zaś, a przynajmniej nigdzie w wiadomych mi dotychczas dokumentach, nie spotykałem miejsca, gdzieby książęta multańscy nazywali się wprost hospodarami wołoskimi, a kraj swój Wołoszczyzną albo Walachią.

[15]) A względnie i wszystkie inne zamieszkałe przez Wołochów, czyli, jak ich dziś zowią, zamieszkałe przez Rumunów ziemie.

[16]) Zacząwszy już od Nestora; cf. jego Лѣтопись по Лаврентіевскому списку, изд. Археогр. коммиссіи, Ст. Петерб., 1872, pag. 4, 5, etc.

[17]) A że Rumuni i u południowych Słowian zawsze jeszcze zowią się Wołochami, poświadcza wyraźnie Wuk Karadžicz, Lexicon serbico-germ.-latinum, Vindobonae, 1852, pag. 68.

[18]) Oprócz miejsc, wskazanych powyżej, wspomina Marcin Kromer o Wołochach jeszcze i na str. 360, mówiąc: Jest Wołosza (a więc bez różnicy krajów) narodem bojowym etc.

[19]) Volumina legum II. 664, III. 50: Wałaskie wsi płacić mają po 20 groszy.

[20]) Przemawia za tem między innemi i cerkiew stauropigialna we Lwowie, która, zbudowaną będąc przy pomocy hospodarów mołdawskich, nazywa się w ustach ludu do dziś dnia „wołoską" cerkwią.

Stryjkowski, gdy w Kronice swej (w Zbiorze dziejopisów pols. pag. 295) [21]) opowiada, że w XIII wieku przez wewnętrzne niezgody bardzo było poszło W. księstwo Litewskie [22]) na wołoskie gospodarstwo. A zresztą i sam Narüszewicz potwierdza to pośrednio także, gdy l. c. mówi, że Wołoszczyzna (a więc oczywiście obie zamieszkałe przez Wołochów połowy kraju) dzieli się na dwie części etc., a jeszcze bardziej, gdy dodaje, że „Polacy bliższą część granicom swoim (a więc bez wątpienia Mołdawię) Wołochami także zowią".

Jestem więc stanowczo zdania, by wbrew bałamactwu, które tu i owdzie spotykać się daje u nowszych pisarzy polskich, zachować opartą na powadze źródeł dystynkcyę i, stosownie do tego, jak Rumuni sami, część kraju ich północną oznaczać utartem oddawna mianem Mołdawii.

Przy tej sposobności pozwolę sobie nadto zwrócić uwagę czytelników na następującą, ile sądzić mogę, dość ważną sprawę.

W kodeksie dyplomatycznym Dogiela, który jak wiadomo miał do swojej dyspozycyi wszystkie prawie koronne i litewskie archiwa, spotkałem między innemi [23]) wzmiankę, że w archiwie rzeczypospolitej polskiej w Krakowie, znajdować się miała większa liczba dokumentów, pochodzących od hospodarów mołdawskich, a pisanych, jak sądził Dogiel, w języku wołoskim [24]). Od tego czasu minęło wprawdzie lat 120, i w ustroju archiwów krakowskich zaszły zmiany, o których wiemy, że nie koniecznie były pomyślne dla zachowania tego, z czego tak obficie korzystał jeszcze wydawca kodeksu [25]). To, co gromadzone było przez wieki, rozpierzchło się w czasach nowszych

---

[21]) Pierwsze wydanie Kroniki Macieja Stryjkowskiego (Haždeu, Istoria critica, pag. 91, i w wielu innych miejscach nazywa go fałszywie Marcinem) wyszło w Królewcu w 1582 roku; trzecie zaś z koleji w Warszawie u Glücksberga, w 1846 r.

[22]) W Kronice Stryjkowskiego, według edycyi królewieckiej na str. 418. (Cf. Istoria critică l. c.) spotykamy nadto jeszcze następujące, wielce pouczające słowa: Świadczą potym latopiscze litewskie y ruskie, iż Juria Koriatowicza (Porów. o tym samym fakcie Latopisiec Litwy, wyd. Daniłowicza, Wilno, 1827, pag. 50) Wołoszy na hospodarstwo albo woiewodztwo Wołoskie i Mołdawskie (a więc znowu jeden dowód więcej, że Mołdawia zwała się także Wołoskiem hospodarstwem) dla iego dzielności rycerskich wzięli, y w Suczawie na stolicę według swego zwyczaju podnieśli. Wszakże jako u nich jest wrodzona niestateczność częstego odmieniania panów, Juria Koriatowicza otruli w Suczawie. [I] pochowan [jest] w Wasziulach monasterze murowanem, za Berladem, gdziem sam był 1575, pół dnia iazdy.

[23]) Codex Diplomaticus regni Poloniae etc., Vilnae, 1758, t. I, pag. 597., n. a.

[24]) Literae homagiales Palatinorum Moldaviae — są własne słowa Mateusza Dogiela — scriptae snnt lingua valachica, cuius neminem gnarum Cracoviae, cum in tabulario reipublicae instrumentorum originalium exemplaria conficerem, reperire potui: inde est, quod illarum summarium tantum ex regesto, quod in eodem tabulario exstat, descriptum hic subiungitur.

[25]) Nadmienię jednakże, że świadectwo Dogiela co do języka tych dokumentów nie zdaje się być zupełnie prawdziwem. Bo chociaż zdarzają się niekiedy i w Mołdawii dokumenta, pisane po wołosku, to są to przeważnie dokumenta prywatne, nigdy zaś dokumenta publiczne, wyszłe z kancelaryi hospodarskiej, które, jak wiadomo powszechnie, do połowy XVI wieku pisywane były stale w języku ruskim. Inna rzecz, gdy mamy do czynienia z dokumentami multańskimi. W tych ostatnich zdarzają się słowa i zwroty całe, które (jak n. p. w dokum. Nr. *I. słowa: пргарємъ=purgarilorŭ=civibus; макаръ=măcarŭ=etiamsi; вама=vama=teloneum, i t. d.) żywcem wzięte są z rumuńskiego i stwierdzają fakt, że wpływy słowiańskie znacznie były mniejsze na południu, aniżeli na północy.

po obcych i prywatnych archiwach, lub poszło w zatratę. Lecz mimo to łatwo stać się może, że tak jak wiele innych rzeczy, odkryte zostaną z czasem na nowo i te, obecnie jakoby zaginione, dokumenta, i to tem pewniej, im pilniej będzie śledzić się za nimi.

Winien jestem nadmienić także, że przy opracowaniu niniejszem szczerego i uprzejmego doświadczałem poparcia ze strony pana Jana Sbiery, który, jako znawca dokładny języka i literatury rumuńskiej, nie odmawiał mi pomocy swej tam, gdzie takowa była mi potrzebną.

W Czerniowcach 1878 roku.

*I.

We Lwowie 1390 (?) r. [1])

Książe multański Mircza [2]), z przydomkiem Stary, nadaje kupcom i mieszczanom, pochodzącym z państwa polskiego, a szczególnie z miasta Lwowa, tudzież kupcom i mieszczanom, pochodzącym z państwa litewskiego, prawo kupczenia po wszystkich ziemiach jego i uwalnia ich zarazem od wszelkich myt, z wyjątkiem targowickiego [3]).

Азъ Їѡ. Мирча, великый воивода и г[оспо]д[и]нъ[4]) въсей земли Ѳгро-влахїйской и запланинскым[ъ] странам[ъ][5]), дават[ь] Г[о]с[по]дьство-ми вѣрж и д[оу]шж Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми въсѣм[ъ] коупцем[ъ] и пръгарем[ъ] wт[ъ] земла родителѣ и брата Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми, Владислава краль, wтъ Леш[нбурга][6]), и пръгарем[ъ] wт[ъ] земла брата Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми, великwг[о] кнаsа Витолта, ѡко хто трѣбѹет[ь], да прїйдет[ь] въ земла Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми с[ъ] кѹпїж-си, да прїйдет[ь] слwбодно на вѣрж и на д[оу]шж Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми съ прѣмножъством[ь] дwбытком[ь], макар[ъ] да донесет[ь] без[ъ] числа без[ъ] числъ, тысѫща тысѫщ[ь] тъм[ъ]. Тъкмо на едином[ь] мѣстѣ, где си хтат[ь] коупїж развезати, ѕ Тръговице[7]), тѹ да си платат[ь] вам[ж] и, цю полюба, да си кѹпа; а Г[о]с[по]д[ьст]во-ми сиціет[ь], кѹпит[ь]. Що ли не кѹпим[ъ], а wни да сѫ слwбодни ходити по въсей земли и wбласти Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми, продавати и кѹпѹвати по въсѣх[ъ] тръговох[ъ] [и] по въсѣх[ъ] бродовох[ъ] подѹнавскых[ъ], почавше wт[ъ] Желѣзных[ъ] вратъ до ридо[8]) самwг[о] Брайлова; еще ж[е] и по въсѣх[ъ] пѫтевех[ъ] прѣзпланинскых[ъ][9]). [И] нигде да не да[важ]т[ь] вамж, ни на коем[ь] тръзѣ, ни на коем[ь] бродѣ. [Я] где бѫдет[ъ] вама продадена wт[ъ] Г[о]с[по]д[ьст]во-ми[!], а тъйзи вамеш[ъ] Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми и да сокотит[ь] на мене, а еже вамж да не смѣет[ь] ѕзати. Я где нѣст[ь] продадена, тѹзи да си и не погледат[ь]. [Я] кто ли бы посрамотил[ъ] сый хрїсовоул[ъ] Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми,

Хвалѧ҃ мирѹдвелкїи вонѣ ваддѣнѣ. вдсенземи҃ѵ гсподѹ хр҃ісон·
йзаплдніесы стрдхѹ· дддвдгдомн вѣря нддшегвдмн· вдсѣсоу
цѣ. йпрвгдре҃ѡзємародителѣ прдтдсвдмн влдчеслдвіспдлѣѡлеш·
йпрвгдре҃ѡземлдбрдтдгвдмн, вглнісѡіснддвнѣтд· йкохтѣтрвѣ. ддпрінддѣвземдсвдмнеісѹпїжен· ддпрінддѣеловѣо
понквѣря йнддшегвдмн· свр҃множвстоѡдѡвѣіс҃ѡ, мдіддд
донесѣбечислдбезчислд, тысѧщдтысѧщ҃тд· ѵ҃тмондѣднмѹѣ
стѣгдесихр҃тдісопїжрдзвѣздти, ѵ҃отрвговице· ѵ҃ддесплдт҃лвд
йцѹполюбддесіѹпд·дгвомнесцѹѣіѹ҃п цѡлнніесѹп҃. дѡнн
ддіжілѡбоній хѡдятиповсенземи. йцѡблдстигвдмн·продвд
тн. йкѹпѵвдти, повѣсть трвгово· повѣсть бродово подѵ҃ндіесы
Почдшедѡжелѣзноіинврд· дорндосдмѡбрдилова· йцѣ, йповѣ
сѣпдтевепрѣплдннеісы· нйгдеддндѣдвдмя· нйндісоетрѣзѣ·
нйндісоебрѡдѣ· гдѣбждѣвдмдпрѡддендѡгвомн· дтвйзневдме
гвдмн ддсѣісотйндѣлене· дѣже вдмждднесмѣѵ҃здтн· дгдѣнѣ,
продднендѣ· ѵ҃зндденйнеполѣзѣ· Ктолибыіосердмотй, сыйхр
совоугвдмн тдісовыи, йдзпрїдтивелйісѡзлѡ, йѡрсїяѡгвдмнісд
ісойнеѣврнісѣмоухрїсовѵлѵсвдмн·

таковый имат[ь] пр҃ѩти велико҃у зло҃у и wргѣж wт[ъ] Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми, како и невѣрник[ъ] сѣмѫ хр҃исовѫлѫ Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми. — Їѡ. Мирча, вѡевода, милостїѫ божїею господар[ь].[10])

Ja Jo. Mircza, wielki wojewoda i pan ziemi węgro-wołoskiej i należących do niej zaalpińskich posiadłości, przyrzekam na wiarę i duszę moję wszem kupcom i mieszczanom, pochodzącym z państwa rodzica i brata Mości Mojej, Władysława króla, a szczególniej z miasta Lwowa, tudzież [kupcom i] mieszczanom, pochodzącym z państwa brata mego, wielkiego księcia Witołda, jako każdy, ktoby życzył sobie tego, może przychodzić do ziemi Mości Mojej z towarem swoim, przychodzić swobodnie w zaufaniu na wiarę i na duszę moję z jak największem mieniem, a chociażby nawet i z mnóstwem tysięcy niezliczonem. I tylko w jednem miejscu, w Targowicy [11]), gdyby tu zechcieli wystawić towar swój na sprzedaż, winni są płacić myto. A zapłaciwszy je, mają prawo kupować u nas wszystko, co sami zechcą, z tem tylko zastrzeżeniem, by i Mości Mojej wolno było u nich kupować, co mi się zechce. A z tem, co my nie kupimy, mogą chodzić swobodnie po wszej ziemi mojej, mogą sprzedawać i kupować po wszystkich targach i po wszystkich przeprawach podunajskich, począwszy od Żelaznych Wrót jednym ciągiem precz aż do samego Braiłowa; a nadto jeszcze i po wszystkich drogach zaalpińskich. I nigdzie niechaj nie płacą myta, na żadnym rynku, ani też na żadnej przeprawie. A gdzieby myto wypuszczone było od Mości Mojej w dzierzawę, tam niechaj dotyczący celnik przeniesie kwotę, na nich przypadającą, na mój własny rachunek, i niechaj nie waży się pobierać myta od nich. Gdzieby zaś myto nie było wypuszczone w dzierzawę, tam [na kupcach ziem polskich i litewskich] oczywiście tem ci mniej poszukiwanem być może. A ktoby znieważył list ten Mości Mojej, takowy niechaj będzie przygotowany wielką i dotkliwą ponieść karę, zarówno jako i ten, ktoby nie zechciał należytej dać mu wiary [12]). Jo. Mircza, z łaski bożej wojewoda i hospodar [13]).

[1]) Patrz notę 12.

[2]) Książe Mircza Stary (po rumuńsku: Мирчѣ чел Бътрѫн=Mircea cel Bátrîn) panował według Engla, Geschichte d. ungr. Reiches u. seiner Nebenländer, Halle, 1804, IV. 1. 156., od roku 1383—1419; a według kronik, ogłoszonych przez Laurianu i Balecescu (Ob. wydany przez nich Magazinul istoric pentru Dacia, Bucurescĭ, 1845—47, t. I. pag. 95—97 et t. IV. p. 233) od roku 1383—1412.

[3]) Dokument ten, drukowany dotychczas jedyny raz tylko w Archiwie Haździeua (Archiva istoricá a Românieĭ, Collecţiune criticá de documente assupra trecutuluĭ românŭ etc, Bucurescĭ, 1865) t. I. pag 3—4, pisany jest na pergaminie, 39 centymetrów wysokim, a 37 centymetrów szerokim. Pergamin jest stosunkowo bardzo cienki, lecz mocny; forma liter ukośna, właściwa dokumentom, pochodzącym z końca XIV wieku; pieczęć na czerwonym wosku wyciśnięta, zawieszona na kręconym jedwabnym sznurze z herbem, wyobrażającym kruka (jedną z najlepszych prac o tym przedmiocie jest dotycząca rozprawa Seiverta w Ungrisches Magazin, Pressburg 1781. t. I. 3. 366., tudzież Engla op. c. IV. 1. 41.) ze skrzydłami, złożonemi na wzdłuż, i z głową zwróconą w lewo

w kierunku grzbieta, po nad którym umieszczony jest krzyż, gwiazda i księżyc w pierwszej kwadrze. Po czterech stronach tarczy herbowej wyciśnięte są litery cyrilickie **М. Р. Ч. Я.**, oznaczające prawdopodobnie imię: **М[І]РЧЯ.** Dokoła zaś tarczy napis łaciński: † S. MIRCHE VOIVODE TRANSALPINI BANI SEVERINIENSIS DVCIS DE FVGARVS ET (*cetera*). W wyrazie *Severiniensis* litery *ni* znacznie zniszczone, możnaby też czytać: *severimensis*. (Napis ten odczytał dr. Fr. Piekosiński).

[4]) Litery, a nawet zgłoski całe, które ujęte są w klamry prostokątne, nie znajdują się w samym oryginale, lecz dodane zostały przez wydawcę (w tym i we wszystkich następnych dokumentach) w celu, by po pierwsze: uniknąć właściwych staroruskiej pisowni, a trudnych do czytania i drukowania skróceń tekstu, a po wtóre: wypełnić luki, zdarzające się skutkiem ortograficznej i stylistycznej nieoględności ówczesnych pisarzy.

[5]) Haždeu, Archiva istorică l. c., tłómaczy miejsce to dosłownie tak: Eŭ Jonne Mircea, mare voevodŭ şi domnŭ a tótă ţerra ungro-română şi allŭ părţilorŭ de peste munţĭ — i wyprowadza oczywiście przymiotnik **заплАнинскым[ъ]** od słowa **планина**=pols. połonina, w liczbie mn. połoniny=góry. Biorąc rzeczy ściśle, powinnibyśmy właściwie i my tłómaczyć miejsce to dosłownie tak: Ja M. wojewoda i pan wszej ziemi węgro-wołoskiej i należących do niej zapołonińskich posiadłości etc. Zważywszy jednakże, że wzmiankowane tutaj połoniny nie są w gruncie rzeczy (Ob. między innemi dotyczące uwagi Wenelina, w jego Влахо-болгарскія, или Дако-славянскія граматы, St. Petersburg, 1840, str. 20—21, tudzież uwagi Daniczyca w jego Рјечник-и из књижевних старина српских, Биоград 1863—64, t. I. 309 i t. p.) nic innego, jak tylko tak zwane transsylwańskie Alpy, daliśmy pierwszeństwo temu utarszemu i zrozumialszemu nieco wyrażeniu i nazwaliśmy należące do hospodarów multańskich **заплАнинскїѧ страны** nie zapołonińskiemi, lecz zaalpińskiemi posiadłościami=regiones transalpinae. Nadmieniamy atoli, że słowo zaalpiński, transalpinus miało w dyplomatyce rumuńskiej nadto jeszcze inne, całkiem odmienne od powyższego i szersze nieco znaczenie. W dokumentach łacińskich, nawet w tych, które wystawione były (Ob. n. p. dokumenty, wydane w Kodeksie dyplom. Dogiela I. 597 sqq., a chociażby tylko dokument, umieszczony w edycyi niniej. pod Nr. *III) przez samychże książąt multańskich, przez słowo transalpinus rozumiano nie same tylko posiadłości multańskie na Węgrzech (Fogarasz, Omlasz i inne) lecz owszem posiadłości multańskie jako takie, czyli posiadłości książąt mult. w ogóle. To znaczy innemi słowy, że wystawiając dokumenty w języku łacińskim, książęta multańscy stosowali się po prostu do sposobu widzenia węgierskich i polskich pisarzy, i razem z nimi nazywali ziemie swoje krajem, leżącym nie po tej, lecz po tamtej stronie siedmiogrodzkich Karpat, a siebie samych nie duces cisalpini, lecz duces transalpini=wojewodowie zaalpińscy. A że Planina, połonina oznaczała istotnie całe siedmiogrodzkie pasmo Karpat, mniej więcej aż po źródłowiska Bystrzycy (pobocznej Seretu) i Cisy, wnosić możemy między innemi także i ztąd, że książęta mołdawscy — porównać prosimy n. p. dokument księcia mołdaw. Romana z roku 1392 (w Archiwie Haždeua I. 18) — nazywali siebie również wojewodami, panującymi nad całą mołdawską ziemią, od Planiny aż do morza: **воєвода обладаѧ землею молдавъскою, отъ Планины до морѧ.**

[6]) W oryginale znajduje się nie dająca właściwie żadnego znaczenia forma **Лєѡ.** Gdy atoli dokument ten wystawiony był dla kupców miasta Lwowa, to nie wahaliśmy się formę **Лєѡ**

wziąć za oczywiste skrócenie lub opuszczenie pisarza i uzupełnić ją w taki sposób, że zamiast słów: **ѡт Лєѡ** postawiliśmy w tekscie odczytanym słowa: **ѡт[ъ] Лєѡ[нвоургд]**. Daliśmy zaś pierwszeństwo konjekturze **ѡт[ъ] Лєѡнвоургд** na tej szczególnie podstawie, że pisownia **Леонвоургъ**= Leonburg lub Lemburg była, jak świadczą o tem dokumenty księcia Piotra z roku 1387 (Ob. Dogiela, Codex diplom. Pol. I. 597., albo też Rykaczewskiego, Inventarium omnium et sing. privilegiorum, litterarum etc., quaecumque in arce Cracoviensi continentur, Lutetiae Parisiorum, 1862, pag. 131—32), a szczególnie dokument księcia Mirczy z roku 1409 (patrz Nr. * III niniejszego wydania) — u ówczesnych wołoskich pisarzy znacznie częściej używaną, aniżeli formy: **Леополь, Леонтополь, Леовїй, Лїовїй** i inne.

[7]) Imię własne: **Трѣговиџє**=rumuń. **Трѣговиџє**=Tergovisce=Tîrguveşteĭ, pochodzi oczywiście od słowa **трѣгъ**=targ; nazwaliśmy je zatem po polsku: Targowica.

[8]) Ligaturę: **доридо** (w formule: **почавше ѡт[ъ] желѣзныхъ[ъ] вратъ доридо самѡг[о] Брандова**) dzieli Haždeu l. c. na **дори** i **до**, nie tłómaczy jej jednak, i tłómaczyć nie może z powodu, że słowo **дори**, jako takie, ani w języku słowiańskim, ani też w rumuńskim nie ma żadnego, dającego zastosować się tutaj znaczenia. My, z naszej strony, próbowaliśmy zatem odmiennego nieco sposobu dzielenia i, rozłożywszy ligaturę **доридо** na: **до** i **ридо**, jesteśmy zdania, że słowa te odpowiadają całkowicie rumuńskiemu: de-a rîndul=jednym porządkiem=jednym ciągiem. A przyjąwszy to za pewnik, sądzimy, iż miejsce to powinnoby w języku rumuńskim mieć mniej więcej następującą postać: şi dupŏ aceĭa eĭ sá fie slobodĭ (rozumie się: kupcy lwowscy etc.) de a imbla in tótá ţerra şi provincia domnieĭ melle, vinḑêndŭ şi comperândŭ, prin tóte oraşele, prin tóte schellele de pe Dunáre, incepêndŭ de la Porţile-de-ferrŭ de-a rîndul pînă chĭar la Brăila.

[9]) Forma **прѣзпланинскїй** odpowiada również, tylko nieco dokładniej jeszcze jak forma **запланинскїй** łacińskiemu transalpinus (w pierwszem tego słowa znaczeniu), i powinna tłómaczyć się także przez zapołoniński=zaalpiński; **по вс҃ѣх[ъ] пѫтєвєх[ъ] прѣзпланинскыхъ[ъ]** znaczy zatem nie: po wszystkich drogach, prowadzących przez połoniny, czyli przez Alpy transsylwańskie do posiadłości multańskich na Węgrzech, lecz: po wszystkich drogach, znajdujących się w posiadłościach multańskich za Alpami, czyli wprost: po wszystkich drogach zaalpińskich.

[10]) Podpis ten wykonany jest dużemi wiązanemi literami i umieszczony po obu stronach przerwy, wykrojonej dla zawieszenia pieczęci.

[11]) Targowica, niegdyś stolica książąt wołoskich, leży nad rzeką Jałomicą, poboczną Dunaju, i jest obecnie miasteczkiem, należącem do powiatu (districtul) dambowickiego.

[12]) W dokumencie tym nie ma ani daty, ani też miejscowość nie wskazana, gdzie dokument został wystawiony. Mimo to wszakże chybilibyśmy bardzo, gdybyśmy wątpić chcieli o autentyczności jego. Bo właśnie wytknięte jeno co braki bywają w dyplomatyce rumuńskiej zjawiskiem (Porów. pierwszy lepszy zbiór dokumentów, pisanych w Rumunii), powtarzającem się tak często, że nie mogą być użyte jako dowód przeciw autentyczności dokumentu niniejszego, a zwłaszcza gdy zważymy, że prawa i wolności handlowe, przyznane na jego podstawie kupcom i mieszczanom lwowskim etc., potwierdzają się całkowicie w dokumencie łacińskim, wystawionym (z zachowaniem wszelkich prawnych i dyplomat. formalności) przez tegoż księcia Mirczę w roku 1409 i wydrukowanym

w edycyi niniejszej pod Nr. *III. Ale na tem nie koniec jeszcze; konstatując autentyczność dokumentu tego, idziemy o jeden krok dalej i (w sprzeczności z dotyczącemi uwagami Zubrzyckiego, Kron. miasta Lwowa str. 77, a osobliwie z dotycz. uwagami Hażdeua, w jego Istoria criticâ I. 1. §. 3, n. 1) sądzimy, że wystawiony został nie w 1409 roku i nie w Argiszowie, lecz we Lwowie w 1390 roku. A to śmiałe na pozór przypuszczenie opieramy najbardziej na tej okoliczności, że stosunki polityczne między Polską a ziemiami multańskiemi i wołoskiemi w latach 1390—1391 znacznie były ściślejsze, aniżeli kiedykolwiek przedtem albo potem w epoce panowania księcia Mirczy. Ówczesna bowiem przewaga państwowa Luksemburczyków była faktem tak niekorzystnym dla widoków politycznych Władysława Jagiełły, iż przymierze z książętami Mołdawii i Multan (Wołoszczyzny), zagrożonymi ze strony tychże Luksemburczyków, a równocześnie także ze strony wzbijających się do zatrważającej przewagi Osmanów, było dla niego choć nie niezbędnie konieczną, lecz w każdym razie pożądaną i naturalną prawie podporą. I otoż między dokumentami, odnoszącymi się do tej właśnie sprawy, a mianowicie do bliższego określenia stosunków politycznych między Polską a Multanami, znajdujemy w kodeksie dyplom. Dogiela I. 598 jeden, który wystawiony jest przez księcia Mirczę w roku 1390, i o ile wnosić można z całego ciągu rzeczy (Ob. Engla Gesch. d. ungr. Reiches etc. IV. 1. 157) w czasie osobistej obecności jego w Lublinie. Cóż by więc dziwnego było, gdyby książe ten w przejeździe swoim przez Lwów, na prośby gościnnych mieszkańców miasta, wystawić kazał dla nich przez któregokolwiek z towarzyszących mu wołoskich pisarzy między innemi także i ten oto słowiano-rumuński dokument? A nawet, gdyby przypuszczenie co do miejscowości nie całkiem było przekonywającem (bo kupcy lwowscy mogli odszukać księcia Mirczę w Lublinie, a nawet w każdem innem mieście), to data sama zdaje się żadnej nie ulegać wątpliwości. W każdym razie dokument w mowie będący należy odnieść jeszcze do pierwszej połowy panowania księcia Mirczy, czyli do końca XIV stulecia. Na to wskazuje, jak rzekliśmy powyżej w nocie 3., już sama forma liter, a nadto jeszcze i ta okoliczność, że określenia co do towarów, mogących w krajach multańskich być sprzedawanymi lub kupowanymi, tudzież określenia co do myta, mającego przez kupców lwowskich etc. uiszczać się w Targowicy, nie są tak dokładne, jak w wzmiankowanym powyżej dokumencie tego samego księcia z roku 1409. A zdaje się przecież, że niedokładności te nie mogłyby mieć miejsca, gdyby dokument niniejszy prostym był tylko duplikatem dokumentu z roku 1409.

[13]) Rozbiór zdań, wypowiedzianych o znaczeniu formuły Їѡ., obacz przedewszystkiem u Kantemira, w jego Хроникѣл Романо-молдо-влахилор t. II. 281. sqq., tudzież u Wenelina, w jego Влахо-болгарскія Граматы, pag. 27—30 i w wielu innych, mniej lub więcej przystępnych dziełach.

*II.

W Suczawie 1407 r.

Książe mołdawski Aleksander [1]), z przydomkiem Dobry, nadaje kupcom lwowskim, tudzież kupcom ruskiej i podolskiej ziemi prawo kupczenia po wszystkich ziemiach jego za opłatą myt zniżonych [2]); pozwala im także przewozić przez kraje jego srebro i kuny węgierskie, jednakże z zastrzeżeniem, by podawane były zawsze do wiadomości władz celnych i by hospodarowi wolno było zakupić z artykułów tych tyle, ile mu się podobać będzie; nakoniec pozwala im mieć własny dom w Suczawie z zastrzeżeniem, by w domu tym nie utrzymywali ani szynku, ani jatek, ani też chleba własnego nie sprzedawali,

Милостью божьею, мы Александръ, воєвода [и] господарь земли молдавской, чинимъ знаменито и[съ] симъ нашимъ листомъ оусѣмъ, кто нань оузритъ, или єго оуслышитъ, оже єсмы доконали съ радцами и съ мѣстьчаны илвовского мѣста и съ оусѣмъ поспольствомъ ихъ[3]) и оучинили єсмы оустав[н]ицьтво о мытахъ оу нашей земли и доконали єсмы съ ними, штобы ходили оу нашой земли исъ своими торговлями. А мыта єсмы имъ такъ поставили и оулегчили, штобы давали оу нашей земли мыто такъ: Найпервоє головноє мыто сочавьскоє, на исклад'ѣ, шт[ъ] сѣкна отъ гривнѣ три гроши. А коли имѣть кѣпити татарьский товаръ оу Сочав'ѣ: или шолкъ, или перець, или камкы, или тебенкы, или темьянъ[4]), или грецкый квасъ — отъ гривнѣ оу Сочав'ѣ по три гроши. А коли имѣть кѣпити татарьский товаръ оу иныхъ торгохъ нашихъ, тамъ имѣть дати, гд'ѣ єго кѣпатъ, отъ гривнѣ два гроши, а на головноє мыто оу Сочав'ѣ отъ гривнѣ три гроши; та смѣетъ єго продати, комѣ любитъ. А кто идетъ до Илвова, на головноє мыто оу Сочав'ѣ отъ скота одинъ грошъ, отъ десать свиній одинъ грошъ, отъ десать овець одинъ грошъ, а отъ кобылы по шесть гроши, а отъ каждого коня по шести гроши, отъ сто бѣлиць одинъ грошъ, отъ сто лисиць десать гроши, отъ сто овчины сѣранныи[5]) четыри гроши, отъ сто кожи цагначїихъ два гроши, отъ сто кожи скотїихъ патнадесате гроши; то мыто сочавьскоє. А кто идетъ до татаръской сторонѣ, отъ вѣ. кантари оу Сочав'ѣ одинъ рѣбель серебра, оу Исы тридесате грошь, а оу Бѣлыйгородъ полъ рѣбель серебра. А кто не идетъ на Бѣлыйгородъ, толко иметъ дати на Таганакачю, колко оу Бѣломъгород'ѣ, опроче перевозовъ; а на сторожѣ отъ каждого воза по двинадесате грошь.

Я кто имѣтъ погнати скотъ до Татаръ, на головное мыто оу Сочавѣ отъ скота четыри гроши, а оу Ѣсы два гроши, а на Таганакачю два гроши. Я отъ сто овець оу Сочавѣ шестьдесате гроши, а оу Ѣсы тридесат[є] гроши, а на Таганакачю тридесате гроши; то мыто тѣмъ, што идѫтъ до Татаръ. Я поставы сѫкна, имаютъ ихъ продати на искладъ в Сочавѣ, а оу [иныхъ] нашихъ торгохъ не имаютъ волю продати ихъ. Я съ тѣми гроши волно имъ ходити и торгѫвати соби по оусихъ торгахъ нашихъ, штоколи изнайдѫтъ. Я до Оуторъ и до Бесарабъ свободно имъ вывозити сѫкна. Я кто повезетъ сѫкно до Бесарабъ, дати имѣтъ на головное мыто оу Сочавѣ отъ гривнѫ по три гроши, а на кран оу Баковѣ отъ гривнѫ два гроши. Я што привезетъ изъ Бесарабъ: или перець, или баволинѫ, или бѫдь што, отъ вї. кантари оу Баковѣ полъ рѫбель серебра, а на головное мыто оу Сочавѣ отъ вї. кантари одинъ рѫбель серебра. Я кто имѣтъ повезти сѫкно до Бистрици [и] до Оуторъ, оу Сочавѣ отъ гривнѫ по три гроши, а оу Бани отъ гривнѫ полъвтора гроша, а оу Молдавици отъ гривнѫ полъвтора гроша. Я кели сѧ воротатъ изъ Оуторъ, отъ каждого терхѫ оу Молдавици по два гроши, а оу Бани отъ каждого терхѫ по два гроши. Я кто имѣтъ повезти сѫкно до Брашова, на головное мыто оу Сочавѣ отъ гривнѫ три гроши, а оу Баковѣ отъ гривнѫ полъвтора гроша, а оу Тотрѫши отъ гривнѫ полъвтора гроша. Я кели сѧ имѫтъ воротити отъ каждого терхѫ на Тотрѫши по два гроши, а оу Баковѣ отъ каждого терхѫ по два гроши. Я кони изъ нашой земли, што по три гривны, слободни имъ сѫтъ, и оуторъстїи кони слободни имъ. Я оу которомъ торгѫ имѫтъ ихъ кѫпити, тамъ имѫтъ дати отъ каждого коня по четыри гроши, а на складъ оу Сочавѣ отъ каждого коня по шесть гроши, а на Сирѧтъ отъ каждого коня по два гроши, а оу Черновьци по два гроши. Я кто имѣтъ повести кони или кобылы до Каманци, што было дати ємѫ оу Сирѧтъ, то имѣтъ дати въ Дорогини, а што было дати ємѫ оу Черновьци, то имѣтъ дати оу Хотини; такоже єсть мыто и отъ кобылы, яко и отъ кони. Я кто имѣтъ кѫпити скотъ, или бараны оу Баковѣ, либо оу Романовѣ оу торгѫ, либо оу Бани, либо на Нѣмци, либо оу иныхъ торгохъ нашихъ, не надобѣ нигде мыто дати, нижь тамъ, гдѣ кѫпилъ, и возметъ печать отъ мытника. Я оу которомъ торгѫ имѣтъ кѫпити, тамъ имѣтъ дати отъ скота одинъ грошъ, отъ десать овець одинъ грошъ, отъ десать свинїй одинъ грошъ, отъ сто кожи воловыхъ десать гроши, отъ сто кожи ягнячїихъ одинъ грошъ, отъ сто кожи [овчїихъ] сѫранныхъ два гроши; та идѫтъ на головномъ мытѣ сочавъскомъ. Я оу Сирѧтскомъ отъ крамнихъ рѣчей: отъ шапокъ, отъ ногавици, отъ корды, отъ меча — отъ гривны по три гроши. Я што коли идетъ изъ земли чересъ Сочавы на Сирѧтъ, колко давати на Сочавѣ, половина отъ того мыта имѫтъ дати на Сирѧтъ отъ оусего, и отъ кожи, и отъ волны, [и] отъ овчины; то мыто сирѧтское. Я оу Черновци отъ нѣмецкого воза мыто четыре гроши, а отъ ормѣнъского воза мыто шесть гроши, отъ скота одинъ грошъ, отъ десать свинїй одинъ грошъ, отъ десать овець одинъ грошъ, и отъ кони и отъ кобылы по два гроши. Я на перевозы, и отъ нѣмецкихъ возъ цѣлыхъ, и отъ орменскыхъ, по

четыре грошн; то мыто черновьское. Я оу Черновци возы не страсти, але кѹпець дасть свою вѣрѹ, аже не имаєть заповѣданый товарь на свой возъ: кѹници, серебро, воскъ и кони добрїи земъстїи. Я имаєтьса поставити цѣнѹ сѣкнѣ оу Сочавѣ, яко во Львовѣ. Я Львовчане, што имѹть пойти до Брайлово по рыбы, на крайнєе мыто, или оу Баковѣ, или оу Берладѣ, тамъ имѹть дати отъ гривнѹ по полъвтора гроша; а воза и рыбы не занмати. Я тамъ возметь печать, та прїйдетъ слободно до Сочавѣ, та иметъ дати на головномъ мытѣ оу Сочавѣ отъ гривны по три грошн; а воза и рыбы не занмати. Я на Черновци мыто отъ воза. Я Львовчане, што имѹть принести сами изъ Оугоръ серебро жьженое, отъ того серебра што быхомъ мы кѹпили собѣ, колко бѹдетъ намъ надобно; а иное серебро, што останетъ, то имъ слободно. Я мѹнтаньскый воскъ и брашевъскый слободно имъ есть. Я мыто имѹть дати отъ камене оу Баковѣ одинъ грошъ, а на искладъ оу Сочавѣ отъ камене одинъ грошъ, а оу Сирѣть отъ камене одинъ грошъ. Я оугорьстїи коуници слободни имъ, а мыто имѹть дати оу Бани полъвтора гроша отъ гривнѹ, а на искладъ оу Сочавѣ отъ гривнѹ три гроши, а оу Сирѣть полъвтора гроша отъ гривнѹ. Я отъ тїи кѹници, колько бѹдѹть намъ надобни, а мы имемъ соби кѹпити; а инїи имъ слободни. Я еще есмы имъ дали волю, штобы собѣ держали оу Сочавѣ одинъ домъ, а оу томъ домѹ корчьмѹ не держати, ни пива варити, ни медѹ, ни месниї клѣткы держати, ни хлѣба продавати. Пакъ ли тотъ, кто иметъ жити оу томъ домѹ, бы хотѣлъ нѣшто отъ тѣхъ держати, тогды мѹситъ съ мѣстомъ терпѣти. Я то есмы оучинили кѹпцемъ господара нашего, короля полского, изъ оусей рѹской земли и съ подолской. Я то мы иже есмы выше писали, слюбѹемъ имъ вѣчно оуздержати безо лсти и безъ хытрости на вѣкы вѣчныя, мы и наши намѣстки, николи то непорѹшено, при нашей чти и при нашой вѣрѣ, подлѹгъ крестьаньского права. Я на то свѣдкове: панъ Жюржь, староста [сочавьскый]; панъ Михайло, [староста] дорогѹнскый; панъ Владъ, [староста] серетскый; панъ Оана, дворникъ сочавьскый; панъ Ицко и панъ Илїашъ, чашникъ. Я еще при томъ были послы съ Львова, што съ нами сесе дѣло доконали: Мычко Кѹликовьскый, и Зимирѣстанъ Ханысъ, и Ханысъ Берзьсть, и Рѹсъ Никкюсъ, и писарь львовскый Ханысъ. Я на потверженїе тѣмъ оусѣмъ велѣли есмы нашемѹ вѣрномѹ логодетѹ писати и привѣсити печать наша великая къ семѹ листѹ нашемѹ. Оу Сочавѣ, оу лѣто шестотысячное девать сотъ и шестьнадесатое лѣто, октября 8.

Z łaski bożej, my Aleksander, wojewoda i hospodar ziemi mołdawskiej, czynimy jawnie tym listem naszym wszystkim, ktokolwiek nań popatrzy lub go usłyszy, iż dokonaliśmy z radcami i obywatelami miasta Lwowa i z całem ich pospólstwem (t. j. społeczeństwem) i uczynili umowę o mytach, mających płacić się w naszej ziemi, i ułożyliśmy się z nimi, by chodzili w państwie naszem swobodnie i z tem co kupią, i z tem co sprzedać zamierzają. A myta, co mają płacić

w ziemi naszej, ustanowiliśmy i ulżyli dla nich tak: Nasamprzód płacą główne myto na składzie w Suczawie [6]) od sukna, od każdej grzywny onegoż, groszy [mołdawskich czy polskich?] po trzy. A za towar tatarski [7]) jako to: jedwab, pieprz, kamchy [8]), tebenki [9]), tymian [10]), kwas grecki, gdy zakupią go w Suczawie, płacą tamże, [na głównem mycie] w Suczawie, od każdej grzywny onegoż także groszy po trzy. A gdy zakupią towar tatarski w innych miastach, to wtedy płacą tam gdzie go kupią, po dwa grosze od grzywny, a w Suczawie nawet i w tym razie groszy po trzy od grzywny i wolno im sprzedać go, komukolwiek zechcą. A kto idzie do Lwowa, ten płaci na głównem mycie w Suczawie od bydlęcia jeden grosz, od dziesięciorga świń jeden grosz, od dziesięciorga owiec jeden grosz, od klaczy sześć groszy, od każdego konia także sześć groszy, od każdej setki bielic jeden grosz, od setki lisich skór dziesięć groszy, od setki owczych skór siwych cztery grosze, od setki jagnięcych skór dwa grosze, od setki skór bydlęcych piętnaście groszy. A kto idzie do tatarskiej [t. j. tureckiej] ziemi, ten płaci od 12. kantarów [t. j. centnarów] [11]) wagi w Suczawie jeden rubel srebra, w Jassach trzydzieści groszy, a w Białym-grodzie [12]) pół rubla srebra. Ktoby zaś nie szedł na Białygród, ten ma dać w Tyginie [13]) to samo co i w Białymgrodzie, oprócz przewozów [14]), a nadto jeszcze i na stróża po dwanaście groszy od woza. A kto popędzi bydło do Tatarów [15]), płaci na głównem mycie w Suczawie cztery grosze od setki, w Jassach [16]) dwa grosze od sztuki i w Tyginie dwa grosze od sztuki; a od stu owiec w Suczawie 60 groszy, w Jassach trzydzieści groszy i w Tyginie trzydzieści groszy. I to jest myto dla tych, co idą do Tatarów. A postawy sukna [przywiezione, rozumie się, przez kupców lwowskich etc.] mają być sprzedane na składzie w Suczawie [17]), albowiem [kupcy lwowscy etc.] nie posiadają i tak prawa sprzedawania sukien takich w innych [mołdawskich] miastach. Ale z pieniędzmi tymi [t. j. z pieniędzmi, uzyskanymi ze sprzedaży sukien] wolno im chodzić i targować po wszystkich rynkach naszych i nabywać, cokolwiek tylko znajdą. A gdyby chcieli wieźć sukna swe do Węgier i do Basarabów [t. j. gdyby je chcieli przewozić tylko przez kraje mołdawskie], to mają prawo uczynić to bez przeszkody. Ale kto powiezie sukno swe do Basarabów [18]), winien jest zapłacić na głównem mycie w Suczawie od każdej grzywny onegoż trzy grosze, a na granicy w Bakowie od każdej grzywny dwa grosze. A za towar, przywieziony z Basarabów [19]), osobliwie zaś za pieprz, bawełnę i tym podobne rzeczy, płaci się w Bakowie od każdych dwunastu kantarów wagi pół rubla srebra, a zaś na głównem mycie w Suczawie od każdych 12. kantarów wagi jeden rubel srebra. A kto powiezie sukno swe do Bystrzycy [i] do Węgier, płaci w Suczawie od każdej grzywny onegoż trzy grosze, w Bani [20]) półtora i w Mołdawicy [21]) półtora grosza od grzywny. A powróciwszy z Węgier, płacą od każdego terchu [22]), co wiozą ze sobą, w Mołdawicy po dwa grosze i w Bani po dwa grosze od terchu. Ktoby zaś powiózł sukno swe do Braszowa [23]), płaci na głównem mycie w Suczawie od każdej grzywny onegoż groszy po trzy, w Bakowie [24]) po półtora i w Totruszy [25]) po półtora. A z powrotem z Braszowa płacą [kupcy lwowscy, podolscy etc.] na Totruszy groszy po dwa od terchu i w Bakowie groszy po dwa od terchu. A co się tyczy koni [chowu krajowego], to wywożone być mogą z ziemi naszej bez przeszkody tylko te, wartość których nie przewyższa trzech grzywien srebra. Tak samo też i konie węgierskie mogą być wywożone [czyli, być może, przewożone tylko?] bez żadnej z naszej strony przeszkody [i bez żadnych dalszych z naszej strony zastrzeżeń??]. A co się tyczy opłat, to od koni [krajowych i węgierskich?] płacą kupcy lwowscy etc. w miejscu, gdzie je kupią, od każdej sztuki z osobna cztery grosze, na składzie w Suczawie od

każdej sztuki z osobna sześć groszy, w Serecie [26]) dwa grosze i w Czerniowcach dwa grosze. Ktoby zaś poprowadził [zakupione u nas] konie lub też klacze do Kamieńca [podolskiego], obowiązany jest to samo, co wypadało zapłacić mu w Serecie, uiścić w Dorohuniu [27]), a zaś to, co wypadało zapłacić w Czerniowcach, uiścić w Chocimie. A rozumie się samo przez się, że myto od klaczy jest takie same, jako i od koni. A kto zakupi bydło, lub barany bądź to w Bakowie, bądź to w mieście Romanowie [28]), bądź to w Bani, bądź to w Niemczy [29]), bądź to w innych podwładnych nam miastach, nie potrzebuje nigdzie składać myta za nie, tylko tam, gdzie je kupił [30]). W tym ostatnim wypadku dobrze jest atoli wziąć pieczęć u dotyczącego celnika. A w mieście, gdzie kupno przyprowadzili do skutku, płacą [kupcy lwowscy etc.] od każdej sztuki bydła jeden grosz, od dziesięciorga owiec jeden grosz, od dziesięciorga świń także jeden grosz, od setki skór wołowych dziesięć groszy, od setki skór jagnięcych jeden grosz, od setki skór [owczych] siwego koloru dwa grosze. A potem idą na główne myto suczawskie. A na mycie sereckim płacą od kramnych rzeczy, osobliwie zaś od czapek, nogawic, kordów i mieczów, od każdej grzywny po trzy grosze. A cokolwiek z ziemi naszej przechodzi na Suczawę do Seretu, to połowę tego, co płacą w Suczawie, obowiązani są płacić także i w Serecie, od wszystkiego, i od skór, i od wełny, i od owczyny; i to jest myto sereckie. A w Czerniowcach wynosi myto od niemieckiego wozu cztery grosze, od ormiańskiego sześć groszy, od sztuki bydła jeden grosz, od dziesięciorga świń jeden grosz, od dziesięciorga owiec jeden grosz, od konia, a tak samo też i od klaczy po dwa grosze od sztuki. A na przewozach [t. j. na przeprawach przez Prut] płaci się od niemieckich wozów całych, i od ormiańskich, bez różnicy po cztery grosze od każdego; i to jest myto czerniowieckie. A w Czerniowcach wozów nie przetrząsać, lecz wystarczy, gdy kupiec da porękę, iż nie posiada na wozie swoim towaru, mającego być zapowiedzianym [t. j. podanym do wiadomości celnika] jako to: kuny, srebro, wosk i konie dobre chowu krajowego. A ceny sukna mają być w Suczawie te same, co i we Lwowie. A Lwowianie, co idą po ryby do Braiłowa [31]), obowiązani są [rozumie się — z powrotem] na granicznych mytach, bądź to w Bakowie, bądź też w Berładzie [32]), płacić groszy po cztery od grzywny; a wozu i ryb nie wolno im zatrzymywać. A tam wziąwszy pieczęć u celnika, niechaj idą swobodnie [nie płacąc żadnych dalszych myt] aż do Suczawy. A na głównem mycie w Suczawie płacą od grzywny po trzy grosze; a wozu i ryb im nie zatrzymywać. Tak samo też i w Serecie obowiązani są zapłacić po półtora grosza od grzywny: a wozu i ryb nie zatrzymywać. A w Czerniowcach płacą od wozu z rybą takie same myto, jak od każdego innego wozu. A względem srebra topionego, które Lwowianie przyniosą z Węgier ze sobą, wymawiamy sobie tylko to, by nam wolno było zakupić u nich ilość onego taką, jaka nam będzie potrzebną; reszta zaś, co zostanie, może być wywiezioną. A muntański [33]) wosk i braszowski jest także towarem, wolnym do wywozu, pod warunkiem wszakże, by na mycie w Bakowie [kupcy lwowscy etc.] płacili od kamienia jeden grosz, na składzie w Suczawie od kamienia jeden grosz i w Serecie od kamienia jeden grosz. Tak samo też i kuny węgierskie są towarem, który wywozić mogą pod warunkiem, że zapłacą za nie w Bani po półtora grosza od grzywny, na składzie w Suczawie po trzy grosze od grzywny, i w Serecie po półtora grosza od grzywny. Ale zastrzegamy sobie, by nam także i z tych kun węgierskich wolno było zakupić u nich ilość taką, jaka nam potrzebną będzie; reszta zaś, jak rzekliśmy, pozostawia się im jako towar, wolny do wywozu. A oprócz tego daliśmy im jeszcze prawo, by utrzymywali własny dom [czyli zajazd] w Suczawie, ale znowu pod warunkiem, że w domu tym nie

będą ani wyszynku zakładać, ani też piwa, ani miodu warzyć, ani jatek z mięsem umieszczać, ani chleba sprzedawać, Gdyby zaś ten, kto zawiadywać będzie domem onym, życzył sobie utrzymywać którąkolwiek z wymienionych rzeczy, to obowiązkiem jego jest układać się o to z miastem. A to wszystko uczyniliśmy dla kupców hospodara naszego i króla polskiego, z całej ruskiej ziemi i podolskiej. I wszystko o czem pisaliśmy powyżej, ślubujemy dochować im wiecznie, bez podstępu i chytrości dochować im na wieki wieczne, my i potomkowie nasi, i nie naruszyć tego nigdy przy naszej czci i wierze przez wzgląd na święty chrześcijański obyczaj. A świadkami tego byli: pan Jerzy, starosta [suczawski] [34]); pan Michał, [starosta] dorohuński; pan Wład., [starosta] serecki; pan Oana, dwornik [35]) suczawski; pan Jacko [Jacenty] i pan Eliasz, czasznik [36]). A nadto byli przy tem jeszcze i posły ze Lwowa, co dzieła tego dokonali z nami, a mianowicie: Myczko Kulikowski; Zimirstan Chanys; Verzest' [?] Chanys; Rus Nikkjus i pisarz lwowski Chanys. A na potwierdzenie tego wszystkiego kazaliśmy naszemu wiernemu logotecie [37]) wystawić ten oto list nasz i pieczęć naszą wielką przywiesić do niego [33]). W Suczawie, w lato sześćtysięczne dziewięćsetne szesnaste, w październiku 8 dnia.

[1]) Książe Aleksander, z przydomkiem Dobry, rozpoczął swe panowanie według kroniki Grzegorza Urekii (po rum. Urechia) w roku 1399 i panował (Ob. Latopisy ziemi mołdawskiej = Letopisiţile terreĭ Moldoveĭ, ed. M. Cogalnicénu. Jaşĭ, 1852. t. I. pag. 103 et 107) 32 lata i 8 miesięcy, a zatem od 1399—1432 roku; według Engla, Gesch. d. ungr. Reiches u. s. Nebenl. IV. 2. 115., od roku 1401—1432.

[2]) Dokument ten pojawiał się wprawdzie już kilka razy w druku: pierwszy raz, ale w streszczeniu tylko, w Kronice miasta Lwowa Zubrzyckiego str. 74—76; drugi raz w Aktach odnoszących się do historyi zach. Rossyi (Акты отн. къ исторіи зап. Россіи, Ст. Петерб. 1846). t. I. str. 30 sqq.; trzeci raz w Pomnikach dyplom. i sądowego języka ruskiego (Памятники дипломатического и судебно-дѣлового языка русскаго въ древ. Галицко-володим. княжествѣ и въ смежныхъ русс. областяхъ съ XIV—XV стол.) wyd. przez Gołowackiego w Sborniku naukowym halicko-rus. Matycy za rok 1866, zesz. I, Nr. XXVIII; czwarty raz, ale tylko w przekładzie rumuńskim, w Archiwie historycznem Hażdeua (Archiva istoricá a Românieĭ etc.) t. I., str. 130 sqq.; a nakoniec piąty raz — rozumie się z myłkami — w kalendarzu bukowińskim, wyd. przez ruską Besidę w Czerniowcach w 1877 roku, str. 90—95. Zważywszy atoli, że dokument księcia Aleksandra jest osnową wszystkich dalszych, wydanych tu mołdawskich dokumentów, drukujemy go raz jeszcze i jesteśmy zdania, że znawcy wcale nie wezmą nam tego za złe. Nadmienimy jednakże, iż nieznalazłszy oryginalnego przywileju w archiwum lwowskiem i nie wiedząc, gdzieby takowy znajdować się mógł obecnie, poszliśmy (z wyjątkiem interpunkcyi i kilku konjektur) za redakcyą Gołowackiego, w przekonaniu, że redakcya ta, lubo nie całkiem dokładna, zawsze jeszcze lepszą jest i znacznie wierniej zachowuje charakterystyczne znamiona oryginału, aniżeli redakcya archeograf. petersburskiej komisyi. Gołowacki chybił tylko o tyle, że pozwolił sobie porozwiązywać skrócenia i uzupełnić ortograficzne niedokładności oryginału, nie uwidoczniwszy tego w sposób mniej lub więcej odpowiedni.

[3]) **Исъ оусѣмъ поспольствомъ ихъ** — słowa te w przekładzie rumuń. Haždeua (Archiva istoricâ l. c) zdają się być prześlepione.

[4]) **Темьянъ** — w Aktach odnoszących się do hist. zach. Rossyi l. c., wydrukowano mylnie **темьянъ.**

[5]) **Отъ сто овчины сѫранныи** — tłómaczy Haždeu w Archiva istoricâ I. 130. przez: della 100 pieĭ crud de óia=od 100 owczych skór surowych czyli niewyprawionych. Ale nam się zdaje, że tłómaczenie to nie całkiem jest poprawne, gdyż słowo **сѫранный** nie może pochodzić od starosłow. **сыръ, сырый**=ruskiemu сырый=polskiemu surowy, lecz raczej od rumuńskiego sur= polskiemu siwy, szarawy; **отъ сто овчины сѫранныи** — znaczy zatem: od stu owczych skór siwego, lub szarawego koloru.

[6]) Suczawa, także Soczawa, od rum. Soceva, niegdyś pierwsza stolica Mołdawii, dzisiaj miasto powiatowe na Bukowinie, położone nad rzeką Suczawą, poboczną Seretu.

[7]) To znaczy tyle co towar turecki, czyli dokładniej: towar, pochodzący z krajów, należących do ówczesnego tureckiego państwa.

[8]) Kamchy, w liczbie pojed. kamcha=tureckiemu i perskiemu kamchâ, nowogrec. καμουχᾶς itd. (Ob. Miklosicza, die Fremdwörter in d. slav. Sprachen, Wien 1867, pag. 23), oznacza różnego rodzaju tkaninę jedwabną, używaną szczególnie do ornatów cerkiewnych, a często także i do świeckich ubiorów, jak świadczy o tem Gołembiowski w dziele: Ubiory w Polsce, Warszawa 1830, str. 184 sqq.

[9]) Tebenki, niekiedy tebinki, jest także słowo obcego pochodzenia (u Miklosicza l. c. niema go jednakże) i oznacza według Lindego, Słownik języka polskiego, wyd. 2., Lwów 1859., t. V. 606. kosztowniejsze sztuki skórzane, używane szczególnie do ozdoby siodła, nie zaś materje jedwabne, jak przypuszcza Haždeu w Archiva istoricâ I. 130.

[10]) Tymian=grec. θυμίαμα (Ob. Miklosicza, Lexic. palaeoslov. pag. 1170; Daniczyca, Rječnik, III. 291 i wielu innych) oznacza w ogóle wschodnie kadzidła.

[11]) Kantar = rum. cântare, łac. centenarium (Ob. Miklosicza, Fremdwörter, pag. 24; Daniczyca, Rječnik I. 438; Vuka Karadžica, Lexicon 262, i innych) oznacza do dziś dnia jeszcze albo całą wagę, na której ważyć można do 100 funtów i więcej, albo jeden centnar; w wypadku obecnym słowo kantar znaczy tyle, co centnar.

[12]) Białygród, po rumuń. Cetatea Alba, po turecku Ak-kerman — jest miasto, położone nad zatoką Dniestrową, na prawym jej brzegu, i należy obecnie do Rossyi, czyli dokładniej — do Besarabii rossyjskiej.

[13]) Tygina, także Tyginikacz (**Тагинакачъ, Тегинѣкечъ**), obecnie Bender, leży nad dolnym biegiem Dniestru, na prawym brzegu onegoż, naprzeciw Tyraspola.

[14]) To znaczy, oprócz kosztów przeprawy przez Dniestr, które, jak łatwo dorozumieć się można, w Białymgrodzie nierównie większe były, aniżeli w Tyginie.

[15]) T. j. do Turków, a raczej: do krajów, podlegających tureckiemu panowaniu.

[16]) Jassy, po rumuń. Jaşi, niegdyś także (pierwszy raz za księcia Aleksandra Łopusznianina, 1552—1568) stolica mołdawskich książąt, są i dzisiaj, po zjednoczeniu Mołdawii z Multanami w roku 1859, jednem z największych i najpiękniejszych miast rumuńskich.

[17]) Zestawiwszy miejsca, odnoszące się do przewozu i sprzedaży sukna, przychodzimy do przekonania, że postawy sukna, sprowadzane przez kupców lwowskich etc., były jednym z najważniejszych i najwięcej poszukiwanych artykułów handlowych w Mołdawii.

[18]) Przez słowo „Basaraby“ oznacza wystawiciel dokumentu nie dzisiejszą rossyjską Besarabią, lecz w ogóle kraje, podległe rządom familii Basarabów, a więc i dzisiejszą rossyjską Besarabią (ale tylko części jej południowe), i Multany i należące do niej zaalpińskie księstwa.

[19]) Bliższe szczegóły o znaczeniu słowa „Basaraby“ w dokumentach mołdawskich i multańskich ob. przedewszystkiem w Historyi krytycznej Haždeua (Istoria critică a Romanilorŭ, Bucurescĭ 1875) t. I. pag. 61—83; tudzież w Romänische Studien Röslera, Leipzig, 1871, pag. 296 sqq.; a częścią także w Влахо-болгарскія граматы Wenelina, pag. 1—4; w Воспоминанія о Бесарабіи Weltmana (w czasopis. Современникъ) Petersb. 1837, VII. 3. 234; w Gesch. des ung. Reiches u. s. Nebenl. Engla, IV. 1. 161 itd.

[20]) Bania, po rum. (według Haždeua Archiva istoric. II. 173) Baĭa, jest miasteczko w dawnym powiecie suczawskim, obecnie felticzeńskim (Fălticenĭ), nad środkowym biegiem rzeki Mołdawy.

[21]) Moldawica, po rum. Moldaviţa, miasteczko i monastyr w południowo-zachodniej części Bukowiny.

[22]) Terch=magyar. terh, terheleni (ob. Miklosicza, Fremdwörter, pag. 61), oznacza wiązkę, lub węzeł z jakimkolwiek bądź przedmiotem i używa się do dziś dnia u Rusinów, mających stosunki handlowe z Węgrami: съ терхами ити=iść z węzłami; кони идутъ съ терхами=koni idą z ciężarami itd.

[23]) Braszów, po niem. Kronstadt, w południowo-wschodniej części Siedmiogrodu, główne miasto komitatu braszowskiego.

[24]) Baków, po rum. Bacâŭ, główne miasto w powiecie tego samego imienia nad dolnym biegiem Bystrzycy, pobocznej Seretu.

[25]) Totrusz, po rum. Trotuşŭ, miasteczko w południowej części powiatu tego samego imienia.

[26]) Seret, miasto powiatowe na Bukowinie, nad rzeką tego samego imienia; niegdyś siedziba pyrkałaba, czyli starosty mołdawskiego.

[27]) Dorohuń, po rum. Dorohoĭu, główne miasto w powiecie tego samego imienia, nad rzeką Jijią, poboczną Prutu; niegdyś także siedziba starosty mołdawskiego.

[28]) Roman, także Romanów, po rum. Romanŭ, główne miasto w powiecie tego samego imienia, nad rzeką Mołdawą (Moldova), poboczną Seretu; niegdyś siedziba biskupów romańskich.

[29]) Niemiec, także Niemcza, po rum. Nemţŭ, miasteczko i klasztór w północnej części powiatu niemczowskiego, czyli (według kroniki putneńskiej) niemieckiego.

[30]) Ale rozumie się samo przez się, że myta, określone powyżej, nie są przez to zniesione. Bo gdyby tak było, to powstałaby sprzeczność, która w dokumentach tego rodzaju żadną miarą miejsca mieć nie powinna. A że wystawca dokumentu sprzeczności tej nie chciał, udowodnił najlepiej, wtrącając słowa: A potem niechaj idą na główne myto suczawskie. Nadto przez wyszczególnienie tychże przedmiotów w rubryce myt, mających płacić się w Czerniowcach, wystawca dokumentu oznaczył, że nie znosił także i myta czerniowieckiego.

[31]) Braiła, po rum. Brăila nad dolnym Dunajem, w powiecie tego samego imienia, niedaleko Galaczu.

[32]) Berład, po rum. Berladŭ, główne miasto w powiecie tego samego imienia, nad dolnym biegiem rzeki Berładu, pobocznej Seretu.

[33]) Muntański znaczy tyle co multański, pochodzi bowiem od rum. Munteniá = pols. Multany.

[34]) Starosta, po rum. părkălab, znaczył na Mołdawii mniej więcej to samo, co starosta-kasztelan w Polsce, jak świadczy o tem Porządek senatorskich i ziemskich urzędów ziem mołdawskiej i multańskiej, który wraz z pieśniami Mirona Kostyna (według rękopisu z r. 1684) wydany został po raz pierwszy w Pismach Józefa hr. Dunina Borkowskiego, Lwów, 1856, str. 269—273, a po raz drugi, lecz tylko w przekładzie rumuń., w Archiva istorică Hażdeua, t. I. 159—172.

[35]) Dwornik suczawski, czyli dwornik górnej ziemi, po rum. vorniculŭ ţerreĭ de susŭ, był według Porządku senat. i ziem. urzędów, l. c. pag. 270. (według Archiva istorică Hażdeua I. 169—172) generalnym sędzią powiatów, co leżą na północ od Jass ku Chocimowi, Czerniowcom i Soroce, i miał przedewszystkiem prawo karać o grabieże, zabójstwa, rozboje potajemne i tym podobne kryminalne wykroczenia. Także i dozór nad strażą graniczną do jego należał powinności. A niegdyś, do ustanowienia urzędu hetmana (porów. rubrykę o hetmanie i pyrkałabie suczawskim, l. c. pag. 270) przez hospodara Jeremiasza Mohiłę, byli dwornicy dowódzcami wojska, i jeden z nich dowodził prawem, a drugi lewem skrzydłem.

[36]) Czasznik, po rum. păhărnicŭ, znaczył tyle co podczaszy w Polsce i obowiązany był według tegoż porządku urzędów l. c. pag. 271. in festinitatibus u stołu hospodarskiego w kaftanie złotogłowym, kitajką czerwoną przepasanym asystować, przy stole pierwszy kieliszek nalewać i dopilnować, by podwładni mu kuparowie, alias cześnicy ściśle wypełniali powinność swoję. Do jego urzędu należało także kotnarskie starostwo, bo tamże, jak dodaje Miron Kostyn od siebie, i wino najlepsze się rodzi.

[37]) Logoteta, z przydomkiem wielki, znaczył u Mołdawian to samo, co najwyższy kanclerz i pierwszy dostojnik państwa; bez tego przydomku, a więc i w wypadku obecnym, znaczy logoteta tyle, co cancellarius secundus, czyli podkanclerzy.

[38]) Pieczęć wyobraża według Gołowackiego l. c. herb Mołdawii (t. j. wolą głowę z gwiazdą między rogami i t. d.) otoczony następującym napisem: **Печать Їѡ. Олеѯандр[а], воєвод[ы][н] г[о]сп[о]д[аря] земли молдавской.**

*III.

W Argiszowie 1409 r.

Książe multański Mircza Stary poręcza [1]) kupcom lwowskim, tudzież kupcom, pochodzącym z państwa polskiego i litewskiego, te same prawa, co przedtem (t. j. te same, co w dokumencie jego poprzednim), z tą tylko różnicą, że z towarów, mogących w krajach jego być sprzedawanymi lub kupowanymi, wyłącza się srebro, a nadto myto targowickie określa się dokładniej na 3o% wartości ich ogólnej.

Nos Mirche, voivoda Transalpinus [2]), dux de Fugarus et de Omlas [3]), iudicibus, iuratis ac universis mercatoribus civitatis Leonburgensis, presentibus et futuris, salutem et omnis boni continuum incrementum. Quoniam propter uberiorem statum regnorum et provinciarum ac mercatorum decrevimus federa amicicie augmentare ac roborari *(sic)* perpetuis temporibus valituris, quatinus vestri mercatores ac domini regis Polonie ducisque Vytoldi, serenissimorum principum fratrum nostrorum, nostram terram cum suis mercimoniis frequentari *(sic)* ac more solito visitare [4]) possint et valeant, salvis ipsorum rebus et personis, conditione autem ista, ut, dum vestri mercatores Lemphurgenses aut alii supradicti mercatores principum pretactorum, fratrum nostrorum, cum suis pannis ac aliis mercimomoniis (*sic*) ad oppidum nostrum Trigowisc pervenerint seu applicuerint, ex tunc nobis aut nostro homini suorum (*sic*) rerum, pannorum aut aliorum mercimoniorum tricesimum persolvere debeant et teneantur semel et post hoc per universam nostram terram suos pannos seu alia ipsorum mercimonia vendere possint et valeant, theolonio nullo exigente, emere autem vel comparare omnes res in terra nostra omnibus ipsis mercatoribus, excepto argento, liberam concedimus facultatem; volumus autem omnino, ut, quicumque vobis et vestratibus tenerentur aut in debitis essent obligati de nostris, statim et indilate vobis omnibus et vestris dumtaxat omnis iuris faciemus (*sic*) complementum; insuper dum ad propria remeari *(sic)* voluerint, ex tunc nullo tributo exigente salvis vestris rebus et personis ac sine omni impedimento vos abire permittimus et promittimus bona fide mediante. In cuius rei testimonium presentes fieri duximus nostroque sigillo

maiori commisimus appendendum. Actum et factum in Argies [5]) anno domini millesimo quadringentesimo nono.

[1]) Dokument pisany na pergaminie i zaopatrzony w pieczęć taką samą jak dokument Mirczy (Ob. Nr. *I n. 3) z roku 1390, tylko znacznie lepiej zachowaną.

[2]) O znaczeniu tytułu *dux transalpinus* w dyplomatach multańskich mówiliśmy już w dokum. pod Nr. *I n. 4; tu nadmienimy tylko, że przyswajając sobie całkiem nieodpowiedni dla nich łaciński tytuł (bliższe szczegóły ob. w Istoria Criticá Haždeua pag. 49—51) książęta multańscy mieli, być może, i tę jeszcze przyczynę, iż uniknąć chcieli rekryminacyi, możliwych osobliwie ze strony węgierskiej w razie, gdyby w dokumentach, pisanych po łacinie, nazywać się chcieli tak samo, jak w dokumentach słowiańskich i greckich, wojewodami węgro-wołoskimi.

[3]) Oprócz księztw Omlaszu i Fogaraszu, o położeniu których obacz przedewszystkiem dotyczące uwagi Haždeua w cytowanej powyżej Istoria criticá a Românieĭ pag. 10—28, należał do książąt multańskich na Węgrzech nadto jeszcze (ob. Wenelina op. cit. str. 24) i tak zwany banat seweryński. Tytuł książąt multańskich miał zatem w dokumentach, wystawionych w języku łacińskim, a zwłaszcza w dokumencie księcia Mirczy z roku 1390 mniej więcej następujący kształt Mircius, voievoda Transalpinus, Fogaras et Omlas dux, Severini Comes, terrarum Dobrodocii despotus. Ale na tem nie koniec jeszcze. W dokumentach, wystawionych w języku słowiańskim, posuwały sie pretensye książąt multańskich znacznie dalej, i tytuł ich przybierał niekiedy, a szczególniej w epoce księcia Mirczy, (jak świadczy o tem między innemi dokument jego z roku 1406, u Wenelina op. cit. str. 22) następujące rozmiary: **Азъ Іѡ. Мирча, великый воевода и самодрѣжавный Господинъ въсей Угро-влахїйской и заплашинскимь, еще же и татарскимь странамъ, и Ямлашѣ и Фагарашѣ херцегъ, и Сѣверинскомѣ Банствѣ Господинъ, и wба пола по въсемѣ по Дѣнавїоу, даже и до великого морѣ, и Дрѣстрѣ градѣ самодрѣжецъ.** To znaczy: książęta multańscy nazywali się niekiedy w dokumentach słowiańskich nie tylko wielkimi wojewodami i samowładnymi panami wszej węgro-wołoskiej ziemi i należących do niej zaalpińskich i tatarskich [=tureckich] posiadłości, tudzież Omlaszu i Fogaraszu książętami i banatu seweryńskiego hrabiami, lecz także i ziem podunajskich, po obudwu stronach rzeki, aż do wielkiego morza, a nadto jeszcze i miasta Sylistryi samowładcami...

[4]) *Ac more solito visitare.* wyrazy te wskazują, że stosunki handlowe między Multanami a Lwowem w roku 1409 nie były już nowością wcale, i że istnieć musiały zatem już i pierwej dotyczące układy handlowe, które wszelako nie dochowały się do dziś dnia.

[5]) Argies, po pol. Argiszów, obecnie główne miasto argiszowskiego powiatu, leży nad rzeką tego samego imienia, w części Multan zachodnio-północnej.

*IV.

W Suczawie 1434 r.

Książe mołdawski Szczepan [1]) poręcza kupcom lwowskim, tudzież kupcom ruskiej i podolskiej ziemi te same prawa i wolności handlowe, co ojciec jego Aleksander.

М[и]л[о]стїю в[о]жїею, мы Стєфанъ, воєвода [и] господаръ земли молдавской, чинимъ знаменито нс[ъ] сѣмъ листомъ[2]) нашимъ оусѣмъ, кто нань оузритъ, или єго ѕслышитъ чтоучи, оже пришли прѣд[ъ] нами мѣстичи илвовстїи и принесли грамотоу с[ва]топочившаго штца моєго, Алеѯандра воєводы, ш мытах[ъ]. Ино и мы потвердили есмы имъ и дали есмы им[ъ] сес[ь] лист[ъ] нашъ, штобы ходили оу нашой земли исъ своими торговлѣми. Я мыта есмы имъ такъ поставили и олегчили, штобы давали оу нашей земли такъ: найпервое головное мыто сочавское, на искладѣ, шт[ъ] соукна шт[ъ] гривнѕ три гроши. Я коли имоутъ, коупити татарский товаръ оу Сочавѣ: или шолкъ, или перецъ, или камхы, или тебенкы, или темїанъ, или грецкы квасъ — штъ гривноу ѕ Сочавѣ по три гроши. Я коли имоутъ коупити татарскы товаръ оу иных[ъ] наших[ъ] трѣгох[ъ], там[ъ] имоутъ дати, где єго кѕпат[ь], шт[ъ] гривноу два гроши, а на головное мыто ѕ Сочавѣ штъ гривнѕ три гроши: та смѣєть єго продати, комѕ любитъ. Я кто идет[ь] до Львова, на головное мыто ѕ Сочавѣ шт[ъ] скота один[ъ] грош[ь], шт[ъ] десат[ь] свинїй один[ъ] грош[ь], шт[ъ] десат[ь] швецъ одинъ грош[ь], а шт[ъ] кобылы по шесть гроши, а штъ каждого коня по шесть гроши шт[ъ] сто бѣлиць один[ъ] грош[ь], шт[ъ] сто лисиць десат[ь] гроши, шт[ъ] сто швчины соуранныи чотыре гроши, шт[ъ] сто кожи агнячїих[ъ] два гроши, шт[ъ] сто кожи скотїах[ъ] патнадесате гроши; то мыто сочавское. Я кто идет[ь] да (!) татарской сторонѣ, шт[ъ] вї кантары оу Сочавѣ єдинъ рѕбль серебра, оу Їсы тридцат[ь] гроши, а оу Бѣлыгород[ъ] полъ роубль серебра, Я кто не идетъ на Бѣлыгород[ъ], толко имет[ь] дати на Тегенѣкечю, колко ѕ Бѣлом[ъ] городѣ, опроче перевозовъ; а на сторожа шт[ъ] каждого воза по дванадесат[є] гроши. Я кто имет[ь] погнати скотъ до Татаръ, на головное мыто ѕ Сочавѣ шт[ъ] скота чотыре гроши, а оу Їсы два гроши, а на Теченѣкечю два гроши. Я шт[ъ] сто швци оу Сочавѣ шестъдесат[ь] гроши, а оу Їсы тридцат[ь] гроши, а на Теченѣкечю тридцат[ь] гроши; то мыто тѣмъ, што идоутъ до Татаръ. Я поставы соукна, имаютъ их[ъ] продати на исклад[ъ] оу Сочавѣ; а оу наших[ъ] трѣгох[ъ] не имаютъ волю продати их[ъ]. Я с[ъ]

тѣми грошми волно имъ ходити и торговати собѣ по всѣхъ торгохъ нашихъ, што-
коли изнайдоутъ. А до Оугоръ и до Басарабъ слободно имъ вывозити соукна. А кто
повезетъ до Басарабъ, дати имет[ь] на головное мыто в Сочавѣ шт[ъ] гривноу по три
гроши, а на кран оу Баковѣ шт[ъ] гривноу по два гроши. А що привезоутъ из[ъ] Баса-
рабъ: или перецъ, или баволноу, или вьд[ь]што — шт[ъ] вї кантари оу Баковѣ полъ
роубль серебра, а на головное мыто в Сочавѣ шт[ъ] вї кантари единъ роубль серебра. А
кто имет[ь] повезти соукно до Бистрици [и] до Оугоръ[3]), оу Сочавѣ шт[ъ] гривнь по
три гроши, а оу Бани шт[ъ] гривнь полътора гроша, и оу Молдавици шт[ъ] гривнь пол-
втора гроша. А коли са воротят[ь] из[ъ] Оугоръ, шт[ъ] каждого терхь оу Молдавици
по два гроши, а оу Бани шт[ъ] каждого терхоу по два гроши. А кто иметъ повезти соук-
но до Брашева, на головное мыто в Сочавѣ шт[ъ] гривноу три гроши, а оу Баковѣ шт[ъ]
гривнь полътора гроша, а оу Тотроушь шт[ъ] гривнь полътора гроша. А коли са имоутъ
воротити, шт[ъ] каждого терхоу на Тотроушь по два гроши, а в Баковъ шт[ъ] каждого
терхоу по два гроши. А кони из[ъ] нашей земли, што по три гривны, слободни имъ
соутъ, и оугорстїи кони слободни имъ. А оу которомъ торгоу имоутъ их[ъ] коупити,
тамъ имоутъ дати штъ каждого коня по четыре гроши, а на исклад[ъ] оу Сочавѣ шт[ъ]
каждого коня по шесть гроши, а оу Серѣтѣ шт[ъ] каждого коня по два гроши, а оу
Черновцех[ъ] по два гроши. А кто иметь повезти кони или кобыли до Каменци, што было
емь дати оу Серети, то иметь дати оу Дорогоуни, а што было емь дати оу Черновцех[ъ],
то иметъ дати оу Хотини; такожь ес[ть] мыто шт[ъ] кобылы яко и шт[ъ] кони. А кто
иметь коупити скотъ, или бараны оу Баковѣ, или оу Романовѣ тръгь, либо в Бани либо
на Нѣмци, либо в иных[ъ] тръгох[ъ] наших[ъ], не надобѣ нигде мыто дати, нижь тамъ,
где коупил[ъ], и возмет[ь] печать шт[ъ] мытника. А оу которомъ торгь иметъ коупити,
тамъ имет[ь] дати шт[ъ] скота один[ъ] грош[ь], шт[ъ] десят[ь] швець единъ грошь,
шт[ъ] десят[ь] свинїй один[ъ] грошь, шт[ъ] сто кожи воловых[ъ] десят[ь] гроши, шт[ъ]
сто кожи агнячїих[ъ] один[ъ] грошь, шт[ъ] сто кожїй [овчїихъ] соуранных[ъ] два гроши;
та идоутъ на головнѣм[ъ] мытѣ сочавском[ъ]. А оу Серетском тръгь шт[ъ] крам-
ных[ъ] рѣчех[ъ]: шт[ъ] шапокъ, шт[ъ] ногавици, шт[ъ] корды, шт[ъ] мечи — шт[ъ]
гривнь три гроши. А штоколи идетъ из[ъ] земли черес[ъ] Сочавы на Серет[ъ], колко да-
вали на Сочавѣ, половина шт[ъ] того мыта имъть дати на Серет[ъ]-шт[ъ] оусего,
и шт[ъ] кожи, и шт[ъ] волны, и шт[ъ] овчины; то мыто серетское. А оу Черновци
шт[ъ] нѣмецкого воза мыто четыре гроши, а шт[ъ] ормянского воза шесть гроши,
шт[ъ] скота один[ъ] грошь, шт[ъ] десят[ь] свинїй один[ъ] грошъ, шт[ъ] десят[ь] швець
единъ грошъ, а шт[ъ] коней и шт[ъ] кобылы по два гроши. А на перевозы, и шт[ъ]
нѣмецкых[ъ] возъ цѣлых[ъ], и шт[ъ] орменских[ъ], по четыре гроши; то мыто чер-
новское. А оу Черновци возы не стрѣсти, але коупецъ дати свою вѣрь, аже не имает' за-
повѣданны товаръ на своемъ возѣ: коуници, серебро, воскъ и кони добрыи зем'стїи.
А имает' са поставити цѣнь соукнѣ, яко во Львовѣ. А Львовчане, што имъть пойти до

Бранловѣ на рыбы, на крайнее мыто — или оу Баковѣ, или оу Берладѣ — тамъ имѫтъ дати шт[ъ] гривнѫ по полътора гроша; а воза и рыбы не занмати. Я тамъ возметъ печать, та прїйдетъ слободно до Сочавѣ, та имет[ь] дати на головнѣмъ мытѣ оу Сочавѣ шт[ъ] гривны по три гроши; а воза и рыбы не занмати. Я на Серетѣ имоут[ь] дати шт[ъ] гривны по полътора гроша, а рыбы и воза не занмати. Я оу Черновци мыто шт[ъ] воза. Я Лвовчане, што имоут[ь] принести сами нз' Оутор̀ъ серебро жеженое, шт[ъ] того серебра што быхомъ мы коупили собѣ, колко бѫдет намъ надобно; а ино серебро, што останет[ъ], то им[ъ] слободно. Я моунтанскый воскъ и брашевскїй слободно имъ ес[ть]. Я мыто имѫт[ь] дати шт[ъ] гривны, шт[ъ] камене, оу Баковѣ шдин[ъ] грош[ь], а на исклад[ъ] оу Сочавѣ шт[ъ] камене один[ъ] грошь. Я оутерстїи коуници слободни имъ; а мыто имоут[ь] дати оу Бани полътора гроша шт[ъ] гривны, а на исладѣ оу Сочавѣ шт[ъ] гривнѫ три гроши, а ѕ Серат[ъ] полътора гроша шт[ъ] гривны. Я шт[ъ] тыи коуници, колко бѫдоут[ь] нам[ъ] надобни, а мы имем[ъ] собѣ кѫпити; а иныи имъ слободни. Я еще есми имъ дали волю, штобы собѣ держали оу Сочавѣ один[ъ] домъ; а оу том[ъ] домѫ кор'чмѫ не держати, ни пива варити, ни мед[ъ], ни мясныи клѧтки держати, ни хлѣба продати. Пак[ъ] [ли] тот[ъ], што имет[ь] жити оу тот[ъ] домъ, хотѣлъ бы нѣшто шт[ъ] тѣх[ъ] держати, тогди моусит[ь] с[ъ] мѣстом[ь] терпѣти. Я то есмы оучинили коупцемъ господара нашего, короля пол'ского, нз' оусей роской земли и ис[ъ] подолской. Я то мы, иже есмы выше писали, слюбѫемъ имъ вѣчно вздержати безо лсти и без' хитрости на вѣкы вѣчныя, мы и наши намѣстникы, николи то непорѫшено, при нашей чти и при нашой вѣрѣ, подлѫгъ крестїан'ского права. Я на то свѣдкове: панъ Былча; панъ Кыр'ста; панъ Коутчин[ъ], дворникъ; панъ Исакъ; панъ Богданъ, столникъ; панъ Лѣкъ, чашникъ. Я на потверждєнїе тѣмъ оусѣмъ велѣли есми нашемѫ вѣрномѫ панѫ Нѣгою, лородетѫ, писати и привѣсити нашѫ печать к[ъ] семѫ листѫ нашемѫ[4]). Писал[ъ] Иванча, дїакъ, оу Сочавѣ, в[ъ] лѣто ѕ̄ц̄м̄в̄, мартїа м[ѣ]с[а]ца, въ нї. д[ь]нь.

Z łaski bożej, my Szczepan, wojewoda i hospodar ziemi mołdawskiej, czynimy jawnie tym listem [4]) naszym wszystkim, ktokolwiek nań popatrzy, lub go usłyszy podczas czytania, iż stanęli przed nami mieszczanie lwowscy i przynieśli pismo św. pamięci ojca mojego, Aleksandra wojewody, o mytach. I oto my potwierdziliśmy to wszystko i daliśmy im ten oto list nasz, by przychodzili do ziemi naszej i z tem, co sprzedać, i z tem co kupić zamierzają. A myta, co mają płacić w ziemi naszej, ustanowiliśmy dla nich i ulżyli tak: Nasamprzód płacić mają główne myto na składzie w Suczawie od sukna, od każdej grzywny onegoż, groszy po trzy . . . . . .

Dalej słowo w słowo jak w dokumencie księcia Aleksandra Dobrego, oddrukowanym powyżej nr. * II. aż do formuły końcowej, która w dokumencie niniejszym brzmi jak następuje:

A świadkami tego byli: Pan Wyłcza, pan Kyr'sta, pan Kutczyn, dwornik, pan Izaak, pan Bohdan, stolnik [5]), pan Alb, cześnik. A na potwierdzenie tego wszystkiego kazaliśmy naszemu wiernemu logotecie, panu Niegojowi wystawić ten oto list nasz i pieczęć naszą przywiesić do niego. Pisał zaś diak Iwancza w Suczawie, w lecie 6942, w miesiącu marcu 18 dnia.

[1]) Książe Szczepan, Aleksandra Dobrego syn, rozpoczął swe panowanie w roku 1432 i sprawował je według Latopisów ziemi mołdawskiej (**Лѣтописиціле цѣрій Молдовій, пѹблікате де М. Когълничеанѹ**) t. I, pag. 108—111, pierwsze dwa lata aż do lutego 1434 roku łącznie ze swym bratem Eliaszem; usunął go wszakże potem i dalsze trzy lata, aż do marca 1437 roku, panował samowładnie; następnie znowu razem z Eliaszem, aż do marca 1444 roku; a na koniec jeszcze raz samowładnie (według Engla IV. 2. 126) aż do końca 1447 roku.

[2]) Dokument ten jest właściwie dosłownem powtórzeniem nadania księcia Aleksandra z roku 1407. Drukujemy go tylko dlatego jeszcze raz w całości, bo spostrzegliśmy w nim po pierwsze, ważne gramatyczne i językowe osobliwości, które mianowicie dla filologa żadną miarą nie mogą być obojętne, a po wtóre, ponieważ wiemy, że zaginięcie oryginału przywileju nadanego przez księcia Aleksandra dać by mogło powód do różnych paleograficznych wątpliwości, które li tylko przy pomocy tej dosłownej kopii rozstrzygnięte być mogą mniej lub więcej przekonywająco.

[3]) **До Бистрицн [и] до Оугоръ,** słowa te pojmują niektórzy jako określające się nawzajem synonimy i tłómaczą je (Ob. n. p. Haždeua Archiva istorică I. 13) tak: A kto powiezie do Bystrzycy na Węgrzech, płaci w Suczawie etc. Ale zważywszy rzecz dobrze, zdaje się, że interpretacya ta nie zupełnie jest poprawną. Trudno bowiem przypuścić, by wystawca dokumentu, który jeno co powiedział, że wywóz sukna do Węgier i do Basarabów żadnym nie ulega ograniczeniom: **Я до Оугорък и до Басарабъ слободно имъ вывозити соукна** — parę wierszy potem miał napisać, że przez Węgry ma rozumieć się tylko miasto Bystrzyca na Węgrzech, czyli raczej na Siedmiogrodzie. Nie pozostaje zatem nic innego, jak między słowa: **до Бистрицн** i **до Оугоръ,** wtrącić spójnik **и,** i miejsce to rozumieć tak: A kto powiezie sukno swe do Bystrzycy i w ogóle do Węgier, płaci w Suczawie etc. A że miejsce to pojmowano już i wówczas tak a nie inaczej, o tem świadczą najlepiej przywileje książąt Piotra (pod Nr. *VII) i Szczepana Wielkiego (pod Nr. *VIII), w których czytamy dosłownie: **Я кто имет[ь] повезти соукно до Бистрицн и до Оугорък**=a kto powiezie sukno do Bystrzycy i do Węgier. Tak samo też i powtarzający się we wszystkich dokumentach tej familii zwrot: **Я коли см воротитъ ис[ъ] Оугорък**=a gdy się wróci z Węgier, przemawia za tem, że nadawcy mieli na myśli nie samą tylko Bystrzycę, lecz w ogóle i Węgry. A chociaż wątpimy bardzo, by kupcy lwowscy, którzy znacznie dogodniejsze i krótsze mieli drogi (Ob. przedewszystkiem Szaraniewicza: Starodawne drogi rusko-węgierskie przez Karpaty, Старинныя пути руско-угорскія черезъ Карпаты, Lwów, 1869), z pozwolenia jechania do Węgier na Mołdawię i Bystrzycę nader częsty robili użytek, to jednak niemożliwem to nie było. Bo gdy już raz wybrali się do Mołdawii, a ztamtąd do Bystrzycy, to czyż nie wszystko jedno im było, z Bystrzycy dojechać do północnych Węgier, a ztamtąd na Beskid wracać do Lwowa? Albo wybrawszy się ze Lwowa drogą najkrótszą do Węgier i dojechawszy, dajmy na to

aż do Bystrzycy, czyż nie mogli w razie, gdyby zabranych na sprzedaż towarów nie spieniężyli jeszcze, z Bystrzycy dojechać aż do Mołdawii i dopiero ztąd, na Suczawę i Czerniowce, wracać do Lwowa.

[4]) Dokument ten pisany na pergaminie 76½ centymetrów szerokim, a 53 centymetrów wysokim; pismo drobne wprawdzie, lecz zawsze jeszcze większe, aniżeli w dokumentach następnych i kończastsze, a co do koloru atramentu brunatno-żółtawe; pieczęć na czerwonym wosku duża państwowa, otoczona następującym napisem: **ПЄЧАТЬ ЇѠ. СТЄФАНА, ВОЄВѠДЪ И ГОСПОДАРЪ ЗЄМЛЪ МОЛДАВСКОИ.**

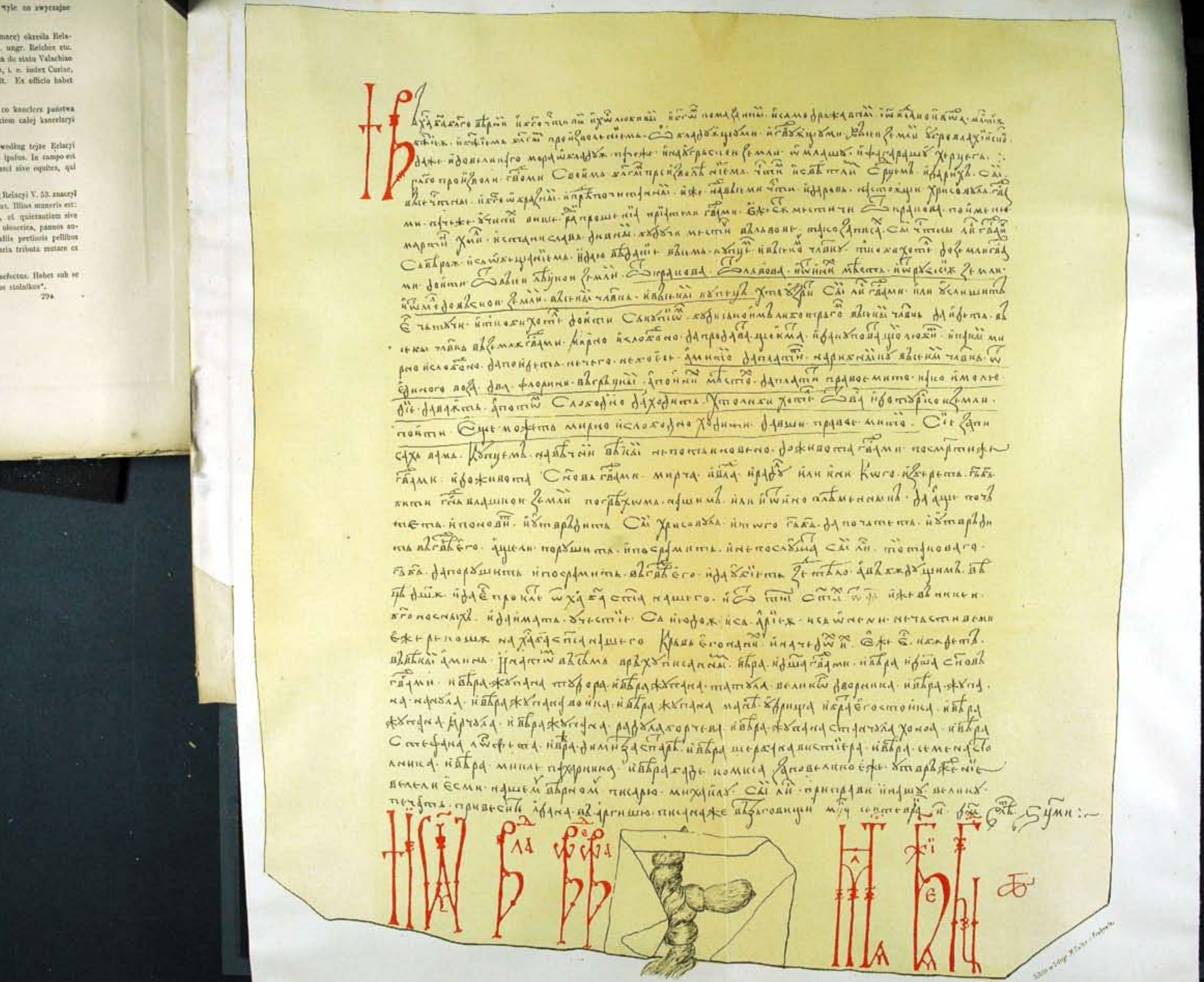
[5]) Stolnik, po rum. stolničŭ, miał według Mirona Kostyna w Porządku senat. i ziem. urzędów l. c. pag. 271 — „in solemnitatibus u stołu hospodarskiego asystować, i to w kaftanie floresowym ad instar lamowego, kitajką czerwoną przepasany". Do jego urzędu należeli: ogrodnicy, rybacy i wszystkie jeziora w odnogach prutowych i dniestrowych; podunajskie zaś jeziora, co najpożyteczniejsze, Turcy odebrali."

*V.

W Argiszowie i Targowicy 1439 r.

Książe multański Wład [1]), czyli Władysław, nadaje kupcom z Krakowa i ze Lwowa, tudzież kupcom wszystkich innych lackich, ruskich i mołdawskich miast prawo kupczenia [2]) po wszystkich ziemiach jego, a nawet i w pogranicznych ziemiach tureckich, za opłatą myt zwyczajnych, z wyjątkiem rybnickiego, które dla kupców krakowskich, lwowskich etc. wynosić ma odtąd 2 zł. węgierskie od woza.

Въ Х[ри]с[т]а б[ог]а бл[а]говѣрни и б[о]гоч[є]стивы и х[ри]с[т]ѡлюбивы и б[о]гѡм[ь] помазанны и самодрьжавны Їѡ. Влад[ъ] воивѡда. М[и]л[о]стїж б[о]жїеж и б[о]жїемь бл[а]гым[ь] произволенїемь ѡбладѫщѷ-ми и г[о]с[по]д[ьст]вѫщѷ-ми въсей земли ѫгро-влахїйской [3]), даже и до великаго мора, ѡбладѫщ[ѷ-ми] пачеже и на ѫгрьской земли, [яко] Ѡмлашѷ и Фагарашѷ херцегъ [4]), бл[а]гопроизволи Г[о]с[по]д[ьст]во-ми своимь бл[а]гым[ь] произволѣнїемь, ч[и]стим[ь] и свѣтлим[ь] ср[ъ]дцемъ, и даривъ сы въсеч[ь]стны и бл[а]гоѡбразны и прѣдпочитанны, иже над[ъ] въсе ми ч[ь]сти и даровь настоѫщи хрисовѫль Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми. Пачє же ѕчинивъ[ъ] више радї прошенїа прїатели Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми, єже сѫт[ь] местичи отъ Кракова, по имєню Мартин[ъ] Хмил[ь] и Станиславь

Дивны, бѫдѫчи местич[и] въ Львове. [И] тако записахъ[ъ] сы ч[ь]стны лист[ъ] Г[о]с[под]ьст]ва-ми съ вѣрож и съ шбещанїемь, и даю вѣданїе въсемь кѫпцем[ъ] и въсекомѫ чл[о]в[ѣ]кѫ, т'ко би хотел[ъ] до земли Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми дойти шт[ъ] въсей лѣцкой земли, шт[ъ] Кракова, шт[ъ] Львова и шт[ъ] иниχ[ъ] мѣсть, и шт[ъ] рѫскїѫ земли, и шт[ъ] молдовъской земли — въсекы чл[о]в[ѣ]къ и въсекы кѫпецъ, хто ѫзрит[ь] сы лист[ъ] Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми, или ѫслишитъ єг[о] чьтѫчи, и т'ко би хотел[ъ] дойти съ кѫпїшм[ь], бѫди съ коимъ либо трьгом[ь] — въсекы чл[о]в[ѣ]кь да идет[ь] (въсекы чл[о]в[ѣ]кь) въ землѫ Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми мирно и слободно, да продават[ь], цio имат[ь], и да кѫповат[ь], цio любит[ь], и пакы мирно и слободно да пойдеть, нечего не бое се. Я мито да платит[ь] на Рибныкѫ вьсеки чл[о]в[ѣ]кь штъ єдиного воза два флорини въгрьцкы[5]), а по иниχъ мѣстоχ[ъ] да платит[ь] правое мито, како имо людїе даваѫть; а потшм[ь] слободно да ходить. Хто ли би хотел[ъ] шт[ъ] вас[ъ] и до тѫрской земли пойти, єцie можеть мирно и слободно ходити, давши правое мито. Сїе записахъ вамь кѫпцемъ на вѣчни вѣкы непотькновено до живота Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми. По смр[ь]ти же Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми и до живота с[ы]новь Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми, Мирча и Влад[а] и Радѫл[а], или ини, кшго избереть г[оспод]ь б[ог]ь бити г[о]с[по]д[и]нь влаш[ьс]кой земли, по грѣхшмь нашимъ или и штъ иноплѣменникъ, да аще почътеть[6]) и поновить и ѫтвръдить сы хрисовѫль, и тшго г[оспод]ь б[ог]ь да почьтеть и ѫтвръдить вь г[о]с[по]д[ьст]вѣ єго; аще ли порѫшить и посрамить и не послѫшат[ь] сы лист[ъ], то таковаго г[оспод]ь б[ог]ь да порѫшить и посрамить, въ г[о]с[по]д[ьст]вѣ єго, и да ѫбїеть зде тѣло, а въ бѫдѫщимъ вѣцѣ д[оу]шѫ, и да єс[ть] проклет[ъ] шт[ъ] Х[рист]а б[ог]а сп[а]са нашего и шт[ъ] тїи. с[вя]тыχ[ъ] шт[ь]ц[ъ], иже въ Никеи б[о]гоносныχъ, и да имать ѫчестїе съ Июдожь и съ Ярїежь и съ шнемн нечьстивеми, єже рекошѫ на Х[рист]а б[ог]а [и] сп[а]са нашего, [чьто] крьвь єго на ниχ[ъ] и на чедшχ[ъ] иχ[ъ], єже єс[ть] и бѫдетъ въ вѣкы аминь. И на тшм[ь] въсѣмь врѣхѫ писанным[ь] вѣра и д[оу]ша Г[оспо]д[ьст]ва-ми, и вѣра и д[оу]ша с[ы]новъ Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми, и вѣра жѫпана Тѫдора, и вѣра жѫпана Татѫла, великшго дворника, и вѣра жѫпана Нанѫла, и вѣра жѫпана Бойка, и вѣра жѫпана Манѣ Ѫдрица и брат[а] его Стойка, и вѣра жѫпана Ирчѫла и вѣра жѫпана Радѫла Борчева, и вѣра жѫпана Станчѫла Хонод, и вѣра Стефана лшгодета, и вѣра Димитра спатарѣ, и вѣра Шербана вистїера, и вѣра Семена столника, и вѣра Микле пахарника, и вѣра Баде комиса. За по великоє же ѫтвръжденїе велели есми нашемѫ вѣрномѫ писарю Миχанлѫ сы лист[ъ] приправи[ти] и нашѫ великѫ печать привесити. Я дана въ Яргишю, писана же въ Трьговици мѣс[а]ца септевріа и д[є]нь, в[ъ] лѣт[о] ѕ҃ц҃мѳ҃. — Їѡ. Влад[ъ], вшєвода, милостїѫ б[о]жїєѫ г[о]с[по]д[а]рь.

W Chrystusie bogu prawowierny, bogobojny i miłościwy pomazaniec boży i samowładca, Jo. Wład wojewoda. Z łaski bożej i przez dobrotliwe samego boga zrządzenie będąc władcą i panem całej węgro-wołoskiej ziemi [7]), precz aż do wielkiego morza, będąc nadto władcą i należących do niej węgierskich posiadłości, a osobliwie Omłaszu i Fogaraszu księciem, uznałem za odpowiedne okazać [kupcom lwowskim etc.] me dobrotliwe chęci i moje czyste i światłe serce, i darowałem im ten oto czcigodny i prawomocny chrysowuł [8]), który mi jest droższy nad wszelkie zaszczyty i dary. A uczyniłem to najbardziej gwoli prośby, przedłożonej mi przez moich przyjaciół, mieszczan krakowskich, Marcina Chmila i Stanisława Dziwnego imieniem, będących natenczas mieszczanami we Lwowie. I wystawiłem im czcigodny list ten Mości Mojej wraz z poręką i obietnicą moją, i znać daję wszystkim kupcom i każdemu człowiekowi, ktokolwiek pójść by zechciał do nas z całej lackiej ziemi, a mianowicie z Krakowa i ze Lwowa, tudzież z innych miast, i z ruskiej i z mołdawskiej ziemi, iż każdy człowiek i każdy kupiec, ktokolwiek ujrzy list ten Mości Mojej lub go usłyszy podczas czytania, i ktokolwiek pójść by zechciał do nas z bądź jakim towarem lub kramem, iż każdy człowiek przychodzić może do państwa Mości Mojej spokojnie, może sprzedawać, cokolwiek ma ze sobą, i kupować, cokolwiek sam zechce, i wracać spokojnie i swobodnie, niczego się nie obawiając. A na myto płaci każdy człowiek w Rybniku [obecnie Rymniku, po rum. Rimnicu, mieście powiatu walczowskiego (Vâlcea), nad rzeką Ołtą,] po dwa floreny węgierskie [9]) od woza, a w innych miejscach myto prawe według tego, jak płacą tam drudzy ludzie, i niechaj potem handluje sobie swobodnie. A w razie, ażali by ktokolwiek z was pójść zechciał do tureckiej ziemi, uczynić może to z tym samym jak u nas spokojem i z taką samą jak u nas swobodą, zapłaciwszy tylko prawnie ustanowione (graniczne) myto. A wszystko to zapisałem wam, kupcom [lwowskim etc.], na wieczne czasy i nietykalnie aż do końca życia Mości Mojej. A po śmierci mojej, i jak długo stanie żywota synów moich, Mirczy Włada i Raduła, ma zapis ten zachować się także z tą samą jak dotąd rzetelnością i tą samą jak za mnie uczciwością. A nawet w razie, gdyby panu bogu podobało się wybrać innego władcę dla wołoskiej ziemi — przypuściwszy nawet, że dla grzechów naszych władcą wołoskiej ziemi będzie cudzoziemiec jaki — to nawet i wtedy ma chrysowuł ten, takie jest życzenie nasze, swoją dotychczasową zachować wartość. Bo kto z następców moich uczci, ponowi i potwierdzi chrysowuł niniejszy, tego niechaj także bóg wywyższy i utwierdzi w panowaniu jego; a kto naruszy go i splami, lub nieusłucha chrysowuła niniejszego, tego niechaj bóg poniży i zawstydzi w panowaniu jego, i niechaj zabije ciało jego tutaj, a w przyszłym wieku zabije i duszę jego, i niechaj będzie przeklęty od Chrystusa i zbawiciela naszego i od 318 świętych i bogobojnych ojców św. nicejskiego soboru, i niechaj ma uczestnictwo z Judaszem i z Aryuszem i z innymi niegodziwcami onymi, którzy rzekli do Chrystusa boga i zbawiciela naszego, by krew jego spadła na nich i na dzieci ich, co też jest i będzie na wieki amen. A na to wszystko, co wypisano powyżej, wiara i dusza Mości Mojej; tudzież wiara i dusza synów Mości Mojej; wiara župana [10]) Tudora; wiara župana Tatuła, wielkiego dwornika [11]); wiara župana Nanuła; wiara župana Wojka; wiara župana Mani Udryszcza i brata jego Stojka; wiara župana Jarczuła; wiara župana Raduła, syna Borczy; wiara župana Stanczuła Chonoa; wiara Szczepana, logoteta [12]); wiara Dymitra, spatara [13]); wiara Szerbana, wistyaryusza [14]); wiara Semena, stolnika [15]); wiara Mikły, pacharnika [16]) i wiara Bady, komisa [17]). A dla tem większego utwierdzenia tego wszystkiego kazaliśmy naszemu wiernemu pisarzowi [18]) Michałowi wystawić list ten i pieczęć naszą

wielką przywiesić do niego [19]). Dany zaś w Argiszowie, a pisany w Targowicy, w miesiącu wrześniu 8. dnia, w lecie 6948. Jo. Wład, wojewoda [i] z łaski bożej hospodar.

[1]) Książe Wład panował według kronik w Magazinŭ istoricŭ pentru Dacia t. I. 99—103, i t. IV. 234. (O wartości tych kronik ob. dotyczące uwagi Roeslera w jego Román. Studien, str. 264—269 sqq.) od roku 1427—1445; według Engla, op. c. IV. 1. 167 dopiero od roku 1431—1445, a według Sincaiŭ, Cronica Rominilor, Jași 1852, także od roku 1431—1445.

[2]) Dokument ten drukowany jest dotychczas jedyny raz tylko w Archiva istorică Haždeua, t. I. 84—85, ale z następującemi myłkami: zamiast **над[ъ] въсє[=въсѧ] ми ч[ь]сти и даровь** (str. 220 wiersz 28) wydrukowano u Haždeua **над въсѣми чистин даровь**; zamiast: **местич[и]** (str. 221 w. 1), **брат[а]** (w. 27.) wydruk. **местич, брат,** itd.; zam. **чл[о]в[ѣ]кь** (w. 5 i 7), **чл[о]в[ѣ]кѫ** (w. 2.) wydruk. **человѣкь, человѣкѫ**; zam. **т'ко би хотєл[ъ]** (w 3.), wydruk. **лтко би хотєл**; zam. **имо** (w. 11.)=ibi, wydruk. **и мо** i postawiono (sic); zam. **хто ли би[=бы] хотєл[ъ]** (w. 12.), wydruk. **хто либо хотєл**; zam. **за по великоє же** (w. 30.), wydruk. **за повеликоє же**; zam. **великѫ** (w. 32.), wydruk. **вѣликѫ**; zam. **мѣс[ѧ]ца** (w. 32.), wydruk. **мѣсица**; zam. **септевріа** (w. 32.), wydruk. **Септевра** itd.

[3]) **И господьствѫжщѫ-ми въсей земли ѫгро-влахїйской** — tytuł ten używany był li tylko w dokumentach słowiańskich i greckich. Dowodem tego najlepszym są listy patryarchów carogrodzkich (ogłoszone w Acta patriarchatus Constantinop., ed. Miklosich et Müller, Vindob. 1860, t. I. 383, 386 etc.), w których, gdy sięgniemy do najstarszych, już nawet książę Aleksander, ojciec Władysława Basaraby, nazywa się stale: Ὁ εὐγενέστατος μέγας βοΐβοδας καὶ αὐθέντης πάσης Οὐγγροβλαχίας=Najszlachetniejszy i wielki wojewoda i samowładca całej Węgro-Wałachii. Podobnie nazywał się i metropolita multański, ale także tylko w dokumentach słowiańskich i greckich (Ob. Acta patriarchatus Constantinop. I. 535. et a. l.; De officiis ecclesiae et aulae constantinopolitanae Gretsera, pag. 129 sqq.; Magazinŭ istor. III. 263; Istoria criticá I. 45) nie inaczej, jak μητροπολίτης μέρους Οὐγγρο-βλαχίας=metropolita ziemi (dosłownie — części) węgro-wołoskiej.

[4]) [Ѥко] **Ѳмлашѫ и Фогарашѫ херцегь** — pisownia **херцегь**=herzeg (Ob. Daniczyca, Rječnik III. 412) wskazuje, że słowo to mieli południowi Słowianie nie wprost od Niemców, lecz pośrednio od Madziarów.

[5]) **Два флорини вѣгрѣцкы** — forma **вѣгрѣцкы**, Acc. pl., odpowiada bez wątpienia prawidłowemu **оугрьскы** i powstała w taki sposób, że zgłoskę **оу** zamieniono zwykłem u Serbów i u Rusinów zwyczajem (ob. dotyczące uwagi Szafarzyka, Serb. Lesekörner, pag. 18., lub Daniczyca, w jego Hvalov rukopis, Starine III. 39. i t. p.) na **ѣ**, a suffix. **ьскъ** na **ьцкъ**.

[6]) **Да аще почѣтєть** — miejsce to aż do słów: **єжє єс[ть] и бѫдєтъ въ вѣкы аминь**, opuszczone jest w wydaniu Haždeua (Archiva istorică l. c.) z powodu, że jest formułą, nader zwykłą (formula ordĭnariă) w dyplomatyce rumuńskiej. I w samej istocie, tak formuła ta, zwana pospolicie zaklinaniem (**заклинанніє — аще и заклинание поставлѣ Господьство-мн**), jako też formuły, wstępna i końcowa, były stałem prawie zabarwieniem dyplomów, pochodzących z czasów księcia Mirczy i Włada. Nawet w czasach późniejszych, n. p. w dokumentach, wystawionych przez Włada Władowicza (w Archiva istorică Haždeua t. I. str. 5). tudzież w dokumentach, pochodzących

z XVI. i XVII. stulecia, z epoki panowania książąt Włada Radułowicza, Raduła Michniewicza, Aleksandra Eliaszewicza, Macieja i Szerbana (u Wenelina op. c. na str. 155, 278, 294, 301, 328), spotykamy formuły te jako stały obyczaj pisarski w Multanach. Natomiast w dokumentach, pisanych w Mołdawii, pojawiały się formuły te li tylko jako wyjątek. Dotychczas wiadomy mi n. p. tylko jeden dokument z roku 1584 (u Wenelina str. 216—218), w którym hospodar mołdawski Piotr, potwierdzając monastyrowi chomowskiemu posiadanie jeziora Orzechowa, odzywa się w następujący sposób: **Я по нашимъ животѣ, кто бѫдетъ господарь ѡ[тъ] дѣтиѫъ нашиѫъ, или ѡт[ь] нашего племени, или пакъ бѫде, кого богъ изберетъ господаремъ бити нашей земли молдавстїй, тотъ би не порѫшилъ с[вѧ]тѣй монастирь, але аби си далъ и крѣпилъ с[вѧ]таа монастирь. [Я] кто сѣ покѫситъ разбрати и сокрѫшити наше даанїе и строенїе, таковїй да єсть проклѣтъ и триклѣтъ ѡт[ъ] г[оспод]а б[о]га, створшего небо и землѣ, и ѡтъ п[ре]ч[и]стаа его м[а]т[е]ре, ѡтъ д̃. иваг[г]елиста и ѡ[тъ] в̃і̃. верховниѫъ апостолъ, Петра и Павла и прочїиѫъ, и ѡтъ т̃н̃і̃.. ѡ[т]цы, иже въ Никеи, и да имаетъ ѫчастїе съ Їѫдоа и съ триклѣтомъ Ярїемъ и съ иными невѣрними жидове, иже възопиша на Х[рист]а: [кръвь] его на ниѫъ и на дѣтиѫъ иѫъ** etc.

7) O znaczeniu tytułu: wojewoda węgro-wołoski — wypowiedziano dotychczas dwa zdania. Gdy jedni, jak np. Pray, Gebhardi i Engel, a osobliwie Roesler w Román. Studien, str. 309, starają się dowieść, że książęta multańscy nazywali się dlatego wojewodami węgro-wołoskimi, by uwidocznić niejako swoję dawniejszą zawisłość od korony węgierskiej, to drudzy pisarze, jak n. p. Fotino, Wenelin, Laurianu i inni, a osobliwie Hażdeu w Istoria critică, I. 43—49 obstają tem gorliwiej przy zdaniu, że książęta multańscy przez tytuł ten oznaczyć chcieli raczej prawa swe i pretensye, które mieli do posiadłości niektórych na Węgrzech. A chociaż my, z naszej strony, nie jesteśmy wcale zwolennikami ultra-narodowych, że tak powiem, wybryków historyografii rumuńskiej, to w tym razie musimy mimo to calkiem kategorycznie stanąć po stronie pisarzy narodowych i łącznie z Haždeuem przychylić się do zdania, że książęta multańscy nazywali się istotnie dlatego tylko wojewodami węgro-wołoskimi, by oznaczyć przez to prawa swe i widoki prawne, które mieli do księztw Omlaszu i Fogaraszu, tudzież do banatu seweryńskiego i do innych posiadłości, znajdujących się w obrębie królestwa węgierskiego. Za tem przemawia przedewszystkiem ta okoliczność że do tytułu: wojewodowie węgro-wołoscy — dodawane były w dokumentach multańskich stale formuły, jako to: wielki wojewoda i pan wszej ziemi węgro-wołoskiej i należących do niej zaalpińskich (czyli węgierskich) posiadłości — albo: wielki wojewoda i samowładny pan wszej węgro-wołoskiej ziemi i należących do niej zaalpińskich i tureckich posiadłości, tudzież Omlaszu i Fogaraszu książe i Banatu seweryńskiego hrabia — albo: będąc władcą i panem całej węgro-wołoskiej ziemi i należących do niej węgierskich posiadłości (dosłownie: będąc nadto władcą węgierskiej ziemi), tudzież Omlaszu i Fogaraszu księciem i t. d. A zresztą i skrzętne unikanie tytułu tego w dokumentach łacińskich wskazuje, że nie był on tem, za co go mają Pray, Gebhardi, Engel, Roesler i inni, lecz że w tytule tym mieściły się w samej istocie pretensye, które niekiedy szły dalej, aniżeli to miłem i dogodnem być mogło właściwym władcom królestwa węgierskiego.

8) Chrysowuł, **хрисовоулъ**, pochodzi według Miklosicza Lex. palaeoslov. 1097 od bizantyń. χρυσόβουλλον i oznacza, dosłownie biorąc, dokument ze złotą pieczęcią; w dyplomatyce zaś rumuń.

jakikolwiek bądź dokument, wystawiony w imieniu hospodara i zaopatrzony w większą pieczęć państwową.

[9]) Floren = łać. florenus, od włoskiego fiorino, oznaczał pierwotnie według Miklosicza, Fremdwörter, pag. 16. (porów. także Lindego słownik jęz. pols. I. 659) monetę złotą, ze znakiem lilii, wartości 4 lirów, albo 3 soldi; we Węgrzech także monetę złotą, wartości (Ob. Wenelina op. c. pag. 126. sqq.) jednego sorokowca tylko.

[10]) Przez słowo „župan" rozumiano pierwotnie, u Słowian południowych, wielmożów wyższego rzędu, a niekiedy, za dodaniem słówka „wielki", nawet i samych panujących książąt serbskich, jak świadczy o tem Daniczyc w swoim słowniku (Rječnik-u) starych rzeczy serbskich I. 346, mówiąc: И сами се државни господари из прва звaху жупани, али велики; тако вели жупан бјеше Стефан Немања (M. 1. 4.) и син му Стефан, докле се не закраљи. Tak samo było początkowo także u Wołochów i Węgrów. I tu mieli według Wenelina op. c. pag. 82—83 żupanowie w pierwszych czasach swego istnienia znaczenie wyższych dostojników państwa, zawiadujących niekiedy całemi częściami kraju. Niebawem wszakże rozpowszechnił się tytuł ten u Wołochów do tego stopnia, że stracił prawie zupełnie swoje pierwotne prerogatywy i znaczył tyle co zwyczajne „pan". Ma on już i w dokumencie niniejszym znaczenie zwyczajnego „pan".

[11]) Znaczenie polityczne wielkiego dwornika (po rum. vorniculŭ cellŭ mare) określa Relacya historyczna (Relacya ta została pierwszy raz wydaną w Engla Gesch. d. ungr. Reiches etc. IV. 1. 109—115.) o stanie państwowym Multan w latach 1679—1688, Relatio historica de statu Valachiae 1679—1688 (w Magazinu istor. V. 43) w sposób następujący: Vornik supremus, i. e. iudex Curiae, habet sub se multos alios vornikos, quos ipse facit, si princeps concedere vult. Ex officio habet bonum proventum.

[12]) Logoteta, rozumie się, wielki, (logotheta magnus) znaczył to samo co kanclerz państwa i był według tejże Relacyi hist. (Magaz. istor. V. 43) najwyższym naczelnikiem całej kancelaryi dworskiej państwowej.

[13]) Spatar, spatarius magnus (spatarulŭ c. mare), po pols. miecznik, według tejże Relacyi V. 44. „campi dux, sive supremus generalis. Tota equestris militia est curae ipsius. In campo est post principem primus, excepto bano et vorniko. Sunt sub ipso omnes calerasci sive equites, qui ipsi dona coacta dant singulis annis" etc.

[14]) Wistyaryusz, także westyaryusz, vestiarius (vestiariulŭ c. mare) według Relacyi V. 53. znaczył tyle co polski podskarbi: „post logothetam magnum immediate camerae praefectus. Illius muneris est: omnem pecuniam adductam numerare et obsignare, et cui danda est, dare, et quietantiam sive riceutam accipere et principi modo, antea senatui, rationem reddere, pannos, oloserica, pannos auratos, tabinos, carmesinos etc. providere; etiam pelliceos ex zibelinis et ex aliis pretiosis pellibus tam pro principe, quam pro donativis etc. Spectat quoque ad ipsum ordinaria tributa mutare ex uno pago ad alium".

[15]) Stolnik (stolniculŭ c. mare), według Relacyi V. 46. „culinae praefectus. Habet sub se sciuforum magnum, qui est nobilis, quasi cocorum praefectum, et multos alios stolnikos".

[16]) Pacharnik, czyli raczej puharnik, t. j. podczaszy (páharniculŭ c. mare), według Relacyi V. 44—45 „pincerna, qui in magnis solemnitatibus vinum offert principi. Erat officium magni honoris et utilitatis, sed nunc nullius. Sub illo sunt peharnici, qui et illi equestres, sicuti et calerasci, sive equites ad bellum vadunt. Fuerant olim divites et dona multa peharniko dabant; nunc est super roscios".

[17]) Komis (comisulŭ c. mare), po polsku koniuszy, według Relacyi V. 45. „stabuli paefectus. Ad ipsum pertinet faenum tam stabulis principis, quam pro equis hospitum praeparare. Habet proventum bonum".

[18]) Pisarz (logotetulŭ allŭ doilé) według Relacyi V. 53. „Cancellarius secundus, qui litteras et diplomata et omnes expeditiones offert principi subscribendas et sigillo muniendas. Legit [quoque], quae sunt necessaria, in publico senatu et habet tertiam partem utilitatis cancellariae. Etiam hegumenos sive abbates monasteriorum ad principem ducit, et ille habet curam monachorum — est quasi procurator ipsorum".

[19]) Pieczęć ta, także, jak wszystkie u wydanych tu dokumentów zawieszone, na czerwonym wosku wyciśnięta, różni się tylko o tyle od opisanej pod Nr. *I. n. 3., że krzyż, umieszczony nad grzbietem kruka, ma formę trójramienną, a nadto że gwiazda i półksiężyc znajdują się nie po lewej, lecz po prawej stronie szyi. Litery cyrylickie, umieszczone po czterech stronach tarczy herbowej, dają imię: **ѢЛѦД=ѢЛѦД[Ъ]**. W napisie zaś łacińskim, otaczającym brzeg pieczęci, miejscami poszczerbionym, znajdują się następujące słowa: WLAD : FILIUS : MERCE : TRANSALPINIS : WAIVODA : ET : DOMINUS . . . . . (reszty napisu około ¼ części brak, bo otłuczona) napis ten odczytał dr. Fr. Piekosiński.

*VI.

W Suczawie 1456 r.

Książe mołdawski Piotr [1]), z przydomkiem Aron, glejtuje kupcom lwowskim, tudzież kupcom innych miast króla polskiego, pozwalając im, iż mogą handlować w ziemiach jego swobodnie i bez żadnej ze strony władz i osób prywatnych przeszkody, i obiecuje zarazem, iż gotów jest przywileje, które mają od poprzedników jego, potwierdzić im całkowicie według tego samego, co tamte obyczaju.

М[и]л[о]стїю б[о]жїею, [мы] Петръ, воєвода [и] господаръ земли молдавской, чинним[ъ] знаменито ис[ъ] сѣмъ листѡм[ь] нашим[ь] каждомѹ добрѡмѹ, колиж[ь] того комѹ бѹдетъ потрѣбизна, ѡже слюбѹємъ и слюбили єсми и даємъ и дали єсми сесь лист[ъ] наш[ь] на-

шим[ъ] пріѧтелемъ, ѕсимъ кѕпцемъ ис[ъ] Лвова, и шт[ъ] оусей земли господарѣ нашего кролѣ его милость, и оусим[ъ] добримъ людемъ. И глейтѕемъ имъ симъ нашим[ь] листом[ь], правим[ь] и христіанскымъ глейтшм[ь], ꙗко же на ѕсимъ свѣтѣ стоит[ь] на тш, абы имъ добро, вол'но и слободно пріихати до нашей земли съ ѕсими своими тръговлѣми [н] продавати и кѕповати. Я мыто правое заплативши, а шт[ъ] нас[ъ] и шт[ъ] нашихъ[ъ] бояръ, или шт[ъ] нашихъ[ъ] мытников[ъ] жадна крывда ни шкодѕ абы не имали. И пак[ъ] бы имъ добро, волно и слободно и зась поихати съ ѕсими своими тръговлѣми без[ъ] никоторого забавѕ и без[ъ] никакою шкодѕ. И пак[ъ], коли до нас[ъ] пріидѕт[ь], а мы имъ вѣдѕмъ наши листы им[ъ] дати по тыхъ[ъ] листы, що имают[ь] шт[ъ] нашихъ[ъ] братій, шт[ъ] Стефана воевод[ы] и шт Петра воевод[ы], [н] по томѕ ж[е] шбычаю. Тое въсе выше писанше слюбѕемъ имъ на нашѕ дѕшѕ и на нашѕ вѣрѕ с[ъ] нашим[ь] митрополитом[ь] и с[ъ] нашими паны здержати и пополнити подлѕг[ъ] сего нашего листѕ, при нашей чти и при христіанской вѣрѣ, без[ъ] лъсти и без въсѣкон хитрости. Я на то есть вѣра Г[о]с[по]д[ьст]ва-мн, выше писаннаго Петра воевод[ы], и вѣра въсѣх[ъ] бояръ нашихъ[ъ], великыхъ[ъ] и малыхъ[ъ]. Я на болшее потвержденіе томѕ въсемѕ, выше писанномѕ, велѣли есмн и нашѕ печать привѣсити к[ъ] семѕ листѕ нашемѕ. Пис[анъ] ѕ Сучавѣ в[ъ] лѣто ѕ҃цз҃д҃, м[ѣ]с[а]ца ген[вара] є҃ї.

Z łaski bożej, my Piotr, wojewoda i hospodar ziemi mołdawskiej, czynimy wiadomo tym listem naszym [2]) każdemu dobremu człowiekowi, komu tego kiedykolwiek będzie potrzeba, iż ślubujemy i ślubowaliśmy, jakoteż iż dajemy i daliśmy ten oto przywilej naszym przyjaciołom, wszystkim kupcom miasta Lwowa, tudzież kupcom wszystkich innych miast hospodara naszego i króla Jego Mości i wszystkim dobrym ludziom w ogóle. I glejtujemy im tym listem naszym, tym prawym i chrześcijańskim glejtem, ażeby im stosownie do tego, jak się to w całym świecie dzieje, wolno było przyjeżdżać swobodnie i cało do ziemi naszej ze wszystkimi towarami, wolno sprzedawać i kupować, i ażeby, gdy złożą myto prawne, ani od nas samych, ani od bojarów naszych, ani też celników naszych żadnej nie doświadczali krzywdy, ani też szkody. A gdy zawitają do nas ponownie, to jesteśmy gotowi wystawić im świeże listy według przywilejów, które mają od naszych braci, Szczepana [3]) i Piotra wojewody [4]), i według tego samego co tamte obyczaju. A wszystko to, co napisano powyżej, ślubujemy im na naszą duszę i wiarę łącznie z naszym metropolitą i naszymi pany, ślubujemy zachować i dopełnić według naszego niniejszego listu, przy naszej czci i chrześciańskiej wierze i zdala od jakichkolwiek intryg i knowań. Na to jet poręka Mości Mojej, rzeczonego powyżej Piotra wojewody, i poręka wszystkich naszych bojarów, tak wielkich jakoteż i małych. A dla tem większego utwierdzenia tego wszystkiego, co napisano, rozkazaliśmy jeszcze i pieczęć naszą [5]) przywiesić do tego listu naszego. Pisany w Suczawie w lecie 6964, miesiąca stycznia dnia 15.

[1]) Książe Piotr, podobno Aleksandra Dobrego syn naturalny, panował według Latopisów ziemi mołdaw. t. I. 116—117. od 16 października 1454 r. do kwietnia 1457 roku; według Engla, Gesch. d. ungr. Reiches u. s. Nebenl. IV. 2. 130, od r. 1456—1458.

[2]) Dokument ten pisany jest na pergaminie 21½ centymetr. wysokim, a 34 centymetr. szerokim; pismo nader drobne i gęste, kolor atramentu niebieski.

[3]) Wzmiankowany tu przywilej wojewody Szczepana wydrukowany jest w edycyi niniejszej pod Nr. *IV.

[4]) Wojewoda Piotr, o którym tu mowa, nie może być żaden inny, jak tylko ten, co według Latopisów ziemi mołdaw. t. I. 111—112 panował w roku 6957 i znany jest kronikarzom jako taki, co stracił miasto Kilię(?) do Węgrów; jego przywileju niema obecnie w archiwie lwowskim.

[5]) Pieczęć ta jest (jak zwykle w listach glejtowych) znacznie mniejszą od pieczęci, opisanych w dokumencie pod N. *II i *IV.; wszystkie inne znamiona pozostają jednakże te same; w napisie, otaczającym tarczę herbową, znajdują się następujące wyrazy: **ПѢЧѦТЬ ПѢТРѦ ВОѢВОДЫ.**

*VII.

W Suczawie 1456 r.

Piotr książe mołdawski nadaje [1]) kupcom lwowskim, tudzież kupcom ruskiej i podolskiej ziemi te same prawa i wolności handlowe, co poprzednicy jego, określa je wszakże nieco dokładniej (mianowicie co się tyczy tak zwanych towarów kramnych) i postanawia, że myto, które istniało dotychczas w Tyginie, ma odtąd uiszczać się w Lapusznem.

М[н]л[о]стїю б[о]жїю, мы Петрь, воєвода [и] господарь земли молдавской, знаменито чинимъ[ъ] нс[ъ] тым[ь] то нашим[ь] листомь въсѣмь, кто на тот[ъ] листь оузрит[ь], а либо єго чтоучи оуслышит[ь], где ж[ь] того комоу боудет[ь] потребизна, ѡже пришли перед[ъ] нась наши приятелеве, боургаре ливовскїи и принесли великое привилие, цю имают[ь] шт[ъ] нашего штца, Ѡлександра воєводы, и просили нас[ъ], абыхом[ъ] имь мыта полєхчили, ако ж[ь] имь стоить оу томь старомь привилїи. Ино мы, дорадившесѧ нс[ъ] нашими паны и радою, и лїшили есмо их[ъ] на томь правѣ и потвердили есмо имь того права, как[ъ] мают[ь] ходити (по нашей земли) их[ъ] коупци слободно по нашей

земли, и которым[ь] шбычаемь имают[ь] мыта платити шт[ъ] своего товара. Поченше, где єс[ть] головное мыто, на складѣ оу Сочавѣ, [имають платити] шт[ъ] соукна шт[ъ] гривны три гроши. Я штъ крамных[ъ] рѣчей, што соуть розманты рѣчи, поченши: полотно, бархаты, початое соукно, ножи, ногавици, косы, пасы и ины дробны рѣчи, що са зовоут[ь] крамны рѣчи — шт[ъ] того шт[ъ] оусего абы платили оу Серетѣ мыто шт[ъ] гривны три гроши. Я коли имоут[ь] коупити татарскїй товар[ъ] оу Сочавѣ: нлї шолкь, нлї перець, нлї камхи, нлї тебенки, нлї темиан[ъ], нлї грецкїй квас[ъ], нлї ингвир[ъ], а шни абы платили шт[ъ] гривны три гроши. Я коли имоут[ь] коупити татарскїй товар[ъ] оу иных[ъ] торгох[ъ] наших[ъ], а шни там[ъ] имоут[ь] давати, где коупат[ь], шт[ъ] гривны два гроши, а на головном[ь] мытѣ оу Сочавѣ шт[ъ] гривны три гроши; та абы смил[ъ] продати, комоу любит[ь]. Я што єс[ть] литовское полотно и неме(ме)цкое, то єс[ть] крамны рѣчи, абы платили оу Серетѣ шт[ъ] гривны три гроши. Я кто идет[ь] до Ливова, на головномь мытѣ оу Сочавѣ шт[ъ] скотины шдин[ъ] грош[ь], шт[ъ] десат[ь] свинїй шдин[ъ] грошь, шт[ъ] десат[ь] швець шдин[ъ] грош[ь], а штъ кобылы по шест[ь] гроши, а шт[ъ] каждого коня по шести гроши, а шт[ъ] сто бѣлиць шдин[ъ] грош[ь], штъ сто лисиць десат[ь] гроши, шт[ъ] сто швчин[ы] соураны четири гроши, штъ сто кожи шгнячих[ъ] два гроши, шт[ъ] сто кожи скотих[ъ] патнадесат[є] гроши; то мыто сочавское. Я кто идет[ь] до татарской стороны, шт[ъ] дванадесат[и] кантари, што са важит[ь], оу Сочавѣ шдин[ъ] роубль серебра, оу Шском[ь] торгоу тридесат[є] гроши, а оу Лапоушном[ь] л̃. гроши, а оу Биломгородѣ пол[ъ] роубла серебра. Я кто не идет[ь] на Билгородѣ, а шн[ъ] абы дал[ъ] оу Лапоушном[ь] билогородское мыто, колко имал[ъ] дати оу Биломгородѣ. Я оу Тигинѣкачоу абы не давали ничого. Я на сторожи шт[ъ] каждого воза по в̃і гроши. Я кто имет[ь] погнати скотъ до Татарь, на головном[ь] мытѣ оу Сочавѣ шт[ъ] каждой скотины по четири гроши, оу Шсох[ъ] два грош[и] [н] оу Лапоушном[ь] в̃. грош[и]. [Я] шт[ъ] сто швець оу Сочавѣ шестьдесат[є] гроши, оу Шсох[ъ] тридесат[є] гроши [и] оу Лапоушном[ь] тридесат[є] гроши. Я што было мыто оу Тегенакичоу, то мы сказили, абы там[ъ] ни гроша мыта не было, але оу Лапоушном[ь] абы тото мыто было. [И] то есть мыто тым[ъ], що идоут[ь] до Татарь. Я поставы соукна имают[ь] их[ъ] продати на складѣ оу Сочавѣ; а оу иных[ъ] торгох[ъ] наших[ъ] не имают[ь] волю продати их[ъ]. Я ис[ъ] тыми пинязми волно имь торговати по оусим[ъ] нашимь то[р]гом[ъ], што имь любо боудет[ь]. Я до Оугор[ъ] и до Басараб[ъ] волно имь вывозити соукна. Я кто повезеть соукно до Басараб[ъ], дати имет[ь] на головномь мытѣ оу Сочавѣ шт[ъ] гривны три грош[и], а на кран оу Баковѣ два грош[и] шт[ъ] гривны. Я што привезеть ис[ъ] Басараб[ъ]: нлї перець, нлї баволноу, нлї боуд[ь] що — оу Баковѣ шт[ъ] в̃і. кантар[ъ] пол[ъ] рѳбла серебра, и на головном[ь] мытѣ оу Сочавѣ шт[ъ] в̃і. кантари, што са имоут[ь] важити, шдин[ъ] роубль серебра. Я кто имет[ь] повезти соукно до Быстрици и до Оугорь, оу Сочавѣ шт[ъ] гривны три грош[и], оу Бани шт[ъ] гривны полтора гроша, а оу Молдавици шт[ъ] гривны полтора гроша. Я коли са воротить ис[ъ] Оугор[ъ], оу Молдавици

шт[ъ] каждого терха по два грош[и], а оу Бани шт[ъ] каждого терха по два грош[и]. Я кто имет[ь] повезти соукно до Брашова, на головном[ь] мытѣ оу Сочавѣ шт[ъ] гривны по три грош[и], оу Баковѣ шт[ъ] гривны полтора гроша, оу Тотроуш[и] шт[ъ] гривны полтора грош[а]. Я коли сѧ имоу[ть] воротити, шт[ъ] каждого терхоу оу Тотрѫши по два грош[и] [и] оу Баковѣ шт[ъ] терхѫ по два грош[и]. Я кони, што соут[ь] по три гривны, слободно имь; но оугорскїи кони слободно имь, хотѣ за р̃. златых[ъ]. Я оу котором[ь] торгоу имѫт[ь] их[ъ] коупити, шт[ъ] каждого конѧ по четири грош[и], а оу Сочавѣ шт[ъ] каждого конѧ по шест[ь] грош[и], а оу Серетѣ шт[ъ] конѧ два грош[и], а оу Черновцех[ъ] шт[ъ] конѧ по два грош[и]. Я кто поведет[ь] кони, а либо кобылы до Каменца, што было емоу дати оу Серетѣ, то имет[ь] дати оу Дорогони, а што было дати емѫ оу Черновци, то имет[ь] дати оу Хотини; тако [жь] есть мыто шт[ъ] кобыл[ъ], яко и шт[ъ] коней. Я кто имет[ь] коупити скот[ъ], илї бараны илї оу Баковѣ, илї оу Романовом[ь] торгоу, либо оу Бани, а либо оу Немцѣ, а либо оу иных[ъ] торгох[ъ], боуд[ь] где оу нашей земли, не надобѣ нигде мыта дати, лише [тамъ], где коупит[ь]; и возмет[ь] печат[ь] шт[ъ] мытника. Я оу которомь торгоу имет[ь] коупити, там[ъ] имет[ь] давати шт[ъ] скота wдин[ъ] грош[ь], а шт[ъ] десѧт[ь] швець wдин[ъ] грош[ь], шт[ъ] десѧт[ь] свинїй wдин[ъ] грош[ь], шт[ъ] сто кожи скотїихь десѧт[ь] грош[и], шт[ъ] сто кожи шгнѣчих[ъ] wдин[ъ] грош[ь], шт[ъ] сто кожи [овчїих]ъ соуранных[ъ] два грош[и]; та идоуть на головное мыто, на Сочавѫ. Я тото мыто татарское, що было оустановлено оу Биломгородѣ, а мы тото мыто Ливовчаном[ъ] шtпоустили, абы не давали ни пиназа, хотѣ шт[ъ] тисѧч[ь] коп[ъ], хотѧ боуд[ь] там[ъ] татарскїй царевич[ь], хотѧ не боудь. Я оу Серетском[ь] торъгоу шт[ъ] крамных[ъ] абы сѧ платило шт[ъ] гривны по три гроши, яко и выше пишем[ъ]. Я штоколи идет[ь] ис[ъ] нашей земли черес[ъ] Сочавоу на Серет[ъ], то колко мыта давали оу Сочавѣ, того половина имають давати оу Серетѣ — шт[ъ] оусего, и шт[ъ] кож[и], и шт[ъ] волны, и шт[ъ] швчин[ы]; то ес[ть] мыто серецкое. Я оу Черновци шт[ъ] фѫрманского воза мыто четири грош[и], а шт[ъ] wрменского воза шесть грош[и], шт[ъ] скотины wдин[ъ] грош[ь], шт[ъ] десѧт[ь] свинїй wдин[ъ] грош[ь], а шт[ъ] коней а либо шт[ъ] кобыл[ъ] по два гроши. Я на перевози шт[ъ] воза, илї шт[ъ] немецких[ъ], илї шт[ъ] wрменских[ъ], по четири гроши; але коли имѫт[ь] возити поромомь. Я коли воудет[ь] лед[ъ], а либо имѫт[ь] хо, дити оу брод[ъ], тогды [на] перевози ни гроша да не дадѫт[ь]; [и] то ес[ть] мыто черновское. Я оу Черновцех[ъ] возы не трясти, але коупець абы дал[ъ] свое право, аже не имает ь заповѣданы товарь на своемь вози: коуници, серебро, воскь, а либо кони добры земскїи. Я имает[ь] сѧ поставити цина соукноу оу Сочавѣ, яко во Лковѣ. Я Ливовчане, що имоут[ь] ходити до Брайлова, а либо до Кїлїи по рыбѫ, на крайнем[ь] мыти оу Бакови, а либо оу Берлади имает[ь] давати мыто шт[ъ] гривны по полтора гроша; а шт[ъ] воза рыбоу не занимати. Я там[ъ] возмет[ь] печат[ь], та прїидет[ь] слободно до Сочавы, та дасть головное мыто оу Сочавѣ шт[ъ] гривны по три гроши; а шт[ъ] воза рыбы не брати. Я на Серети имѫт[ь] давати шт[ъ] гривны по полтора гроша; а рыбы шт[ъ] воза не брати.

Я оу Черновци мыто шт[ъ] воза, шако єст[ь] оуставлено; а рыбы не брати. Я коли Ливовчане привезоуть соукна, а либо боуд[ь] какїй товарь, а оу них[ъ] никто гвалтом[ь] ни шдин[ъ] локот[ь] без[ъ] пинязей и без[ъ] их[ъ] коли абы не могль оузяти — ни мытникъ, ани боярин[ъ], ани мы сами. Я коли боудет[ь] намь надоби илї соукно, илї инаа торговла, илї много илї мало, а мы, а либо наши мытници абы торговали и, заплатоу дилавши, (и) надобное оузяли. Я Ливовчане, цо имоут[ь] сами пріносити серебро же[же]ное шт[ъ] Оугор[ъ], шт[ъ] того серебра, боудет[ь] ли нам[ъ] надоби, а мы абыхом[ъ] коупили готовыми пинязми; а што встанет[ь], то имь слободно вывезти ис[ъ] земли. Я моунтїнскїй воскь и оугорскїй имь слободно ис[ъ] земли вывезти. Я мыто оу Баковѣ, а либо оу Брладѣ, а либо оу Бани шдин[ъ] грош[ь], а оу Сочавѣ шт[ъ] камена шдин[ъ] грош[ь], а оу Серети шт[ъ] камена шдин[ъ] грош[ь]. Я оугорскїи коуници слободно имь вывозити, а мыто имоут[ь] платити на крайнемь мыти оу Бани, а либо оу Баковѣ шт[ъ] гривны полтора гроша, а сочавское мыто шт[ъ] гривны по три гроши, а оу Серети шт[ъ] гривны полтора гроша. Я шт[ъ] тых[ъ] коуниц[ъ], боудет[ь] ли намь надоби, а мы коупим[ъ] за готовы; а встанокъ слободно имь вывезти. Я ешче есми дали Ливовчаном[ъ], абы держали соби шдин[ъ] домь торговским[ь] шбычаемь оу Сочавѣ. Але оу томь домѣ абы корчмы не держали, ани шатки, ани бровара. Я пак[ъ] ли бы хотил[ъ] держати тоты рѣчи тот[ъ], цо иметь жити оу том[ь] домѣ, а ш[ъ] абы тагноул[ъ] ис[ъ] мистомь ш оусих[ъ] рѣчех[ъ]. Я то есмо оучинили коупцемь Ливовчаномь господара нашего, короля полского, роуской оусей земли и подолской. Я то мы, што есмо выше писали, слюбѣмь имь вѣчно здержати и пополнити без[ъ] лести и без[ъ] хитрости на вѣки вѣчныа — мы и наши намѣстники — николи непороушено, при нашей чти и при нашей вѣрѣ, подлоут[ъ] хр[є]стїанского права. Я на то свѣдкове, найвышаа рада королевскаа: пан[ъ] Миколай Предбор[ъ] [и] пан[ъ] Соудомирскїй, што был[ъ] тыми часы оу нас[ъ] оу посолствѣ шт[ъ] нашего пана, шт[ъ] короля, и наши панове и рада молдавскаа: пан[ъ] Доума Браевич[ь]; пан[ъ] Станчоул[ъ]; пан[ъ] Петрь, канцлирь; пан[ъ] Байчан[ъ]; пан[ъ] Вана Пынтичь; пан[ъ] Косте Данович[ь]; пан[ъ] Козма Шандрович[ь]; пан[ъ] Шикорь, дворникъ; пан[ъ] Петрь, пръкалабь; пан[ъ] Данчоуль, пръкалабь: пан[ъ] Микоуло, постелник[ъ] — и пакь панове и радци ливовскїи, што тыми часы оу нас[ъ] были и с[ъ] нами тотѣ рѣчь еднали, на имѣ: пан[ъ] Билик[ъ]; пан[ъ] Фридрих[ъ]; пан[ъ] Никел[ь] Явник[ъ]; пан[ъ] Юнь пан[ъ] Цорим[ъ] Баркь; пан[ъ] Прокоп[ъ]; пан[ъ] Коунцѣ; пан[ъ] Мартин[ъ] Боурѣ; пан[ъ] Каспарь; пан[ъ] Миско, писарь. Я на болшее потвырждение томѣ оусемѣ, выше писанномѣ, вѣлѣли есми нашемѣ вѣрномѣ паноу Петрѣ, логофетоу, писати и печат[ь] нашоу привѣсити к[ъ] томѣ нашемѣ листоу. Пис[алъ] Тадорь Продановичь оу Сочавѣ в[ъ] лѣт[о] ѕ̃ц̃ѯ̃д, м[ѣ]с[а]ца юн[їа] к̃д. ден[ь].

Z łaski bożej, my Piotr, wojewoda i hospodar ziemi mołdawskiej, czynimy jawnie tym listem naszym [2]) wszystkim, ktokolwiek na ten list popatrzy lub go usłyszy podczas czytania, i gdzie tego komukolwiek potrzeba będzie, iż stanęli przed nami nasi przyjaciele, mieszczanie lwowscy, i przynieśli wielki przywilej, który mają od ojca naszego, Aleksandra wojewody, i prosili nas, abyśmy im ulżyli myta według tego, jak takowe ustanowione zostały dla nich w tym właśnie starym przywileju. I oto my, poradziwszy się z naszymi pany i z naszą radą, pozostawiliśmy ich przy tem prawie i postanowili, by kupcy ich handlowali [dosłownie: chodzili] w ziemi naszej z taką samą, jak dotąd swobodą, a myta, co płacić mają od towaru swego, by składali i nadal następującym obyczajem: Przedewszystkiem, gdy zaczniemy od miejsca, gdzie jest myto główne, obowiązani są kupcy lwowscy na składzie w Suczawie płacić od sukna, od każdej grzywny onegoż, groszy po trzy. A od kramnych rzeczy, do których zaliczają się rozmaite towary, jako to: płótno, aksamity, sukno napoczęte, noże, nogawice, kosy, pasy i tym podobne drobiazgi, które zowią się rzeczami kramnemi, od tego, od wszystkiego płacić mają na mycie w Serecie także groszy po trzy od grzywny. A gdy zakupią towar tatarski [t. j. turecki] w Suczawie, a mianowicie: jedwab, pieprz, kamchy, tebenki, kadzidło, kwas grecki, lub imbir, to wtedy aby płacili tamże [t. j. na głównem mycie w Suczawie] również groszy po trzy od grzywny. A gdy zakupią towar tatarski w innych miastach naszych, to wtedy płacą tam, gdzie go kupią, groszy po dwa od grzywny, a zaś na głównem mycie w Suczawie zawsze jeszcze groszy po trzy od grzywny, i wolno im sprzedać go, komu zechcą. A co się tyczy litewskiego płótna i niemieckiego, to ono zalicza się do kramnych rzeczy, i kupcy lwowscy płacą od niego w Serecie groszy po trzy od grzywny. A kto idzie do Lwowa, płaci na głównem mycie w Suczawie od sztuki bydlęcia jeden grosz, od dziesięciorga świń jeden grosz, od dziesięciorga owiec jeden grosz, od klaczy sześć groszy, od każdego konia także sześć groszy, od setki bielic jeden grosz, od setki lisich skór dziesięć groszy, od setki owczyn siwego koloru cztery grosze, od setki skór jagnięcych dwa grosze, od setki skór bydlęcych piętnaście groszy; i to jest myto suczawskie. A kto idzie do tatarskiej [tureckiej] ziemi, płaci od dwunastu kantarów wagi w Suczawie jeden rubel srebra, w Jassach trzydzieści groszy, w Łapusznem [3]) także trzydzieści groszy, a w Białymgrodzie pół rubla srebra. Ktoby zaś nie szedł na Białygród, winien jest myto białogrodzkie [t. j. to samo, co uiścić miał w Białymgrodzie] zapłacić w Łapusznem. A w Tyginie nie płaci się odtąd żadnego myta. A na stróżów daje się od każdego woza po dwanaście groszy. A ktoby chciał popędzić bydło do Tatarów [Turków], płaci na głównem mycie w Suczawie od każdej sztuki bydła cztery grosze, w Jassach dwa grosze i w Łapusznem dwa grosze; a od sta owiec w Suczawie sześćdziesiąt groszy, w Jassach trzydzieści groszy i w Łapusznem trzydzieści groszy. A co się tyczy myta, które było przedtem w Tyginie [4]), rozporządziliśmy, ażeby tam nie płacić odtąd ani grosza, lecz by myto owo było odtąd w Łapusznem. I to jest w szczególności myto, postanowione dla tych, co idą do Tatarów. A postawy sukna winni są kupcy lwowscy pozbywać na składzie w Suczawie, albowiem w innych podległych nam miastach nie mają i tak prawa wystawiać go na sprzedaż. Ale z pieniędzmi, uzyskanymi z tej sprzedaży, wolno im handlować po wszystkich naszych miastach mołdawskich i kupować, cokolwiek się im podobać będzie. A do Węgier i do Basarabów wolno im wywozić sukna bez wszelkiej z naszej strony przeszkody. Kto atoli powiezie sukno swe do Basarabów, winien jest zapłacić na głównem mycie w Suczawie trzy grosze, a na granicy w Bakowie dwa grosze od grzywny. A za to, co przywiezie

z Basarabów, osobliwie zaś za pieprz, za bawełnę i tym podobne rzeczy płaci w Bakowie od 12 kantarów wagi pół rubla srebra, a na głównem mycie w Suczawie od 12 kantarów wagi jeden rubel srebra. Ktoby zaś powieźć chciał sukno swe do Bystrzycy i w ogóle do Węgier, płaci w Suczawie jak zwykle po trzy grosze od grzywny, w Bani po półtora i w Mołdawicy po półtora grosza od grzywny. A powracając z Węgier, płaci w Mołdawicy po dwa grosze od terchu i w Bani po dwa grosze od terchu. Ktoby zaś powiózł sukno swe do Braszowa, płaci na głównem mycie w Suczawie po trzy grosze od grzywny, w Bakowie po półtora i w Totruszy po półtora grosza od grzywny. A z powrotem z Braszowa płacą [kupcy lwowscy] w Totruszy po dwa grosze i w Bakowie po dwa grosze od terchu. A co się tyczy koni [chowu krajowego], to kupcy lwowscy etc. wywozić je mogą bez przeszkody, lecz tylko te, co po trzy grzywny [5]); a konie węgierskie nawet i te, co po sto złotych od sztuki. A w miejscu, gdzie je zakupią, płacą od każdego konia po trzy grosze, w Suczawie po sześć groszy, w Serecie po dwa grosze i w Czerniowcach po dwa grosze od sztuki. Ktoby zaś poprowadził konie swoje, albo też klacze [nie do Lwowa, lecz] do Kamieńca podolskiego, obowiązany jest to samo, co należało zapłacić w Serecie, uiścić w Dorohuniu, a zaś to, co należało zapłacić w Czerniowcach, uiścić w Chocimie. I rozumie się samo przez się, iż myto od klaczy jest takie same, jak od koni. A kto zakupi bydło, lub też barany bądź to w Bakowie, bądź w Romanowie, bądź w Bani, bądź w Niemczy, bądź w innych podwładnych nam miastach, ten nie potrzebuje nigdzie płacić myta, tylko tam, gdzie je kupił. W tym ostatnim wypadku dobrze jest atoli, gdy weźmie pieczęć u dotyczącego celnika. A w miejscu, gdzie je kupi, obowiązany jest zapłacić od sztuki bydła jeden grosz, od dziesięciorga owiec jeden grosz, od dziesięciorga świń jeden grosz, od setki skór bydlęcych dziesięć groszy, od setki skór jagnięcych jeden grosz, od setki skór owczych siwego koloru dwa grosze, i idzie na główne myto suczawskie. A to myto tatarskie, które ustanowione było w Białymgrodzie, podarowaliśmy Lwowianom całkowicie i rozporządzili, by nie płacili tam ani szeląga, a chociażby nawet od kóp tysiąca i bez względu na to, czyli tam będzie pod on czas cesarzewicz tatarski, czyli go nie będzie. A w Serecie od towarów kramnych aby płaciło się i nadal, jak wzmiankowaliśmy powyżej, po trzy grosze od grzywny. A cokolwiek z ziemi naszej przechodzi przez Suczawę na Seret, to połowę tego, co dawali w Suczawie, obowiązani są płacić kupcy lwowscy i w Serecie — od wszystkiego, i od skór, i od wełny, i od owczyn; to jest myto sereckie. A w Czerniowcach [6]) wynosi myto od furmańskiego [czyli niemieckiego] wozu cztery grosze, od ormiańskiego sześć groszy, od każdej sztuki bydła jeden grosz, od dziesięciorga świń jeden grosz, a od koni, a równie też od klaczy po dwa grosze od sztuki. A na przewozach płaci się od niemieckich wozów zarówno, jako też ormiańskich po cztery grosze; lecz tylko wtedy, jeżeli przewóz odbywa się za pomocą promu. Gdy atoli stanie lód na rzece, lub przejechać można w bród, to wtedy nie daje się na przewozy ani grosza; i to jest myto czerniowieckie. A w Czerniowcach wozów nie przetrząsać, lecz wystarczy, gdy kupiec da porękę, iż nie posiada na swym wozie towaru, mającego być zapowiadanym, a mianowicie: kuny, srebro, wosk i konie dobre chowu krajowego. A cena sukna ma ustanawiać się w Suczawie taka sama, jak we Lwowie. A Lwowianie, co zechcą pójść po rybę do Braiłowa, lub do Kilii [7]), płacą na granicznem mycie w Bakowie, a względnie w Berładzie po półtora grosza od grzywny; a ryby za myto od wozu nie zatrzymywać [8]) A tam wziąwszy pieczęć u celnika, idą swobodnie [nie płacąc żadnych dalszych myt] aż do Suczawy. A na głównem mycie w Sucza-

wie [9]) dają po trzy grosze od grzywny; a ryby za myto od wozu nie zabierać. A w Serecie dają od grzywny po półtora grosza; a ryby za myto od wozu nie zabierać. A w Czerniowcach płacą i od wozu z rybą takie same myto, jak od każdego innego wozu; a ryby nie zabierać. A gdy Lwowianie przywiozą sukno ze sobą, lub jaki bądź towar, to aby nikt nie śmiał przemocą, bez pieniędzy i bez ich woli, wziąść ani jednego łokcia u nich, ani celnik, ani bojarzyn, ani nawet my sami. A gdy nam będzie potrzeba albo sukna, albo jakiego innego towaru, w większej lub też w mniejszej ilości, to wtedy obowiązani jesteśmy, a względnie celnicy nasi wytargować je u nich i, dawszy zapłatę, wziąść to, co potrzeba. Równie też i srebro topione, które Lwowianie sami przywiozą z Węgier ze sobą, gdy nam go będzie potrzeba, mamy prawo zakupić u nich za pieniądze gotowe; a co zostanie, wolno im wywieźć z kraju. A muntański wosk i węgierski wolno im także wywieźć z kraju, z tem wszelako zastrzeżeniem, że na granicznem mycie w Bakowie, a względnie w Berładzie albo też w Bani zapłacą po jednym groszu od kamienia, w Suczawie także po jednym groszu od kamienia i w Serecie po jednym groszu. A kuny węgierskie wywożone być mogą z kraju pod warunkiem, że na granicznem mycie w Bani, a względnie w Bakowie zapłacą kupcy lwowscy etc. po półtora grosza od grzywny, w Suczawie po trzy grosze od grzywny i w Serecie po półtora grosza od grzywny. Ale i te kuny, gdy nam będą potrzebne, mamy prawo kupić u nich za gotowe pieniądze, tak że wywozić im wolno właściwie tylko to, co zostanie. A oprócz tego pozwoliliśmy Lwowianom, by obyczajem kupieckim utrzymywali sobie własny dom w Suczawie, z tem atoli zastrzeżeniem, by w domu tym nie zakładali ani wyszynku, ani jatek, ani też browaru. Gdyby jednakowoż ten, co będzie zawiadywał domem owym zechciał mimo to utrzymywać wymienione tu rzeczy, to niechaj układa się o nie z miastem. A uczyniliśmy to przedewszystkiem dla kupców lwowskich, jako dla poddanych hospodara naszego i króla polskiego, tudzież dla kupców całej ruskiej ziemi i podolskiej. A wszystko to, cośmy wyszczególnili powyżej, ślubujemy dochować im wiecznie i dopełnić bez podstępu i chytrości wszelkiej na wieki wieczne — my i nasi potomkowie — i nienaruszyć tego nigdy, przy naszej czci i wierze, podług św. chrześciańskiego prawa. A świadkami tego byli: najwyższa rada królewska, panowie Mikołaj Predbor i Sędomirski, co byli tymi czasy u nas w poselstwie od naszego pana i króla; tudzież nasi panowie, rada mołdawska, a mianowicie: pan Duma Brajewicz, pan Stanczuł, pan Piotr kanclerz [10]), pan Bajczan, pan Wana Pynticz, pan Koste [Konstanty] Danowicz, pan Koźma Szandrowicz, pan Szczybor dwornik, pan Piotr pyrkałab [11]), pan Danczuł pyrkałab, pan Mikołaj postelnik [12]), i nareszcie panowie i radcy lwowscy, co tymi czasy przebywali u nas i sprawę tę umawiali z nami, na imię: pan Bilik, pan Fridrich, pan Nikel Abrik, pan Juń, pan Corim Bark, pan Prokop, pan Kuncc, pan Martin Bure, pan Kaspar, pan Misko pisarz. A na tem większe potwierdzenie tego wszystkiego, co tu napisano, nakazaliśmy naszemu wiernemu logotecie [13]) Piotrowi wystawić list ten i pieczęć naszą [14]) przywiesić do niego. Pisał zaś Teodor Prodanowicz, w Suczawie w lecie 6964, w miesiącu czerwcu, dnia 29.

[1]) Dokument ten pisany jest na pergaminie 62 centymetrów szerokim, a 40½ centymetrów wysokim; pisany skoropisem; kolor atramentu ciemno-niebieski; pieczęć wielka, państwowa, z napisem następującej treści: **ПЄТРЪ ВѠЄВѠДЯ ГОСПОДАРЬ ЗЄМЛИ МОЛДАВСКОЙ.**

[2]) Dokument ten nie był dotychczas nigdzie drukowany, gdyż Haždeu z powodów, nie znanych nam bliżej, dał w Archiwie swojem pierwszeństwo młodszemu o cztery lata dokumentowi księcia Szczepana Wielkiego z 1460 roku.

[3]) Łapuszno, według Mirona Kostyna l. c. Łopuszna, po rum. Lăpuşna, niegdyś główne miasto powiatu łopuszniańskiego, znajduje się obecnie w Besarabii rossyjskiej nad rzeką tego samego imienia, poboczną Prutu.

[4]) W księdze Bolszoj Czerteż (Книга, глаголемая Большой Чертежъ), ułożonej z polecenia rządu rossyjskiego w roku 1599, a wydanej w Moskwie 1849 r., opisuje się położenie miasta Tyginy w następujący sposób: А отъ устя Бога рѣки 90 верстъ пала въ Черное море рѣка Нѣстръ, а на Нѣстрѣ градъ Нарока отъ устя 130 верстъ, а ниже Нароки 20 верстъ Орыга, а ниже Орыги 20 верстъ градъ Тегинья — A od ujścia rzeki Boha wiorst 90 wpada rzeka Dniestr do Czarnego morza, a nad rzeką Dniestrem leży miasto Naroka (recte Soroka) wiorst 130 od ujścia a poniżej Naroki wiorst 20 miasto Oryga, a poniżej Orygi dalszych wiorst 20 miasto Tygina. Gdy atoli na mapie Mołdawii, ułożonej przez Reichersdorfera i wydanej pierwszy raz we Wiedniu 1541 roku, a następnie w Skarbnicy pomników historycznych (Tesaurŭ de monumente istorice pentru România, Bucurescĭ, 1862—64) uczonego Papiŭ t. III, p. 134, tak miasto Tygina, jakoteż i wszystkie inne wspomniane tu miasta w takim samym wymieniają się porządku i z takiemi samemi właściwościami w pisowni, co w Czerteżu wymienionym wyżej (z wyjątkiem prawidłowego Sroca=Soroka), to nie pozostaje nic innego, jak przypuścić: albo, że autorowi Czerteżu praca Reichersdorfera, jako starsza wiekiem, jeźli nie w oryginale łacińskim, to przynajmniej w tłómaczeniu słowiańskiem, dobrze znaną być musiała, albo, że autor ten korzystał z jednych i tych samych, co Reichersdorfer, obecnie zaginionych już, lub nie odszukanych jeszcze źródeł. W każdym razie zdaje się być rzeczą pewną, że nauki geograficzne były i we wschodnich częściach Europy (Porów. Lelewela Geographie de moyen âge, Bruxelles, 1852) zawsze z wielkiem pielęgnowane zamiłowaniem, a częstokroć, jak wskazuje miejsce przytoczone, ze zdumiewającą nawet dokładnością.

[5]) To znaczy: co nie droższe nad trzy grzywny, czyli od jednej do trzech grzywien włącznie.

[6]) Czerniowce, od małoruskiego **Чернôвцй** nazywają się w kronice putneńskiej (Ob. notę 12) znacznie poprawniej po polsku: Czarnowcami, a powiat czerniowiecki — czarnowieckim.

[7]) Kilia, po rum. Chilia, miasto nad dolnym Dunajem, niedaleko ujść jego.

[8]) Miejsce to jest nader ważne o tyle, że tłómaczy nam niejako dotyczące miejsca w dokumentach Aleksandra i Szczepana starszego.

[9]) Przy określeniu poszczególnych miast rumuńskich, wzmiankowanych tak w dokumencie tym, jakoteż w dokum. poprzednich, trzymaliśmy się przeważnie mapy Filipeska i Parteniego, wyd. pod następującym tytułem: Charta principateloru unite alŭ Românieĭ cu circumvecinele ţerrĭ: Banatul, Transilvania, Bucovina şi Bassarabia, red. de Georgie Filipescu-Dubăŭ şi Antonŭ Parteni-Antoninu etc. Ktoby zaś interesował się dokładniej stosunkami Mołdawii i Multan (w najszerszem tego słowa znaczeniu), temu polecamy w szczególności Frundeska, Dicţionarŭ topograficŭ şi statisticŭ allu Românieĭ, Bucurescĭ, 1872; Marienburga, Zur Berichtigung einiger alturkundlichen

Örtlichkeitsbenenungen, w Archiwie d. Vereins für Siebenbürg. Landeskunde N. F. t. IX., Kronstadt, 1871; Zaszczuka, Этнографія Бессарабской области, w Zapiskach odeskiego towarzystwa historyi i starożytności (Записки одесскаго общества исторіи и древностей) t. V., Odcssa, 1863; Acknera, Die Colonien der Römer in Dacien, Wien, 1857; Freuenfelda, Siebenbürgens geograph. Lexicon, Wien, 1839; Wolfa, Beschreibung des Fürstenthums Moldau, Hermanstadt, 1805; Windischa, Geographie des Fürstenth. Siebenbürgen, Pressburg, 1790; Rajcevicha, Osservazioni storichi, natural. e polit. intorno la Valachia et Moldavia, Napoli, 1788, po niem. w przekładzie Hofstettera, Wien, 1789; Kantemira, Beschreibung der Moldau, Leipzig 1771. i t. d. Ze starszych opisów i relacyi ważną jest przedewszystkiem praca Reichesdorfera, która pod tytułem: Chronographia Moldaviae pojawiła się pierwszy raz apud Singrenium, Viennae, 1541, a następnie pod tytułem: Transsylvaniae ac Moldaviae descriptio w Kolonii, 1595 roku i nareszcie jeszcze raz, jak rzekliśmy w n. 4, w Skarbnicy A. J. Papiŭ, w Bukareszcie, 1864 r.; ważną jest następnie relacya archidyakona Pawła Aleppa z roku 1650—60, wydana pierwszy raz przez Belfoura w The travels of Macarius, patriarch of Antioch, London, 1836; tudzież Mirona Kostyna, Opisanie ziemi mołdawskiej i multańskiej z roku 1864, wyd. w Pismach hr. Józ. Dun. Borkowskiego, Lwów, 1856. l. s. c.; także Kroniki putneńskiej dodatek geograficzno-statystyczny z roku 1566, wyd. w Archiva istoricá Haždeua t. III. pag. 14. i nakoniec niektóre ustępy, znajdujące się w Gwiliberta de Lannoy podróżach po wschodzie — Voyages et ambassades de messire Guillebert de Lannoy en 1399—1450, Mons, 1840 — i zakomunikowane przez Haždeua w tymże Archiwie, t. I. część 1. str. 129 sqq.

[10]) Kanclerz, także logoteta wielki, był według Mirona Kostyna najwyższym urzędnikiem państwa, zajmującym pierwsze po księciu miejsce w senacie. „Tego officium — mówi Miron Kostyn we wzmiankowanym powyżej Porządku senat. i ziem. urzędów l. c. pag. 269 — jest te, że pieczęć wielka przy nim być ma, privilegia podpisuje i decreta także z dywanów hospodarskich etc. Do niego się zsyłają sądy o dobra szlacheckie dziedziczne, do niego należy także kopcy rozgraniczenia dzielić ad aequalitatem, gdzie, jeżeli nie sam swoją osobą będzie, tedy zsyła logoteta wtórego, albo kogo innego, swego wiernego. Wszystka szlachta ziemska, nomine kurtany, pod jego directią są. Insygnie urzędu swego nosi: laskę zieloną w kostkach malowanych złocisto-żółtych.“

[11]) Pyrkałab, po rum. párkálab, znaczył (jak wspomnieliśmy o tem w dokum. * II. n. 34) tyle, co starosta-kasztelan w Polsce; a co się tyczy nazwy, to wzięta jest według Miklosicza, Fremdwörter, 47. od magy. porkolab, które ze swej strony powstało ze średnioniem. burcgrave (obecnie burggraf), po czesku purkrabě, po polsku burgrabia itd.

[12]) Postelnik, po rum. postelnicŭ, znaczył według Porządku senat. i ziem. urzędów l. c. pag. 270 to samo, co marszałek i miał nazwę swoję jakoby od tego, że wolno mu było wnijść, choćby hospodar jeszcze nie był ubrany, i choćby nie był zawołany. „Marszałek — czytamy w Porządku tymże dalej — idzie przed hospodarem ze srebną laską, zupełnie okowaną. Sądzi dwór wszystek hospodarski: aprodów, kursarów (według kroniki putneńskiej — usarów, czyli komorników) i Turków, a dla tego powinien postelnik i język turecki umieć. Pyrkalabstwo jaskie do jego laski należy“.

[13]) Co się tyczy urzędów dworskich i państwowych w Mołdawii, to najdawniejsze szczegóły o przedmiocie tym znajdują się w tak zwanej kronice putneńskiej, ułożonej w latach 1466—1552 w klasztorze Putnie w języku rumuńskim, a następnie przełożonej na język polski i z przyczynkami o zdarzeniach między 1552 a 1566 wydanej (po raz pierwszy pojawiła się kronika ta, ale z bardzo znacznemi myłkami, według manuskryptu Adama Naruszewicza, w Starożytnej bibliotece pisarzy polskich, Warszawa 1843—44; 2 wyd. 1854—55) w Archiva istorică Hażdeua t. III. pag. 1—34; znajdują się także, tylko znacznie obszerniejsze, w roczniku Grzegorza Urekii, wydanym w Latopisach ziemi mołdawskiej (**Лѣтописиціле цѣрїи Молдовїи**) t. I. pag. 104—105, i nareszcie w wzmiankowanym kilkakrotnie Porządku senat. i ziem. urzędów Mirona Kostyna l. c. pag. 269—273. Niektóre ciekawe szczegóły o tymże przedmiocie i w ogóle o sprawach domowych Mołdawii i Multan w latach 1659—1660, podane są także w sprawozdaniu arabskiem archidyakona Pawła Alepa do ówczesnego patryarchy antyochijskiego, ogłoszonem pierwszy raz, jak rzekliśmy powyżej w nocie [9]), w tłómaczeniu angielskiem Belfoura w dziele: The Travels of Macarius etc., a drugi raz w tłómaczeniu rumuńskiem Hażdeua, w Archiva istorică t. I, część 2. str. 59—111 (75—76); tudzież, najobszerniej, w Kantemira, Beschreibung der Moldau pag. 186—208; w Fotina, Ἱστορία τῆς παλαῖ Δακίας, wydanej ponownie przez Jerzego Siona pod tytułem: Istoriă generala a Dacieĭ saŭ a Transilvanieĭ, ţerrei Muntenescĭ şi a Moldovieĭ de Dionisiu Fotino, Bucurescĭ, 1859 t. III. 252—311; także w Wenelina **Влахо-болгарскія граматы**, pag. 191—201 i w wielu innych, mniej lub więcej znanych dziełach.

[14]) Ob. notę 1.

* VIII.

W Suczawie 1460 r.

Książe mołdawski Szczepan [1]), z przydomkiem Wielki, poręcza kupcom lwowskim, tudzież kupcom innych miast ziemi ruskiej i podolskiej te same prawa i wolności handlowe, co poprzednik jego Piotr, z tą jednakże różnicą, że myto w Tyginie, które zniesione zostało przez Piotra, przywraca ponownie [2]).

М[н]л[о]стїю в[о]жїею, мы Стефанъ, воєвода и г[о]сп[о]д[а]ръ земли молдавской, чиним[ъ] знаменито нс[ъ] тым[ь] то нашим[ь] листом[ь] въсѣм[ъ], кто на тот[ъ] лист[ъ] оузрит[ь] etc. [słowo w słowo jak w dokumencie Nr. *VII.], **ѡже пришли перед[ъ] нас[ъ] наши прїятелове, боургаре ливовскии**[3]), **и принесли привилїе великое, що имают[ь]**

30b

шт[ъ] оуйка нашего, покойника Стефана воеводи, и шт[ъ] оусих[ъ] наших[ъ] предковъ, и просили нас[ъ], абыхом[ъ] имъ мыта полехчили, якоже им[ъ] стоит[ь] оу том[ь][5]) старом[ь] привиліи. Ино мы, дорадившися ис[ъ] нашими паны и радою, и лишили есмы их[ъ] на том[ь] правѣ и потвердили есмо им[ъ] того права, как[ъ] мают[ь] ходити по нашей земли их[ъ] коупци слободно и доброволно, и которым[ь] шбычаемь имают[ь] мыта платити шт[ъ] своего товара[5]). Почепши, где єст[ь] головное мыто, на складѣ оу Сучавѣ, [имають платити] шт[ъ] соукна, шт[ъ] гривноу, три гроши. А шт[ъ] крамных[ъ] рѣчей, що соут[ь] розмаити рѣчи, почепши: полотно литовское и кросенское и моудрое, и шт[ъ] бархатѫ, и шт[ъ] початого соукна, и шт[ъ] ногавици, и шт[ъ] харса, и шт[ъ] ножи, и шт[ъ] коси, и шт[ъ] серпи, циновии рач[и], миси, конвици, пояси, покочини, цивкы, шафран[ъ], шапки, плоужная железа, корди, мечи и шт[ъ] иншии рѣчи дровных[ъ], що[ь] ко крамоу слоухают[ь], а шт[ъ] того, шт[ъ] оусего, щобы платили оу Серети мыто шт[ъ] гривноу три гроши. А коли имоут[ь] коупити татарский товаръ, или заморскїй оу Сучавѣ: или шолкоу, и[ли] перець, и[ли] камхи, и[ли] тебенки, и[ли] темиан[ъ], или грецькы кфас[ъ], или инбир[ъ], (или перець), а шни абы платили шт[ъ] гривноу три гроши мыто. А коли имоут[ь] коупити татарский товар[ъ] оу иных[ъ] тръгох[ъ] наших[ъ], а шни имоут[ь] там[ъ] давати, где коупат[ь], шт[ъ] гривны три гроши; та абы товаръ смил[ъ] продати комоу любит[ь]. А кто идет[ь] до Львова, на головном[ъ] мытѣ оу Сучавѣ шт[ъ] скотыны а̄ грош[ь], шт[ъ] десат[ь] свини а̄ грош[ь] etc. А кто идетъ до татарской стороны, шт[ъ] двандесат[е] кантари, що сѣ важит[ь], оу Сучавѣ шдин[ъ] роубли сребра, оу Искром[ь] тръгоу л̄ гроши, а оу Лапоушном[ъ] л̄ гроши, а оу Биломъгородѣ пол[ъ] роубла серебра. А кто не идетъ до Белогородъ, а шн[ъ] абы дал[ъ] оу Лапоушноу мыто былогородское etc. А оу Тегинїе (да платѣт[ь]), как[ъ] же исперва платили мыто, тым[ь]же обычаем[ь] и тепер[ъ] имаютъ платити etc. А до Оутор[ъ] и до Басарабъ и до Келию и до Тоурков[ъ][6]) волно имъ вывести соукна etc. А кто иметъ повезти соукно до Быстрици и до Оуторъ, оу Сучавѣ шт[ъ] гривны три гроши, оу Бани шт[ъ] гривны полфтора гроша, а оу Молдавици тыж[ь] полфтора гроша шт[ъ] гривны etc. А на перевозы шт[ъ] воза, или шт[ъ] немецкых[ъ], или шрменских[ъ] по четыри гроши; але коли имоут[ь] возыты поромом[ь]. А коли бѫдет[ь] ледъ, илї имоут[ь] ходити оу брод[ъ], тогди перевоза ни гроша да не дадоутъ etc. А ешче есми дали Ливовчаном[ъ], абы держали собы шдин[ъ] дом[ъ] торговским[ь] шбычаемь оу Сочавѣ; але оу том[ь] домѫ абы корчмѫ не держали, ани шатки, ани бровара. А пак[ъ] ли бы хотил[ъ] держати тоты рѣчи тот[ъ], що имет[ь] жити оу том[ь] домоу, а шн[ъ] абы тѣгноул[ъ] ис[ъ] мистомь ш оусих[ъ] рѣчех[ъ]. А то есмы оучинили коупцем[ь] Ливовчаном[ъ] господара нашего, короля полского, роуской оусей земли и подолской. А то мы, што есмо вам[ъ] писали, слюбѫемъ им[ъ] вѣчно здержати и пополнити без[ъ] лѣсти и без[ъ] хитрости на вѣкы — мы и нашы намѣсныкы, николи непороушено, при нашей чти и прї нашей вѣрѣ, подлоуг[ъ] хр[и]стїанского права. А на то свѣдкове: наш[ь] митрополит[ъ] и рада королевскаа: пан[ъ]

Халєцкый и пан[ъ] Баговскый, цю оу том[ь] часоу былы оу нас[ъ] оу посолствѣ шт[ъ] нашего пана, шт[ъ] кролѣ, и наши панове и рада молдавскаѧ: пан[ъ] Доума Браєвич[ь]; пан[ъ] Станчюл[ъ]; пан[ъ] Блайкоул[ъ]; пан[ъ] Гоѧн[ъ], дворник[ъ]; пан[ъ] Хотко Шиворъ; пан[ъ] Костє Дановичь[ь]; панъ Томѣ Киндє; пан[ъ] Мик[ъ] Крал[ь]; пан[ъ] Петр[ъ] Понич[ь]; пан[ъ] Ялб[ъ]; пан[ъ] Лазѧ; пан[ъ] Исана Немецкый; пан[ъ] Стецко Дъмъкоуш[ь]; пан[ъ] Козмица; пан[ъ] Боухт[ъ]; пан[ъ] Фетшѡн[ъ][7]); пан[ъ] Сакыш[ь], спатаръ; пан[ъ] Юга, вистиарник[ъ]; пан[ъ] Красниш[ь], постелник[ъ]; пан[ъ] Тадор[ъ], чашник[ъ]; пан[ъ] Збиѧрѣ столник[ъ]; пан[ъ] Ишн[ъ], комис[ъ], и пакъ панове бръгаре и радци ливовскыи, цю тымн часы оу нас[ъ] былн и с[ъ] нами тотѳ рѣчь єдналн, на имѣ: пан[ъ] Климентъ, пан[ъ] Михал[ъ], пан[ъ] Петр[ъ] и пан[ъ] Нимантъ, мис[кый] писаръ. Я на болшєе потверженїє томѳ въсємѳ, выше писанномѳ, велѣлн єсмы нашємѳ вѣрномѳ паноу Доброуловн, логодетоу, писати и печат[ь] нашоу привѣсити к[ъ] семоу листоу нашємоу. Оу Соучавѣ, писа[лъ] Щефѳл[ь] в[ъ] лѣт[о] ѕ̃ц̃ѯ̃н̃, м[ѣ]с[ѧ]ца юл[їѧ] г̃. [дьнь].

Z łaski bożej, my Szczepan, wojewoda i hospodar ziemi mołdawskiej, czynimy jawnie tym listem [8]) naszym wszystkim, ktokolwiek na ten list popatrzy etc., iż stanęli przed nami przyjaciele nasi, mieszczanie lwowscy, i przynieśli wielki przywilej, który mają od wuja naszego, ś. p. Szczepana wojewody i od wszystkich przodków naszych, i prosili nas, abyśmy im ulżyli myta według tego, jak takowe ustanowione zostały dla nich w tym właśnie starym przywileju. I oto my, poradziwszy się z naszymi pány i z naszą radą, pozostawiliśmy ich przy tem prawie i postanowili, by kupcy ich handlowali w ziemi naszej z taką samą jak dotychczas swobodą i wolnością, a myta, które płacić mają od towaru swego, by składali i nadal następującym obyczajem: Przedewszystkiem, gdy zaczniemy od miejsca, gdzie jest myto główne, obowiązani są kupcy lwowscy płacić na składzie w Suczawie od sukna, od każdej grzywny onegoż, groszy po trzy. A od kramnych rzeczy, do których zaliczają się rozmaite towary, jako to: litewskie płótno, krośnieńskie i niemieckie [dosłownie: mądre, czyli delikatne], barchat [9]), sukno napoczęte, nogawice, chars [10]), pokoczyny [11]), cewki [12]), szafran, czapki, płużne żelaza, kordy, miecze i tym podobne drobiazgi, co zaliczają się do kramu — od tego, od wszystkiego aby płacili na mycie w Serecie groszy po trzy od grzywny, A gdy zakupią towar tatarski lub zamorski w Suczawie, a mianowicie: jedwab, pieprz, kamchy, tebenki, kadzidła, kwas grecki, lub imbir, to wtedy aby płacili tamże [t. j. na głównem mycie w Suczawie] również groszy po trzy od grzywny. A gdy zakupią towar tatarski w innych miastach naszych, to wtedy płacą tam, gdzie go kupią, groszy po dwa od grzywny, a na głównem mycie w Suczawie, zawsze jeszcze groszy po trzy od grzywny, i mogą sprzedać towar, komu zechcą. A kto idzie do Lwowa, płaci na głównem mycie w Suczawie od sztuki bydlęcia jeden grosz, od dziesięciorga świń jeden grosz etc. A kto idzie do tatarskiej ziemi, płaci od dwunastu kantarów wagi w Suczawie jeden rubel srebra, w Jassach 30 groszy, w Łapusznem także 30 groszy, a w Białymgrodzie pół rubla srebra etc. Ktoby zaś nie szedł do Białogrodu, ten ażeby dał w Łapusznem myto białogrodzkie. A w Tyginie, jak płacili pierwej myto, tymże obyczajem winni są płacić je i teraz etc. A do Węgier, do Basarabów, do Kilii i do Turków wolno im wywozić sukna

bez przeszkody etc. A kto powiezie sukno do Bystrzycy i w ogóle do Węgier, płaci w Suczawie po trzy grosze od grzywny, i w Bani po półtora i w Mołdawicy po półtora grosza od grzywny etc. A na przewozach płaci się od wozów, czy to niemieckich, czy to ormiańskich, po cztery grosze od każdego; ale tylko wtedy, jeżeli je przewożą za pomocą promu [15]). Gdy atoli stanie lód na rzece, lub przejechać można w bród, to wtedy nie daje się na przewozach ani grosza etc. A oprócz tego pozwoliliśmy Lwowianom, by obyczajem kupieckim utrzymywali sobie własny dom w Suczawie z tem atoli zastrzeżeniem, by w domu tym nie zakładali ani wyszynku, ani jatek, ani też browaru. Gdyby wszakże ten, co będzie zawiadywać domem onym, zechciał mimo to utrzymywać wymienione powyż rzeczy, to niechaj układa się o nie z miastem. A uczyniliśmy to przedewszystkiem dla kupców lwowskich, jako dla poddanych hospodara naszego i króla polskiego, tudzież dla kupców z całej ruskiej ziemi i podolskiej. A wszystko to, co wyszczególniliśmy powyżej, ślubujemy dochować im wiecznie i dopełnić bez wszelkiego podstępu i chytrości na wieki wieczne, my i następcy nasi, i nie naruszyć tego nigdy, przy naszej czci i wierze, według św. chrześciańskiego obyczaju. A świadkami tego byli: nasz metropolita i rada królewska, panowie Chałecki i Bagowski, co w tym czasie byli u nas w poselstwie od naszego pana i króla, i nasi panowie i rada mołdawska, a mianowicie: pan Duma Brajewicz, pan Stanczuł, pan Włajkuł, pan Gojan dwornik, pan Czetko Szczybor, pan Koste Danowicz, pan Tomasz Kinde, pan Mik Kral, pan Piotr Ponicz, pan Alb, pan Łazia, pan Izajasz Niemiecki, pan Domokusz, pan Koźmica, pan Buchta, pan Fetion, pan Sakisz spatar [14]), pan Juga wistyarnik [15]), pan Kraśnisz postelnik, pan Tador czasznik, pan Zbijara stolnik, pan Jan komis [16]), i następnie panowie mieszczanie i radcy lwowscy, co tymi czasy przebywali u nas i sprawę tę umawiali z nami, na imię: pan Kliment, pan Michał, pan Piotr i pan Nimant, pisarz miejski. A na tem większe potwierdzenie tego wszystkiego, co wypisano powyżej, rozkazaliśmy naszemu wiernemu panu logotecie [27]) Dobrułowi wystawić list ten i pieczęć naszą przywiesić do niego. Pisał zaś Szczefuł w Suczawie, w lecie 6968 miesiąca lipca 3 dnia.

[1]) Książe mołdawski Szczepan, z przydomkiem Wielki (Stefan cel Mare), panował według Latopisów ziemi mołdawskiej, t. I. 117—145 (porów. także Archiva istoric. Haždeua t. III. 6—9) od 12 kwietnia 1457 do 2 lipca 1504 roku, a według Engla IV. 2.132, od roku 1458 do 1504.

[2]) Rzecz zastanowienia godna, że książe Szczepan, przywracając myto w Tyginie, nie zniósł w ślad za tem, jakby należało spodziewać się tego, myta, ustanowionego w Łopusznie.

[3]) **Боγргаре лвковскїи** — słowo **боγргаръ**, także **кръгаръ**, pochodzi oczywiście od niem. Bürger (Burg) i znaczy tyle, co mieszczanin; na Multanach, a następnie w Mołdawii (Ob. Mirona Kostyna l. c. pag. 274), używano go wszakże i w znaczeniu łacińskiego scabinus (ławnik), pisano je atoli i wymawiano w tym ostatnim wypadku nie **боγргаръ**, lecz **пръгаръ** = pyrgar.

[4]) Haždeu, w Archiva istor. II. 172, wydrukował mylnie **оγ тєм** i dopuścił się w sporządzonem przez siebie wydaniu (Archiva istoric. II. 171—176) nadto następujących jeszcze myłek; w wierszu 4. wydrukował **л нст, либо** (to ostatnie powtarza się stale) zamiast **лист[ъ], л либо**; w 5. **гдѣ жє** zam. **гдѣ ж[ь]**; w 20. **баркатѫ** zam. **барχатѫ**; w 22. **цинювии рѣч мисни копвици**

zam. цинювии рѧч[и], миси, конвици; w. 23. цивѣси zam. цивкы; w 25. цюж ко крамоу zam. цюж[ь] ко крамоу; w. 36. тот варъ (sic) zam. тот[ъ] товаръ; w. 90. а оу которем zam. а оу которомъ[ъ]; w. 94. а кто кони или кобыли zam. а кто имѣть повести кони или кобыли; w. 182. липше zam. лише; w. 125. але коли имоут[ь] возы ты поромом zam. але коли имѫт[ь] возыты [=возити] поромом[ь]; w. 133. цина коупни zam. цина соукни; w. 147. ава ни ми сами zam. ани ми сами; w. 148. нил много или мало zam. или много или мало; w. 154. сѣѣбрар zam. сребра; w. 174. роускои оусеи земли и полскои zam. роуской оусей земли и подолской; w. 189. вистїарникъ zam. вистиарник[ъ] i t. d. Brak wszelkiej interpunkcyi i opuszczenie tak zwanych tytеł nad literami, oznaczającemi liczby, są także nie dodatnią, lecz ujemną stroną wydawnictwa. Wiersze 155—158 powinny być przestawione następującym porządkiem: 155, 157, 156, 158.

[5]) Zdanie to i zdanie następujące są tak niezgrabnie stylizowane, że przetłómaczyć je dosłownie było rzeczą niemożliwą prawie.

[6]) **И до Кѣлию и до Тоурков[ъ]** — miejsce to oznacza, że Kilia była naówczas pod panowaniem tureckiem.

[7]) **Панъ Фѣтиши[ъ]** — imię to rozkłada Haždeu na **Фѣт[ъ] Иши[ъ]** i tłómaczy przez d. Jonŭ Fetŭ.

[8]) Dokument pisany jest na pergaminie 70 centymetr. szerokim, a 48 centymetrów wysokim; pismo nieco większe od poprzedniego, lecz także skoropis; pieczęć wielka, państwowa, lecz zniszczona do tego stopnia, że obecnie pozostał po niej tylko kawałek zewnętrznego wosku.

[9]) Barchat, także barchan i barakan, jest słowo obcego pochodzenia i znaczy według Miklosicza, Fremdwörter, 5. tyle co aksamit.

[10]) Chars oznacza według Haždeua Archiva istoric. II. 172. 1) (porów. także Gołembiowskiego, Ubiory w Polsce, str. 219.) lekką materyą wełnianą, lecz nieco szorstką; Uă stoffă de lână uşóră, dar cam asprá.

[11]) Pokoczyny tłómaczy Haždeu przez brâne ferecate, dosłownie: pasy okowane żelazną blachą — i ma, zdaje się, słuszność.

[12]) Słowo cywka, poprawniej céwka, ma według Lindego, Słownik języka pols. I. 231 (Haždeu l. c. nie tłómaczy go wcale), trojakie znaczenie: oznacza albo rurkę, do przeprowadzenia płynów przydatną; albo cewkę tkacza, t. j. rurkę w czółenku tkaczym, die Weberspuhle; albo nakoniec rurkę do zwijania nici, jedwabiu i t. d.

[13]) Miejsce to pojmuje Haždeu l. c. nie całkiem poprawnie; tłómacząc je bowiem tak: şi la trecetóriă de orĭ-şi-ce carrŭ, fie nemţescŭ fie armenescŭ, cát 4 groşĭ; inse de vorŭ trece acelle carre cu barce, séŭ pe ghĭaţă, séŭ prĭn vadŭ, atuncĭ nu vorŭ da nicĭ unŭ banŭ — wyraża przez to, że kupcy niemieccy i ormiańscy nie obowiązani byli nawet i wtedy płacić za przewóz, gdy tenże odbywał się za pomocą promu, co jest rzeczą nieprawdziwą i sprzeciwiającą się naturalnemu porządkowi faktów.

[14]) Spatar Wielki, po rum. spatarulŭ c. mare, znaczył także i w Mołdawii tak samo jak na Multanach tyle co miecznik i miał nazwę swoją ztąd, że do powinności jego należało nieść insygnia książęce za hospodarem, a przedewszystkiem buzdygan i miecz, po łać. spata, po nowogrecku: σπάθα.

[15]) Wistyaryusz, także wisternik wielki, znaczył tyle co podskarbi i miał według Mirona Kostyna l. c. pag. 271. urząd bardzo uciążliwy i przykry. Obowiązany był n. p. wszystkie regestra prowadzić: „regestra wszystkiej ziemi omnium ordinum u niego być mają; on tributa, czyli haracz na Turków zbiera i na wszelkie insze ekspensa, i w tem najmizerniejszy w teraźniejszym wieku censetur, że ustawicznie curae illius sollicitant animum".

[16]) Komis wielki, t. j. koniuszy, należał już do urzędników extra senatum i w radzie nie zasiadł „nisi urgente necessitate". Miał według Mirona Kostyna „dwóch podkoniuszych pod sobą, którzy prawie curam stabuli gerunt". Do niego należała także „dispositia wszystkich sianożęci i obroków sufficienter dla koni hospodarskich prowidować".

[17]) Mówiąc o wyższych urzędnikach mołdawskich, pozwalamy sobie dla charakterystyki ówczesnych obyczajów w Mołdawii przytoczyć nadto następujące, nader jaskrawe wprawdzie, lecz w każdym razie autentyczne i prawdziwe słowa: „Każdy z tych urzędników — czytamy w polskim przekładzie kroniki putneńskiej (w Archiva istorică t. III. pag. 15) — ma młodszych pod swą mocą niemały poczet. A kiedy co który wystąpi (t. j. gdy kto w czemś wykroczy), nie karzą słowy, jeno kijem o różne rzeczy. A o zdrady, o które tam nie trudno, sam hospodar karze zaraz gardłem".

*IX.

W Suczawie 1463 r.

Książe mołdawski Szczepan poręcza kupcom lwowskim etc. te same prawa i wolności handlowe, co poprzednicy jego, i obiecuje dochować im takowe wiernie, a nawet i dopełnić przy sposobności według przywileju, wystawionego w roku 1460.

М[и]л[о]стию б[о]жїею, мы Стєфан[ъ], воєвода [и] господарь земли молдавской, свѣдомо чинимъ[ъ] симь нашимъ[ь] листѡмь каждомѵ добромѵ, кто на нєм[ь] възрит[ь], а либо его чтѵчи ѕслышит[ь], колиж[ь] того комѵ бѵдетъ потребизна, иже слюбѵєм[ъ] и слюбили єсми, и даєм[ъ] и дали єсми сєс[ь] наш[ь] лист[ъ] глейтовный, правый, Хри-

стианскый, цю ж[ь] на ѳсем[ь] свѣтѣ стоит[ь], панѳ бѳргъмистрѳ и ѳсим[ъ] паном[ъ] и чесником[ъ] [и] радцам[ъ] и ѳсим[ъ] кѳпцем[ъ] з[ъ] мѣста ливовского, великим[ъ] и малим[ъ], приятелем[ъ] нашим[ъ] милым[ъ], на то, шко да ес[ть] им[ъ] волно и слободно и ѳсим[ъ] кѳпцем[ъ] прїйти к[ъ] нам[ъ] до нашей земли съ ѳсими своими торговлѣми и товаром[ь], [и] кѳповати и продавати без[ъ] никоторой забавы и шкоды. Я мыто да платят[ь] шт[ъ] своего товара и торговли подлѳг[ъ] того листѳ привилного, цю ж[ь] есми им[ъ] дали и записали. И коли к[ъ] нам[ъ] прїидете, а вы до нас[ъ] прїнесите тот[ъ] лист[ъ] привилный, цю ж[ь] имаете шт[ъ] наших[ъ] предков[ъ], а либо тот[ъ], цю есми вам[ъ] шт[ъ] нас[ъ] дали и записали, а мы тот[ъ] лист[ъ] шсмотривше, а мы вам[ъ] хочем[ъ] здержати подлѳг[ъ] того нашего листѳ привилного, цю есми вамъ дали и записали. Тое въсе выше писанное слюбѳем[ъ] вам[ъ] здержати и пополнити подлѳг[ъ] сего нашего листѳ, при нашей чти и вѣрѣ хр[и]стианской, без льсти и без въсѣкой хитрости. Я на то есть вѣра Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми и вѣра бояр[ъ] наших[ъ], великих[ъ] и малых[ъ]. Я на болшѳю крѣпость томѳ (томѳ) въсемѳ, више писанномѳ, велѣли есмы писати и нашѳ печать завѣсити ик[ъ] семѳ листѳ нашемѳ. Пис[анъ] ѳ Ѫскомь тръгѳ в[ъ] лѣто ѕ̃ц̃ѳ́а́, м[ѣ]с[а]ца ген[вара], к̃е̃ [день].

Z łaski bożej, my Szczepan, wojewoda i hospodar ziemi mołdawskiej, czynimy świadomo tym listem [1]) naszym każdemu dobremu, kto nań popatrzy lub go usłyszy podczas czytania, i komu tego kiedykolwiek będzie potrzeba, iż ślubujemy i ślubowaliśmy, a równie też iż dajemy i daliśmy ten nasz list glejtowy, prawy, chrześciański (jak to wszędzie w całym świecie bywa) panu burmistrzowi i wszem panom cześnikom i radnym i wszystkim kupcom miasta Lwowa, tak wielkim jakoteż i małym, przyjaciołom naszym miłym, na to, by im i wszystkim kupcom w ogóle wolno było przychodzić ku nam do ziemi naszej z wszelkimi targami i towarami, i bądź to kupować, bądź też sprzedawać bez żadnej z naszej strony trudności i szkody. A myto by płacili od swojego towaru i od tego, co kupić mogą, według przywileju, któryśmy im dali i podpisali [2]). A gdy przyjdziecie do nas ponownie i przyniesiecie ze sobą i ten list przywilej, który macie od przodków naszych, albo też i ten, któryśmy wam dali i zapisali od nas samych, to my jesteśmy gotowi rozpatrzyć go należycie i dotrzymać wam wszystkiego według przywileju, któryśmy wam dali i zapisali.I wszystko to, cośmy wyszególnili powyżej, ślubujemy dochować wam i dopełnić podług tego listu naszego przy naszej czci i wierze chrześcjańskiej i zdala od wszelkiego podstępu i chytrości. A na to jest wiara Mości Mojej i wiara bojarów naszych, tak wielkich jako też i małych. A dla tem większej mocy tego wszystkiego, co wypisano powyżej, rozkazaliśmy wystawić list ten i pieczęć naszą przywiesić do niego. Pisany w Jassach, w roku 6971, miesiąca stycznia, dnia 25.

[1]) Dokument ten pisany jest na pergaminie grubym, 21 1/2 centymetrów wysokim, a 37 centymet. szerokim; forma liter skoropis; pieczęć mniejsza, państwowa, z następującym napisem dokoła: **ПЄЧАТЬ СТЄФАНА ВОЄВОДЫ.** Na odwrotnej stronie pergaminu tą samą ręką, co dokument, napisano: глейт[ъ] Ликовчаном[ъ].

[2]) Dnia 3. lipca 1460 roku; dokument ten wydrukowany jest pod Nr. *VIII.

*X.

W Charłowie między 1504 a 1517 r.

Książe mołdawski Bohdan [1]) uwiadamia burmistrza i wszystkich radnych lwowskich, iż pieniądze, które winien był skarbowi mołdawskiemu niejaki Antoni, a względnie poręczyciel jego Kosnar, ściągnięte zostały przemocą od niejakiego Bartosza, syna pana Marcina ze Lwowa, i prosi, by magistrat lwow. zechciał postarać się o to, by rzeczony Bartosz żadnej z powodu tego nie poniósł szkody.

Бwгданъ воєвода, в[о]жїю м[и]л[о]стїю г[о]сп[о]д[а]рь земли молдавской, пишєм[ъ] панw вwргъмистрw и wсим[ъ] радцєм[ъ] старшим[ъ] лїwвским[ъ], пр҃ятєлєм[ъ] нашим[ъ] милим[ъ], дaєм[ъ] Вашей М[и]л[о]сти знати, аж[ь] ишче, коли бил[ъ] пан[ъ] Исак[ъ] митником[ь] сwчавским[ь], а wн[ъ] с҃к имил[ъ] порwкw Коснара[2]) wт[ъ] Лїwв[а] за Антонїа тиж[ь] от[ъ] Лїwва за п҃з. злат[ыχъ] wгръскиχ[ъ], или по н҃з. аспра за а҃ wгръс[кїй], як[ъ] χодат[ъ] на мито. Ино пан[ъ] Исак[ъ] присилал[ъ] до вас[ъ] нашими листми, а Ваша М[и]л[о]ст[ь] ни жаднw справидливост[ь] єсте емw не wдилали. Я затим[ъ] wн[ъ] χодил[ъ] wт[ъ] нас[ъ] w посwлство до крал҃ и принес[ъ] до вас[ъ] лист[ъ] wт[ъ] крал҃, а вы ни тогды єсте емw заплатw не wдилали. Ино ми єсмо велили и приволили пана Исака логофєта, аби нам[ъ] брал[ъ] тоти пин҃зи wт[ъ] кого вwдет[ъ] мочи. Ино wн[ъ] тими рази нашел[ъ] Бартъша, с[ы]на пана Мартина wт[ъ] Лїwва, та нам[ъ] брал[ъ] wт[ъ] него тоти выше писаннїи пен҃зи, п҃з. злат[ы] wгръски, але wсє по н҃з. аспра, як[ъ] χодат[ъ] на мито. Прото Ваша М[и]л[о]сти рачтє wдилати справедливост[ь] мешчанинw вашемw Бартъшw, с[ы]нw пана Мартина, аби с҃к емw wдилала заплата wт[ъ] того Коснар҃к[3]), аби не бил[ъ] шкоден[ъ]. Бо и Ваша М[и]л[о]сть знаєтє, аж[ь] бил[ъ] нам[ъ] дwлжен[ъ] тотъ Коснар[ъ]. И пан[ъ] Исак[ъ] присилал[ъ] до Ваша М[и]л[о]сти г҃ крат[ы] и нашими и сво-

ими листми[4]), и жадн8ю справедливост[ь] не имал[ъ], ани заплаты. — Пис[анъ] 8 Хрълшв[ѣ] ген[варїа] ѣі.

Bohdan, wojewoda i z łaski bożej hospodar ziemi mołdawskiej, piszemy do pana burmistrza i do wszystkich radców i starszych miasta Lwowa, przyjaciół naszych miłych, i znać dajemy, Mościom Waszym, iż jeszcze wtedy, kiedy pan Izaak był celnym suczawskim, dał mu był niejaki Kosnar, mieszczanin ze Lwowa, porękę za niejakiego Antoniego, również mieszczanina ze Lwowa, i obowiązał się zapłacić za niego w razie danym sumę 87 złotych węgierskich, z tem nadto zastrzeżeniem, że stosownie do stopy, jakiej trzymają się na mytach, ma na każdy złoty węgierski liczyć się po 57 asprów [5]) mołdawskich. I otoż w zaufaniu do tego, prosił Was pan Izaak o wydobycie pieniędzy onych nasamprzód za pomocą naszych [hospodarskich] listów; ale Waszmościowie nie wyrządziliście mu żadnej w tym względzie sprawiedliwości. A zatem chodził od nas w poselstwie do króla, i przyniósł Wam list od niego z tem samem, co od nas poleceniem; ale Wy nie raczyliście nawet i wtedy uczynić zadość pretensyi jego i dać mu zapłatę. Nic dziwnego tedy, że rozkazaliśmi nareszcie i upoważniliśmy pana Izaaka, który tymczasem został logotetą, by nam ściągnął pieniądze owe od kogo będzie można. I otoż schwycił tym razem niejakiego Bartosza, syna pana Marcina ze Lwowa, i ściągnął nam od niego te wyżej wzmiankowane 87 złotych węgierskich, ale także stosownie do stopy, jakiej trzymają się na mytach, po 57 asprów mołdawskich za każdy. Raczcie przeto Waszmościowie uczynić sprawiedliwość mieszczanowi Waszemu Bartoszowi, synowi pana Marcina ze Lwowa, i postarajcie się o to, by mu się stała zapłata od tego Kosnara, i by żadnej z jego przyczyny nie poniósł szkody. Bo przecież i Waszmościowie sami wiecie dobrze o tem, iż był naszym dłużnikiem ten Kosnar, bo i pan Izaak zgłaszał się do Was po trzykroć z naszymi listami i swoimi, lecz mimo to żadnej nie otrzymał sprawiedliwości od Was, ani też zapłaty. A pisany list ten w Charłowie, w miesiącu styczniu 15. dnia.

[1]) Książe Bohdan, z przydomkiem Ślepy, (po rum. Bogdan cel Orbŭ) panował według Latopisów ziemi mołdawskiej t. I. pag. 146—63, a tak samo i według Engla IV. 2. 157, 399, od lipca 1504 do kwietnia 1517 r.

[2]) **Я шн[ъ] сѣ имил[ъ] пор8ко Коснара шт[ъ] Лїшв[а]** — w wydaniu Haždeua w Archiva istorică t. I. pag. 7. wydrukowano nie całkiem poprawnie tak: **а шн сѣ имил пор8к...** (illisibile) **шт Лїшв.**

[3]) **Яби сѣ ємо 8длала заплата шт[ъ] того Коснарѣ** — imię własne **Коснар[ъ]**=Kosnar przetłómaczono w tymże Archiwie także nie całkiem poprawnie za pomocą rumuń. coţcariŭ = polskiemu szachraj, bałamut i t. d.

[4]) **Три крат[ы], и нашими и своими листми** — słowa te zostały opuszczone w wydaniu Haždeua l. s. c., ale tylko w tekście słowiańskim; w tłómaczeniu zaś rumuńskiem wyrażone są bardzo dokładnie w sposób następujący: şi cum in treĭ rênduriĭ venisse panulŭ Isacŭ la graţiele vóstre cu scrissoriĭ alle sélle proprie şi altele din parte-ne.

[5]) Przez aspry (od grec. ἄσπρον) rozumiano powszechnie drobną srebrną monetę=numus albus; bliższe szczegóły ob. w dotyczącej rozprawie Wenelina, w jego Влахо-болгарскія граматы, pag. 96—107, tudzież w Miklosicza Fremdwörter, pag. 3.

[6]) Dokument ten pisany jest na papierze w formie półarkuszowej i zaopatrzony w pieczęć państwową mniejszą, wyciśniętą; w napisie, otaczającym brzeg pieczęci, dają odczytać się następujące słowa: **ПЄЧѦТЪ ЇѠ. Б[О]ГДѦНѦ, ВОЄВОДЫ И Г[ОСПОДИ]НЬ.**

[7]) Charłów także Chorłów i Hyrłów po rum. Hărlĕŭ, jest głównem miastem powiatu tego samego imienia, nad górnym biegiem rzeczki Bahliŭ, pobocznej Jiji.

*XI.

W Suczawie 1522 r.

Książe mołdawski Szczepan, z przydomkiem Młody [1]), poręcza kupcom lwowskim etc. wszystkie przysługujące im dotychczas prawa i wolności handlowe i wystawia im na to list glejtowy tej samej treści, co list glejtowy księcia Szczepana Wielkiego z dnia 25 stycznia 1463 roku [2])

М[и]л[о]стїю б[о]жїею, мы Стефан[ъ], воєвода [и] господаръ земли молдавской, свѣдомо чиним[ъ] сим[ь] нашим[ь] листом[ь] каждомѫ добромѫ кто на немь възрит[ь], а либо его чтѫчи ѫслышить, коли ж[ь] того комѫ бѫдет[ь] потребизна, ѡже слюбѫмь и слюбили єсми и даємь и дали єсми сес[ь] лист[ъ] наш[ь] глейтовный, правый, христїанскый, що ж[ь] на ѫсем[ь] свѣтѣ стоить, панѫ бѫргъмистрѫ и ѫсим[ъ] паном[ъ] и чесником[ъ] [и] радцам[ъ] и ѫсим[ъ] кѫпцем[ъ] з[ъ] мѣста ливовского, великим[ъ] и малым[ъ], пріятелем[ъ] нашим[ъ] милым[ъ], на то, яко да есть им[ъ] волно и словодно и ѫсим[ъ] кѫпцем[ъ] прійти к' нам[ъ] до нашей земли съ ѫсими своими тор'говлѣми и товаром[ь], [и] кѫповати и продавати без[ъ] никоторой забавы и шкоды. А мыто да платѣть ѡт[ъ] своего товара и торговли подлѫг[ъ] того листѫ привильного, що же єсми им[ъ] дали и записали [3]). И коли к[ъ] намь пріидете, а вы до нас[ъ] принесете и тот[ъ] листъ привильный, що же имаєте ѡт[ъ] наших[ъ] прѫдкѡв[ъ], а либо тот[ъ], що єсми вам[ъ] ѡт[ъ] нас[ъ] дали и записали, а мы тот[ъ] лист[ъ] ѡсмотрив'ше, а мы вам[ъ] хочемъ здер'жати подлѫг[ъ] того нашего листѫ привильного, що єсми вам[ъ] дали и записали. Тое въсе, выше писанное, слюбѫем[ъ] вамь здер'жати и попол'нити подлѫг[ъ] сего нашего листѫ, при нашей чести и вѣр'ѣ христїанской, без' лъсти и без' въсѣкой

хитрости. Я на то есть вѣра Г[о]с[по]д[ьст]ва-ми и вѣра бояр[ъ] нашихъ[ъ], великыхъ[ъ] и малыхъ[ъ]. Я на бол'шюю крѣпкость томъ въсемъ, выше писанномъ, велѣли есми писати и нашъ печать завѣсити ик[ъ] семъ листъ нашемъ. — Пис[анъ] оу Сучавѣ, в[ъ] лѣто ҃зл҃а҃, [мѣсяца] ноє[м]в[рїа].

Z łaski bożej, my Szczepan, wojewoda i hospodar ziemi mołdawskiej, czynimy jawnie tym listem naszym [3]). . . . .

Dalej słowo w słowo jak we wzmiankowanym powyżej liście glejtowym księcia Szczepana Wielkiego [4]), aż do formuły końcowej wyłącznie, która brzmi:

A dla tem większej mocy tego wszystkiego, co wypisano powyżej, rozkazaliśmy wystawić list ten i pieczęć naszą przywiesić do niego. A pisany w Suczawie, w roku 7031, w miesiącu listopadzie.

[1]) Książe Szczepan, z przydomkiem Młody (po rum. Stefan cel Tinár), panował według Latopisów ziemi mołdaw. t. I. pag. 153—56 od kwietnia 1517 do stycznia 1527 roku.

[2]) Подлъгъ того листъ привил'ного, що же есми им[ъ] дали и записали — słowa te (jeżeli nie są bezmyślnem powtórzeniem pierwowzoru pod Nr. *IX.) wskazują, że oprócz będącego w mowie listu glejtowego, posiadali kupcy lwowscy od księcią Szczepana Młodego nadto jeszcze inny, o wiele dokładniejszy list-przywilej, w którym prawa ich i wolności handlowe, opisane były z taką samą, co i w poprzednich przywilejach, dokładnością.

[3]) Dokument pisany jest na pergaminię 30½ centymetrów wysokim, a 37 centymetrów szerokim; forma liter skoropis; pieczęć państwowa mniejsza z napisem w obwódce następującym: **ПЄЧѦТЬ ЇѠ. СТЄФѦНѦ ВОЄВОДЫ И Г[ОСПОДИ]НѦ.**

[4]) Wydrukowanym w edycyi niniejszej pod nr. *IX.

*XII.

W Jassach 1579 r.

Książe mołdawski Piotr, z przydomkiem Chromy, uwiadamia mieszczan lwowskich etc., że na prośby kupców mołdawskich, by przeszkodzić dalszym ze strony kołomyjskich i lwowskich celników nadużyciom, ustanowiony został główny jarmark, a zarazem i główny skład dla towarów mołdawskich we wsi Szypińcach; upewnia ich atoli, że prawa i wolności handlowe, przyznane kupcom lwowskim na mocy dawnych przywilejów, pozostają nietknięte, z wyjątkiem jednych tylko żydów, którzy, gdy w handlu z wołami znaczną i niebezpieczną kupcom krajowym wyrządzali konkurencyę, wydaleni zostali z krajów mołdawskich.

My Piotr, z bożéy łaski hospodar, ziemi mołdawsky pan i dziedzicz, oznaimuiemy [2]) naszę miłość sąsieczką kupczom lwowskim, thak tész i drugim s postronnych miescz ziemi Corony polsky, komu thego potrzeba wiedziécz, thak i kramarzom, ysz żałuią się kupczy ziemi naszéy mołdawsky, tak tész i ubodzi liudzie żałującz [i] z wielkim żaliem powiedającz, gdy chodzą na jarmarki do ziemi Jego K[rólewskiéj] M[ości], chcząc miecz pożytek z W[asz] M[ościami] pospołu. Y W[asz] M[ościowie] raczylisczie ym zachowacz dobrze, i mytho brano s nich według starodawne[g]o obyczaia aże do niektóre[g]o niedawno przeminione[g]o czasu. A teraz odnowili insze mytha, czo niepodobieństwo na ludzie ziemi naszéy, y biorą s nich bez prawa. A wszagże, gdy nasz [=nas] bóg raczył posthawycz na tho państwo ziemi naszéy, y iakochmy zastali, thak trzimamy, a nicz nie odnawiamy, ani podwyszamy. A W. M. miewacze łaskę w ziemi naséy i podwyszenia żadne[g]o nie uznaliśczie, y póki nasz bóg będzie chował w łascze swéy świętéy, tedy my nie chczemy żadnéy rzeczi znowu postanawiacz. A my wydzącz thak wielki żal (poddanich) i ucziszk poddanich naszych, kthóry się im dziewa w ziemi Jego K. M., uszłyszawszy my tho, ulitowalichmy się ich i niechczelichmy (tego) więczéy tego czekacz płaczu ich na ziemi Jego K. M., aliechmy szcziągnęli wszitkie kupcze nasze ziemi naszéy i pythalichmy ich, iaki był początek ziemi naszéy, i panów tagże ziemskich. Thedy nam dali sprawę thak, że był pierwéy jarmark w Bothuszaniech [3]), pothym zasię przybliżyli się kupczy ku graniczy i postanowili jarmark byli w iednéy wsy, co się zowie Liencziesthy [4])

y w Szypińczach [5]). A ia dla płaczu ich chciałem był uczynicz jarmark w Choczini[k]u, jako był uczynił Aleksandro [6]), albo Iwon [7]), woda [=wojewoda] przeszły. A my theraz pamiętawszy na przyjaźń Jego K. M. i niechcząc czinicz szkody panom Waszym w mycziech, my theraz postanowiamy, by był jarmark w Szypińczach, i tham będzie szkład kupczom naszym. Thedy Wam oznajmuiemy, iakom przed thym oznaimialy i powiadamy, że przedthym aże do tego czasu mithniczi kołomyszczi abo inszy, gdy przechodzaiali kupczy naszy tędy, byrali od jedne[g]o wozu, choczia by byl nacięszy, trzy groszy, a teraz piencz (to teraz odnowili panowie) — y okrom the[g]o z osobna teraz biorą od postawu czałego lunskie[g]o dziesiencz groszy. Y okrom tego przychodzą mythniczi Iwowsczy i chczą bracz s nich od postawu iedne[g]o po taleru y od każde[g]o człowieka, by naprostsze[g]o, thylo żeby yeno był z ziemi naszéy, po stérzy złothe polskie. I dliategochmy się ulithowali poddanich naszych i od tego czasu postanawiamy jarmark w Szipińczach. A przedthym gdy tham był jarmark, thedy dawali kupczi waszi po banu [8]) od wołu. A teraz yam zakazał, aby nie brali nicz od waszych liudzi mytha od żadnéy rzeczy, ktho tham jedno przyedzie na jarmark, pod slubem (y radzczie wiedziécz o thém, że na środoposczie pierwszy będzie i pothym na drugie thamże) i podpisanim naszym. Tho tesz W. M. oznaimuiemy, żechmy wygnali żydy z ziemi naszéy (a radzczie wiedziécz dliacze[g]o?) nie dla przicziny żadnéy, iedno dlia lamenthu kupczów naszych, że gdy ydą kupczy naszy z wołmy na graniczę, tedy żydowie u wasz kupiwaią przedthym sukna y ieżdżą sam do nasz, myaiącz [=mijając] kupcze nasze, a woły sobie kupuią. Thedy kupczy naszy zostaią przy woliech nieprzedanich. Alie gdybichmy widzieli, że im nie dostawa kupowacz wołów od naszych kupczów tham na granicy, my bychmy ym dopuścili w ziemi [naszéy] kupowacz. Alie oni chczą w ziemi naszéy kupowacz sobie [t. j. nabywać taniej], a kupczom naszym zostawaią nieprzedane. A dlia liepszéy [pew]nosczy i wiary pieczęcz naszę mołdawską przyczisnączchimy kazali. Stało się w Jasiech dnia ósmego ianuari[i] roku boże[g]o 1579

[1]) Książe mołdawski Piotr, z przydomkiem Chromy (cel Schiopŭ), panował według latopisów ziemi mołdawskiej t. I. str. 197—205, po raz pierwszy od czerwca 1574 do lutego 1580 r., a po raz drugi od października 1583 do kwietnia 1591 roku.

[2]) Wydanie nasze różni się od kopii Haždeua w Archiva istorică I. 172—174 o tyle tylko, że przeprowadziliśmy prawidłową interpunkcyę i ułatwiliśmy nadto czytelność tekstu przez dodanie odpowiednich znaków diakrytycznych.

[3]) Botuszany, po rum. Botoşanĭ, także Botoşenĭ, główne miasto w powiecie tego samego imienia, na wschód od Bukowiny.

[4]) Linczeszty, obecnie Łenkowce, po rum. Lenţescii, Lencouţŭ, wieś na Bukowinie, w powiecie czerniowieckim, nad rzeką Prutem między Sadagórą a Rewną, mniej więcej ½ mili drogi z Czerniowiec.

[5]) Szypińce, po rum. Sipineţu, wieś na Bukowinie, w powiecie kocmańskim, nad poboczną Prutu Sowicą, w północnozachodnim kierunku od Łużan, dwie mile z Czerniowiec.

[6]) Książe Aleksander, o którym tu mowa, nie może być żaden inny, jak tylko tak zwany Łopusznianin (po rum. Alessandru-voda Lăpuşnénulŭ), który według Latopisów ziemi mołdawskiej t. I. str. 176—189, i według Engla t. IV. 2. 193 sqq, panował na dwa zawody: pierwszy raz od września 1551 do listopada 1560 r., a drugi raz od grudnia (?) 1563 do marca 1568 roku.

[7]) Iwon wojewoda, przezwany Okrutnym (po rum. Ionascu-voda cel Cumplitŭ), a niekiedy — dla niezachowania postów prawosławnych — Ormianinem, panował według Latopisów ziemi mołdawskiej t. I. str. 190—196, od połowy 1570 do czerwca 1574 roku.

[8]) Ban, po rum. banŭ, miał w rozmaitych czasach rozmaite pod względem wartości pieniężnej znaczenie; zdaje się wszakże, iż w wypadku obecnym przez słowo ban rozumiano jeden grosz mołdawski.

*XIII.

W Jassach 1661 r.

Książe mołdawski Szczepan Wasyli [1]) uwiadamia kupców z rzeczypospolitej polskiej, jakoteż postronnych nacyi, iż w dzień św. Eliasza [2]) ruskiego 1661 roku następuje jarmark w Jazłowcu, i wzywa ich, by stawili się tam licznie, obiecując, że i on będzie na miejsce to dyrygował cudzoziemskich i swoich kupców.

Stefan Wasyli, z łaski bożéy woiewoda y hospodar ziem mołdawskich, wszem wobec y każdemu z ossobna [3]), komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie państw Jego Kr[ólewskiej] M[o]ści i postronnych natyi kupcom, także tész obywatelom koronnym i różnéy condiciéy ludziom, handle swoie prowadzącym, wiadomo czynię, isz czas iarmarku na ś[wię]t[e]go Ilego ruskiego w Jazłowcu [4]) następuie. Przeto abyście W[asz] M[ościowie] panowie, upewnieni odemnie pokojem, na naznaczony czas zwyczaynie zgromadzili się żądam, obiecując to, isz y ia kupców, tak cudzoziemców, iako y państwa moiego

będę na tamto miejsce dirigował, obmyśliwszy im wszelakie bezpieczeństwo, gdysz u nas z łaski bożéy pokóy. Na co dla lepszéy wiary ręką swą podpisuję się przy zwyczaynéy pieczęci [5]). W Jassiech d[nia] 29. junii 1661. **Иѡ. Щєфан[ъ] Василий вѡ[єво]да [6]).**

[1]) Książe Szczepan Wasyli panował według Latopisów ziemi mołdawskiej, t. I., pag. 348—355, mniej więcej od roku 1659—1661 włącznie.

[2]) Dzień ś. Eliasza ruskiego przypada według kalendarza nowego stylu na 1. sierpnia.

[3]) Dokument ten pisany jest na papierze, w formie półarkusza, złożonego na poprzek.

[4]) Jazłowiec, wieś na Bukowinie, w powiecie radowieckim, nad rzeką Sołką, poboczną Suczawy.

[5]) W pieczęci tej, nazwanej zwyczajną, uderza przedewszystkiem ta okoliczność, że do wyciśniętego na niej herbu Mołdawii oprócz emblematów, opisanych powyżej, dołączone są nadto dwa miecze (jeden po prawej, a drugi po lewej stronie tarczy herbowej) i korona, czyli raczej mitra hospodarska. Dokoła zaś tarczy umieszczone są następujące słowa: **ИѠ. ЩЄФАN[Ъ] ВАСИЛИЄ, ВОЄВОДА И ГОСПОДАР[Ъ] З[Є]МЛЄ МОЛДА[ВС]КО[И].** з̃. р̃. ꙁ̃. и̃=Jo. Szczefan Wasyli, wojewoda i hospodar ziemi mołdawskiej. 7168.

[6]) Jo. Szczefan Wasyli wojewoda.

* XIV.

W Jassach 1665 r.

Książe mołdawski Istraty Dabiża [1]) udaje się do rajców lwowskich z prośbą, by takowi zezwolić raczyli, aby kamienica Trzcińskiego we Lwowie, będąca w zastawie u niejakiego Gabryela Ciecienka, sługi bojarzyna mołdawskiego Stategо, mogła być albo sprzedaną, albo komu innemu (ktoby ciążącą na niej kwotę zapłacić zechciał) oddaną w zastaw, a nadto, by także i koszta procesu, wynoszące 3oo złotych polskich, wrócone mu były.

Miłościwi panowie rayce miasta Lwowa, moi miłosciwi panowie i przyjaciele! Staty suldziar [2]), boiarzyn móy, przełożył mi to, isz pewny dług za miody ma u sławetnego

Trzcińskiego, złotnika mieszczanina lwowskiego, co z saméy membrany jego patet„ na sied[e]mset złotych polskich. Isz tedy ten złotnik, tego długu tergiversuiąc, udał się do prawnych terminów, a z decisiéy sprawiedliwego sądu W[asz] M[oś]ciów M[oich] M[iłościwych] p[anó]w Gawryłowi Ciecienkowi, słudze tego bojarzyna mego, kamienicę Trzcińskiego w zastawę (ponieważ gotowizną in instanti niemógł zapłacić) podaliście; śmiem wnosić instantią moię do W. Mciów. MM. Pw., aby onę mógł sprzedać, albo zastawić, ktoby należącą summę onemu oddał. Niemniéy y oto upraszam, aby koszt, na prawo łożony, to jest złotych trzysta, ex vi iustitiae wrócony mu był, gdysz przeciw iawnéy prawdzie i membranie, ręką swą podpisanéy, śmiał tego sługę boiarzyna mego do tak znacznego kosztu przyprowadzać. Ta tedy instantia moia, ieżeli miesce u W. Mciów MM. Pw. otrzyma, reciproca w podaiących się podobnych occasiach to nagradzać zechcę facultate mea. Zatym się przyiazni WMciów MM. Pw. zalecam. W Jassiech, die 28 martij 1665. WMciów MM. Pw. życzliwy przyiaciel usłużyć gotów Istraty Dabiża, woiewoda y hospodar ziem mołdawskich. **Iw. Истратие Дабижѣ воєвода** [3]).

[1]) Książe mołdawski Istraty Dabiża panował według Latopisów ziemi mołdaw. t. II. pag. 3—5, 212—215 et t. III, pag. 7—9, od grudnia 1661 do września 1665 roku.

[2]) Suldziar wielki, według Kantemira (Beschreib. d. Moldau, pag. 193) „Gross-Suldschiar, oder Aufseher über die Fleischer. Dieser hatte das Amt, das Vieh, welches für des Fürsten Tisch muss geschlachtet werden, herbey zu schaffen, und das Fleisch denjenigen, welchen vom Hofe täglich ein gewisses ausgemacht ist, auszutheilen, unter welcher Zahl unter anderen Hofbedienten auch das Fussvolk der Segbanier (u Mirona Kostyna sejmenówie) gerechnet wird“.

[3]) Podpis ten wykonany jakoby własną ręką wojewody mieści słowa: Jo. Istraty Dabiża, wojewoda.

INDEX.

INDEX

personarum, pagorum, urbium, oppidorum, castrorum, villarum, silvarum, fluminum, rivorum etc. in tabulis hisce occurrentium.

Pag.

A.

Abraham v. de Chotowa.
Abrik Nikel v. Leopolis consul.
B. de Accoltis 165
Adam v. Cracovia camerarius ducissae.
de Adamowawola heredes Derslaus, Wchacz et Pelca 1426 . . . 71
Afanasius v. Athanasius.
Agnes relicta Nicolai Nyr 1425 . 67. 68. 69
Agriensis episcopus Emericus 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Alb 1460 240
v. Moldavia czesnik.
Albertus (Adalbertus) vide Gnezno archiep., — Polonia primas, — Sandomiria judex; v. Gorsky, — Malsky, — de Pothulicze, — Swathek, — de Zichlin.
Alexa v. de Wyethwycze.
Alexander VI. papa 1495 191

Pag

v. Moldavia dux; v. Coriati, — de Drohoyow, — de Orzechowce.
Alexius v. de Fulky.
Ambrosius v. de Pampow.
Amor Johannes v. de Tarnow.
Andreae filii Johannes, Ladislaus, Michael v. de Kis Pallugya.
Andreas v. Cracovia subjudex, — Gnezno archiep., — Poznania — episc., — Polonia primas, — Russia capitaneus; v. de Bibel, — de Coslow, — de Coscielecz, de Cutno, — de Czirnieyow, — Czurilo, — Dobrzanski, — Dzeczią̨thcowicz, — Gladiator, — Johannis, — Kobylinski, — Odrowansch, — de Olesznycza, — de Opporow, — de Ostrawia, — de Ostrow, — Petri, — Philippi,

Pag.

— Podolski, — de Radziejowice, — Rosa, — Scamirus, — de Schamotuli, — de Swyesz, — de Tanczyn, — de Wisznicze, — de Vroczynyn, — de Zaxyn.
Andreascho v. Zydaczow burgrabius.
Andreyko v. de Swariczow.
Anna soror Procopii Corawa de Malechow 1484 147
v. de Buczacz, — de Czessybyessy, — de Gora.
Antiqua Sandecz v. Sandecz Antiqua.
Antonius v. Leopolis civis — v. Onyky, — Radołowski.
Argiszow (Argies) 215. 223
Armeni 135
seniores 135
mercatores 142
Armenicae inscripiones 135
Armenicum jus 135
Armenicus currus . . 209. 217. 233. 240
Armenus Rostakis v. Leopolis civis.
Arnast (Arnesth) Nicolaus v. Leopolis consul.
Athanasius v. Premislia wladica.

B.

Babyanka pratum 124
Babyna 50
Babyuch Nicolaus v. de Sglobicze.
de Bachcice Petrus v. Siradia judex.
Bada v. Multany komis.
Bagowski 1460 240
Pag.
Bajczan 1456 234
Bakowa 208. 209. 217. 233
theloneum . . 209. 218. 232. 234
Baliczki Petrus v. Polonia curiensis regis et magister coquinae curiae principis.
Balon Derslaus v. de Wyanczkowice.
de Balycz Danko, Myka et Syenko 1464 106
Bania 208. 209. 217. 218. 233. 234. 240
Banszowa 183
de Banunyn Johannes et Stanislaus 1464 105
Bar Mathias v. Leopolis presbiter.
Barbara v. de Wiewiorka.
Bark Corim v. Leopolis consul.
Barnabas v. de Negrono.
de Bartniki Thomas v. Plock castellanus.
Bartholomei Bass Stanislaus v. de Unyeow.
Bartholomeus v. Hanel, — de Iwanowicze, — de Sglobicze.
Barthonius v. Zydaczow vicecapitaneus.
Barthossii filius Johannes v. de Sglobicze.
Barthossius v. de Gory, — Martini.
Basarabia . . 208. 217. 232. 233. 239
de Baschow Johannes 1494 . . . 183
Jo. Baselinus 165
Basiliensis sinodus 81
Bass Stanislaus Bartholomei vide de Unyeow.
Beatha filia Nicolai Pywko de Obuchowo, uxor Johannis de Baschow 1494 183

Pag.

Bebek Emericus v. Russia capitaneus, — Dalmatia banus.
B. de Accoltis 165
de Bedlno Nicolaus Sworski v. Sandomiria subjudex.
Belz.
castrum 163
Palatinus { Dobeslaus de Byschow 1485 155. 157
Nicolaus de Pilcza 1512 . 79
Castellanus { Venceslaus de Nyeborow 1488 163
Derslaus de Hownow 1495 . 187
Benco v. de Kuchar.
Benedictus v. Premislia praepositus.
Benesch v. de Cracovia.
Bereska villa 61
Berład 209. 218. 233. 234
Bernhardus (Bernardinus) v. Halicz et Leopolis archiepiscopus; v. de Prochnyk, — de Stobro.
P. de Bey . . . Deomitis 165
Białogrod . . 208. 216. 232. 233. 239
theloneum . . . 232. 233. 239
de Bibel (Bibelsky) Andreas 1418 . . 61
Chotko 1385 33
Bidgostia.
conventus generalis 1520 . . . 16
Capitaneus { Andreas de Coscielecz, thesaurarius regni, capit. scepus., oswiac., junivlad. et procurator generalis ac supparius cracov. 1512 80
Biecz oppidum 80
Castellanus { Domarath 1423 66
Nicolaus de Ostrow 1493 179. 181

Pag.

Castellanus { Nicolaus Jordan de Zakliczyn 1510 30
Andreas de Tanczyn 1512 . 80
de Biecz Burkardi Johannes v. Leopolis canonicus.
Bilik v. Leopolis consul.
de Bircza Iwaszko et Lucas fratres germani 1418 61
Biskupicze 78
Blahowisczenie 94
Blassi Nicolaus v. Leopolis presbyter.
Blaszkowicz Nicolaus v. Premislia episcopus.
Blazek v. de Sroky.
Błociszewski v. Leopolis wojewoda.
Blonna prata 129
Blonskymlyn 129
Blosew fluvius sive lutum 41
Blysne villa 46
de Bnyn Mathias v. Poznania palatinus, — Premislia capitaneus.
de Bobowa Johannes 1475 136
de Bobrek Stanislaus Lygaza 1475 . 137
Bochna zuppa 11
Bochuri (Bochuria) 22
Bodzanta v. Cracovia procurator gener.
Bogdanowicz Petrus (Pechno) 1423 — 1425 . . . . . 66. 70
de Bogoria Martinus v. Sandomiria judex et subdapifer.
Bogschiko v. de Chrabkowicz.
de Bogumilowicze Jasko 1409 . . . 58
Paulus v. Cracovia judex.
de Bogyowicze Przeczslaus et Nicolaus fratres 1424 66

Pag.

Bohdan v. Moldavia dux et stolnik.
Bohdanowicz Wasko 1422 64
Bohun Johannes v. de Dunossy.
Bolechow Walachorum, villa . . . 127
Boleslaus v. Cracovia dux.
de Bolestraszyce Fedko 1425 . . . 70
Bolestraszycki Kostko v. Opolia, ducis secretarius.
Bolszow villa 168
Bonifacius IX papa 1397, 1398 38. 39. 41
Bonyowicze 50
Borczae filius Raduł 1439 222
Boretinsky Wolczco 1423 66
de Borschow Michno et Paschko 1464 105
Borzissowicze 49
de Borzissowicze (Borysowicze) Nicolaus Roza v. Polonia magister curiae reginae, — Zawichost castellanus.
Zavissius Roza v. Chelm suc camer., — Polonia curiensis regis.
Botha v. de Morochowa.
Botuszany 248
de Boyowicz Preczlaus 1418 . . . 61
de Boyschcze Mathias 1402 46
Bozera Nicolaus 1375 21
Boznensis episcopus 1383, 1384 . 25. 29
Brajewicz Duma 1456, 1460 . 234. 240
Brailowa 201. 209. 218. 233
de Brancze (Branyeczski) Petrus 1462 104
v. etiam Leopolis judex.
Branicze villa 17
Braszowa 208. 217. 233
cera 209. 218

Pag.

Brest v. Brzeszcz.
Brezen v. Brzozow.
de Briavyecz Jacobus 1448 48
Broszina Marcissius v. Trincza, scultetus.
Brown v. Brun.
de Brudzow Johannes Jordanus (Jarand) v. Calissia castellanus.
Brun (Brown) miles 1373, 1374 . 16. 17
v. etiam Russia judex provincialis.
Brzeszcz.
Palatinus: Nicolaus de Coscielecz 1470 126; Johannes de Opporow 1493 . 179 181; Nicolaus de Coscielecz 1510 30; Nicolaus de Crethkow 1512 . 79
Castellanus: Andreas de Opporow 1512 . 79
Succamerarius: Florianus Szichlinsky 1493 179
Brzesk.
Castellanus: Woyslaus (?) 1286 . . . 11
de Brzezie Nicolaus et Sbigneus v. Polonia marschalcus curiae regis, — Sandomiria pincerna.
Brzeznia.
Castellanus: Andreas de Zaxyn 1493 . . 179
Brzeznycza fluvius 8
de Brzozdowcze Johannes Chodorowski v. Leopolis subdapifer.
Brzozow 28
Plebanus: Andreas Kobylinski canonicus kruszwicensis 1477 . . . 80
Brzozowicza villa 188
Bubek v. Bebek.

Pag.

Buchta 1460 240
Bucowyecz villa 136
Buczacz
ecclesia major 138
braxatorium 139
Plebanus. Stanislaus Rykala infra 1481 et 1485 139
de Buczacz Petrus 1462, ante 1495 100. 188. 189
Michael infra 1481 et 1485 . 139
Johannes filius Michaelis ante 1495 188
Anna heres de Litwinow, conjux Derslai de Hownow castell. belzensis 1495 . . . . 187. 188. 189
David v. Camieniecz et Colomia capitan., — Podolia palat.
Jacobus v. Podolia palatinus.
Michael v. Halicz capitaneus, — Podolia palatinus.
Buda 34. 36
Budco v. de Nathcowicze, — de Zaborze.
Bure Martinus v. Leopolis consul.
Burkardi Johannes v. de Biecz.
Burza Johannes v. Leopolis scabinus.
Buskowicze 50
de Byalaczow Nicolaus Strasch v. Cracovia judex.
Bydlowski Jacobus v. Halicz vicecapitaneus.
de Byechow Johannes (junior) v. Cracovia subjudex.
Johannes v. Sandomiria subjudex.

Pag.

Byereczky Jacobus 1470 125
Byrethsky Iwan 1467 115
de Byschow Dobeslaus v. Belz palat.
Bystrzycza oppidum . 208. 217. 233. 240

C*).

Cachna Mathias v. de Czeschatin.
Caden Clemens v. Leopolis consul.
Cadro v. Cedro.
Calienikow 50
de Calinowa Johannes v. Poznania castellanus.
Johannes Zaremba v. Lancicia palatinus.
Calissia.
Praepositus. Stanislaus de Gorka (Goreczki) secretarius regis 1510, 1512 . . . . . 30. 80
Palatinus. Johannes Swidva 1493 179. 181
Nicolaus Gardzina de Ludbrancz 1510 30
Castellanus Bartholomeus do Iwanowicze 1470 126
Andreas de Schamotuli 1493 179. 181
Johannes Jordanus (Jarand) de Brudzow 1510, 1512 30. 79
Capitaneus. Sbigneus de Tanczyn succamerarius cracov. 1493 . . 179

*) Nazw w tekscie łacińskim od tej litery się zaczynających a tutaj nie pomieszczonych, należy szukać pod literą K.

Pag.

Judex { Johannes Supiensky castellanus przemaczensis 1493 . . 179
Calissani 49
Calvus Mons conventus 47
Abbas { Mathias 1404 47
Calyenyk Martinus v. de Podhaycze.
Camieniecz . . . 159. 209. 217. 233
Episcopus { Nicolaus 1474 132
Mathias nominatus chelmensis 1488 . . . . . 163. 167
Postulatus eccl. { Petrus 1493 . . . 179. 181
Castellanus { Albertus de Potulicze 1512 80
Capitaneus { David de Buczacz palatinus podol., capitan. colomiensis infra 1481 et 1485 . . . 139
Stanislaus de Chodecz castell. leopol., capitaneus halic. . . 189
Stanislaus de Chodecz marschalcus regni 1510 . . . 30
de Camieniecz presbyter Nicolaus, lector altaris Peternymenth 1495 192. 193
Nicolaus v. Cracovia palatinus et capitaneus.
Campyensky Nicolaus 1443 85
Canczuga 129
Capella Johannes v. Premislia canonicus.
Caplicz Iwanco 1424 66
Carnkowski Johannes v. Cracovia canonicus, — Polonia secretarius regis.
Nicolaus v. Leopolis subdapiter.
Caspar carnifex 1486 159
v. Leopolis consul.
S. Cassinus 165

Pag

Catholici 3
religio 38. 117. 118
ritus 117
ecclesia, principes 118
Cedro 1346 8
Cergowa 28
Chalasca Dobeslaus v. de Martinowicz.
Chałecki 1460 240
Chanadiensis episcopus Johannes 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Chanys v. Leopolis scriba; v. Verzest, — Zimirstan.
de Charbinowice Petrus v. Russia capitaneus.
Charłow 245
Chelm 88
Episcopus { Mathias 1493 . . . 179. 181
Nicolaus 1512 79
Nominatus { Mathias episcopus camieniec. 1488 163
Succamerarius { Stanislaus de Tanczyn 1475 137
Zavissius Roza de Borzissowice curiensis regis 1488 . 167
Judex { Gniewossius de Mosczyska 1448 88
Subjudex { Masco de Werescznia 1448 88
de Chischow Dobeslaus 1467 . . . 116
de Chlewyska Dobeslaus v. Sandomiria judex.
de Chlopy Massko 1430 77
de Chlopycze Prandotha 1470 . . . 124
Chlumecense Brud, vadum 45
Chmil Martinus v. Leopolis civis, — v. de Cracovia.

Pag.

Chocim 209. 217. 233
Choczinik 249
de Choczybowicze Marcissius v. Polonia magister coquinae et curiensis regis.
de Chodecz (Chothecz) germani ante 1484 143
Otha v. Podolia palatinus.
Stanislaus v. Camieniecz, Halicz, Leopolis capitaneus, — Leopolis castellanus, — Polonia marschalcus regni, — Russia palatinus.
Chodor v. Czułczyc.
Chodori filius Lucz 1430 76
Chodorowski Demetrius 1423 . . . 66
Demetrius 1487, 1489. . 161. 168
Johannes v. de Brzozdowce.
de Chodorowstaw Johannes 1462 . . 102
v. etiam Leopolis dapifer.
Jurscha 1462, 1464 . . 102. 105
de Chodywanicze Stanislaus Maldrzik v. Leopolis tribunus et vicecapitaneus.
Chodzko v. Łojewicz.
de Chomanthow Gregorii Mathias v. Cracovia dioecesis clericus, — Notarius publicus imperiali auctoritate.
Chono Stanczuł 1439 222
Chotko v. Bibelsky.
de Chotowa Abraham 1467, 1475 116. 138
de Chrabkowicz Bogschiko 1375 . . 21
de Chranstow heres Johannes 1444 . 87
Christiani 3
Chroberski Stanislaus v. Polonia vexiliter, incisor et subpincerna curiae regis.
Chrochowcze v. Grochowce.
Chrziszczon v. Cristinus.
de Chusienice Conradus 1425 . . . 70
Chviedusko v. Fedor.
Ciecienek Gabryel 1665 252
Clecothow villa 146
Clemens v. Leopolis presbyter, — Vislicia castellanus; v. Caden, — Flodkowsky, — Franczuch, — de Thucza, — de Woczechowicz.
Cleophas v. de Mlodowycze.
Clischo v. Ruthenus.
de Clodawa Johannis Jacobus v. Gnezno dioecesis clericus, — Notarius publicus imper. et apostol. auctoritatibus.
de Clodzyencze Petrus Wolczko 1464 105
Clopar Stano Stanislaus v. Leopolis consul.
Clusz Paulus v. de Crosno.
Cobil villa 11
de Cobilani Henricus 1404 48
Cobilczina villa 5
de Coczina Jacobus 1467 116
Cola Johannes v de Daleyow.
Colocensis archiepiscopus Ludovicus 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Colomia
Capitaneus: David de Buczacz, palatinus podoliensis, capitaneus camieniecz. infra 1481 et 1485 138. 139
theloneatores 249

Pag.

Comarno oppidum 143
Conradus v. de Russia scultetus.
v. de Chusienice, — Ruthenus.
Constantia v. Glogovia ducissa.
Conusza villa 10
Conin
Capitaneus: Oczieski Nicolaus magister agazonum curiae regis, capitaneus costensis et pyzdrensis 1512 80
de Conyna Manczina v. Leopolis burgrabius.
Corawa Procopius v. de Malechow.
Corbaviensis sedes episcopalis . . 25. 29
de Corithnicza Florianus v. Vislicia castellanus.
Coriati Alexander dux 1368 12
Corim Bark v. Leopolis consul.
Cormanicze villa 65. 66
de Coscielecz Andreas v. Cracovia procurator generalis et zupparius, — Polonia thesaurarius regni, — Bidgostia, Junivladislavia, Oswiacim, Scepusia capitaneus.
Johannes v. Junivladislavia palatinus.
Nicolaus v. Brzeszcz palatinus.
Stanislaus v. Junivladislavia palatinus et capitaneus.
de Coslow (Coslowski) Andreas v. Rawa palatinus.
Nicolaus v. Cracovia canonicus, — Polonia commissarius a sinodo Basiliensi constitutus.
Cosnar Martinus v. Leopolis consul.

Pag.

de Coszeglowy Cristinus v. Sandecz castellanus et judex.
Costen (Kościan).
Capitaneus: Oczieski Nicolaus magister agazonum curiae regis, capitaneus pyzdrensis et coninensis 1512 80
Judex: Nicolaus de Sczavin 1493 . 179
Coszyra 1375 19
Cracovia . 11. 31. 51. 65. 70. 79. 93. 163. 168. 170. 171. 185. 222
dioecesis 3. 4
consuetudo terrestris 85
judicium terrestre 85
monetha 89
Dux: Boleslaus (Pudicus) . . . 10
Episcopus: Petrus Romanae eccl. protonotarius 1397, 1398 . 38. 39. 42
Sbigneus 1431 31
Johannes 1470 126
Fredericus princeps, tituli S. Luciae in Septem Soliis presbiter cardinalis, archiepiscopus gneznensis 1494 . . . 185
Johannes 1510, 1512 . 30. 79
Electus Confirmatus: Fridericus princeps 1489, 1493 . . . . 168. 179. 181
Decanus: Johannes de Tarnow 1398 . 41
Johannes cancellarius regni 1427, 1428 . . . . . 74. 75
Creslaus de Curozwanki canonicus cracov., praepositus S. Michaelis in castro crac., cancellarius regni 1493 179. 180. 181

		Pag.
Decanus	idem decanus gnezn. 1494	185
Praepositus	Johannes Lathalski secretarius regis 1510	30
	Johannes Lathalski praepositus gnezn. et lancic., secretarius regis 1512	80
Praepositus S. Floriani	Nicolaus vicecancellarius regni 1409	58
	Wladislaus decretorum doctor, praepositus lancic., vicecancellarius regni 1431	31
	Franciscus de Orzek decanus leopol. 1450	90. 91
	Gregorius de Ludbrancz praepositus scarbimiriensis, vicecancellarius regni 1489, 1493, 1494	169. 179. 181. 185. 187
Archidiaconus	Petrus Thomiczki secretarius regis 1512	80
Canonicus	Nicolaus de Lappanow 1398	41
	Nicolaus decretorum doctor 1398	40
	Petrus Strelicz 1398	40
	Nicolaus Coslowski magister theol. a sinodo Basiliensi ad execucionem indulgenciarum commissarius in toto R. Poloniae constitutus 1437	81
	Adalbertus de Zychlin vicecancellarius regni, canonicus wladisl., gnezn. et poznan., custos sandomir. 1467, 1470	31. 126
	Vincencius de Przeramb decanus curzeloviensis, secretarius et curiensis regis 1488	167
	Creslaus de Curozwanki cancellarius regni, cantor cracov. 1489	169
Canonicus	idem decanus cracov., praepositus S. Michaelis in castro crac. 1493	179. 180. 181
	Johannes Carnkowski secretarius regis 1512	80
	Sigismundus Thargowiczki decretorum doctor, secretarius regis 1512	80
Praepositus S. Mariae	Kelczo cancellarius aulae reginae 1387	37
Praepositus S. Michaelis in castro crac.	Creslaus de Curozwanki decaet canonicus crac., cancell. regni 1493	179. 181
Cantor	Creslaus de Curozwanki canonicus cracov., cancell. regni 1489	169
Dioecesis clericus conjugatus	Laurencius olim Didconis de Sandomiria publicus imperiali auctoritate notarius 1398	42
	Johannes Stanislai de Cracovia notarius publ. apostolica et imperiali auct. et nunc notarius leopol. 1495	193
Dioecesis clericus	Mathias Gregorii de Chomanthow notarius publ. imperiali auctoritate 1418	63
	Jacobus Sulislai de Sandomiria notarius publ. apost. et imper. auct. 1485	153

		Pag.
Castellanus	Spytko 1346	9
	Spyczmirus 1352	10
	Johannes de Tanczyn 1402	45
	Johannes de Tarnow 1407	51
	Nicolaus de Michalow 1431	31
	Jacobus de Dambno capitaneus cracov. 1485	155
	Johannes Amor de Tarnow 1493, 1494	179. 181. 185
	Spitko de Jaroslaw 1510, 1512	30. 79
Palatinus	Johannes de Tarnow 1402, 1431	31. 45
	Johannes de Pilcza 1470	126
	Spitko de Jaroslaw 1493, 1494, 1495	179. 181. 185. 191
	Nicolaus de Camieniecz 1510, 1512	30. 79
Succamerarius	Msczugius 1368	12
	Sbigneus de Tanczyn capit. calissiensis 1493	179
Capitaneus	Sudywon (Sędziwoj) 1377	22
	Jacobus de Dambno cancell. regni 1469, 1470	123. 126
	Jacobus de Dambno castell. cracov. 1485	155
	Petrus de Curozwanki thesaurarius regni 1493, 1494	179. 181. 185
	Nicolaus de Camieniecz palat. cracov. 1512	79
Procurator generalis	Hermanus 1346	9
	Bodżanta 1366	80

		Pag.
Procurator generalis	Andreas de Coscielecz thesaurarius regni, zupparius cracov., capit. scepus., oswiacim., juniwlad. et bidgost. 1512	80
Judex	Laurencius (?) 1286	11
	Jascho 1405	49
	Paulus de Bogumilowice 1431	31
	Johannes Bohun de Dunossy 1475	136
	Barthossius de Gory 1443	85
	Nicolaus Strasch de Byalaczow 1494	183
Subdapifer	Dobeslaus 1346	9
	Predborius 1368	12
Subpincerna	Andreas de Wisznicze 1493	179
Subjudex	Andreas 1368	12
	Petrus de Czykow 1443	85
	Johannes de Pielgrzymowice 1475	136
	Johannes de Majori Modlnica aute 1494	183
	Johannes junior de Byechow 1494	183
Vexillifer	Johannes de Tarnow 1493	179
Agazo	Johannes (?) 1286	11
Camerarius ducissae	Adam (?) 1286	11
Zupparius	Andreas de Coscielecz thesaurarius regni, procurator generalis, capit. scepus., oswiacim., juniwlad. et bidgost. 1512	80
Civis	Marcus theloneator regis 1428	75
de Cracovia	Martinus Chmil civis leopol. 1439	222
	Stanislaus Dziwny civis leopol. 1439	222

Pag.

Benesch 1474 . . 134. 135. 136
Jarosch Mornstein juvenis 1474 134
Stanislai Johannes v. Cracovia dioec. cler. conjugatus, — Leopolis notarius. v. etiam Notarius publ. apost. et imper. auct.
Cracowka Nicolaus v. de Lucowicze.
Creslaus v. de Curozwanki.
de Crethkow Nicolaus v. Brzeszcz et Junivladislavia palatinus.
Cristinus v. Sandomiria palatinus et castellanus. v. de Coszeglowy, — de Ostrow.
Cristophorus v. de Schidlowiecz, — Szembek.
Crolicowa 78
Crosno civitas 59
lineum 239
de Crosno Paulus Clusz 1472 . . . 128
Falko 1366 47
Crowyczszky Johannes v. Leopolis decanus et exactor cisae, — Polonia notarius regis.
Crzeslaus v. de Curozwanki.
de Cuczani Wlodek 1464 105
Cuhayow villa 146
Cujavia v. Wladislavia.
de Culicow (Culikowsky) Johannes 1423, 1464 . . . . . 66. 105
v. Leopolis subdapifer.
Myczko v. Leopolis civis.
Cunath Johannes 1485 149
Cuncza 1495 192
Cunczina Hedvigis 1495 192
Cuntzendorph villa 24

Pag.

de Curow Nicolaus v. Gnezno archiepiscopus.
de Curozwanki Crzeslaus (Creslaus) v. Cracovia decanus, canonicus, cantor, praepositus S. Michaelis in castro crac., — Gnezno decanus, — Lublin castellanus, — Pilzno tenutarius, — Polonia cancellarius regni.
Dobeslaus v. Lublin palatinus.
Nicolaus v. Siradia castellanus.
Petrus v. Cracovia capitaneus, — Polonia thesaurarius regni.
Curzelovia
Decanus: Vincencius de Przeramb canonicus cracov., secretarius et curiensis regis 1488 . . . 167
de Cuthno Andreas v. Gostin castellanus.
Nicolaus v. Lancicia palatinus, — Polonia Major capitaneus.
Cwnusch v. Pilzno scultetus.
Cypryanus v. Russia, Halicz, Kiovia metropolitanus.
Cyrgow v. Cergowa.
Czahrowsky Iwaszko 1462 102. 103. 104
de Czarnkow Sandvogius v. Gnezno castellanus.
de Czarthorie Paulus et Stano 1464 . 105
Czchow 85
Castellanus: Paulus de Sborzana 1493 . 179
Nicolaus Missopad 1512 . . 80
Czebrowsky Petrus 1472, 1485 128. 148 150
v. etiam de Stoky.

Pag.

Czeczotka Nicolaus et Petrus 1416 . 60
Nicolaus v. de Lucowicze.
Czelen Stanislaus v. de Sglobycze.
de Czemyerzynce Johannes 1464 . . 105
de Czerkas Steczko, Onysko et Steczko Ilko 1464 105
Czerniowce . 209. 217. 218. 233. 234
theloneum . . . 209. 217. 233
de Czeschatin Mathias Cachna 1430 . 77
de Czeschky Pelka 1470 124
Czeschyk Nicolaus v. de Tyrawa minori.
de Czessybyessy heredes Zuzanna et Anna filiae olim Petri (de Buczacz) 1495 . . . . . 188. 189
Czetko Stiborius 1460 240
de Czirnieyow Andreas 1487 . . . 162
de Czolchancze (Czolchanski) Fyedko 1462, 1464 . . . . . 102. 106
Czolek Stanislaus v. Polonia vicecancell. regni.
Czułcyc Chodor 1370 14
Czurilo Andreas v. de Stoyanicze.
de Czykow Petrus v. Cracovia subjudex.
Czysowe Lawy vel Lugv palus . . . 8

D.

Dabiża Istraty v. Moldavia dux.
Daleyow 78
de Daleyow Johannes Cola v. Halicz succamerarius.
Dalmacia et Croatia.
Banus { Emericus Bebek 1383 . . 25
Stephanus 1384 29
Dalyowa v. Delawa.

Pag.

de Dambno Jacobus v. Cracovia castellanus et capitaneus, — Polonia cancellarius regni.
de Dambrowa Manszico v. Polonia subpincerna regis.
de Dambrowicza Nicolaus Firley v. Lublin palatinus.
Petrus Firley v. Lublin judex.
de Dampszko Jacobus notarius Davidis de Buczacz infra 1481 et 1485 139
Damyanicze villa 10
Danczuł v. Moldavia pyrkałab.
Danko v. de Balycz.
Danovicz Koste 1456, 1460 . . 234. 240
Danylo v. Zaderewyeczki.
Danylowycz Johannis filii Nicolaus, Petrus, Demetrius, Johannes 1462 102. 103
Demetrius v. de Ruda.
David v. de Buczacz.
de Davidow (Davidowsky) Stanislaus 1423 66
v. etiam Leopolis presbyter.
Stanko et Johannes 1464 . . 105
Johannes 1485 . . . . 148. 150
Staszko v. Sambor capitaneus.
Dębanka Johannes filius Andreae v. de Zorawnik.
Dedoschyce v. Dyedoschyce.
Delawa villa 73
Demetrius Sanctorum Quatuor Coronatorum tituli presbiter cardinalis ante 1398 39
v. Multany spatarius, — v. Chodorowski, — Danylowycz, —

Pag.

de Dyedoschycze, — de Goray, — de Huniatycz, — Johannis, — Lahodowsky, — de Ulicz.
Demetrowich v. Dmytrowice.
Deomitis P. de Bey 165
Derewlany v. Drewlyani.
Derslaus v. Balon, — de Hownow, — de Huhnow, — Wchacz.
Dersnakowicz Iwanco 1423 66
Dessk ante 1385 . . . . . 34. 35. 36
Didconis Laurencius v. de Sandomiria.
Dimetrius v. Demetrius.
Dmitr (Dmytr) v. Demetrius.
Dmytrowice 34. 35. 36
de Dmytrowice Johannes 1470 . . 124
Dmytrowski Venceslaus 1370 . . 13. 14
Dnestr fluvius 41
Dobco v. de Oleschnicza.
Dobeslaus 1473 132
v. Cracovia subdapifer, — Russia succamerarius. v. de Byschow, — Chalasca, — de Chischow, de Chlewyska, — de Curozwanki, — Karasz, — Kmita, — de Lowczow, — de Olesko, — de Sprowa, — de Wisznycze, — de Zyrawicza, — Zyrawski.
Dobre campus 45
de Dobre Dobrzanski Andreas 1621 . 45
Dobrogostius v. de Ostrorog.
Dobromilsky Herbort 1385 33
Dobruł v. Moldavia logoteta.
Dobrzanski Andreas v. de Dobre.
de Dobyan Nicolaus 1444 87

Pag.

Dolobyn tribunus 1410 58
Domarath v. Biecz castellanus; v. de Jaszowa.
Domarethz 28
Domaslaus v. Polonia ordinis praedicatorum frater.
Dominicus v. Venceslai.
Domokusz 1460 240
Dorohun 209. 217. 233
Capitaneus { Michael 1407 210
Doroszow v. Drohoschow.
Dorothea filia olim Martini Mayszel civis leopol. 1495 . . 191. 192. 193
v. Zadyrewyeczki.
de Drewlyani Michael Kay 1464 . . 105
Drohobycz 74
districtus 41
Drohoschow villa 18
de Drohoschow Olyechno Marko et Lyenko 1464 105
de Drohoyow Alexander 1470 . . . 125
Drozow v. Drohoschow.
Drugna. 12
Drzewiczki Mathias v. Polonia cancellarius regni, — Premislia episcopus.
de Dublany Mikitha 1462 104
de Dulyebi Iwaschko 1464 106
Duma v. Brajewicz.
Dunayecz fluvius 116. 173
Dunayow oppidum 189
Dunczlar Nicolaus v. Leopolis consul.
Dunkowicze villa 122. 124. 126
de Dunosy Johannes Bohun v. Cracovia judex.

Pag.

Duthow 49
de Dworzyska Venceslaus 1472 127. 128
Dyalowa v. Delawa.
de Dyedoschycze Dmitr 1464 . . . 106
Jaczko 1464, 1487 . . 106. 162
Michael filius Jaczkonis 1487 . 162
Dymitr v. Demetrius.
de Dzamb Inath 1448 88
Dzecziąthcowicz Andreas 1424 . . . 66
Dziewienczyce 50
Dziwny Stanislaus v. Leopolis civis, —
v. de Cracovia.
Dzunyegyowo area 65. 66. 67

E.

Egidius v. Felstein.
de Elgyschow Syenko Halka 1464 . 105
Eliasz v. Moldavia czesnik.
Elizabeth v. de Podossyc.
Emericus v. Bebek; v. Agriensis episcopus.
Erasmus v. Plock episcopus.
Ericus v. Premislia episcopus.
Errenberg villa 59
Eufemius v. Lawrow namiestnik.
Eustachius v. de Sprowa.

F.

Falko v. de Crosno.
Falkowsky Petrus v. Sandomiria subjudex.
Fedko v. Fyedko.
Fedor (Fieduska) v. Lubartowicz.

Pag.

Fedorco v. Moschenczicz.
Felix v. de Panyewo, — de Tarnow.
de Felstein plebanus Egidius 1418 . . 62
Fetion 1460 240
Fieduska v. Fedor.
Ja. Fiella 165
Filipowski Matheus v. Premislia subdelegatus castrensis.
Firley Nicolaus v. Lublin palatinus, —
v. de Dambrowicza.
Petrus v. de Dambrowicza.
Flodkowsky Clemens 1410 59
Florianus v. de Corithnicza, — de Gay,
— Szichlinsky.
Fogaras (Fugarus).
Dux | Mircza (Mirche) woiwoda Transalpinus (Multany), dux de Omlas 1409 214
Dux | Jo. Wład dux de Multany et de Omlas 1439 . . 222. 223
Franciscus v. de Orzek.
Franconici mansi 5. 6. 19. 24
Franczuch Clemens et Johannes v. de Noszaczowicze.
Fredericus v. Cracovia episcopus et electus confir., — Gnezno archiepiscopus, — Polonia princeps.
Fredro (Fridro) 1424 66
v. de Pleszowice.
Fridrich v. Leopolis consul.
de Fristat Nicolaus 1467 116
Fugarus v. Fogaras.
de Fulky Alexius scriba curiae archiepis. leopol. Andreae Rosa, notarius publ. 1495 189

Pag.

Fyedko v. de Bolestraszyce, — de Czolhancze, — de Mlynyscze, — Raszkowycz.

G.

de Gaban olim heredes Wornarius et Petrus 1426 71
Gabryel v. Ciecienek.
Galthomco Michael 1373 16
Gąmbka Johannes 1334 7
Gamrath Stanislaus v. Polaniec castellanus, — Sandecz capitaneus.
de Garbow Nicolaus 1404 48
Gardzina Nicolaus v. de Ludbrancz.
Gasnar Michael v. Leopolis consul.
Gavel Nicolaus v. de Vatcowicze.
de Gay Florianus v. Lancicia judex.
Gebel Georgius v. Leopolis notarius.
Georgius v. Leopolis vicarius, proconsul, — Premislia consul, — Russia dux.
v. Gebel, — de Stankow, — Strumilo, — de Zakrzow, — de Zimnawoda.
Gerlati Johannes 1385 33
de Gethczicze Johannes 1405 . . . 49
Gladiator Andreas v. Pilzno consul.
Gladisch Jacobus v. Polonia procurator reginae.
Gleczer Johannes v. Pilzno altarista.
Globnycza parvum et majus, rivuli . 59
Glogovia

Pag.

Ducissa Constancia neptis Kazimiri regis Poloniae ante 1334 . 5

Capitaneus Johannes Polyak 1495 . . 189
de Glogovia Johannes v. Opolia cancellarius vel protonotarius ducis.
Gnezno

Archiepiscopus
ecclesia metropolitana 45
sedes primatica et metropolitana 152. 153
Nicolaus de Curow 1402 . 45
Adalbertus primas 1431 . . 31
Johannes primas 1470 . . 126
Sbigneus primas 1485 152. 153
Fredericus tituli S. Luciae in Septem Soliis presbiter cardinalis, episcopus crac., princeps 1494 185
Andreas primas 1510 . . 30
Johannes primas 1512 . . 79

Electus sine nomine 1232 1

Coadjutor Johannes de Lassko cancellarius regni 1510 30

Decanus
Creslaus de Curozwanki cancell. regni 1484 141. 142. 143. 144 145
idem decanus cracov. 1494 185

Praepositus. Johannes Lathalski praepos. crac., lancic., secretarius regis 1512 80

Canonicus Adalbertus de Zychlin vicecancel. regni, canonicus crac., wlad., pozn., custos sandom. 1467, 1470 . . . . 31. 126

Dioecesis clericus Jacobus Johannis de Clodawa notarius publ. apost. et imper. auct. 1495 190

Pag.

Castellanus { Dobrogostius de Ostrorog 1470 126
Sandvogius de Czarnkow 1493 179, 181

Gniewnowicze 50
Gniewossius v. de Mosczyska.
de Gnonyk Nicolaus 1494 184
Gojan v. Moldavia dwornik.
Golambek Paschco 1424 66
Johannes et Petrus v. de Zimnawoda.
sine nomine v. de Zamiechow.
Gołaszewski Antonius v. Odrzykon curatus.
Golcowski Mathias plebanus 1477 . . 80
de Golegori Nicolaus v. Halicz castel.
Gołuchowsky Nicolaus v. de Swyączicza.
de Gora heres Anna 1475 137
Stanislaus 1491 174
de Goray Demetrius 1375 21
de Gorka Johannes Kmita 1494 . . 184
de Gorka Lucas v. Polonia Major capitaneus, — Poznania palatinus et castellanus, — Sandecz castellanus.
Stanislaus (Goreczki) v. Calissia praepositus, — Polonia secretarius regis.
de Gorlycza Johannes 1475 137
Gorlyczina 131. 132
Gorsky Albertus v. Land castellanus.
de Gory Barthossius v. Cracovia judex.
Gostin
Castellanus { Andreas de Cuthno 1493 . 179

Pag.

Capitaneus { Cristophorus de Schidlowiecz vicecancell., castell. sandom., capit. sirad. et sochaczov. 1512 79

de Grabownicza Petrassius 1402 . . 46
Graeciae Russiae religionis wladica . 51
Graecorum ritus 115
seu Ruthenorum ritus 117
Gregorii Mathias v. de Chomanthow.
Gregorius IX papa 1232, 1234 . . 1. 2
Gregorius v. Leopolis archiepiscopus, — Suczawa capitaneus; v. de Ludbrancz, — de Myslowicze.
Grochowce 50
Grodek 143
limites 41
de Grodek Stanislaus 1416 60
Laurencius v. Leopolis canonicus.
in Grodzysko scultetus Thomas Oszyeczkowsky 1473 132
Grodzyszcze villa 88
de Grodzyszcze Sulek 1448 88
Groth v. de Nowemiasto, — de Przelank.
Guntherus (Guntierz) v. de Syenyawa.

H.

Halicz castrum 94
dioecesis . . . 38. 39. 40. 41. 42
ecclesia 41
districtus 94

Archiepiscopus { Bernhardus ante 1398 . . 39
Jacobus 1397, 1398 38. 39. 40. 41
Cypryanus metropolitanus kioviensis ac totius Russiae 1407 50. 51

Pag.

Castellanus. Nicolaus de Golegori 1462 . 100

Succamerarius. Johannes Cola de Daleyow 1462 104

Capitaneus. Michael de Buczacz 1423 . 66
Stanislaus de Chodecz 1458 94
Stanislaus de Chodecz castell. leopol., cap. camieniecz. 1495 189

Wojewoda. Nicolaus Tarnkowski 1458 . 94

Judex Castrensis. Petrus de Siemionkowce 1458 94

Tribunus. Jacobus de Rudancze 1484, 1485 . . . . 147. 148. 150

Vicecapitaneus. Jacobus Bydlowski 1634 . 45

Halka Syenko v. de Elgyschow.

Halschca soror Nicolai fratris ord. praedicatorum conventus leopol. 1418 62

Hanel Bartholomeus v. Leopolis consul.

Hanus kmeto 1443 85

Hedvigis mater Nicolai fratris praedicatorum ord. conventus leopol. 1418 62
v. Cunczina.

Henricus v. Premislia consul.
v. de Cobilani, — de Przibislavicz.

Hensthok, Hochstadt, Wysokie Miasto
oppidum 80
scultetia 80

Henzelin Johannes Hungarus 1366 . . 80

Herbort Dobromilsky 1385 33
Myklasz 1462 100

de Herburtow Johannes 1458 . . . 94

Hermanow villa 99. 100

de Hermanow Oluchna consors Alberti Swathek de Uyasd, jud. castr. leopol. 1462 . . . . . 99. 100

Pag

de Hermanowicze Stephanus 1418 . 62

Hermanus v. Cracovia procurator gen.

Hernasth v. Leopolis civis.

Hincza v. de Rogow.

Hinko 1370 14

Hleb Nicolaus v. de Siennow.

Hnatkowicze v. Natkowicze.

Hochstadt v. Hensthok.

Hodle Pole 22

Holhocze 139

Holko v. Zaleski.

Horodyszcze v. Grodzyszcze.

de Horzewicze Iwanko 1430 . . . 77

Hoszow v. Koschawa.

de Hownow Derslaus v. Belz castel.

Hrudkiewicz Iwan 1370 14

Hruszowice 50

Hrycko (Hridzko) v. Smietanka, — Wolczisczowsky.

de Huhnow Derslaus 1488 163

de Humniska Johannes v. Premislia decanus.

Hungaria . 24. 27. 33. 34. 35. 83. 208 209. 217. 218. 232. 233. 234. 239 240
via 82
floreni . . . 114. 115. 222. 245
equi 208. 217. 233
marderes 109. 218. 234
cera 234

Regina. Maria . . 24. 27. 33. 34. 35

Palatinus regni. Nicolaus de Gara judex Cumanorum 1383, 1384 . 25. 29

Pag.

Magister tavernicorum regis. Nicolaus dictus Zambou comes posoniensis 1383, 1384 25. 29

M. pincernarum regis Blasius dictus Forgach 1383, 1384 . . . . . 25. 29

M. janitorum reg. Nicolaus filius Nicolai de Telegd 1383, 1384 . . . 25. 29

M. dapiferorum reg. Ladislaus filius Nicolai de Wessen 1383, 1384 . . . 25. 29

M. agazonum reg. filius quondam Dyonisii Woywodae 1383, 1384 . . 25. 29

Judex curiae reg. Nicolaus de Zeech comes 1383, 1384 . . . . . 25. 29

Hungarus Johannes Henzelin 1366 . 80

Paithco v. de Temeschow.

de Huniatycz Dmitr 1464 106

I. J.

Ja. fiella 165

Jablonicza villa 15

Jacobus 1434 79

v. Halicz archiep., — Leopolis vicarius, — Polonia ordinis praedicatorum frater, — Wladislavia episcopus; v. de Briavyecz, — de Buczacz, — Bydlowski, — Byereczky, — de Coczina, — de Dambno, — de Dampszko, — Gladisch, — Johannis, — de Konari, — de Konieczpole, — de Radslawicze, — de Rudancze, — de Siekluka, — Sulislai, — Zindrich.

Jacussius v. Premislia civis.

Pag.

Jaczko 1407 210

v. de Dyedoschycze, — de Rosznytow.

Jaczkonis Nicolaus v. de Premislia.

de Jaczymirz Johannes v. Leopolis dap.

Jadrensis archiepiscopus Petrus 1384 . 29

Janczinsky Iwaschco 1423 66

Januensis laicus Barnabas de Negrono ante 1488 164

Janussius v. Premislia episcopus., — v. Nasangnewowicz.

Jarand Johannes v. de Brudzow.

Jarczuł 1439 222

JariczowskiStanislaus 1484 147

de Jaroczyn (Jaroczki) Stanislaus v. Juniwladislavia capit., — Polonia marschalcus curiae regis.

Jarosch v. Mornstein.

Jaroslaus v. de Lassko.

Jaroslaw 19. 37. 77

castrum 19

districtus 20. 76

ecclesia 20

Advocatus Michno 1370 14

de Jaroslaw alias de Tarnow Spitko 1430 . . . . . 76. 86

Nicolaus altarista 1444 . . . 87

Raphael v. Leopolis capitan., — Premislia succam., — Przeworsko heres, — Russia cap.

Spitko v. Cracovia castel. et palat., — Leopolis et Russia cap., — Premislia succam., — Sandomiria palatinus.

Jaroslawiec 70

Pag.

Jaschenka Nowa 78
Jaschko (Jasko, Jascho) 1375 . . 18. 19
v. Cracovia judex; v. de Bogumilowicze, — de Mesznicz, — Mezenyczky, — de Mysnice, — de Nagnoyow.
Jaskmanicze 50
Jasliska oppidum 78. 80
Jassek v. Zydaczow ministerialis.
Jassy 208. 216. 232. 239. 243. 249. 251. 252
de Jassyona Nicolaus Szrop 1475 . . 136
Jaszczorka Stiborius 1334 7
Jaszowa villa 85
de Jaszowa Domarath 1443 85
Jaszyowa 1467 116
Jauriensis episcopus Guillermus 1383, 1384 . . . . . 25. 29
de Jaworzye Nicolaus 1475 138
Jazłowiec 250
Je. de Striehatis 165
Jędrychow Mikszyk filius 1377 . . . 22
de Jemelin Paszko 1370 14
Jenco v. de Owczuch.
de Jeniatniki Prot 1458 95
de Jenkowicze Nicolaus Ptaczek 1430 77
Jesko v. Kmita, — Kustra.
Jesmanich 34. 35. 36
Ilias v. Premisla et Sambor wladica.
Ilko Steczko v. de Czerkas.
Inath v. de Dzamb.
Innocencius VIII papa 1485, 1488 . 150. 152. 164
Jo. Baselinus 165
Johannes 1462 104

Pag.

Johannes alias Pesthico 1416 . . . 60
dictus Primus 1418 61
cocus Mathiae episcopi prem. 1418 62
v. Cracovia episcopus, decanus, agazo, — Gnezno archiepiscopus, — Leopolis archiepis., presbyter, notarius, — Lublin judex, — Moldavia komis, — Polonia primas, cancellarius regni, — Poznania episcopus, — Premislia decanus eccl. S. Mariae et pleb., — Sandomiria capit. et agazo, — Sokolnyky advocatus, — Wladislavia episcopus, — Wojnicz castellanus; v. Amor, — Andreae, — de Banunyn, — Barthossii, — de Baschow, — de Bobowa, — de Buczacz, — Burcardi, — Burza, — de Byechow, — de Calinowa, — Capella, — Carnkowski, — Chodorowski, — de Chodorowstaw, — de Chranstow, — Cola, — de Coscielecz, — Crowyczszky, — de Culikow, — Cunath, — de Czemyerzince, — de Dawydow, — de Dmytrowicze, — Franczuch, — Gąmbka, — Gerlati, — de Gethczicze, — Gleczer, — de Glogovia, — Golambek, — de Gorlycza, — Henzelin, — de Herburtow, — de Humniska, — de Jaczymirz, — Jarand, — Johannis, — Jura, de Jurkow, — de Kanthi, —

Pag.

Kmita, — de Konari, — de Koniecpole, — Korawa, — Krąpszky, — Kynasth, — de Lanczhuth, — de Lassko, — Lathalski, — de Leopoli, — Liganza, — Lubinius, — Lysszakowsky, — de Malyeczkowycze, — Miszkowsky, — de Modlnicza Majori, — de Mykolayewycze, — de Mylathin, — de Mzurow, — Nereczko, de Nossaczowice, — de Nyesluchow, — Nyenczynski, — Odrowansch, — de Olesko, — de Opporow, — de Ostrorog, — de Ostrow, — Parmyowsky, — de Pielgrzymowice, — de Pilcza, — Podolecz, — Polyak, — de Possadow, — Possaka, — Procop, — de Prussi, — de Przeramb, — de Przythyk, — Rey, — Roza, — Ruthenus, — de Rzessow, — de Sanok, — de Sczekocin, — de Sglobicze, — Sokolowsky, — Sorawynsky, — de Sprowa, — Stanislai, — de Strzezow, — Supiensky, — Swidva, — Swynka, — Swyrcz, — de Syenyawa, — Szamowsky, — — Szembek, — de Tanczyn, — de Tarnow, — de Thuchow, — Urmaniczsky, — Walach, — Vantropka, — Vaschek, — Vosznyczky, — Voynarowa, — de Wyssokye, — de Zakrzow, — Zaremba, — Zubrzsky, — de Zymnawoda.

Pag.

Johannis Andreas v. Dębanka.
Demetrius, Johannes, Nicolaus, Petrus v. Danylowycz.
Jacobus v. de Clodawa.
Martinus v. de Sochaczow.
Jo. Mircza v. Multany dux.
Jordanus v. de Brudzow.
Nicolaus v. de Zakliczyn.
Joseph v. Olahus.
Joythochowaroschocha 125
Jo. Wład v. Multany dux.
Isaac 1434 219
v. Moldavia logotheta, — Sandecz judex, — Suczawa theloneator; v. Niemiecki.
Istraty v. Dabiża.
Iterampnum 1
Juchno v. Nagwaszdan, — Theyscharowsky.
Judei 249
mercatores 142
Juniwladislavia.

Palatinus
- Johannes de Coscielecz 1470 126
- Mathias de Sluszow 1493 179. 181
- Nicolaus de Crethkow 1510 30
- Stanislaus de Coscielecz 1512 79

Castellanus.
- Stanislaus de Coscielecz 1510 30

Capitaneus
- Stanislaus de Jaroczyn marschalcus curiae regis 1510 . 30
- Andreas de Coscielecz, thesaur. regni, cap. scepus., oswiacim.

Pag.

Capitaneus { et bidg., procur. gener. ac zuparius cracov. 1512 . . . 80
Juga v. Moldawia wistyarius.
Jun v. Leopolis consul.
Jura Johannes 1346 9
Jurscha v. de Chodorowstaw.
Jurgy v. de Malczicze.
Jurko v. Kropyszewicz, — Mosznicz.
de Jurkow Johannes 1366 80
Jurkowski Paulus 1462, ante 1484 102. 146
Pstan 1462 202
Jury v. de Ulicz.
Jus
polonicum . . . 15. 20. 31. 73
ruthenicum 31. 73
teutonicum (magdeburgense) 5. 6. 8. 9. 11. 19. 20. 24. 73. 74
franconicum 11
walachicum 22
armenicum 135
Juszkowcze villa 146
Iwan ante 1385 34
v. Byrethsky, — Hrudkiewicz, — de Koschawa, — Kuzmycz, — de Rokitnica, — Żjurżewicz.
Iwanco v. Caplicz, — Dersnakowicz, — de Horzewicze, — Werboticzsky.
de Iwanowicze Bartholomeus v. Calissia castellanus.
Iwaszko v. de Bircza, — Czahrowsky, — de Dulyebi, — Janczinsky, — Kornelewski.
Iwo v. Moldavia dux; v. de Obychow.
Iwonka v. Premislia wladica.

Pag.

K.

de Kanthi Johannes 1416 60
Karasz Dobeslaus 1495 189
Katherina 1462 103
v. Odolani, — de Zubrza.
Kay Michael v. de Drewlyani.
Kaymow 49
Kelczo v. Cracovia praepositus eccl. S. Mariae, — Polonia cancellarius aulae reginae.
Kiiprzian v. Cypryanus.
Kilia 233. 239
Kinde Thomas 1460 240
Kiowia
Metropolitanus { Cypryanus metropol. halic. totiusque Russiae 1407 . 50. 51
de Kis Pallugya Philippi filius Andreas 1385 . . . . . 34. 35
Andreae filii Johannes, Ladislaus, Michael 1385 . . . . . 34. 35
Klawko 1377 22
Kliment v. Leopolis civis.
Kmita Jesko 1374 17
Johannes v. Russia capit.; v. de Gorka.
Petrus v. Sandecz et Scepusium capitaneus, — Sandomiria palat.
Dobeslaus et Stanislaus v. de Wisznicze.
Knefl 1370 14
Kobylinski Andreas v. Brzozow parochus, Kruszwica canonicus.
Kolokin 103

Pag.

Konary
Castellanus { Johannes Szamowsky 1493 . 179
de Konary Jacobus et Johannes 1494 184
de Koniecpole Jacobus v. Siradia palat.
Johannes v. Polonia cancell. regni.
Predborius v. Rosprza castell.
Korawa Johannes 1489 168
Korczyn v. Nova Civitas.
Kormanice 50
Kornelewski Iwaszko 1422 64
Koropiecz
ecclesia parochialis, districtus . 73
Plebanus { Nicolaus 1427 . . . 73. 74
Capitaneus { Wlad 1423 66
Korostowicze 50
de Koschawa Iwan 1464 106
Kosnar v. Leopolis civis.
Koste v. Danowicz.
Kostko v. Bolestraszycki.
Kostyrowsky Petrus 1410 59
Kotkenhaw agri 59
Kozma v. Szandrowicz.
Kozmica 1460 240
Kral Mik 1460 240
Krąpszky Johannes 1462 104
Krasnicz v. Moldavia postelnik.
Krewye silva 125
Kropiecz v. Koropiec.
Kropyszewicz Jurko clericus 1370 . 14
Kruszwica
Canonicus { Andreas Kobylinski parochus brzozoviensis 1477 . . . 80
Krylosiense monasterium 94. 95
Krzywecki Stanislaus 1458 95
Kucewicz Melenty 1370 14

Pag.

de Kuchar Benco 1374 17
Kunce v. Leopolis consul.
Kustra Jesko 1374 17
Martinus v. de Wolosow.
Kutczyn v. Moldavia dwornik.
Kuzmycz Iwan 1370 14
Kynasth Johannes v. Leopolis advocat.
Kyr'sta 1434 219

L.

Laczko Walachus 1402 46
Ladislaus v. Wladislaus.
Ładomir Wołoszyn 1377 22
Lahodowsky Dmitr v. de Pohorelcze.
Lancicia
terra 15
Praepositus { Wladislaus de Opporow. decr. doct., praepos. sti Floriani in Crac. et vicecanc. regni 1431 31
Andreas Roza archiep. theomogensis, secret. regis 1489 168
Johannes Lathalski praepos. gnezn. et crac., secret. regis 1512 80
Palatinus { Johannes Liganza 1402 . . 45
Nicolaus de Cuthno 1470 . 126
idem capit. gen. Poloniae Majoris 1493 . . . . 179. 181
Jaroslaus de Lassko 1510 . 30
Johannes Zaremba de Calinowa 1512 79
Castellanus. { Andreas de Vroczynyn 1493 179. 181
Succamerarius { Albertus Malsky 1427 . . 74
Johannes Vosznyczky 1493 . 179

Pag.

Capitaneus { Michael Lassocki vicethesaur. regni, marschalcus curiae regis 1467 31

Judex { Florianus de Gay 1493 . . 179

de Lancicia terra Przybislaus filius Phali 1373 . . . . . 15. 16

Lanczuth 129

de Lanczuth Johannes v. Pilzno altar.

Land

Castellanus { Albertus Gorsky 1493 179. 181

de Landowica Stanislaus 1458 . . . 95

Lanskorunsky Stanislaus v. de Brzezie.

de Lappanow Pelca 1409 58

Nicolaus v. Cracovia canonicus.

de Lapschow Nicolaus Slanka 1434 . 79

Łapuszne 232. 239

de Lassko Jaroslaus v. Lancicia palat., — Siradia palatinus et tribunus. Johannes v. Gnezno coadjutor, — Polonia cancellarius regni.

Lassocki Michael v. Lancicia capit., — Polonia vicethesaur. regni et marschalcus curiae regis.

Lassotha v. de Ruscza.

Lasz villa 122. 124. 126

Laszki villa 191

de Laszki Stanislaus 1464 105

Lateranum 3

Lathalski Johannes v. Cracovia, Gnezno, Lancicia praepositus, — Polonia secretarius regis.

Laurencius v. Cracovia judex, — Premislia wladica; v. Didconis, — de Grodek, — Zaramba.

Pag.

Lawrow 51

senes 64

Namiestnik { Eufemius 1422 64

Lawy v. Czysowe.

Łazia 1460 240

Lazor v. de Romniewo.

Łazy v. Lasz.

Lechczin villa 162

Łenkowce v. Linczesty.

Leo v. Russia dux.

Leonardus v. Leopolis presbyter.

Leopolis 17. 20. 36. 95. 100. 104. 106. 107. 108. 112. 114. 128. 135. 140 — 145. 147. 148. 150. 156 — 159. 163. 168. 170. 208. 209. 216. 222. 232. 233. 239

castrum 185

castrum minus 41

districtus . 17. 83. 103. 127. 149. 162. 163. 168

dioecesis 150

terra . 106. 107. 108. 112. 113. 168. 178. 182

convencio 108. 114

depositum (depositorium) generale 140 —143. 157. 158

nundinae 134

Judei 163. 171

dignitarii et terrigenae terrae 112—114

terrigenae conjurati . . 106. 107

communitas . . 106—108. 112. 156. 175. 176. 207

canonici capituli 133

Pag.

praeconsul 156. 157. 159—161. 170. 175. 176. 243. 245
consules 96. 106—108. 120. 157—161. 163—165. 168. 170. 171. 175. 176. 207. 243. 245
consules residentes et antiqui, advocatus, scabini, magistri mechanicorum 112. 156
theloneator 249
mercatores 145. 201. 208. 214. 216. 217. 222. 227. 233. 234. 239. 240. 243. 248
cives 106—108. 140—142. 144. 145. 186. 207. 216. 218. 232. 239
incolae 106—108. 160. 186. 201. 209. 233. 234. 240
fraternitas artificum magistrorum lutifigulorum 133
linificum 96. 120
jus terrestre 104. 127. 146—148. 155
jus castrense 104. 155
literae jurium originales . 141. 142
liber consularis 135. 136
acta civilia 191
ecclesia 90. 91
ecclesia metropolitana 90 133. 150. 185. 191
ecclesia Corporis Christi . . . 192
in ecclesia metropol. altare sive capella S. Stanislai 188
capella fraternitatis consulum . 191
claustrum fratrum ordinis S. Dominici 134
capellania ad altare Visitacionis b. Mariae 164
platea cracoviensis et sutorum . 159
hospitale S. Stanislai 192
hospitale S. Spiritus . . 168. 192
praetorium 191
balneum Armenorum in suburbio 185

Pag

Archiepiscopus
- Johannes Odrowansch ante 1450 . . . . . 90. 91
- Gregorius 1462, 1474 . 100. 132
- Johannes Vantropka infra 1481 et 1485, 1485 139. 151. 152
- Andreas Rosa 1494, 1495 . 185. 187. 189. 190
- Bernardinus 1510, 1512. 30. 79

Coadjutor
- Andreas Rosa archiepisc. theomogensis 1393 . . 179. 181

Administrator in spiritualibus
- Petrus custos leopol. 1450 . 90

Officialis
- Stanislaus de Trzebochow canonicus leopol. 1496 . 193. 194

Decanus
- Franciscus de Orzek praepos. S. Floriani in Cracovia 1450 90. 91
- Johannes Crowyczszky notar. regis, exactor cisae in Leopoli 1487 160

Archidiaconus
- Gregorius de Myslowicze decretorum doctor 1450 . . 90

Canonicus
- Johannes Burcardi de Biecz, Johannes sculteti de Leopoli, Laurencius de Grodek, Nicolaus Olchowski, Petrus Vanconis de Premislia, Bass Stanislaus Bartholomei de Unyeow 1450 . . . . . 90. 91

		Pag.
Canonicus	Johannes Parmyowsky 1495	189
	Stanislaus de Trzebochow officialis leopol. 1496 . . 193.	194
Presbyter	Andreas de Ostravia, Johannes de Thuchow Polonor. praedic., Michael de Schamotuli, Nicolaus Blassii, Stanislaus de Dawidow pleban. 1450	91
	Clemens arcium bacc. altar., Johannes vicar., Leonardus de de . . . lector altaris Petri Nymant notar. publ., Mathias Bar, Wenceslaus Almanorum praedicator 1485	153
Vicarius	Georgius 1485	151
	Jacobus, Martinus, Nicolaus, Romanus, Stanislaus 1496 .	194
Polonorum praedicator	Johannes de Thuchow presbyter 1450	91
Almanorum praed.	Wenceslaus presbyter 1485	153
Notarius consistor.	Petrus 1496	194
Frat. ord. Praedicat.	Nicolaus filius olim carpentarii civis de Premislia 1418 . .	62
Eccl. metrop. servitor	Nicolaus Mora 1485 . . .	153
Castellanus	Paulus de Sprowa 1469, 1470	122. 123
	Felix de Paniewo capit. zydaczov. 1487	162
	Georgius Stromylo de Dimosyn ante 1488 et 1494 . 166.	185
	Stanislaus de Chodecz capit. halicz. et camieniecz. 1495 .	189
Succamerarius	Georgius Strumilo de Dimosyn ante 1462 et 1464	100. 104. 105. 156
	Paulus de Olesko 1484 . .	147
Capitaneus	Raphael de Jaroslaw 1469, 1470	122. 123
	Spithko de Jaroslaw palat. sandom. 1484, 1485	141. 142. 158
	Stanislaus de Chodecz marsch. regni, capitaneus camieniecz. 1510, 1512	30. 80
Judex	Oleschco 1423	66
	Stiborius de Wisznia ante 1462 et 1487	99. 103. 104. 162
	Petrus de Brancze 1462. 1464, 1472	99. 105. 127
	Guntherus de Sieniawa 1484, 1485	146. 148. 149. 154. 155
Dapifer	Johannes de Jaczimyrz 1464	105
	Johannes de Chodorowstaw 1472	127. 128
Subdapifer	Johannes Chodorowsky de Brzozdowce 1464	105
	Johannes de Culykow 1472	128
	Nicolaus Carnkowsky 1484, 1485	147. 155. 157
Subpincerna	Nicolaus Romanowski 1458, 1462	95. 100. 104
	Petrus Spyklossky 1472 . .	128
Subjudex	Johannes de Wysokie 1462, 1472, 1485, ante 1487	99. 102. 127. 148. 149. 154. 156. 162
Vexillifer	Johannes Swynka de Pomorzany 1462, 1464 .	100. 105

Pag.

Judex castri. Albertus Swathek de Uyasd 1462 . . . . . 90. 100
Petrus de Zymnawoda 1484, 1485 . . . . 146. 148 150

Gladifer Andreas de Swyersz 1484, 1485 . . . . . 147. 155

Wojewoda Błociszewski 1370 14

Tribun. et vicecap. Stanislaus Maldrzik de Chodywanicze 1484—1486 147. 148. 150. 159

Burgrabius Manczina de Conyna 1398 . 42

Camerarius Guntierz de Sieniawa 1487 161

Exactor cisae Johannes Crowyczszky notar. regis, decanus leopol. 1487 . 160

Notarius Georgius Gebel 1474 . . 134
Johannes 1485 151
Johannes Stanislai de Cracovia cler. conjug. dioecesis crac., notarius publ. apostol. et imperiali auctoritatibus 1495 . 193

Advocatus sine nomine 1474 135
Johannes Kynasth 1495 192. 193

Praeconsul Georgius pellifex 1474 . . 134
Petrus Lynnar 1485 . . . 151

Consul Abrik Nikel, Bilik, Corim Bark, Martinus Bure, Fridrich, Juń, Kaspar, Kunce, Procopius 1456 234
Clemens Caden 1474 . . . 134
Bartholomeus Hanel, Hilarius Petri Tyska, Johannes Walach, Lucas Lyndnar, Martinus Cosnar, Martinus Penkacz, Nicolaus Dumzlar, Nicolaus Zarogowsky, Stanislai Stano Clopar 1485 151
Nicolaus Arnast (Arnesth) 1495 . . . . . 191. 193
Martinus Waszerbroth 1495 192
Michael Gasnar 1495, 1496 192. 193

Scabinus Johannes Burza 1495 . . 193
Petrus Schado 1495 . 192. 193

Scriba Chanys 1407 210
Misko 1456 234
Nimant 1460 240
Petrus notarius publicus 1495 193
Kulikowski Myczko, Zimirstan Chanys, Verzest Chanys, Rus Nikkjus 1407 210
Martinus Chmil de Cracovia 1439 222
Stanislaus Dziwny de Cracovia 1439 222

Civis Kliment, Michael et Petrus 1460 240
Hernasth mercator 1466 114. 115
Rostakis Armenus 1474 134. 135
Martinus Mayszel ante 1495 191
Kosnar et Antonius ante 1504 —1517 145
Trzcinski aurifaber 1665 . 252
de Leopoli Martini Barthossius 1460 . 245
scult. Johannes v. Leopolis can.
de Leszno Raphael v. Polonia marschalcus curiae regis.
Liganza (Lygaza) Johannes v. Lancicia palatinus.
Stanislaus v. de Bobrek.

Pag.

Linczesty (Łenkowce) villa 248
Lindner Lucas 1486 159
v. Leopolis consul.
Lipnicia villa 11
Liptovia comitatus 35
Lithuania
lineum 232. 239
Magnus Dux { Witoldus 201. 214
Lithvinow villa 188
de Lithvinow heres Anna de Buczacz, conjux Derslai de Hownow castell. belzensis 1495 . . . . 187. 188
Lochwien Siemyon princeps, frater Wladislai Jagiello 1407 . . . 50. 51
Łój clericus 1370 14
Łojewicz Chodźko 1370 14
Longus Nicolaus v. Pilzno consul.
Lopaczynsky Thomas 1462 100
Lowcze 76. 77
ecclesia 76
Plebanus. { Petrus 1430 . . . . . 76. 86
de Lowcze scultetus Penthko 1430 . 77
de Lowczow Dobeslaus 1491 . . . 175
Lowczycz Masco 1430 76
Lowicz
Capitaneus { Dobeslaus Zyrawski castell. premisl. 1462 100
Lubaczow 41
Lubartowicz Fedor princeps, frater Wladislai Jagiello 1407 . . . 50. 51
Lubinius Johannes v. Premislia episc.
Lublin
terra 49
convencio 1484 . . . 141—145

Pag.

Palatinus. { Dobeslaus de Curozwanky 1493, 1494 . . 179. 181. 185
Nicolaus Firley de Dambrowicza 1510, 1512 . . 30. 79
Castellanus { Michael 1405, 1407 . 49. 51
Creslaus de Curoswanc tenutarius pilznensis 1448 . . 89
Dobeslaus Kmita de Wisznice 1470 126
Capitaneus. { Johannes de Scekocin subdapif. sandomir. 1441 83
Judex { Johannes 1405 49
Petrus Firley de Dambrowicza 1493 179
de Łubne Andreas Oporowski 1432 . 80
Lucas v. Warmia episcopus; v. de Bircza, — de Gorka, — Lindner.
Lucz v. Chodori.
Luczany villa 168
Luczka v. de Wyethwycze.
de Lucowicza heredes Prandocza de Lucowicze, Nicolaus Czeczotka et Nicolaus Cracowka 1426 . . . 71
de Lucowicze Czeczotka et Sandmirus 1443 85
de Ludbraniec (Ludbrancz) Georgius v. Cracovia S. Floriani et Scarbimiria praep., — Polonia vicecancellarius regni.
Nicolaus Gardzina v. Calissia et Poznania palatinus, — Spiczimiria castellanus.
Lugv vel Czysowe Lawy, palus . . 8
de Lukanowycze Petrus 1491 . . . 174

Pag.

Lutkowski Martinus 1377 22
de Lyathoschin Nicolaus 1467 . . . 116
Lyeknar kmetho 1485 148
Lyenko v. de Drohoschow.
Lyeszky v. Laszki.
Lyndnar v. Lindner.
Lynnar Petrus v. Leopolis proconsul.
Lysszakowsky (de Lysszakow) Johannes 1469, 1470 . . . . . 122. 123

M.

de Machon banus Stephanus filius Philippi 1383, 1384 . . . . 25. 29
Mączyna v. Męcina.
Makarensis episcopus Jacobus 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Makowniewo 50
de Mala Nicolaus 1467 116
de Malczicze Jurgy 1464 105
Maldrzik Stanislaus v. Leopolis tribunus et vicecapitaneus; v. de Chodywanicze.
Male Stobiencze 50
Malechow villa 146. 154. 168
de Malechow heres Procopius Corawa 1484, 1485 . 146. 147. 154. 155
Malogoszcz Castellanus { Johannes de Olesko 1484, 1485, 1493 147. 148. 150. 155. 157. 179
Malsky Albertus v. Lancicia succamer.
de Malyeczkowycze Johannes 1464 . 105
Manczyna v. de Conyna.
Mania Udryszcz 1439 222

Pag.

Manszico v. de Dambrowa.
Marcissius v. Broszina, — de Choczybowicze, — de Morawsko, — de Woycziechow, — de Wroczymowice.
Marco v. de Drohoschow.
Marcus v. Cracovia civis, — Polonia theloneator regis, — Premislia notarius.
Margaretha 1462 103
filia olim Petternymant, uxor Stanislai Maldrzik de Chodywanicze tribuni et vicecapitanei leopol. 1486 159
Maria v. Hungaria regina.
Martha mater Johannis Rosa 1491 . 175
Martini Barthossius v. de Leopoli.
de Martinowicz Dobeslaus Chalasca 1374 17
Martinus IV papa 1283 . . . . . 3. 4
V papa 1418 62
v. Leopolis vicarius, — Premislia consul; v. Bogoria, — Bure, — Calyenyk, — Chmil, — Cosnar, — Johannis, — Kustra, — Lutkowski — Mayszel, — de Moskorsow, — de Mylathin, — Penkacz, — de Skothnyky, — Waszerbroth, — Wroczymowsky, — de Zurowicze.
Masco (Masso) v. de Wereszcznia, — de Chlopy, — Lowczyc.
Matheus v. Filipowski.
Mathias fratruelis Petri advoc. 1375 19. 20
frater Josephi Olahi 1383 . 24. 25
presbyter curiae Raphaelis de Ja-

Pag.

roslaw succam. prem., capit. Russiae 1473 132
v. Calvus Mons abbas monasterii, — Camieniecz et Premislia episcopus, — Chelm episcopus et nominatus, — Polonia vicecanc. regni, — Prussy plebanus; v. Bar — de Bnyn — de Boyschcze, — Cachna, — Drzewicki, — Golcowski, — Gregorii, — Slupsky, — de Sluszow, — de Wassna.
de Mathoschin Nicolaus 1475 . . . 138
Mayschel Martinus v. Leopolis civis.
Mazowitha Nicolaus 1398 42
Mebroth 1486 159
Męcina villa 5
Mecovia v. Miechowia.
Mełechowicz Szczepan 1370 . . . 14
Melecz 49
Meleczka Wola 49
Melenty v. Kucewicz.
Merbota v. Premislia capit.
de Meszmicz Jascko 1418 61
Mezenyczky Jaschco 1423 66
Miasto Nowe 186
Michael v. Dorohun capit., — Leopolis civis, — Lublin castell., — Multany logoteta minor, — Premislia archidiaconus, officialis, advocatus; v. Andreae, — de Buczacz, — de Dyedosicze, — Gasnar, — Galthomco, — Lassocki, — de Myrisczow, — de Przyszow, — de Schamotuli, — Smek, — de Strzelczicze, — Tehaba, — Wierzansky, — de Wyercząszky.
de Michalow Nicolaus v. Cracovia castellanus.
Michno v. Jaroslavia advocatus; v. de Borschow, — Wielkopolski.
Michoczin 49
Miechowia praepositus et capitulum domus dom. sepulcri ord. s. Augustini 3. 4.
Miedzyrzecz
Castellanus { Dobrogostius de Ostrorog 1493 179. 181
Mik v. Kral.
Mikitha v. de Dublany
Mikła v. Multany pacharnik.
Mikszyk Jędrychow filius 1377 . . . 22
Mikulincze 50
Mircza filius Władi ducis de Multany 1439 222
v. de Fogaras, Multany et Omlas dux.
Misko v. Leopolis scriba.
Missopad Nicolaus v. Czchow castell.
Miszkowsky v. Myszkowsky.
Mleczka fluvius 129. 130
de Mlodowycze Cleophas v. Sniathin tribunus.
de Mlynyscze Fyedko et Steczko 1464 106
de Modlnicza Majori Johannes v. Cracovia subjudex.
Mokrastrona 129
Moldavia
terra 222
civitates 232

Pag.

mercatores 248
aspri (nummi albi) 245

Dux
- Alexander 1407, ante 1456 207. 232
- Stephanus 1434, ante 1456 218. 227. 239
- Petrus ante 1456 . . . 227
- Petrus (Aron) 1456 . 227. 232
- Stephanus (Magnus) 1460, 1463 . . . . . 239. 243
- Bohdan infra 1504 et 1517 245
- Stephanus (juvenis) 1522 . 247
- Alexander ante 1579 . . 249
- Iwon ante 1579 249
- Petrus 1579 248
- Stephanus Wasyli 1661 . . 250
- Istraty Dabiża 1665 . . . 252

Metropolita
- sine nomine 1460 . . . 240

Dwornik
- Kutczyn 1434 219
- Stiborius 1456 234
- Gojan 1460 240

Logoteta
- Niegoj 1434 219
- Petrus 1456 234
- Dobruł 1460 240
- Isaac infra 1504 et 1517 . 245

Spatarius
- Sakisz 1460 240

Wistiarius
- Juga 1460 240

Postelnik
- Nicolaus 1456 234
- Krasnicz 1460 240

Czesnik
- Elias 1407 210
- Alb 1434 219
- Tador 1460 240

Stolnik
- Bohdan 1434 219
- Zbijara 1460 240

Pag.

Pyrkałab
- Danczuł 1456 234
- Petrus 1456 234

Komis
- Johannes 1460 240

Suldziar
- Staty 1665 251

Mołdawica . . . 208. 216. 233. 240
Monaster et Monasterium 50
Mora Nicolaus v. Leopolis presbyter.
de Morawsko heres Marcissius 1444 . 86
v. Premislia judex.
Mornstein Jarosch juvenis v. de Cracovia.
de Morochowa Botha 1402 46
Moschenczicz Fedorco 1424 66
Moscziska 50
de Moscziska Gnievossius v. Chelm judex.
de Moskorsow Martinus filius Clementis 1410 59
Moszenka Petrus 1370 14
Mosznicz Jurko 1370 14
Msczugius v. Cracovia succamerarius.
Multany

Dux
- Jo. Mircza (Mirche) dux de Fogaras et Omlas (Wojewoda Transalpinus) 1390(?), 1409 201. 214
- Jo. Wład dux de Omlas et Fogaras 1439 . . . 222. 223

Dwornik
- Tatuł 1439 222

Logoteta magnus
- Stephanus 1439 222

Logoteta minor
- Michael 1439 222

Spatarius
- Demetrius 1439 222

Wistiarius
- Szerban 1439 222

Stolnik
- Semen 1439 222

Pag.

Pacharnik } Mikła 1439 222
Komis } Bada 1439 222
Muntana (Multana) cera . 209. 218. 234
circa Mura fluvium locus campestris 1441 83
Mussata filia Josephi Olahi 1383 24. 25
Myczko v. de Culikow.
de Mycnicze Jasko 1425 70
Myka v. de Balycz.
Myklasz v. Herbort.
de Mykolajewicze heres Johannes 1485 173
de Mylathin Martinus et Johannes 1464 105
de Mylczyce Nicolaus 1425 70
de Myrisczow Michael 1464 . . . 105
de Myslowicze Gregorius v. Leopolis archidiaconus.
Myszkowsky Johannes notarius curiae Raph. de Jaroslaw succam. prem., capit. Russiae 1473 132
Petrus v. Wielun castellanus.
de Mzurow (Mzurowsky) Johannes 1430, 1470 . . . . . 77. 124
v. Premislia wojewoda.

N.

de Nagnoyow Jasco 1404 48
Nagwaszdan Juchno v. de Stankow.
de Nahorzecz Syenko 1464 105
Nahorzany alias Piotrowa hora, villa . 168
Naklo
Castellanus { Mathias Slupsky 1493 . . 179
Nanuł 1439 222
Nasangnewowicz Janussius 1423, 1424 65. 66. 67

Pag.

Natkowicze 50
de Natkowicze Budko 1424 66
Nawogius v. Roza.
de Negowa heres Nicolaus (?) 1286 . 11
de Negrono Barnabas v. Januensis.
Nereczko Johannes 1375 21
Nicolaus V. papa 1450, 1456 . . 90. 234
v. Camieniecz et Premislia episcopus, — Cracovia praepositus S. Floriani et canonicus, — Koropiecz plebanus, — Leopolis vicarius, praedicatorum ord. frater, — Moldavia postelnik, — Pilzno scultetus, — Polonia vicecancell. regni, — Sandomiria subjudex; v. Arnast, — Blassii, — Blaszkowicz, — de Boygyowicze, — Bozera, — de Brzezie, — de Camieniecz, — Campyensky, — Chelm, — de Coscielecz, — Coslowski, — Crakowka, — de Crethkow, — de Curow, — de Curozwanki, — de Cuthno, — Czeczotka, — Czeschyk, — de Dobyan, — Dumzlar, — Fristat, — Firley, — de Garbow, — Gardzina, — Gavel, — Gnonyk, — de Golegori, — Goluchowsky, — Hleb, — Jaczkonis, — de Jaroslaw, — de Jaworzye, — Johannis, — Jordan, — de Lappanow, — Longus, — de Ludbraniecz, — de Lyatoschin, — de Mala, — de Mathoschin,

Pag.

— Mazovitha, — de Michalow, — Missopad, — Mora, — de Mylczyce, — de Negowa, — Niger, — Nowipistor, — Nyr, — Oczieski, — Olchowski, — de Orzechow, — de Orzechowce, — de Ostrow, — Palukowsky, — Petri — de Pilcza, — Primus, — Ptaczek, — Pukowsky, — Przexta, — Pywko, — Romanowski, — Rosa, — de Sborzanya, — de Schidlowiecz, — de Sczawin, — Semp, — Slanka, — Slawsky, — Strasch, — Strzezow, — de Svirzow, — Sworski, — Sieniewski, — Szappowsky, — Szrop, — de Tarnawa, — Tarnkowski, — de Tulkowycze, — de Vinari, — Wiprothek, — de Wisznicze, — Wroczinsky, — de Wylkowisko, — de Zagorzany, — de Zarnowycza, — de Zarnowyecz, — Zarogowsky, — de Zmigrod.

Niclassius v. Studziana scultetus.

Niegoj v. Moldavia logoteta.

Niemcza 209. 217. 233

Niemiecki Isaias 1460 240

Niger Nicolaus v. Pilzno consul.

Nikel v. Abrik.

Nikkjus Rus v. Leopolis civis.

Nimant v. Leopolis scriba.

Nonensis episcopus Demetrius 1383, 1384 . . . . . 25. 29

Pag

de Nossaczowice Johannes Franczuch 1416, 1426 . . . . . 60. 71

heres Pelca 1416 60

olim heres Clemens 1426 . . 71

Notarius publicus

Apostolica et imperiali auctoritatibus.

Jacobus Sulislai de Sandomiria clericus dioecesis crac. 1485 135

Johannes Stanislai de Cracovia clericus conjugatus ejusdem dioecesis, nunc notar. leopol. 1495 193

Jacobus Johannis de Clodawa clericus dioecesis gneznensis 1495 190

Nicolaus Jaczkonis de Premislia cler. conjug. 1398 . 42

Imperiali auctoritate

Laurencius olim Didconis de Sandomiria dioecesis cracov. clericus conjugatus 1398 . 42

Mathias Gregorii de Chomanthow clericus dioecesis crac. 1418 63

Andreas Petri de Schamotuli clericus dioecesis poznan., arcium liberalium baccalarius 1450 91

Nova Civitas Korczyn 31. 45. 58. 115. 167

Nova Sandecz v. Sandecz Nova.

Nova Jaschenka 78

Nowe Miasto 168

de Nowe Miasto Groth v. Rawa palat.

Nowipistor Nicolaus v. Pilzno civis.

de Nyeborow Venceslaus v. Belz cast.

Pag.

de Nyemyglow Slawyecz v. Sochaczow castellanus et capitaneus.
Nyenczynski Johannes 1462 . . 102. 103
de Nyesluchow (Nyesluchowski) Johannes 1464, 1485 . 105. 148. 150
Nyr Nicolaus v. Pilzno civis.
Nytriensis episcopus Dominicus 1383, 1384 . . . . . 25. 29

O.

Oanna v. Suczawa dwornik.
de Obuchowo Nicolaus Pywko ante 1494 183
Obura v. Sandomiria ministerialis.
de Obychow Iwo v. Russia capit., — Srem castellanus.
Oceslaus v. de Wisznice.
Oczieski Nicolaus v. Conin, Costen, Pizdry capit., — Polonia magister agazonum curiae regis.
de Oczyczow Phyedor 1448 88
Odolani Katherina v. Sandecz abbatissa monasterii S. Clarae.
Odrowansch Johannes v. Leopolis archiepiscopus. v. etiam de Sprowa.
Andreas v. de Sprowa.
in Odrzykoń curatus Antonius Gołaszewski 1773 29
Olahus Joseph filius Petri 1383 . 24. 25
Olchowski Nicolaus v. Leopolis canonic.
Ołenka 1370 14
de Olesko Dobeslaus et Johannes 1464 105
Petrus 1484 147

Pag.

Johannes v. Malogoszcz castell.
Paulus v. Leopolis succamer.
Oleschco v. Leopolis judex.
de Oleschnica Dobco 1409 58
Andreas v. Sandecz castellanus.
Olschowsky Zawisza 1410 58
Olyechno v. de Drohoschow.
Ołta fluvius 222
Olsznica alias alnetum silva 129
Oluchna v. de Hermanow.
Omlas
Dux: Mircza dux de Multany et de Fogaras 1407 214
Dux: Jo. Wład dux de Multany et de Fogaras 1439 . . 222. 223
Onisym 1370 14
S. Onufrii monasterium 51
Onyky Antonius v. Premislia wladica.
Onysko v. de Czerkas.
de Opalenica Petrus v. Poznania judex
Opatow 48. 80
Opolia
Dux: Ladislaus dominus Russiae et Wielunensis 1373, 1375, 1377 15. 16. 18. 19. 22
Cancell. cur. v. proton. ducis: Johannes de Glogovia 1373—1375 . . . 16. 17. 19. 21
Marschalcus ducis: Szoff 1377 22
Secretarius ducis: Kostko Bolestraszycki 1377 22
Opporow 132
de Opporow (Opporowski) Andreas v. Brzeszcz castell., — Premislia administrator, — Warmia episc.; v. de Łubne.

Pag.

Johannes v. Brzeszcz palatinus.
Wladislaus v. Polonia vicecanc. regni, — Wladislawia electus.
Opydowa fluvius 8
Orvieto (Urbs vetus) 4
de Orzechow (Orzechowsky) Nicolaus 1424, 1430 . . . . . 66. 77
de Orzechowce heres Nicolaus 1425 . 70
Alexander 1470 124
de Orzek Franciscus v. Cracovia praepositus S. Floriani, — Leopolis decanus, — Premislia canonicus.
Osanna uxor olim Petternymant 1486 159
de Ostalowice Romanus 1458 . . 94. 95
de Ostravia Andreas v. Leopolis presb.
de Ostrorog Dobrogostius v. Gnezno et Miedzyrzecz castellanus.
Johannes v. Poznania castell.
Ostrow 8. 76. 188
de Ostrow heredes Andreas et Cristinus 1448 88
Cristinus v. Sandomiria castell.
Nicolaus v. Biecz castellanus.
Oswiacim
Capitaneus: Andreas de Coscielecz, thesaurarius regni, capit. scepus., junivlad. et bidgost., procurat. generalis ac zupparius cracov. 1512 80
Oszwyce 148
Oszyeczkowsky Thomas v. Grodzysko scultetus.
Otho (Otha) v. Russia capitaneus; v. de Chodecz, -- de Plechow.
de Owczuch Jenco 1374 17

P.

Pag.

Pabian domus acialis in oppido Dunajow 189
Pabianow 48
de Paczanow Petrus Szanczygnyewsky v. Sandomiria judex.
Paithco Hungarus v. de Temeschow.
de Pakoschowka Pakosch 1402 . . 46
Pallugya Philippi filius Andreas et Andreae filii Johannes, Ladislaus, Michael v. de Kis.
Palucowsky Nicolaus 1448 88
Palwerzee 59
de Pampow (Pampowsky) Ambrosius v. Siradia palatinus, — Rosprza castellanus.
de Panyewo Felix v. Leopolis castell., — Zydaczow capitaneus.
Parmyowsky Johannes v. Leopolis canonicus.
Paschko (Pascho) v. de Borschow, — Golambek, — de Jemelin, — de Trzesin.
Paulus v. de Bogumilowice, — Clusz, — de Czartorie Jurkowski, — de Olesko, — de Petrykow, — de Sborzana, — Smek, — de Sprowa, — de Wroczymowicze.
Pechno v. Bogdanowicz.
Pelca v. Sandomiria judex; v. de Adamowawola, — de Czeschky, — de Lappanow, — de Nossaczowice.
de Pelnyaticze Phal 1430 77
Penkacz Martinus v. Leopolis consul.

Pag.

Penthko v. de Lowcze.
Pesthico Johannes 1416 60
Petrassius v. de Wsdow.
Petri filius Olahus Joseph 1385 . 24. 25
Andreas v. de Schamotuli.
Hilarius v. Tyska.
Nicolaus v. de Pilzno.
Petrus fratruelis Mathiae advocatus 1375 . . . . . 19. 20
filius Osannae 1486 159
v. Camieniecz postulatus, — Cracovia episcopus, — Leopolis adminis. in spiritualibus, custos, notar. consistor., scriba, civis — Lowcze plebanus, — Moldavia dux, logoteta, pyrkałab, — Pilzno civis, — Premislia episcopus, custos, judex, — Rither capit., — Romanae eccl. protonotarius, — Sandecz capitaneus, — Wladislawia episcopus; v. de Bachcice, — Baliczski, — Bogdanowicz, — de Brancze, — Brun, — de Buczacz, — de Charbinowice, — de Curozwanki, — Czebrowsky, — Czeczotka, — de Czykow, — Falkowsky, — Firley, — de Gaban, — Golambek, — de Grabownicza, — Johannis, — Jurkowski, — Kmita, — Kostyrowsky, — de Lukanowycze, — Lunak, — Lynnar, — Moszenka, — Myszkowsky, — de Olesko, — de Opalenycza, — Ponicz, — de Radochoncze, — Schado, — de Schamotuli, — de Sczekocini, — de Siemionkowce, — Spyklossky, — Strelicz, — Strysky, — Szanczygnyewsky, — Vanconis, — de Veschmuntow, — Wlodcowicz, — Wolczko, — de Zimnawoda.
de Petrykow Paulus 1458 94
Petternymant ante 1486 159
Phal v. de Pelnyaticze.
Phali fil. Przybislaus v. de Lancicia terra.
Pharensis episcopus Stephanus 1383 . 25
Benevenutus 1384 29
Philippi filius Andreas v. de Kis Pallugya.
Phyedor v. de Oczyczow.
de Pieczychwosty Nicolaus Wiprothek 1464 105
de Pielgrzymowice Johannes v. Cracovia subjudex.
de Pilcza Johannes v. Cracovia, Russia palatinus.
Nicolaus v. Belz palatinus, — Vislicia castellanus.
Pilzno 57. 69. 75. 87. 93. 116. 138. 147
praeconsul, consules 180
cives 57. 89. 93
incolae 57. 87. 180
acta 173. 174
in ecclesia paroch. S. Johannis Baptistae altare b. Mariae V. . 68
Altarista: Johannes Gleczer 1425 . . 68
Johannes de Lanczhuth . . 69
Tenutarius: Creslaus de Curozwanki cast. lublin. 1448 89
Consul: Johannes de Sanok, Nicolaus

Pag.

Consul { Niger, Nicolaus Longus, Andreas Gladiator 1425 . . 67
Scultetus { Cwnusch 1425 67
Nicolaus carnifex 1425 . . 68
Civis { Nicolaus Nyr ante 1425 . . 67
Nicolaus Nowipistor 1425 . 68
Petrus carnifex s. a. . . . 69
de Pilzno Petri Nicolaus v. Premislia canonicus.
Piotrkovia 88
convencio generalis 1469, 1470, 1487, 1490, 1493, 1510 30. 123. 126. 160. 161. 172. 177. 179. 181. 183
Piotrowa hora alias Nahorzany villa . 168
Pizdry
Capitaneus { Nicolaus Oczieski magister agazonum curiae regis, capit. costen. et conyn. 1512 . . 80
Plaza Zawisza 1410 59
de Plechow Otho v. Sandomiria judex.
Pleszowice 34. 35. 36. 50
de Pleszowice Fredro 1425 70
Plock
Episcopus { Erasmus 1510, 1512 . 30. 79
Palatinus { Stanislaus de Srensko 1510 30
Castellanus. { Thomas de Bartniki 1510, 1512 . . . . . 30. 79
Plysziewicze v. Pleszowice.
Pnikut (Pnekolt) villa 32. 33
Pobyedniszcza rivulus 5
Podgrodzie villa 94
de Podhaycze Martinus Calienik 1464 105
heres Jacobus de Buczacz palat. Podoliae 1495 . . . . 188. 189

Pag.

Podmichalowe (Podmiłowce) villa . . 103
Podolecz Johannes 1462 100
Podolia . . . . . 140—145. 218
mercatores 217. 234. 240
Palatinus { Michael de Buczacz ante 1495 188
David de Buczacz capit. camieniecz. et colom. infra 1481 et 1485 138
Jacobus de Buczacz heres de Podhaycze 1485, 1495 155. 157. 188. 189
Otha de Chodecz 1512 . . 79
Podolski Andreas archidiac., visitat. gener. 1693 87
de Podossyc Elisabeth relicta olim Georgii Strumilo de Dimossin castell. leopol. 1488, 1494 166. 184. 185
Pogors 11
de Pohorelcze Dmitr Lahodowsky 1464 105
Pohonicze 64
Polanecz
Castellanus { Stanislaus alias Gamrath capitaneus sandecz. 1416 . . 60
Marcissius (Martinus) de Wroczymowice 1489, 1493 169. 179. 181
Polonia 140. 143
regnum, corona regis . 37. 76. 106. 112. 178. 184. 248
phiscus regius 141
reges et duces generaliter 178. 181
rex 201. 214. 234. 240. 245. 250
praelati, barones et subditi . . 89
ordinis praedicatorum provincialis et prior 1

		Pag.
Rex	Kazimirus M. 7. 10. 13. 38. 57. 75. 80. 178	
	Ludovicus 24. 27. 33. 34. 178	
	Wladislaus Jagiello 31. 44. 45. 50. 52. 57. 59. 64—66. 69. 72. 75. 78. 178	
	Wladislaus de Warna 82. 83. 178	
	Kazimirus Jagiellonides . 31. 87. 89. 93—95. 106. 112. 115. 117. 119. 122. 123. 125. 140. 141. 143—145. 156. 157. 159. 160. 166. 168. 170—172. 176. 178	
	Johannes Albertus 176. 177. 180. 182. 184. 186	
	Sigismundus I . 30. 51. 52. 70. 79. 118	
	Sigismundus II . . 51. 52. 65	
	Sigismundus III 70	
	Wladislaus IV 75	
Regina	Hedvigis amita Constanciae olim ducissae glogoviensis, relicta olim regis Wladislai . 5	
	Elizabeth 28	
	Hedvigis 36	
	Elizabeth 31	
Princeps	Wladislaus filius Wladislai Jagiello 73	
	Johannes Albertus . . 163. 171	
	Fredericus electus confirmatus cracov. 1489, 1493 168. 179. 181	
	idem presbyter cardinalis tituli S. Luciae, archiepiscopus gnezn., episc. cracov. 1491 . 185	
Primas	Adalbertus archiepisc. gnezn. 1431 31	
Primas	Johannes archiep. gnezn. 1470	126
	Sbigneus archiep. gnezn. 1485	152. 153
	Andreas archiep. gnezn. 1510	30
	Johannes archiep. gnezn. 1512	79
Marschalcus regni	Laurencius Zaramba 1427 .	74
	Stanislaus de Chodecz capit. leopol. et camieniec. 1510 .	30
Cancellarius regni	Johannes decanus crac. 1427, 1428 74	75
	Johannes episc. wladisl. 1431	31
	Johannes de Koniecpole 1434	79
	Jacobus de Dambno capit. cracov. 1469, 1470 . 123.	126
	Creslaus de Curozwanki dec. gnezn. 1484, 1485, 1487—1490 . . 141—144. 158. 160. 161. 167. 170—172	
	idem decanus, canonic. crac. et praepositus S. Michaelis in castro cracov. 1493, 1494	179 —183. 185
	Johannes de Lassko coadjutor gnezn. 1510	30
	Mathias Drzewicki 1512 . .	79
Vicecancellarius regni	Nicolaus praep. S. Floriani 1409	58
	Stanislaus Czolek 1427 . .	74
	Wladislaus de Opporow decretorum doctor, praepos. lancic. et S. Floriani in Cracovia 1431	31
	idem electus wladisl. 1434 .	79
	Petrus de Sczekoczini 1447, 1448, 1454 . . .	88. 89. 93

		Pag.
Vicecancellarius regni	Albertus de Zichlin post 1442, 1466 . . . . . 84. 115	
	idem custos sandom., canon. gnezn., cracov., wladisl. et poznan. 1467, 1469, 1470 . 31. 118. 126	
	Gregorius de Ludbrancz 1493	177
	idem praepositus scarbimir. et S. Floriani 1489, 1493, 1494	169
	179. 181. 185. 187	
	Mathias episc. premisl. 1510	30
	Christoforus de Schidlowiecz castell. sandom. et capit. sirad., sochacz. ac gostin. 1512 .	79
Thesaurarius regni	Petrus de Curozwanki 1488, 1489 . . . . . 167. 169	
	idem capitaneus cracov. 1493, 1494 . . . . 179. 181. 185	
	Andreas de Coscielecz, capit. scepus., oswiac., juniwlad. et bidgost., procurator generalis et zupparius cracov. 1512 .	80
Vicethesaurarius regni	Michael Lassocki capitaneus lancic., marschalcus curiae regis 1467	31
Incisor regni	Mathias de Wassna 1467 .	31
Marschalcus curiae regis	Sbigneus de Brzezie 1409 .	58
	Nicolaus de Brzezie 1434 .	79
	Michael Lassocki capitaneus lancic., vicethesaurarius regni 1467	31
	Raphael de Leszno 1493 .	179. 181
Marschalcus curiae regis	Stanislaus de Jaroczyn (Jaroczki) capit. juniwlad. 1510, 1512 . . . . . 30.	80
Magister agazonum regis	Nicolaus Oczieski capitaneus costen., pizdr. et conyn. 1512	80
Subpincerna regis	Manschico de Dambrowa 1427	74
	Stanislaus Chroberski vexillifer et incisor regis 1512 . .	80
Vexillifer et incisor reg.	Stanislaus Chroberski 1512	80
Magister coquinae regis	Marcissius dc Choczybowicze curiensis regis 1488 . . .	167
Secretarius regis	Vincencius de Przeramb dec. curzelov., canonicus cracov. et curiensis regis 1488 . .	167
	Andreas Roza archiepisc. theomogensis, praepositus lancic. 1489	168
	Johannes Lathalski praepositus crac. 1510	30
	idem praepos. gnezn. et lancic. 1512	80
	Stanislaus de Gorka (Goreczki) praepositus calissiensis 1510, 1512 . . . . . 30.	80
	Johannes Carnkowski 1512 .	80
	Petrus Thomiczki archidiacon. cracov. 1512	80
	Sigismundus Thargowiczki decretorum doctor, canonicus crac. 1512	80
Notarius regis	Johannes Crowyczszky dec. leopol., exactor cisae in Leopoli 1487	160

		Pag.
Curiensis regis	Vincencius de Przeramb decanus curzeloviensis, canonic. crac., secretarius regis 1488	167
	Zavissius Roza de Borzysszewicze succamer. chelm. 1488	167
	Petrus Baliczski 1488 . .	167
	Marcissius de Choczybowicze magister coquinae curiae regis 1488	167
Magister curiae reginae	Nicolaus Roza de Boryssowicze castell. zawichostensis 1467 .	31
Cancellarius aulae regin.	Kelczo praepositus S. Mariae in Cracovia 1387	37
Procurator reginae	Jacobus dictus Gladisch 1334	7
Succamerarius regin.	Petrus capitaneus de Rither 1430	77
Magister coquinae principis	Petrus Balyczsky 1488 . .	163
Magister liberorum regis	Stanislaus de Schidlowiecz 1467	31
Venator regis	Hryćko Smietanka 1422 . .	64
Theloneator regis	Marcus civis cracovien. 1428	75
Commissarius a Basiliensi sinodo constitutus	Nicolaus Coslowski magister theol., canonicus cracov. 1437	81
Fratres ord. praedicat.	Domaslaus et Jacobus 1232	1
Polonia Major		
Capitaneus	Nicolaus de Cuthno palat. lancic. 1493 . . . 179.	181
	Lucas de Gorka castellanus sandecz. 1510	30
	Lucas de Gorka castellanus poznan. 1512	79
Polonus generaliter		37

		Pag.
	Polyak Johannes v. Glogovia capitaneus.	
	de Pomorzany Johannes Swynka v. Leopolis vexillifer.	
	Sigismundus v. Trembowla cap.	
	Ponachidycz Semeu 1370	14
	Ponicz Petrus 1460	240
	Popolnica villani	64
	Popowice	34—36
	de Porampca Thomco 1416	60
	Poras silva	24
	de Possadow Johannes 1430 . . .	77
	Possaka Johannes 1470	125
	de Pothulicze Albertus v. Camieniecz castellanus.	
	Poznania	163
Episcopus	Andreas 1470	126
	Uriel 1493 . . . . 179.	181
	Johannes 1510, 1512 .	30. 79
Canonicus	Adalbertus de Zichlin vicecan. regni, canonicus gnezn., crac. et wladislav., custos sandom. 1467, 1470	31. 126
Dioecesis clericus	Andreas Petri de Schamotuli notarius publ. imper. auct., arcium liberalium baccalarius 1450	91
Palatinus	Lucas de Gorka 1470 . .	126
	Mathias de Bnyn capitaneus premisl. 1485 . . .	155. 157
	Nicolaus Gardzyna de Ludbrancz 1512	79
Castellanus	Petrus de Schamotuli 1470 .	126
	Johannes de Ostrorog 1493	179. 181

Pag.

Castellanus
Johannes de Calinowa 1510 30
Lucas de Gorka capitaneus gen. Poloniae Majoris 1512 . 79

Judex
Petrus de Opalenycza 1493 179

Prandotha v. de Chlopycze, — de Thrczyana.

Preczslaus v. de Bogyowicze (Boyowicz), — de Wsdow

Predborius 1456 234
v. Cracovia subd.; v. de Koniecpole.

Premislia 28. 32. 50. 61. 62. 67. 69. 70. 79. 118
castrum 28. 35
districtus . 32. 37. 50. 52. 61. 65
dioecesis . . . . . 38—42
episcopatus 28
wladicatus . . . 115. 117. 118
terra 123. 131
ecclesia 38. 39. 41
ecclesia kathedralis 27
ecclesia S. Mariae 32
ecclesia aut sinagoga ritus Ruthenici 52
wladistwo templi S. Johannis consecrati Graeciae religionis et Russiae 50
praelati et canonici 86
episcopi, praelati, canonici, utrumque capitulum videlicet catholicum et ruthenicum, milites, nobiles, clientes, advocatus, cives, communitas 37
popones, diaconi, subdiaconi et archimandritae 117. 118
nobiles 52

Pag.

Episcopus
Ericus 1384 . . . . 27. 28
Mathias 1397, 1398, 1402, 1418, ante 1434 . 38—41. 46. 62. 63. 78
sine nomine 1423 66
Johannes Lubinius 1431, 1432 . . . . . 31. 80
Janussius 1434 78
Petrus 1444 86
Nicolaus (Blaszkowicz) 1467, 1469, 1470, 1474 31. 122. 124. 132

Mathias vicecanc. regni 1510 30
Mathias Drzewicki cancellar. regni 1512 79
Cristophorus Johannes Szembek 1722 87
sine nomine 1773 29

Wladica
Athanasius 1407 50
Ilias wladica samb. 1422, 1424 . . . . . 64—67
sine nomine 1467 115
Iwonka 1469 117
Antonius Onyky 1509 . . 119
Laurencius 1535 52
Antonius Radołowskii wladica sambor. 1549 . . . . 52. 65

Electus Ruthenorum
Wassko 1385 33

Postulatus eccl.
Nicolaus Primus 1493 179. 181

Administrator
Andreas Oporowski episcop. warmiensis 1477 80

Officialis
Michael archidiaconus premisl. 1444 86

Pag.

Decanus: Johannes plebanus premisl. 1385 33
Johannes de Humniska 1477 80

Praepositus: Benedictus 1444 86
Paulus de Wroczymowicze 1477 80

Archidiaconus: Michael magister, officialis premisl. 1444 86

Custos: Petrus 1444 87

Canonicus: Johannes Capella 1398 . . 42
Johannes Ruthenus 1398 . 42
Nicolaus Petri de Pilzno 1398 39
Franciscus de Orzek 1444 . 87

Plebanus: Johannes dec. eccl. S. Mariae in Premislia 1385 . . . 33

Dioecesis clericus conjugatus: Nicolaus Jaczkonis de Premislia notarius publ. apostol. et imperiali auct. 1398 . . 42

Capitaneus: sine nomine 1385 35
Dobeslaus de Zyrawica (Zyrawski) capitan. lovicz. 1462, 1469, 1470 100. 122. 123. 126
Nicolaus de Smygrod 1485, 1489 . . 154. 155. 157. 169
Stanislaus Kmita de Wisznicze 1493 . . . . . 179. 181
Andreas Czurilo de Sthoianowicze 1512 80

Succamerarius: Spithko de Jaroslaw 1469, 1470 . . . 122. 124—126
Raphael de Jaroslaw capitan. Russiae, heres in Przeworsko 1473 128

Capitaneus: Merbota 1375 19

Pag.

Capitaneus: Mathias de Bnyn palatinus poznan. 1485 157

Judex: Petrus 1418, 1422, 1423 . 61. 64. 66
Pyechno 1434 79
Marcissius de Morawsko 1470 125

Subjudex: Nicolaus Hleb de Siennow 1470 125

Wojewoda: Johannes de Mzurow 1424 . 66

Tribunus: Petrus de Radochoncze 1470 125

Subdelegatus castr. juratus: Matheus Filipowski 1773 . 29

Notarius: Marcus ante 1418 . . . 62

Advocatus: Michael 1385 33
Wanko 1424 66

Consul: Georgius, Henricus, Martinus, et Stanlo 1385 33

Civis: Jacussius carpentarius ante 1418 62
in Premislia Clischo Ruthenus et Conradus Ruthenus 1418 62
de Premislia Jaczkonis Nicolaus v. Premislia dioecesis clericus conjugat.
Vanconis Petrus v. Leopolis canonicus.
Pribco 1334 7
Primus Johannes 1418 61
Nicolaus v. Premislia postul. eccl.
de Prochnyk pleban. Bernhardus 1418 62
Procop Johannes infra 1481 et 1485 133
Procopius v. Leopolis consul; v. Corawa.
Prodanowicz Theodorus 1456 . . . 234
Proschowice 184
Prot v. de Jeniatniki.

Pag.

Prussy
Plebanus { Mathias 1495 192
de Prussy Johannes v. Rawa castell.
Prut fluvius 209. 217
de Przelank Groth 1491 174
Przemant
Castellanus { Johannes Supiensky judex calissiensis 1493 179
de Przeramb Johannes v. Siradia castellanus.
Vincencius v. Cracovia canonic., — Curzelovia decanus, — Polonia secretar. et curiensis regis.
Przeworsko 129. 130. 131
cives 129
in Przeworsko heres Raphael de Jaroslaw succamerarius premisl., capitaneus Russiae 1473 . . . 128
Przexta Nicolaus 1486 159
Przybislaus v. Phali, — Zabka.
de Przybislavicz Henricus 1404 . . 48
de Przyszow Michael 1443 85
de Przythyk Johannes v. Zarnovia castellanus.
Ptaczek Nicolaus v. de Jenkowicze.
Pukowsky Nicolaus 1495 189
Pyechno v. Premislia judex.
Pynticz Wana 1456 234
Pywko Nicolaus v. de Obuchowo.

Q.

Quinque Ecclesiarum episcopus Valentinus decretorum doctor 1383, 1384 . . . . . 25. 29

R.

Pag.

Radco v. Riboticzsky.
Radlo Wenstow 1375 19
de Radochoncze Petrus v. Premislia tribunus.
Radołowskii Antonius v. Premislia et Sambor wladica.
Radom
districtus 48
Castellanus { Eustachius de Sprowa 1470 126
Stanislaus de Schidlowiecz 1493 . . . . . 179. 181
Nicolaus de Schidlowiecz 1510, 1512 . . . . . 30. 80
de Radslawicze Jacobus 1444 . . . 87
Raduł filius Władi ducis de Multany 1439 222
v. Borczae filius.
Radymno (Radympna) . 28. 31. 86. 124
de Radzieiowicze Andreas v. Sochaczow castellanus.
Ragusiensis archiepiscopus Ugo 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Rak fluvius 41
Raphael v. Sandomiria succamerarius; v. de Jaroslaw, — de Leszno, — de Streptow.
Raszkowycz Fyethko 1462 . . 102—104
Rauna v. Rowne.
Rawa
Palatinus. { Groth de Nowemiasto 1470 126
Andreas de Coslow 1493 179. 181
Prandota de Thrczyana 1510 30

Pag.

Castellanus. Johannes de Prussy 1493 . 179
Succamerarius Thomas Sadkowsky 1493 . 179
Rey Johannes v. de Schumsko.
de Riboczyc Stephanus 1373 . . . 16
Riboticzsky Radco 1424 66
Rither
Capitaneus Petrus succamerar. reginae 1430 77
de Rogow Hincza v. Sandomiria castellanus.
de Rokitnica Iwan 1425 70
Rokythnicza flumen 76
Roma 38. 81. 165
curia 67. 152. 153
ecclesia 38. 164
Romanae ecclesiae protonotarius Petrus episcopus cracov. 1398 . . . 39
Romani pontifices 4
Romanow 209. 217. 233
Romanowski Nicolaus v. Leopolis subpincerna.
Romanus v. Leopolis vicarius; v. de Ostalowice.
de Romniewo Lazor 1458 95
Ropczice 89
Rosprza
Castellanus Predborius de Koniecpole 1434 79
Ambrosius Pampowsky 1493, 1494 . . . . 179. 181. 185
Rostakis Armenus v. Leopolis civis.
de Rosznytow Jaczko 1464 106
Rowne 28
Royatyn rivulus 70

Pag.

Roza Veslaus 1373 16
Johannes pater et filius 1491 175. 176
Andreas v. Lancicia praepositus, — Leopolis archiepiscopus et coadjut., — Polonia secret. regis, — Theomogensis archiepisc. Nicolaus et Zawissius v. de Borysowicze.
de Roza Nawogius 1467 116
Rozborzs 129
de Ruda heres Demetrius Danylowycz 1484 . . . . . 146. 147
de Rudancze Jacobus v. Halicz tribunus.
Rudniki villa 188
de Rudno Stanislaus 1491 175
Rus Nikkjus v. Leopolis civis.
de Ruscza Lassotha 1404 48
Russewicze v. Hruszowice.
Russia . . 1. 2. 19. 24. 25. 27. 28. 34. 35. 50. 51. 73. 78. 83. 106. 140—145. 150. 157. 218. 222
civitates 20
ecclesiae Latinorum 1
Graeciae religionis wladica . . 51
nobiles 50
mercatores 234. 240
Dux Georgius ante 1422 . . . 64
Leo ante 1535 52
Metropolitanus Cypryanus metropolit. halicz. et kiiow. 1407 . . . 50. 51
Palatinus Andreas Odrówansch de Sprowa capitaneus Russiae 1462 99. 102. 156
Stanislaus de Chothecz 1470 126

Pag.

Palatinus
- Johannes de Pilcza 1485, 1493 . . 155. 157. 179. 181
- Stanislaus Kmita de Wisznicze 1510 30
- Johannes Odrowansch de Sprowa 1512 79

Succamerarius
- Dobeslaus 1425 . . . 69. 70

Capitaneus
- Johannes Kmita heres de Wisnicze 1368 . . . . . 10. 12
- Ota 1370 . . . . . 13. 14
- Andreas 1377 22
- Emericus Bebek 1385 . 32. 35
- Johannes de Tarnow palat. sand. 1398 42
- Iwo de Obychow castell. sremensis 1418 61
- Spithco de Tarnow 1424 . 65
- Petrus de Charbinowicze 1425 69
- Andreas Odrowansch de Sprowa palatinus Russiae 1462 . 99. 102. 156
- Raphael de Jaroslaw heres in Przeworsko succamer. premisl. 1473 128
- Spithco de Jaroslaw palatinus sandom. 1485 . . . 155. 157

Judex provincialis
- Petrus Brown 1375 . . . 21

de Russia scultetus Conradus ante 1383 24

Rusz fluvius v. Rak.

Rutheni conjugati 117. 118

Ruthenica ecclesia 117. 118

Ruthenorum sive Graecorum ritus 117. 118

Ruthenus generaliter 37

Pag.

Ruthenus Clischo et Conradus v. in Premislia.

Johannes v. Premislia canonicus.

Rybnik (Rymnik) 222

Rybno lacus 125

Rykala Stanislaus v. Buczacz plebanus.

Rzadek 173

de Rzessow Johannes 1442 . . . 84

S.

Sadkowsky Thomas v. Rawa succam.

Sakisz v. Moldawia spatarius.

Sambor
- castrum 41
- terra 50
- districtus 18. 50
- canonici 64

Wladica
- Ilias wladica premisl. 1422 . 64
- Antonius Radołowskii wladica premisl. 1549 52

Capitaneus
- Staszko de Dawidow 1422 . 64
- Johannes Odrowansch de Sprowa subdapifer sandomir. 1466 114

San fluvius 15. 20. 77

Sanctorum Quatuor Coronatorum tituli presbyter cardinalis Demetrius ante 1398 39

Sandecz Antiqua 7

Plebanus.
- Victor notarius Constanciae olim ducis. glogoviensis 1334 7

Sandecz Nova 81. 175. 176
- ecclesia parochialis 82
- praeconsul, consules 175

Sandecz 60. 71

Pag.

Abatissa monasterii S. Clarae — Katherina dicta Odolani 1334 5

Castellanus — Zawisza 1366 80
Cristinus de Coszeglowy (cast. cracov.?) judex sandecz. 1426 71
Andreas de Olesznica 1493 179. 181
Lucas de Gorka, capitaneus gen. Poloniae Majoris 1510 30

Capitaneus — Petrus 1366 80
Stanislaus alias Gamrath castellanus polanecz. 1416 . . 60
Petrus Kmita de Wisznicze capit scepus. 1493, 1494 179. 181. 185

Judex — Isaac 1334 7
Cristinus de Coszeglowy castell. sandecz. (cracov.?) 1426 . 71

Sandmirus v. de Lucowicze.

Sandomiria 9. 51. 163
districtus 49
terra 8
colloquium generale 1405 . . 49

Decanus — sine nomine 1283 4

Custos — Adalbertus de Zichlin vicecancell. regni, canonicus gnezn., cracov., wladisl. et poznaniensis 1467, 1470 . . . 31. 126

Palatinus — Johannes de Tarnow capitan. Russiae 1398 42
Petrus Kmita 1402 . . . 45
Cristinus 1407 51

Johannes alias Jaszko de Tarnow ante 1473 129
Spithco de Jaroslaw capitaneus leopol. 1484, 1485 . 141. 142. 158

Palatinus — Spithco de Jaroslaw capitaneus Russiae 1485 155
Johannes de Tarnow 1512 . 79

Castellanus — Wilczko 1368 12
Cristinus de Ostrow 1402, 1405 . . . . . 45. 49
Hincza de Rogow 1470 . . 126
Cristophorus de Schidlowiec 1510 30
idem vicecancell. regni, capitaneus sirad., sochaczow. ac gostinensis 1512 79

Succamerarius — Raphael 1366 88
Spithco 1405 49

Capitaneus — Johannes 1405 49

Judex — Pelca 1368 12
Albertus 1404, 1405, 1407 47. 49. 51
Petrus de Veschmuntow 1467 116
Otho de Plechow 1475 . . 137
Dobeslaus de Chlewyska 1482 174
Petrus Szanczygnyewsky de Paczanow 1485 173
Martinus de Bogoria subdapifer sandom. 1491 . 173. 174
Martinus de Skothnyki 1493 179. 181
Wylczko 1346 9
Petrus Wlodcowicz 1423 . 66

Subdapifer — Johannes de Sczekoczin capit. lublinensis 1441 83
Johannes Odrowansch de Sprowa capitan. sambor. 1466 . 114

Pag.

Subdapifer { Martinus de Bogoria judex sandom. 1491 . . . 173. 174

Pincerna { Stanislaus Lanskorunsky de Brzezie 1510 30

Subpincerna { Petrus Lunak de Wisznicze frater germanus Nicolai 1418 61

Subjudex { Nicolaus 1404, 1405 . 47. 49
Petrus Falkowsky 1410 . . 58
Nicolaus de Vinari 1467 . 116
Johannes de Byechow 1475 137
Nicolaus de Sborzanya 1482, 1485 . . . . . 173. 174
Nicolaus Sworski de Bedlno 1491 . . . . . 173. 174

Agazo Ministerialis { Johannes (?) 1286 . . . 11
Obura 1485 173

de Sandomiria Didconis Laurencius v. Cracovia dioecesis clericus conjugatus, — Notarius publ. imper. et apost. auctoritatibus.
Sulislai- Jacobus v. Cracovia dioecesis clericus, — Notarius publ. apostol. et imper. auctorit.
Sandvogius v. de Czarnkow.
Sanok 24. 47
castrum 28. 45
districtus 15. 45. 46. 78
terra 82

Capitaneus. { Styborius judex juris provincialis terrigenarum supremus 1402, 1410 . . . 46. 47. 59

Wojewoda { Thomco Waszota 1373 . . 16

de Sanok Johannes v. Pilzno consul.
Santok

Pag.

Castellanus { Johannes Sokolowsky de Wrzanca 1493 179

Sassinus v. de Vichud.
Sawyscha v. Zawisza.
Sbigneus v. Cracovia episc., — Gnezno archiepisc., — Polonia primas; v. de Brzezie, -- de Tanczyn.
de Sborzanya Nicolaus v. Sandomiria subjudex.
Paulus v. Czchow castellanus.
Scalca 1373 16
Scamirus Andreas 1375 19
Scarbco 1434 79
Scarbimiria

Praepositus { Gregorius de Ludbrancz praepositus S. Floriani, vicecanc. regni 1489, 1493, 1494 . 169. 179. 181. 185. 187

Scardoniensis episcopus Michael vel Mych 1383, 1384 . . . . 25. 29
S. Cassinus 165
Sceniensis episcopus Thomas 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Scepusia

Capitaneus { Petrus Kmita capit. sandecz. 1493 . . . . . 179. 181
Andreas de Coscielecz thesaurarius regni, capit. oswiac., juniwlad. et bidgost., procurator generalis ac zupparius cracov. 1512 80

Schado ministerialis 1475 136
Petrus v. Leopolis scabinus.
de Schamotuli Swidwicz 1427 . . . 74

Pag.

Andreas v. Calissia castellanus.
Michael v. Leopolis presbyter.
Petri Andreas v. Notarius publ. imperiali auctoritate, — Poznania dioecesis clericus.
Petrus v. Poznania castellanus.
Scheliga v. Siradia succamerarius.
de Schidlowiecz Cristophorus v. Gostin, Siradia, Sochaczow capitan., — Polonia vicecancell., — Sandomiria castellanus.
Nicolaus v. Radom. castellanus.
Stanislaus v. Polonia magister liberorum regis, — Radom, Zarnowiec castellanus.
de Schumsko Johannes Rey 1495 . . 189
Schumsky Stanislaus 1473 132
Sclavoniae banus Stephanus de Lindua 1383, 1384 . . . . . 25. 29
de Sczavin Nicolaus v. Costen judex.
de Sczekocin Johannes v. Lublin capit., — Sandomiria subdapifer.
Petrus v. Polonia vicecanc. regni.
Sczekotczicza 50
Sdbykowycze v. Zbikowice.
Sdzechowicze 49
de Sedliszcze Michael Smek 1448 . . 88
Sędomirski 1456 234
Semen v. Multany stoln.; v. Ponachidycz.
Semp Nicolaus v. de Zelyechow.
Senco v. de Sienno.
Sennowsky v. de Sienno.
Seret . . . . 209. 217. 218. 233. 234.
theloneum 209. 232. 239
Capitaneus { Wład 1407 210

Pag.

Sestremilus 1334 . . . . . 5. 6
Sglobicze 116. 173
de Sglobicze Barthossii filius Johannes 1482 174
heredes Johannes et Bartholomeus 1485 173
heres Nicolaus Babyuch 1467 . 116
Stanislaus Czelen 1482 . . . 174
Sichow villa 148
de Siekluka Jacobus v. Wojnicz castell.
de Siemionkowce Petrus v. Halicz judex castri.
Siemyon v. Lochwien.
de Sienno (Sennowsky) Andreas 1464 105
Senco 1423, 1425 . . . 66. 70
de Siennow Nicolaus Hleb v. Premislia subjudex.
Sigismundus v. de Pomorzany.
Siradia
Palatinus { Jacobus de Koniecpole 1402 45
Ambrosius de Pampow 1510 30
Jaroslaus de Lassko 1512 . 79
Castellanus { Nicolaus de Curozwanki 1493, 1494 . . . . 179. 181. 185
Johannes de Przeramb 1510 30
Succamerarius { Scheliga 1427 74
Johannes Vaschek 1493 . . 179
Capitaneus { Cristophorus de Schidlowiecz vicecancellarius regni, castell. sandom, capit. sochaczow. et gostin. 1512 79
Judex { Petrus de Bachczice 1493 . 179. 181
Tribunus { Jaroslaus de Lassko 1493 179. 181

Pag.

Skibicz Wasil 1370 14
de Skothniki Martinus v. Sandomiria judex
Skratta (Skrzętta) villa 5
Slanka Nicolaus v. de Lapschow.
Slawsky Nicolaus 1470 125
Slawyecz v. de Nyemyglow.
Slesia 66
Słowikowa (Slawikowa Wolya) villa . 5
Slupsky Mathias v. Naklo castellanus.
de Sluszow Mathias v. Juniwladislavia palatinus.
Smek Michael v. de Sedliszcze.
Paulus v. de Szeldcze.
Smietanka Hryćko v. Polonia venator regis.
Smolnicza 50
de Smygrod Nicolaus v. Premislia cast.
Sniathin
Tribunus { Cleophas de Mlodowycze 1485 155
Sochaczow
Castellanus { Slawyecz de Nyemyglow capit. sochaczow. 1493 . . 179. 181
Andreas de Radziejowicze 1510, 1512 . . . . . 30. 79
Capitaneus { Slawyecz de Nyemyglow cast. sochaczow. 1493 . . 179. 181
Cristophorus de Schidlowiecz vicecancell. regni, castellanus sandom., capitaneus sirad. et gostin. 1512 79
de Sochaczow Johannis Martinus scriba Petri episcopi prem. 1444 . . 87
Sokolnyky

Pag.

Advocatus { Johannes 1485 . . 149. 150
Sokolowsky Johannes v. de Vrzanca.
Sophia v. de Zubrza.
Sorawynsky Johannes 1487 161
Spiczimiria
Castellanus. { Nicolaus Gardzina de Ludbrancz 1493 179
Spiczmirus v. Cracovia castellanus.
Spitko v. Cracovia castellanus, — Sandomiria succamerar.; v. de Jaroslaw, — de Tarnow.
de Sprowa (Sprossky, Sprowsky) 1410, 1418, 1423 . . . . 59. 61. 66
Andreas Odrowansch v. Russia palatinus et capitaneus.
Johannes Odrowansch v. Sambor capitaneus,—Sandomiria subdap.
Eustachius v. Radom castellan.
Paulus v. Leopolis castellanus.
Stanislaus v. Zarnowiec castell.
Spalatensis archiepis. Ugolinus 1383, 1384 . . . . . 25. 29
S. Spassi monasterium 50
terra ecclesiastica 64
Spyklossky Petrus v. Leopolis subpinc.
Srem
Castellanus { Iwo de Obychow capitaneus Russiae 1418 61
de Srensko Stanislaus v. Plock palatin.
de Sroky Blazek 1464 105
Stanczuł 1456, 1460 . . . . 234. 240
Stanczuł Chono 1439 222
Stanislai Johannes v. de Cracovia.
Stanislaus v. Leopolis vicarius; — de Banunyn, — Bass, — de Cho-

Pag.

decz, — Chroberski, — de Coscielecz, — Czelen, — Czolek, — de Dawidow, — Dziwny, — Gamrath, — de Gora, — de Gorka, — de Grodek, — Jariczowski, — de Jaroczyn, — Kmita, — Krzywecki, — de Landowica, — Lanskorunsky, — de Laszki, — Liganza, — Maldrzik, — de Rudno, — Rykala, — de Schidlowiecz, — Schumsky, — de Sprowa, — de Srensko, — de Tanczyn, — de Trzebochow, — de Wirzbicza, — Voydkonis.

Stanislaus Stano v. Clopar.

Stanko v. de Dawidow.

de Stankow Juchno Nagwaszdan 1462, 1487 . . . . . 102. 162

Georgius filius Juchni 1487 . . 162

Stanlo v. Premislia consul.

Stano v. de Czartorie.

Stano Stanislaus v. Clopar.

Staszko v. de Dawidow.

Staty v. Moldavia suldziar.

Steczko v. de Czerkas, — Ilko, — de Mlynyscze.

Stephanus 1416 60

v. Moldavia dux, — Multany logoteta magnus; v. de Hermanowicze, — Mełechowicz, — de Riboczyc, — de Yanowicze.

Sthoianowicze v. Stoyanicze.

Sthsan (?) oppidum 84

Pag.

Stiborius v. Leopolis judex; — Sanok capitaneus; v. Czetko, — Jaszczorka, — de Wisznia.

Stobiencze Male 50

de Stobro heres Bernardus 1425 . . 70

Stojek 1439 222

de Stoky Petrus Czebrowsky 1464 . . 105

de Stoyanicze (Sthoianowicze) Czurilo 1423 66

Andreas Czurilo v. Premislia castellanus.

de Stradomya Zegotha 1443 . . . 85

Strasch Nicolaus v. de Byalaczow.

Strassewicze 50

Strelicz Petrus v. Cracovia canonicus.

de Streptow Raphael 1464, 1472 105. 128

Ie de Striehatis 165

Strig fluvius 41

Strigoniensis ecclesiae gubernator, locique eiusdem perpetuus comes Demetrius tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum presbyter cardinalis, aulae regiae cancell. 1383, 1384 25. 28

Strumilo Georgius v. Leopolis castell. et succamerarius, — v. de Dimoszyn.

Stryj

districtus 41

Strysky Petrus 1385 . . . . . 32. 33

Strzalkowce 64

de Strzelczicze Michael 1464 . . . 106

de Strzezow Johannes et Nicolaus 1475 138

Stybur v. Stiborius.

in Studzyana scultetus Niclassius 1473 132

Suchdol prata 73

Pag.

Suczawa . 209. 216—218. 227. 232—234. 240. 247
depositorium . 208. 209. 216—218. 232. 239
theloneum . . 216—218. 232. 233
Dwornik { Oana 1407 210
Capitaneus { Gregorius 1407 210
Theloneator { Izaak ante 1504—1517 . . 245
Sudaczouia v. Zydaczow.
Sudywon v. Cracovia capitaneus.
Sulek v. de Grodzyszcze.
Sulislai Jacobus v. de Sandomiria.
Supiensky Johannes v. Calissia judex, — Przemant castellanus.
de Swariczow Andreyko 1464 . . . 106
Swathek Albertus v. de Uyasd.
Swidva Johannes v. Calissia palatinus.
Swidwicz Vincencius v. de Schamotuli.
de Svirzow Nicolaus presbyter infra 1481 et 1485 138
Sworski Nicolaus v. de Bedlno.
in Swyączicza heres Nicolaus Goluchowsky 1473 132
de Swyersz Andreas v. Leopolis gladifer.
Swynka Johannes v. Leopolis vexillifer; v. de Pomorzany.
Swyrcz Johannes 1462 100
Sybinicensis episcopus Matheus 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Sychow villa 149
Syemyonow wir 125
Syenko v. de Balycze, — Halka, — de Nahorecz.
de Syenyawa (Syenyewski) Nicolaus 1462 . . . . . 103. 104

Pag.

Johannes Sandzicz 1485 . . . 148
Guntherus v. Leopolis judex et camerarius.
Syrimiensis episcopus Johannes 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Szamowsky Johannes v. Konari cast.
Szanczygnyewsky Petrus v. de Paczanow.
Szandrowicz Kozma 1456 234
Szappowsky Nicolaus v. de Thągoborza.
Szczefuł 1460 240
Szczepan v. Stephanus.
Szczybor v. Stiborius.
de Szeldcze Smek Paulus 1448 . . . 88
Szembek Cristophorus Johannes v. Premislia episcopus.
Szenno v. Sienno.
Szerban v. Multany wistiarius.
Szichlinsky Florianus v. Brzeszcz succam.
Szloczow v. Zloczow.
Szoff v. Opolia marschalcus ducis.
Szozan 50
Szrop Nicolaus v. de Jassyona.
Szukyl fluvius 127
Szypince 249
Szywycza 148

T.

Tador v. Moldavia czesnik.
de Tanczyn Andreas v. Biecz, Wojnicz castellanus.
Johannes v. Cracovia castellanus.
Sbigneus v. Calissia capitaneus,

Pag.

— Cracovia succamerarius.
Stanislaus v. Chelm succamerar.
Targowica (Tergovisce, Trigowiec) 201. 214. 223
de Tarnawa Nicolaus 1402 46
Tarnkowski Nicolaus v. Halicz wojewoda.
Tarnow 173
de Tarnow alias de Jaroslaw Spithko 1430 . . . . . 76. 86
Felix v. Wislicia castellanus.
Johannes Amor v. Cracovia palat.
Johannes v. Cracovia decanus, castellanus, palatinus, vexillifer, — Russia capitaneus, — Sandomiria palatinus, — Wojnicz castellanus.
Spithko v. Russia capitaneus.
Tarnowce 50
Tatari (Turcae) 208. 216. 239
terra . 208. 216. 222. 232. 239
mercantia . . 208. 216. 232. 239
theloneum 233
principes 233
Tatuł v. Multany dwornik.
Tehaba Michael 1375 21
de Themeschow Paithko Ungarus 1402 46
Ternawa fluvius 22
Ternowce v. Tarnowce.
Teutonicum lineum 232
Teutonicus currus . . 209. 217. 233. 240
de Thągoborza Nicolaus Szappowsky 1475 137
Thargowiczki Sigismundus v. Cracovia canon., — Polonia secretar. regis.
Theodorus v. Pradanowicz.

Pag.

Theomogensis archiepiscopus Andreas Rosa praepositus lancic., secretar. regis 1489 168
idem coadjutor leopol. 1493 179. 181
Theyscharowsky Juchno 1487 . . . 161
Thomas v. de Barthniki, — Kinde, — Lopaczynsky, — Sadkowsky.
Thomco v. de Porampca, — Waszota.
Thomiczki Petrus v. Cracovia archidiac., — Polonia secretarius regis.
de Thrczyana Prandotha v. Rawa palatinus.
de Thuchow Johannes v. Leopolis presbyter et Polonorum praedicat.
de Thucza Clemens 1475 137
Thushynia fluvius 8. 9
Totrusza 208. 217. 233
Traguniensis episcop. Grisogonus 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Transalpinus woiwoda v. Multany dux.
Transilvanensis episc. Gublinus 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Transsilvanus woywoda Ladislaus comes de Zonuk 1383, 1384 . . 25. 29
Trembowla
Capitaneus { Sigismundus de Pomorzany 1484 147
Trigowiec v. Targowica.
in Trincza scultetus Marcissius Broszina 1473 132
Trzcinski v. Leopolis civis.
de Trzebochow Stanislaus v. Leopolis officialis et canonicus.
de Trzeschin Pascho 1405 49
Trzsczana 49
Tudor 1439 222

Pag.

de Tulkowycze Nicolaus 1491 . . . 174
Tupali campi 73
Turcae v. Tatari.
Tustan castrum 41
Tygina 208. 216. 232. 239
Tymniensis episc. Paulus 1383, 1384 25. 29
de Tyrawa minori Nicolaus Czeschyk 1402. 46
Tyska Petri Hilarius v. Leopolis consul.

U.

Udryszcz Mania 1439 222
de Ulicz Jury, Dimetrius, Zany (Zanico) fratres patrueles 1402 . . 44. 45
Ulucz villa 15
Ungaria v. Hungaria.
de Unyeow Bartholomei Bass Stanislaus v. Leopolis canonicus.
Urbanus VI papa ante 1398 . . . 39
Urbs vetus (Orvieto) 4
Uriel v. Poznania episcopus.
Urmaniczsky Johannes 1495 . . . 189
de Uyasd Albertus Swathek v. Leopolis judex castri.

V. W.

Wacław v. Wenceslaus.
Wacyensis (Wachyensis) episcopus Petrus 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Walach Johannes v. Leopolis consul.
Walachia 145. 222
Walachorum Bolechow villa . . . 127

Pag.

Walachus Laczko 1402 46
Valawa 50
Walczovia (Valcea) districtus . . . 222
Wana v. Pynticz.
Wanco v. Premislia advocatus.
Vanconis Petrus v. de Premislia.
Vantropka Johannes v. Leopolis archiep.
Waradiensis episcopus Johannes 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Warmia
Episcopus { Andreas Oporowski adminis. premisliensis 1477 . . . 80
Episcopus { Lucas 1510, 1512 . . 30. 79
Warsowia 70
conventus regni 1564 13
Waschek Johannes v. Siradia succam.
Wasko v. Premislia electus Rutenorum; v. Bohdanowicz.
de Wassna Mathias v. Polonia incis. reg.
Wasyli Stephanus v. Moldavia dux.
Wasyl v. Skibicz.
Waszerbroth Martinus v. Leopolis cons.
de Vatcowicze Nicolaus Gavel 1416 . 60
Wchacz Derslaus v. de Adamowawola heres.
Wenceslai filius Dominicus 1334 . . 5. 6
Wenceslaus v. Leopolis presbyter et Almanorum praedicator; v. Dmytrowski, — de Dworzyska, — de Nyeborow.
Wenstow Radlo 1375 19
Werboticzsky Iwanco 1424 66
de Wereszcznia Masco v. Chelm subjud.
Verzest Chanys v. Leopolis civis.

Pag.

de Veschmunthow Petrus v. Sandomiria judex.
Wesprimiensis episcopus Benedictus 1383, 1384 . . . . . 25. 29
Veslaus v. Roza.
de Vichud Sassino 1409 58
Victor v. Sandecz Antiqua plebanus.
Wielkopolski Michno 1370 14
Wielun 19
Castellanus { Petrus Myszkowsky 1493 179. 181
Judex { Vyeruss 1493 179
Wielynycze 50
Wierpnica (Wieprznica) rivus . . . 70
Wierzansky Michael 1487 161
de Wiewiorka heres Barbara consors Stanislai de Tanczyn succamerar. chelm. 1475 137
Wilczko v. Sandomiria castellanus et subdapifer.
Wilna 51
de Vinari Nicolaus v. Sandomiria subjudex.
Vincencius v. Wladislavia episcopus; v. de Przeramb, — Swidwicz.
Wiprothek Nicolaus v. de Pieczychwosty.
de Wirzbnicza Nicolaus 1404 . . . 48
Wislicia
Castellanus { Clemens 1407 51
Florianus de Corithnicza 1427 74
Felix de Tarnow 1470 . . 126
Nicolaus de Pilcza 1510 . . 30
Nicolaus Jordan de Zakliczyn 1512 79

Pag.

Wisznia fluvius . . . . . : 124. 125
Wisznia: convencio 162
de Wisznia Stiborius v. Leopolis jud.
Wisznice Magnum et Parvum . . . 11
de Wisznice heres Oceslaus (?) 1286 10. 11
Kmita Dobeslaus 1441 . . . 82
v. etiam Lublin castellanus.
Nicolaus frater germanus Petri 1418 61
Andreas v. Cracovia subpincerna.
heres Johannes Kmita v. Russia capitaneus.
Stanislaus Kmita v. Premislia castell., — Russia palatinus.
Petrus Lunak v. Sandomiria subpincerna.
Witkowice 8. 9
Vitoldus v. Lithuania dux.
Wład filius Władi ducis de Multany 1439 222
v. Fogaras, Multany, Omlas dux, — Seret capitaneus.
Wladislaus v. Opolia dux; v. Andreae, — de Opporow.
Wladislavia
Episcopus { Johannes cancellarius regni 1431 31
Jacobus 1470 126
Petrus 1493 . . . . 179. 181
Vincencius 1510 30
Electus { Wladislaus de Opporow vicecancellarius regni 1434 . . 79
Canonicus { Adalbertus de Zichlin vicecancell. regni, canon. gnezn., crac., pozn., custos sandom. 1467, 1470 . . . . 31. 126

Pag.

Właykuł 1460 240
Wlodcowicz Petrus v. Sandomiria subdapifer.
Wlodek v. de Cuczani.
Vnyeow v. Unyeow.
de Woczechowicz Clemens 1404 . . 48
Wojek 1439 222
Wojnicz 75. 136. 173
theloneum 87
consules, cives 75
Castellanus: Johannes 1346 9
Johannes de Tarnow 1470 . 126
Andreas de Tanczyn 1493 179. 181
Jacobus de Siekluka 1512 . 79
Vola Melethska 49
Wolczisczowsky Hridzko 1424 . . . 66
Wolczco v. Boretinsky.
Petrus v. de Clodzyencze.
Wolkow villa 146
Volkowicze 50
Wołodz villa 15
de Wolosow Martinus Kustra 1458 . 95
Wolosze v. Wołodz.
Wołoszyn Ładomir 1377 22
Wornarius v. de Gaban.
Vosznyczky Johannes v. Lancicia succamerarius.
de Woycziechow Marcissius 1430 76. 77
Woydkonis Stanislaus v. de Wyrzbna.
de Voynarowa Johannes 1475 . . . 137
Woyslaus v. Brzesk castellanus.
Wrathislavia 93
Vriel v. Uriel.
Wroczinicze 82

Pag

Wroczinsky Nicolaus 1441 82
de Wroczymowice Marcissius (Martinus) v. Polanecz castellanus.
Paulus v. Premislia praepositus.
Vroczymofsky Martinus 1410 . . . 58
de Vroczynyn Andreas v. Lancicia castellanus.
Wronowycze 5
de Vrzanca Johannes Sokolowsky v. Santok castellanus.
de Wsdow (Wsdowsky) Petrassius 1402 46
heres Preczlaus 1410 59
de Wyanczkowice Derslaus Balon 1443 85
Vyasd v. Uyasd.
Wyercząsky Michael 1462 102
Vyeruss v. Wielun judex.
de Wyethwycze Alexa et Luczka 1464 106
Vyetowycze v. Witkowice.
Wyłcza 1434 219
de Wylkowisko Nicolaus 1494 . . . 184
de Wyrzbna Voydkonis Stanislaus scultetus 1473 132
Wyslok fluvius 59
Wysokie Miasto (Hochstadt, Henstock) oppidum et scultetia 80
de Wysokie Johannes v. Leopolis subjudex.
Vythkowycze v. Witkowice.

Y.

de Yanowicze Stephanus 1443 . . . 85

Z.

Zabka Prybislaus procurator Contanciae olim ducissae glogoviensis 1334 7

Pag.

Zabokruky villa 17
de Zaborze Butko 1425 70
Zacroczon campus 125
Zaderewyeczski Danylonis filia Dorothea soror Johannis Danilowycz, cons. Nicolai Syenyewski 1462 . . 103
de Zagorzany Nicolaus 1494 . . . 184
Zagrabiensis episcopus Paulus 1383, 1384 . . . . . 25. 29
de Zakliczyn Nicolaus Jordan v. Biecz, Wislicia castellanus.
Zakrzow 48
de Zakrzow Johannes et Georgius 1491 174
Zaleski Holko 1370 14
Zambor v. Sambor.
de Zamiechow Goląbek 1425 . . . 70
Zamohylicze silva 124
Zany (Zanico) v. de Ulicz.
Zaremba Johannes v. de Calinowa.
Laurencius v. Polonia marschalc. regni.
Zarnowiec

Castellanus.
- Stanislaus de Schidlowiecz magister liberorum regis 1467 31
- Stanislaus de Schidlowiecz 1470 126
- Johannes de Przythyk 1493, 1494 . . . . 179. 181. 185
- Stanislaus de Sprowa 1510 30

de Zarnowycza (Zarnowyecz) Nicolaus 1475 138
Zarogowsky Nicolaus v. Leopolis cons.
Zawichost

Pag.

Castellanus.
- Nicolaus Roza de Borysowicze magister curiae reginae 1467 31

Zawisza (Sawyscha, Zawissius) Olchowsky 1410 58
Plaza 1410 59
v. Sandecz castellanus; v. Roza.
Zawtynsky 1410 59
de Zaxyn Andreas v. Brzeznia castell.
Zayezerze 49
Zbijara v. Moldavia stolnik.
Zbikowice villa 5
Zdzurow villa 103
Zebraczka villa 136
Zegotha v. de Stradomya.
Żelazne Wrota 201
de Zelyechow Nicolaus Semp 1464 . 105
de Zichlin Adalbertus v. Cracovia, Gnezno, Poznania, Wladislawia canonicus, — Polonia vicecanc. regni, — Sandomiria custos.
Zimirstan Chanys v. Leopolis civis.
Zimnawoda villa 156
de Zimnawoda (Zimnowodsky) Johannes et Petrus 1464 105
Georgius 1485 . . . . 148. 150
Johannes Goląmbek 1485 . . 156
Petrus (Golambek) v. Leopolis judex castri.
Zindrich Jacobus ante 1486 159
Żjurzewicz Iwan 1422 64
Zloczow villa 83
de Zmigrod Nicolaus v. Premislia castell.
Zophia v. de Zubrza.
de Zorawnik Johannis dicti Dębanka filius Andreas 1437 81

Pag.

Zubrza villa 149
de Zubrza (Zubrzsky) 1466 115
Johannes ante 1485 149
heres Sophia filia olim Johannis Zubrzsky, consors Johannis Cunath 1485 . . . . . 149. 150
heredes Katherina et Sophia sorores germanae 1485 148
Zurawicza v. Zyrawicza.
de Zurowicze Martinus 1470 . . . 124
Zuzanna v. de Czessybyessy.
Zydaczow 161. 162
territorium 103. 127
districtus 106. 107. 112—114. 127. 168
liber terrestris, judicium terrestre 162
Capitaneus { Felix de Panyewo castellanus leopoliensis 1487 162
Burgrabius { Andreascho 1374 17
Vicecapitaneus { Barthonius 1487 . . 161. 162
Ministerialis { Jassek 1462 103
Zyrawica 69. 70
de Zyrawicza (Zyrawski) Dobeslaus v. Premislia castell., — Lowicz capitaneus.
Zyrawka 148

Spis wyrazów niełacińskich

znajdujących się w dokumentach łacińskich w tomie tym oddrukowanych.

strona.

Beczka *alias tunna* 139
Blonna, Blonye *prata* . . . 129. 130
Conczerz *alias gladius* 115
Creptuchowe *alias boum pabulaciones* . 129
czerkwie 51
dworziska *alias curiolae* 51
folusch *alias mortarium* 130
I kvny s popow 51
klodi, *trunci dicti* 73
Kopce *alias granicies* 70
meschne *alias annonae missalium* . . 73
na metropolita *alias pro tutore (sc. monasterii)* 94
na Narosznem Copczu *alias in scopulo angulari* 124
na pogrodkach *alias in aggere molendinari* . 130
obschar *ager* 76
o dworziscze 65
Olsznica *alias alnetum* 129
Opiekadnictwo *alias tutoria* . . 94. 95
o ponowyenie y o possypanie *alias pro renovacione* 156
podwodi, *equitaturae dictae* . . . 57
possagu *alias dotis* 99
przebiegii 51
przewod 11
pyathnem *alias canteriis* 145
Sczechmystrzy *alias cum magistris mechanicorum* 112
sep 11
skothnycza, skothnica 8. 80
spastwąmy 51
spustu *alias emissione (sc. piscinarum)* . 139
sstan 11
stado *alias equirea* 100
stroza 11
targowe *alias ius forense* . . . 129
wir 125
wzory *alias medietatem agrorum (curiensium)* 154
y rownoscziąmy 51
z dolynąmy 51
Zlowkow *alias in depiscacionibus post piscinarum rupturas* 188

Spis pieczęci opisanych w tomie VII.

strona.

Arcybiskupa lwowskiego Andrzeja Róży (Poraj) 190
Bończa bez napisu 108
Dąbrowa Jerzego Strumiły z Dymoszyna . 109
Dębno Jana z Oleska . . 108. 109
Godziemba Felixa z Paniewa . . 161
Gryf Piotra Gołąbka z Zimnejwody . . 147
Grzymała:
Mikołaja podsędka sandomirskiego . 49
Pawła z Jurkowic . . 108. 109
Habdank Dawida z Buczacza . . . 139
Herb nieznany z napisem ormiańskim . 109
Hołobok:
Piotra z Branic . . 101. 108
Piotra Czekowskiego . . . 108
Jastrzębiec Mikołaja z Sarkowic . . 109
Korczak:
Jana Banińskiego . . . 109
Michała de Borssew . . . 108
Michna Borsowskiego . . 108. 109
Korsak Stanisław Koysa z Wyutha . . 108
Kościesza z odmianą, napis nieczytelny . 108
Króla Kazimierza W. majestatyczna . . 13
Króla Władysława Jagiełły większa . . 74
Króla Władysława Warneńczyka mniejsza . 83
Króla Kazimierza Jagiellończyka:
większa . 141. 142. 144. 145. 158. 160. 161. 170. 171. 172
mniejsza 89

strona.

Króla Jana Olbrachta:
większa . . . 180. 183. 186
mniejsza 177. 187
Kuszaba czyli Paprzyca:
bez napisu 109
Janka z Chodorowa . . . 108
Piotra de Brstcz . . . 109
Leliwa:
Guntera z Sieniawy 147. 148. 150. 155
Stanisława de Hur . . . 108
Lis Krystyna z Kozichgłów . . . 71
Lwowska radziecka . . . 99. 122
Mołdawskich książąt:
Aleksandra Dobrego . . . 213
Szczepana 220
Piotra Arona:
większa 234
mniejsza 228
Szczepana Wielkiego:
większa 241
mniejsza 244
Bohdana Ślepego mniejsza . . 246
Szczepana Młodego mniejsza . 247
Szczepana Wasylego . . . 251
Multańskich książąt:
Mirczy Starego . . 201. 202. 215.
Włada 226
Odrowąż Jana z Wysokiego . . 148. 150

strona.

Papieża:
- Grzegorza IX 3
- Inocentego VIII 165

Poraj zob. Arcybisk. lwowski.
Radwan Piotra z Cikowa . . . 85
Saława bez napisu . . . 108. 109
Sas:
- Hermana ze Swaryczowa . 108. 109
- Jerzego z ? . . . 108. 109

strona.

- Jana z Hoszowa . . . 109
- Ilka Steczka z Czerkas . . 109
- Jaczka Dzieduszyckiego . . 109

Sulima Stanisława Gamrata . . . 60
Szeliga Jana z . . . yowli . . 108. 109
Władysława ks. Opolskiego:
- majestatyczna 18
- contrasigillum 18

SPIS RZECZY.

strona

I. W Interampnum 12. Maja 1232 r. Grzegorz IX. papież poleca prowincyałowi zakonu Dominikanów i braciom tegoż zakonu Jakóbowi i Domasławowi, ażeby zbadali stan duchowieństwa na Rusi celem założenia tamże biskupstwa . . . 1

II. W Lateranie 12. Maja 1234 r. Grzegorz IX. papież upoważnia Dominikanów udających się na Ruś do słuchania spowiedzi tam przebywających katolików i udzielania absolucyi nawet exkomunikowanym 2

III. W Orvieto (apud urbem veterem) 13. Stycznia 1283 r. Marcin IV. papież zatwierdza wszystkie przywileje nadane zakonowi Augustynów w Miechowie . . 3

IV. W Orvieto (apud urbem veterem) 13. Stycznia 1283 r. Papież Marcin IV. poleca dziekanowi sandomirskiemu odzyskanie dóbr zakonu św. Augustyna w Miechowie, temu zakonowi nieprawnie odebranyc 4

V. W Starym Sączu 6. Listopada 1334 r. Konstancya, niegdyś księżna głogowska, teraz zakonnica w klasztorze Klaryssek w Sączu, nadaje Dominikowi synowi Wacława i Sestremilowi las nad rzeczką zwaną Pobyedniszcza dla osadzenia go na prawie magdeburskiem wsią Sławikowa Wola zwaną. 5

VI. W Sandomierzu 2. Lutego 1346 r. Kazimierz Wielki nadaje Cedronowi wieś Witkowice i pozwala urządzić ją na prawie magdeburskiem a oraz darowuje mu las w celu wykorczowania i osadzenia 7

VII. W Drugnie 24. Sierpnia 1368 r. Kazimierz Wielki potwierdza na żądanie Jana Kmity z Wiśnicza, starosty ruskiego, sfałszowany przywilej księcia Bolesława Wstydliwego z dnia 16. Listopada 1286 r., rozszerzając nadane tym przywilejem prawa nawet na dobra Jana Kmity w przyszłości nabyć się mające . . 10

VIII. We Lwowie 1370 r. Wacław Dmytrowski nabywa u braci Skibiczów i synowca ich Ołenka dworzysko z przyległościami, w okolicy miasta Lwowa . . . 13

IX. W Sanoku 31. Maja 1373 r. Władysław książe opolski nadaje Przemysławowi, synowi Phala z ziemi łęczyckiej wieś Jabłonicę, położoną w powiecie sanockim . 15

X. We Lwowie 9. Września 1374 r. Władysław ks. opolski zapisuje Bienkowi z Kuchar wsie Żabokruki i Branice pod warunkiem, że osiędzie z rodziną swoją na Rusi 16

strona

XI. W Wieluniu 6. Lipca 1375 r. Władysław ks. opolski zapisuje Jaśkowi wieś Drosow w Samborskiem położoną 18

XII. We Lwowie 7. Grudnia 1375 r. Władysław książe opolski przenosi Jarosław na inne miejsce, nadaje mu prawo niemieckie, i powiększa jego przywileje . . 19

XIII. W Bachorzu pomiędzy 26. a 31. Grudnia 1377 r. Władysław ks. opolski zapisuje Ładomirowi Wołoszynowi pustynię Hodle Pole, aby na niej osadził wieś na prawie wołoskiem 22

XIV. 20. Lutego 1383 r. Marya królowa węgierska nadaje Józefowi Olachowi synowi Piotra, jako i Maciejowi bratu jego i Mussacie córce jego wieś Kunzendorf . 24

XV. 3. Kwietnia 1384 r. Marya królowa węgierska uposaża biskupstwo przemyskie . 27

XVI. W Przemyślu 8. Maja 1385 r. Emeryk Bebek starosta ruski poświadcza, że Piotr Stryjski zapisał wieś swą Pnekolt, dziś Pnikut, na rzecz biskupów przemyskich 32

XVII. W Budzie 6. Października 1385 r. Marya królowa węgierska nadaje Janowi synowi Andrzeja de Pallugya wsie Dmytrowice, Jerzmanice, Pleszowice i Popowice 33

XVIII. We Lwowie 1. Listopada 1385 r. Emeryk Bebek starosta ruski, opierając się na rozkazie królowej węgierskiej Maryi z dnia 6. Października 1385, dosłownie przytoczonym, wprowadza Jana syna Andrzeja de Kis Pallugya w posiadanie wsi Dmytrowic, Jerzmanic, Pleszowic i Popowic 35

XIX. W Jarosławiu 18. Lutego 1387 r. Jadwiga królowa polska przywileje ziemi przemyskiej zatwierdza i pomnaża 36

XX. W Rzymie 8. Czerwca 1397 r. Bonifacy IX. papież poleca Piotrowi biskupowi krakowskiemu, aby zawyrokował w sprawie spornej o granice dyecezyi pomiędzy biskupem przemyskim a arcybiskupem halickim 38

XXI. We Lwowie 24. Września 1398 r. Piotr biskup krakowski odgranicza z polecenia papieskiego biskupstwo przemyskie od arcybiskupstwa halickiego . . 39

XXII. W Nowym Mieście 28. Czerwca 1402 r. Władysław Jagiełło nadaje braciom stryjecznym Juryemu, Zankowi i Dymitrowi z Ulicza pole Dobre w Sanockiem . . 44

XXIII. W Sanoku 9. Grudnia 1402 r. Ścibor starosta sanocki i najwyższy szlachecki sędzia prowincyonalny poświadcza, że Laczko Wołoch sprzedał wieś swą Blizno za 100 grzywien Maciejowi przemyskiemu biskupowi 46

XXIV. W Opatowie 31. Lipca 1404 r. Albert sędzia i Mikołaj podsędek ziemscy sandomirscy poświadczają, że Maciej opat świętokrzyski zamienił wieś Pabianów na wieś Zakrzów należącą do Mikołaja z Garbowa 47

XXV. W Sandomierzu 10. Września 1405 r. Albert sędzia i Mikołaj podsędek sandomirscy poświadczają, że Paszko z Trześni i Jan z Gierczycz bracia rodzeni zawarli ugodę co do podziału dóbr dziedzicznych 49

XXVI. W Sandomierzu w drugiej połowie Sierpnia 1407 r. Władysław Jagiełło zatwierdza uposażenie władyctwa przemyskiego i niektóre jego przywileje . . 50

strona

XXVII. W Nowem Mieście Korczynie 22. Sierpnia 1409 r. Władysław Jagiełło uwalnia mieszkańców miasta Pilzna od podwód z pewnem zastrzeżeniem 57

XXVIII. (W Krośnie) 12. Marca 1410 r. Piotr Falkowski, podsędek sandomirski, poświadcza rozgraniczenie dokonane na rozkaz królewski pomiędzy wsią Erenberg a przedmieściem krośnieńskiem 58

XXIX. W Sączu 25. Czerwca 1416 r. Stanisław Gamrat kasztelan połaniecki i starosta sandecki poświadcza, że Jan Franczuch z Nosaczowic oczyścił się z zarzutu robionego mu przez Pełkę z Nosaczowic 60

XXX. W Przemyślu 30. Maja 1418 r. Iwo z Obychowa kasztelan szremski i starosta ruski poświadcza, że Piotr Lunak podczaszy sandomirski i Mikołaj, rodzeni bracia z Wiśnicza, odstępują Iwaszkowi i Łukaszowi braciom rodzonym z Birczy wieś Bereskę za 55 grzywien 61

XXXI. W Przemyślu 1. Lipca 1418 r. Brat Mikołaj dominikanin konwentu lwowskiego w imieniu swojem, swej matki i siostry zeznaje w obecności notaryusza Macieja z Chomętowa, że sprzedał swój ogród leżący w Przemyślu Janowi kucharzowi biskupa przemyskiego Macieja za 11 grzywien i 1 fertona, który to ogród ks. biskup darował Markowi byłemu notaryuszowi miasta Przemyśla 62

XXXII. W Pohoniczach 21. Stycznia 1422 r. Staszko z Dawidowa starosta samborski rozgranicza dobra Strzałkowce od dóbr władyctwa przemyskiego 63

XXXIII. W Przemyślu 13. Marca 1424 r. Spytko z Tarnowa starosta ruski ogłasza wyrok w sprawie Eliasza władyki przemyskiego przeciw Januszowi Nasangniewowiczowi o grunt we wsi Kormanicach 65

XXXIV. W Pilźnie 12. Września 1425 r. Sołtys i rajcy miasta Pilzna poświadczają, że Agnieszka owdowiała Nyrowa zapisała wybierając się dnia 7. Maja 1423 r. w pielgrzymkę do Rzymu jatki rzeźnicze na rzecz ołtarza N. Maryi Panny w kościele pilzneńskim św. Jana Chrzciciela 67

XXXV. Pomiędzy Przemyślem a Żurawicą 12. Lipca 1425 r. Piotr z Charbinowic starosta ruski rozgranicza z polecenia królewskiego wieś Żyrawicę od dóbr miasta Przemyśla 69

XXXVI. W Sączu 18. Lipca 1426 r. Krystyn z Kozichgłów kasztelan sądecki (krakowski?), jeneralny sędzia ziemi sądeckiej, poświadcza, jako Klemens Franczuch niegdyś dziedzic z Nosaczowic odstąpił bratu swemu rodzonemu Janowi Franczuchowi część tej wsi 71

XXXVII. W Drohobyczu 8. Lipca 1427 r. Władysław Jagiełło wyposaża kościół koropiecki 72

XXXVIII. W Pilźnie 12. Listopada 1428 r. Władysław Jagiełło, opierając się na przywileju, nadanym mieszkańcom Pilzna przez króla Kazimierza, uwalnia ich od opłaty cła na jarmarkach i targach w Wojniczu 75

XXXIX. W Jarosławiu 5. Listopada 1430 r. Spytko z Tarnowa czyli z Jarosławia pozwala na zamianę łanów dla kościoła we wsi Łowcach 76

XL. W Przemyślu 8. Maja 1434 r. Władysław Jagiełło zapisuje biskupom przemyskim miasto Jaśliska i wsie Królikowę, Biskupice, Dalejów i Nową Jasieńkę w powiecie sanockim położone 78

strona

XLI. W Nowym Sączu 15. Lutego 1437 r. Mikołaj Kozłowski kanonik krakowski zaopatrzony do tego przez sobór bazylejski w osobne pełnomocnictwo upoważnia każdego kapłana do dania z zachowaniem przepisanej formy absolucyi z wszelkiego rodzaju grzechów Janowi Dębance z Żórawnika, który złożył pewną sumę w kasie kościoła w Nowym Sączu 81

XLII. W obozie nad rzeką Murą 6. Kwietnia 1441 r. Władysław Warneńczyk przyjmuje na siebie spłatę 100 grzywien, które Dobiesław Kmita z Wiśnicza winien był Mikołajowi Wroczyńskiemu i zapewnia tę sumę na wsi Wroczyńce, którą oddaje w posiadanie Wroczyńskiemu, aż do wypłacenia owych 100 grzywien . 82

XLIII. W obozie pod miastem Sthsan (?) 23. Sierpnia 1442 r. Władysław Warneńczyk zapisuje Jerzemu Strumile z Dymoszyna dwieście grzywien na wsi Złoczowie . 83

XLIV. W Czchowie 14. Stycznia 1443 r. Bartosz z Góry sędzia i Piotr z Czykowa podsędek ziemscy krakowscy poświadczają, że Michał z Przyszowa zastawił u Domarata z Jaszowy za 13 grzywien kmiecia Hanusza z Jaszowy 85

XLV. W Radymnie 12. Sierpnia 1444 r. Piotr Chrząstowski biskup przemyski potwierdza przywilej Spytka Tarnowskiego z dnia 5. Listopada 1430 r. 86

XLVI. W Piotrkowie 28. Sierpnia 1447 r. Kazimierz Jagiellończyk, powołując się na dawny przywilej króla Kazimierzaa W., uwalnia mieszczan pilzneńskich od płacenia cła w Wojniczu 87

XLVII. W Chełmie 6. Maja 1448 r. Gniewosz z Mościsk sędzia i Masko z Wereszni podsędek ziemscy chełmscy poświadczają, że Sulek z Grodziszcza sprzedał wieś Grodziszcze za 90 grzywien Janowi i Andrzejowi z Ostrowa 88

XLVIII. W Ropczycach 12. Lipca 1448 r. Kazimierz Jagiellończyk nakazuje, aby mieszczanie pilzneńscy opłacali podatki zdawkową monetą krakowską a nie półgroszkami 89

XLIX. We Lwowie 13. Listopada 1450 r. Kapituła metropolitalna lwowska oświadcza, w jaki sposób odbył się wybór Franciszka z Orzka, dziekana lwowskiego i proboszcza św. Floryana w Krakowie, na następcę arcybiskupa lwowskiego Jana Odrowąża 90

L. W Krakowie 19. Marca 1454 r. Kazimierz Jagiellończyk dozwala mieszczanom, kupcom i mieszkańcom Pilzna wolny przejazd prostszą drogą z Pilzna do Wrocławia i na odwrot 93

LI. We Lwowie 28. Czerwca 1458 r. Stanisław z Chodcza starosta halicki sprzedaje opiekadnictwo monasteru Kryłoszańskiego z wsiami Podgrodzie i Błachowiszczenie Romanowi z Ostałowic za 25 grzywien 94

LII. We Lwowie 10. Września 1459 r. Rajcy miasta Lwowa nadają statut cechowy dla cechu płócienników 96

LIII. We Lwowie 16. Marca 1462 r. Piotr z Branic sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy poświadczają, że, kiedy Andrzej Odrowąż ze Sprowy wojewoda i starosta ruski zastępował sędziego ziemskiego po śmierci Ścibora z Wiszni, stanęła przed nim i podsędkiem Janem z Wysokiego Oluchna z Hermanowa żona Wojciecha Swatka z Ujazdu i zapisała mu 70 grzywien . . 99

strona

LIV. We Lwowie 5. Kwietnia 1462 r. Andrzej Odrowąż ze Sprowy wojewoda i starosta Rusi jako zastępca zmarłego sędziego lwowskiego Ścibora z Wiszni i Jan z Wysokiego podsędek ziemski lwowski poświadczają, że Iwaszko Czahrowski i Fietko Raszkowicz opiekunowie dzieci po ś. p. Janie Daniłowiczu przeprowadzili podział majątkowy pomiędzy temi dziećmi a Mikołajem Sieniawskim, jako mężem Doroty, siostry tegoż Jana Daniłowicza a córki Daniła Zaderewieckiego . . 102

LV. We Lwowie 13. Grudnia 1464 r. Szlachta ziemi lwowskiej i powiatu żydaczowskiego zawiera konfederacyą z miastem Lwowem celem obrony wspólnych interesów 105

LVI. We Lwowie 13. Grudnia 1464 r. Miasto Lwów zawiera konfederacyą ze szlachtą ziemi lwowskiej i powiatu żydaczowskiego celem obrony wspólnych interesów 112

LVII. Dnia 20. Grudnia 1466 r. Jan Odrowąż ze Sprowy podstoli sandomirski i starosta samborski przyrzeka pożyczone 144 złotych węgierskich Hernasta kupca lwowskiego zwrócić mu do 10. Lutego 1467 r. jako i 7 złot. węg. za koncerz . . 114

LVIII. W Nowem Mieście Korczynie 2. Czerwca 1467 r. Kazimierz Jagiellończyk obiecuje Iwanowi Bireckiemu władyctwo przemyskie 115

LIX. W Pilźnie 1. Lipca 1467 r. Piotr z Weszmuntowa sędzia i Mikołaj z Winiar podsędek ziemscy sandomirscy poświadczają, że Mikołaj zwany Babiuch z Zgłobic sprzedał Abrahamowi z Chotowa za $5^1/_2$ grzywny rolę w Zgłobicach . . . 116

LX. W Przemyślu 15. Lutego 1469 r. Kazimierz Jagiellończyk uwalnia duchowieństwo ruskie władyctwa przemyskiego z pod juryzdykcyi świeckiej 117

LXI. We Lwowie 14. Czerwca 1469 r. Rajcy miasta Lwowa zatwierdzają statut dla czeladników cechu płócienników we Lwowie 120

LXII. Na sejmie walnym piotrkowskim 8. Listopada 1469 r. Kazimierz Jagiellończyk wyznacza komisarzy celem rozgraniczenia wsi Dunkowicze należącej do króla i wsi Las należącej do Spytka z Jarosławia, podkomorzego przemyskiego . . 122

LXIII. Pomiędzy Duńkowicami a Lasem 17. Października 1470 r. Paweł ze Sprowy lwowski, Dobiesław z Żyrawicy przemyski kasztelanowie, Rafał z Jarosławia starosta lwowski i Jan z Łysakowa rozgraniczają jako komisarze królewscy wieś królewską Duńkowice i wieś Las należącą do Spytka z Jarosławia 123

LXIV. Na sejmie walnym piotrkowskim 21. Listopada 1470 r. Kazimierz Jagiellończyk zatwierdza rozgraniczenie wsi Duńkowic i Lasu przez komisarzy dokonane . . 125

LXV. We Lwowie 20. Stycznia 1472 r. Piotr z Branic sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy poświadczają, że Jan Chodorowski winien Wacławowi z Dworzysk 20 grzywien, za co mu oddaje wieś Bolechów do czasu oddania długu 127

LXVI. W Gorliczynie 5. Kwietnia 1473 r. Rafał z Jarosławia, dziedzic przeworski, podkomorzy przemyski i starosta ruski, prawa i powinności miasta Przeworska urządza i określa 128

LXVII. We Lwowie 17. Marca 1474 r. Grzegorz arcybiskup lwowski, Mikołaj przemyski i Mikołaj kamieniecki biskupi nadają odpusty bractwu garncarskiemu we Lwowie . 132

strona

LXVIII. (We Lwowie) 3. Sierpnia 1474 r. Rajcy lwowscy poświadczają, że Ormianin Rostakis zbiegły dla długów do klasztoru lwowskich Dominikanów zobowiązał się wraz z żoną swoją do zapłacenia tych długów w oznaczonych terminach . . 134

LXIX. (We Lwowie) 5. Grudnia 1474 r. Rajcy lwowscy udają się do króla ze skargą na Ormian zasłaniających swoją opieką żonę Ormianina Rostakis nie chcącą zapłacić długu na niej ciążącego i upraszają króla o zasadnicze rozstrzygnięcie tej sprawy 134

LXX. W Wojniczu 13. Marca 1475 r. Jan Bohun z Dunos sędzia i Jan z Pielgrzymowic podsędek ziemscy krakowscy poświadczają, że Jan z Bobowy sprzedał Mikołajowi Szrop z Jasiony za 150 grzywien wsie Bukowiec i Żebraczkę . . . 136

LXXI. W Pilźnie 19. Czerwca 1475 r. Otto z Plechowa sędzia i Jan z Biechowa podsędek sandomirscy rozstrzygają spór o oznaczenie granic pomiędzy Barbarą z Wiewiórki, żoną Stanisława Tęczyńskiego podkomorzego chełmskiego, a Anną z Góry 137

LXXII. W Hołhoczach 28. Kwietnia pomiędzy r. 1481 a 1485. Dawid z Buczacza, wojewoda podolski, starosta kamieniecki i kołomyjski, funduje altaryą przy kościele parafialnym w Buczaczu i uposaża takową na dobrach swych Hołhocze . . 138

LXXIII. Na sejmie w Lublinie 15. Lutego 1484 r. Kazimierz Jagiellończyk nakazuje urzędnikom królewskim pilnie czuwać nad tem, aby kupcy w ogóle nie omijali z swemi towarami składu lwowskiego pod karą zabrania im tych towarów na korzyść skarbu królewskiego 140

LXXIV. Na sejmie w Lublinie 15. Lutego 1484 r. Kazimierz Jagiellończyk nakazuje urzędnikom królewskim pilnie czuwać nad tem, aby kupcy mianowicie zaś Żydzi i Ormianie nie omijali z swemi towarami składu lwowskiego 141

LXXV. Na sejmie w Lublinie 17. Lutego 1484 r. Kazimierz Jagiellończyk załatwia spór pomiędzy miastami Lwowem i Komarnem w ten sposób, że pozwala mieszkańcom Komarna prowadzić wolny handel od strony Polski, zakazując go od strony Rusi . 143

LXXVI. Na sejmie w Lublinie 17. Lutego 1484 r. Kazimierz Jagiellończyk, wynagradzając mieszczan lwowskich za prace i koszta podjęte przy odbudowaniu i wzmocnieniu miasta, uwalnia ich od wszelkiego rodzaju podatków na sześć lat bez przerwy po sobie następujących 144

LXXVII. Na sejmie w Lublinie 18. Lutego 1484 r. Kazimierz Jagiellończyk przykazuje poddanym swym, aby nie aresztowali i nie zabierali wołów pędzonych przez kupców z ziem ruskich i wołoskich pod pozorem, jakoby woły te były skradzione . . 145

LXXVIII. We Lwowie 28. Maja 1484 r. Gunter z Sieniawy sędzia i Piotr Gołąbek z Zimnowody podsędek ziemscy lwowscy poświadczają, jako przed nimi Dymitr Daniłowicz dziedzic Rudy i Prokop Korawa dziedzic Malechowa uskutecznili podział dóbr po wuju swym Pawle Jurkowskim 146

LXXIX. We Lwowie 4. Marca 1485 r. Gunter z Sieniawy sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy poświadczają, jako pomiędzy Katarzyną i Zofią rodzonemi siostrami, dziedziczkami z Zubrzy, stanął podział dóbr 148

LXXX. We Lwowie 4. Marca 1485 r. Gunter z Sieniawy sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy poświadczają, że Zofia córka Jana Zubrzskiego a żona

strona

Jana Kunata, sprzedała część swoją dziedziczną we wsi Zubrzy i połowę wsi Sichowa Janowi wójtowi z Sokolnik za 250 grzywien 149

LXXXI. We Lwowie 18. Sierpnia 1485 r. Jakób syn Sulisława z Sandomierza notaryusz publiczny wystawia w imieniu lwowskiej rady miejskiej instrument apelacyjny do kuryi rzymskiej lub arcybiskupa gnieźnieńskiego w sprawie z arcybiskupem lwowskim Janem 150

LXXXII. We Lwowie 21. Października 1485 r. Gunter z Sieniawy sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy poświadczają, jako Prokop Korawa z Malechowa zeznał przed sądem, iż Mikołajowi ze Żmigrodu, kasztelanowi przemyskiemu, dłużny jest 90 grzywien monety polskiej 154

LXXXIII. We Lwowie 23. Października 1485 r. Gunter z Sieniawy sędzia i Jan z Wysokiego podsędek ziemscy lwowscy uznają ważność rozgraniczenia pomiędzy Zimnowodą a Lwowem, dokonanego niegdyś przez komisarzy królewskich: Andrzeja Odrowąża ze Sprowy wojewodę i starostę ruskiego i Jerzego Strumiłę podkomorzego lwowskiego 156

LXXXIV. We Lwowie 25. Października 1485 r. Kazimierz Jagiellończyk wydaje rozporządzenie celem ścisłego zachowywania prawa składu lwowskiego przez mieszkańców Rusi i wszelkich innych 157

LXXXV. We Lwowie 19. Czerwca 1486 r. Rajcy miasta Lwowa poświadczają, jako Osanna, wdowa po Piotrze Nymant, we własnem i syna swego Piotra imieniu przekazała Stanisławowi Maldrzykowi z Chodywanic, wojskiemu i podstaroścemu lwowskiemu, i żonie jego Małgorzacie, córce Piotra Nymant, jako spadek po rodzicach ostatniej dwie kamienice w mieście Lwowie, folwark położony na przedmieściu lwowskiem i dom w Kamieńcu 158

LXXXVI. Na sejmie walnym w Piotrkowie 28. Stycznia 1487 r. Kazimierz Jagiellończyk w nagrodę za prace i koszta podjęte przy budowie murów około miasta Lwowa odstępuje magistratowi lwowskiemu pobór podatku zwanego cyzą, opłacanego przez mieszczan, na cele fortyfikacyjne. 159

LXXXVII. Na sejmie walnym w Piotrkowie 28. Stycznia 1487 r. Kazimierz Jagiellończyk zważywszy, że mieszczanie lwowscy uwolnieni od zapłacenia dwurazowego podatku celem odbudowania miasta, powodowani jednakże potrzebą rzeczypospolitej podatek ten zapłacili, pozwala im na następne dwa lata, po upływie poprzedniego uwolnienia ściągnąć podatek ten na odbudowanie miasta 160

LXXXVIII. W Żydaczowie 7. Maja 1487 r. Feliks z Paniewa, kasztelan lwowski i starosta żydaczowski, załatwia w myśl uchwały powziętej przez radzców królewskich spór pomiędzy Janem Dzieduszyckim a Juchnonem Nagwazdanem z Stankowa o 63 grzywien, które ten ostatni miał zapisane na wsi Lekczynie należącej do Jana Dzieduszyckiego 161

LXXXIX. Na zamku bełzkim 7. Marca 1488 r. Królewicz Jan Olbracht załatwia spór handlowy pomiędzy mieszkańcami miasta Lwowa z jednej, a Żydami lwowskimi z drugiej strony 163

XC. W Rzymie 15. Czerwca 1488 r. Innocenty VIII. na prośbę rajców lwowskich przyznaje im prawo patronatu i prezenty do ołtarza Nawiedzenia N. P. Maryi, który

strona

Barnabasz z Negrona uposażył i swe prawo patronatu i prezenty rajcom tegoż miasta przekazał 164

XCI. W Nowem Mieście Korczynie 9. Października 1488 r. Kazimierz Jagiellończyk pozwala Elżbiecie z Podoszyc, wdowie po Jerzym Strumile kasztelanie lwowskim, założyć i udotować ołtarz 166

XCII. W Krakowie 15. Kwietnia 1489 r. Kazimierz Jagiellończyk zatwierdza dokonaną przez rajców lwowskich zamianę wsi Łuczan, Nahorzan czyli Piotrowej Góry i Bolszowa w powiecie żydaczowskim położonych a do szpitala św. Ducha należących na wieś Malechów należącą do Dymitra Chodorowskiego 167

XCIII. W Krakowie 16. Kwietnia 1489 r. Kazimierz Jagiellończyk uwalnia miasto Lwów na rok jeden od opłaty wszelkich podatków 170

XCIV. W Krakowie 16. Kwietnia 1489 r. Kazimierz Jagiellończyk potwierdza rozporządzenie, którem syn jego Jan Olbracht załatwił spór handlowy pomiędzy mieszkańcami miasta Lwowa z jednej a Żydami lwowskimi z drugiej strony . . . 171

XCV. Na sejmie walnym w Piotrkowie 7. Grudnia 1490 r. Kazimierz Jagiellończyk nadaje miastu Lwowu zwolnienie z wszelkich podatków na rok jeden po upływie ostatniej miastu nadanej exempcyi 172

XCVI. (W Pilźnie) 1. Lipca 1491 r. Marcin z Bogoryi podstoli i sędzia i Mikołaj Sworski z Bedlna podsędek ziemscy sandomirscy poświadczają, że za urzędowania poprzedników ich Piotra Szanczygniewskiego z Pacanowa sędziego i Mikołaja ze Zborzany podsędka ziemskich sandomirskich stanęła na dniu 22. Lutego 1485 r. zamiana gruntów pomiędzy Janem z Mikołajowic a Janem i Bartłomiejem ze Zgłobic 173

XCVII. W Pilźnie 1. Lipca 1491 r. Marcin z Bogoryi podstoli i sędzia i Mikołaj Sworski z Bedlna podsędek ziemscy sandomirscy poświadczają z aktów pilzneńskich, że 24. Kwietnia 1482 r. za czasów ich poprzedników Dobiesława z Chlewisk i Mikołaja Zborzeńskiego Stanisław Czelen ze Zgłobicz przyznał Janowi synowi Bartosza ze Zgłobicz prawo używania drogi prowadzącej przez jego ogród . . 174

XCVIII. W Nowym Sączu 27. Lipca 1491 r. Burmistrz i rajcy Nowego Sącza wystawiają świadectwo urodzenia i zachowania się dla Jana Róży pochodzącego ze Sącza a przenoszącego się do Lwowa 175

XCIX. Na sejmie walnym piotrkowskim 8. Lutego 1493 r. Jan Olbracht uwalnia miasto Lwów od wszelkich publicznych ciężarów na lat cztery, licząc od wygaśnięcia poprzednio im przez ś. p. króla Kazimierza nadanego uwolnienia 176

C. Na sejmie walnym piotrkowskim 14. Lutego 1493 r. Jan Olbracht zatwierdza wszelkie prawa i przywileje wszystkich mieszkańców królestwa polskiego w ogóle a ziemi lwowskiej w szczególe 177

CI. Na sejmie walnym w Piotrkowie 22. Lutego 1493 r. Jan Olbracht wynagradzając wierność mieszczan pilzneńskich, jaką mu po śmierci ojca okazali, zatwierdza wszystkie przywileje kiedykolwiek miastu temu nadane 180

CII. Na sejmie walnym piotrkowskim 26. Lutego 1493 r. Jan Olbracht poświadcza, że nałożony na sejmie na ziemię lwowską podatek pochodzi jedynie z dobrej woli a nie z obowiązku mieszkańców 182

strona

CIII. W Proszowicach 28. Lutego 1494 r. Mikołaj Strasz z Białaczowa sędzia i Jan młodszy z Biechowa podsędek ziemscy krakowscy potwierdzają, że za życia podsędka Jana z Większej Modlnicy Jan z Baszowa zabezpieczył żonie swej Beacie, córce Mikołaja Piwka z Obuchowa, 70 grzywien wiana i 70 grzywien posagu na Banszowie 183

CIV. W Krakowie 30. Maja 1494 r. Jan Olbracht pozwala Elżbiecie z Podoszyc, wdowie po Jerzym Strumile z Dymoszyna, kastelanie lwowskim, przeznaczyć łaźnię jej we Lwowie zwaną Ormiańską na beneficyum kościoła metropolitalnego lwowskiego 184

CV. W Nowem Mieście 25. Września 1494 r. Jan Olbracht ze względu na pożar, który niedawno nawiedził Lwów, uwalnia tych mieszczan lwowskich, którzy od pożaru ucierpieli, na lat 15, innych zaś na lat 10 od opłaty wszelkich podatków . . 186

CVI. W Dunajowie 8. Maja 1495 r. Andrzej Róża arcybiskup lwowski potwierdza erekcyę służby bożej przy ołtarzu Narodzenia N. P. M. i św. Stanisława męczennika, wzniesionym w katedrze lwowskiej przez Annę z Buczacza dziedziczkę z Litwinowa, żonę Dersława z Hownowa, kasztelana bełzkiego 187

CVII. W Laszkach 27. Września 1495 r. Jan, syn Stanisława z Krakowa, notaryusz publiczny, spisuje testament Doroty, córki zmarłego Marcina Majzel mieszczanina lwowwskiego, a Stanisław Trzebuchowski, kanonik i oficyał lwowski, zatwierdza ten testament 28. Marca 1496 r. 191

Dokumenta multańskie i mołdawskie.

*I. We Lwowie 1390 (?) r. Książe multański Mircza, z przydomkiem Stary, nadaje kupcom i mieszczanom, pochodzącym z państwa polskiego, a szczególnie z miasta Lwowa, tudzież kupcom i mieszczanom, pochodzącym z państwa litewskiego, prawo kupczenia po wszystkich ziemiach jego i uwalnia ich zarazem od wszelkich myt, z wyjątkiem targowickiego. 200

*II. W Suczawie 1407 r. Książe mołdawski Aleksander, z przydomkiem Dobry, nadaje kupcom lwowskim, tudzież kupcom ruskiej i podolskiej ziemi prawo kupczenia po wszystkich ziemiach jego za opłatą myt zniżonych; pozwala im także przewozić przez kraje jego srebro i kuny węgierskie, jednakże z zastrzeżeniem, by podawane były zawsze do wiadomości władz celnych i by hospodarowi wolno było zakupić z artykułów tych tyle, ile mu się podobać będzie; nakoniec pozwala im mieć własny dom w Suczawie z zastrzeżeniem, by w domu tym nie utrzymywali ani szynku, ani jatek, ani też chleba własnego nie sprzedawali . . . 205

*III. W Argiszowie 1409 r. Książe multański Mircza Stary poręcza kupcom lwowskim, tudzież kupcom, pochodzącym z państwa polskiego i litewskiego, te same prawa, co przedtem (t. j. te same, co w dokumencie jego poprzednim), z tą tylko różnicą że z towarów, mogących w krajach jego być sprzedawanymi lub kupowanymi, wyłącza się srebro a nadto myto targowickie określa się dokładniej na 30% wartości ich ogólnej 214

strona

* IV. W Suczawie 1434 r. Książe mołdawski Szczepan poręcza kupcom lwowskim, tudzież kupcom ruskiej i podolskiej ziemi te same prawa i wolności handlowe, co ojciec jego Aleksander 216

* V. W Argiszowie i Targowicy 1439 r. Książe multański Wład, czyli Władysław, nadaje kupcom z Krakowa i ze Lwowa, tudzież kupcom wszystkich innych lackich, ruskich i mołdawskich miast prawo kupczenia po wszystkich ziemiach jego, a nawet i w pogranicznych ziemiach tureckich, za opłatą myt zwyczajnych, z wyjątkiem rybnickiego, które dla kupców krakowskich, lwowskich etc. wynosić ma odtąd 2 zł. węgierskie od woza 220

* VI. W Suczawie 1456 r. Książe mołdawski Piotr, z przydomkiem Aron, glejtuje kupcom lwowskim, tudzież kupcom innych miast króla polskiego, pozwalając im, iż mogą handlować w ziemiach jego swobodnie i bez żadnej ze strony władz i osób prywatnych przeszkody, i obiecuje zarazem, iż gotów jest przywileje, które mają od poprzedników jego, potwierdzić im całkowicie według tego samego, co tamte obyczaju 226

* VII. W Suczawie 1456 r. Piotr książe mołdawski nadaje kupcom lwowskim, tudzież kupcom ruskiej i podolskiej ziemi te same prawa i wolności handlowe, co poprzednicy jego, określa je wszakże nieco dokładniej (mianowicie co się tyczy tak zwanych towarów kramnych) i postanawia, że myto, które istniało dotychczas w Tyginie, ma odtąd uiszczać się w Lapusznem 228

* VIII. W Suczawie 1460 r. Książe mołdawski Szczepan, z przydomkiem Wielki, poręcza kupcom lwowskim, tudzież kupcom innych miast ziemi ruskiej i podolskiej te same prawa i wolności handlowe, co poprzednik jego Piotr, z tą jednakże różnicą, że myto w Tyginie, które zniesione zostało przez Piotra, przywraca ponownie . 237

* IX. W Suczawie 1463 r. Książe mołdawski Szczepan poręcza kupcom lwowskim etc. te same prawa i wolności handlowe, co poprzednicy jego, i obiecuje dochować im takowe wiernie, a nawet i dopełnić przy sposobności według przywileju, wystawionego w roku 1460 242

* X. W Charłowie między 1504 a 1517 r. Książe mołdawski Bohdan uwiadamia burmistrza i wszystkich radnych lwowskich, iż pieniądze, które winien był skarbowi mołdawskiemu niejaki Antoni, a względnie poręczyciel jego Kosnar, ściągnięte zostały przemocą od niejakiego Bartosza, syna pana Marcina ze Lwowa, i prosi, by magistrat lwowski zechciał postarać się o to, by rzeczony Bartosz żadnej z powodu tego nie poniósł szkody 244

* XI. W Suczawie 1522 r. Książe mołdawski Szczepan, z przydomkiem Młody, poręcza kupcom lwowskim etc. wszystkie przysługujące im dotychczas prawa i wolności handlowe i wystawia im na to list glejtowy tej samej treści, co list glejtowy księcia Szczepana Wielkiego z dnia 25. Stycznia 1463 roku 246

* XII. W Jassach 1579 r. Książe mołdawski Piotr, z przydomkiem Chromy, uwiadamia mieszczan lwowskich etc., że na prośby kupców mołdawskich, by przeszkodzić dalszym ze strony kołomyjskich i lwowskich celników nadużyciom, ustanowiony został

strona

główny jarmark, a zarazem i główny skład dla towarów mołdawskich we wsi Szypińcach; upewnia ich atoli, że prawa i wolności handlowe, przyznane kupcom lwowskim na mocy dawnych przywilejów, pozostają nietknięte, z wyjątkiem jednych tylko żydów, którzy, gdy w handlu z wołami znaczną i niebezpieczną kupcom krajowym wyrządzali konkurencyę, wydaleni zostali z krajów mołdawskich . . 248

*XIII. W Jassach 1661 r. Książe mołdawski Szczepan Wasyli uwiadamia kupców z rzeczypospolitej polskiej, jakoteż postronnych nacyi, iż w dzień św. Eliasza ruskiego 1661 roku następuje jarmark w Jazłowcu, i wzywa ich, by stawili się tam licznie, obiecując, że i on będzie na miejsce to dyrygował cudzoziemskich i swoich kupców 250

*XIV. W Jassach 1665 r. Książe mołdawski Istraty Dabiża udaje się do rajców lwowskich z prośbą, by takowi zezwolić raczyli, aby kamienica Trzcińskiego we Lwowie, będąca w zastawie u niejakiego Gabryela Ciecienka, sługi bojarzyna mołdawskiego Stategо, mogła być albo sprzedaną, albo komu innemu (ktoby ciążącą na niej kwotę zapłacić zechciał) oddaną w zastaw, a nadto by także i koszta procesu, wynoszące 300 złotych polskich, wrócone mu były 251

Index 253

Spis wyrazów niełacińskich 311

Spis pieczęci w tym tomie opisanych 313

Podobizny do dokumentów nr. *I. (str. 200), nr. *V. (str. 220) i próba pisma dokumentu nr. *VII. (str. 228).

UNIWERSYTET w BIAŁYMSTOKU
BIBLIOTEKA GŁÓWNA
39824/17